

סֵפֶר
אֲשֶׁר בִּנְחַל
חֶלֶק - צַד'

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בִּנְחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר
חֻכְמָה יְסֻדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת, הִתְחַזְּקוֹת
וְהִתְעוּרוֹת לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל דְּרָגָה וְדָרָגָה מִכָּל
מְקוֹם שֶׁהוּא יִהְיֶה מִי שִׁיחֶיהָ.

*

בְּנוֵי וּמִסֵּד עַל-פִּי דְבָרֵי

רִבְנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵךְ הַגְּנוּז וְהַצֶּפוֹן
בּוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרִבְנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ אֹרֵךְ נִפְלְאָ, אֲשֶׁר כָּל רֹז לֹא אָנִים לִי
רַבֵּי נֵתָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,
וּמְשַׁלְּבִים בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמְאָמְרֵי
חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמְדַרְשֵׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבֵא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב יְבִנְאָל

הכתובת להשיג את הספר הזה
ועוד ספרים של אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי מוהרא"ש הצדיק מיבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

הוצא לאור על ידי
"ניצני הקודש הוצאה לאור"

יבנאל ת.ד. 599

טל: *5610

פקס: 077-3182015

דואר אלקטרוני: hkodsh1@gmail.com

www.htzdik.com

להזמנות ספר זה וספרים נוספים
עם אפשרות משלוחים עד בית הלקוח
תוך 48 שעות

לתרומות והשתתפות בזיכוי הרבים
"הצדקה בעבור הדפסת הספרים שמגלים את האמונה
היא הפדיון נפש הגדול ביותר שהצדיק עושה עושה"

בנק מזרחי טפחות

בנק: 20 / סניף: 462 / מס' חשבון: 477625

שם ניצני הקודש הוצאה לאור

ניתן לשלוח את האסמכתא

למייל או לזואפ - 054-2287882

לתרומה בביט - 0545848878

* * *

ארה"ב - יואל פארקאש

+8456624888

פֶּתַח דְּבָר

הַיְנָה חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְּחָל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהַתְּמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לֹאֲחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדָבָר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהַיְנָה סְפָרִים אֱלֹה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כְּרוֹךְ מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מְכַמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְּחָל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שְׁנֵדְפָס עַד עַתָּה, דְּבָר הַמְּסַתֵּם בְּיֹתֵר מִשְׂבָּעִים אֶלְף מְכַתְּבִים, וְסֵדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מְכַתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וּכְמוֹ-כֵן סֵדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנֵסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוּמוֹת מְפֹסְקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמִדְבַר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיְגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִי־סִים עֲתָה אֶת כְּרֹךְ צַד,
וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים כְּפִי סֹדֵר
הַשְּׂנִים, כְּרֹךְ אַחַר כְּרֹךְ, וּבְלִבְנוֹ תִקְוֶה, שְׁכַל מִי שִׁיקְרָא בְּזוֹה,
יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ הֵם אוֹצֵר כְּלֵי
חֻמְדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרֹךְ חֲדָשָׁה בְּפְרוּשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי
תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חַז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר
הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים
בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הִירוּד
וְהַנְמֹךְ בְּיֹתֵר, יוֹכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאִפְסָן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכַּל עֲלִיּוֹן לְשְׁכַל
תַּחְתּוֹן, מַעֲלָא לְעָלוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שְׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מְעַמַּד עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פְרֻטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוּרֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזוֹה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אַשְׁרֵי מִי שִׁיתְמִיד בָּהֶם, וְאִזּוּ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרְבוּת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אָמַתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִבְלִים נִפְלוּ לְנוֹ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִתָּה
אֱלֻקִּים זְוִלְתֶּיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמְיָה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבואר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאר אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל בשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל

הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים — החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מפלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות כרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שפן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרחץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאור ויותר ויותר וכו' וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או

ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובדאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה כשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכך נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד, ולמה לא נלמד קל וחסר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הבל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארך ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שפלו ארך וטוב לעולמי עד ולנצח

נצחים?! והלא כִּמָּה תַּחבּוּלוֹת עוֹשִׁים וְכִמָּה סִפְרִים לְאֲלָפִים
 וְלִרְבּוֹת מַחְבְּרִים בְּשִׁבִיל עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קֵל וְחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ
 שֶׁל קֵל וְחֹמֶר כִּמָּה אֲלָפֵי אֲלָפִים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ',
 סִפְרִים עַד אֵין קֶץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וּלְהַדְפִּיס בְּשִׁבִיל
 הַתְּכָלִית הָאֲחֻרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהַכִּין
 לְעֶצְמָנוּ צִידָה לְדַרְכָּנוּ הֶרְחוּקָה מְאֹד מְאֹד, וְכִבֵּר נִלְכְּדוּ רַבִּים
 מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבַהֲבָלָיו וּבְטַעֲוִיּוֹתָיו וְכוּ',
 וְכִמָּה סִפְרִים וְתַחבּוּלוֹת אֵין מְסֻפָּר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל
 יוֹם, כְּדֵי לְמַצֵּא עֵצָה וְתַחבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ
 בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל בְּלָם מִנֵּי שַׁחַת,
 וּלְהַחְיֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נְצֻחִים, לְקַרְבָּם אֶל הַתּוֹרָה
 וְאֶל הָעֲבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב
 הַקְּדוֹשׁ, כִּי תוֹרַת ה' תְּמִימָה, כִּי לֹא נִגְעוּ בָּהּ עַדִּין.

נִמְצָא, שֶׁכָּל הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנוֹרָאִים שֶׁכָּבֵר נִמְצָאִים
 בְּעוֹלָם, עַדִּין לֹא נִגְעוּ בְּעֶצֶם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהִבֵּן
 כִּמָּה סִפְרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שְׁנַתְּחִיל לַגַּע בַּתּוֹרָה, מִכָּל שֵׁפָן
 וְכָל שֵׁפָן לְבוֹא לְחַדְרֶיהָ וְלִירֵד לְעַמְקָהּ, עַל-כֵּן כָּל הַסִּפְרִים
 הַקְּדוּשִׁים שֶׁחִבְרוּ עַד הַנֵּה, עַדִּין אֵינָם חֹלֵק אֶחָד מֵאֲלָף מֵעַמֻּק
 רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁיִּתְגַּלוּ עוֹד, בְּעַת שֶׁיִּתְגַּלוּ סִתְרֵי וְרוּי הַתּוֹרָה
 הָאֲמִתִּיִּים, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִזָּהֵר לֹא לְלַעַג וּלְבַזּוֹת שׁוֹם סִפֵּר
 הַהוֹלֵךְ עַל-פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-פִּי הַגְּמָרָא
 וְהַמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הִזָּהֵר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל, כִּי בְּלָם צְרִיכִים
 לְעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כִּמָּה וְכִמָּה מְדִינוֹת וְעִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 וּבְמִקּוֹמוֹת אֵלוּ מִתְפַּשְׁטִים אֵלוּ הַסִּפְרִים וְהֵם מְחִיזִין אֶת עֶצְמָן
 בָּהֶם, וּבְמִקּוֹמוֹת אַחֵרִים מְחִיזִין אֶת עֶצְמָן בְּסִפְרִים אַחֵרִים
 דִּיקָא וְכוּ'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוֹאֵה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מפלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרבבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכו', וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכו', וכן שוקלים מפמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפכה, וזאת ההרפכה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפכה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובזה הכח החדש של ההרפכה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בענוה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — בשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים

עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה בידועים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, כאשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשא, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמת, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א' סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנסקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א' סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתה יעשה ויזכה לגאלה

שלמה, אמן כן יהי רצון!

ספר אשר בנחל פרך צד

כא קלב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁסוּף
כָּל סוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְתִרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לְהוֹצִיא אֶת כַּחַךְ מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל, וְאֲנִי מֵאֲמִין,
שְׂיֵשׁ לָךְ כַּחוֹת עֲצוּמִים לְלַמֵּד עִם בַּחוּרִים, צָרִיכִין רַק לְזַרֵּז אֶת
הַבַּחוּר ... גֵּרוֹ יֵאִיר, שְׂיָבִיא בַּחוּרִים רְצִינָיִים, וְאִתָּה תִלְמַד עִמָּהֶם
בְּכָל יוֹם, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֵר, שְׂתִהְיֶה לָנוּ הָאֲפָשָׁרוֹת לְהַחֲזִיק
אוֹתָם בְּאִשׁ"ל שְׁלָם.

עֲכָשׁוּ רְאִיתִי אֶת הַשִּׁיר יְדִידוֹת בָּאוֹר יִבְנֶאֱל, מִסֵּפֶר 48, וְהוּא
נִפְלָא מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי רוֹאֶה שְׂיֵשׁ לָךְ כְּשֶׁרוֹן מְאֹד מְאֹד נְדִיר, וְלָכֵן
חָבַל לָךְ לְבַזְּבוֹז אֶת הַכְּשָׁרוֹנוֹת, רְאֵה לְהוֹצִיאֵם מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל,
וְתִשְׁקִיעַ בְּתוֹךְ הַבַּחוּרִים, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לְהַקִּים יְשִׁיבָה לְבַעֲלֵי תְשׁוּבָה,
וְיִהְיֶה נִקְרָא שְׁמָה: "דִּרְךְ הַתְּשׁוּבָה", וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֵר,

שְׁנַצְלִיחַ לַפֶּתַח אֶת הַיְשִׁיבָה, וְשִׁיחֵיו כַּמָּה מֵאוֹת בַּחוּרִים, וְאַחֲר־כֵּן
נוֹכַל לַפֶּתַח גַּם מִדְרָשָׁיָה לְחוֹזְרוֹת בַּתְּשׁוּבָה, וְנִזְכָּה לְשִׁדְכֶם יַחַד,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַבֶּה הַקְּבוּץ אֲצֵלְנוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר, וּתְחַזֵּק אֶת הַבַּחוּרִים, שְׂקוּמוּ
לְהִתְפַּלֵּל וְתִיקֵן, כִּי אִם מִתְפַּלְלִים מִקֶּדֶם, אֲזִי כָּל הַיּוֹם הוֹלֵךְ כְּכֹר
בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלַּתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קלג.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

מָאֵד מָאֵד אֲבָקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּעֲשִׂי שְׁעוֹר בֵּין נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ
עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אוֹ פַּעַמִּים בְּשָׁבוּעַ, וְלִדְבַר רַק מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
כִּי יֵשׁ לְךָ הַכְּשָׁרוֹנוֹת לְזֶה, וְתַחֲיֵי חֲזָקָה בְּיוֹתֵר עִם זֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תַּצְלִיחִי, כִּי גַם הַנָּשִׁים צְרִיכִים לְחַקֵּק בְּהֵן אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל. וַיֵּשׁ
דְּבוּר מִרַבְּנוּ ז"ל, שְׁפַעַם אָמַר בְּהַתְּלוּנְנוֹת אֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: מִדּוּעַ
אֵינְכֶם עוֹשִׂים אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם חֲסִידוֹת?... כִּי רַבְּנוּ ז"ל רָצָה שְׁגַם
הַנָּשִׁים תַּהֲיִינָה חֲסִידוֹת, וַיִּדְעוּ מִמֶּנּוּ. וְעַל-כֵּן רָאִי לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי
פְּעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהַתּוֹעֵד עִם נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ פַּעַם אוֹ פַּעַמִּים
בְּשָׁבוּעַ, וּתְדַבְּרֵי עִמָּהֶן מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קלד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ובאמת אני מבין היטב את מכאובי
לבך וכל מה שעובר עליך וכו' וכו', אך באמת ראוי לך לשמח מאד
מאד, אשר פאן ביבנאל תזכה להוציא מן הכח אל הפעל נקדתך,
ויהיה לך ספוק. כי בזה שתחדיר בילדים יראת שמים, ותעשה מהם
עובדי השם, ושיהיו ילדים רציניים, והיה זה שךך, כי אין עוד
שךר יותר גדול מזה כשזוכים להחדיר גם באחרים יראת שמים.

נא ונא אל תירא ואל תפחד משום דבר שבעולם, ואני מקנה
שעוד מעט תגמרנה הדירות אצל ר' ... גרו יאיר, ואז תוכל להכנס
אל אחת מהן, ואני אכתב מכתב לאשתך, ואקנה לפעל אצלה
שתעבר על-כל-פנים לנסיון ליבנאל וכו'.

ראה לבלות את הזמן היקר בתורה ובתפלה ובהתבודדות, פה,
תהלה לאל, יש לך הרים וגבעות לצאת בלילה ולהתבודד עצמך
עמו יתברך, וכן אתה יכול לקבע שעורים כסדרן עם כמה מאנשי
שלומנו, לדבר עמהם וללמד עמהם בספרי רבנו ז"ל, מלבד עם
התלמידים שאתה צריך להשקיע בהם הרבה, שיהיו עובדי השם,
וזה מה שישאר מאתנו, כי באמת ימי שנותינו הקל, הנה אנחנו
פאן, ועוד מעט נצא מכאן, ולא ישאר מאתנו רק זה שנזכה לבלות
את הזמן היקר בתורה ובתפלה ובמצוות ומעשים טובים.

נא ונא תעורר את הבחורים, שילכו לישן מקדם, ויקומו
להתפלל ותיקין, כי תפלת ותיקין עולה על הכל, ואצל רבנו ז"ל
היתה תפלת ותיקין ענגן גדול מאד מאד, ואנשי שלומנו היו רגילים
לומר: מי שמתפלל ותיקין, יש לו אריכות ימים... הינו שכל יום
יום ארוך לו מאד, לא-כן מי שקם בשעה אחת-עשרה... שאז עד

שְׁמִסְתּוֹבֵב בַּמִּקְנָה וְעַד שְׁמִתְפַּלֵּל, כָּבֵר אַחַר חֲצוֹת, וְהִנֵּה כָּבֵר עוֹמְדִים לִפְנֵי מִנְחָה וּמַעְרִיב וְנֹעֵשֶׂה עָרֵב, וְהָרִי זֶה קָצוּר יָמִים... וְעַל-כֵּן מִי שֶׁקָּם מִקֶּדֶם, יֵשׁ לוֹ אַרְיכוֹת יָמִים, שֶׁכָּל יוֹם וַיּוֹם הוּא אַרְףָּ לּוֹ. וּבִאֲמַת גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ וְ"ל (לְקוֹשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן פּוּד), אֲשֶׁר כָּל יוֹם וַיּוֹם הוּא מְלֵא טוֹב, רַק יֵשׁ נִחְשָׁים וְעַקְרָבִים הַמְכַסִּים וּמְסִתְרִים וּמַעְלִימִים אֶת הַטוֹב שֶׁבַיּוֹם הַזֶּה וְכוּ' וְכוּ', וְצָרִיכִים לְלַכֵּת בְּמִדַּת הָאֲהָבָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה פּוֹתְחִים אֶת הַשְּׁעָרִים הַנְּעוּלִים, כִּי כָּל יוֹם כְּשֶׁהוּא בָּא, הוּא נֶעוּל עִם כַּמָּה מִנְּעוּלִים, שֶׁהֵם הַנִּחְשָׁים וְהַעַקְרָבִים הַמְבַלְבְּלִים אֶת הַמַּחְשָׁבָה וְכוּ' וְכוּ', עַיֵן שָׁם.

רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מִשׁוּם בְּרָיָה שֶׁבַעוּלָם, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַתְפַּלֵּל בְּקוֹל גָּדוֹל, בְּאַפָּן שֶׁכָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ יִתְעוֹרְרוּ מִמֶּךָ, כִּי כְּשֶׁאֲחַד שָׁב בְּתִשׁוּבָה, אֲזִי מוֹחֲלִין לְכֻלָּם, וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא פּוּד): יַחֲדִיד שֶׁשָּׁב — מוֹחֲלִין לְכֻלָּם הַעוֹלָם כְּלוּ, וְאוּלַי אַתָּה הַיַּחֲדִיד שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לְצַעֵק בְּקוֹלוֹת בְּתַפְלָה, וְלְהַתְפַּלֵּל בְּקוֹל גָּדוֹל לְעוֹרֵר אֶת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ מִן הַשְּׁנָה, וְלְהַחֲדִיר בָּהֶם חַיּוֹת אֲמִתִּית, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דִּרְכָּךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קלה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם לְ... גֵרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

כְּפִי הַנִּרְאָה בֵּין אַחֵי אֵינּוּ נוֹסֵעַ, כִּי קַבֵּל חֵם גְּבוּהָ, וְעַל-כֵּן אִם אֶפְשֶׁר לְשַׁלַּח דְּרָךְ שְׁלִיחַ אַחַר סֵפֶר אֶחָד אוֹ שְׁנָיִם "גֵּר לְהַצְדִּיק", וּמִמָּשׁ תַּחֲיִנִּי.

מָה אֵמַר לְךָ! צָרִיכִים לְחֲזוּק עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּיוֹתֵר,

ותמיד לחשב, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל ממנו, דבר גדול ודבר קטן, ואז לא תוכל לו שום בריה שבעולם.

צריכים לשמר מאד מאד על הדבור, וכדאי יותר לשתק מלדבר כל העולה על רוחו.

צריכים להשמר מפעם וקפדות יהיה איך שיהיה. האזנים צריכות לשמע אלקות, העינים צריכות לראות אלקות, ואז כשתחזיק במצב כזה — לא תדאג, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, ולא תירא ולא תפחד כבר מאף אחד — לא מעליונים ולא מתחתונים, אלא מהקדוש-ברוך-הוא בעצמו.

ועל-כן מה לך להתבלבל מפחדים של הבל, בשעה שאתה עוסק בצרכי צבור, ומדפיס ספרי רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא קלו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

אקווה שקבלת את הקונטרס "תשתחרר מהלחץ", ולא חסר שם שום דבר, כי נכתב במהירות גדולה, כי חתני בקש ממני קונטרס, ואני דברתי במהירות גדולה, והוא תקתק במהירות גדולה... ועל-כן יכול להיות שיש שם איזה דבר שצריכים להרחיב את הדבור, או חסרות אילו תבות, נא להודיע ואתקן. צריכים שמות לקונטרסים חדשים, שמות כאלו שרצים והולכים על הרחוב, כי צריכים לכבש את החוץ ולעשותו פנים, ותהלה לאל, הקונטרסים האלו שאתה מדפיס, עושים מהפכה בעולם, וחוטפים את זה הן הדתיים והן החלונניים, הן החסידים והן הליטאים וכו' וכו', כי עובר על כל אחד ואחד מה שעובר. רק חזק ואמץ להדפיס עוד קונטרס ועוד קונטרס, והיא זכות הרבים לדורי דורות, ומי יודע כמה אלפים

וּרְכַבּוֹת בְּנֵי-אָדָם חָזְרוּ בַתְּשׁוּבָה דְרָךְ הַקּוֹנְטְרָסִים הָאֵלוּ, אֲשֶׁרֶיךָ
וְאֲשֶׁרֶי חֶלְקֶךָ.

נָא לְזַרְזוּ אֶת ... שְׁיִמְשִׁיךָ עִם הַסְּפוּרִים, כִּי זֶה יִהְיֶה סֶפֶר נִפְלָא
בְּשָׁבִיל הַיְלָדִים.

הַמְּחַכָּה לַתְּשׁוּבָה...

כא קלז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּו ה'תשנ"ד.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבֶךָ.

הִנֵּה בֶן אַחִי הָיָה צָרִיךְ לְנִסְעַ הַיּוֹם לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְרָצִיתִי לְשַׁלַּח
עִמּוֹ חֶלֶק מֵהַכֶּסֶף שְׂאֵנִי חַיֵּב לָךְ, אֶף קֶבֶל אֶתְמוּל חֵם וְאִינוּ נוֹסֵעַ,
וְעַל-כֵּן אֲנִי שׁוֹלַח לָךְ עֶכְשָׁו בְּדָאָר רָשׁוּם טִשְׁעַק, שְׂאֵנִי חַיֵּב לָךְ,
וּמְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ סְלִיחָתְךָ עַל כָּל הָאֵי נְעִימוֹת שֶׁנִּגְרַמָּה לָךְ עַל יְדֵי,
כִּי בְּכָלֵל הִיְתָה כָּאֵן אֵי הַבְּנָה, כִּי חֲשַׁבְתִּי עַל הַהֲלֹאָה לְשִׁלְשִׁים יוֹם,
עִם כָּל זֹאת עֶכְשָׁו אֲנִי שׁוֹלַח לָךְ אֶת זֶה, וְסְלִיחָה עַל הָעֲגָמַת נַפְשׁ
שֶׁנִּגְרַמְתִּי לָךְ.

מָה אָמַר לָךְ! לְבִי נִשְׁבַּר בְּקַרְבִּי, שְׁכַסְפִּים כָּל-כֶּף רַבִּים יוֹרְדִים
לְטַמְיֹן וְכוּ', רַק בְּשָׁבִיל מְסִירוֹת הַסֵּמ"ך-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, יַעֲזֹר לִי
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֲזַנְּךָ לְרֵאוֹת בְּמַפְלָתוֹ, כִּי הַפְּסֻדָתִי כָּבֵר עַל יְדֵי
בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא עֲשֵׂרוֹת אֲלֵפֵי דוּלָרִים, עַל-יְדֵי הַמְּסִירוֹת שֶׁמָּסַר אוֹתִי,
הַתְּכַנִּית שֶׁל הַבְּנִין הַגְּדוֹל שֶׁהָיָה כָּבֵר אֶפְלוּ תַכְנוּן בְּצוּעַ לְעִבּוּדָה
וְכוּ', עַל-יְדֵי הַמְּסִירוֹת שֶׁלוֹ הַכָּל נִתְבַּטַּל, וְאֲבַדְתִּי אֶת כָּל הַכֶּסֶף, וּמָה
גַּם שֶׁהָאֲדִרְיָכֵל נִפְטַר בְּאֲמֻצַּע הָעֵסְקָה, וְאֲנִי נִשְׂאָרְתִי עִם חוּר גְּדוֹל,
וְהַכָּל בְּשָׁבִיל הַרְשַׁע מְרַשַׁע הַזֶּה, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַבֵּר
נִזְכָּה לְרֵאוֹת בְּמַפְלָתוֹ, הוּא וְכָל אֵלוּ שְׁעוֹזְרִים לוֹ, יִרְאֶה הַקְּדוּשׁ-

ברוך-הוא בעיניי, וירחם עלי, ויוציאני מהפח הנשבר הזה שגרם לי הרשע מרשע הזה.

מה אמר לך! בזה העולם צריכים התחזקות חדשה בכל יום ויום כפי כל הטְרדות והבלבולים שעוברים על כל אחד ואחד, ואשרי מי שזוכה לשמר על כל יום ויום, שלא יפרח לו בלי טוב הנצחי, אשר לא נשאר מהאדם רק אלו הנקודות טובות שחוטף בכל יום: ציצית, תפלין, מזוזה, פשרות המאכלים וכו', תורה ותפלה, מצוות ומעשים טובים, וכבר אמר התנא הקדוש (אבות ו, י): אין מלויים לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומצוות ומעשים טובים. וכן אמר אליהו הנביא (תנא דבי אליהו רבה טו): לפי שכל המרבה שיחות ותפלות, הם המלויים אותו עד שמגיע לבית עולמו; ומי שזוכה לחקק אלו הדבורים היטב היטב בלבבו, אזי כל החיים הולכים לו כבר בצורה אחרת לגמרי, כי באמת מי שמדבק את מחשבתו רק בעלמא דאתי, ואיך שאין שום בית מנוס, רק לברח אליו יתברך, אזי כל החיים שלו הולכים כבר בצורה אחרת לגמרי, ונחלקת בו אמת אחרת לגמרי, כי כל הלאה מחשבתו היא בצורה אחרת, אשרי מי שאינו מטעה עצמו כלל, רק מחזק ומאמץ עצמו בכל יום, ובורח רק אליו יתברך.

אודות .. היא אינה שפוייה בדעתה כלל, ועל-כן לסלק אותה מה שיותר מהר מיבנאל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא קלח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז פסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך, ושמחתי כעל כל הון על הבשורה הטובה שבשרתני וכו'.

מָה אָמַר לָךְ! רְאֵה לְתַת תְּמִיד תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ. וְאָמַר הַרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלַעזְנֶסֶק זי"ע: כְּשֶׁבֵר
יִשְׂרָאֵל מוֹדָה וּמְסַפֵּר עַל הַחֶסֶדִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
אֲזִי הוּא יַעֲשֶׂה עִמּוֹ עוֹד חֶסֶדִים.

וַיֵּשׁ לֹאמַר, שְׂזָה שֶׁתִּקְנֶנּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים עַל הוֹדָאָה וְהַלֵּל
בַּחֲנֻכָּה, כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּה לְרֵאוֹת עוֹד יְשׁוּעוֹת, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהִישׁוּעָה
הַגְּדוּלָּה, שֶׁהִיא הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, שֶׁבֹא יָבוֹא
וַיִּגְאֹלֵנוּ.

וְזֶה שֶׁאֵיתָא בְּסִפְרֵים, שֶׁבְּלִילֵי חֲנֻכָּה מְתַנּוּצֵץ אֹר הַגְּנוּז שֶׁהִיָּה
בְּעַת הַבְּרִיאָה, וְכֵן מְתַנּוּצֵץ אֹר הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידָה, עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ
צְדָקָנוּ.

עֲלֶיךָ לְזָכֹר, כִּי מַה שֶׁמֵּיעֵד לָךְ — יָבוֹא אֵלֶיךָ, וְלִכֵּן אַל תַּעֲשֶׂה
שׁוּם פְּעֻלָּה גַּשְׁמִית, כִּי לֹא יוֹעִיל בְּלִי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַעֲקֵר זְכוֹר גַּם תִּזְכֹּר, שֶׁהַכֹּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִית מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ, כָּל זֵיו וְכוּ', כָּל דְּבַר הַכִּי קָטָן, הַכֹּל נִגְזָר כְּבָר מְלַמְעָלָה,
וְלִכֵּן אֵין לָךְ מַה לְדַאֵג, רַק בְּרַח לָךְ אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל
הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא קלט.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

צְרִיף שֶׁתִּדְעַ, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל (אַבִּיסְעַל אִיז
אוּיף גוּט" (מַעַט גַּם-כֵּן טוֹב), וְקִיָּם אֶת זֶה. וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה מִתְמִיד

עצום, כי בְּדַרְךָ כָּלֵל הָאָדָם רוֹצֵה לְלַמַּד הַרְבֵּה, אֲזִי אֵינִי לוֹמֵד כָּלֹם, אָבֵל אִם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ: אֲנִי הוֹלֵךְ לְלַמַּד עֲכָשׁוּ פְּסוּק אֶחָד עִם פְּרוּשׁ רַש"י, אֲזִי אַחֲר־כֵּן אוֹמֵר לְעַצְמוֹ אוֹלֵי עוֹד פְּסוּק וְעוֹד פְּסוּק, וְכֵן גּוֹמֵר אֶת הַשְּׁעוֹר הַיּוֹמִי שֶׁל חֲמֵשׁ וְרַש"י עִם הַתְּרַגּוּם מִפְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ, וְכֵן כְּשֹׂאוֹמֵר לְעַצְמוֹ, שְׂרוּצָה לְלַמַּד מִשְׁנֵה אַחַת, וְאַחֲר־כֵּן עוֹד מִשְׁנֵה, עַד שֶׁגּוֹמֵר פֶּרֶק שְׁלֵם, וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה גְּמָרָא צְרִיךְ לוֹמֵר לְעַצְמוֹ, שֶׁאֵינִי לוֹמֵד רַק שׁוֹרֵה אַחַת, וְאַחֲר־כֵּן אוֹלֵי עוֹד שׁוֹרֵה וְעוֹד שׁוֹרֵה וְכוּ', וְאִז תִּרְאֶה שִׁיחִיָּה נִמְשָׁךְ כֵּן, עַד שֶׁיִּסִּיִּם כַּמָּה דְּפִים שְׁלֵא חֵלֵם עַל זֶה.

וְדָבָר זֶה הִיא יַעֲזֶה עַל כָּל פֶּרֶט וּפֶרֶט, הֵן בְּעֵנֵינִי צְדָקָה, תֵּן רַק פְּרוּטָה וְעוֹד פְּרוּטָה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֵא בַתְּרָא ט): פְּרוּטָה לְפְרוּטָה מְצַטְרַפֶּת לְחֻשְׁבּוֹן גְּדוֹל, כִּי לָמָּה אֵין אָדָם נוֹתֵן צְדָקָה? שֶׁהוּא חוֹשֵׁב שֶׁצְרִיךְ לְתֵן גְּתִינָה הַגּוֹנָה, וּמְחַמֵּת שְׂאִין לוֹ, אֲזִי אֵינִי נוֹתֵן כָּלֹם, וְעוֹבֵר אֶת הַשְּׁבָעִים שְׁנָה, וְלֹא נִתֵן יוֹם יוֹם צְדָקָה, וּמִסְכֵּן כְּשִׁיּוֹצֵאת נִשְׁמָתוֹ מִזֶּה הָעוֹלָם, אֵין לוֹ מִי שִׁילֵךְ לְפָנָיו, מַה שְׂאִין בֵּן כְּשִׁנוֹתֵן עַל-כָּל-פָּנִים כָּל יוֹם כַּמָּה פְּרוּטוֹת, בְּסוּף יוֹצֵא שְׁלֵא הִחְסִיר יוֹם אֶחָד שְׁלֵא נִתֵן צְדָקָה, וְנִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ (יִשְׁעִיָּה נח, ח): "וְהִלֵּךְ לְפָנָיִךְ צְדָקָה", וּמַה גַּם בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ נִצּוֹל מְצֻרוֹת רַבּוֹת, כִּי (מְשַׁלֵּי יא, ד): "וּצְדָקָה תִּצְלֵל מִמּוֹת", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁבְת קנו:): מִמִּיתָה מִשְׁנָה, וְכֵן הוּא בְּעֵנֵן שְׂמִחָה וְרַקוּדִין, מִתְחִילִים עִם נִגּוּן אֶחָד, שְׂמִחָה אַחַת, רַקוּד אֶחָד, וְכֵן לְאֵט לְאֵט זוֹכֶה לְהִיּוֹת בְּשְׂמִחָה כָּל הַיּוֹם.

הַכָּלֵל, הַרְגַל עֲצֻמָּךְ לְלַכֵּת עִם הַדְּבּוּר הַזֶּה: "אֲבִיסֵל אִיז אוֹיֵךְ גּוּט" (מְעַט גַּם-כֵּן טוֹב), וְאִז תִּרְאֶה אִיךְ שֶׁתִּזְכֶּה לְחֻטֵּף טוֹב אִמְתִּי וְנִצְחִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֵךְ תָּמִיד...

כא קמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רק תרגיל עצמך להיות רגוע ובִּישׁוּב הַדַּעַת, וְאֵל זֶה תִּזְכֶּה
 עַל-יְדֵי "הַתְּבוּדוֹת" וְשִׂיחָה בֵּינָךְ לְבֵין קוֹנֶךָ, שְׁזֶה עֶקֶר וַיִּסוּד גָּדוֹל
 אֲצֵל רַבְּנוֹ ז"ל, עַד שֶׁבִּפְרוּשׁ אָמַר (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רכח), שְׂיִכּוּלִים
 לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר בְּלִי "הַתְּבוּדוֹת", אֲבָל אֲנִי קוֹרָא אוֹתָם מְבַהֲלִים
 וּמְבַלְבְּלִים, שְׂאִין לָהֶם שׁוֹם יִשׁוּב הַדַּעַת. רוֹאִים מְזֶה, אֲשֶׁר בְּלִי
 שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, אִין לְאָדָם שׁוֹם רְגִיעָה, וְהוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל.
 וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שְׂבִיכְלָתְךָ לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵאמֵן שְׂכָל
 הָעוֹלָם הוּא שְׂדָה (פְּעֵלֶד) אֶחָד גָּדוֹל. וְזִכּוֹ, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ, וַיְכּוּלִים לְמַצֵּא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל מְקוֹם, צְרִיכִים רַק
 אֲמוּנָה, לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר
 אִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְדַבֵּר גָּדוֹל
 וְדַבֵּר קָטָן אִינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְאִף
 שְׂיִדְיעָה וְאֲמוּנָה הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים כִּידוּעַ, כִּי אֲמוּנָה זֶה בְּלִי שְׂכָל,
 וַיִּדְיעָה זֶה עִם שְׂכָל, עִם כָּל זֹאת הַמַּשְׂפִּיל הָאֲמִתִּי, יְבִין אֲשֶׁר
 לְאֲמוּנָה בַּעֲצָמָה צְרִיכִים דַּעַת וְשְׂכָל, שְׂיִהוּדֵי צְרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ אֶת
 הַשְׂכָּל, וַיֵּאמֵן בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוֹם שְׂכָל, תְּכִלִּית
 הַיִּדְיעָה שְׂלֵא גִדַּע בְּלִי שׁוֹם הַשְׂפָּלָה כָּלֵל, וַיְכִמוּ שְׂסַפֵּר רַבְּנוֹ ז"ל
 בְּהִיוֹתוֹ יְלָד קָטָן, הֵבִין תַּכְּף בְּשְׂכָל הַזֶּה, שְׂבַעבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 צְרִיכִים לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַשְׂכָּל, וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ רַק בְּאֲמוּנָה תְּמִימָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כּא קמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֲבָקֶשׁ אוֹתָךְ טוֹבָה, גֵּשׁ תַּחַת יְדֵי טְשָׁקִים שֶׁל ... וּבְקֶשׁ אוֹתִי מְאֹד, שְׁאַשְׁלַח לוֹ אֶת זֶה, וְהִנֵּה עֲתָה אֲנִי שׁוֹלַח שְׁלִיחַ לְדָאָר, וְרֵאִיתִי אֲשֶׁר כָּל הַטְּשָׁקִים הַדְּחוּיִים שֵׁישׁ תַּחַת יְדֵי הֵם עַל שֵׁם יְשִׁיבַת "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ", וְלִכְּנֹן תִּשְׁאַל אֶת ... הָאֵם יוֹכַל לְהִסְתַּדֵּר עִמָּהֶם, כִּי לְדַעֲתִי, עִם טְשָׁקִים שֶׁל יְשִׁיבָה, לֹא יוֹכַל לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ כְּלוּם, לְזֹאת אִם אֶפְשֶׁר לְהִזְדַּרְזוֹ וְלִשְׁאַל אוֹתוֹ, וְלְהִשִּׁיב לִי תַכְף-וּמְדָד, אֶהְיֶה לְךָ אֶסִּיר תּוֹדָה, אֶת הַטְּשָׁעֶךָ שֶׁלְךָ כְּבָר שֶׁלַּחְתִּי בְּדָאָר רְשׁוּם.

תֹּאמַר לְר' ... גֵּרוֹ יְאִיר, שְׁעַד הַבִּקּוּר יִהְיֶה בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ מִכְּתָב אֶרֶךְ, וְכֵן מִכְּתָב בְּשִׁבִילוֹ, וּמִי יִתֵּן, שְׁיִכְנֹס לְגוּר בְּיַבְנָאֵל, וְזוֹ תִּהְיֶה תּוֹעֵלַת לְכָל הַתְּלַמִּידִים בְּפֶרֶט, וְלְכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכֻלָּל.

רַק חֲזוּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְשָׁקֵד עַל דְּלִתֵי הַתּוֹרָה, כִּי אֵין לָנוּ שְׁיִוֵר אֶלָּא הַתּוֹרָה הַזֹּאת שֶׁנִּתְּנָה לָנוּ בְּהַר סִינַי.

הַמְּחַכָּה לְתִשׁוּבָה מְהִירָה...

אִם אֵין לוֹ טְלַפּוֹן תִּסַּע אֵלָיו וְתִשְׁאַל לוֹ.

כּא קמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת כָּל מִכְּתָבֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטְעֵר בְּצַעֲרֶךָ

הַקָּשָׁה מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, עַד שֶׁאַתָּה מִסְתּוֹכֵב בְּיָאוֹשׁ גָּמור וְכוּ' וְכוּ'.

יֵשׁ דְּבוּר מֵר' אַבְרָהָם בֶּן ר' נַחֲמָן טוּלֵטְשִׁינְעֵר ז"ל שֶׁאָמַר, שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינוֹ שׁוֹנֵא אֶת הָאָדָם רַק בְּרוּחַנִיּוֹת, אֲלֵא גַם בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי רוּצָה לִרְאוֹת אֶת הָאָדָם מִתִּיֶסֶר בִּיְסוּרִים גְּמוּרִים וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן רָאָה וְהֵבִין מֵהַסֵּמ"ךְ-מ"ם רוּצָה לַעֲשׂוֹת מִמֶּךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! חֲבַל חֲבַל שְׁלֵא בָּאתָ לְהִתְפַּלֵּל עִמָּנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, רָאָה מֵהַסֵּמ"ךְ-מ"ם עוֹשֶׂה עִמָּךְ?! וְרָאָה מֵהַשְּׂוֹכֵיט עַל יְדִינוֹ לְסִיִּים עַד עֲכָשׁוּ כָּבֵר שְׁבַעִים פְּעָמִים מִסְכַּת תְּעֻנִּית, וְשִׁשִּׁים פְּעָמִים שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מִשְׁנָה, אֲזִי אֲשַׁאל אוֹתָךְ — הֲאֵם זֶה פֶּלֶא, שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם מוֹנֵעַ אֲנָשִׁים מִלְּהַפְּנֵס אֲצִלֵי וְכוּ' וְכוּ', כִּי הֲלֹא יֵשׁ לוֹ עוֹד תְּכַשִּׁיטִים כְּמוֹךָ, וְהָיוּ יְכוּלִים לְהִנָּצֵל, וּבִתְוֹךְ לְכֹלֹכְכֶם וְזִהְיֶם וְכוּ' וְכוּ', הָיוּ גַם-כֵּן יְכוּלִים לְחַטֵּף כַּמָּה מִסְכַּתוֹת וְכַמָּה פְּעָמִים שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וְעַל כֵּן לֹא בָחַנְּם שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב מֵאֵד מֵאֵד שְׁלֵא יִתְקַרְבוּ אֵלֵינוּ, וְכָל מִינֵי טְעָנוֹת מְטַעְנוֹת שׁוֹנוֹת, כִּי מִפְּחַד שְׂאוּצִיא נְשָׁמוֹת מִשְׁאוּל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, לְקַשְׁטֵם בְּכָל מִינֵי קְשׁוּטִים שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת.

נָא וְנָא רָאָה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמֶךָ עִם נִקְדוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ, וְתִדַּע שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֶן, וּמְצַפֶּה שֶׁתִּשׁוּב אֵלָיו. וְהָיָה טוֹב, שֶׁתִּלָּךְ פֶּעַם לְבֵית-חֹלִים לְקַיֵּם מִצְוֹת בְּקוֹר חוֹלִים, וְאִזּוֹ הָיִיתָ רוֹאֶה אִיךָ שֶׁאֲנָשִׁים יוֹתֵר חֲכָמִים מִמֶּךָ וְיוֹתֵר צְדִיקִים מִמֶּךָ וְכוּ' וְכוּ', שׁוֹכְבִים שָׁם — זֶה עִם חֲמָצָן וְכוּ', זֶה מְקַשֵּׁר לְמַכְשִׁירִים וְכוּ', זֶה מְקַשֵּׁר לְמִנַּת דָּם וְכוּ', זֶה מְקַשֵּׁר לְאִינְפוּזִיָּה וְכוּ', וְלִזֶּה פְּתוּחָה הַבְּטָן וְכוּ', וְלִזֶּה פְּתוּחַ הַלֵּב וְכוּ', רַחֲמָנָא לִישׁוּכָן מֵהַ שְׁרוּאִים בְּבֵית חוֹלִים, וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה שִׁיְהִיוּ לָךְ טְעָנוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא אָב הַרְחֵמֶן, אֵין זֶה אֲלֵא הָאָרֶס שֶׁהַכְּנִיסוֹ בָּךְ נִגְדִי.

רָאָה לְהִתְחִיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כַּמָּה מִכְּתָבִים מִסְפָּרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחַל" הַחֲדָשִׁים, וְזוֹ תַּהְיֶה לָךְ קְבִיעוֹת עֲצוּמָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם

מֵהִתְחַלָּה לְלַמַּד בְּמָה מְכַתְּבִים, וְאִם אֶפְשָׁר לְכָל הַפְּחוֹת חֲמֻשִׁים
מְכַתְּבִים בְּכָל יוֹם — מָה טוֹב וּמָה נָעִים, וְזֶה כְּבָר לֹא יִתֵּן לָךְ לִפְּלֹ.

וּמִי יִתֵּן, שְׁתַּזְכֶּה לְהִדְפִּיס כְּרֶךְ אֶחָד עַל שְׁמֶךָ, כִּי אֵין לָךְ עוֹד
צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה — מִלְּהִדְפִּיס סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבְכַרְט סִפְרֵי
שׁוֹ"ת "אֶשֶׁר בְּנַחֵל", אֶשֶׁר כְּבָר הִצִּיל אֲלֵפִים וְרַבּוֹת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
מִשְׁאוּל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וְהָיוּ בְּמַצְבִּים יוֹתֵר גְּרוּעִים מִמֶּךָ, וְאִךָ
שְׁלָךְ נִדְמָה שְׁאֵין יוֹתֵר גְּרוּעַ מִמֶּךָ, אֲנִי מוֹדִיעַ לָךְ, שֵׁישׁ אֲנָשִׁים
שִׁיּוֹתֵר גְּרוּעִים מִמֶּךָ, וְאִךָ-עַל-פִּי-כֵן הִצִּילוּ אוֹתָם הַסִּפְרִים, וְלִכֵּן רָאָה
לְהִדְפִּיס עַל-כָּל-פָּנִים כְּרֶךְ אֶחָד לְשְׁמֶךָ, וְהָיָה זֶה תְּקוּנָה הַנִּצְחִית.

רָאָה לְהַמְשִׁיךְ לְכַתֵּב לִי בְּכָל יוֹם, וְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְתִּיק
מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתִהְיֶה כְּבָר תָּמִיד שָׁשׁ וְשִׂמְחָה, וְתִשְׁמַע כְּלֵי זְמֶר,
שְׁזוֹ הַרְפוּאָה שְׁלָךְ.

הַמֵּאַחַח לָךְ בְּרַכָּה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּשָּׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ, וְגִדְּלִי שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כְּלָל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים.

רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּיוֹתֵר בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל
תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, הִעָקֵר רָאָה לְהַכְנִיס בְּעֲצָמֶךָ
אַמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, שְׁאֲנוּ

יודעים מרבנו ז"ל, ומה היינו עושים בלי רבנו ז"ל. ועל-כן ראה להתמיד בכל יום בספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך.

מאד מאד רציתי, שתשתתף בשעורי הכולל שאתם לומדים ביחד בצוותא, וזו תועלת לכל התלמידים, ותשתדל שתהיה שם רק אורה של שמחה ושל תורה ותפלה, והכל יהיה ברצינות בלי ליצנות כלל.

מה טוב ומה נעים, אם תלמדו בכל יום ברבים גם שעור בספר השיחות, כדי שלא יבואו מבחוץ אנשים, ויבלבלו לכם אחר-כך את המוח, וינברו כל דבר אסור וכו' וכו'.

הדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותמיד תסתפל רק על האלקות שבכל דבר, ועל-ידי-זה תצליח דרכך, אשרי מי ששם לבו ונדעתו אל האין סוף ברוך הוא, ומחיה ומנהיג ומקיים את כל הבריאה כלה, ואז טוב לו כל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד, ותבשר לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא קמד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ובפרט בזה שגלית את דעת רבנו ז"ל, אשר הוא מדבר רק מהקדוש-ברוך-הוא, כי באמת כל ענין רבנו ז"ל הוא רק תפלה והתבודדות, לבוא ולברח אליו יתברך, ומפל הצרות והיסורים והמרירות שעוברים על האדם אין עצה אחרת, רק לברח אליו

אֲשֶׁר כּא קמה בּנחל כה

יתברך, וְכֹל מִי שֶׁמְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֱלֹהִים, אֲנִי כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי, וְעַל-כֵּן רָאִי לְדַבֵּר עִם נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וְהִיא טוֹב מְאֹד, אִם תִּתְּנֵנָה עַל-כָּל-פָּנִים פֶּעַם אַחַת בְּשָׁבוֹעַ, וְתִדְבְּרָנָה בִּינֵינוּן מַעֲצוּתֵינוּ הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּפְגַּס בְּכֵן תְּשׁוּקָה חַדְשָׁה.

חֲזָקִי וְאַמְצִי גַם אַתָּה לְהִיּוֹת שְׂמֵחָה וְעֲלִיזָה, וְתַעֲזְרִי לְבַעֲלֶךָ, וְתִשְׁתַּדְּלִי שְׂיִהְיֶה שְׂרוּי שְׁלוֹם וְאַהֲבָה וְהַבְּנָה הַדְּדִית בִּינֵינוּם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ לְחַנֵּף אֶת הַיְלָדִים; כִּי בְּאַמַּת עֶקֶר הַחַנוּף עִם הַיְלָדִים מִתְחִיל בְּבִית, כְּשֶׁהָאָבָא וְהָאָמָא מִתְנַהֲגִים בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּל וְבְאַהֲבָה גְּדוּלָה, עַל-יְדֵי-זֶה הַיְלָדִים מְחַקִּים אוֹתָם, וְגַם הֵם מִתְנַהֲגִים בְּאַהֲבָה וּבְשְׁלוֹם וּבְדֶרֶךְ אֶרֶץ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּצְלִיחֵי כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קמה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתְּבֶךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ וּמִטוֹב בְּנֶךָ, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכִּי לְגַדְלוֹ וּלְחַנּוּכוֹ בְּנִקְלָה.

מָה אִמְרָ לְךָ! הִנֵּה הַהֶכְרַח לְסַבֵּל בְּזִיוּנוֹת וּשְׂפִיכוֹת דָּמִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ כָּל הַזְּמַן, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם אֲרֻב עָלַי מְאֹד מְאֹד לְשִׁבֵר אוֹתִי וְכוּ' וְכוּ', מִפְּנֵי שְׂאֲנִי רוֹצֵה לְהַקִּים עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, אֶךְ כָּכָר לֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוֹם דְּבָר, כִּי בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְּדוּלָה אֲשֶׁתַּדְּלֵל לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלִי לְהַתְנוּעַד עִם נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל-כָּל-פָּנִים
פַּעַם בְּשָׁבוּעַ, וּתְדַבְּרוּ בְיַחַד מְעֻצּוֹתַי הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחֵי בְרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

וְעַל כָּלֵם תְּרַגְּלִי אֶת עֲצָמְךָ לְהַתְפַּלֵּל אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, וּתְבַקְּשֵׁי
מִמֶּנּוּ יְתַבְּרָךְ כָּל מָה שְׁאַתָּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת
מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּחָ-הוּא, מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בְּשָׁמַיִם.

תְּתַפַּלְלִי הַרְבֵּה בְּשָׁבִיל בְּעֵלְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לוֹ פְּרָנְסָה בְּשִׁפְעַע,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּחָ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע גַּם אֶת תְּפִלָּתְךָ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קמו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרָךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיִּשָּׁב, י"ז כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיוֹתֵר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאַנִּי מֵאֲמִין
בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁסוּף כָּל סוּף תִּפְטֹר מִהַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ,
וְתִהְיֶה לְךָ עֲבוּדָה בְּיַבְנָאֵל, וְלֹא תַצְטָרֶךְ לְצֵאת מַחוּץ לְיַבְנָאֵל.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלִי לְקַבֵּעַ לְעֲצָמְךָ אֵיזָה שְׁעוֹר קָטָן עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ בְּכָל יוֹם, וְזוֹ תִהְיֶה לְךָ טוֹבָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, כִּי
בְּאַמַּת אֵין עוֹד מְזוּן לְהִנָּפֵשׁ כְּמוֹ הַתּוֹרָה, כִּי כְּמוֹ שֶׁהִגּוּף רָעֵב וְצָמָא,
וּמְכָרָח לְאָכֵל וְלִשְׁתּוֹת, כְּמוֹ-כֵן הַנְּשֻׁמָּה רָעֵבָה וְצָמָאָה, וְצְרִיכִים לְתַת
לָהּ בְּכָל יוֹם לְאָכֵל וְלִשְׁתּוֹת, וְכְמוֹ שֶׁאָמַר פַּעַם רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן,
סִימָן כג): אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאוֹכֵל בְּכָל יוֹם כְּפָה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְשׁוֹתָהּ
אֲחֵר-כֶּף כְּפָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים, וּמִתְלַבֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּמִצְוֹת, הֲרִי לְךָ
שְׁגָם הַנְּשֻׁמָּה מְאֹד מְאֹד רָעֵבָה וְצָמָאָה, וְלִכֵּן הִיְיִתִי מִיַּעַן לְךָ, אִם
אֲתָה יְכוֹל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל-כָּל-פָּנִים חֲצִי
שָׁעָה, כִּי מָה שֶׁתִּפְעַל בְּחֲצִי שָׁעָה בְּלִמּוּד תּוֹרָה, לֹא תוֹכֵל בְּשׁוֹם
יִגִּיעָה, כִּי הַתּוֹרָה מְעַשְׂרֶת גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּמְכָל שְׁכֵן בְּרוּחָנִיּוֹת,

וְעַל-כֵּן רָאָה לְקַבֵּעַ לְעֶצְמָךְ שְׁעוּרִים עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂאֵתָה רוּצָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַשָּׁנָה הַדְּפִסְנוּ הַפְּעַם הָרִאשׁוֹנָה "לוּחַ בְּרֶסֶלֶב", וַיַּעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעוּד רְבוּת בְּשָׁנִים נוֹכַל לְהַדְפִּיס אֶת זֶה, וְלְהַפִּיצֵם בֵּין כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַדְּפִסְתִּי חֲמִשִּׁים אֶלֶף כָּאֵן בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית, וְחִמַּשְׁת אֲלֵפִים בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְהַלוּחַ הֵם פְּתֻגָּמִים מִדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד, כְּדָגְמַת הַסֵּפֶר "מְשִׁיבַת-נֶפֶשׁ", וְרֵאוּי לְהַדְפִּיסָם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וַיֵּשׁ שֵׁם לוּחַ לְלִמּוּד דָּף הַיּוֹמִי בְּבַבְלִי וּבִירוּשָׁלַיִם וּבְתוֹסְפֹתָא, אֲשֶׁר אֲנִי אוֹמֵר תְּמִיד שָׁנָה בִּי'ת', שְׂאָדָם צָרִיךְ לְבָנוֹת לְעֶצְמוֹ בֵּית נֶצְחִי, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה אֶת עֶצְמוֹ כָּלֵל בְּזֵה הָעוֹלָם, וּבְכָל יוֹם זוֹכֵה לְלִמּוּד דָּף בְּבַלִּי וְדָף יְרוּשָׁלַיִם וּפְרָק תוֹסְפֹתָא, וּבְזֵה בּוֹנֵה לְעֶצְמוֹ בֵּית נֶצְחִי.

מָה לְעֵשׂוֹת? בְּגַי-אָדָם הֵם טְפָשִׁים, וְאִין לָהֶם שְׂכָל לְדַעַת, אֲשֶׁר יָבוֹא הַיּוֹם, וְתִצְטָרֵךְ הַנִּשְׁמָה לְהַפְרֵד מֵהַגּוֹף, וְהַגּוֹף לְקַבּוּרוֹת יוֹבֵל, וְהַנִּשְׁמָה עוֹלָה לְמַעְלָה, וְאִם זָכְתָה כָּל יוֹם לְלִמּוּד שְׁעוּר בִּבְלִי יְרוּשָׁלַיִם תוֹסְפֹתָא, הָרִי זֶה בְּנֵה לְעֶצְמוֹ בִּי'ת' רוּחָנִי, וַיֵּשׁ לְהַנִּשְׁמָה אִיפָה לְהַפְגֵּס, וְכָל-כֶּף חָבַל שְׂבַגֵי-אָדָם אִינָם יוֹדְעִים מִזֶּה, עַד שְׁעוּבָר עֲלֵיהֶם יוֹם אַחֵר יוֹם בְּלֹא כְלוּם, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה אֶת עֶצְמוֹ כָּלֵל, וְכֶף אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נא): אֶת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי, שְׂלֹא יִטַּעָה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מְטַעָה מְאֹד.

הַלְוֵאֵי שְׁתַּצִּיט אוֹתִי וְלֹא תִפְסִיד — לֹא בַגְשָׁמִיּוֹת וּמְכַל שִׁפְן
לֹא בְרוּחַנִיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא קמח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, ר' ... גְּרוּ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַשְּׁלִיחוֹת
שְׁעֵשִׂיתָ. וְתֹאמַר הֵן ל... וְהֵן ל... שְׁכַבְר שְׁלַחְתִּי לָהֶם אֶת הַצְּקִים
בִּדְאָר, וַיִּקַּח בְּעֶרְךָ שָׁבוּעַ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ עַל גְּדַל הַחֶסֶד
חֲנָם שְׁעֵשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאַתָּה זוֹכָה לְחַתֵּן אֶת בְּנֶךָ ...
גְּרוּ יָאִיר, שֶׁהוּא מִמֶּשׁ כְּבָנִי, כִּי אֲנִי אוֹהֵב אוֹתוֹ אֶהְבֵּת נַפְשׁוֹ, כְּאֲשֶׁר
יַעֲיֵד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֲנִי מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבִכָּל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ נוֹכַח
לְהַמְשִׁיךְ לְחֵלֶק לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עוֹפוֹת, קִדְּם לְהַתְחִיל עִם עוֹף אֶחָד,
וְאַחֲרֵיכֶן לְחֵלֶק כְּפִי הַהִכְנָסָה שְׁתַּכְנַס אֲצִלְנוּ.

הַרְגַּל אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל יוֹם לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עַל גְּדַל הַחֶסֶד חֲנָם שְׁעֵשֶׂה עִמָּךְ, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד
יָקָר תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל נוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לוֹ, וְעַל-יְדֵי-
זֶה הוּא מִמְשִׁיךְ עוֹד יְשׁוּעוֹת, כִּי כְמוֹ בַגְשָׁמִיּוֹת כְּשֶׁאֲדָם נוֹתֵן תּוֹדָה
לְזוּלָתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחֵב הַלֵּב לַעֲשׂוֹת לוֹ עוֹד טוֹבוֹת, בְּאִין עֶרְךָ
כָּל אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, כָּל מָה שְׁאַתָּה נוֹתֵן יוֹתֵר תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁפָּעִים עָלָיו עוֹד יְשׁוּעוֹת וְחֶסֶדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים,
וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּי וְאֲשַׁרִּי מִי שְׁזוֹכָה לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁפַּע עָלָיו שִׁפְעַ גְּדוֹל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד, וּתְבַשֵּׂר לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וְתִזְכֶּה לְחַתֵּן אֶת כָּל יְלָדֶיךָ בְּקִלוֹת, וְתִהְיֶה לְךָ פְּרִנָּסָה בְּשִׁפְעַ גְּדוֹל, וְתִפְנֹס בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב לְתוֹךְ הַדִּירָה שְׁלֶךְ מֵהַ שְׂיֹתֵר מֵהָר, וְתַעֲבֹר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲפֹבִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ וּלְאִשְׁתְּךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קמט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ז בְּכֶסֶל ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל תְּלַמִּידֵי יְשִׁיבַת "דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר", הַנּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיִּצִילֵם מִכָּל צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמִחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

מָה אָמַר לָכֶם, תְּלַמִּידֵי הַיְקָרִים! כָּל הַחַיּוֹת שְׁלִי זֹה הַיְשִׁיבָה "דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר", וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מְצַפֶּה וּמְקַנֵּה לְרֵאוֹת דְּבָרִים גְּדוֹלִים מִהַיְשִׁיבָה שְׁלָכֶם, אַחֲרַת אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ אִיךָ אַחֲזִיק מֵעַמֵּד פֹּה בִּיבְנָאֵל; יֵשׁ לִי כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מְנִיעוֹת, כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוֹת וְיִסוּרִים, עַל כָּל שֶׁעַל וְשֶׁעַל, שְׂאֲנִי רוֹצֵה לְפִסֵּעַ פֹּה בִּיבְנָאֵל, עוֹמֵד עָלַי הַסֵּמ"ך-מ"ם בְּעֶצְמוֹ, וְאֵינִי עוֹזֵב אוֹתִי. וְהַתְקַנֵּה הַיְחִידָה שְׂיֵשׁ לִי, שְׂאֲזַכֶּה לְהַקִּים יְשִׁיבָה "דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר", שְׂיִהְיוּ שָׁם בֵּין שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת לְאַרְבַּע-מֵאוֹת בַּחוּרִים. אָבֵל הֵיזֵת שְׁעַדִּין יֵשׁ לָנוּ כַּמָּה עֲשָׂרוֹת תְּלַמִּידִים, רְצִיתִי לְדַבֵּר אֶתְכֶם כַּמָּה דְּבָרִים חֲשׁוּבִים, כִּי אַתֶּם הִיסוּד שֶׁל הַיְשִׁיבָה, וְכַפִּי שֶׁהִיסוּד בְּנוִי, כֶּף יִהְיֶה כָּל הַבְּנִיָּן, אִם הִיסוּד רְעוּעַ, כָּל הַבְּנִיָּן רְעוּעַ, וּלְבִסוּף יְקָרִס, אָבֵל אִם הִיסוּד מוּצָק וְאִיתָן, שׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבְּרוֹ. לָכֵן אֲנִי רוֹצֵה לְצַקֵּת יְסוּד חֲזָק, שְׁעַלְיוּ יִבְנֶה בְּנִיָּן אֲדִיר לְאוֹת וּלְשֵׁם.

אֶחָד הִיסוּדוֹת הַחֲשׁוּבִים בְּיוֹתֵר — רְצִינּוֹת. אֲנִי רוֹצֵה שְׂיִהְיוּ בַיְשִׁיבָה רַק בַּחוּרִים רְצִינָיִים. אִם יֵשׁ אִיזָה בַּחוּר הַעוֹשֶׂה לִיצְנּוֹת, אוֹ

שָׁאִינוּ מְצִיַּת לְכָלֵּלִים, אֲבָקְשׁוּ עֵתָה לְעֹזֵב אֶת הַמְּקוֹם. הַמְּקוֹם שֶׁלָּנוּ
 הוּא מְקוֹם תּוֹרָה, מְקוֹם תְּפִלָּה, וְאֲנִי מִבְּטִיחַ לְכָל בַּחֹר שֵׁיִלְמַד
 בִּישִׁיבְתִי, שְׂאֲחַתֵּן אוֹתוֹ. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, עַד כֹּה עָמַדְתִּי בְּדַבּוּרַי;
 הַתְּלַמִּידִים שֶׁלְּמָדוּ בִישִׁיבַת "דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר" מֵצְאוּ שְׂדוּכִים טוֹבִים,
 וְזוֹהִי הַשְּׂמֵחָה שְׁלִי, וְאֲנִי רוֹצֶה לְשַׂמַּח גַּם בְּשִׂמְחַתְכֶם. אֲבָל תִּנְאִי
 כְּפוּל — בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן אֵינְנִי רוֹצֶה שֶׁיַּעֲדֵר אֶצְלָנוּ אֵיזָה בַּחֹר
 מִהִישִׁיבָה, מֵאִיזוֹ סִבָּה שְׁלֵא תִהְיֶה, יִשְׁנֵם סְדָרִים וְיִצְרִיכִים לִהְיוֹת
 כְּפוּפִים לָהֶם. בַּחֹר שָׁאִינוּ מוֹפִיעַ לְסְדָרִים, מוֹכִיחַ בְּעִלְלֵי שְׂמֶפְקָר
 הוּא, וְהִרְצִינּוֹת מִמֶּנּוּ וְהִלְאָה. וְאִם קִבַּל רְשׁוּת לְנִסְעַ לְבֵיתוֹ לְשִׁבַת,
 כָּבֵר בְּמוֹצָאֵי־שִׁבַת יָשׁוּב לְכַתְּלֵי הִישִׁיבָה, וּבִיּוֹם רֵאשׁוֹן בְּבִקְרַי יוֹפִיעַ
 לְתַפְלַת שַׁחְרִית. בַּחֹר הַנֶּעֱדָר מִהִישִׁיבָה כָּל הַשָּׁבוּעַ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
 שֶׁגָּר אַחֲרָיו עוֹד בַּחֹר צָעִיר, אֵינְנִי צָרִיף תְּלַמִּיד כְּגוֹן דָּא. יִשִׁיבַת
 "דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר" הַקְּמַתִּי רַק מִפְּאֵת טַעַם אֶחָד — הַיּוֹם יֵשׁ
 הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה לְתִשׁוּבָה, בֵּן יָרְבוּ, אֲזִי רְצִיַּתִּי לְדָאג לְבַחֲוִרִים
 חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, שְׂתִּהְיֶה לָהֶם מְסַגֶּרֶת נְאוּתָה. הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
 יַעֲזֹר, שְׂנוֹזְכָה לְהַפְּיץ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים, שְׂהֵם תְּמַצִּית
 דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּשִׁפְהָ עֲמָמִית וְקָלָה מְאֹד, הַמוֹשְׁכַת
 אֶת הַלֵּב, וּמְקַרְבַת אֶת לִבָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֶל אֲבִיהֶם שְׂבִשְׂמִים. וּבְפֶרֶט
 הַשָּׁנָה אֲנוּ מְצַפִּים לְדְבָרִים גְּדוֹלִים, אִם רַק נִקַּח עֲצָמֵנוּ בִּידֵינוּ, וְנִצָּא
 לְהַפְּיץ עִם הַמֶּרֶץ הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר, אֲזִי נִצְלִיחַ מְאֹד. כִּי הַשָּׁנָה יְכוּלִים
 לְהַצִּיל אֶלֶפִי אֶלְפִים גְּדוֹלִים וְנִשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַשָּׁנָה הַקְּלֹפוֹת וְהַסְּטָרָא
 אַחֲרָא מִתְּגַבְּרִים וּמִתְּפַשְׁטִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְזֶה לְעַמַת זֶה סִימָן
 שֶׁיֵּשׁ קִדְשָׁה גְּדוֹלָה מְאֹד. וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּהַפְּצַת
 הַקּוֹנְטְרָסִים, הוּא מְקַרֵב אֶת הַגְּאֻלָּה. וְהַעֲקָר אֶצְלֵי זֶה הַנֶּעֱר. קִרְאֵתִי
 לְיִשִׁיבָה "דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר" — שְׂדוּלָה וּמִשְׁקָה מִתּוֹרַת רַבּוֹ לְאַחֲרִים
 (רש"י בְּרֵאשִׁית טו, ב).

כָּל רְצוֹנֵי שְׂבַחֲוִרִים הַשְּׂבִים בְּתִשׁוּבָה — יִהְיֶה לָהֶם מְקוֹם
 לְלַמַּד. וְיִלְמְדוּ כְּפִי סְדֵר־דְּרָף־הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲזוֹכָה לְחַתָּנִם
 בְּגִיל צָעִיר, וְיִהְיוּ הַכִּי מְאֻשְׁרִים. וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, אַתֶּם רוֹאִים שְׂחַבְרִיכֶם
 הַקִּימוּ בֵּית וְהֵם מְאֻשְׁרִים מְאֹד. אֲבָל אֲנִי עוֹמֵד עַל כָּף, שֶׁיִּהְיוּ

הבחורים רציניים בלבד ולא ליצנים, חס ושלום. ואומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות ב, ח): קשה היא הליצנות שתחלתה יסורים וסופה פליה. הליצנות מביאה לאדם יסורים, עד שלבסוף מכלה אותו לגמרי. ועל-ידי ליצנות אין פועלים מאומה. וכן אומר שלמה המלך (משלי ט, יב): "אם חכמת לך, וְלִצְתָּ — לְבַדְדָּךְ תִּשָּׂא". כשעושה אדם ליצנות מהזולת, נדמה לו שהצליח ללעג לפלוגי, אף פלוגי שוחק לו. כי מי שזוכה לקום מקדם לטבל במקוה, להתפלל בחיות ובהתלהבות שחרית, להתפלל מנחה בחיות ובדבקות, להתפלל תחלת הלילה ערבית בשמחה עצומה ובטהרת הלב, הרי זה מצליח בחיים. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נה): כשאדם מתפלל שלש תפלות, ממשיך על עצמו זכות אבות, ובאתר דאית זכות אבות אית שכינה, הינו שפמשיך את השכינה שם. וכן אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'): מחנה ישראל כמה הוי? שלש פרסאות, ומפרש רבנו ז"ל, כמה מחנה ישראל? השלש תפלות. כשיהודי נזהר להתפלל השלש תפלות: שחרית, מנחה, מעריב, בחיות ובדבקות ובשמחה, בונה לעצמו שלשה מחיין: חכמה, בינה, דעת, ועובר על הכל, וכן כשיהודי זוכה ואומר בכל לילה חצות, אין עוד מעלה גדולה יותר מזו.

ומספר, אשר בעיר טולטשין, היה גר בנו של מוהרנ"ת ז"ל, יצחק ז"ל, והתגורר שם יהודי פשוט, שברכותיו התקבלו בשמים, וכל מי שנתברך על ידו — נתקבלה הברכה. ונעשה רעש גדול מאד, איך יתכן, יהודי פשוט מברך ומתקיימות ברכותיו, ויש לאנשים שועה?! אזי שאל ר' יצחק את אביו מוהרנ"ת ז"ל: "אבא, איך יתכן פדבר הזה?" אמר לו מוהרנ"ת ז"ל: "לך בדיק אחר מעשיו". והלך, וראה שמתפלל, קובע עתים לתורה וכו', ואמר לאביו. אמר מוהרנ"ת ז"ל: "לאו, בשביל זה עדין לא זכה שברכותיו תתקבלנה". והלך והתבונן שוב, וראה שעושה צדקה, ועוזר לאנשים, וספר לאביו, ענה ואמר מוהרנ"ת ז"ל: "לאו, לא בשביל זה זכה לאשר זכה". והנה פעם עבר ר' יצחק סמוך לביתו, וראהו דרך החלון, שיושב על הארץ, ואומר תקוין חצות בבכיות

עצומות, וְסִפֵּר לְאָבִיו, עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרֵנּוּ"ת ו"ל: "כֵּן, זֶה הוֹעִיל לּוֹ".
 לְמִדִּים מִכָּאן, גְּדֹל חֲשִׁיבוֹת תְּקוּן חֲצוֹת, שְׂאֵז הַשָּׁמַיִם פְּתוּחִים,
 וִיכוּלוֹת כָּל הַתְּפִלוֹת לְהִתְקַבֵּל. וְנֶאֱמַר אֵז (אֵיכָה ב, יט): "שִׁפְכֵי כַמַּיִם
 לְבַף נִכַח פְּנֵי ה'", שְׂאָדָם נִמְצָא אֵז מִמֶּשׁ מוֹל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
 וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֶה לוֹמַר חֲצוֹת.

תְּלַמִּידֵי הַיְקָרִים! אוֹי לָכֶם וְאוֹי לָנוּ אִם הִנֵּה יָבוֹא לִיָּצֵן,
 וַיִּתְלוּצֵץ מִמֵּי שְׁמַתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת וְחֲצוֹת, אִף זֹאת תִּדְעוּ, אֲשֶׁר
 אֵינָנו עוֹשֶׂה לִיָּצְנוֹת אֶלָּא מֵעֲצָמוֹ, כִּי הַמִּתְפַּלֵּל, נַעֲשֶׂה כִּסָּא לְמַרְפְּכָה
 הָעֲלִיוֹנָה. כִּי אֲבָרְהָם תְּקַן שְׁחֲרִית, יִצְחָק תְּקַן מְנַחֵה, יַעֲקֹב תְּקַן
 עֲרֻבִית, דָּוִד הַמֶּלֶךְ תְּקַן חֲצוֹת, כְּמוֹ שְׂאָמַר (תְּהִלִּים קיט, סב): "חֲצוֹת
 לִילָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לְךָ", כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (עֲנֵן בְּרֻכּוֹת ד): "עַד חֲצוֹת הִיָּה
 דָּוִד הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד תּוֹרָה, וּמִחֲצוֹת הִיָּה אוֹמֵר שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת
 לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִתְבוֹדֵד. וְזוֹ הַמְּרַפְּכָה הָעֲלִיוֹנָה: אֲבָרְהָם,
 יִצְחָק, יַעֲקֹב וְדָוִד. וְאִם-כֵּן מִמֵּי עוֹשִׂים לִיָּצְנוֹת, מִן הַמִּתְפַּלֵּל?! הֲלֹא
 הוּא רַק מְרוֹיַח וְיוֹצֵא נִשְׁכָּר, דְּבוּק בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא וְכוּ', וְאֵלוֹ
 הַמִּתְלוּצֵץ — הוּא אֲמֵלֵל גְּדוֹל.

כְּמוֹ-כֵּן אִם לוֹמְדִים כְּפִי סֵדֶר-דִּרְךָ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל,
 וְלוֹמְדִים מְקַרָּא — שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאַחַד תַּרְגוּם, זוֹכִים לְלַמֵּד ח"י
 פְּרָקִים מִשְׁנֵיאוֹת, שְׁהָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ אוֹמֵר, שְׁהוֹרְגִים בְּזֶה אֶת הַיָּצָר
 הָרַע, וְכֵן לוֹמְדִים כְּסִדְרָן גְּמָרָא, לוֹמְדִים דָּף אַחַר דָּף מְסַכֵּת בְּרֻכּוֹת,
 עַד שְׁמִסְיָמִים, וּמִתְחִילִים אַחֲרֵי-כֵן עֲרוּבִין, עַד שְׁמִסְיָמִים אֶת כָּל הַש"ס.
 אֲשֶׁרֵי לְאָדָם זֶה! וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁזוֹכִים לְלַמֵּד יְרוּשְׁלָמִי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
 תּוֹסֵפְתָא, וּמִכָּל שֶׁכֵּן רַמְב"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ, וְכָל הַמְדַרְשִׁים, זֶה־ר
 וְכַתְּבֵי הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ, וְלֹא אוֹרֵךְ זְמַן רַב, עַד שְׁהָאָדָם נַעֲשֶׂה תְּלַמִּיד
 חֶכֶם גְּדוֹל, טַיִל וְהָיָה בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְאִם יָבוֹא אֶחָד
 וַיִּתְלוּצֵץ מִזֶּה — הֲלֹא נוֹתֵר הוּא שׁוֹטֵה. וְדָבָר זֶה קָשָׁה לְהַסְבִּיר
 לְבִנְיָאָדָם, כִּי טָבַע בְּחוּרִים שְׁהֵם לִיָּצְנִים. הִגַּם שְׁהֵם מְסַפְּנִים
 גְּדוֹלִים, כִּי בּוֹדָאֵי מִי שֵׁישׁ בּוֹ לִיָּצְנוֹת, בְּיָדוּעַ שְׁפָגַם בְּבְרִית, וּבְכַפְרֵט
 שְׁהוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְכֵאֲשֶׁר מִתְלוּצֵץ מֵהַזּוֹלַת, הוּא

מגלה לְכֵלֶם מָה עָשָׂה, שֶׁהוּא נוֹאֵף — בֵּין בֵּיד בֵּין בְּרִגְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, וְהוּא מְשַׁקֵּץ, וְלֹא בַחֲנָם שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אוֹתוּת דְרַבֵּי עֲקִיבָא נ): כָּל אָדָם שֵׁישׁ בּוֹ לִיצְנוּת, אֵין דְנִים בְּגִיהֵנוּם תַּחֲלָה אֶלָּא הוּא. כִּי הַלִּיצָן הוּא רִיקְנִי, נְבוּב מִתְכֵן. וְכֵן אוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (דְרַב אֶרַץ זוּטָא ו): תַּחֲלַת הַעֲבָרָה הוּא הִרְהוּר הַלֵב, וּשְׁנִיָּה לָהּ לִיצְנוּת; אִם אָדָם רַק הִסְתַּכֵּל הִסְתַּכְּלוּת רָעָה, הוּא כָּבֵר נַעֲשֶׂה לִיצָן. וְלִכֵּן אֵינִי חֲפֵץ בְּבַחֲוֹר לֵץ, אֲשֶׁר מִפְרָע הוּא בְּשִׁרְשׁוֹ, כָּל רְצוּנֵי בְּתַלְמִידִים רְצִינִיִּים, מְלֵאֵי תִכּוֹן, הַרוֹצִים רַק אֶת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֶת הַמְצוּוֹת, יִרְאֵת שְׁמַיִם צְרוּפָה וְכו', וּבַחֲוֹרִים כְּאֵלוֹ יַצְלִיחוּ מְאֹד, וְיִוְכְלוּ לְהִקִּים בְּתֵים לְתַפְאָרָה.

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים מְסַפְּרִים לָנוּ (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה נב): בְּשַׁעַה שְׁהִיָּה מִשָּׁה בּוֹנָה מְשַׁכֵּן, הָיָו לִיצְנֵי הָעַם אוּמְרִים: אֲפֹשֶׁר שֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה עַל-יְדֵי בֶן עַמָּרָם?! מִשָּׁה רַבְּנוּ, בְּחִיר הָאָמָה, הוֹלֵךְ לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן לִיצְנֵי יִשְׂרָאֵל אוּמְרִים, וְכִי יְכוּלָה הַשְּׂכִינָה לְשָׁרוֹת עַל-יְדֵי 'בֶן עַמָּרָם', לֹא קָרְאוּהוּ ר' מִשָּׁה וְכו', אֶלָּא בּוֹלוּל — 'בֶּן עַמָּרָם'.

וְלִכֵּן אֶצְלִי, כְּאָמוֹר, הִיסוּד בִּישִׁיבָה — רְצִינּוֹת! מִי שְׂאֵינְנוּ רְצִינֵי, אֲבַקְשׁוּ עוֹד הַלִּילָה לְטַל מִטְּלָטְלִיו, וְלַעֲזֹב אֶת הַמָּקוֹם. בְּ"דַמְשֶׁק אֵלִיעֶזֶר" אֵין לוֹ מָקוֹם, הוּא לִיצָן בְּטָלָן, מְסַתּוֹבֵב בַּחֲסֵר מַעַשׂ וּבְכַטְלָה, וּצְרִיכִים לְהַזְהֵר מִמֶּנּוּ מְאֹד, כִּי הוּא מְלֵא חִידָקִים, וּמְהִיָּה סַפְּנָה לְסַבִּיבָה, כִּי עֲלוּלִים לְהִדְבֵּק מִמֶּנּוּ; כִּי לִיצְנוּת הִיא מַחֲלָה מְדַבְּקָת, דִּי בְּבַחֲוֹר אֶחָד נוֹאֵף, אֶף שִׁיְהִיָּה צָעִיר, אֲבָל אִם כָּל מַחֲשָׁבוֹתָיו נְאוּף וְנְבוּל פָּה — אֵין גְּרוּעַ מִזֶּה. וְאוּמַר רַבְּנוּ ו"ל (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת נְבוּל פָּה, סִימָן א'): מִי שֶׁמְדַבֵּר נְבוּל פָּה, בְּיָדוּעַ שְׁלָבוּ חוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת אֲוָן. אִם בַּחֲוֹר אֵינְנוּ מְתַבֵּישׁ לְדַבֵּר נְבוּל פָּה, צְרִיכִים לִידַע, שֶׁהוּא מְלֵא זְהֻמָּה. וּבַאֲמַת אוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֲרִיכִין ג, ה): חֲמוֹר הָאוּמַר בְּפִיו מַעוֹשָׁה מַעֲשָׂה; לִכֵּן צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר שְׁלֵא יְהִיָּה בַחֲוֹר אֶחָד הַמְדַבֵּר נְבוּל פָּה וְנֵאוּף. וְכֵן אוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שַׁבָּת לג.): בְּעוֹן נְבוּל פָּה צְרוּת וּגְזוּרוֹת מִתְחַדְּשׁוֹת, וּבַחֲוֹרֵי יִשְׂרָאֵל מֵתִים, וְאַלְמָנוֹת וִיתוּמִים צוֹעֲקִים וְאֵינָם נַעֲנִים. בְּעוֹנוֹתֵינוּ

הַרְבִּים, אָנוּ רוֹאִים בְּדוֹרְנוּ, בַּחוּרִים צְעִירִים גְּהֻרְגִים בְּמִלְחָמָה, אֲנָשִׁים צְעִירִים נִפְטָרִים מֵהַמַּחְלָה הַמְּאֲרָת, וְהַכֹּל בְּעוֹן נְבוּל פֶּה. לָכֵן אֲנִי חוֹזֵר וּמְתַרְעֵעַ: אֵינְנִי רוֹצֵה שְׂיִהְיֶה בְּתַחוּמֵינוּ בַּחוּר אֶחָד שֶׁמִּדְבַּר נְבוּל פֶּה וְכו', וְאִם יִשְׁנוּ — אֲבָקְשׁוּ לְעֹזֵב אֶת מְקוֹמֵנוּ. אֵין אֲצַלְנוּ מְקוֹם בְּעִבּוּרוֹ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פָּרָשָׁה א'): מַה הַשְּׂמֵן הִזֶּה כּוֹס מָלֵא אֵינוּ מְזוֹרְזִין, אֶף דְּבַרֵי תוֹרָה אֵינָם מְזוֹרְזָפִים בְּדְבָרֵי לִיצְנוּת, אִם נִכְנַס דְּבַר שֶׁל תוֹרָה לְלֵב, יוֹצֵא כְּנַגְדּוֹ דְּבַר שֶׁל לִיצְנוּת, נִכְנַס לְלֵב דְּבַר שֶׁל לִיצְנוּת, יוֹצֵא כְּנַגְדּוֹ דְּבַר שֶׁל תוֹרָה; כִּי לִיצְנוּת וְתוֹרָה אֵינָם עוֹלִים בְּקִנְיָה אֶחָד. לָכֵן אִם רְצוֹנְכֶם לְהַתְמִיד בַּתוֹרָה, לְהַתְפַּלֵּל בְּכוֹנְנָה, תּוֹצִיאוּ אֶת הַלִּיצְנוּת מִקְרִבְכֶם, וְרַק בְּעִבּוּר זֶה בְּנִיתִי אֶת הַיְשִׁיבָה. וְהַכֹּפֵל הַדְּבַר — אִם יֵשׁ בִּינֵיכֶם בַּחוּר לֹא רְצִינִי, יִלֶּךְ גַּא לְדַרְכוֹ.

מָה אֲנִי מְבַקֵּשׁ מֵהַבַּחוּרִים? תְּתַחֲלוּ לְלַמֵּד בְּהַתְמַדָּה גְּדוּלָה, תַּחֲדִירוֹ בְּעֶצְמְכֶם אֲמוֹנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, תְּמִיד תַּחֲשֹׁבוּ רַק מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתַדְּבְרוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְכֹל אֲשֶׁר מַעִיק לָכֶם תִּסְפְּרוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁעוֹבְרִים עֲלֵיכֶם מִשְׁפָּרִים וְגַלְמִים, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, שְׁצַרִיכִים לוֹמַר קְרִיאַת שְׁמַע בְּדַמְעוֹת, וְזֶה מִשְׁכָּף אֶת הַדָּמִים, וְכֵן צְרִיכִים לִילֵךְ בֵּין הַהָרִים, וְלַצֶּעֶק קוֹלֵי קוֹלוֹת, וְזֶה מְזַכֵּף אֶת הַדָּמִים (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עב), כִּי בְּגִיל הַנְּעוּרִים הַדָּם בּוֹעֵר מְאֹד, וְצְרִיכִים לְזַכְּכוֹ עַל-יְדֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה. וְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עה): הַמַּחְלֶקֶת שְׁמֹרִיבִים זֶה עִם זֶה, הִיא מֵהַדָּמִים שֶׁלֹּא הִזְדַּכְּכוּ. וְאִיךָ מְזַכְּכִים אֶת הַדָּם? עַל-יְדֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה. אֲנִי רוֹצֵה בִּישִׁיבָתִּי, שְׂיִהְיֶה קוֹל תוֹרָה וּתְפִלָּה, שְׂיִלְמְדוּ כְּסִדְרָן ש"ס, וְשִׁלְחָן עָרוּף, מִשְׁנִיּוֹת, זֶהָר וְעוֹד וְעוֹד, וּבַפְּרָט סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂיִהְיוּ בְּקִיָּאִים עַל לְשׁוֹנְכֶם. וְאֲנִי רוֹצֵה שְׁתַּצְאוּ לְהַפְּצָה, לְהַפִּיץ בְּמֶרֶץ הַכִּי גְּדוּל, לְהַצִּיל אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֲזוּ תִרְאוּ אֶת הַיְשׁוּעוֹת שְׂיָבִיא לָכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

זֶה הַכֶּתֶר שְׁלִי — בַּחוּרִים שָׂרָק לוֹמְדִים וּמְתְּפַלְלִים, וְעוֹשִׂים חֶסֶד זֶה עִם זֶה, וּמְפִיצִים לְעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַקּוֹיְנֵטְרִסִים, שֶׁהֵם תְּמַצִּית דְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל. זֶה אֲצַלִּי הַגְּאֻנָּה וְהַגְּאֻוֹן וְהַחִיּוֹת. וְאִם לֹא בְּאִתִּי

לִיבְנֵאֵל, אֶלֶּא כְּדֵי לְבָנוֹת יְשִׁיבָה שֶׁל שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אַרְבַּע־מֵאוֹת
בְּחוּרִים — כָּבֵר הָיוּ כְּדֵאוֹת כָּל הַיְגִיעוֹת וְהַטְּרָחוֹת, וְזֶה חֲלָקִי מִכָּל
עֲמָלִי, אֲבָל אִם לֹא פִעֲלֵתִי כְּזֹאת, לֹא כְּדֵאִית כָּל הַטְּרָחָה. יֵשׁ לִי צֶעַר
גָּדוֹל מְאֹד, וְאִם לֹא תִצְיָתוּ אוֹתִי, אֲזִי תִהְיֶה לִי עֲגָמַת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה
יוֹתֵר. הַסֵּמ"ךְ־מ"ם מוֹסְרֵנִי עַל יָמִין וְעַל שְׂמֹאל, הַיּוֹם קִבְּלֵנוּ צוּ
מִהַמְּשֻׁטְרָה לְסִגְרָא אֶת הַמְּקוֹם שֶׁלָּנוּ, אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֲנִי מַחְזֵק אֶת
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁנִּזְכָּה לְבָנוֹת בֵּית־מִדְרָשׁ גָּדוֹל וְאוֹלָם שְׂמֵחוֹת יָפָה,
וּמְלַבֵּד הַצָּרָה הָאִישִׁית שְׁלִי, שְׁיֵשׁ לִי צוּ עֲכֹב, שְׂזוּ צָרָה צְרוּרָה,
וְהַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא יִמְתִּיק מֵעַמִּי אֶת כָּל הַדִּינִים. עִם כָּל זֹאת "זֹאת
נִחַמְתִּי בְעֵינַי", שֶׁהַקְּמֵתִי יְשִׁיבָה, אֲבָל אִם יִמְצְאוּ בָּהּ בְּחוּרִים קָלִים
וְרִיקִים וּפּוֹחֲזִים, אֵין לְתֹאֵר גְּדֹל הַצֶּעַר שְׁיִהְיֶה לִּי.

כְּמוֹ־כֵן רְאוּ לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַקְפִּיד מְאֹד עַל נְקִיוֹן הַמְּקוֹם. מִדּוּעַ לֹא
יִקוּמוּ כַּמָּה בְּחוּרִים, וַיִּנְקוּ אֶת הַיְשִׁיבָה יוֹם יוֹם? הֲלֹא רִבְּנוּ ז"ל
הַקְּפִיד מְאֹד עַל נְקִיוֹת הַמְּקוֹם וְהַבְּגָדִים. לְזֹאת רְאוּ לְהִרְתֵּם לְמִנּוֹת
תּוֹרְנִים, כָּל יוֹם שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה בְּחוּרִים אַחֲרֵים, שְׁיִנְקוּ אֶת הַמְּטֻבָּח,
וְאִם תִּהְיוּ נְקִיִּים, תִּקְדְּשׁוּ שֵׁם רִבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי אֲנִי רוֹצֶה
לְהַמְשִׁיךְ וּלְהוֹסִיף עוֹד וְעוֹד בְּחוּרִים, שְׁיִהְיֶה הַמְּקוֹם רְצִינִי, מְקוֹם
שֶׁל תִּפְלָה, תּוֹרָה, יְרֵאת שָׁמַיִם, אֲהַבָּה וְחֶסֶד, אֵינְנִי רוֹצֶה לְרֵאוֹת
בְּחוּר אֶחָד הַמְּגַבִּיחַ יָד עַל חֲבֵרוֹ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (סְנֵה־דַרְיִן נַח): כָּל
הַמְּגַבִּיחַ יָד עַל חֲבֵרוֹ, אֶף־עַל־פִּי שְׁלֹא הִכְהוּ — נִקְרָא רָשָׁע; אוֹי
לוֹ לְבַחוּר הַמְּתַקוּטָט עִם זולָתוֹ, אֵין אֶצְלָנוּ אֱלִימוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם,
מִכָּל הַבְּחִינּוֹת: הֵן אֱלִימוֹת מְלוּלִית וְהֵן אֱלִימוֹת פִּיזִית, אֲשֶׁר שְׁתִּיחֶן
בְּכֹלל אֱלִימוֹת, וּשְׁלִילִיּוֹת וּמְגַנּוֹת בְּתַכְלִית. אֶחָד נוֹהֵג בְּאֱלִימוֹת
בְּיָדָיו, אֲשֶׁר בְּזָה מוֹכִיחַ, שֶׁהוּא מְפָרַע וְכַעֲסָן גָּדוֹל, וְאֶחָד נוֹהֵג
בְּאֱלִימוֹת בְּפִיו, שֶׁמְשַׁפִּיל וּמְלַבִּין פָּנָי רַעְהוּ, אֲשֶׁר זֶה גְרוּעַ בְּיוֹתֵר.
לְכֵן אֲבַקְשְׁכֶם לְהִתְרַחֵק מֵאֱלִימוֹת כְּמִטְחוּי קֶשֶׁת, תִּנְהַגוּ בְּאַחְוָה,
בְּאַהֲבָה וּבְאַחְדוּת, וּבְזֶה תִּגְרְמוּ לִי נַחַת־רוּחַ גְּדוֹלָה מְאֹד. וְתַעְזְרוּ לִי
לְהַמְשִׁיךְ לְהַפִּיץ אוֹר רִבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

אִם תִּתְנַהֲגוּ כְּשׁוֹרָה אוֹכֵל לְהִתְפָּאֵר בְּכֶם: "רְאוּ בְּנֵי שְׂגֵדִלְתִּי!"
אֲבָל אוֹי לִי אִם אֶרְאֶה שְׁיֵשׁ לִיצָן אֶחָד בְּיַנְיָנוּ, נוֹאֵף אֶחָד הַהוֹלֵךְ

להכשיל אחרים בעברות, או מנבל פיו, אשר זה גורם לי עלבונות ובזיונות. לכן ראו לעשות כל מיני פעולות שבעולם, לשרש מאתכם נואפים וליצנים, ותתחברו יחד באהבה, ותעזרו זה לזה, ובזכות זה נזכה באמת לגדל ולפאר את שם רבנו ז"ל בעולם, ונזכה כבר לראות במו עינינו בגלוי שכינה. ואני רוצה לראות בקרוב בשמחתכם, ולשמח בחתונתכם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כא קנ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אף לידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, החתן ... גרו יאיר.

מה מאד שמח לבי לאחל לך ברכת "מזל טוב" לכבוד שבת חתן שלך ולכבוד החתונה שלך, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתפנס לחפה בסימן טוב ובמזל טוב. והיה טוב מאד שתעבר על הקוונטרס "יום הנשואין", ותקיים כל מה שכתוב שם, ואז תלך לך החתונה בצורה אחרת לגמרי, ומה גם שתשתדל מאד מאד להיות בשמחה, ותזכיר לעצמך את כל הדבורים ששמעת אצלנו, באפן שתעבר את הנשואין בשלמות ובאהבה גדולה מאד, פי כבר ידוע לנו פתגמו של מוהרנ"ת ז"ל, אשר היה רגיל לומר, שבדברים שבינו לבינה היה יכול לעשות פי כמה חלקי "לקוטי-הלכות", עד כדי כך צריכים להאריך בדבור, ואני מקווה שתזכיר לעצמך את כל הדבורים שדברנו במשך השנים, וזה יועיל לך מאד מאד כל ימי חייך.

מה אמר לך, ידידי היקר! עכשו מתחלת אצלך הנהגה חדשה, תשתדל לקחת את עצמך בידיך ותהיה רציני, תתבודד עצמך בכל יום אליו יתברך, ותפרש את כל שיחתך וכל מה שעובר אליך בפרטי פרטיות אליו יתברך, באשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, וכן תקבע לעצמך שעורים כסדרן ביתר שאת וביתר עז, פי

אֲשֶׁר כּא קנא בּנחל לז

תִּכְרֶה וּמִיָּד כְּשֶׁאַדָּם מִתְחַתֵּן, נַעֲשֶׂה אָדָם הַשָּׁלֵם, וְזוֹכָה לְמַחִין דְּאָבָא,
וּמְלַבֵּד זֹאת, טוֹב שֶׁבְּשָׁנָה הָרִאשׁוֹנָה תִּלְךָ לְשַׁעוֹר שְׁלוֹמֵי־הַלְכוֹת
נְדָה, כִּי הֵן הַלְכוֹת מְאֹד מְאֹד נְחוּצוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִצְלִיחַ
בְּרַבְּךָ, וְיִהְיֶה לְךָ בֶּן טוֹב בְּחַיִּיךָ, וְיִהְיֶה תוֹרָה וּגְדֻלָּה צְמוּדִים עַל
שְׁלִחְנֶךָ, וְיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, אַחֲרָה וְרַעוּת תָּמִיד בְּבֵיתְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

הַכֶּפֶל הַדְּבָר, רְאֵה לַעֲיֵן עוֹד קָדָם הַחֲתָנָה בְּקִנְטֶרֶס "יוֹם
הַנְּשׂוֹאִינִין", וְזֶה יַעֲזוֹר לְךָ הַרְבֵּה מְאֹד, וְכֵן תַּעֲיֵן בְּמִכְתָּב הַמְדַפֵּס בְּסוֹף
הַקִּנְטֶרֶס, וְהוּא טוֹב מְאֹד לְאַבְרָךָ אַחֵר הַחֲתָנָה.

כּא קנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי, וּגְדֹל שְׂמֵחָתִי לִשְׁמַע הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חֲקוּק בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל
הַיָּמִים.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֵת עֲצֻמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֵל תִּפְּל
בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי בְּאַמַּת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
עוֹבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם מַה שֶׁעוֹבֵר — צָרוֹת וַיִּסּוּרִים קִטְנוֹת וְחִלְיִשׁוֹת
הַדַּעַת. וַיֵּשׁ דְּבוּר מִרְבֵּנוּ ז"ל, שֶׁפַּעַם אָמַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: מַה אַתֶּם,
שְׂיודְעִים מִהֲתַחַזְקוֹת כְּזוֹ וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן עוֹבֵר עֲלֵיכֶם מַה

שְׁעוֹבֵר, עֲכָשׁוּ תְּתַאֲרוּ לְעֶצְמְכֶם מֵה שְׁעוֹבֵר עַל אַנְשִׁים שְׂאִינִם יוֹדְעִים הַתְּחִזְקוֹת. וּבִאֲמַת רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֻלְקָנוּ, עַל אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ שְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן עִם יְדִידָנוּ ... וּבִיחַד תְּחִזְקוּ אֶת עֶצְמְכֶם. וְעַל כָּלֵם רְאֵה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחַתְךָ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתַאֲר וְלִשְׁעֵר כָּלֵל, כִּי סוּף כָּל סוּף הָאָדָם הוּא גְשָׁמִי וְחִמְרִי וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹבְרִים עָלָיו הִרְהוּרִים רְעִים וּמַחְשָׁבוֹת זְרוֹת, וּבְלִבּוֹלִים, יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוּ מְגִיחַ אֶת עֶצְמוֹ לְפַל, אֲלֹא מְדַבֵּק אֶת עֶצְמוֹ בְּחִי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה עֵקֶר מַעֲלַת בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂחֻזָּק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא מְלַקֵּט אֶת עֶצְמוֹ מִהֲרַע, וְלֹא עוֹד אֲלֹא מִמְשִׁיף עַל עֶצְמוֹ יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת מִהַשְׁמַיִם. וְלָכֵן תְּהִיָּה חֻזְק וְאִמִּין בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּצַלִּיחַ אֶת דְּרָכְךָ תְּמִיד.

רְאֵה לְלַמֵּד עִם הַנַּ"ל עֲכָשׁוּ הַלְכוֹת חֲנֻכָּה, וּמִמֶּשׁ תְּרַגֵּישׁ עוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֻלְק ב', סִימָן כב): עַל-יְדֵי שְׁלוֹמְדִים הַלְכוֹת וּמַחְדָּשִׁים בְּהֵן, מְרַגֵּישִׁים טַעַם עוֹלָם הַבָּא. וְעֵקֶר הַחֲדוּשׁ הוּא לְלַמֵּד בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה, וְדִיקָא אֲזוּ מְצַלִּיחִים. וּבְפִרְט עֲכָשׁוּ קָדָם חֲנֻכָּה, טוֹב מְאֹד לְלַמֵּד אֶת הַהֲלָכוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, כְּמוֹבָא בְּסִפְר "בְּנֵי יִשְׁשָׁכָר" בְּשֵׁם צְדִיקִים, אֲשֶׁר בִּימֵי חֲנֻכָּה נִפְתַּח הָאוֹר הַגָּנוּז, שְׁהָאִיר עַל אָדָם הָרַאשׁוֹן; אֲשֶׁרִי מִי שִׁישִׁיג אֶת הָאוֹר הַזֶּה.

הַמַּאֲחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשְׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, וּמִמֶּשׁ תְּחַיֵּנִי.

כא קנב.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

מה אמר לך! אין מלים בפני להודות על כל החסד הגדול והנפלא שאת עושה עמי, בזה שאת מחזיקה את בית-הספר, כי מה הייתי עושה אחרת; ועל-כן ראי לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תפחדי משום בקרת שיעשו נגדך. עליך לדעת, כי מי שעוסק בעסק הרבים, ההכרח לו לסבל חרופין וגדופין, ולקבל בעצמו כל מיני חצים, ומכל שפן וכל שפן כשהדבר נוגע אל דבר רבנו ז"ל — אין לתאר ואין לשער את גדל היסורים והעגמת נפש והחלישות הדעת והשברון לב וכו' וכו' שסובלים, ואני יכול להעיד, אשר מאז שלושים ושתים שנה שנכנסתי בפעילות להפיץ את אור רבנו ז"ל ממש, לא היה יום שלא סבלתי מרירות דמרירות וכו' וכו', חרופין וגדופין, בזיונות ושפיכות דמים ומחלקת וכו' וכו', ובפרט עכשו כשנכנסה בי תבערה עצומה לבנות עיר על שם רבנו ז"ל, אין לתאר ואין לשער את גדל הצרות והעגמת נפש והחלישות הדעת והשברון לב שיש לי, והצרות והמסירות של הסמ"ך-מ"ם, ימח שמו, שאלפי אלפים דולרים הלכו לטמיון על-ידי המסירות שלו, עם כל זאת אני מחזק את עצמי בכל מיני אפנים שבעולם, ובפרט במה שקרה בעת הפחירות, שהיה ממש בזיונות ושפיכות דמים, שאני צריך להתעסק בזבל כזה של פחירות ופוליטיקה כו' וכו', אבל לא היתה ברירה, כי זו היתה ממש מלחמה נגדי ונגד הסמ"ך-מ"ם, ויתהלה לאל, אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא כי נצחנו הרבה בזכות רבנו ז"ל שמדתו נצח, ואמר "נצחתי ונצחתי". לזאת ראי גם את להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבור אותך, יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה, אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתוכלי לעבר על הכל, והקדוש-ברוך-הוא יתחיל להשפיע לנו שפע גדול,

שְׁנוּכַל לְהַכְפִּיל לַמְלַמְדִים וְלַמּוֹרוֹת, וַיְהִי שֶׁפַע גְּדוֹל לְכֹלם, וְגַם אֶת
תּוֹכְלֵי לְקַחַת מִשְׁכָּרַת מְכַבֶּדֶת, וְכֵן ...

מָאד מָאד אֲבַקֵּשׁ שְׁתַּכְתְּבֵי לִי אִם ... עוֹשֶׂה אֶת הַתְּחִזּוּקָה, כִּי
אֲנִי מָאד מָאד מְקַפֵּיד עַל זֶה, שֶׁכָּל דְּבַר קִטָּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ,
וְעַל-כֵּן תּוֹדִיעֵי לִי אִם הוּא בְּאֵמֶת עוֹשֶׂה עֲבוֹדָתוֹ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדוֹךָ וּבְעֵד הַיְלָדִים שֶׁיְהִיו בְּרִיאִים, וְתִזְכֵּי לְהוֹלִיד
עוֹד בְּנִים צְדִיקִים גְּמוּרִים שְׂמוּרִים מִהַחֲטָא, וּלְבַעַלְךָ תִּהְיֶה פְּרִנְסָה
בְּשִׁפְעוֹ, וַיִּזְכֶּה לְכַתֵּב פְּרָשׁוֹת שְׂיֵאִירוּ מָאד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קנג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מָאד, צָמוּד בְּפִנְיַמִּיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ, וְגִדְל הַחַיּוֹת וְהַמְּשִׁיבַת נְפֶשׁ שֶׁיְהִיָּה
לִי מִמְּכַתְּבְּךָ — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אֶתָּה מִמֶּשׁ רוּחַ חַיִּים
בְּתוֹךְ קְהֵלְתָנוּ, וּמָה הֵייתִי בְּלַעֲדֶיךָ, וְעַל-כֵּן רָאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲבוֹדָתְךָ
עֲבוֹדַת הַקְּדוֹשׁ בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עוֹ, וּצְרִיכִים לְתַפֵּס חֲזֵק חֲזֵק אֶת
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְתִתְאַזֵּר עִם עֲזוֹת וְעִקְשָׁנוֹת דְּקִדְשָׁה לְבָלִי
לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרָיָה שְׁבַעוּלָם יְהִיָּה אִיךָ שֶׁיְהִיָּה וַיְהִיָּה מִה שֶׁיְהִיָּה,
אֶתָּה תִּהְיֶה חֲזֵק וְאֲמִיץ מָאד מָאד בְּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת — לֹא
לְהַתְּפַעֵל מֵאַף אֶחָד, וְתוֹצִיא אֶת עֲצָמְךָ מִהַקְּטָנוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת.
הַעֲקָר תְּכַנִּיס אֶת עֲצָמְךָ בְּחִנוּף הַיְלָדִים, כִּי זֶה יְסוּד גְּדוֹל, כִּי בְּלִי
חִנוּף אֵין אָנוּ כְּלוּם, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִיּוֹת מָאד מָאד חֲזֵקִים בְּעֲבוֹדַת
הַחִנוּף, כִּי הַיְלָדִים הֵם הָעֵינִים שְׁלָנוּ, וּצְרִיכִים לְשָׁמֵר עֲלֵיהֶם מָאד
מָאד, וְלִכֵּן רָאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עוֹ, וְתִשְׁתַּדֵּל

מאד מאד לְצוֹת אֶת כְּמָה מְאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ הַמְסֻגָּלִים לָזֶה, שְׁיַעֲשׂוּ שְׁעוּרִים, כְּגוֹן: בֵּין מְנַחָה לְמַעְרִיב תִּבְקֶשׂ אֶת ר' ... גְּרוֹ יְאִיר, וְעוֹד שְׁעוּרִים, בְּאִפֶּן שְׁיִהְיוּ שְׁעוּרִים לְאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ תָּמִיד, כִּי אֲנִי רוֹצֶה שְׁתִּהְיֶה אֲוִירָה שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה בִּיבְנָאֵל, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּלִי יוֹצֵא מִן הַפֶּלֶל, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהָאִישׁ הַפָּרָא הַזֶּה מְשִׁתּוֹלֵל וְכוּ' וְכוּ', וַיֵּשׁ לִי צַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ גְּדוֹל מִמֶּנּוּ, כִּי מֵאֵז שֶׁדִּבַּר עִמָּךְ בְּחֻצְפָּה יֵשׁ בְּלִבִּי עָלָיו, כִּי סוּף כָּל סוּף הוּא מְקַבֵּל כֶּסֶף רַק בְּעֵבוֹר ... וְאֲנִי מְאֹד מְסַפֵּק אִם הוּא עוֹשֶׂה אֶת הָעֲבוֹדָה שְׁלוֹ, וּמָה יִהְיֶה אִם יִקַּח אֶת הַמְקָרָר אֶל הַפְּעוּטוֹן? סוּף כָּל סוּף זֶה גַם בְּשִׁבִיל הַיְלָדִים שְׁלוֹ וְזֶה חֵלֶק מֵעֲבוֹדָתוֹ, וְאֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁאַתָּה צְרִיף לְדַבֵּר אִתּוֹ חֵד מְשִׁמְעִית וּבְתַקִּיפוֹת, כִּי אַחֲרַת לֹא נִסְתַּדֵּר אִתּוֹ וְחָבֵל. הָעֵקֶר אֵל תִּפְחַד כָּלֵל, אַתָּה צְרִיף לְדַעַת, כִּי עַל הַקְּהֵלָה עָלֶיךָ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֵר, שְׁיִכַּנֵּס אֶצְלָנוּ שְׁפַע גְּדוֹל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְּנֶה לָךְ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַע, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחֵר הֵרַע יְבוֹא הַטּוֹב, וְכִמוֹ שֶׁעֲזַר לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבַחֲרֵירוֹת מִמֶּשׁ בְּדַרְךָ גַם נִפְלָא, כֵּן יַעֲזֵר לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹד בְּנִסִּים וְחֻסְדִּים וְרַחֲמִים גְּלוּיִים וּגְנוּזִים, וְעַתִּיד גְּדוֹל מִחֻכָּה עָלֵינוּ בִּיבְנָאֵל, וְצְרִיכִים לְהַחֲדִיר בְּאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ אֶת הָאֵהָבָה וְאֶחָוָה וְהַבְּנָה הַדְּדִית, וְזֶה יִתְּרֵם הַרְבֵּה לְקַהֲלָתְנוּ, כִּי הָעֵקֶר הוּא הָאֶחָדוּת וְאֵהָבָה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! סְפַגְתִּי כָּל-כֶּף הַרְבֵּה בְּזִיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים בְּעַת הַבְּחִירוֹת, עִם כָּל זֹאת מֵעַז יָצָא מִתּוֹק וְכוּ' וְכוּ', וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לָנוּ, עָלֵינוּ לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֻסֵּד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ דְּרַכְּנוּ תָּמִיד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד, וּתְבַשֵּׂר לִי תָּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשִׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קנֵד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

רְאִי לְחִזְקֵךְ אֶת עֲצָמֶיךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וְתַעֲזָרֵי לְבַעֲלֶיךָ, כִּי מָה אָמַר לָךְ! אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה הִייתִי עוֹשֶׂה בְּלִי בְּעֶלְיֶיךָ, כִּי, תִּהְיֶה לְאֵל, הוּא הַרוּחַ חַיִּים שֶׁל קִהְלֵתִינוּ, וּבִפְרֹט בְּחַנּוּךָ הוּא מְשַׁקֵּיעַ הַרְבֵּה מְאֹד, וּכְבֹר רוּאִים אֶת הַפְּרוּת, וְכֹל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו מְרַצִּים מְאֹד מְאֹד מִהֲנַהֲגָתוֹ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתַּעֲבִירֵ אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקִלּוֹת, וְתוֹלִידֵי בְּנֵי-בְּנֵי, וְתַבְשְׂרֵי לִי תִמִּיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קנָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַמַּתְנָה הַיָּקָרָה שֶׁשָּׁלַחְתָּ לִּי — שְׁנֵי חֲלָקֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" חֲדָשִׁים שֶׁהִדְפַסְתָּ מִנְקֵד. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֵין מְלִים לְפָרֵשׁ לָךְ אֶת גִּדְּל זְכוּתְךָ, כִּי בְּכֹל לְהִדְפִיס אֶת סִפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" — זֶה חֲדוּשׁ שֶׁבְּחֲדוּשִׁים, כִּידוּעַ, אֲשֶׁר אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיָּקָרִים אָמְרוּ פַּעַם לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עַל חֲדוּשָׁיו שֶׁבְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" דָּאס אִיז דְּעַם רַבִּינִים מִחַ פּוֹן אֵייעֵר מוֹיִל, וְהַשִּׁיב עַל זֶה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: כֵּן, כֵּן, זֶה הַמַּחַ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל יוֹצֵא דְרָךְ פִּי, וְעַל-כֵּן כְּשׁוֹזְכִים לְהִדְפִיס אֶפְלוֹ חֲלָק אֶחָד מִסִּפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", הִיא

זכות גדולה ונוראה מאד, כי לולא מוהרנ"ת ז"ל, לא היינו יודעים מרבנו ז"ל כלל. וידוע מה שאמר ר' נחמן טולטשינער ז"ל, שאי אפשר להשיג את דברי רבנו ז"ל, אלא על-ידי למוד "לקוטי-הלכות", ועל-פני פשדפיסים חלק מספרי "לקוטי-הלכות" — אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות, ומכל שכן וכל שכן שזכית אפה בזכיות חנם להדפיס פבר חלק גדול מספרי "לקוטי-הלכות" מנקד ובאותיות חדשות, ועוד ידך נטויה לגמר את כל חלקי "לקוטי-הלכות", אין לתאר ואין לשער את גדל זכותך. וראוי לך לשמח מאד מאד בחלקך שנפל לך, וכל ימי חייך ראוי לך להחיות את עצמך עם הזכות הגדולה הזו שנפלה לך, שזכית להדפיס את כל ספרי רבנו ז"ל בכלל בתכלית ההדור והיפי ואת ספרי "לקוטי-הלכות" בפרט בתכלית ההדור והיפי, כי ממש פנים חדשות באו לכאן.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לך לשמח בכלליות, שזכית להתודע מרבנו ז"ל, ובפרטיות שאתה זוכה להדפיס את ספרי רבנו ז"ל, ובפרט ספרי "לקוטי-הלכות", ומה גם ששמעתי, שתהלה לאל, אתה עומד לבנות מבצר חזק וגדול בשביל רבנו ז"ל, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה להוציא מהכח אל הפעל חשקך ורצונך, ותבנה את דעת רבנו ז"ל בתכלית ההדור והיפי, ותמיד תבשר לי בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך...

כא קנו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

מאד מאד רציתי לדבר עמך אבל כפי הנראה לא יוצא, אז אמרתי לרוץ בשורותים אלו.

עליך לדעת, פי בעלך ... עבר לאחרונה הרבה משברים, הן עם המלמדות שהשפילו אותו מאד וכו', והן עם העסק שנכנס בו וכו', ונשבר מזה מאד וכו', והן בעסק שהלך למכר ספרי קדש בפמבי, זה לא הסתדר, והן עם החנות שלא הסתדר וכו', ומאז הוא שבור מאד מאד, ונמצא במצב ירוד עד מאד וכו', עד שדבר כבר לפני שטיות וכו', שמה טעם לחיים שלו וכו', ומאד מאד נבהלתי מכל זה, לזאת עצתי, שהכי טוב בשבילו לברח מרעש העיר, ויבוא פה ליבנאל, שהוא מקום שקט, ופה יקח פתה של ילדים, וילמד אתם, פי, תהלה לאל, יש לו כח השפעה גדול מאד מאד, ובזה שיחזק את אחרים, גם הוא יהיה מחזק. ותהלה לאל, אני רואה שלא טעיתי, ויש לו, ברוך השם, ספוק גדול מזה. לזאת הייתי מבקש אותך מאד מאד, שתקחי את כל הנ"ל בחשבון, פשוט בעלך צריך עכשו למען הצלת העצבים שלו להיות במשך זמן במקום שקט, ושם ילמד תורה, ומה גם שישפיע לזולתו, שזה נותן לו ספוק נפשי גדול מאד, ועל-כן אם אפשר לך לעבר בתקופה קצרה למשל חצי שנה לנסיון ליבנאל, בזה היית עושה טובה גדולה לעצמך, והטובה הכי גדולה לבעלך. הנה עכשו נגמרו בעוד שבועים הדירות של ר' ... גרו יאיר, וגם אשתו מדברת אנגלית, בכך אני מקווה שאם תפנסי באחת מהדירות בשכירות, תהיה לך חברה טובה עם מי לדבר באנגלית, וכן תהיו מסדרים, את הדירה שלכם בשום פנים ואפן לא למכר אלא להשפיר, וכאן ביבנאל תראי איך שבבעלך מתפקד מאד מאד יפה בישוב הדעת נפלא, והילדים פרוכים אחריו מאד מאד, וכלם אוהבים אותו וחפצים בקרבתו. לזאת, ראי ללכת לקראתו, ובזכות זה יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתהיי בריאה, ויהיה לך כח וסבלנות ועצבים עם הילדים שלך, ואני מקווה כשתפנסי לגור לתקופה קצרה ביבנאל כמו חצי שנה, אז תראי איך שכל נשות אנשי שלומנו מחזיקות את עצמן ביחד, ולא יחסר לך עזר, פי כלנו כמו משפחה אחת. לזאת תקחי את הדבורים האלו שאני מדבר מקרב לבי ותתחזקי, ובעזרת השם יתברך, יהיה לך כח להתגבר על הכל, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכי להצליח בכל מעשה ידיך.

אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה אָנִי שׁוֹלַח דְּרָךְ בְּעֵלְךָ, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, שְׁדַבְּרִי אֵלָיו הַמוֹעֲטִים יִכְנָסוּ בָּךְ, וְתִסְכְּיָמִי לְדַבְּרִי, כִּי
 בְּאֵמֶת עוֹבֵר עַל בְּעֵלְךָ מֵה שְׁעוֹבֵר, וְהוּא צָרִיךְ הַתְּחַזְּקוֹת מְאֹד מְאֹד
 גְּדוֹלָה, כִּי הוּא עֹבֵר בְּחַיִּים טְרָאוּמָה גְּדוֹלָה, וְהוּא צָרִיךְ עֲכָשׁוּ סְפוּק
 נִפְשֵׁי וְכוּ', וְזֶה הוּא מְקַבֵּל עַל-יָדַי שֶׁהוּא לוֹמֵד עִם הַבַּחוּרִים, עָלָיו
 הַרְאֵיהַ שְׁפָלָם מְרָצִים מִמֶּנּוּ, עַל-כֵּן תִּכְנִיֶסִי דַבְּרֵי אֵלֶּה בְּתוֹךְ לְבָבְךָ,
 וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ מֵה שְׁיֹתֵר מֵהַר, אֲפֹלוּ
 בְּכַתָּב, וּבְעֵלְךָ יִשְׁלַח אֶת זֶה בְּפָקֶס.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׁמְחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב
 מִמֶּךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדֵי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּמִמֶּשׁ
 אֵין לְךָ אָדָם, שִׁיְהִיָּה נָקִי מִכָּל זֶה. וַיֵּשׁ דְּבוּר מְרַבְּנוּ וַיֵּל שֶׁאָמַר: מָה
 אַתֶּם, שֶׁהַנֶּכֶם יוֹדְעִים מִדְּבוּרִים כְּאֵלוּ וּמֵהַתְּחַזְּקוֹת כְּזוֹ, וְאַף-עַל-פִּי-
 כֵּן עוֹבֵר עָלֵיכֶם מֵה שְׁעוֹבֵר, תִּתְאַרוּ לְעַצְמְכֶם מֵה שְׁעוֹבֵר עַל אֲנָשִׁים
 שְׁאֵינֶם יוֹדְעִים מִדְּבוּרִים אֵלוּ, וּבְאֵמֶת כֵּן הוּא הַדְּבָר, כִּי אֲצִלִּי
 מִסְּתוּבָבִים בְּמִשְׁךָ הַיּוֹם כָּל מִינֵי טְפוּסֵי אֲנָשִׁים, וּמִלְבַּד זֹאת, אָנִי
 מְקַבֵּל מֵאוֹת מִכְתָּבִים בְּכָל שָׁבוּעַ מִכָּל חֶלְקֵי הָעוֹלָם, וְכָל אֶחָד מִסְפָּר
 לִי אֶת הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִין וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּחָקוֹת וְהַעֲנִיּוֹת וְהַבְּלוּלִים
 וְהַסְּפָקוֹת וְכוּ' וְכוּ' שְׁעוֹבֵר עָלֵיהֶם, אֲזִי אָנִי רוֹאֶה בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר אֵין
 אָדָם שִׁיִּנְצַל מִכָּל זֶה.

וְלִכֵּן רָאָה, יְדִידֵי הַיְקָר! לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים
 שְׁבַעֲוֹלָם, סוּף כָּל סוּף אָנִי שׁוֹמֵעַ מֵהַהוֹרִים, שְׁכַלְמֵם מְרָצִים, שְׁלַקְחָתָּ
 אֶת הַבַּחֲוָרִים בְּיַדְיךָ, בְּנֹדָאֵי זֶה לֹוֹקֵחַ זְמַן עַד שְׁרוּאִים אֶת הַפְּרוֹת,
 אָבֵל, תְּהִלָּה לְאֵל, כְּבָר מִתְחִילִים לְרֹאוֹת, הָעֵקֶר לְדַבֵּר עִמָּהֶם
 מִהַתְּכָלִית הַנִּצְחִית מִצַּד אֶחָד, וּלְשַׁמַּח אוֹתָם בְּכֹל מִינֵי שְׂמָחוֹת,
 וּלְהַרְחִיב אֶת דַּעְתָּם עַל-יְדֵי סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹוֹת שֶׁל צְדִיקִים וְעֹנְיָנִים
 נִפְלְאִים מִצַּד שֵׁנִי, וְזֶה יוֹעִיל הַרְבֵּה. עַל-כֵּן רָאָה לְהַמְשִׁיךְ בְּזֶה, וְאֵל
 תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי סוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ
 לְטוֹבָה.

הָעֵקֶר רָאָה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲפִלוּ שְׁעוֹבָרֵת עֲלֶיךָ
 מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת וְכוּ' וְכוּ' עִם כָּל זֹאת תִּמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וְתַעֲשֶׂה כָּל עֲבוּדָה וְעֲבוּדָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שְׂזֶה נִקְרָא
 יְהוּדֵי כָּשֶׁר פָּשׁוּט (א פָּשׁוּטֵעַר עֵהֶרְלִיכְעֶר אִיד), לֹוֹמֵר אֶת הַבְּרָכוֹת
 בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, לְהַתְּפַלֵּל הַתְּפִלוֹת שְׂחָרִית,
 מִנְּחָה, מְעָרִיב — בְּמִנְיֵן דִּיקָא וּבְשִׂמְחָה גְּדוּלָה, מְלָה מְלָה כְּמוֹנָה
 מְעוֹת, לְבָרֵךְ בְּרֶפֶת-הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
 מְלָה מְלָה כְּמוֹנָה מְעוֹת, וְכֵן קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה, וְכֹל דְּבָר
 קָטָן לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צָרִיךְ לְהִיּוֹת גְּדוּל מְאֹד, לְשִׁמוּח עִם
 הַצִּיצִית שְׁעָלָיו, עִם הַתְּפִלִּין שְׂמֹנִיחַ, וְעִם הַמְּזוּזָה שְׂמֹנֶשְׁקִין, לְהַחֲיוֹת
 עֲצָמוֹ כָּל כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה, וְלְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וּלְהַרְגִּיל
 אֶת עֲצָמוֹ לְרֹאוֹת אֶת הַטוֹב אֲצֵל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, זֶה נִקְרָא יְהוּדֵי כָּשֶׁר
 פָּשׁוּט, וְצָרִיכִין כָּל דְּבָר לַעֲשׂוֹת בִּישׁוּב הַדַּעַת, וְלֹא יִחַשְׁבֵּם אֶת עֲצָמוֹ
 מִה וּמִי וְאִימַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ בֵּין בְּגִשְׂמִי וּבֵין בְּרוּחֵנִי.
 וְאִסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל מְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם, יְהִיָּה אִיךְ שְׂיִהְיָה
 וְיִהְיָ מִה שְׂיִהְיָה.

רָאָה לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמְךָ, וְתַתְּפַלֵּל בְּכַח וּבְחִיּוֹת וּבְדַבְּקוֹת, וְעַל
 כָּלֵם תִּשְׁתַּדֵּל לְצִאת בַּחוּץ לְהַתְּבוּדָד עֲצָמְךָ בֵּין הַהָרִים, אֲשֶׁר אֵין
 עוֹד טוֹב מִזֶּה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֻזָּק וְאִמִּיץ בְּעֲבוּדָה קְדוּשָׁה זו, וְאִז טוֹב
 לוֹ כָּל הַיָּמִים, כִּי בְּאֵמַת מִי שְׂמֵרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהַתְּבוּדָד בַּחוּץ
 בְּלִילָה, אִזִּי מְרַגֵּשׁ טַעַם אַחֵר בְּחַיּוֹ, וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד לְצִאת

בְּכָל לַיְלָה לַשָּׁדָה בֵּין הַהָרִים לְהַתְּבוֹרֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו
 יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לְךָ טוֹב בְּגִשְׁמִיּוֹת
 וּבְרוּחָנִיּוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פֹּה תִקְבַּל מִכְּתָב רְצוּף לְאַשְׁתָּךְ, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 שֶׁהַדְּבוּרִים יִכְנָסוּ אֵלֶיךָ לְתוֹךְ לְבָבְךָ.

כּא קנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשָּׁב, ח"י כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלַח יִגְיַעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ, וְאִין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת
 גְּדֵל שִׁמְחָתִי שֵׁשׁ לִי עַל כָּל מִכְּתָב וּמִכְּתָב שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל מִמֶּךָ, רָאֵה
 לְהַמְשִׁיךְ לְכָתֵב לִי, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִנִי.

אִין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לְךָ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּדִי כָּל הַזְּמַן
 — הֵן בְּהִבָּאת הָאֶכֶל וְהֵן בְּשֶׁאֵר הַשְּׂמוּשׁ וְכו'.

רָאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֵל תִּפְּל
 בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל. הַעֲקֹר רָאֵה לְהַפְיֵן אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ
 הַכִּי גְדוּלָה, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם בְּרִיָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁפַע
 עֲלֶיךָ שִׁפְעַת גְּדוּל בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וְעַל כָּלֵם — רָאֵה 'לְגַנֹּב'
 עֵתִים לְתוֹרָה, כִּי אִין עוֹד טוֹב מִתּוֹרָה, וְאִין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה (אָבוֹת
 ו, ג), וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּתְמַיֵּד בְּכָל יוֹם בְּשַׁעוֹר קָבוּעַ חֵק וְלֹא יַעֲבֹר. וְהִנֵּה
 טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּלְמַד אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי עַל-כָּל-פָּנִים בְּגִרְסָא אֶת הַגְּמָרָא
 בְּעֲצָמָה, כִּן תִּהְיֶה מְקֻשָּׁר בְּלִמּוּד גְּמָרָא, אֲשֶׁר הִיא שְׂמִירָה עַל הָאָדָם,
 כִּי גְמָר"א רָאשֵׁי תְבוֹת שְׁמוֹת הַמְּלָאכִים הַשּׁוֹמְרִים אֶת הָאָדָם
 (ג'בְּרִיאֵל, מ'יכָאֵל, ר'פָּאֵל, א'וֹרִיאֵל).

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא קנט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

נא ונא אל תפל בדעתך כָּל בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפֶן, וְזָכוּר תִּזְכֹּר שֵׁשׁ לְנוּ רַבִּי גְדוֹל מְאֹד, שֶׁאָמַר (עֲלִים לְתִרוּפָה, מִכְּתָב תּוֹד) "דּוּפִיט אוֹיֵף מִיִּין כַּח, אִיף הָאב בְּרִיִּיטֶע פֿלִיִּצְע'ס" (בְּטָחוּ עַל כַּחֵי, יֵשׁ לִי כְּתַפִּים רַחֲבוֹת), הֵינּוּ אִם רַק נִקְיִים אֶת עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת, בְּפֶרֶט הַעֲצָה הַכְּלָלִית לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזִי אֵין מַה לְפַחַד כָּלֵל. וְלִכֵּן הַרְגַּל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רַגִּיל בָּהּ, וְזֶה סוּד מַה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁצָּרִיכִים לְהוֹסִיף בְּתֵים לְבֵית הַתְּפִלָּה, הֵינּוּ בְּזֶה שֶׁמְקַרְבִּים מְקָרֵב חֲדָשׁ אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ ז"ל, וְגַם הוּא מִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה נִתְּוֹסְפִים הַבְּתֵים בְּצִרוּפִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, כִּי כְּשֶׁעוֹד בֵּר יִשְׂרָאֵל מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה עוֹלִים שֶׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים כְּאֵלוֹ, שֶׁלֹּא עָלוּ לְמַעְלָה מִיְמוֹת עוֹלָם וְכוּ', כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל"ד); וְלִכֵּן עַל כָּל אֶחָד עוֹבְרוֹת יְרִידוֹת וְנִפְלִאוֹת אַחֲרוֹת, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַנְּסִיווֹנוֹת הַקְּשִׁים שֶׁלוֹ וְכוּ', וּכְשֶׁהוּא בָּא וְשׁוֹבֵר לְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹפֵף אֶת מֵר גִּפְשׁוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְכַל תְּפִלָּה וּמְכַל תַּחֲנָה וּמְכַל בְּקִשָּׁה עוֹלִים לְמַעְלָה שֶׁעֲשׂוּעִים כְּאֵלוֹ, עֵין לֹא רְאֵתָה (יִשְׁעִיָּה ס"ד, י"ג), וְלִכֵּן הוּא דְּבָר גְּדוֹל לְקָרֵב עוֹד אֶחָד וְעוֹד אֶחָד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְזֶה גּוֹרֵם נַחַת רוּחַ גְּדוֹל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת אֲמִתִּית אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, וּמַה נִּקְרָאת הַתְּקַרְבוֹת אֲמִתִּית? עַל-יְדֵי שֶׁמְקִיִּים עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת. וְעַקֵּר הַעֲצָה הַכְּלוּלָה

מִכָּל הָעֲצוֹת, זֶה שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, אַתָּה צָרִיף לְזַכֵּר הַיֵּטֵב, וְלַחֲקֹק הַיֵּטֵב בְּדַעְתְּךָ, שְׂאִין לָךְ בְּזֶה הָעוֹלָם חֵבֵר טוֹב, אִין דְּבַר כְּזֶה, כָּל אֶחָד לְטוֹבַת עֲצָמוֹ הוּא דוֹרֵשׁ, כָּל זְמַן שְׂיִמְצָא אֶצְלֶךָ מַחֲסֵה וְכוּ', הוּא יִתְחַבֵּא אֶצְלֶךָ, וְאַחֲר־כֵּן יִבְעֵט בְּךָ, וְרַק הַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא הַרְבֵּי הָאֵמֶת, הוּא הַחֵבֵר הָאֵמֶתִי, שְׂמַעוֹרֵר אוֹתְךָ לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְכָל זְמַן שְׂאָדָם חַי הוּא יְכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְכָל טוֹב אֵמֶתִי וְנִצְחִי. וְזֶה שְׂמוּבָא (תַּנָּא דְּבֵי אֵלֵיהּ וּבַה, פֶּרֶק טו): לְפִי שְׂכָל הַמְּרַבֵּה שִׁיחוֹת וּתְפִלוֹת, הֵם הַמְּלִוִים אֶת הָאָדָם אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ. אָדָם הוּא תְּמִיד לְבַד, אֲבָל כְּשִׂמְרָגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזוּ הוּא אֵף פְּעַם לֹא לְבַד, כִּי בְּכָל מְקוֹם שְׂרַק יְבוֹא וְיִלֶּךְ וְכוּ', יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שְׂמִכְנִים דְּבַר זֶה בְּתוֹךְ לְבוֹ וְדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אִין לוֹ אֵף אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֶת זֶה מְקַבְּלִים רַק אֶצֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת. וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה שְׂכוֹר כָּלֵל.

וְדַע לָךְ, שְׂהַסְמִ"ךְ-מ"ם מְכַנִּים בְּלֵב הָאָדָם כְּאֵלוֹ אֲבַד מְנוֹס וְתִקְנָה מְמַנּוֹ, וּכְאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרַגְזוֹ וּבְכַעַס עָלָיו, וְאִינוֹ צָרִיף אוֹתוֹ וְכוּ', וּבְאֵמֶת הַכֹּל דְּמִיּוֹן, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲב הַרְחֵמֵן, וּמְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו, וְאֶצְלוֹ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל חָשׁוּב, וְעַד יוֹם מוֹתוֹ הוּא מְחַפֶּה לוֹ, אִם יָשׁוּב — מִיַּד יִקְבְּלוּ. וְלִכֵּן חֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא יִקְבְּלֶךָ, וְעַקֵּר הַתִּשׁוּבָה הַשְּׂלֵמָה הִיא וְהִי דְּבָרִים, עֲנִין תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מוֹצִיא אֶת הַצְּרוּפִים הַרְעִים שְׂנַחֲקוּ בְּתוֹךְ עֲצָמוֹתָיו, שְׂמִשְׁם סוֹבֵל מֵה שְׂסוֹבֵל וְכוּ' (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'), וְלִכֵּן אַל תֵּאבֵה וְאַל תִּשְׁמַע לְכָל אֵלוֹ הַמְּחַשְׁבוֹת הַטּוֹרְדוֹת אוֹתְךָ, וְעוֹקְרוֹת אוֹתְךָ מְמַנּוֹ יִתְבַּרֵךְ, דַּע לָךְ, שְׂאֵלוֹ הַמְּחַשְׁבוֹת הֵן מִצַּד הַסְמִ"ךְ-מ"ם בְּעֲצָמוֹ, שְׂרוּצָה לְשִׁבֵר אוֹתְךָ, וְלְהַרְחִיקֶךָ מְמַנּוֹ יִתְבַּרֵךְ. תִּלְעַג לוֹ, וְתֵאמֶר לְעֲצָמְךָ: "יֵשׁ לָנוּ רַבִּי גְדוֹל כְּזֶה, שְׂאֵמֶר שְׂיֵשׁ לוֹ כְּתַפִּים רַחְבּוֹת, וְהוּא הוֹלֵךְ לְפָנֵינוּ, וְאִין לָנוּ מֵה לְהַתְּפַחַד כָּלֵל" (חֵי-מוֹהֲר"ן, סִימָן סד).

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוּמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא קס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת הַכֶּסֶף לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂיַמְתְּקוֹ מִמֶּדֶד כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פֶלֶא עֲלִיוֹן.

הִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (כְּתוּבוֹת טז:): כִּי־צַד מְרַקְדִין לְפָנֵי
הַכְּלָה, וּפְרָשׁ רַבְּנוּ ז"ל (חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תַּקפ"ו): כִּי־צַד מְרַקְדִין וּמְדַלְגִין
לְפָנֵי הַכְּלָה, הֵינּוּ שֶׁחֲתָן צָרִיךְ לְשַׁכַּח מֶה שֶׁהָיָה לְפָנֵי הַכְּלָה, לְפָנֵי
שֶׁהִתְחַתֵּן, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה סז, סִימָן יג):
חֲתָן מוֹחֲלִין לוֹ אֶת כָּל הָעוֹנוֹת בְּיוֹם חֲפָתוֹ, וְלִכְּן צָרִיכִין לְשַׁכַּח מֶה
שֶׁהָיָה עַד עַכְשָׁו, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וְזוֹ הִיְתָה דְרָכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ
ז"ל — לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וְלְשַׁכַּח אֶת הָעֶבֶר. וְזֶה סוּד
תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה הַמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן ו'), שֶׁהַצְּדִיק הַדְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ עוֹשֶׂה בְּכָל פַּעַם תְּשׁוּבָה עַל
תְּשׁוּבָה, אֲפִלוּ שֶׁכָּבַר הַשִּׁיג מֶה שֶׁהַשִּׁיג בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, וְהוֹלֵךְ
בְּדַבְּקוֹת יַעֲזוּמָה, עִם כָּל זֹאת חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה, פֶּן הוּא גֹשֶׁם אֶת
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל, הֵינּוּ שֶׁרַק הָיָה בְּחִינַת דְּמִיוֹן וְכוּ' [אֲנַחְנוּ
צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל עוֹנוֹת חֲמוּרוֹת וְכוּ', הָרֵאשׁ שֶׁלָּנוּ נִמְצָא
בְּקַבְּיעוֹת בְּזִכְל וּבְלִכְלוּף וְכוּ'], אֲבָל הַצְּדִיקִים דְּבָקִים בְּקַבְּיעוֹת בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, עִם כָּל זֹאת הֵם חוֹזְרִים בְּתְשׁוּבָה פֶּן וְאוֹלֵי לֹא זָכוּ אֶל דְּבָקוֹת
אֲמַת, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקִים!

וְלִכְּן כָּל חֲתָן צָרִיךְ לְזַכֵּר שֶׁבְּיוֹם חֲפָתוֹ מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל
עוֹנוֹתָיו, וְלִכְּן עָלָיו לְשַׁכַּח כָּל מֶה שֶׁעֶבַר עָלָיו בְּמִשְׁפָּה יְמֵי נְעוּרָיו,
וְזֶה הַפְּרוּשׁ: כִּי־צַד מְרַקְדִין וּמְדַלְגִין וְשׁוֹכְחִים מֶה הָיָה עַד עַכְשָׁו,
לְפָנֵי הַכְּלָה.

הֵרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׁשַׁכָּר דִּב מִבְּעֻלָּא זי"ע פָּרָשׁ (כְּתוּבוֹת טז:):

כיצד מְרַקְדִין לַפְנֵי הַכֶּלֶה, מְרַקְדִין הוּא מְלִשׁוֹן נֶפֶשׁ שְׁמַנְפִּין מָה הָיָה לַפְנֵי הַכֶּלֶה, כְּמוֹ נֶפֶשׁ שְׁמַנְפָּה אֶת הַפְּסָלֹת, וְנִשְׁאָרֶת רַק הַסְּלֹת, כִּף צָרִיף חֲתָן לְנִפּוֹת אֶת הָרַע שְׁעָשָׂה, וַיִּשְׁאָר אֶצְלוֹ רַק הַטּוֹב.

וַיְדוּעַ, שְׁאֶצֶל צְדִיקִים הָיָה עֲנִין הַרְקוּדִים דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, וְשִׁמְעֵתִי בְשֵׁם צְדִיק אֶחָד: כִּלְ"ה רֵאשִׁי תְבוֹת: לִפְנֵי כָּלוֹת הַנֶּפֶשׁ, שְׁבַעַת הַרְקוּדִין הֵם בָּאִים מִמֶּשׁ אֶל כָּלוֹת הַנֶּפֶשׁ, כִּי אֲז נַעֲשֶׂה יְחִוּד גְּדוֹל בֵּין קַדְשָׁא בְרִיף הוּא וְשִׁכְנָתִיהָ, כִּי עוֹד מְעַט הַחֲתָן וְהַכֶּלֶה יִתְאַחֲדוּ יַחַד, וְהַצְדִּיק וְהָאִישׁ כְּשֶׁר מְרַגֵּישׁ, שְׂאֲז יִהְיֶה יְחִוּד גְּדוֹל לְמַעְלָה, וְלִכְּנ רֹצָה לְהַמְשִׁיף עַל הַחֲתָן וְעַל הַכֶּלֶה אִוֹר עֲלִיוֹן, שְׁיִחְזִיקוּ עֲצָמָם יַחַד כֹּל יְמֵי חַיֵּיהֶם.

דְּרַכֵּי לְרַקֵּד כְּפִי שֵׁם א"ל שְׂד"י, עַל שֵׁם (בְּרֵאשִׁית לֵה, יא): "אֵל שְׂדֵי פְרָה וּרְבָה", כִּי שֵׁם זֶה מְסַגֵּל לְהוֹלֵדָה, כְּדִי לְהַמְשִׁיף לְהַזּוּג יְלָדִים. וְכֵן (שֵׁם מַג, יד): "וְאֵל שְׂדֵי יִתָּן לָכֶם רַחֲמִים", שְׁיִמְשִׁיף עַל בְּנֵי הַזּוּג רַחֲמִים וְחֻסְדִים מְרַבִּים מְלַמְעֵלָה, וַיִּהְיֶה לָהֶם שְׁלוֹם-בַּיִת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִזְכְּנֵי לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחַת הַחֲתָנָה שְׁלֵף.

הַמְאַחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קסא

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁב, י"ח כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גְּרוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְךָ.

רַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'): הַעֲקָר הוּא אֲמוּנָה, וְצָרִיף לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ הֵיכֵן הוּא אוֹחֲז בְּאֲמוּנָה, כִּי יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁסוּבָלִים חֲלָאִים רְעִים, וְעַקָר סְבָלָם הוּא רַק מִחֲמַת חֲסָרוֹן אֲמוּנָה. וְלִכְּנ צָרִיף לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה בְּעִבּוּר אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, לִידַע שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל מְשַׁחַח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית מְמַנּוּ

נב אָשׁר כּא קסב — כּא קסג בּנחל

יְתַבְרֶךְ, דְּבַר גְּדוֹל וְדַבַּר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת
הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, וְאִם תִּהְיֶה לְךָ אֲמוּנָה בְּרוּרָה, תִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָה
שְׁלֵמָה בְּנַפְשׁ וּבַגּוּף, וְזֶה בְּרוּר.

הַמַּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרֶךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כּסלוֹ ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לְךָ עַל הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂית עִמָּדִי, שֶׁבִּשְׁלַת
בְּעִבּוּרִי, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁישְׁפְּעוּ עֲלֵיכֶם תְּמִיד הַשְּׁפָעוֹת
מְרֻבּוֹת, וְלֹא יִחַסֵּר לָכֶם אֶף פֶּעַם שׁוּם דְּבַר, וְתִהְיֶה פְּרֻנְסָה וְהַשְּׁפָעָה
מְרֻבָּה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם.

אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל מְסֻתָּדֵר בְּבֵית-סֵפֶר, וְאֵת
מַצְלִיחָה לְהַנְהִיג מִשְׁמַעַת עַל הַתְּלַמִּידוֹת, נָא לְשַׁלַּח דו"ח.

הַמַּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרֶךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כּסלוֹ ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

דַּע לְךָ, שֶׁגֵּרוּשִׁין זֶה לֹא פִתְרוֹן, יֵשׁ יְלָדִים וְאֵל תִּאֲמַלֵּל אוֹתָם
וְכוּ', אֵתָּה אוֹמֵר שֶׁאֵתָּה סוֹבֵל מִמְּנָה... הִיא אוֹמֵרֶת שֶׁהִיא סוֹבֵלֶת
מִמֶּךָ... וְלִכֵּן הַפִּתְרוֹן שֶׁשְׁנֵיכֶם תִּסְבְּלוּ... עַד שֶׁיַּעֲרֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא מִמְרוֹם שֶׁכֹּל לְשֵׁנֵיכֶם, וְתִשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם. תִּהְיֶה לְאֵל, הַבְּאֲתָם
לְזֶה הָעוֹלָם יְלָדִים חֲמוּדִים כְּאֵלוֹ, אֵל תִּשְׁחַטּוּ אוֹתָם וְכוּ', אֵל תִּהְרָסוּ

אֲשֶׁר כּא קסד בְּנַחַל נג

אוֹתָם וְכוּ', מִפְּנֵי הַשְּׂגִיּוֹנוֹת שְׁלַכְּכֶם... אַתֶּם שְׂנִיכֶם צְרִיכִים רְפוּאָה
שְׁלֵמָה... וְלָכֵן תִּשְׁלִימוּ בִּינֵיכֶם, וְתִהְיֶה לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתַחֲזְרוּ
לְחַיּוֹת חַיִּים נְעִימִים וּמְאֻשְׁרִים, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּיַדְכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשָּׁב, ח"י פְּסָלו ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... נְרוּ יָאִיר, רֵאשׁ מוֹעֵצַת
יבנאל.

אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂכָבֵר הַתַּחֲלָת בְּמִשְׁרָתָךְ בְּתוֹר
רֵאשׁ הַמוֹעֵצָה, וּכְבֹר דְּבַרְנוּ שְׂאֲנַחְנוּ מִצְדָּנוּ מוֹכְנִים לְעֹזֵר לָךְ לְכָל
אֲרֶךְ הַדֶּרֶךְ בְּכָל מָה שְׂאַתָּה רַק צְרִיךְ, כִּי כָּל מַגְמַתְנוּ לְרֵאוֹת רַק
בְּהַתְקַדְמוֹת צְבִיּוֹן וַיִּפִּי הַמוֹשְׁבָה שֶׁהִיְתָה מְזֻנַּחַת וְכוּ', וְחָבֵל מְאֹד,
שְׂמִקּוֹם כָּל-כֶּף יָפָה לֹא יִתְקַדֵּם הֵן מִצְד הַצְּבִיּוֹן וְהַיִּפִּי הַחִיצוֹנִי, וְהֵן
מִבְּחִינָה כְּלִפְלִית לְהִקָּים מִפְּעַל שְׂיַעֲסִיק תוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם לְמִי שְׂאִין
לוֹ פְּרָנְסָה וְכוּ'.

רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעוּלָם, וְתִדַּע שְׂיֵשׁ עָלֶיךָ
עֲכָשׁוּ מְשִׁימָה גְדוּלָה לְאַחַד אֶת הַצְּבוּר מִכָּל גְּוִנֵי הַקְּשֵׁת, אֲפֹלוּ
שְׂלַפְעָמִים הַדְּעוֹת נוֹגְדוֹת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת זֹו גְּדֹלַת הָאָדָם, שְׂיִכּוֹל
לְהַסְתַּדֵּר עִם כָּלֶם, וְרַק כֶּף בּוֹנִים וּמִתְקַדְמִים, וּבְכַפְרֵט בְּשַׁעַה שְׂיֵשׁ
הַדְּבָרוֹת בֵּינָם הַתּוֹשְׁבִים, וְאֲנִי בְּטוֹחַ שְׂאַתָּה הָאִישׁ שְׂתַּצְלִיחַ בְּכָל זֶה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׂתַּצְלִיחַ בְּעִבּוֹדְתָךְ, וְגַם בְּבִיתְךָ תִּתְרַבֶּה
הַשְּׂמִחָה וְהַחֲדוּהָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, ח"י כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה גִּיעֵנוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... נֵרוֹ זָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְכֵן אֲנִי מְאֹד מְאֹד שֹׂמַח שְׂדִבְרָתִי עִמָּךְ, כִּי כָּךְ מִתְבָּרַרֶת הָאֱמֶת וְכוּ', הֶעֱקַר רָאָה לְחֹזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁפָעוּלָם, וְתִשְׁתַּדֵּל לְעֵבֹד אֶת עֲבוּדָתְךָ בְּנֶאֱמָנוּת, וְכִשְׂאֲדָם עוֹבֵד בְּנֶאֱמָנוּת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לוֹ וּמְצַלִּיחַ דְּרָכּוֹ.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל לְהִתְפַּלֵּל בְּכֹל יוֹם תְּפִלַּת הַיְּתִיקִין, וְתַעֲזֹר לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּמָה שְׂאֵתָה רַק יָכוֹל, וּמִי יִתֵּן, שִׁתְּעַשֶׂה אֵיזָה שְׁעוֹר עַל-כָּל-פְּנִים חֲצִי שְׁעָה בַּיּוֹם עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי כְּמוֹ שְׁהַגּוֹף צָרִיף לְאָכֹל, כָּךְ הַנְּשָׂמָה צָרִיכָה לְאָכֹל, וְדַעַת לְנִכּוֹן שְׁהַגּוֹף אוֹכֵל גְּשָׁמִיּוֹת וְהַנְּשָׂמָה אוֹכֵלֶת רוּחַנִיּוֹת, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמֵּאֲכִיל אֶת גּוּפוֹ וְאֶת נִשְׁמָתּוֹ, וְאֵינוֹ מְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ...

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שִׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ, וְתִרְוֶה רַב נַחַת מִכָּל יְלָדֶיךָ, וְתִבְשֹׁר לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, ח"י כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֹׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִכֶּם, וְאֵיךְ שְׂאֵתָם מִתְחַזְּקִים עִם כָּל הַצָּעֵר וְהַבְּלוּלִים שְׂאֵתָם סוֹבְלִים בְּכָל־לִיּוֹת וּבְכָפְרִטִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְהַעוֹלָה עַל הַכָּל שִׁמְחָתִי הִיא

שֶׁהֵבֵן ... מִתְחִיל לְהִשְׁתַּנּוֹת, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂבָאֵת יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, כְּמוֹ-כֵן כָּל הַיְלָדִים יִשְׁתַּנּוּ לָכֶם לְטוֹבָה, וְתִרְוּ מֵהֶם רַב נַחַת.

הַעֲקָר הַרְבִּי בְּהַדְלָקַת גְּרוֹת לְכַבוֹד שִׁבְת־קִדְשׁ, וּלְבַקֵּשׁ אֶז עַל הַצְּלַחַת הַבָּנִים, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת גְּרוֹת מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בַּשָּׁמַיִם, וּבְפֶרֶט כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּלֶת אֶז עַל הַצְּלַחַת בְּעִלָּה אוּ יְלָדֶיהָ.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גְּרוֹ יְאִיר.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיוֹתֵר לְבּוֹא מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ לְהַתְּפַלֵּל וְתִיקִין, כִּי מַעֲלַת תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל. וְרַבְּנוּ ז"ל הַקְּפִיד מְאֹד מְאֹד עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁיִּתְפַּלְלוּ תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, וּמִי שֶׁזוֹכֶה לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין — זוֹכֶה לְאַרְיִכוֹת יָמִים, הֵינּוּ שְׁכָל יוֹם אָרֶךְ, לֹא-כֵן מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל מְאַחֵר, הַיּוֹם מִתְחִיל אֲצִלוֹ מֵהַצְּהָרִים, וְהֵנָּה כְּבָר יָרַד הַיּוֹם, וְהוֹלְכִים לְהַתְּפַלֵּל מִנְחָה וּמְעֵרִיב, וְאֵין לָךְ עוֹד קִצּוֹר יָמִים יוֹתֵר מִזֶּה. לְכֵן רְאֵה לְהִיּוֹת חִזּוֹק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ שְׂמֵחָה גְּדוּלָּה. כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל זֶה שֶׁסֵּמֶךְ גְּאֻלָּה לְתְּפִלָּה, שְׁלֹא פֶסֶק חוֹכָא מְפוּמִּיָּה כָּל הַיּוֹם (בְּרִכּוֹת ט.), הֵינּוּ שֶׁהַתְּפִאָרַת הַתְּנָא, שֶׁהַתְּפַלֵּל תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, וְסֵמֶךְ גְּאֻלָּה לְתְּפִלָּה בְּעֵת נֶגַע הַחֲמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִנֵּה שְׂמֵחַ כָּל הַיּוֹם. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, אֲלֹא מִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, וְאֶז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת אֵינָה שַׁעוֹר עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ

על-כָּל-פְּנִימִים חֲצִי שְׁעָה בַּיּוֹם, כִּי הוּא דָבָר גָּדוֹל מְאֹד לְלַמֵּד
בְּחִבְרוּתָא, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת מְנַחָה וְתְפִלַּת מַעְרִיב בֵּין
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ מוֹהֲרַנְיָת ו"ל,
שְׂאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִתְפַּלְלוּ תָמִיד בְּיַחַד, וְכֵן נִהְגוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל
יּוֹר וְדוֹר, שֶׁהֵיוּ נִזְהָרִים לְהִתְפַּלֵּל בְּיַחַד.

רְאֵה לְכָתֹב לִי מִכְּתָב פְּעַם בְּשָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִנִי.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם
חֻלְקָנוּ, עַל אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׁם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׂאֲנוּ זוֹכִים לִידַע מְרַבִּי
אֶמֶת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלְאָ כְּזֶה, הַמְגִלָּה לָנוּ עֲצוֹת נוֹרָאוֹת כְּאֵלוֹ,
וּמָה הִינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו"ל, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח מְאֹד וּלְשַׁמַּח אֶת
אֲשֶׁתְּךָ, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְכַמוֹ
שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (עֲלִים לְתַרוּפָה, מִכְּתָב קַפַּח): יֵשׁ עֲנִיָּן שִׁיתְהַפֵּף הַכֹּל
לְטוֹבָה, וְתַרְוֶה רַב נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֻלְצֵיךָ, וְתַחַתְנָם בְּקַלּוֹת וּבְגִיל
צָעִיר.

רְאֵה לְכָתֹב לִי מִכְּתָב פְּעַם בְּשָׁבוּעַ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִנִי.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קסח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה שִׁישׁ לִי, שֶׁאַתָּה
זוֹכָה לְהִיוֹת מְלַמֵּד אֶצְלָנוּ, כִּי תִהְיֶה לָאֵל, אֲנִי שׁוֹמֵעַ מִהַהוֹרִים,
שֶׁמְאֹד מְאֹד שְׂמִיחִים וְעֲלִיזִים, שֶׁאַתָּה מְלַמֵּד שֶׁל הַיְלָדִים שְׁלָהֶם, יַעֲזֹר
לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְחַנּוּךָ אֶת הַיְלָדִים, וְלְהַחֲדִיר בָּהֶם
יְרֵאת שָׁמַיִם, עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ו"ל, וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — אֶמוּנַת

אֲשֶׁר כּא קסט — כּא קע בְּנַחֵל נז
חֲכָמִים, שְׁתַּכְּף-וּמַיִד כְּשִׁנְחַקְקַת בְּהִילָדִים אַמוּנַת חֲכָמִים, מִמִּילָא
תְּהִיָּה חֲקוּקָה בְּהֵם אַמוּנָה בּוּ יתְבַרֵךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כִּסְלוּ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל מִסְתַּדֵּר אֶצְלָכֶם עַל צַד
הַיּוֹתֵר טוֹב, אֲנִי מִתְפַּלֵּל תָּמִיד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּהְיֶה לָכֶם
דִּירָה מְשֻׁלָּכֶם, וְלֹא תִצְטָרְכוּ לְגוֹר בְּשִׁכְרוּת, וְשִׁתּוּכְלוּ לְקִנּוּת בְּנִגּוֹן
בְּמָקוֹם שֶׁקֵּט כְּרִצּוֹן בְּעֵלָף.

נָא וְנָא לְחַזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי אֶת
עוֹסְקַת בְּעֶסֶק קְדוּשׁ וְנוֹרָא לְחַנּוּף אֶת בְּנוֹתֵינוּ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר
גְּדוֹל מְזָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחֵי דְרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כִּסְלוּ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל מִסְתַּדֵּר אֶצְלָכֶם. הַעֲקָר
רְאִי לְחַזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד עַל־יָזָה,
וְאֵין אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַהַעֲרָכָה שֶׁיֵּשׁ לְנִשּׁוֹת אֲנִישֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ עַל עֲבוֹדַתְךָ עֲבוֹדַת הַקְדָּשׁ שְׁאֵת עוֹבְדָת, כִּי אֵין אִשָּׁה שְׁלֹא

מְדַבֵּרַת מִשְׁבַּחָךְ, יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזָכוֹת זֶה, שֶׁתִּזְכְּרֵנִי לְרוּחַ רֵב גַּחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֶיךָ, וּתְגַדְּלוּ אוֹתָם בְּנִקְלָה, וּתְחַתְּנוּ אוֹתָם בְּגִיל צָעִיר.

נָא וְנָא רְאֵי לְתַת הַרְצָאָה לְנִשּׁוֹת אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל-כָּל-פָּנִים פְּעַם בְּשָׁבוּעַ, כִּי הָרַב הֵן עֲדִין צָעִירוֹת, וַיֵּשׁ לָהֶן עוֹד הַרְבֵּה לְלַמֵּד. וְלַדַּעֲתִי, אַתָּה יְכוּלָה לְתַרְם מִהַיַּדַע שְׁלֹךְ הַרְבֵּה מְאֹד. יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּקַיְמֵנִי אֶת רְצוֹנִי, וּמִמֶּשׁ תִּשְׁמַחֲנִי.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵנִי דְרַבְּךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֵין אַתָּה יְכוּלָה לְתַאֲרַר וּלְשַׁעֲרַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה וְהַנְּחִיחָה-רוּחַ שֵׁשׁ לִי בְּזֶה שְׂאֵת עוֹזְרַת לְבַשֵּׁל לְהִילָדִים אֲכָל חַם, יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּכְנֶס אֶצְלָנוּ שְׁפַע, וְתוֹכְלֵי לְקַבֵּל מִשְׁכַּרְתִּי שְׁלֵמָה, וְנוֹכַל לְהַכְפִּיל אֶת הָעֲבוּדָה בְּאִפְּן שֶׁתְּהַיְיָנָה לְךָ גַּם עוֹזְרוֹת, וְנוֹכַל לְבַשֵּׁל גַּם לְכוּלָל וְגַם לִישִׁיבָה וְכוּ'.

הַעֲקָר רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי אֶצֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל דְּבַר קָטָן שְׁעוֹשִׂים בְּשִׁבִיל הַזּוּלָת, מְאֹד מְאֹד יָקָר, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל מְחִזְקִים אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד, וּמִשְׁתַּדְּלִים לְעֲזוֹר אֶחָד לְהַשְׁנִי; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחִזַּק בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קעב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב
מִמֶּךָ, שְׂאֵתָה עוֹסֵק בַּהֲפָצָה. רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצֻמְךָ בְּיַתֵּר שְׂאֵת
וּבְיַתֵּר עוֹ, כִּי בְּשִׁיּוּצָאִים לְהַפְיִץ וְאִין מִתְעַצְלִים, אֲזוּ נִכְנָס שְׁפַע, כְּמוֹ
שְׂאֵתָה בְּעֲצֻמְךָ רוּאָה עֵין בְּעֵין, וְתַפְסִיק כְּבָר לְהִיּוֹת עֲצָלָן וְלִשְׁכַּב
בַּמִּטָּה, אֲלֵא תֵצֵא אֶפְלוֹ לְכַמָּה יָמִים לְמַקוֹמוֹת הַרְחוֹקִים בְּדֶרוֹם וְכו',
וְלְהַפְיִץ שָׁם סַפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְתִרְאֶה אִיךָ שְׂתַחַזֵּר עִם שְׁפַע לְשִׁלֵּם
אֶת כָּל חוֹבוֹתֶיךָ. וְתִדַּע אֲשֶׁר אִין זֶה חֲכָמָה וְשִׁכָּל לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹת,
עַקֵּר הַחֲכָמָה וְהַשִּׁכָּל הוּא לְשִׁלֵּם חוֹבוֹת. וְצָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזָּהֵר
מִחוֹבוֹת.

אִין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גִּדְּלֵי הַשְּׂמִחָה וְהַתְּעוּגָה שְׂגִרְמָתָה
לִי עִם הַהֲלִוּוּתָהּ שְׂהִלִּוִיתָ לִי, כִּי פֶשׁוּט הָיִיתִי מְאֹד מְאֹד בְּלִחַץ
וּבְדַחֲקָה, יַעֲזֹר לְךָ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאוּכַל לְשִׁלֵּם לְךָ אֶת זֶה
בְּקָרוֹב.

רְאֵה לְתַנּוּ יַחַס וְכָבוֹד לְאַשְׁתְּךָ, וְאִין עַל זֶה שׁוֹם תִּרוּץ לְהַתְּחַמֵּק,
וְתִשְׁמַר אֶת עֲצֻמְךָ מְאֹד מִמְּרִיבוֹת וּמִחֲלָקָת וּפְנוּחִים.

הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעֵדְךָ, שְׂכַבְּר תִּזְכֶּה לְצֵאת מִכָּל חוֹבוֹתֶיךָ, וּכְבָר
תְּהִיָּה אִישׁ כְּשֶׁר כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קעג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב יִגִּיעַ אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּמָאד מָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע אֵיךְ שְׂאֲתָם מְסֻדְרִים, אַף שְׂבָאֲמַת כּוֹאֵב לִי עַל כָּל מַה שְׂקוֹרָה בֵּינֶךָ לְבֵין בְּעֵלְךָ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אָנִי בְּטוֹחַ, שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה בְּמִשְׁךָ הַזֶּמֶן, הוּא פֶּשׁוּט אֵינוֹ מוֹדֵעַ לְאֲדִישׁוֹת שְׁלוֹ, וְצָרִיכִים רַק לְפִתּוֹחַ לוֹ אֶת הָעֵינַיִם וְהֵרָאֵשׁ וְכוּ', אָנִי מְקַנֶּה שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר אַחֲרֶיךָ.

רְאִי לְהַמְשִׁיךְ לְכַתֵּב לִי, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינִי, וְכֵן תִּשְׁתַּדְּלִי לְחֻזֵּק אֶת נְשׁוֹת אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתַעֲשֵׂי כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם, שְׂיִהְיֶה אֵיזֶה שְׁעוֹר אוֹ אֵיזֶה הַתְּקַבְּצוֹת פֶּעַם בְּשָׁבוּעַ, כִּי זֶה מָאד מָאד מְכַרַח לְנְשׁוֹת אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְתַת לָהֶן לְהַתְּפַרֵּק פֶּעַם בְּשָׁבוּעַ, וְאַפְלוּ לְפִטְפֹּט, הַעֲקֵר שְׂתַתְּאֲסַפְּנָה אַחַת לְשָׁבוּעַ, וְזֶה יוֹעִיל הַרְבֵּה לְאַהֲבָה, וַיִּתְרֵם לְקַהֲלָתֵנוּ, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי אַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת נְצָלִיחַ לְהַתְּגַבֵּר עַל הַכֹּל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קעד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מָאד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת, וְתֵאֱמִין לִי שְׂאֲנִי מִבֵּין אוֹתָךְ הֵיטֵב הֵיטֵב מִכָּל מַה שְׂעוֹבֵר עֲלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אֲמַר לָךְ, יְדֵי הַיְקָר! רְאֵה לְבָרַח אֶל תּוֹךְ סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל,

וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנִפְשְׁךָ. וּבִפְרֻט תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת לְעֵינַי בְּכָל יוֹם בְּכִמְהָ מִכְתָּבִים בְּסִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחַל" כְּסִדְרָן מִהִפְרָכִים הַחֲדָשִׁים, כִּי כָּל הַמְּכַתְּבִים נִכְתְּבוּ גַם בְּשִׁבְלֶיךָ.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל הַרְגַל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ אִפְלוּ כִּמְהָ דְבוּרִים, אֲשֶׁר כָּל דְבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְאִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ אֶת מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַבְקָשָׁה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הִיָּה עוֹסֵק בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיָּו.

מִחֲמַת טְרִדוֹתֵי הָרַבּוֹת עֲכָשׁוּ אֶקְצֹר, וְאֲנִי שׁוֹלַח לְךָ קִסְטָה שֶׁל שַׁעוּר שְׁלִמְדָתִי לְפָנֶי שְׁבוּעִים בְּמִנְצ'סְטֵר אַנְגְּלְיָה. אֲקַנְהָ שִׁיְהִיָּה לְךָ חֲזוּק גָּדוֹל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד, וְתִבְשֹׂר לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְר וַיִּשָּׁב, ח"י כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֲקַנְהָ שֶׁהַכֹּל הַסֵּתֵדֵר כְּבָר עִם בְּתוּךָ תַּחֲיָה, רַק תִּשְׁמַר עֲצָמְךָ מִרוֹפֵּא אֱלִיל, וְאַף פַּעַם אַל תַּעֲשֶׂה עַל-פִּי עֲצַת רוֹפֵּא אֶחָד. כָּל דְּבַר רְצִינִי צְרִיכִים לְהַתְּיַעֵץ לְכָל הַפְּחוֹת עִם שְׁלֹשָׁה רוֹפְאִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְהָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתַעֲלֶה בְּמִשְׁקַל, וְתִהְיֶה בְּרִיאָה וְשְׁלֵמָה, וְיִהְיֶה לְךָ רַב נַחַת מִמָּנָה וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֶיךָ.

רְאֵה לְהוֹדִיעַ לִי אֶת מַצְבֶּה.

תּוֹדָה רַבָּה לָךְ וּלְאִשְׁתְּךָ עַל הָאֲרוּחַ שְׁאַרְחֶתֶם אוֹתִי, וְהִיָּה בְּאֵמֶת
נְעִים וְטוֹב מְאֹד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֵּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קעו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נִרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ הַיּוֹם, וּמִמֶּשׁ שְׂמֵחַת אוֹתִי, כִּי עַל כָּל
מִכְתָּב וּמִכְתָּב שְׂאֵתָה כּוֹתֵב לִי, אָנִי מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ, כִּי עֵינֵי וְלִבִּי
בִּיבְנֵאֵל, וּמִי יִתֵּן, שְׁפָכֶר אֲזֻכָּה לְבוֹא וְלִגּוֹר אֲתֻכֶם בְּיַחַד. וְאִיךָ אָמַר
הַתָּם הַקְּדוֹשׁ: "אֲצֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַכֹּל יִכּוֹל לְהִיוֹת".

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לומר אֶת הַשְּׁעוּרִים בְּכוֹלֵל בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוּלָּה, כִּי
אָנִי מְאֹד רוֹצֶה שֶׁהַכוֹלֵל יִהְיֶה כּוֹלֵל רְצִינִי, וְלֹא סֶתֶם אֲרֻחֵי פְרָחֵי
שְׂבָאִים לְשִׁתּוֹת תּוֹה וְקִפָּה, אוֹ יִשְׁנִים עַל הַשְּׁלֶחֶן וְכוּ', כּוֹלֵל
צְרִיף לְהִיוֹת מְקוֹם שֶׁל אֲבָרְכִים רְצִינִיִּים, שְׁרוּצִים לְלַמֵּד וְלְהַשְׁתַּלֵּם
בְּמַעֲלַת הַתּוֹרָה, וּמִי שְׂאִינוּ מְעַנְּנֵן לְלַמֵּד, אֵינִן לוֹ מַה לַעֲשׂוֹת שָׂמָּה.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, יַעַן שְׂאֲנַחֲנוּ מִשְׁלָמִים לָךְ כְּמוֹ הַסְּכוּם
שֶׁקִּבַּלְתָּ בְּהִיוֹתְךָ מְלַמֵּד, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים אֵלֹהֵי הַיָּמִים, כְּגוֹן: יוֹם שְׁשִׁי
וְיוֹם רֵאשׁוֹן עַד הַצְּהָרִים שֶׁ... לֹא נִמְצָא, שֶׁתִּתְפַּסֵּס אֶת הַכֹּתֶה, כִּי חָבַל
לְהַנִּיחַ אוֹתָם הַפְּקָר, הַעֲקָר לְדַבֵּר עִמָּהֶם דְּבוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם, וְתִדַּע
שֶׁבּוֹדָאֵי פּוֹעֲלִים עִמָּהֶם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאִנִּי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֵּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קעז.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ח"י פֶּסְלו ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַנֶּקֶר לִי
מְאֹד, הָרַב ... יָרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שְׁתַּחֲזִיק אֶת הַיְלָדִים, וְתַחֲדִיר בָּהֶם
אֲמוּנָה בַּהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ וְאֲמוּנַת חֻכְמִים, וְהַעֲקֹר שְׂיִתְנַהֲגוּ בְּדַרְךְ אֶרֶץ
גְּדוֹל, וּבִיּוֹתֵר צְרִיכִים לְהַחֲדִיר אֶת זֶה בְּשִׁפְתֵי הַפִּתּוֹת הַגְּדוֹלוֹת, כִּי ...
מְאֹד מִתְלוֹנֵן, שֶׁהֵם מְצִיּוּקִים לוֹ בְּחִנָּם עַל לֹא דְבָר, הוּא יֹשֵׁב לְלַמֵּד
לְמַעַלָּה בְּקוּמָה הַשְּׁלִישִׁית, וְהַצִּיּוּקוֹ לוֹ וְהַתְלוּנָן. אֲמַרְתִּי לוֹ שְׂיִלְמַד
בְּבֵית-הַמְדַרְשׁ, וְלַמֵּד שָׁם, וְהַצִּיּוּקוֹ לוֹ וְהַתְלוּנָן, אֲמַרְתִּי לוֹ שְׂיִלְמַד
בַּעֲזֶרֶת נָשִׁים, וְעַכְשָׁו הַתְלוּנָן שְׁמִכְבִּים לוֹ אֶת הָאוֹר וּמְצִיּוּקִים לוֹ
בִּיּוֹתֵר, וְעַל-כֵּן נָא וְנָא אֲבַקֵּשׁ אֶת הַיְלָדִים, שְׁלֹא יִהְיוּ אֲכֻזְרִיִּים וְכוּ',
מָה רוֹצִים מִמֶּנּוּ, הוּא יוֹשֵׁב בְּפִנְיָה שְׁלוֹ בַּעֲזֶרֶת נָשִׁים, לְמָה צְרִיכִים
לְהַצִּיּוּק לְבֶן-אָדָם; וּבְכֻלָּל טוֹב לְהַחֲדִיר בְּהַיְלָדִים מִדַּת הַחֶסֶד וְהַטּוֹב,
כִּי בְּאֵמַת הַיְלָדִים נוֹטִים לְמַדוֹת רַעוֹת וּלְאֲכֻזְרִיּוֹת, וְצְרִיכִים לְשַׁרֵּשׁ
דְּבָר זֶה מֵהֶם, וְלְהַחֲדִיר בָּהֶם מַדּוֹת טוֹבוֹת, וְעַקֵּר הַמַּדָּה טוֹבָה הִיא
חֶסֶד, וּכְמוֹ-כֵן צְרִיכִים לְהַחֲדִיר אֶת זֶה בְּכֹל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, שְׂיִהְיֶה
מְטַבֵּעַ בָּהֶם מִדַּת הַחֶסֶד וְהַטּוֹב לְהִיטִיב אֶחָד לְזוּלָתוֹ, כִּי הַטּוֹב הוּא
הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהַפְנִס אֶל הָאוֹר הַגָּנוּז שְׁמֵאִיר בְּכֹל יוֹם, כַּמּוּבָא
בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן פד), הַעֲקֹר אֶתָּה רְאֵה
לְהִיּוֹת חֻזַּק וְאֲמִיץ בַּעֲזוֹת וּבַעֲקֻשָׁנוֹת דְּקַדְשָׁה, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת
מִשׁוֹם בְּרָיָה שְׁבַעוּלָם, וְתַשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיק אֶת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הִיטֵב,
וּבְפֶרֶט בְּשַׁבַּת זוֹ, שְׂיָבֹאוּ הַרְבֵּה אוֹרְחִים, צְרִיכִים לְרְאוֹת שְׂיִהְיֶה לָנוּ
שֵׁם טוֹב, וְאֲנִי מְקוּנָה בְּזֶה שְׂהַיְלָדִים יִתְפַּלְלוּ לְמַעַלָּה קְבַלְתָּ שַׁבַּת
בְּיַחַד עִם הַמְלַמְדִים, זֶה יִתְרֵם לְכֹל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו וּלְכֹל תּוֹשְׁבֵי
יְבִנְאֵל, שְׂיִשְׁמְעוּ אוֹתָם בְּכֹל הַמוֹשְׁבָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קעח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר וישב, י"ט כסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל, "עיר ברסלב", הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד, ויצליחם בכל דרכם.

אחי ורעי היקרים! נא ונא ראו להחזיק עצמכם יחד, ודיקא על-ידי-זה תצליחו, ורבנו ז"ל מאד מאד בקש את אנשי שלומנו, שיחזיקו עצמם ביחד, ולפני שיצא מעיר ברסלב לאומן להסתלק לעילא וכו' עמד על יד המזוזה, ואמר (חיי-מוהר"ן, סימן קפז): "אם תחזיקו עצמכם ביחד, על-ידי-זה תוכלו להמשיך אותי אליכם", ולכן ראו להחזיק עצמכם ביחד, ועל-ידי-זה תמשיכו את רבנו ז"ל אליכם. וראו בכל הדורות איפה שהחזיקו עצמם ביותר ביחד — יותר הצליחו, וכן בער והאיר אצלם ביותר אורו של רבנו ז"ל, ועל-כן עשו מה שתעשו העקר להחזיק עצמכם יחד, ולדבר תמיד רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, ועל-ידי-זה תמשיכו את הקדוש-ברוך-הוא אליכם תמיד, כי כשאדם מדבר תמיד דבורי אמונה והשגחה פרטית, על-ידי-זה ממשיך על עצמו את אורו יתברך, וכמו-כן מי שמדבר תמיד מהצדיק, ממשיך את הצדיק אליו, אשרי מי שמקיים זאת תמיד!

המאחל לכם שבת שלום...

כא קעט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר וישב, י"ט כסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

מה אמר לך! כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת עַצְמְךָ אַתָּה צָרִיךְ לְקַבֵּעַ לְעַצְמְךָ קְבִיעוֹת חֲזָקָה מְאֹד מְאֹד לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר מַה זֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, אִם תִּזְכֶּה לְלַמֵּד גַּם עִם רִשׁוּ"י וְעִם תּוֹסְפוֹת — אֵין לְמַעַלְה מְזָה, אָבָל אִם לֹא תִזְכֶּה, עַל-כָּל-פָּנִים אֶפְלוּ אַמִּירָה בְּעֵלְמָא שֶׁל דָּף גְּמָרָא, מְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי זְהֻמָּה, כִּי רַבְנּוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּשִׁי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ריד), אֲשֶׁר תִּלְמוּד עוֹלָה כְּמִסְפַּר הַקְּלָפָה לִילִי"ת הַמַּחֲטָאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם-הַבְּרִית. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, וְכִף יִהְיֶה עָלָיו חוֹב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר, כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, אֲזִי כְמוֹ שֶׁבֵּא הַיּוֹם הוּא מְחַיֵּב לְלַמֵּד אֶת הַדָּף, וְזוֹ מַתָּנָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְנּוּ ז"ל.

ידוע שְׁהַרְבַּ הַגָּאוֹן רַבִּי מֵאִיר שְׁפִירָא זצ"ל, הָיָה נֶכְדֵּי שֶׁל הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא רַבִּי פִּנְחָס מְקוֹרִיץ זי"ע, שְׂרַבְנּוּ ז"ל אָמַר עָלָיו, שֶׁהוּא הָיָה חַד בְּדָרָא, וְעוֹד אָמַר: אֲשֶׁרֵי הָעֵינִים שֶׁרָאוּ אֶת רַבִּי פִּנְחָס, וְנִינוּ הָיָה הָרַב הַגָּאוֹן רַבִּי מֵאִיר שְׁפִירָא זצ"ל, שֶׁהָקִים יְשִׁיבָה עֲנֻקִית בְּעִיר לּוּבְלִין, וְלֹא הִכְנִיס בִּישִׁיבָתוֹ אֶלָּא בַּחוּר שֶׁבָחַן אוֹתוֹ בִּידִיעַת מְאֵתִים דְּפִים גְּמָרָא בְּעַל-פִּה, וְהָיוּ לוֹ בַּחוּרִים מִפְּלִגִּים בְּתוֹרָה וּבִירְאָת שָׁמַיִם, וְזוֹ הִיְתָה יְשִׁיבָה מִפְּרֻסְמַת בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי בָּנָה בְּנִין מְפָאָר גְּדוֹל מְאֹד שְׁעוּמַד עַד הַיּוֹם.

אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ הַיְקָרִים נָסְעוּ תָמִיד לְאוּמָן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אָבָל כְּשֶׁהִיְתָה מְלַחֲמַת הָעוֹלָם הָרֹאשׁוֹנָה הַעֲמִידוֹ גְּבוּל בֵּין פּוֹלְנִיָּה לְרוּסְיָה, וְלֹא יָכְלוּ לְנַסֵּעַ אֶל צִיּוֹן רַבְנּוּ ז"ל בְּשׁוּם פָּנִים וְאַפָּן, וּבַפֶּרֶט עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהָיִיתָ שֶׁבְּפוֹלְנִיָּה לֹא הִיְתָה עִיר שֶׁלֹּא הָיָה שֵׁם בֵּית-הַכְּנֶסֶת שֶׁל "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", כִּי תִהְיֶה לְאֵל, דְּבַר רַבְנּוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד הַתְּפָרֶסֶם בְּפוֹלְנִיָּה, וַיַּעַן שֶׁלֹּא יָכְלוּ לְנַסֵּעַ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוּמָן, אֲזִי טָכְסוּ עֲצָה כָּלֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ, וּבָאוּ לְהַחֲלֹטָה, שֶׁהַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁלָּנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יִהְיֶה בְּעִיר לּוּבְלִין, וְאָמְרוּ הַטַּעַם: א' — כִּי עִיר לּוּבְלִין הִיא בְּמִרְכָּז פּוֹלְנִיָּה, וּמִכָּל הָרֶכּוּזִים וְהַעֲזָרוֹת שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ הָיוּ יְכוֹלִים לְהַגִּיעַ לְשָׁמָּה. ב' — כִּי שֵׁם הוּא הַצִּיּוֹן

הַקְדוּשׁ שֶׁל הַחוּזָה מְלוּבָלִין זי"ע, שְׁכַתְּב בְּהִסְפָּמְתוֹ עַל ה"לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן" כֹּל-כֶּף הַרְבֵּה גְדוּלוֹת עַל רַבְּנוּ ז"ל, אַזִּי הִחְלִיטוּ שֶׁהַקְּבוּץ
 יִהְיֶה כֹּל שָׁנָה בְּעִיר לּוּבָלִין, וַיַּעַן שְׁבָכָל שָׁנָה נִתְּסַפּוּ עוֹד אַנְשִׁים,
 אַזִּי לֹא הָיָה מְקוֹם, עַד שִׁשְׁנָה אַחַת הִחְלִיט הָרַב הַגָּאוֹן רַבִּי מֵאִיר
 שִׁפְרָא זצ"ל לְמַסֵּר אֶת הָאוּלָם הַגָּדוֹל מִיִּשְׁבֵּיתוֹ לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל
 רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי כָּל הַבְּחוּרִים הָיוּ נוֹסְעִים לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה כָּל אֶחָד
 לְבֵיתוֹ, וְנִשְׁאַר הָאוּלָם רֵיק, וְלָכֵן הִחְלִיט לְתַת אֶת זֶה לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ
 לְהַתְּפַלֵּל שָׁם, וְזֶה הָיָה קְדוּשׁ הַשֵּׁם גְּדוֹל מְאֹד, כִּי הוּא הָיָה מִפְּרָסָם
 בְּכָל עָרֵי פּוֹלְנָיָה, וְגַם הָיָה צִיר בְּמַמְשַׁלֵּת פּוֹלְנָיָה מִטַּעַם הַיְּהוּדוּת,
 וְלָכֵן אָדָם מִפְּרָסָם כָּזֶה שִׁימְסֹר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלָב אֶת
 אוּלָם הַיִּשְׁבִּיבָה, זֶה הָיָה קְדוּשׁ הַשֵּׁם גְּדוֹל מְאֹד, וַיֵּמָּה גַם שֶׁהוּא
 הַצְּטָרֵף לְהַתְּפַלֵּל עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְכֶף הָיָה כַּמָּה
 שָׁנִים, וְכֶף נִתְּפָרְסָם בְּיֵתֵר שְׂאֵת וּבְיֵתֵר עוֹ דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל עָרֵי
 פּוֹלְנָיָה, עַל אֵף שֶׁהָיוּ הַמּוֹן מִתְּנַגְּדִים שְׁלַחְצוּ עָלָיו, שֶׁבְּשׂוּם פָּנִים
 וְאַפָּן לֹא יִתֵּן לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ לְהַתְּפַלֵּל, כִּי זֶה בְּדִיוֹן וְכוּ' וְכוּ', כִּי לֹא
 הָיוּ חֲסִידִים מִתְּנַגְּדִים בְּפוֹלְנָיָה עַל דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא
 לֹא נִכְנַע וְקָדַשׁ אֶת שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל פּוֹלְנָיָה, וַיְדוּעַ שֶׁהוּא הָיָה
 הוֹגֵה הַרְעִיּוֹן שֶׁל הַדָּף הַיּוֹמִי, שֶׁכָּל יְהוּדֵי יִלְמַד אוֹתוֹ דָּף גְּמָרָא בְּכָל
 הָעוֹלָם כְּלוּ, וְנִתְּקַבֵּל הַרְעִיּוֹן הַזֶּה, וְאַלְפֵי אֲלָפִים יְהוּדִים הִתְּחִילוּ
 לְלַמַּד אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, וְהִתְּחִילוּ מִמְּסַכֵּת בְּרִכּוֹת, וְכֶף יוֹם אַחַר יוֹם
 לְמַדוּ דָּף גְּמָרָא, וְזֶה כֹּל-כֶּף נִתְּפָשֵׁט, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה טַבַּע שְׁנֵי לְכָל
 יְהוּדֵי לְלַמַּד אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, וּבְאַפָּן הַזֶּה לְמַדוּ אֶת הַש"ס כְּסִדְרָן
 כְּמוֹ שֶׁרְצָה רַבְּנוּ ז"ל (עַיֵן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), שִׁילְמְדוּ כָּל יוֹם גְּמָרָא
 כְּסִדְרָן דָּף אַחַר דָּף, פָּרָק אַחַר פָּרָק, מְסַכֵּת אַחַר מְסַכֵּת, עַד שִׁיִּסְיְמוּ
 אֶת הַש"ס, וְאַחֲרֵי-כֶּף יִתְּחִילוּ עוֹד פַּעַם, וְהַ"חֲפֵץ חַיִּים" ז"ל אָמַר,
 שֶׁמִּקְנָא בּוֹ שֶׁהַחֲזִיהַ הַרְבֵּה מְסַכְתוֹת, שְׂאֵף אֶחָד לֹא לָמַד, כְּגוֹן:
 תְּמוּרָה, עֶרְכִין וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל בְּאַפָּן הַזֶּה לְלַמַּד כָּל יוֹם דָּף גְּמָרָא
 כְּסִדְרָן, יִסְיְמוּ אֶת כָּל הַמְּסַכְתוֹת, וְזֶה נִתְּקַבֵּל מְאֹד מְאֹד בְּתַפּוּצוֹת
 יִשְׂרָאֵל.

וְאָמַר הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי יִצְחָק בְּרִיִּיטֵטֶר זצ"ל הַי"ד, שֶׁזוֹ מִתְּנָה

מַרְבְּנוּ ו"ל, שֶׁהַכְּנִיס בּוֹ אֶת הַרְעִיּוֹן שִׁיפְרָסֶם, שֶׁכָּל אֶחָד יִלְמַד דָּף גְּמָרָא כְּסִדְרָן, וְכִף יִזְכוּ לְסִיִּים אֶת כָּל הַש"ס, וְחֹזֵר עַל זֶה הַרְבֵּה פְּעָמִים, שֶׁהַרְבֵּה הַגָּאוֹן רַבִּי מֵאִיר שִׁפְרָא זצ"ל קָבַל אֶת זֶה מִתְּנָה מַרְבְּנוּ ו"ל, וְזֶה לֹא מִפְּרָסָם בְּעוֹלָם.

בְּעֵינֵי הַדָּף הַיּוֹמִי הָיוּ גַם הַרְבֵּה מִתְּנַגְדִּים, כִּי כָּל אֶלּוּ שֶׁהָיוּ קִנְיָאִים, הַתְּנַגְדוּ לְזֶה מִפְּנֵי טַעַם יְחִידִי, כִּי הָאֲגָדָה אִמְצָה אֶת הַרְעִיּוֹן הַזֶּה שֶׁל לַמּוֹד דָּף הַיּוֹמִי אֶל הַמְּפִלְגָה שֶׁלָּהֶם, מִפְּנֵי שֶׁהַכְּרִיזוּ אֶת זֶה בְּכִנְסִיָּה הַגְּדוֹלָה וְכוּ', וְלִכֵּן הַקִּנְיָאִים פָּחְדוּ שְׂאוּלֵי עֲכָשׁוּ יִתְחַבְּרוּ אֶל מְפִלְגַת הָאֲגָדָה, וְהֵם הַתְּנַגְדוּ נִמְרָצוֹת נֶגֶד מְפִלְגַת הָאֲגָדָה, וְלִכֵּן חָלְקוּ גַם עַל רַעֲיוֹן הַדָּף הַיּוֹמִי, וְזוֹ הַסְּבָה שֶׁלֹּא נִתְקַבַּל בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת.

אָבֵל בְּאֵמֶת מִי שֶׁמְסַתְּפֵל בְּעֵינֵי הָאֵמֶת, וְיוֹדֵעַ מַה זֶה לְלַמַּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַכָּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל מְאֹד, הַדָּף הַיּוֹמִי לֹא שִׁיף אֶל שׁוּם מְפִלְגָה, וְלֹא שִׁיף אֶל שׁוּם רַעֲיוֹן פּוֹלִיטִי, מִי שְׂזוֹכָה לְלַמַּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חָלְקוּ! כִּי גִ'מִּ'רִ'א רֵאשִׁי תְּבוֹת הַד' מְלֶאכִים שִׁשׁוּמְרִים אֶת הָאָדָם: גִּ'בְּרִיאֵל מִיכָאֵל רִ'פֶּאֵל אִוְרִיאֵל, וְמִי שְׂזוֹכָה לְלַמַּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, מְסַבֵּב עִם הָאֲרַבְּעָה מְלֶאכִי הַשְּׂמִירָה. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר מַה זֶה לְלַמַּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא בְּעֵקֶשְׁנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּף הוּא יוֹדֵעַ כְּשֶׁבֵּא הַיּוֹם, הוּא מְכַרַח לְלַמַּד אוֹתוֹ דָּף, שֶׁרַבְּבוֹת רַבְּבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לוֹמְדִים אֶת אוֹתוֹ הַדָּף, וְיֵשׁ, תְּהִלָּה לְאֵל, הַמּוֹן מְפָרְשִׁים חֲדָשִׁים עַל מְסַכְתוֹת הַש"ס, שֶׁחֲדָשׁוּ דִיקָא עַל-יְדֵי אֵלּוּ שֶׁלְּמַדוּ אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, וְזֶה פְּשוּט מִתְּנָה מִהַשְּׂמִים, וְזֶה לֹא שִׁיף אֶל שׁוּם מְפִלְגָה וְכוּ' וְכוּ', אָבֵל דָּף גְּמָרָא מְצִיל אֶת הָאָדָם מִכָּל רַע. וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁאַתָּה תִּלְמַד בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, וְאֵל תְּסַתְּפֵל עַל אֶף אֶחָד, וְתִרְאֶה אִיזוֹ הַצְּלָחָה תִּהְיֶה לְךָ. וְדַע לְךָ, שֶׁאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּפוֹלְגָנִיה, כָּלֶם הָיוּ נִזְהָרִים לְלַמַּד אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, עַד כְּדֵי כִף אֶפְלוּ כְּשֶׁכְּתָבוּ מִכְּתָב, וְכְתָבוּ אֶת הַתְּאָרִיף שֶׁל הַמְּכַתֵּב, הַזְּכִירוּ אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי שֶׁל הַתְּאָרִיף הַזֶּה, כִּלְכִף הִנֵּה נִפּוּץ בֵּין אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ אֶת הַרְעִיּוֹן שֶׁל הַדָּף הַיּוֹמִי. וְצָרִיכִים לְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, וְלִחְזֹר עַל זֶה הֵן לְעַצְמוֹ וְהֵן לְאַחֵרִים,

פי הַדָּף הַיּוֹמִי אֵינּוּ שְׂיָף לְאִיזוֹ מַפְלְגָה, דָּף גְּמָרָא לְיוֹם זֶה חַיּוֹת לְנַפְשׁ, וְרַבֵּי מֵאִיר שְׂפִירָא וְצ"ל קָבַל אֶת זֶה מִתַּנָּה מְרַבְּנוּ ז"ל, וְזֶה בְּרוּר, וְאֲנִי בְּטוֹחַ שְׁעוֹד פֶּעַם יָבּוּא אָחַד, וַיַּעֲוֹרֵר גַּם עַל לַמּוֹד דָּף יְרוּשְׁלָמִי וְעַל פֶּרֶק תּוֹסְפְתָא, וְכָף כָּל יְהוּדֵי יְבִנָּה לְעַצְמוֹ כָּל יוֹם בְּיַת', שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְּבוּת: בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסְפְתָא, שְׁזָה בֵּית נֶצְחִי, כְּשִׁיְהוּדֵי לּוֹמַד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא בְּבָלִי, דָּף גְּמָרָא יְרוּשְׁלָמִי, וּפֶרֶק תּוֹסְפְתָא, הוּא בּוֹנָה לְעַצְמוֹ בֵּית, וְסוּף כָּל סוּף הוּא צָרִיף לְצִאֵת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְלֹא יוֹעִיל שׁוּם דְּבַר, אָדָם פּוֹה בְּזֶה הָעוֹלָם לְמִשְׁפָּחָה זְמַן כְּמָה שֶׁקָּבַעוּ עֲלָיו מִלְּמַעְלָה, וּמָה שֶׁצָּרִיף לְתַקֵּן פּוֹה, אָבַל כָּל יוֹם וַיּוֹם שְׁזָכָה לְלַמֵּד דָּף בְּבָלִי וְדָף יְרוּשְׁלָמִי וּפֶרֶק תּוֹסְפְתָא, הוּא בְּנָה לְעַצְמוֹ בֵּית נֶצְחִי. וְלִכֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן! וְאַל תִּסְתַּכַּל עַל אֶף אָחַד, וְאַל תִּכְנַס בְּכּוֹחֵי עִם אֶף אָחַד, וְעוֹד פֶּעַם וְעוֹד פֶּעַם וְכוּ' וְכוּ', אֲנִי צָרִיף לְחֹזֵר עַל זֶה לָךְ וְלַחֲבֵרֶיךָ וְלִכְלַל הַתְּלַמִּידִים, שֶׁהַדָּף הַיּוֹמִי אֵין לוֹ שׁוּם שְׂיָכוּת אֶל שׁוּם מַפְלְגָה, זֶה דָּף גְּמָרָא, וְלִכֵּן שְׂלֹא יִטְעוּ אַתְּכֶם הַמְּתַנַּגְדִּים וְהַחֹלְקִים עַל זֶה, כִּי זֶה פְּשוּט מִצַּד הַיֵּצֵר הַרַע לְקַרֵּר אֶת הָאָדָם שְׁלוֹמֵד אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, הֵן אֲמַת שֶׁהַצְּדִיקִים שֶׁחֲלָקוּ עַל זֶה, כְּוֹנְתִים הֵיטָה לְשֵׁם שָׁמַיִם וְכוּ' וְכוּ', אָבַל הַיּוֹם אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שְׂלֹא מְנִיָּה וְלֹא מְקַצְתִּיָּה וְכוּ' וְכוּ', אֵין לָנוּ שׁוּם שְׂיָכוּת אֶל שׁוּם מַפְלְגוֹת, כָּל הַפּוֹנָה שְׁלָנוּ רַק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, דָּף יְרוּשְׁלָמִי, פֶּרֶק תּוֹסְפְתָא, וְכֵן לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּרַמְבַּ"ם וּבִטּוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף, וְזֶהר וְתַקּוּנִים, וְכַמוֹכֵן לְהַתְּמִיד בְּסַפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סְפָר-הַמִּדּוֹת", וּבְשִׁיחוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁבְּ"שִׁיחוֹת-הַר"ן" וּבְ"חֵי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מִטְעָה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם.

אֲנִי מֵאֵד מְקַנָּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּכַנִּים אֶת הַדְּבִוּרִים הָאֵלּוּ אֶל תּוֹף לְבָב, וְכִבֵּר תַּתְּחִיל לְלַמֵּד הַיּוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, וְלֹא תַתְּחַרֵּט — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמְכַל שְׁכֵן לֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ט כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי שְׁלוֹם־בֵּית וְכו', אַתָּה צְרִיף לְדַעַת, שְׁהַעֲקָר הוּא סְבָלְנוֹת,
אָדָם צְרִיף לְסָבֵל הַרְבֵּה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, אַחֲרַת לֹא יֵלֵךְ לוֹ, כִּי אִשָּׁה
מִשְׁתַּנָּה אֵלָּךְ פְּעָמִים בְּיוֹם אֶחָד, וּצְרִיכִים הַרְבֵּה סְבָלְנוֹת לְאִשָּׁה,
וְלִכֵּן תִּשְׁמַר מְאֹד מְאֹד עַל הַשְׁלוֹם־בֵּית שְׁלֹךְ, וְשׁוֹם דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא
יֻכַל לְשֹׁבֵר אוֹתְךָ, אֵל תִּפְגַּס בְּלַחֲץ זוֹ הַדְּחַק, תְּמִיד תִּבְטִיחַ לְאִשְׁתְּךָ
לְקִנּוֹת לָהּ וְכו', וּבְאִמַּת אִם יִהְיֶה לָךְ, לְמָה לֹא תִקְנֶה לָּהּ? ! כִּי סוּף
כָּל סוּף זֶה אִשְׁתְּךָ, וְהִיא הָאִמָּא שֶׁל הַיְלָדִים שְׁלֹךְ, וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְכַבְּדָהּ
מְאֹד מְאֹד. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּמֹת סג): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ
כְּגוּפוֹ וְהַמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מְגוּפוֹ, וְהַמְדַרִּיף אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו, עָלָיו
הַכְּתוּב אוֹמֵר (איוב ה, כד): "וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶךָ", וְלִכֵּן צְרִיכִים
מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל הַשְׁלוֹם־בֵּית, וְלֹא לְרִיב עִם הָאִשָּׁה בְּשׁוֹם פְּנִים
וְאִפֹּן, צְרִיכִים לְהִיּוֹת וּתְרֵן בְּתוֹךְ הַבֵּית, וְאִזּוֹ מִצְלִיחִים מְאֹד מְאֹד
בְּהַנְהִיגַת הַבֵּית, וְזֶה הִנֵּה רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל הִנֵּה שְׁלוֹם־בֵּית הַעֲקָר שְׁבָכָל הַעֲקָרִים, וְאָמַר
בְּפִרוּשׁ (שיחות־הר"ן, סימן רסג, רסד), שְׁהַסֵּמ"ך־מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי
פְּעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְשֹׁבֵר אֶת בְּתֵי יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַכְשִׁילָם בְּעִבְרוֹת
חֲמוּרוֹת. וּצְרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקָּר אֶת הָאִשָּׁה מְאֹד מְאֹד, מֵאַחַר שֶׁהִיא
סוֹבֵלַת כָּל־כֶּף צַעַר הַעֲבוּר וְצַעַר הַלְּדָה וְצַעַר הַגְּדוּל וְכו', וְלִכֵּן
צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר וּלְהַקְפִּיד עַל שְׁלוֹם־בֵּית, וְאִף אֶחָד שֶׁלֹּא
יִדְבַר אֶתְךָ שְׁטִיּוֹת וְכו', הֶבֶל הַבָּלִים וְכו' וְכו', עֲנִינֵי פְרִישׁוֹת וְכו'
וְכו', כִּי הַכָּל הֶבֶל וְרַעוּת־רוּחַ וּמִלְכָּדֵת לְתַפְס אוֹתְךָ בְּעִבְרוֹת חֲמוּרוֹת
וְכו' וְכו'. זְכוֹר מֶה שֶׁעֲבַר עָלֶיךָ בִּימֵי נְעוּרֶיךָ, שְׁנֹכְשִׁלְתָּ בְּפָגַם־הַבְּרִית

הוצאת זרע לבטלה, אשר זהו עון חמור מאד מאד, פי מכל טפה וטפה יכול להולד ולד, ואם אדם מוציא זרעו לבטלה, ורחמנא לצלן, בזה הוא הורג את ילדיו, ולכן לא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (נדה יג.): כל המוציא זרע לבטלה חייב מיתה; פי בזה הוא הורג את נפשות בניו ובנותיו שיכולים להולד מהזרע, ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא להוציא זרעו לבטלה. ותזכור מה היה פשהיית ילד צעיר בגיל שלש-עשרה ארבע-עשרה, ונכשלת במה שנכשלת וכו' וכו', וכל-כף צפית להתחתן, ועכשו הקדוש-ברוך-הוא עזר לך שזכית להתחתן, ויש לך אשה וילדים, שזה עקר תקון הברית, למה תזלזל בה?! ולכן אפה צריך לכבד ולקרא את אשתך מאד מאד, ולדעת פי היא מצילה אותך מחטא הוצאת זרע לבטלה, ואפה צריך מאד מאד לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמך, ואז טוב לך כל הימים.

ראה לקבץ לעצמך עתים לתורה, ללמד בכל יום קצת מקרא מפרשת השבוע — שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י ז"ל, ועל זה אפה יכול להתנהג כפי שכתוב בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן רפה, סעיף ג'): מיום ראשון והילך נקרא עם הצבור, הינו מיום ראשון כבר יכולים להתחיל לעבר את פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י, ועד יום ששי זוכים לסיים את זה, וכתב (שם) המשנה ברורה, שכך נהג הגר"א, פי הוא מדינא דגמרא. וזכור גם תזכור מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ח): לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור, שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור, משלימין לו ימיו ושנותיו; פי הרי זו סגולה לאריכות ימים ושנים.

וכן תרגיל את עצמך לגרס הרבה פרקים משניות, שזה מטהר את הנפש מכל מיני חלדה, ואשרי מי שזוכה לחטף בכל יום ח"י פרקים משניות, שזה הורג את היצר הרע.

ועל כלם — ראה ללמד דף גמרא בכל יום, אם תזכה ללמד עם רש"י ועם תוספות — אין למעלה מזה, ותשתדל לחדש חדושים על הדף, פי כל חדוש שאדם מחדש — זה תקון הברית,

כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קה): כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּמַחְשָׁבְתוֹ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וּמַחְדָּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, זֶה תִּקְוֶה עַל פָּגַם הַמַּחְשָׁבָה, כִּי כִּנְגֵד זֶה שֶׁהִרְהַר עַד עֲכָשׁוּ הִרְהוּרִים רָעִים, עֲכָשׁוּ יִהְיֶה בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְזֶה מְבַטֵּל אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁבָּרָא מִחַמַּת מַחְשְׁבוֹתָיו הָרָעוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים שֶׁהָיוּ לוֹ עַד עֲכָשׁוּ. וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל לְחַדָּשׁ כָּל יוֹם אֵיזֶה חֲדוּשׁ קָטָן אוֹ גָּדוֹל, וּבִכְפָּרְט עַל הַדָּף גִּמְרָא שֶׁתּוֹכָה לְלַמֵּד, וְאַפְלוּ לְלַקֵּט פְּרוּשִׁים עַל הַדָּף, זֶה גַם-כֵּן בְּכָל לַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה, כִּי כָּף הַמַּחְשָׁבָה שֶׁלָּהּ יִהְיֶה תְּמִיד בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

תּוֹכַר הַיֵּטֵב שֶׁאֵתָּה אַבְרָהָם צָעִיר, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲנֵן אוֹתָךְ בְּשִׁלְשָׁה יְלָדִים, תִּהְיֶה לְאֵל, וְלִכֵּן עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן שֶׁתְּכַנֵּס אֶת עֲצֻמְךָ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמִשָּׁם יִשְׁפַע עֲלֶיךָ שִׁפְעַת בְּפִרְנָסָה — אִם תִּלְמַד בְּכָל יוֹם דָּף גִּמְרָא, וּתְלַקֵּט פְּרוּשִׁים עֲלֵיהֶם, וְכֵן תִּצְיֵן לְעֲצֻמְךָ אֶת הַרְמַב"ם וְהַטוֹר וְהַשְּׁלַחַן עֲרוּךְ שֶׁל הַדָּף הַזֶּה, זֶה גַם-כֵּן בְּכָל לַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה. וְכֵן בְּמִשְׁךָ פְּמָה שְׁנַיִם תִּהְיֶה בְּקִי בַּהֲלָכָה, וְתוֹצִיא אֶת הַהֲלָכָה מִתּוֹךְ הַגִּמְרָא, שֶׁזֶה ה'עֵין מִשְׁפָּט' שֶׁמְצוּיִין בְּצַד הַש"ס, וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים לְקַשֵּׁר אֶת הַרְמַב"ם וְהַטוֹר וְהַשְּׁלַחַן עֲרוּךְ הַשֵּׁנִי לַדָּף הַזֶּה, וְכֵן תִּדַע אֶת הַהֲלָכָה מִהַמְקוֹר מִהַגִּמְרָא, וְזֶה דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְגַם זֶה בְּכָל לַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְהַעֲקָר לְצִיֵּן אֶת זֶה לְעֲצֻמְךָ.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ — זוֹ הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שֶׁאֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל. וְאִם בְּגִי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מָה זֶה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָיוּ עוֹסְקִים בְּזֶה כָּל יוֹם וְיוֹם וְכָל שְׁעָה וְשְׁעָה. וְכָל-כֵּף חֲבַל שֶׁעוֹבֵר יוֹם אַחַר יוֹם, שֶׁאֵין אָדָם זוֹכֵה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִכֵּן תִּהְיֶה חֲזָק בְּזֶה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֹת מִשְׁמַחוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבְּת־קִדְשׁ לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ט כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'): מַה שְׁבִגְנֵי־אָדָם רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מִפְּנֵי שְׂאִין לָהֶם יֵשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין לָהֶם יֵשׁוּב הַדַּעַת? מִפְּנֵי שְׂאִינָם שְׂמַחִים, וְלָמָּה אֵינָם שְׂמַחִים? מִפְּנֵי שְׂאִינָם מַחִיִּים עִצְמָם עִם הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בָּהֶם. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׂמוּצָאִים בְּעִצְמָם עוֹד מְעַט טוֹב, שְׂזָה (תְּהִלִּים קד, לג): "אֲזַמְּרָה לְאֱלֹהֵי בְּעוֹדֵי", עַל־יְדֵי שְׂאִי מוּצָא בְּעִצְמֵי עוֹד מְעַט טוֹב שֵׁשׁ אֵינִי רָשָׁע, עַל־יְדֵי־זֶה אֲנִי יָכוֹל לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְזַמֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי שְׂאָדָם מוֹדָה וּמְהַלֵּל תָּמִיד אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, עַל הַנְּסִים וְעַל הַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יָכוֹל כָּבֹד לְבַקֵּשׁ עַל לְהַבֵּא, וּתְפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינֵנוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ מְכַנְּסֵת בְּאָדָם יֵשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי.

וְלִכֵּן הַרְגַּל עִצְמָךְ לְשִׂמְחָה עִם נְקֻדַּת יְהוּדִית, שְׂתַהַלֵּה לְאֵל, "לֹא עָשִׂנִי גוֹי כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת", וְעַל־יְדֵי־זֶה תוּכַל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ יֵשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, וְתִדַּע אִיךָ שֶׁהַכֹּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מְשׁוּם דְּבָר וּמְשׁוּם בְּרִיָּה, הוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, וְלִכֵּן רַק אֵלָיו תִּפְנֶה.

סְגֻלָּה גְּדוֹלָה לְבִטֵּל מִמֶּנּוּ כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת בְּעֵת הַתְּפִלָּה, לְלַמֵּד קֶצֶת גְּמָרָא שְׂשׁוּרְפַת אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵן הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת, וְכֵן לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא קפב.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר וַיֵּשֶׁב, י"ט כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִנֵּה מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת זוֹהִי הַמַּדָּה הַכִּי יִקְרָה בַּחַיִּים, וְאָסוּר לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר, וְלִזְכּוֹר מַה שְּׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁבָא אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִתְבּוֹדֵד, שְׁיֹאמַר: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אָנִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת מֵעַכְשָׁיו הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְזֶה הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁלְמִד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל — לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וְהִתְפָּאֵר רַבֵּנוּ ז"ל עַל עֲצָמוֹ (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן שִׁפּוֹד): לֹא מִבְּעֵי שְׁדַבּוּר שְׁמִדְבָר הוּא בְּכָל פַּעַם דְּבוּר חֲדָשׁ, אֲלֵא אֶפְלוּ דוּף [נְשִׁימָה], כָּל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה זֶה חֲדָשׁ, כָּל-כָּף הַכְּנִיס בָּנוּ אֶת הָעֲנָיִן שֶׁל הַתְּחִלָּה, וְלֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם.

וְלִכֵּן תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ קַבְלָה חֲזָקָה לְשַׁכַּח בְּכָל פַּעַם אֶת כָּל מַה שְּׁעָבַר, וְתַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּבִפְרָט בְּעֲנָיִן שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ תַעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתֹאמַר לוֹ יִתְבָּרַךְ: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מֵעַכְשָׁיו אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֵׁר.

בְּעֲנָיִן מַה שְּׁפִתְבַּתָּ, שְׁקַשֶּׂה לָךְ עֲנָיִן הַתְּבוֹדוֹת וְכו', תַּרְגִּיל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ רַק חֲמֵשׁ דַּקּוֹת (וּבֵין כָּף יִמְשֶׁךְ לְשִׁבַע שְׁמוֹנֶה דַּקּוֹת), וְכֵן בְּכָל פַּעַם תַּרְצֶה לְהִתְבּוֹדֵד רַק חֲמֵשׁ דַּקּוֹת, שְׁזֶה לֹא קִשָּׂה, אִיךָ שְׂאֵתָה רַק מִתְחִיל לְבַקֵּשׁ עַל עֲצָמְךָ, כְּכֹר יַעֲבִרוּ חֲמֵשׁ דַּקּוֹת וְכו', וְתִרְאֶה שְׁזֶה יוֹעִיל לָךְ הַרְבֵּה מְאֹד.

הַמְּאַחַל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כא קפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֶּץ, כ"ה בְּכֶסֶל ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלֵי יוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלִמִּידֵי "הַיִּכְלֵל-הַקְּדוֹשׁ" דֵּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר, הַיְקָרִים עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיִּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמִחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

חֲסִידֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאֲנַחְנוּ זֹזְכִים עוֹד פַּעַם בְּזֶה הָעוֹלָם לְדַבֵּר מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הַמְּנִיעוֹת הַמְּתַפְּשָׁטוֹת עַל זֶה — אֵימִן וְנוֹרָא מְאֹד. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חֲיֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן רנג): כָּל דְּבָר קָטָן שֶׁרַק רוֹצִים לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבְלֵי, כְּבָר הַסֵּמ"ך-מ"ם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, וּבְפָרֵט כְּשֶׁמְצַטְרָפִים יַחַד עֲשֶׂרָה אֲנָשִׁים, וְאֵינָם עוֹשִׂים כָּלוּם, רַק מְדַבְּרִים דְּבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, בְּנוֹדָאֵי הַסֵּמ"ך-מ"ם יַעֲמֵד וַיַּעֲכָב וְלֹא יִתֵּן לְהוֹצִיא אֶת זֶה מִהַכַּח אֶל הַפֶּעַל, וַיַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לֹא יִתְקַבְּצוּ.

וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר, שְׁאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִתְקַבְּצִים יַחַד לְתַכְלִית אַחַת — רַק לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כְּלֵי הַאֵי וְאוֹלֵי נוֹכַל לְהַחֲדִיר בְּעֶצְמֵנוּ כַּמָּה טְפוֹת מֵיִם הַחֲכָמָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, זֶה דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד. וּבְאֵמַת בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל יֵשׁ עֲצוֹת לְכָל אָדָם בְּעוֹלָם, וְאֵם רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חֲיֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן רנא): לֹא רַק אֶתְכֶם אֲנִי יְכוֹל לְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלָא אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וְלֹא רַק אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, אֲלָא אֶפְלוּ אֶת הַגּוֹיִים, אֲנִי יְכוֹל לְהַבִּיא סְמוּךְ לְדַת יִשְׂרָאֵל, אֲזִי אֲנוּ יְכוֹלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַכַּח שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וְעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, אֲשֶׁר יֵשׁ לְרַבְּנוּ ז"ל עֲצוֹת לְחֻזֵק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׁמַּח אֶת כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׂדֵי. וְלִכֵּן לֹא בְּחֻנָּם שְׁרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז): וְזֶה בְּחִינַת הַעֲלָמָה, הַעֲלָמָה הַעֲלָמָה; הַצְדִּיק הוּא נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִהָעוֹלָם, וְאֵם הַצְדִּיק, שֶׁהוּא

בחינת יוסף, הִיָּה מִתְגַּלֶּה בְּעוֹלָם, אִזְ הִיָּה מִתְגַּלֶּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם; כִּי הַצְּדִיק הוּא הַיְּפִי וְהַפֶּאֶר וְהַחֲנֹן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ.

כִּי מָה עֲנִינוּ שֶׁל הַצְּדִיק? רוּצָה לְקַרֵּב אֶת כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה יִהְיֶה מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, שְׂאִינוּ רוּצָה כְּלוּם, אִינוּ צָרִיךְ כְּבוֹד וּפְרָסוּם בְּשִׁבִיל עֲצֻמוֹ, כָּל עֲנִינוּ — לְהַתְגַּבֵּר עַל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא, לְהַכְנִיעַ אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, לְגַרֵשׁ אֶת הַחֲשֵׁף, וְלִהְבִּיא אֹר בְּעוֹלָם, שְׁכֵלִים יִפְרִיחוּ אֶת הַבוּרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ. בְּשִׁבִיל זֶה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת נח.): "לֵךְ הַיְּהוּ"ה הַמְּלַכָּה" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' כט, יא) — זֶה מְלַחֶמֶת עִמָּלְךָ; בְּזֶה שְׂאֲנַחְנוּ מְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים לְכָלֵם כִּי לְהַיְּהוּ"ה הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֹךְ וּמְלֻכּוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, בְּזֶה אֲנַחְנוּ מְסַלְקִים וּמְכַנְיְעִים אֶת עִמָּלְךָ, שֶׁהוּא מַחְדִּיר בְּנוֹ סְפָקוֹת: "הַיֵּשׁ הַיְּהוּ"ה בְּקַרְבָּנוּ אִם אֵין" (שְׁמוֹת יז, ז). וְזֶה כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאִינוּ רוּצָה שְׂיִתְקַרְבוּ אֵלָיו, אֶלָּא יִתְקַרְבוּ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. בְּשִׁבִיל זֶה אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנד): אִם אָדָם מְאַמֵּן בַּצְּדִיק בְּלֹא דַעַת — הוּא יִפֹּל מִהָאֱמוּנָה, אֲבָל אִם מְאַמֵּן בַּצְּדִיק עִם דַּעַת — אֵף פֶּעַם לֹא יִפֹּל. וְאָמַר פֶּעַם רַבְּנוּ ז"ל (חַיֵּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שלח): הָאֵם לֹא יִכְלָתִי לְהִיּוֹת צְדִיק כְּכָל הַצְּדִיקִים, אִי גוֹטְעַר אִיד, אֲזוּי ווִי אֲלַע גוֹטְעַר אִידֵן? ! הִיָּנוּ צְדִיק הַדּוֹר, שֶׁהַחֲסִידִים בָּאִים אֵלָיו, וְאִינָם יוֹדְעִים לָמָּה בָּאִים, הוֹלְכִים אֵלָיו וְאִינָם יוֹדְעִים מִדּוֹעַ הוֹלְכִים? ! אֲנִי עֹזְבֵתִי הַכֹּל, כְּדִי לְהַחְזִירְכֶם לְמוֹטָב. וְעַל זֶה אָנוּ אוֹמְרִים — אִם אָנוּ יוֹדְעִים מָה רַבְּנוּ ז"ל עוֹשֶׂה לָנוּ וְרוּצָה מֵאַתָּנוּ, אֵף פֶּעַם לֹא נִתְרַחַק מִמֶּנּוּ ז"ל, אֲבָל אִם אֵין לָנוּ דַעַת וְשִׁכְל, וְאָנוּ מְדַבְּרִים, חֲלִילָה, עַל הַצְּדִיק, אֲזִי אוִי לָנוּ. וְכֵן בְּכָל הַדּוֹרוֹת, מִי שְׂיִודַע מָה רַבְּנוּ ז"ל רוּצָה מֵאַתָּנוּ, אֵף פֶּעַם לֹא יִתְרַחַק, מִי שְׂיִודַע מָה זֶה צְדִיק וּמָה הַצְּדִיק עוֹשֶׂה בְּשִׁבִילוֹ, אֵף פֶּעַם לֹא יַעֲזוּבוּ, וּמִי שְׂעוֹזֵב אֶת הַצְּדִיק, מְסַכֵּן גְּדוֹל הוּא, אִינוּ יוֹדַע מָה הַצְּדִיק גָּמַל עִמּוֹ. וְכִמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פט): הַצְּדִיק הוּא הַשְּׂדֵכָן, הַמְּשַׁדֵּךְ אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי מָהוּ שְׂדֵכָן? מְבִיא זְכַר וְנִקְבָּה וּמְשַׁדֵּכָן. כְּמוֹ-כֵן הַצְּדִיק, כְּבִיכּוֹל, מְשַׁדֵּךְ

בין נשמות ישראל לאביהם שבשמים. וזה יהיה משיח צדקנו, שיגלה את הקדוש-ברוך-הוא בכל העולם כלו בגלוי רב כזה, עד שיהיה ההכרח שכל הקלפות והסטרוא אחרא יתבטלו מרב האור. ואף שעומדים לו על הדרך — יתגבר גם על זה, אלא שרק נתארך יותר הזמן, אף סוף כל סוף יתגלה האור הגנוז.

וזה כל ענין חנפה. בחנפה היתה מלחמה נגד תרבות יון. מה היו היונים? אומרת הגמרא (שבת כא:), שרחמנא לצלן, גזרו שלא יזכירו שם שמים על פיהם, שלא ידברו מהקדוש-ברוך-הוא. ידברו מהכל רק לא מהבורא יתברך שמו. כי ממנו מאד מפתחים, מגלוי אלקות, מזה בורחות הקלפות. הקלפות כשרק שומעות את הקדוש-ברוך-הוא, שומעות גלוי אלקות, מזה הן חוששות, וזה נקרא בלשון המקבלים: אור החשמל, שממנו בורחות כל הקלפות. ומביא רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לה), אשר מרב אור הם מתעוררים. וזה היה חנפה. ושואלת הגמרא: מאי חנפה? על איזה גס נקבע? אלא שהיונים טמאו את כל השמנים, ולא היה שמן זית להדליק את המנורה, ולבסוף מצאו פך שמן חתום בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו להדליק אלא יום אחד, והספיק לשמונה ימים. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שהשמן זה המוח, הדעת של האדם, שם כל השמנוניות. רחמנא לצלן, כשמתיבשת אצל מישהו השמנוניות בראש, הוא משתגע. כמובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו), שמשם באים כל המשגעים, שמתיבש, רחמנא לצלן, אצלם המוח על-ידי פגם הברית. וזאת רצו היונים — ליבש את שכלנו, ולהוריד לנו את הדעת, שלא נוכל לחשב ולדבר מהקדוש-ברוך-הוא. אף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא עשה לנו גס, שמצאנו פך שמן טהור, שזה השמן זית זך, הדעת של הצדיק האמת, שנשארה קבוצה קטנה של אנשים האוחזת עצמה בצדיק האמת. ואמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן לה): לפני שיתגלה האור הגנוז, הגאולה שכל עם ישראל מצפים לה, יהיה חשך גדול בעולם, כפירות ואפיקורסות, ואפלו אצל אנשים כשרים תכנס כפירות ומינות, ויצטרכו רחמים רבים להחזיק מעמד, אבל אני מקווה,

שִׁישָׁאָר קַבוּץ קָטָן בְּקַבוּץ שְׁלֵנוּ, וְהֵם יַחְזִיקוּ מֵעַמֵּד — כִּף אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל.

אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים! אַתֶּם יוֹדְעִים מַה זֶה הַתְּבוּדוֹת, שְׁאֲדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עוֹזֵב הַכֹּל, נִמְצָא בְּצָרָה גְדוֹלָה מְאֹד, עוֹבְרִים עָלָיו מְשַׁבְּרִים וְגַלִּים, עוֹזֵב הַכֹּל וּבוֹיָח לָהָר וְלַשְּׂדֵה, אוּ בְּאִיזָה חֶדֶר מִיַּחַד, לֹא מְשַׁנֶּה הַיְכָן, הָעֵקֶר שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, מְתִישֵׁב עַל סֵלַע, עַל אֶבֶן, עַל עֵשֶׂב, וּמִתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מִתְּבוּנָן כְּלָפֵי הַשָּׁמַיִם, וּמְסַפֵּר לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כֹּל אֲשֶׁר מַעֲיֵק לוֹ, הַיּוֹדְעִים אַתֶּם אֵילוּ שְׁעִשׂוּעִים גּוֹרְמִים בְּאוֹתָן דְּקוֹת?! כֹּל הָעוֹלָמוֹת מְזַדְּעִזְעִים! בְּשֵׁר וְדָם, טְפָה סְרוּחָה, שְׁנִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, הַמְּלֵא קְלָפוֹת וְסִטְרָא אַחֲרָא, הַמְּלֵא הָעוֹלָמוֹת וְהַסְּתָרוֹת, בְּשֵׁר וְדָם, שְׁחָטָא בַּעֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת נִגְדוּ יִתְבָּרַךְ, עוֹמֵד עַכְשָׁו, יוֹשֵׁב עַכְשָׁו וּמְדַבֵּר אֶל מַלְךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֲלֹא הַמְּלָאכִים מְקַנְאִים בּוֹ! וְאוֹמְרִים: מִי גָלָה לְאָדָם הַזֶּה סוּד זֶה? ! שְׂיִכּוֹל לִישֵׁב בַּפִּנֵּה, בְּשֵׂדָה וּבִיעֵר, בְּמָקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלִדְבַר בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, וְלִסְפֹּר לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כֹּל אֲשֶׁר עָשָׂה, וְאֵינּוּ עוֹזֵב אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְּוֹדָה לְפָנָיו וְאוֹמֵר: "חֲטָאתִי, עֲוִיתִי וּפְשַׁעֲתִי, וְאֵנִי מִתְחַרֵּט, וְאֵנִי אוֹמֵר לָךְ, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁלֵא בְּמִזִּיד עָשִׂיתִי, אֲלֵא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַתְּגַבֵּר עָלַי, הַיִּצֵּר הַרַע פְּתָנִי, אֲזוּ אֲנָא תְּרַחֵם עָלַי" וְכוּ'. אוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תּוֹרַת כֹּהֲנִים בְּחֻקֵּי כו): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִיֵּד שֶׁהֵם מִתְּוֹדִים עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, מִיֵּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם. בְּרַגַּע שְׁאֲדָם מִתְּוֹדָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵם עָלָיו. וְכַמְּאָמְרָם ז"ל (שׁוּחַט טוֹב מִשְׁלֵי יח): מִי גָרַם לְדָוִד שְׂבָא לְעוֹלָם הַבָּא? פִּיּוּ שְׁאָמַר חֲטָאתִי. וְכֵן מוּבָא בְּזִהַר (בְּרַאשִׁית נו): כֹּל מֵאֵן דְּאוֹדֵי עַל חֲטָאוֹי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂבִיק לִיָּה וּמְחִיל לִיָּה עַל כֹּל חוֹבֵיָהּ; הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לְאָדָם עַל כֹּל עֲוֹנוֹתָיו — כְּשֶׁמִּתְּוֹדָה לְפָנָיו. כֹּל-כִּף חָשׁוּב, כְּכִיכּוֹל, בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ הָעֲנִין שֶׁל וְדוּי דְּבָרִים, עַד שְׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַר רַבָּה כ, יג): בְּלָעָם הַרְשַׁע הִיָּה עָרוּם, וְיַדַּע שְׂאִין עוֹמֵד מִפְּנֵי הַפּוֹרְעָנוּת אֲלֵא תְּשׁוּבָה, שְׂכַל מִי שְׁחוּטָא וְאוֹמֵר חֲטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לְמַלְאָךְ לַגַּע בּוֹ; הֵינּוּ

שְׁתַּכְּף כְּשֹׂאדָם אוֹמֵר וְדוּי, מִיַּד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לוֹ. וְלִכְּן
 לֹא בַחֲנָם, שֶׁהִסְמִיךְ-מִ"ם בְּעֶצְמוֹ רוּצָה לְהַעֲלִים וְלְהַשְׁתִּיק וְלִכְסוֹת
 וְלְהַסְתִּיר אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל מִהָעוֹלָם, כִּי רַבְּנוּ ז"ל עוֹמֵד לוֹ בְּדַרְךְ.
 רַבְּנוּ ז"ל לֹא צָרִיךְ כְּבוֹד, רַבְּנוּ ז"ל לֹא צָרִיךְ כְּסֶף, רַבְּנוּ ז"ל לֹא
 צָרִיךְ כְּלוּם — רַק לְגִלוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! אִם אָנוּ גֹדַע וְנִבִּין
 וְנִשְׁפִּיל מֶה רַבְּנוּ ז"ל רוּצָה מֵאֲתָנוּ, אֲזַי אָנוּ מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוּ ז"ל,
 וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְהִרְחִיקֵנוּ.

הַיּוֹם, לְדַאֲבוּנֵנוּ הָרַב, גַּם בְּדַבַּר רַבְּנוּ ז"ל יֵשׁ פּוֹלִיטִיקָה, שְׁנַעֲשׂוּ
 כְּתוּת כְּתוּת. אָמַת, זֶהוּ דְבוּר מֵרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָמַר (תִּי-מוֹהֲרִין, סִימָן
 שִׁיט), שְׁיַעֲשֶׂה מֵאֲתָנוּ כְּתוּת כְּתוּת, אֲבָל כְּוָנָתוֹ הִיְתָה, שֶׁתְּהִיֵּנָה כְּתוּת
 בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֶצֶל בְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע,
 שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁשִׁים תַּלְמִידִים, וְכָל תַּלְמִיד הִיְתָה לוֹ דָּרֶךְ אַחֶרֶת בְּעִבּוּדַת
 הַשֵּׁם, תַּלְמִיד אֶחָד רַק לָמַד כָּל הַיּוֹם, תַּלְמִיד אֶחָד רַק הִתְבּוֹדַד כָּל
 הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, תַּלְמִיד אֶחָד עָסַק בְּצַדִּיקָה, תַּלְמִיד אֶחָד עָסַק רַק
 בְּפִדְיוֹן שְׁבוּיִים, וְכֵן הִלָּאָה. וְכֵן רָצָה רַבְּנוּ ז"ל שֶׁתְּהִיֵּנָה אֶצְלוֹ כְּתוּת
 בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: כְּתָה אַחַת שְׁעוֹסֶקֶת בַּתּוֹרָה בְּהַתְמָדָה, כְּתָה
 אַחַת שָׂרַק מִתְבּוֹדֶדֶת, כְּתָה אַחַת, כָּלֵם בְּהַ קָמִים בַּחֲצוֹת וּמִתְפַּלְלִים,
 כְּתָה אַחַת שְׁמַחִים וְעֲלִיזִים, כְּתָה אַחַת עוֹסְקִים בְּצַדִּיקָה וּמְפִיִצִים.
 וְלִצְעָרְנוּ הָרַב, מַעֲשֶׂה סְמִיךְ-מִ"ם הַצְּלִיחַ, שֶׁהַחֲלוֹ לְהִיּוֹת מְרִיבוֹת
 בֵּין הַכְּתוּת, שֶׁאֵלוֹ כְּתוּת אֲנָשֵׁי הַמְּלָךְ, שֶׁכָּל אֶחָד בָּחַר לְעֶצְמוֹ
 מִיִּשְׁהוּ, וְהוּא אוֹמֵר: אֲנִי הַמְּלָךְ, אֲנִי אֶמְלֶךְ. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (לְקוּשִׁי-
 מוֹהֲרִין, חֶלֶק ב', סִימָן פב), לִכְּן יִשְׁגֹּן כָּל הַמְּרִיבוֹת: "אַתָּה כֵּן בְּרִסְלָב,
 אַתָּה לֹא בְּרִסְלָב, הֵהוּא כֵּן בְּרִסְלָב, הֵהוּא לֹאוּ", וְכֵן שָׁאֵר הַדְּמִיוֹנוֹת
 שֶׁמְדַבְּרִים, וּמִשֵּׁם צָצוּת כָּל הַשְּׁטִיּוֹת שֶׁיִּשְׁגֹּן. אֲבָל הַבַּעַל תְּפִלָּה —
 כָּל עֲנִיָּנוּ הִיָּה תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְהוּא הוֹלֵךְ וְכוּבֵשׂ אֶת הָעוֹלָם, וְכָל הַכְּתוּת הַצָּרִיכוֹ לְהַתְּבַטֵּל אֵלָיו,
 שֶׁזֶה הִיָּה סוֹד יוֹסֵף וְאָחִיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד הִיְתָה לוֹ דָּרֶךְ
 בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָל אֶחָד הִתְגַּבֵּר עַל יוֹסֵף, אֲבָל יוֹסֵף הִיָּה
 כָּלוּל מִכָּלֵם, כִּי הַבַּעַל תְּפִלָּה כָּלוּל מִכָּל הַכְּתוּת: תּוֹרָה, תְּפִלָּה
 וְהַתְּבּוֹדוֹת, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שְׁמִחָה, הַפְּצָה וְכוּ'. וְעֲנִין

הַבַּעַל תִּפְלָה — לְאַחַד אֶת כָּלֶם, וּבְיַחַד לְגִלוֹת אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

גַּם חֲנֻכָּה הָיָה גַם, שְׁקִמְץ קָטָן שֶׁל יְהוּדִים גָּבַר עַל גּוֹיִים רַבִּים וְכוּ'. וּמִי עֲמַד נֶגֶד הַיּוֹנִים? חֲשֻׁמוֹנָאֵי וּבְנֵי. וְכֵן מְזַפְרִים בְּ"עַל הַנְּסִים": רַבִּים בְּיַד מְעַטִּים, טְמָאִים בְּיַד טְהוֹרִים, רְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים, אֲבָל לֹא עוֹשִׂים שׁוּם זָכָר מִזֶּה, אֲלֵא רַק מְסַפְּרִים מִמְּשַׁפְּחָה אַחַת: מִתְּתִיחוּ בֶן יוֹחָנָן כִּהֵן גָּדוֹל וְחִמְשֵׁת בְּנָיו, שְׁלָקְחוּ עַל עֲצָמָם לְהִלָּחֵם נֶגֶד כָּל תְּרַבּוֹת יוֹן, שְׁזָהוּ פָּלֵא עַל גִּבֵּי פָּלֵא, אִיף מְשַׁפְּחָה אַחַת יְכוּלָה לְעַמֵּד נֶגֶד כָּל הָעוֹלָם כָּלוֹ. וּבִאֲמַת עֲבוּדָה זֹה הַחֲלָה מֵאַבְרָהָם אֲבִינוּ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יְחֻזְקָא לֹ, כד): "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם", שְׁעַבַּד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבַחֲיַנַּת אֶחָד, שְׁלֹא הִסְתַּכַּל עַל אֵף אֶחָד, וְכֵן נִקְרָא 'אַבְרָהָם הָעֶבְרִי', שְׁעַמַּד בְּעֶבֶר הָאֶחָד, וְכָל הָעוֹלָם כָּלוֹ עֲמַד בְּעֶבֶר הַשְּׁנַי. אָדָם אֶחָד עוֹמֵד נֶגֶד כָּל הָעוֹלָם, הַכִּיּוֹד? אֲלֵא זֶה הָיָה כַּחוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ, אֲשֶׁר הִטְבִּיעַ כַּח זֶה לְדוֹרוֹת הָעֵתִיד, שְׁאֵם אֶחָד יַעֲמַד נֶגֶד כָּל הָעוֹלָם כָּלוֹ, וְכִנְיַתוֹ לְשָׁמַיִם — אֲזַי יִנְצַח. וְכֵן קָרָה עִם אַבְרָהָם אֲבִינוּ וְעִם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְכֵן מְשַׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת עִם הַנְּבִיאִים, שְׁעַמְדוּ נֶגֶד כָּל עוֹבְדֵי הַבַּעַל וְהַצְּלִיחוּ, אֲלֵיחוּ הַנְּבִיא, שְׁאָמַר שְׁמֻקְנָא הוּא רַק קִנְיַת ה' צְבָקוֹת, וְאִין אֲכַפַּת לוֹ מְעַצְמוֹ וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, אֲלֵא הוֹלֵךְ לְגִלוֹת גְּלוּי אֶחָד: "הַיְיָ" הוּא אֱלֹקִים" (מְלָכִים ב' יח), "אִין עוֹד מְלַבְּדוּ" (דְּבָרִים ד, לה); כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם שְׁאִיפָה אַחַת, מְגַמָּה אַחַת — רַק לְשֵׁם שָׁמַיִם — יִנְצַח, אֵף שְׁכָל הָעוֹלָם כָּלוֹ יַעֲמַד כְּנֶגְדּוֹ. רַבֵּנוּ ז"ל הוּא אֹר חֲדָשׁ, וּכְמוֹ שְׁאָמַר הַחוּזָה מְלוֹבְלִין, כְּשֶׁרָאָה אֶת ה"לְקוּטִי-מוֹהֲרָן" בְּכַתֵּב יָד, כְּשֶׁרַבֵּנוּ ז"ל שָׁלַח אֵלָיו לְקַבֵּל הַסְּפָמָה, אָמַר: "אֹר חֲדָשׁ עַל צִיּוֹן תְּאִיר, וְנִזְכָּה כְּלָנוּ בְּמַהֲרָה לְאוּרוֹ".

הִנֵּה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזָרָנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבֵּנוּ ז"ל, עַל-יְדֵי מִי וּמָה?! אֵף אֶחָד אֵינּוּ יוֹדֵעַ, אֲבָל, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, הָאוּר שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם, מִי שְׁחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, נִמְשָׁךְ אֶל רַבֵּנוּ ז"ל בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֹר רַבֵּנוּ ז"ל הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם, וְאִין אִישׁ שֵׁם עַל לֵב עַל-יְדֵי מִי?! מוֹהֲרָנִי ז"ל הָיָה הַתְּלָמִיד הַכִּי קָטָן

שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, הַתְּלִמִּיד הָאֲחֵרוֹן שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, וְזָכָה אַחֲר־כֵּן שְׁדִיקָא
עַל יְדוֹ נִתְגַּלְגַּל הָאוֹר שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, וְעָבְרוּ עָלָיו צְרוּת וְיִסּוּרִים,
שֶׁהִסְמִיךְ-מִ"ם עָזַב אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלָקַח עֲצָמוֹ עַל מוֹהַרְנֵי"ת
ז"ל, וְהִיטָה עָלָיו מַחְלֶקֶת גְּדוּלָה מְאֹד, וְכָלוּ עָלָיו, לֹא רָצוּ לְדַבֵּר
עִמוֹ, רָצוּ לְשַׁלְּחוֹ לְסַבִּיר וְכו', עֲזָבוּהוּ כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְנוֹתְרוּ עִמוֹ
חֲמִשָּׁה אַנְשִׁים בְּלִבָּד, וּמוֹהַרְנֵי"ת ז"ל לֹא הִתְפַּעֵל כְּלָל, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם,
הוֹתִיר לָנוּ מִתְּנָה נִפְלְאָה כְּזוֹ: "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּלְמַד
בָּהֶם בְּכָל יוֹם, יִרְגִּישׁ טַעַם עוֹלָם הַבָּא, וְעַל הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת"
נֶאֱמַר: "כָּל הַשּׁוֹנֶה הַלְכוֹת בְּכָל יוֹם, מִבְּטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם
הַבָּא". מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל עִם חֲמִשָּׁת תְּלִמִּידָיו הִשְׁאִיר לָנוּ הַשְּׂאָרָה עַד
הַיּוֹם, אִם אֲנַחְנוּ נִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהַרְנֵי"ן",
"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת", "סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", "לְקוּטֵי-עֲצוֹת", "קִצּוֹר לְקוּטֵי
מוֹהַרְנֵי"ן" וְכו' וְכו', וּבְסִפְרֵי מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל: "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת",
"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", "עֲלִים לְתַרוּפָּה" מִכְּתָבֵי מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל, אֲזוֹ בְּאַמֶּת
גִּדַע מִי רַבְנוּ ז"ל וּמָה רַבְנוּ ז"ל רוּצָה מֵאַתָּנוּ, כִּי הֵהֱתַקְרְבוּת לְרַבְנוּ
ז"ל תְּלוּיָהּ רַק כְּפִי הַלְמוּד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים. וְכֵן יַעֲבֹדוּ עֲלֵיכֶם,
שֶׁדַּבֵּר רַבְנוּ ז"ל תְּלוּי בְּדָבָר אַחֵר. הַיּוֹם יֵשׁ זְקֵנִים טְפִשִׁים שְׂאִינִם
יּוֹדְעִים מִימֵנָם וּמִשְׂמֵאלָם, וְאוֹמְרִים: ר' פְּלוֹנִי אָמַר כֵּן, ר' אֱלִמּוֹנִי
אָמַר כֵּן וְכַדּוּמָה, וּמָה בְּכֵן? ! אֲנוּ רוּצִים לְדַעַת מָה אוֹמֵר רַבְנוּ ז"ל,
מָה אוֹמֵר מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל, כִּי אֲנוּ הִתְקַרְבְּנוּ רַק אֶל רַבְנוּ ז"ל!

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, זֶה מָה שֶׁאֲנוּ עוֹסְקִים כְּמַעַט שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
— לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אוֹר רַבְנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, לְהַלְבִּישׁ אֶת סִפְרֵי
רַבְנוּ ז"ל בְּשִׁפְהָ עֲמֻמִּית, שֶׁכָּלֵם יִתְעוֹרְרוּ לְרַבְנוּ ז"ל, וְאִפְלוּ הָעוֹלָם
כְּלוֹ עוֹמְדִים נְגָדֵי — אֵינְנִי מִתְּפַעֵל, וְאֵגְלֶה אֶת רַבְנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.
וְזֶה הִיָּה הֵנֶס שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁמִּשְׁפָּחָה אַחַת: מִתְּתִיָּהוּ בֶּן יוֹחָנָן וּבְנָיו,
עָמְדוּ נְגָד כָּל הַיּוֹנִנִים וְלֹא פָּחְדוּ, וְהֵם נִצְּחוּ! וְזֶה מָה שֶׁמְּגַלֶּה לָנוּ
גַּם חֲנֻכָּה, שֶׁאִפְלוּ אֲנוּ הַמַּעוּט, אֲסוּר לָנוּ לְפָחַד מֵאֵף אַחֵד.

הִיָּה גְּאוֹן גְּדוֹל: ר' חַיִּים בְּרִיסקָר ז"ל, שֶׁהִיָּה בְּעַל מַח עֲצוּם,
וְהִתּוֹפַח בְּדַבְרֵים רַבִּים עִם אַחֲרִים וְלֹא רָצָה לְהַכְּנִיעַ. פַּעַם אָמְרוּ לוֹ
רַבָּנִים גְּדוֹלִים: "ר' חַיִּים, אֵיךְ אַתָּם יְכוֹלִים לְצַאת נְגָד רַב הָעוֹלָם? !"

עָנָה וְאָמַר: "כָּךְ וְכָךְ אָנִי יוֹצֵא נֶגֶד רַב הָעוֹלָם, מִי רַב הָעוֹלָם? ! הֲלֹא בְּעוֹלָם יִשְׁנֶם עֲשִׂירִים וְקַבְצָנִים, מִי הָרַב? קַבְצָנִים. בְּעוֹלָם יֵשׁ חֲכָמִים וְטַפְשִׁים, מִי הָרַב? טַפְשִׁים. בְּעוֹלָם יֵשׁ בְּרִיאִים וְחוֹלִים, מִי הָרַב? חוֹלִים. אֵין אָדָם שְׁלֵא יַחְסֹר לוֹ מִשְׁהוּ, זֶה חֵשׁ פַּה וְשֵׁם, זֶה יֵשׁ לוֹ מַחוּשׁ כְּזֶה אוֹ אַחֵר, הִסְפַּמְתָּם? בֵּן. הִבָּה נִנְתַח, אֲמַרְתָּם שְׂאֲנִי נֶגֶד רַב הָעוֹלָם? ! כִּי הָאֵם אָנִי צָרִיךְ לְשִׁמְעַע בְּקוֹל טַפֵּשׁ, עֲנִי, חוֹלָה? ! הֲלֹא אָנִי נֶגֶד רַב הָעוֹלָם, אֲזִי הָאֵם עָלִי לְהַכְנִיעַ לְקַבְצָן, חוֹלָה וְשׁוֹטָה? ! אֵינְנִי מוֹכֵן! " מִי שִׁיּוּדַע דְּבַר זֶה, אֵין לוֹ שׁוּם סְפָקוֹת.

אָנָּשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הִיקָרִים! אִם נִרְאָה אֶת הַרְשָׁעוֹת שֶׁל הַסְּמ"ךְ-מ"ם מַה שֶׁעוֹשֶׂה לָנוּ, הֲלֹא עָתָה זֹהִי מִמֶּשׁ הַמְּלַחְמָה נֶגֶד הַיּוֹנִים, שְׁרוּצִים, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, לְעַקֵּר אֶת הַתּוֹרָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, "לְהַשְׁכִּיחַם תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי רְצוֹנְךָ". וְעַלֵּינוּ לְלַחֵם עִמָּהֶם בְּכָל מִינֵי מְלַחְמוֹת, וְאֵיךְ? עַל-יְדֵי הַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְלִכֵּן חֲנַפְּהָ צָרִיךְ לְהִיּוֹת לָנוּ סֶמֶל — מַה קָּמִץ קָטָן שֶׁל יְהוּדִים יְכוּל לְהַצְלִיחַ!

לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אֶת אָנָּשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הִיקָרִים, תְּלַמִּידֵי הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ דִּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר. אֲנַחְנוּ הַמַּעֲוֹט, אֲבָל זָכְרוּ הֵיטֵב מַה מַּעֲוֹט יְכוּל! אִם נִהְיָה חֲזָקִים בְּאֻמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם נִהְיָה חֲזָקִים בְּהַתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אִזּוֹ נִזְכָּה לְנִצָּחַת בְּמַלְחָמָה. וְזֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַלְמוּד בְּעַבּוּרָנוּ.

לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אֶת כְּלַכְּם בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר, תְּתַאֲחָדוּ יַחַד, וְתַעֲזְרוּ זֶה לְזֶה, וְתַצְאוּ בְּכָל יוֹם לְהַפְּצָה, וְאֵף שֶׁהַסְּמ"ךְ-מ"ם יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְשִׁבֹר אֶתְכֶם, תַּצְחִקוּ מִמֶּנּוּ, אֵין לוֹ שׁוּם כַּחוֹת, זֶה רַק כְּלָב הַנּוֹבֵחַ, וְאִפְלוּ אִם נוֹשֵׁף אֵין עֶרֶךְ לְזֶה. כְּמוֹ שְׂאֵמַר רַבְּנוּ ז"ל עַל הַמְּתַנַּגֵּד שְׁלוֹ, שֶׁהַכְּנִיס רַבְּנוּ ז"ל אֶת יָדוֹ לְפִיו, וְרָאָה שְׂאֵין לוֹ שְׁנַיִם, וְאָמַר, שְׁזֶה זָקֵן בְּלֵי שְׁנַיִם, וְכַחוֹ אֵינּוּ אֶלָּא בְּנִבְיָחָה. לְזֹאת עָלֵינוּ לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, הַעֲקֹר לְהַפִּיץ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה.

תְּאֻמְנֵנוּ לִי, שִׁישׁ הַמּוֹן מַה לְדַבֵּר, וְהַתְּבוּנָנוּ נָא בְּמַה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ — תּוֹרוֹת רַבּוֹת עַל חֲנַפְּהָ (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'),

שְׁיָמִי חֲנֻכָּה אֵלֹהֵי הַיּוֹדָאָה, עָלֵינוּ לִתֵּן הַרְבֵּה תוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֲנֵנוּ יוֹדְעִים מְרַבְּנוּ וְז"ל, אָנֹכִי תַלְמִידֵי רַבְּנוּ וְז"ל, וְאִף שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ מֵהַשְּׁעוֹבֵר, גַּם עַל הַחֲשׂמוֹנָאִים עֹבֵר מֵהַשְּׁעוֹבֵר וְנִצְחוֹ, וְגַם אָנֹכִי נִצְחָה, וּמֵהוּ נִצְחֵנוּ? לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! וְזֶה כָּל רִצּוֹנִי וְכִסּוּפִי — לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה.

מֵהַשְּׁאֲנֵי צְרִיף — הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ, שְׁאִין בִּידֵי לְפָרְטָה אֶפְלוּ שְׁוֵה פְרוּטָה, יֵשׁ עָלַי כַּמָּה מְשַׁפְּטִים עֲכָשׁוּ, רֵאשִׁית — הוֹצֵאָה לַפֶּעַל, וְכֵן צוֹ הַרְיִסָה, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, וְצְרִיכִים לְקַחַת עוֹרֵף דִּין, וְכֵן יֵשׁ לִי צוֹ עֲכוּב, וְאִינְנִי יָכוֹל לְהַכְנִס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁלֹּא אֲשַׁלֵּם דָּרֶךְ עוֹרֵף דִּין שְׁנַיִם-עֶשֶׂר וְחֻצֵי אֶלֶף ש"ח אֲגָרָא לְבֵית-הַמִּשְׁפָּט, וְעַל-כֵּן אָנִי זְקוּק לְקַחַת דְּחוּף עו"ד, שִׁוְרִיד מִמֶּנִּי אֶת הַהוֹצֵאָה לַפֶּעַל וְאֶת הַצּוֹ עֲכוּב, שֶׁהַכֹּל זֶהוּ מַעֲשֵׂה שֶׁטֶן, הַלְשָׁנוֹת הַסֵּמ"ך-מ"ם בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֲצָמוֹ. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ מֵאֵד אֶת אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אָנִי נִמְצָא בְּשִׁבְעֵי, וְאֲשֶׁרֵי הַעוֹסֵק בְּפִדְיוֹן שְׁבוּיִים, וְאִם לָאוּ: אֲשֶׁאֵר בְּד' אֲמוֹת שְׁלִי, וְשֵׁם אֲעַבֵּד אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲכַל אֲבַקֵּשְׁכֶם מֵאֵד, שֶׁתִּרְחַמוּ עָלַי בְּמִצְבֵי זֶה, הַכֹּפֵל הַדָּבָר — עָלַי לְשַׁלֵּם לְעוֹרֵף-דִּין שְׁיִשְׁלֵם אֲגָרָא לְבֵית-הַמִּשְׁפָּט, לְהוֹרִיד אֶת הַצּוֹ עֲכוּב, וְכֵן אָנִי צְרִיף עוֹרֵף-דִּין, שִׁוְרִיד אֶת צוֹ הַרְיִסָה. וְאוּכַל לְבוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אָנִי אֲמוֹר לְבוֹא בְּשִׁבְתַּת הַבָּאָה, וּמִי שִׁיעֲזָרְנִי — הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לוֹ, וְיִשְׁלֵם לוֹ כְּגִמּוּלוֹ, כִּי אָנִי שְׁבוּי מִמֶּשׁ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁבְּזִכּוֹת מִצְוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, נִזְכֶּה לְהַפְדוֹת מֵהַשִּׁבְעֵי הַגְּדוּל שְׁלָנוּ שֶׁהוּא הַגְּלוּת.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קפד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְר וַיִּשָּׁב, י"ט כֶּסֶלּוֹ הַתְּשַׁנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל הַיִּקָּר לִי מֵאֵד ... גְּרוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר שָׁמַר לֹא לְהַכְנִס בְּלַחֲץ — זֶה הַדְּחַק, עַד שֶׁתִּגִּיעַ לִידֵי כַּעַס שֶׁהוּא עוֹן חֲמוֹר מְאֹד, כִּי עוֹקֵר אֶת נַפְשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב יח, ד): "טוֹרֵף נַפְשׁוֹ בְּאָפוֹ", וְאִין עוֹד דְּבַר שֶׁעוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִשְׂרָשׁוֹ כְּמוֹ מֵדַת הַכַּעַס. וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סח), שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְאָבֵד אֶת הַשְּׁפַע שְׂרוּצִים לְתַן לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם.

אוֹדוֹת וְכוּ', הַעֲצָה הַיְעוּצָה לְכַרַח מְבַנֵּי-אָדָם, וְשֶׁלֹא יִהְיֶה לָךְ עֶסֶק עִם אֶף אֶחָד, וְאִז אֶף אֶחָד לֹא יוּכַל לְעַצְבֵּן אוֹתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא קפה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר וַיֵּשֶׁב, י"ט כְּסֻלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֶצַח.

חֲכִיתִי לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת מִמֶּךָ, וְלֹא זְכִיתִי, וְאַקְנֶה שֶׁהַכֹּל הִסְדֵּר אֶצְלֶךָ.

מָה אָמַר לָךְ! עֲלִינוּ רַק לְחִזֵּק עֲצָמֵנוּ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם, שְׁאֲנוּ זוֹכִים לְשִׁמֵּשׁ אֶת רַבְּנּוּ ז"ל, וְזוֹ כֹּל חִיּוּתֵנוּ וְכֹל תִּקְוַתֵנוּ, אֶף שְׁאֲנֵחֵנוּ נְמַצָּאִים בְּמַקוֹם שֶׁנְּמַצָּאִים וְכוּ', עִם כֹּל זֹאת רְצוֹנֵנוּ וְכִסּוּפֵינוּ הוּא רַק דְּבַר אֶחָד, אֵיךְ לְגַלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת דַּעַת רַבְּנּוּ ז"ל בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִסְרֵיּוֹת נִפְשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וּמִפְקִירִים הַכֹּל וְכוּ', הַעֲקָר שֶׁתִּתְגַּלֶּה דַּעַת רַבְּנּוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד, כִּי לֹא נִשְׁאָר מִהָאָדָם שׁוֹם דְּבַר, רַק זְכוּי הַרְבֵּים שְׂזִכָּה לְחֻטָּף בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכֹל יוֹם, וְלִכֵּן רְאֵה לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כֹּל הַחֲסֵד חֲנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, וְתִתְפַּלֵּל אֶת הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת שַׁחֲרִית, מִנְּחָה, מְעַרִיב בְּמִגְזָן דִּיקָא, וּבְשִׁמְחָה עֲצוּמָה מְלָה בְּמְלָה וּבְחִיּוֹת וְהִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה, וְכֵן תִּרְקַד בְּכֹל יוֹם עַל שְׂאֵתָה זוֹכָה לְהִתְלַבֵּשׁ

בְּצִיצִית וּתְפֹלִין מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וַיֵּשׁ לָךְ מְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתְךָ, וְכֵן תִּבְרַךְ בְּרֶכֶת-הַמְּזוּזָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה מְלֵה בְּמֵלֶה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְכֵן תִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטָּה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר. וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — תִּשְׁמַח בְּסַעֲדַת שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְתִשְׁרֵי אֶת כָּל הַזְּמִירוֹת יְחַד עִם הַיְלָדִים, וְתִשְׁתַּדֵּל שֶׁתִּהְיֶה לָּךְ סִבְלָנוֹת לְכָל יְלָדֶיךָ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, וְאֵל תִּתְעַצֵּבן עֲלֵיהֶם, אֲדַרְבֵּה, תִּשְׁמַחֵם וּתְדַבֵּר אֲלֵיהֶם דְּבוּרֵי חֲזוּק וְשִׂמְחָה, וְתִסְפֹּר לָהֶם סְפוּרִים נְפִלְאִים, וּבְשִׁבִיל זֶה בְּעֶצְמוֹ טוֹב לָזְרוּ אֶת ... שְׂיִזְדְּרוּ לְהוֹצִיא עַל-כָּל-פָּנִים חֶלֶק רֵאשׁוֹן מִסְפֵּר הַנְּפִלְאוֹת. מָה אָמַר לָךְ! הַרְבֵּה בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין עוֹבְרִים עָלֶי מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, הַשְּׁפִלוֹת וְכוּ', אֲשֶׁר רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ זֹאת וְכוּ', וְזֶה חֶלְקִי מִכָּל עֲמָלִי, שֶׁתִּשְׁאָר מִמֶּנִּי עַל-כָּל-פָּנִים אִיזוֹ הַשְּׁאָרָה, וַיּוֹתֵר מִזֶּה אֵין לִי כְּלוּם בְּזֶה הַעוֹלָם.

רק חזק ואמץ מאוד מאד אמה ואשתך, שתהלה לאל, יש לכם חלק בהפצת אור גלוי אלקותו יתברך בגלוי נפלא עד מאד, אשר לא ישאר מאתנו רק זה.

המאחל לך שבת שלום...

נא לכתב לי חדשות במוצאי-שבת-קדש, וכן אם יש איזו דבר לשלח אלי על-כָּל-פָּנִים סֵפֶר אֶחָד "גַּר לְהַצְדִּיק" לְהַחֲיוֹתֵנִי, וְאֶהְיֶה מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחַ.

כא קפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְר וַיִּשָּׁב, י"ט כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַדְּבֵק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר

אוֹתָךְ, לְכֹל אֶחָד יֵשׁ עֲלֵיּוֹת (שָׁזוּ גְדֻלוֹת הַמַּחֲזִין), וְיֵשׁ יְרִידוֹת (שָׁזוּ קִטְנוֹת הַמַּחֲזִין), וְדָבָר זֶה נִתְחַלֵּף מִפְעַם לְפְעַם, כִּי טַעַם תְּמִידִי אֵינוֹ טַעַם, וְלִכֵּן הֵנָּה מֵאִיר לְאָדָם, וְהֵנָּה נִחְשָׁף לְאָדָם, וְאֶסוּר לְהִשָּׁבֵר, כִּי כִּף מְסַבְבִּים מְלַמְעֵלָה (יְחֻזְקָא ל, א, יד): "וְהַחֲמִיּוֹת רְצוּא וְשׂוֹב", הֵנָּה הוּא בַּחֲמִינַת עֵיל — שְׂזָה רְצוּא, וְהֵנָּה הוּא בַּחֲמִינַת וְנָפִיק — שְׂזָה וְשׂוֹב, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), וְהַעֲקָר הוּא לְהִתְחַזֵּק בֵּין בַּעֲלֵיָהּ וּבֵין בִּירֵידָהּ, בֵּין שְׂמֵאִיר לוֹ וּבֵין שְׂחֻשָּׁף לוֹ, וְזֶה שְׂתַבַּת יו"ם וְלִיל"ה גִּימְטְרִיָּה עֲנֻנ"ה עִם הַד' אוֹתִיּוֹת, כִּי יו"ם הוּא הָאֶרֶת הַמַּחֲזִין, גְּדֻלוֹת הַדַּעַת, לִיל"ה הוּא חֲשֻׁכוֹת הַמַּחֲזִין, קִטְנוֹת הַדַּעַת, לְהוֹרוֹת שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְמִדְרַגָּה לְהִתְחַזֵּק, אֲלֵא עַל-יַדֵּי מִדַּת עֲנֻנ"ה, כְּמוֹ שְׂמֵתְחִיל רַבְנּוּ ז"ל אֶת הַתּוֹרָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת: "כִּי צָרִיף כָּל אָדָם לְמַעַט בְּכַבּוּד עֲצָמוֹ וּלְהִרְבוֹת בְּכַבּוּד הַמָּקוֹם", שְׂכָל זֶה הוּא מִדְרַגַּת עֲנֻנ"ה, לְכַפֵּף אֶת עֲצָמוֹ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְכַבּוּד אֲלֵקִי, אֲלֵא עַל-יַדֵּי כו', שְׂזָה לְשׁוֹן כְּפִיפָה, וְאֵז הָאָדָם יְכוּל לְעַבֵּר עַל הַכֹּל, וּמֵאִיר לוֹ תְּמִיד — בֵּין בַּעֲלֵיָהּ וּבֵין בִּירֵידָהּ, כִּי יו"ם וְלִיל"ה גִּימְטְרִיָּה עֲנֻנ"ה עִם הַד' אוֹתִיּוֹת.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוֹכָה לְהִגִּיעַ לְכֹל זֶה.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ שְׂבַת שְׁלוֹם...

כּא קפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׂבַת-קִדְשׁ לְסִדְרֵי וַיִּשָּׁב, כ' כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַעַבְרוּ לְגוּר מַה שְׂיִוְתֵר מִהַר לְיִבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלַב", וְשֵׁם תְּמַצְאוּ מְרַגּוּעַ לְנַפְשְׁכֶם.

מַה טוֹב וּמַה נְעִים, אִם תַּעֲשׂוּ הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה בֵּין שְׂכִינֵיכֶם וְיַדִּידֵיכֶם, וְלְהַפִּיץ בֵּינֵיהֶם אֶת אֹרֵי רַבְנּוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בְּזָכוֹת הַצְדָּקָה וְהַחֶסֶד שְׂאֵתֶם
עוֹשִׂים, שְׂיִהְיֶה לָכֶם כָּל טוֹב, וְלֹא תַחֲסְרוּ שׁוּם דָּבָר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂתַצְלִיחוּ דַרְכְּכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, כִּי כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַחֲיֶיהָ.

לְנִכּוֹן קַבְלְתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵי לְשֹׁמֵר מְאֹד לְאָכֵל מְאֻכְלִים כְּשָׂרִים, וְתִשְׁמְרֵי אֶת עֲצֻמְךָ
מְאֹד מְאֹד לֹא לְאָכֵל טְרֵפוֹת וּנְבִלוֹת אוֹ מְאֻכְלִים שְׂאֵינן עֲלֵיהֶם הַכֶּשֶׁר,
וּבְזָכוֹת זֶה תִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף.

רְאֵי לְשֹׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבַּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתוֹשְׁעֵי בִישׁוּעָה שְׁלֵמָה, וְתִבְשְׂרֵי לִי
בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, כִּי כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַחֲיֶיהָ.

לְנִכּוֹן קַבְלְתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

ראי לבדק את מזוזות ביתך אם הן פשרות, ואם לא חסרה על איזו דלת מזוזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שיהיה לך רק טוב בחיך, ואת תהיי בריאה, ובעלך יהיה בריא, והילדים יהיו בריאים, ושתהיה רק הצלחה בביתכם תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא קצ.

בעזרת השם ותפריך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וישב, כ' פסלו ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, כל דבור ודבור שדברת אלי, נכנס היטב בלבי, ואני תמיד מתפלל ומבקש בעדך, שיתרחב לך, ושיהיה לך טוב בחיים.

את צריכה לומר לבעלך חד משמעית, אם הוא לא רוצה לשנות את דרכו, את מכרחה להתגרש ממנו, כי לחיות במצב כזה של התאבדות זו אינה עצה כלל, כי הקדוש-ברוך-הוא ברא את האדם שיהנה מהחיים, ולא שיהיה במרירות, ועל-כן את צריכה לומר לו כנ"ל. ואף שאני נגד גרושין, ואני לא אוחז כלל מגרושין, עם כל זאת במקום לחיות חיים מרורים ובסבל כזה, עליך לנהג כנ"ל.

ראי לחזק את עצמך ביותר, ושום דבר שבעולם לא ישבר אותך, תשתדלי לכתב לי בכל שבוע מכתב, ותדעי שאני שומע כל בקשה ובקשה שמבקשים ממני, ואף שנדמה לך שלא שמתי לב,

פח אָשֶׁר כּא קצא — כּא קצב בּנחל

תְּאַמִּינֵי לִי, שְׁלֹא שְׂכַחְתִּי מִמֶּךָ כָּלֵל, אֲלֵא אָנִי תָמִיד מִתְפַּלֵּל וּמִבְקֵשׁ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיַעֲזֹר לְךָ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קצא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, כ' כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ וְגַם הַקּוֹנְטֵרַס חֲדוּשֵׁי תוֹרָה.

מָה אִמַּר לְךָ! אָנִי מְאֹד מְצֻטָּעֵר לְהִגִּיד לְךָ, הֵיטוֹת שְׂאֲנִי שׁוֹמֵעַ שְׂאִתָּה לֹא מִתְפַּקֵּד וְכוּ', וְאֵינְךָ רוֹצֵה לְהֵיטוֹת מִמִּשְׁמַע בִּישִׁיבָה שְׁלֵנוּ, וְאֵינְךָ רוֹצֵה לְשַׁתֵּף פְּעֻלָּה, עַל-כֵּן אֵינְ לְךָ מְקוֹם אֲצִלְנוּ, תַּחֲפֹשׁ לְעֲצֻמְךָ יְשִׁיבָה אַחֲרַת, וְאָנִי מְאֹד מְצֻטָּעֵר לְכַתּוֹב לְךָ דְּבָר זֶה, אִךְ עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַצְלִיחַ — אִם לֹא מִשְׁתַּפִּים פְּעֻלָּה עִם כָּל הַתְּלַמִּידִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְקֵשׁ, שְׂתִהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה בְּמִקּוֹם אַחֵר.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קצב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, כ' כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְעֹזֵר לִיהוּדִים בְּכֹל מָה שְׂאִתָּה יְכוּל, וְהַעֲקֹר לְחִזּוֹק וּלְעוֹדֵד נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אֵינְ עוֹד מְצֻנָּה יוֹתֵר גְּדוּלָּה מְזוּ, כִּי בְּאִמַּת עוֹבֵר

אֲשֶׁר כּא קצג — כּא קצד בְּנַחַל פּט

על כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְעֶזֶר
לְזוּלָתוֹ, וְזוֹ הַמְצָנָה הַכִּי גְדוֹלָה שֶׁרַק יְכוּלָה לְהִיּוֹת — לְעֶזֶר לְכָל
בֶּר יִשְׂרָאֵל, לְהַחֲיוֹת אוֹתוֹ וּלְהַפִּיחַ בּוֹ רוּחַ חַיִּים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ לְקִרְבִּי יְהוּדִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, כִּי יֵשׁ לְךָ כַּחוֹת גְּדוֹלִים לְזֶה.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסִדְר וַיֵּשֶׁב, כ' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צְרִיכִין לְעֵשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים שְׁלֵא יִתְגַּרְשׁוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי
חָבֵל עַל הַיְלָדִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁתְּצַלִּיחוּ לְעֵשׂוֹת
בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם-בַּיִת, וְלִתֵּן לָהּ אֶהְבָּה וְחֵם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּחֲזוֹר לְבַיִת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּכָל דְּרַכְכֶם.

הַמֵּאַחַח לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר מִקֵּץ, כ"א כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל מְלַמְדֵי תִינוּקוֹת
שֶׁל בַּיִת רַבֵּן שֶׁבְּתַלְמוּד תּוֹרָה "יְלָדֵי חָן" וּבִישִׁיבַת "בַּיִת שְׁלֵמָה",
"חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב" בְּעִיר יְבֵנָאֵל, הַיּוֹ"ה יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד,

וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמִחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהִצְלִיחַהּ בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אחי ורעי היקרים, ראו לחזק את עצמכם ביותר, ותדעו אשר בזה שאתם לומדים עם תינוקות של בית רבן, אין עוד דבר גדול למעלה מזה. תתארו לעצמכם, מחפשים פועלים לבנות את בית-המקדש, אף-על-פי-כן אמרו חכמינו הקדושים (שבת קיט): אין מבטלין תינוקות של בית רבן, אפלו לבנין בית-המקדש, ומכל זה תדעו את גדל הענין הזה של למוד עם תינוקות של בית רבן. ועל-כן בזה שזכיתם להיות מלמדים תינוקות של בית רבן, ראוי לכם לשמח מאד מאד, ואף שאני יודע שזה קשה וכבד לכם מאד מאד, כי הילדים בטבעם קשים ואכזריים ורעים וכו' וכו', ועקר עבודת המלמד הוא לשבר את האכזריות והרע מהם, עם כל זאת עליכם לשמח מאד מאד בנעם חלקכם, שזכיתם להיות מלמדי תינוקות של בית רבן. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה, פרשה ט', סימן א'): בשעה שהתינוקות נפטרין מבית רבן, בת קול יוצאת ואומרת להם, לך אכל בשמחה לחמד, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב הלמוד של תינוקות של בית רבן, ועל-כן ראו לשמח מאד מאד בעבודתכם עבודת הקדש, ועל-ידי-זה יעזר לכם הקדוש-ברוך-הוא גם-כן לצאת מהפח קיוש שנפלתם אליו.

מה אמר לכם, ידידי ואחי היקרים! מלמד תינוקות צריך להתאזר בסבלנות גדולה מאד מאד, כי בלי סבלנות זה לא ילך, וזה עקר ההצלחה של מלמד — כשהוא הולך עם סבלנות עם התלמידים, והעקר בדרך אהבה. וספרו לנו חכמינו הקדושים (תענית כד): רב הוזהרן למקום אחד, שלא היו שם גשמים, וגזר תענית שיירדו גשמים, ולא ירדו, וירד שליח צבור אחד בתפלה, ואמר "משיב הרוח", ובאו רוחות, ואמר "מוריד הגשם", וירד גשם. שאל אותו רב: מה מעשיך הטובים שכבר התפללת וירד גשם? השיבו: אני מלמד תינוקות, אני מלמד לבני עניים כבני עשירים, וכל מי שאינו יכול לשלם אינני לוקח ממנו דבר, ויש לי ברכה של דגים, וכל ילד שמתרשל בלמודו, אני משחד אותו עם דג, ומרגיע אותו

ומפּיֵס אוֹתוֹ עַד שֶׁהוּא בָּא וְלוֹמֵד, וְזֶה הָיָה כּחוֹ, שֶׁתּפֹּלְתוֹ נִתְקַבְּלָה בְּשָׁמַיִם, שֶׁהָיָה מְפַיֵס אֶת הַיְלָדִים עִם מִתְּנוּת, הָרִי שֶׁלְכֶם לְפָנֵיכֶם, שֶׁעַל-יָדֵי שְׂמֵפִיִּסִים אֶת הַיְלָדִים, עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיכִים אוֹתָם לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְעַל-כֵּן רָאוּ לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה לְפַיֵס אֶת הַיְלָדִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּצַלִּיחוּ מְאֹד מְאֹד, כִּי עִם טוֹב תְּמִיד פּוֹעֲלִים יוֹתֵר, וּכְמֵאֲמַר רַבֵּנוּ ו'ל' (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט): 'טוֹב' הַכֹּל חֲפָצִים לְשִׁמְעַ; וַיֵּשׁ דְּבוּר מִרַבֵּנוּ ו'ל', שֶׁאֲסוּר לְהַרְבִּיץ יְלָדִים, כִּי עִם מְכוֹת לֹא פּוֹעֲלִים אֲצֵלֶם כָּלֵל, וְאִם רוֹאִים שָׁפֵן פּוֹעֲלִים, צָרִיכִים לְדַעַת, שֶׁאִם הָיוּ הוֹלְכִים אִתָּם בְּדֶרֶךְ נֵעַם וְאֶהְבָּה, הָיוּ יְכוּלִים לְפַעַל יוֹתֵר וַיּוֹתֵר. וְלָכֵן רָאוּ לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסְּבִלְנוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּצַלִּיחוּ עִם הַתְּלָמִידִים.

הַעֲקָר לְהַחְדִּיר בָּהֶם מִדּוֹת טוֹבוֹת, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוּד הָאָדָם, וּבְמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד — בָּה מוֹדְדִים לוֹ (סוֹטָה ח.). וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלוּ שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִהַתְּלָמִידִים יִלְמַד הַרְבֵּה בְּ"סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", וְצָרִיכִין לְעַקֵּר מֵהַיְלָדִים אֶת מִדַּת הָרַע וְהַאֲכֻזָּרוֹת, שֶׁלֹּא יִזְקוּ לְזוּלָתָם, כִּי טָבַע שֶׁל יֶלֶד שֶׁהוּא רַע וְאֲכֻזָּר, שֶׁרַק רוּצָה לְעֲשׂוֹת רַע לְזוּלָתוֹ, וְצָרִיכִים לְעַקֵּר אֶת הָרַע מִמֶּנּוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּצַלִּיחוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ עִם הַתְּלָמִידִים, וּתְבַשְּׂרוּ לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

מְאֹד רְצִיתִי, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם יִכְתֹּב לִי דו"ח מֵהַכֶּתֶה שְׁלוֹ.

הַמֵּאחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא קצה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"א פְּסָלוֹ ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נֵרוֹ זָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

ראה לזרק את כל החכמות שלך, ותתנהג בתמימות ובפשיטות גמורה בלי שום שכל עצמי כלל, ועל-ידי-זה תצליח דרךך בעבודת השם יתברך, כמו שגלה לנו רבנו ו"ל בפרוש (שיחות-הר"ן, סימן קנד), שעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על-ידי ענין פראסטיק (פשיטות), שהיה מדבר הרבה, ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות. ועל-ידי-זה דיקא הגיע למה שהגיע, ואמר: אם הייתי יודע, שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר שהיה מזדרז כל-כך בעבודתו), והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר: איי איי פראסטיק. גם אמר, שדבר עם כמה צדיקים גדולים, ואמרו גם-כן, שלא הגיעו למדרגתם, כי אם על-ידי ענין פראסטיק, שעסקו בעבודתם עבודת השם יתברך בפשיטות גמורה בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו'. ועל-ידי-זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

רק חזק ואמץ, ואל תכנס בלחץ, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא קצו

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א כסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה למסר את נפשך על מדת השמחה, כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל-כך קשה לאדם להגיע למדת השמחה, יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום וכו', ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות בשמחה. ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב'): לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי

שְׁשֵׁמַח הַיּוֹם שְׁמַח לְמַחֵר, וְלֹא כֹל מִי שְׁמַצֵּר הַיּוֹם מַצֵּר לְמַחֵר, לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֵחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, וְאִם תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה, כֹּל הַחַיִּים שֶׁלָּךְ יֵלְכוּ כָּבֵד בְּצוּרָה אַחֲרֶיךָ לְגַמְרִי, כִּי תִזְכֶּה לְיִשׁוּב הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'): מִה שֶׁבָּנִי אָדָם רְחוּקִים מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מִחֲמַת חֶסֶד וְיִשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין יִשׁוּב הַדַּעַת? כִּי חֶסֶד מִהַשְּׂמֵחָה, וְלָכֵן תִּמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ לַהֲיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאִז תִּזְכֶּה לְגַדְלוֹת הַמַּחִין, וּכְבֹד לֹא יִחַסֵּר לָךְ שׁוֹם דָּבָר.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא קצו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מַקְוֶה, כ"א כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, כִּי דָף גְּמָרָא לְיוֹם, זוֹ חַיּוֹת לְנַפְשׁ, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁחוּטֵף בְּכֹל יוֹם דָּף גְּמָרָא אֶפְלוּ בְּגַרְסָא, וְאֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת הַמַּעֲלָה הַנּוֹרְאָה הַזֹּאת לְמוֹד דָּף גְּמָרָא בְּיוֹם. וְהָרַב הַקְדוּשׁ רַבִּי שְׁלֹמֹה מְזוּוֹהֵיל זי"ע אָמַר: כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ לוֹמֵד כֹּל יוֹם דָּף גְּמָרָא, הַפְּנִים שֶׁלוֹ נִעֲשִׂים צוּרָה שֶׁל חֲזִיה וּבְהֵמָה וְכוּ', וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֶה לְחֻטֵּף בְּכֹל יוֹם דָּף גְּמָרָא, שְׂזֵה מְזוּכָּר אֶת הָאָדָם, וְכֹל זְמַן שֶׁאָדָם חֹזֵק לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם דָּף גְּמָרָא, זֶה יִשְׁמַר אוֹתוֹ מִכָּל רָע. וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (סְנֵהֲדוּרִין כ"ד): "בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם" (תְּהִלִּים קמ"ג, ג), אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה זֶה תְּלַמוּדָה שֶׁל בָּבֶל; וְלִכְאוּרָה אֵיךְ יְכוּלִים לוֹמַר עַל תְּלַמוּד בְּבָבֶלִי אֶת הַלְשׁוֹן הַזֶּה, שֶׁהוֹשִׁיבֵנִי בַחֲשֵׁף כְּמַתִּי עוֹלָם? אֲלֹא הַפְּרוּשׁ הוּא אַחֵר, דִּיקָא מִחֲמַת שְׂאֵנְחָנוּ נִמְצְאִים בְּגִלוֹת מְרָה מְאֹד, שְׁחֲשָׁף לָנוּ וְלֹא אוֹר, וְהוֹשִׁיבוּ אוֹתָנוּ בְּמַחְשָׁפִים, וְאֵנְחָנוּ נְדָמִים בְּגִלוֹת כְּמוֹ מַת, מִה יְכוּל לְהַחֲיוֹתֵנוּ? עַל זֶה אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה: זֶה תְּלַמוּדָה שֶׁל בָּבֶל, הֵינּוּ לְלַמֵּד הַרְבֵּה תְּלַמוּד בְּבָבֶלִי. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ריד), שֶׁהִקְלִפָּה הַמַּחְטָאֵת אֶת הָעוֹלָם בְּכֹל מֵינִי לְכִלּוּף נִקְרָאת

לילי"ת, שעולה כמספר תלמו"ד ועל-ידי למוד תלמוד מבטלים אותה לגמרי, והשם של הקלפה נקרא על שם ילה, שאדם מילל מרב צער ומרירות שעובר עליו, ומאבד לו את הרצון לשוב אליו ותברך, וכן נקרא על שם ילה, שאז הוא זמן חשף, ועל-ידי למוד תלמוד מאיר לו הלילה, בסוד (תהלים קלט, יב): "ולילה כיום יאיר", ולכן אשרי מי שלומד תמיד גמרא שהיא תלמוד, שעל-ידי זה יאיר לו אפלו בגלותו המרה, ויאיר עליו מלך הכבוד אורו ותברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא קצח.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א פסלו ה'תשנ"ד.

שלוש וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל מסתדר בכולל, וממשיכים ללמד כפי הסדר שתקנתי, הינו שר' ... אומר שעור, ור' ... אומר שעור, ויש השגחה מתמדת, כי אחרת הכולל לא יחזיק מעמד, וצריכין לעמד על זה חזק חזק מאד לא לשנות.

לדעתי, כל בקר אתה צריך להיות שמה עוד לפני עשר, ולעמד חד משמעית, שהתלמידים צריכין להיות בזמן הנכון, הינו משעה עשר עד ארבע, כי אחרת הכל יתפורר, על-כל-פנים בבקר מקדם כשמתחילים את הכולל, אתה צריך להיות נוכח בכל יום, ולראות שכלם באים בזמן, ואחר-כך אתה יכול ללכת.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא שהכל יסתדר, העקר ראה גם אתה לקחת את עצמך בעבודת התפלה וההתבודדות, ותספר את כל אשר עם לבבך וכל מה שעובר עליך אליו ותברך, כי הדבור שמדברים עמו ותברך,

הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל, אשרי מי שחזק בזה תמיד, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא קצט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א בסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! אין עוד מצנה יותר גדולה מלחזק אחרים. וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קו) על הפסוק (תהלים מא, א): "אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו הוי"ה", כי איתא (נדרים מא.), 'דאין עניות אלא מן הדעת', ועל זה צריך רחמנות, כי אין רחמנות גדולה מזו. ועניות זה בכלליות ובפרטיות. בכלליות על איש שאין לו שכל בעבודת הבורא, וצריך הבעל שכל להשכילו. ובפרטיות על האיש עצמו, כי יש זמן שאין לו שכל, והוא נקרא קטנות המחין, וצריך לחזק את עצמו לבוא לגדלות המחין. וכשבא לגדלות המחין, נמתקין כל הדינין, וממשיך עליו חסדים ורחמים. וזה מאמר חכמינו הקדושים (ברכות לג.): 'גדולה דעה שנתנה בין שתי אותיות', שנגאמר (שמואל-א' ב, ג), "כי אל דעות הוי"ה", פרוש — כשיבוא לגדלות המחין, נתעוררים עליו רחמים וחסדים משתי אותיות. 'אל' הוא חסד, על דרך (תהלים נב, ג): "חסד אל כל היום", 'והוי"ה' הוא רחמים, על דרך (שם קיט, קנו): "רחמיך רבים הוי"ה", וזהו פרוש הפסוק: "אשרי משכיל אל דל", הינו כשהוא בקטנות המחין, ומשכיל עצמו לגדלות המחין, אזי "ביום רעה ימלטהו הוי"ה", נמתקין כל הדינין. ואם לא יכול בעצמו לבוא לגדלות המחין, עצה לזה — שישכיל אחרים, ועל-ידי-זה נתעורר גם אצלו, ולכן אשרי אדם שמחזק את אחרים, שאז גם לו תהיה התחזקות. והעקר לשמח את הזולת, ואז גם לו תהיה שמחה, וכבר אמרו

תְּכַמִּינֵנו הַקְדוּשִׁים (כְּתוּבוֹת קִיא:): טוֹב הַמְלַבֵּין שְׁנַיִם לַחֲבָרוֹ יוֹתֵר מִמִּשְׁקָהוּ חֵלֶב, שְׁנַאָמֵר (בְּרֵאשִׁית מֹט, יב): "וּלְבָן שְׁנַיִם מִחֵלֶב", אֵל תִּקְרֵי לְבָן שְׁנַיִם אֲלֵא לַבּוֹן שְׁנַיִם; הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם מְחַיֵּךְ לַזּוּלָּתוֹ, וּמְקַבְּלוֹ בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, וּמְרַאֶה לוֹ אֶת שְׁנָיו הַלְבָנִים, זֶה יוֹתֵר חָשׁוּב מִלִּתֵּת לוֹ לְשִׁתּוֹת כּוֹס חֵלֶב, כֹּל־כֶּף יִקָּר לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי חֲבָרוֹ עִם חֵינּוֹךְ וּלְהִרְאוֹת לוֹ אֶת הַשְּׁנַיִים, כִּי בְּזֶה שֶׁאָדָם תְּמִיד מְחַיֵּךְ, יְכוּלִים לְרְאוֹת בְּתוֹךְ הַפְּנִים שְׁלוֹ אֶת פְּנֵי הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בֶן הַשְּׂמֻחָה, הַמְנַחֵם הַכֹּל, וּמְשַׂמַּח הַכֹּל, הַלְוֵאֵי שֶׁתְּצַיֵּית אוֹתִי, וְאִז טוֹב לָךְ בְּזֶה וּבְבֵא.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא ר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי מַקְוֶן, כ"א כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כְּלֵי־יָדָיִם אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֵסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל־הַקְדוֹשׁ" הֵי בְּכֹל אֲתֵר וְאֲתֵר, הַזֶּה עֲלֵיהֶם לְשִׁרָה שְׁכִינָתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרֻכָּה וְהַצְּלַחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

חֲסִידֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, שְׁאֲנַחְנוּ זוֹכִים פֶּה בְּזֶה הָעוֹלָם לְדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ו"ל, כֹּל זְמַן שֶׁאָדָם מְלַבֵּשׁ בְּלָבוֹשׁ גְּשָׁמִי וְחֲמָרִי, אֵינְנוּ יוֹדְעֵי מִיָּהוּ רַבְּנוּ ו"ל, כִּי אִם הֵינּוּ יוֹדְעִים וּמֵאֲמִינִים מִי הוּא רַבְּנוּ ו"ל, אֲזִי הֵינּוּ רוֹקְדִים וּשְׂמֻחִים כֹּל הַיּוֹם וְכֹל הַלַּיְלָה, בְּאֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל כְּבָר אָמַר לְאֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנו (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן קעז): אַתֶּם צְרִיכִים לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד, שֵׁישׁ לָכֶם רַבִּי כְּזֶה. גַּם אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (חֵי־מוֹהַר"ן, סִימָן דש): מָה אַתֶּם יוֹדְעִים, אֵיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה? אֲנִי כְּבָר עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה בְּשִׁבְלֵיכֶם! וְאִם אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְשַׂמֵּעַ דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ, הֲרֵי עֲלֵינוּ לְשַׂמַּח כֹּל הַיּוֹם וְכֹל הַלַּיְלָה, שְׁאֵינְנוּ מִתְּנַגְּדִים עַל רַבִּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה. לְזֵאת, אָנוּ מוֹצְאִים בְּמִכְתָּבִים שֶׁל מוֹהַר"ן תְּ

ו"ל, שְׁמַאד רְגִיל בַּלְשׁוֹן הַזֶּה: "תְּהִלָּה לְאֵל, אָנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי כְּזֶה, תְּהִלָּה לְאֵל, שְׁאֵינְנוּ מִתְנַגְּדִים עַל רַבֵּי כְּזֶה". אַזִּי עָלִינוּ לְהַתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן כַּמָּה דְאָפְשֶׁר, מַה הַגְדְּלָה וְהַשְׁמִיחָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וּמַה הֵיחֹס בְּזֶה.

אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא): עַל-יְדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים, יְכוּלִים לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטְנוּ לְאוֹר; אָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעוֹבְרִים עָלָיו עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, שְׁמַחוֹת, דְּכֹאוֹנוֹת וְעֲצָבוֹת, וְכָל מִינֵי סִפְקוֹת, וְאֵינְנוּ יוֹדְעֵי אֵיךְ וּמַה וְלִהְיֶכֶן לִילָךְ וְהֵיאָךְ לְהִתְנַהֵג? כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָרִי הוּא כְּמִדְבַּר מִשֶּׁשׁ. כְּשֶׁאָדָם אֵינְנוּ יוֹדְעֵי שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, אַזִּי הוּא כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא בְּמִדְבַּר שָׁמַם, וּבְרַגְעֵי שְׁאָדָם נִמְצָא בְּמִדְבַּר שָׁמַם, אֵין לוֹ מַה לְאָכֹל, אֵין לוֹ מַה לְשִׁתּוֹת, עַד שֶׁבְּמִשְׁךְ הַזְּמַן אֵין לוֹ כֶּכֶר בְּגָדִים לְהִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם, כִּי הַבְּגָדִים מִתְבַּלִּים. כְּמוֹ-כֵן הָעוֹלָם הַזֶּה, אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיט), זֶה הִגִּיהָנוּם, אֵין דְּבַר כְּזֶה עוֹלָם הַזֶּה, יֵשׁ אוֹ גִּיהָנוּם אוֹ גֵּן-עֵדֶן; אִם אָדָם מְכַנֵּס בְּעֲצָמוֹ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָז הוּא בְּגֵן-עֵדֶן, אִם הוֹצִיא אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִחֲזֵיו, זֶה גִּיהָנוּם. בָּא רַבְּנוּ ו"ל וְאוֹמֵר: בְּרַגְעֵי שְׁאָנוּ מִתְחַזְּקִים בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, כְּכַר אָנוּ יוֹדְעִים אֵיךְ לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לְאוֹר, אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים בְּאֵיזוֹ דֶּרֶךְ לְלַכֵּת; כִּי בְּזֶה שְׁאָדָם מִתְחַזֵּק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, יוֹדְעֵי שְׁאֶסוּר לְהִטּוֹת יָמִין וּשְׂמָאל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים יז, י): "עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךְ וְעַל הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר יֹאמְרוּ לָךְ תַּעֲשֶׂה, לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יָמִין וּשְׂמָאל", דּוֹרְשִׁים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רבֵּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן יח): אֲפֹלוֹ אוֹמֵר לָךְ עַל יָמִין שְׂמָאל וְעַל שְׂמָאל יָמִין — תֵּאֱמִין לוֹ. זוֹ נִקְרָאת אַמוּנַת חֲכָמִים; אָדָם אוֹמֵר: אָנִי יוֹדְעֵי שְׁזֶה הַיָּמִין שְׁלִי וְזֶה הַשְּׂמָאל שְׁלִי, בָּא הַחֲכָם וְאוֹמֵר: לֹא כֵּף! אֲלֹא זֶה הַשְּׂמָאל וְזֶה הַיָּמִין שְׁלָךְ, אַף שֶׁלְכֹאוּרָה אֵין זֶה נִדְמָה כֵּף, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים — תֵּאֱמִין לְחֲכָמִים. נִשְׁאַלְתְּ הַשְּׂאֵלָה, מַה זֶה "לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ יָמִין וּשְׂמָאל", אֲפֹלוֹ שְׁאוֹמֵר לָךְ עַל יָמִין שֶׁהוּא שְׂמָאל וְגו', הֲלֹא הַמְצִיאוֹת אוֹמְרֹת אַחֲרָת? אֲלֹא עָלִינוּ לְזַכֵּר, שְׁיָמִין זֶה עוֹלָם הַבָּא, רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, שְׂמָאל זֶה עוֹלָם הַזֶּה,

הגיהנום, תכלית החֲשֵׁף והגִּשְׁמִיּוֹת, כְּשֶׁאָדָם מִסְתּוֹכֵב בְּזֶה הָעוֹלָם שְׂבוֹר רְצוּץ, מְלֵא חוֹבוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת, אֵין אָדָם שְׂאִינו חֵיב לוֹ כֶּסֶף, וְחוֹבוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת — שְׂרָחוֹק מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעָשָׂה כָּל מִינֵי חֲטָאִים וְעוֹנוֹת, שְׁכָּל זֶה נִקְרָא שְׂמָאל, גִּיהֵנוֹם וְחֲשֵׁף, בָּא הַצְּדִיק וְאוֹמֵר לָךְ: מָה אַתָּה שְׂבוֹר? וְאַתָּה עוֹנֶה: תִּרְאֶה מָה עָשִׂיתִי, אָנִי רְחוֹק מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רְחוֹק מִתּוֹרָה, מִתְּפִלָּה מְקִיּוֹם הַמְּצוּוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁעָשִׂיתִי הַהִפְךָ מִהַתּוֹרָה וְהַמְּצוּוֹת, וְאָנִי מִנְח בַּשְּׂאוּל תַּחֲתִית וּמִתְחַתִּיו, וְאֵינְנִי יוֹדֵעַ הֵיכֵן לְלַכֵּת, בָּא הַצְּדִיק וְאוֹמֵר: תִּדַע, שֶׁהֵיכֵן שְׂאַתָּה נִמְצָא זֶהוּ יָמִין, זֶהוּ גֵן-עֵדֶן, זֶה רִוְחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, מָה שְׂאַתָּה חוֹשֵׁב שְׂזֶה שְׂמָאל, אָנִי אוֹמֵר לָךְ שְׂזֶה יָמִין, וּמָה שְׂאַתָּה חוֹשֵׁב שְׂזֶה יָמִין — זֶה שְׂמָאל. אָדָם נִשְׁלַח לְזֶה הָעוֹלָם לְתַכְלִית מְסִימָת, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לד): כָּל יְהוּדִי וְיְהוּדִי יֵשׁ בוֹ נִקְדָּה שְׂאֵין בְּחִבְרוֹ, אֶפְלוּ אִם יִרְצֶה לַעֲשׂוֹת נִקְדָּת חִבְרוֹ — אֵינוּ יָכוֹל. וּמֵבִיא רַבְּנוּ ז"ל אֶת הַגְּמָרָא (תַּעֲנִית כֵּא): אָבֵא אוֹמְנָא הִיָּה רוּפָא, וְשָׁמַע קוֹל מִהַשְּׁמַיִם שְׂאוֹמֵר לוֹ 'שְׁלוֹם' בְּכָל יוֹם וְיוֹם, אֲבִי שָׁמַע בְּכָל עֶרְב־שַׁבָּת קוֹל מִן הַשְּׁמַיִם שְׂאוֹמֵר לוֹ 'שְׁלוֹם', וְרַבָּא שָׁמַע בְּעֶרְבַּ יוֹם כְּפוּר 'שְׁלוֹם' מִן הַשְּׁמַיִם. אָזִי הִיָּתָה חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת לְאַבְיִי וְרַבָּא, הִלֵּא כָּל הַש"ס מְלֵא מִהֲנִיּוֹת דְּאַבְיִי וְרַבָּא, וְהֵם אֵינָם זוֹכִים לְשָׁמַע בְּכָל יוֹם 'שְׁלוֹם' מִן שְׂמַיָּא, וְאֵלוּ רוּפָא פְּשׁוּט זוֹכֶה לְזֶה? וְאַמְרָם הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: לָא מְצִית לְמַעֲבַד כְּאַבָּא אוֹמְנָא, אֵינְךָ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂהוּ; הוּא הִיָּה רוּפָא וְהִקְפִּיד לִילָךְ בְּצַנִּיעוּת, וְנִהַג בְּצַנִּיעוּת רַבָּה עִם הַחוֹלִים, וְכֵן עָשָׂה סְעֵדָה לְעַנְיִים וְלֵא גָטֵל כֶּסֶף מֵהֶם, הִיָּתָה לוֹ נִקְדָּה זוֹ שְׂאֵין בְּאַחֲרִים, וְעַל-כֵּן זָכָה לְמָה שְׂזָכָה. וּמִזֶּה לּוֹמֵד רַבְּנוּ ז"ל, שְׁכָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם יֵשׁ לוֹ נִקְדָּה שְׂאֵין בְּחִבְרוֹ. וּכְשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ דְּבַר זֶה, כָּל חֲזִיו מִתְּנַהֲלִים בְּאַפְּן אַחַר לְגַמְרֵי. וּמִדּוּעַ עוֹבֵר עַל בְּנֵי-אָדָם מָה שְׁעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְהִרְפָּתָקְאוֹת? כִּי יֵשׁ בְּהֶם קִנְאָה, אֲשֶׁר אוֹכְלֵת בְּהֶם בְּכָל פֶּה. טְבַע הָאָדָם שְׂמִקְנָא בְּזוּלָת. עַל קִנְאָה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (שַׁבָּת קנב:): כָּל שֵׁישׁ לוֹ קִנְאָה — עֲצָמוֹתָיו נִרְקָבִים, עוֹד בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ הִקְנָאָה אוֹכְלֵת אוֹתוֹ. מֵאֵין בָּאָה קִנְאָה? מְכַפְּרוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת. כִּי אִם אָדָם הִיָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד

וּבְרַחֲמִים, בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט, בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִיטִי פְּרִיטִית, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֲלֵא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:), וְאֶפְלוּ צִפְרָא קְלִילָא מִבְּלַעְדֵי שְׁמֵיא לָא מִתְצַדָּא (ירוּשְׁלָמִי שְׁבִיעִית); הֵינּוּ אֶפְלוּ צִפּוֹר קִטְנָה אֵינָה גְלַפְדַּת מְבִלֵי רְשׁוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרִיטָא מִן שְׁמֵיא מִנּוּ לִיה (בְּרַכּוֹת נח:); זֶה שְׁמִמְנָה עַל הַזְּבָלִים, אֲשֶׁר זֶה הַתְּמִנּוֹת פְּחוּתָה, גַּם-כֵּן נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ; הֵינּוּ כִי דָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן; כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ הֵיטֵב יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אֵינְנוּ מְקַנָּא בְּזוּלָתוֹ, כִּי 'אֲנִי זֶה אֲנִי, וְהוּא זֶה הוּא'. לְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סְפֹרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ט' מִהַחֲכָם וְהַתָּם), שֶׁהַתָּם הָיָה תְּמִיד שְׂמַח, וְשֶׁאֵלֶּה אוֹתוֹ אֲשֶׁתּוֹ: מִדּוּעַ תִּהְיֶה שְׂמַח, הֲלֹא סְנַדְלָרִים אַחֲרִים מְרוֹיַחִים שְׁלֹשׁ מִטְבְּעוֹת עַל נֶעַל, וְאֵתָה מְרוֹיַח סֹף הַכֹּל חֲצִי מִטְבֵּעַ? אָמַר לָהּ: לָמָּה לְהִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים, וּמָה הַפְּסֻדָתִי לְמַעֲשֶׂה? זֶה עוֹלָה לִי כֶּף, וְזֶה עוֹלָה לִי כֶּף, וְתִרְאֵי מָה הַרוּחָתִי מִיָּד לֵיד, וְהָיָה מְלֵא שְׂמֵחָה.

אוֹמֵר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל (הַלְכוֹת פֶּסַח, הַלְכָה ט'), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל עֲצָמוֹ, וְלֹא עַל אַחֲרִים, אֲשֶׁר זֶה הַסּוּד שֶׁל סְפִירַת הָעֵמֶר לְפָנֵי קַבְּלַת הַתּוֹרָה, שְׁכָתוּב (וַיִּקְרָא כג, טו): "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם" — לְעֲצָמְכֶם. כָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיךְ לְסַפֵּר אֶת הַסְּפִירָה לְעֲצָמוֹ, וְכֵן יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה; הֵינּוּ, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל אָנוּ רוֹאִים, לָמָּה אָדָם אֵינּוּ לוֹמֵד תּוֹרָה? לָמָּה אֵינּוּ מִתְּבוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינּוּ מִתְּפַלֵּל בְּדַבְּקוֹת וּבַחֲיוֹת? לָמָּה אָדָם מְלֵא דְאָגוֹת? כִּי תְּמִיד מְסִתֵּכֵל עַל הַזּוּלָת, וְנִדְמָה לוֹ, שֶׁלְּזוּלָת יֵשׁ הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, וְאִז נִשְׁפָּר. אָבֵל אִם אָדָם לֹא הָיָה מְסִתֵּכֵל עַל אֶף אֶחָד, אֲלֵא הָיָה עוֹשֶׂה חֲשָׁבוֹן: אֲנִי יְחִידִי בְּעוֹלָם, אֵין פֶּה אֶף אֶחָד רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאֲנִי, אִז כָּל חֲיָיו הָיוּ אַחֲרִים לְגַמְרִי, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁאֲנִי גְּבִרָתִי לְשִׁמְשׁ אֶת קוֹנֵי. כִּי מָה תְּכִלִּית הָאָדָם שֶׁלְשִׁמָּה נִשְׁלַח לְזֶה הָעוֹלָם? כִּדֵי לְמֵלֵא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עִם אֱלֻקוֹת. וְחַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (תְּנַחֲוּמָא נְשֵׂא טז): מִיּוֹם שֶׁבָרָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ, נִתְּהֵנָּה שְׂיִהְיֶה לוֹ דִּירָה בַּתְּחִתּוֹנִים; הַתְּאֵנָה שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִגוֹר פֶּה עֲמָנוּ וְאֲצִלְנוּ, אִם יֵשׁ לְאָדָם שְׂכָל וְדַעַת, וּמָהוּ שְׂכָל? לֵידֵעַ

שֶׁהַפֶּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַפֶּל, מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְהִסְתַּפֵּל בְּכָל דָּבָר
עַל רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן א'), שֶׁהָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיף לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁישׁ בְּכָל
דָּבָר, הֵינּוּ עַל רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת, אִזּוֹ כֹּל חַיּוֹ אַחֲרַיִם לְגַמְרֵי. וַיּוֹדַע: "מָה
אָנִי רוֹאֶה? אֱלֻקוֹת! מָה אָנִי שׁוֹמֵעַ? אֱלֻקוֹת!" וְאוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל
(שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נב): מְכַל הַדְּבָרִים צוֹעֵק קוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹרֵא אֶת הָאָדָם, לְהַרְגִישׁ: מָה אָנִי מְדַבֵּר?
אֱלֻקוֹת, מָה אָנִי עוֹשֶׂה? מְמַלֵּא אֶת כָּל הָעוֹלָם עִם אֱלֻקוֹת! אָדָם זֶה
הֵיזָה הִכִּי שָׂמַח, מָה יֵשׁ לִי לְהַפְסִיד בְּזֵה הָעוֹלָם? לָכֵן אוֹמְרִים
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ אַגְדָּה): בְּשַׁעַה שֶׁצִּוְּהָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְמַשֶּׁה לְבָנוֹת אֶת הַמַּשְׁכָּן בְּזֵה הָעוֹלָם, כָּל הַמַּלְאָכִים קָנְאוּ וְעָשׂוּ
רַעַשׁ בַּשָּׁמַיִם: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִתָּה עוֹזֵב אוֹתָנוּ, וַיּוֹרֵד לְגוֹר בְּעוֹלָם
הַזֶּה?! לְמָה אֵינְךָ נִשְׂאָר אִתָּנוּ?! אִזִּי הַרְגִיעִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
אֵינְנִי עוֹזֵב אֶתְכֶם! נִשְׂאֵלֶת הַשְּׂאֵלָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵין סוּף, אִזִּי
מָה הַפֶּשֶׁט, שְׁעוֹזֵב וַיּוֹרֵד לְעוֹלָם הַזֶּה? אֵלָּא הַמַּלְאָכִים מְקַנְאִים
בְּאָדָם. וְכָף אוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א'),
שֶׁהַמַּלְאָכִים מְקַנְאִים בְּאָדָם שֶׁנִּמְצָא בְּזֵה הָעוֹלָם, לְמָה? כִּי כָף אָמַר
רַב עַמְרָם חֲסִידָא, אֲנִתָּ אֵשׁ וְאֲנָא בְּשָׂרָא, אָנִי בְּשָׂר וְדָם, וְאִתָּה אֵשׁ,
וְאִנִּי עֲדִיף מִמֶּךָ. הֵינּוּ אָדָם נִמְצָא בְּזֵה הָעוֹלָם, יֵשׁ לוֹ נְסִיוֹנוֹת קִשִּׁים,
בוֹעֵר בּוֹ הַיֵּצֵר הָרַע, הָעֵינַיִם רוֹצוֹת לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל לְכַלּוֹף, הַזְהָמָה
מִסְתַּוְּבַב עַל הַרְחוּבוֹת, כִּי כָף אוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א',
סִימָן רמב): יֵשׁ אַרְיָה אֲנַפִּין דְּקַדְשָׁה, וַיֵּשׁ אַרְיָה אֲנַפִּין דְּקַלְפָּה. מָה זֶה
אַרְיָה אֲנַפִּין? הַמְדַרְגָּה הִכִּי עֲלִיוֹנָה, הַכֶּתֶר, שְׂאָדָם יְכוֹל לְהַגִּיעַ
לְבִטּוֹל כְּזֶה לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׂלֵא יִרְאֶה רַק אֱלֻקוֹת, הֵיכָן
שֵׁיִסְתַּוְּבַב יִרְאֶה רַק אֱלֻקוֹת, שְׂזֵה הִיחִידָה שְׁבַנְפֶּשׁ, שְׂאוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כד): כְּשֶׁאָדָם מְקַיֵּם מִצְוֹת בְּשִׂמְחָה יְכוֹל
לְעֵלוֹת לְמַעְלָה מִנְפֶּשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, בְּבַחֲנֵינַת מְטִי וְלֹא מְטִי,
שְׂזֵה בַחֲנֵינַת הַכֶּתֶר, שְׂאִזּוֹ רוֹאֶה רַק אֱלֻקוֹת, נוֹשֵׁם רַק אֱלֻקוֹת, שׁוֹמֵעַ
רַק אֱלֻקוֹת, וְזֵה אַרְיָה אֲנַפִּין דְּקַדְשָׁה. וְלְהַפֶּךָ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, יֵשׁ אַרְיָה
אֲנַפִּין דְּקַלְפָּה, הֵיכָן שְׂמִסְתַּוְּבַב רוֹאֶה נְאוּף, שְׂקוּץ, פְּרִיצוֹת, תַּעֲוֹב,
שְׂזֵה הַנְּסִיוֹן הִכִּי גְדוֹל בְּדוֹר הַזֶּה, כִּי כָף מוּבָא מִגּוּרֵי הָאָרִיז"ל, לְפָנֵי

בא יום השם הגדול שיתגלה הקדוש-ברוך-הוא לעיני כל, וכלם יקראו אותו יתברך, "יודע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה", יהיה עוד פעם דור המבול ודור ההפלה; מצד אחד — יהיה נאוף, שיהיו נסיונות קשים לחצות את הכביש ולעבר את הרחוב, כי יסתובבו פרוצות, ויהיה נסיון קדשת העינים קשה מנשא, עיני האדם תהיינה מלכלכות, ובמקום להסתכל על רוחניות חיות אלקות, יסתכלו על זהמת הנאוף, כמזכר יהיה כדגמת דור ההפלה: מפלגות, מפלגות, פלג פלג, שיריבו זה עם זה, והכפירות והאפיקורסות ירבו מאד. לכן אנו אומרים בכל יום פעמים קריאת שמע, ומזכירים את הפסוק (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", דורשים חכמינו הקדושים (ברכות יב:): אחרי לבבכם — זו מינות, ואחרי עיניכם — זה נאוף, שני דברים אלו יעכבו את האדם מלחזור אל הקדוש-ברוך-הוא. וכמאמר ז"ל (ירושלמי ברכות, דף ט:): לבא ועינא תרי סרסורי דחטא, אמר הקדוש-ברוך-הוא יהבית לי לבא ועינא, אנא ידעת כי את לי; הלב — שבו תלויה האמונה, העינים — שבהן תלויה הקדשה, הם סרסורי עברה; אם אדם מסתכל, רחמנא לצלן, על נשים, אז העינים רואות והלב חומד, וכלי המעשה גומרים, ובא אל עברות חמורות, וברגע שבא לעברות חמורות, בא אל כפירות ואפיקורסות, כמאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, סימן כב): הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם; לכן אמר הקדוש-ברוך-הוא, אם אדם מוסר לבו ועיניו להקדוש-ברוך-הוא, אומר הקדוש-ברוך-הוא: אני יודע שאתה שלי; הינו מסתכל רק על רוחניות חיות אלקות, ואין מעגין אותו שום דבר רק אותו יתברך; לבו בווער רק אליו יתברך, אדם זה הוא בחלקו של הקדוש-ברוך-הוא.

אבל כיצד זוכים להגיע לזה? על-ידי הצדיק! אדם מכרח להיות מקרב אל צדיק, כי בלי הצדיק אדם הולך בעולם הדמיון, עולם התהו, ולכן מאחר שזכינו לדעת מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, רבי שמגלה לנו דבורים כאלו, אחרי שנשברנו כמו

שְׁנֵי שְׁפָרְנוּ, אַחֲרֵי שְׁנֵפְלָנוּ בְּמָקוֹם שְׁנֵפְלָנוּ, אַחֲרֵי שְׁנֵכְשְׁלָנוּ בְּמָה שְׁנֵכְשְׁלָנוּ, זְכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבִּי כְּזֶה, צְדִיק כְּזֶה, זו צְרִיכָה לְהִיּוֹת שְׁמִחָתָנוּ. אָבֵל עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּאַמוּנַת חַכְמִים, כִּי אִם נִפְגַּם בְּאַמוּנַת חַכְמִים, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, יַעֲלוּ בְּמַחֲנוּ עֲשָׂנִים סְרוּחִים, וְיִשְׂרְפוּ אֶת מַחֲנוּ, וּבְמָקוֹם לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטָנוּ לְאוֹר, אָז, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, יֵצֵא מִשְׁפָּטָנוּ מִשְׁפָּט מְעַקֵּל. מַה זֶה מְעַקֵּל? אוֹתִיּוֹת עֲמַלְק, וּמַה זֶה עֲמַלְק? גִּימְטְרִיָּה סַפ"ק, נִהְיָה מִסְפָּקִים הֵיכָן יִמִּין וְהֵיכָן שְׂמָאל, הֵיכָן עוֹלָם הַבָּא, וְהֵיכָן עוֹלָם הַזֶּה.

אָדָם נִבְרָא לְשִׁמְשׁ אֶת קוֹנוֹ, אָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם בְּשָׂבִיל שְׁלִיחוּת, מַהִי הַשְּׁלִיחוּת? שְׁיִגְלָה לְעַצְמוֹ אֱלֻקוֹת, שְׁזֶה הָרַמְ"ח מִצְוֹת עֲשֵׂה וְשִׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה. וְלִכֵּן אָמַר דּוֹד הַמְּלֶךְ: "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוּנָה", כָּל הַמִּצְוֹת צְרִיכוֹת לְהִבְיֵא אֶת הָאָדָם לְאַמוּנָה. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א'), שְׁהַמְּלֻאָכִים מְאֹד מְקַנְאִים בְּאָדָם שְׁנִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי, וַיֵּשׁ לוֹ נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים לְהִסְתַּפֵּל עַל טְנוּף וְזַהוּם, וְלִבּוֹ מְלֵא כְּפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת, וְשׁוֹמֵעַ כָּל יוֹם אֵיךְ כָּל הַמְּפֻלְגוֹת פְּלֶג, פְּלֶג, כְּדוֹר הַהַפְּלָגָה, כָּל אֶחָד מִזְכִּיר כַּחוֹ וְשׁוֹכַח מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא קוֹפֵץ וּמְדַלֵּג עַל הַמְּנִיעוֹת, וְאִינוּ מִסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם דְּבָר, כְּמוֹ שְׁמִסְפָּר רַבְּנוּ ז"ל (סְפִירֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה יג, מִהַשְּׁבַעָה קַבְצָנִים), שְׁהַקְּבָצָן הָרֵאשׁוֹן לֹא הִיָּתָה לוֹ שׁוֹם הַסְתַּפְלוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהַקְּבָצָן הַשֵּׁנִי לֹא שָׁמַע שׁוֹם דְּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם, לִכֵּן הַקְּבָצָן הָרֵאשׁוֹן זָכַר לֹא כְּלוּם, זָכַר אֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לֹא הָיָה לְמִרְאֵה עֵינָיו רַק רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְהַקְּבָצָן הַשֵּׁנִי שֶׁלֹּא שָׁמַע שׁוֹם חֲסָרוֹן מִזֶּה הָעוֹלָם, חַי חַיִּים טוֹבִים; הֵינּוּ בְּרָגַע שְׂאָדָם אֵינָנו מִסְתַּפֵּל עַל רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, אֲלֵא עַל גִּשְׁמִיּוֹת הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּכֹר נִכְנָסֶת בּוֹ קִנְיָה, שְׁמִקְנָא בְּזוּלָת, וּבְזֶה הַרְגַע מִתְחִיל לְשָׂנֵא אוֹתוֹ. כִּי זֹאת עֲלִיכֶם לְדַעַת, הֵיכָן שְׂיֵשׁ שְׁנֵאָה, סִימָן שְׁקַדְמָה לָהּ קִנְיָה, כִּי לֹא יִשְׁנֵא אָדָם זוּלָתוֹ, אֲלֵא אִם-כֵּן הוּא מְקַנְא בּוֹ, וּכְמֵאמָרָם ז"ל (:) אֵיזָה שׁוֹנֵא? זֶה שֶׁלֹּא דְבָר עֲמוֹ שְׁלִשָּׁה יָמִים; וְשׁוֹאֲלִים: לֹא חֲשִׂיד יִשְׂרָאֵל עַל כֶּף, שְׂיִשְׁנָאוּ אֶת זוּלָתָם וְלֹא יְדַבְּרוּ עֲמוֹ שְׁלִשָּׁה יָמִים, הֵינּוּ כִּי לֹא יִכְלוּ חַכְמֵינוּ לְצִיר לְעַצְמָם שְׂיִהְיָה

דָּבָר כָּזֶה. הֲלֹא עַל-יְדֵי שְׁנֵאָה עוֹבְרִים כָּל דְּקָה וּשְׁנֵיָה עַל לָאוּ שֶׁל "לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיד", וְאִף שִׂיאֵמֵר כָּל מִינֵי פְּלוּלִים וּבְנִינִים, שְׂאָדָם זֶה צְרִיכִים לְשֵׁנָא, וְהוּא כֶּף וְכֶף, וּמְבַרֵר לָךְ הֶלְכָה אֶפְלוּ, שְׂצָרִיכִים לְשֵׁנָא אוֹתוֹ, תִּדְעוּ לָכֶם שֶׁהֶלְכוֹת אֱלוֹ, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), בְּאוֹת מְדוּאָג הָאֲדוּמִי, שֶׁעֲלֵתָה לוֹ צוּאָה בְּרֹאשׁ, שֶׁרְצָה לְהִרְאוֹת הֶלְכָה מְשֻׁפֵּט מְעַקֵּל, שֶׁדוּד הַמְּלֶךְ לֹא רָאוּי לָבוֹא בְּקֶהֱל, רְצָה לְהוֹצִיא אֶת דוּד הַמְּלֶךְ לְגַמְרֵי מְכַלֵּל יִשְׂרָאֵל. תִּתְאַרוּ לָכֶם, מָה הָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים בְּלֵי דוּד הַמְּלֶךְ, בְּלֵי תִהְלִים, וּמִי יֵצֵא מִדוּד הַמְּלֶךְ?! מֹשֶׁה רַבְּנוּ הָעִיד, כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי וְרַעוּ (דְּבָרִים לא, כא), דוּד הַמְּלֶךְ, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נְלָקוּט שְׁמַעוֹנֵי בְּרֹאשִׁית, רַמְזוֹ מא), הִנֵּה רָאוּי לְהַנְלִד גִּפְל, רַק אָדָם הִרְאִישׁוֹן נִתֵּן לוֹ שְׁבָעִים שָׁנָה. וְאוֹמֵר עַל זֶה מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, הֶלְכוֹת תְּפִלִּין, הֶלְכָה ה'), שֶׁעוֹד מִהֲרַגַע שֶׁרְצָה לְצִאת לְאוֹר הָעוֹלָם, הַסֵּמ"ך-מ"ם רְצָה לְבָלְעוֹ, אֲבָל קִבֵּל שְׁבָעִים שָׁנָה מֵאָדָם הִרְאִישׁוֹן, מֵאֲרִיף אֲנַפִּין דְּקַדְשָׁה, וְאַחֲרֵי-כֵן הִיָּתָה עֲלָיו מַחְלָקַת גְּדוּלָה, דוּאָג הָאֲדוּמִי שֶׁהִנֵּה רֹאשׁ הַסְּנֵהֲדָרִין, רְצָה לְהוֹצִיאֹ מְכַלֵּל יִשְׂרָאֵל, רַק מִחֲמַת הֶלְכָה שְׁלֵמָד, שֶׁדוּד לֹא רָאוּי לָבוֹא בְּקֶהֱל, וְשִׁכַּח שֶׁהֶלְכָה עֲמוּנֵי וְלֹא עֲמוּנֵית, מוֹאָבִי וְלֹא מוֹאָבִית, אֲבָל מִחֲמַת שֶׁהֶלֶךְ בְּמִשְׁפֵּט מְעַקֵּל כְּמַעַט שָׁנָה, וְהַכֵּל מִחֲמַת קִנְיָה שֶׁקָּנָא בְּדוּד הַמְּלֶךְ. לְמַדִּים מְכָאן, מָה קִנְיָה יְכוּלָה לְהִבִּיא, דוּד הַמְּלֶךְ שֶׁהוֹתִיר לָנוּ הַשְּׂאָרָה כְּזוֹ, סִפֵּר הַתִּהְלִים, וּמִמֶּנּוּ יֵצֵא מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, אוֹתוֹ רְצוּ לְהוֹצִיא מִהַכֵּלֵל. וְלֹא בְּחֻנָּם שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְאֹד עַל אֲהָבָה וְאַחֲדוּת, וְתִשְׁמְרוּ עֲצֻמְכֶם מְאֹד, שְׁלֹא תִהְיֶה בֵּינֵיכֶם שׁוּם קִנְיָה וּשְׁנֵאָה.

קָדָם שִׁיָּצֵא רַבְּנוּ ז"ל מֵעִיר בְּרִסְלָב לְנִסְעָ לְעִיר אוּמָן לְהַסְתַּלַּק, עָמַד אֲצֵל הַמְּזוּזָה, וְהִחֲזִיק יָדוֹ עָלֶיהָ, וְאָמַר לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ (תִּי-מוֹהֲר"ן, סִימָן קפז): תִּחֲזִיקוּ עֲצֻמְכֶם בְּיַחַד, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיכוּ אוֹתִי אֲצֵלְכֶם. מְכָאן לְמַדִּים, אִם תִּהְיֶה אַחֲדוּת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, אִזּוֹ נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ אֶת רַבְּנוּ ז"ל אֵלֵינוּ, וְאִם נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ רַבְּנוּ ז"ל אֵלֵינוּ, אִזּוֹ נִזְכָּה לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ז"ל לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. כִּי כֶּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת ד, א): אֵינְהוּ

מְכַבֵּד? הַמְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת! הֵינּוּ בְּדִרְךָ כָּלֵל אָדָם שָׁבוּר שָׁאִין לוֹ כְּבוֹד, מְקַנָּא בְּזוּלָתוֹ, וְהַקְּנָאָה מְבִיאָה לְשִׁנְאָה, וְהַשִּׁנְאָה מְתִירָה רְשָׁעוֹת, שְׂרוּצִים לְרַחֵק אֶת פְּלוֹנֵי, שְׂמִזָּה נַעֲשֶׂה שְׂקָר. וּמִמָּה נּוֹבְעֵת קְנָאָה? מַחֲמַת שָׁאִינוּ מְקַבֵּל הַכְּבוֹד הַרְאוּי, בְּשִׁבִיל חֲתִיכַת כְּבוֹד, אָדָם מְסַגֵּל לַעֲקוֹר אֶת הַשְּׂנִי מִהָעוֹלָם. וְדַבֵּר זֶה רְאִינוּ, לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, לֹא רַק בַּחוּץ, שְׁבִשְׁבִיל כֶּסֶף בְּמַמְשָׁלָה, אַחַד מוֹכֵן לְהַפִּיל אֶת זוּלָתוֹ לְתַהוֹם, אֲלֵא אֶפְלוּ בַּפְּנִים בֵּין אַנְשִׁים שְׁלוּמָדִים תּוֹרָה, הַהוּא מְקַבֵּל קֶצֶת יוֹתֵר כְּבוֹד מִמֶּנּוּ, הוּא כָּבֵר יוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ. וְדַבֵּר זֶה נִמְצָא, לְדַאֲבוֹנֵנוּ, גַּם בְּתוֹךְ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מַחֲמַת שְׁנוֹתָנִים לְהוּא לְלַמֵּד וְלֹא לוֹ, מִזָּה נַעֲשֶׂה מָה שְׁנַעֲשֶׂה. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ו'ל' (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'): מִי שְׂזוֹכָה לְכְבוֹד אֱלֹקֵי, אֵינְנוּ צְרִיף דְּבָרִים אֵלּוּ, הוּא חֵי יוֹתֵר מִזָּה; כִּי יֵשׁ שְׂנִי מִיְּנֵי כְבוֹד, יֵשׁ כְּבוֹד מְלָכִים, לְאַחַד יֵשׁ כְּבוֹד גָּדוֹל, אֲזִי בְּנֵי-אָדָם חוֹקְרִים אַחֲרָיו — מִי אַתָּה שְׂתַקְבֵּל כְּבוֹד, וְעַל-כֵּן כְּתִיב (מְשָׁלִי כה, ב): "כְּבוֹד מְלָכִים חָקוֹר דְּבָר", אָבֵל יֵשׁ כְּבוֹד אֱלֹקִים, שְׂמַרְגִּישׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (שם): "כְּבוֹד אֱלֹקִים הַסֵּתֵר דְּבָר", אִף אַחַד אֵינוּ יָכוֹל לְקַטְרֵג עָלָיו, כִּי דְבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּמֵאִין יוֹדְעִים שְׂאָדָם מְלֵא כְבוֹד אֱלֹקֵי? אֲלֵא אִם רוֹאִים שְׁנוֹתָן לְכֻלָּם כְּבוֹד, מְכַבֵּד אֶת כָּל בְּרִיָּה, סִימָן שְׂאָדָם זֶה מְלֵא כְבוֹד. אָבֵל אִם אַחַד אֵינוּ מְכַבֵּד אֶת אִף אַחַד, סִימָן שְׂהוּא רִיק לְגַמְרֵי. כְּגוֹן כָּלִי שְׂמַמְלָאִים בּוֹ מִים, מֵאִין יוֹדְעִים אִם הַכְּלִי רִיק עֲדִין אוֹ מְלֵא? אֲלֵא אִם רוֹאִים שְׂהַמִּים עוֹלִים עַל גְּדוּת הַכְּלִי וְנִשְׁפָּכִים לְבַחוּץ, סִימָן שְׂהַכְּלִי מְלֵא מִים. כְּמוֹ-כֵן אַחַד שְׁנוֹתָן לְכֻלָּם כְּבוֹד, סִימָן שְׂהוּא מְלֵא כְבוֹד, וְזֶהוּ מֵאֲמָרָם ו'ל' (אֲבוֹת ד, א): אֵיזְהוּ מְכַבֵּד? הַמְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת!

כְּמוֹ-כֵן בְּדַבֵּר רַבֵּנוּ ו'ל': מֵאִין יוֹדְעִים שְׂאַחַד מְקַרֵּב לְרַבֵּנוּ ו'ל'? אִם הוֹלֵךְ וּמְפָרְסֵם אֶת רַבֵּנוּ ו'ל' לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהוֹלֵךְ לוֹ בַּחַיִּים שְׂפָלָם יִדְעוּ מִרַבֵּנוּ ו'ל', סִימָן שְׂהוּא מְלֵא עִם דְּבַר רַבֵּנוּ ו'ל'. וְלִכֵּן כָּל אַחַד וְאַחַד צְרִיף לְהִיּוֹת מְלֵא מִרַבֵּנוּ ו'ל'. וְתִדְעוּ לָכֵם, שְׂרַבֵּנוּ ו'ל' נִשְׁלַח לְזֶה הָעוֹלָם — לְהַגְבִּיֵה אֶת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלְהַחְזִירָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּבְזֶה תְּלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה — כְּפִי שְׂנִגְלָה

וּנְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ו'ל בְּעוֹלָם, כִּף נִקְרַב אֶת הַגְּאֻלָּה. לְכֵן סִפֵּר רַבְּנוּ ו'ל (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ז' מִהַזְּכוּב וְהַעֲכָבִישׁ), שֶׁקָּדַם שְׁיָרְדָה נִשְׁמָתוֹ לְזֶה הָעוֹלָם, הַסֵּמ"ף־מ"ם עָשָׂה רַעַשׁ בַּשָּׁמַיִם, וְלֹא הִסְכִּים שֶׁנִּשְׁמַת רַבְּנוּ ו'ל תֵּרַד, אָמְרוּ לוֹ הַנִּשְׁמָה צְרִיכָה לָרֶדֶת, וְאַתָּה תֵּצֵא וְתִמְצָא עֲצָה כְּנִגְדּוֹ. וַיֵּצֵא וַעֲדִין לֹא חָזַר, וּמַחֲפִים עָלָיו, וּבֵינָן כִּף לְקַחוּ אֶת הַנִּשְׁמָה וְהוֹלִיכּוּ אוֹתָהּ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, וְהַשְּׁבִיעוּ אוֹתָהּ, וּפְתָאם בְּאֵי הַסֵּמ"ף־מ"ם עִם אֵיזָה זְקַן וְצַחֲקוֹ וְצַחֲקוֹ, וְאָמַר הַנִּשְׁמָה יְכוּלָה לָרֶדֶת, אֵינֶנִּי מִפְּחַד מִמֶּנָּה. אוֹמְרִים עַל זֶה אֲנִישִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, שְׂזוּ הִיתָה עֲצַת הַסֵּמ"ף־מ"ם, שֶׁכָּל עֲנִין רַבְּנוּ ו'ל יִהְיֶה צָחוּק גְּדוֹל, וּמְכַל־שֶׁפֶן כְּשֶׁבָּאִים כָּל מִינֵי מַשְׁגָּעִים וּמְטַרְפִּים, וְקוֹרְאִים עֲצָמָם עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו'ל, וְגוֹרְמִים לְחִלּוּל שֵׁם רַבְּנוּ ו'ל, עַד שֶׁבְּנֵי־אָדָם מִתְרַחֲקִים מִרַבְּנוּ ו'ל, וְשׂוֹאֲלִים בְּתַמִּיהָ: הַזֹּאת נַעֲמִי? ! זֹו נִקְרָאת חֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב? ! עַל זֶה אוֹמֵר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי־מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִמֵּן ע'), שִׁישׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁעַל־יָדֵי מַעֲשִׂיהֶם וְדַבּוּרֵיהֶם הֵם גּוֹרְמִים לְרַחֵק מִהַצְדִּיק, כִּי הַצְדִּיק יֵשׁ לוֹ כַח הַמּוֹשֵׁף, וְיְכוּל לְמַשֵּׁף אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֱלִיו, אֲלֵא יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁגּוֹרְמִים לְרַחֵק עַל־יָדֵי דַבּוּרֵיהֶם וּמַעֲשִׂיהֶם יֵשׁ לָהֶם כַח הַמְּכַרִּיחַ, שֶׁמְכַרִּיחַ בְּנֵי־אָדָם לְרַחֵק מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. לְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ו'ל (סְפֵר־הַמְּדוּת, אוֹת צְדִיק, סִמֵּן ט): מִי שְׂאוּבָה אֶת הַצְדִּיק, צְרִיף לְשֹׁמֵר שְׁלֵא יֵצֵא עָלָיו שֵׁם רַע.

לְזֹאת, כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, צְרִיף לְדַעַת, שֶׁעָלָיו נִפְלָה חוֹבַת הַיּוֹם, אִם אֲנִי זְכִיתִי לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו'ל, אִם אֲנִי יוֹדֵעַ מְרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, מִלְּמוּדִים כְּאֵלוֹ, דְּבַר רֵאשׁוֹן עָלַי לְהִתְחִיל לְהִתְנַהֵג כְּפִי שֶׁרַבְּנוּ ו'ל רוֹצֶה. רַבְּנוּ רָצָה שֶׁנִּהְיֶה תְּמִיד שְׂמֵחִים וְעֵלְיָזִים, לְשִׂמְחָה בְּתַכְלִית הַשְּׂמִחָה. וְאָמַר פֶּעַם לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו (חֲזֵי־מֹהֲרָן, סִמֵּן פב): אִם תִּהְיוּ שְׂמֵחִים, זֹו טוֹבָה גְּדוֹלָה לְעוֹלָם, כִּי בְּנֵי־אָדָם מִסְתּוֹבְבִים שְׂבוּרִים וּרְצוּצִים, וְאֵין לָהֶם לְמִי לְשִׂיחַ לָבָם, וּכְשֶׁרוֹאִים יְהוּדִים עֲצוּבִים וּמְשֻׁמְחִים אוֹתָם, זֹו טוֹבָה גְּדוֹלָה בְּעַבְרוֹם, לְכֵן מְצָנָה גְּדוֹלָה לִילֵךְ בְּפָנִים שְׂמֵחוֹת וְשׂוֹחֲקוֹת וּלְחַזֵּק יְהוּדִים. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו'ל (שִׂיחוֹת־הַרְ"ן, סִמֵּן מג), שֶׁלְחַזֵּק יְהוּדִים, אֵין זֶה דְּבַר פְּשוּט. וּמְסַפְּרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּעֲנִית כב.),

שׁרֵב בְּרוּקָא הֶלֶךְ עִם אֱלֵיהּ הִנְבִּיא בִּשְׁוֹק, וּשְׁאָלוּ: מִי כָּאן בֶּן עוֹלָם הֲבֵא? עָנָה לוֹ אֱלֵיהּ הִנְבִּיא, אֵין כָּאן אָף אַחַד שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הֲבֵא, וּלְפֶתַע עָבְרוּ שָׁם שְׁנֵי אַנְשִׁים שְׂמֵחִים, אָמַר אֱלֵיהּ הִנְבִּיא: שְׁנֵי אַנְשִׁים אֱלוֹ בְנֵי עוֹלָם הֲבֵא הֵם! רַב בְּרוּקָא רַדְף אַחֲרֵיהֶם, וְרָצָה לְדַעַת מַה מַּעֲשִׂיהֶם, עָנּוּ לוֹ: אַנְשֵׁי בְּדִיחֵי אָנָן, אָנּוּ אַנְשִׁים בְּדַחְנִים, כְּשֶׁאָנּוּ רוּאִים אַנְשִׁים עֲצוּבִים, שְׂרוּיִים בְּדַכְאֹן, אָנּוּ מְשֻׁמְחִים אוֹתָם, כְּשֶׁאָנּוּ רוּאִים שְׁנֵי יְהוּדִים רַבִּים — אָנּוּ עוֹשִׂים שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם. אָמַר רַב בְּרוּקָא, עֲתָה אָנִי מִבִּין, מִדּוּעַ הֵם בְּנֵי הָעוֹלָם הֲבֵא, כִּי כְּשֶׁרוּאִים יְהוּדֵי שְׂרוּי בְּצַעַר, וּמַעוֹדְדִים וּמְחַזְקִים אוֹתוֹ, בְּזֶה קוֹנִים עוֹלָם הֲבֵא, רוּאִים אַנְשִׁים רַבִּים, וְעוֹשִׂים שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, כִּף קוֹנִים עוֹלָם הֲבֵא. וְאוֹמֵר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקָּדוֹשׁ זִי"ע, לְעוֹלָם, הֲיָה זֶה אָדָם אַחַד, וּמִדּוּעַ קוֹרְאוֹ אֱלֵיהּ הִנְבִּיא שְׁנֵי אַנְשִׁים? אֶלָּא אָדָם שְׂזוּכָה לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף דְּבִיּוֹק בְּהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא צוֹחֵק מִהָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם צוֹחֵק מִמֶּנּוּ; הֵינּוּ אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגָּה כְּזוֹ, שְׁלֵא יִרְאָה כָּלוּם — רַק אֱלֻקוֹת וְיִרְגִישׁ אֱלֻקוֹת, וַיַּחֲזֵק אֶת כָּלָם, וַלְמַדְרַגָּה זוֹ רַבְּנוּ ז"ל רוּצָה לְהַבִּיאֵנוּ.

לְזֹאת אַנְשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ הַיְקָרִים! מֵאַחַר שְׁזָכִינוּ לִידַע מִרְבְּנוּ ז"ל, כֵּאוּ נִקַּח אֶת הָעֲצוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, קָדָם כָּל לְהַכְנִיס בְּעֲצֵמֵנוּ שְׂמֵחָה, לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה. וְאֵל יֹאמֵר אָדָם: אַבְּל אֵיךְ אָנִי יָכוֹל לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה? אָנִי יוֹדֵעַ מַה עֲשִׂיתִי?! אֵיךְ אָנִי יָכוֹל לְהִיּוֹת בְּשְׁלוֹם עִם הַזּוּלָּת, אָנִי יוֹדֵעַ מִי הוּא וְכוּ'. תִּשְׁמָעוּ הַיֵּטֵב, אַנְשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ הַיְקָרִים, חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, אוֹמְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'), שֶׁהַיֵּצֵר הָרַע מְלַבֵּישׁ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת. נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׂאֵלָה, אֵילוּ מַצּוֹת הֵן שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע, שְׁנִשְׁמַר עֲצָמֵנוּ מֵהֵן? אוֹמֵר עַל זֶה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שֶׁיִּשְׁנֶן שְׁתֵּי מַצּוֹת, שְׁכַזָּה הַיֵּצֵר הָרַע תּוֹפֵס אֶת כָּל הָעוֹלָם (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַוּדָאָה, הַלְכָה ו'), כֵּאֲ הַיֵּצֵר הָרַע אֶל הָאָדָם, וְאוֹמֵר לוֹ: חֲטָאתָ, עֲשִׂיתָ אֶת כָּל הַלְכָלוֹךְ, לֹא לְמִדַּת תּוֹרָה, לֹא קִיַּמְתָּ מַצּוֹת, נִכּוֹן הוּא, אַזִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד חָשׁוּב לֵב נִשְׁפָּר, עַל-כֵּן תִּהְיֶה שְׂבוּר, וְכֵף תִּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה. וְהַיֵּצֵר מְסַבֵּיר לוֹ אֶת הַמַּעֲלָה שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא שְׂבוּר, וְרַק כֵּף חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה. אֱלוֹ הַמַּצּוֹת שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע, שְׁאוֹמֵר לְאָדָם

כאלו מצוה להיות שבור. ועל-כן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שמצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ותכף-ומיד כשאדם רוצה להיות איש פֶּשֶׁר, עברה כשהוא בעצבות. ואומר עוד מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, רבית, הלכה ה'): אין דבר שהיצר הרע מלביש עצמו במצוות כמו לחלק על הזולת, ולומר: ההוא — מצוה לעקרו משרשו, כי הוא פך וכף וכו'; עלינו להתרחק ממצוות כאלו. אם מישהו רוצה לרחק איזה יהודי, יש להתרחק מ'מצוות' כאלו, וכמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלט), כי עקר הדבור לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, זה רק על-ידי שלום, כדכתיב (תהלים קכב, ח): "אֲדַבְרָה נָא שְׁלוֹם". ובשביל זה תקן האר"י הקדוש, שקדם התפלה צריכים לקבל על עצמו מצוות עשה של "וְאֶהְבֵּת לְרַעַךְ כְּמוֹדֶךָ". למדים מפאן, מהן המצוות של היצר הרע, מצד אחד אומר שמצוה לעקר את השני ולשנא אותו, ומצד שני משכנע את האדם להיות בעצבות ובמרה שחורה.

על-כן אנשי שלומנו היקרים! ראו היכן אתם?! אם אחד מסית אתכם לשנא את הזולת, תדעו לכם שזה הסמ"ך-מ"ם, זה היצר הרע, אם אומרים לכם, שאסור לדבר עם פלוני או אלמוני, תדעו שזה היצר הרע, הסמ"ך-מ"ם, מלאך המות, המקטרג, כי איך יכולים לשנא יהודי?! איך יכולים לשנא 'ברסלבר חסיד' שני?!

היה גר באומן יהודי בשם ר' געצי, והיה עובד ה' גדול, ומסר נפשו בתפלה, והתפלל בחיות ובדבקות. אבל היתה עליו מחלקת, כי הוא התפלל בקולי קולות, והיו עוד אנשים בסמוך אליו, שהתפללו בלחש ובנחת, ולא היו יכולים לסבל צעקותיו, אזי היתה עליו מחלקת גדולה. והיה בין אנשי שלומנו יהודי בשם ר' שמשון, צדיק גדול, נעים הליכות, מישב, והתפלל בלחש ובדבקות. הוא לא החזיק מהדרך הזו של ר' געצי — קולות וצעקות בתפלה, אבל ידע שהרי רבנו ז"ל אמר (סיי-מוהר"ן, סימן שיט): אעשה מכם כמות כמות, מה זאת אומרת? שתהיינה מריבות ביניהם? לא ולא! אלא יהיו בין אנשי שלומנו כמות, הינו כמה אחת צועקת בתפלה, כמה אחת מתפללת בנחת ובנעימות, כמה אחת מתבודדת כל היום, כמה

אחת מקיימת מצוות כל היום, אבל לא, חס ושלום, שיריבו זה עם זה. ואומר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, סוחר, הלכה ב'): אנו רואים, שהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, היו לו ששים תלמידים, ששים גבורים, אף-על-פי-כן אנו מוצאים שכל תלמיד ותלמיד היתה לו דרך אחרת, זה התפלל כל היום, התחיל מוטיקין, ועד שסיים את התפלה, כבר הצרך להתפלל מנחה, המשיך עם המנחה עד שהגיע זמן ערבית, המשיך עם ערבית עד זמן חצות וכו', ורק אז הלך לטעם משהו, זו עבודת הצדיקים, זה היה למדן עצום, למד כל היום לרבות הלילה, זה כל חייו עסק בפדיון שבויים, וכן כל צדיק וצדיק היתה לו דרך אחרת בעבודת השם יתברך, אף-על-פי-כן כלם היו מחזיקים באותו צדיק. כי מה שיך לשנא את הזולת!?

לזאת עלינו לעקר את השנאה, שנאת חנם, ואם חסידי ברסלב יחזיקו עצמם ביחד, אנשי שלומנו היקרים ימסרו עצמם לאהב את הזולת, אף שהולך כל אחד בדרך אחרת, על-ידי-זה נמשיך את רבנו ז"ל אלינו. ועלינו להתגבר על היצר הרע שאומר, שזו מצוה לעקר את השני. וכן נתרחק ממצוות היצר שאומר להיות שבור ומדכא. רבנו ז"ל אומר, שאדם צריך לדון עצמו ואחרים לכף זכות (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שעל-ידי שדנים את כל אחד לכף זכות, על-ידי-זה יכולים להוציאו מהשאל תחתית ומתחתיו, ולהביאו אל המדרגות הכי עליונות, וכמו שאומר דוד המלך (תהלים לו, י): "ועוד מעט ואין רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו", על-ידי שמוציאים בזולת עוד מעט טוב, כבר מוציאים אותו מהמקום שנמצא, וכבר אינו אותו אדם. ופעם ר' געצי, בשעת המחלקת הגדולה עליו, עמד על הבמה ושאל בתמיהה: רבנו ז"ל אמר שצריך לדון את כלם לכף זכות, אבל לא את אנשי שלומנו! איך יתכן לא לדון זה את זה לכף זכות?! הלא הדבר הראשון שעלינו לדון לכף זכות, זה בין אנשי שלומנו! הן בבית, אדם צריך לדון את אשתו לכף זכות, רבנו ז"ל הזהיר מאד על שלום-בית, ואמר (שיחות-הר"ן, סימנים: רסג, רסד), שהסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעולות להרס ולשבר את הבתים, כדי להכשיל את בני הנעורים בעברות,

וְכֵן בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ צְרִיכִים לְהַקְפִּיד שְׁלֹא תִהְיֶינָה קְטָטוֹת וּמַחְלוּקוֹת, וְלִדְוֹן אֶת כָּל בְּרִיָּה לְכַף זְכוּת, הֵן בְּקָרֵב הַקְרוֹבִים וְהֵן בְּקָרֵב הַרְחוּקִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהַעֲלוֹת אֶת הָאָדָם לְשִׁרְשׁוֹ. וְעַל זֶה צָעַק ר' גֵּעֲצִי: הֲלֹא רַבְּנוּ ו"ל הִזְהִיר מְאֹד לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֶת כָּל אֶחָד, מִדּוּעַ, אִם-כֵּן, בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ לֹא תִדּוּנוּ זֶה אֶת זֶה לְכַף זְכוּת? ! לְזֹאת, אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הִיקָרִים! הַדְּבָר הֶרְאִשׁוּן — לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהוֹרִיד אֶת רַבְּנוּ ו"ל אֵלֵינוּ, וּבְרַגַע שְׁרַבְנוּ ו"ל יִהְיֶה אֶצְלָנוּ, נִהְיֶה הַכִּי מְאֹשְׁרִים בְּחַיִּים, אֲבָל לְזֶה אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל־אֵלָּא עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים. צְרִיכִים לְהַתְחַזֵּק בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים בְּרַבְּנוּ ו"ל וּבַגְּדֻלְתּוֹ. רַבְּנוּ ו"ל אָמַר, שְׂיִכּוֹל לְהוֹצִיא אֶת כָּל אֶחָד מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו. וּבַפְּרָט מִי שְׁזוֹכָה לְבוֹא לְצִיּוּנוֹ הַקְדוֹשׁ, וַיֹּאמֶר שֵׁם הַעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תַּהֲלִים, רַבְּנוּ ו"ל הַבְּטִיחַ, שְׂאֶפְלוּ אִם עֲצָמוּ וּגְבָהוּ פִּשְׁעֵיו, יוֹצִיאוּ בַּפְּאוֹת מִהַשְּׂאוֹל.

לְכֵן, מֵאַחַר שְׁזָכְנוּ לְהִיּוֹת אֶצֶל רַבְּנוּ ו"ל עַל הַצִּיּוּן, וּמִכָּל שְׁכָן שְׁזָכְנוּ לְהִיּוֹת שֵׁם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, עָלֵינוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד, וְנִכְיִן עֲצָמְנוּ לְנִסְעַ לְשֵׁם שׁוֹב, וּבַפְּרָט עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִישׁ בַּל יַעֲדֵר, כִּי כִּף הִזְהִיר רַבְּנוּ ו"ל, שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד יָבוֹא אֶצְלוֹ. וַאֲמַר שְׁבִרֹאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּל לַעֲשׂוֹת תְּקוּנִים כְּאֵלוֹ, שְׁכָל הַשָּׁנָה אֵינוֹ יְכוּל לְתַקֵּן. רַבְּנוּ ו"ל יְכוּל לְרַדֵּת לְשְׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו, לְהוֹצִיא אֶת כָּל הַנְּפוּלִים, אֲבָל יִשְׁנֵם כְּאֵלוֹ, שְׂמֵרֵב שְׁנֵפְלוּ כָּל-כִּף רַבְּנוּ ו"ל אֵינוֹ יְכוּל לְתַקֵּן כָּל הַשָּׁנָה, אֶל־אֵלָּא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאֵז יְכוּל גַּם לְהֵם לַעֲשׂוֹת תְּקוּנָה. לְכֵן מִנַּח הַחֹב עַל כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, לְגַלוֹת לְכֻלָּם אֶת עֲנִיָּן רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְכֻלָּם יָבוֹאוּ אֶז אֶל רַבְּנוּ ו"ל לְצִיּוּנוֹ הַקְדוֹשׁ, רַק כְּדֵי לְקַבֵּל אֶת הַתְּקוּנָה, וּמִכָּל שְׁכָן מִי שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת שֵׁם כְּמָה פְּעָמִים כָּל הַשָּׁנָה — אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ!

אֲבָל עַקֵּר הַהִתְקַרְבוּת הִיא עַל-יְדֵי לְמוּד בְּסִפְרָיו, כְּמוֹכָא בְּדִבְרָיו ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹתֵרֵין, חֶלֶק א', סִימָן), שְׂפָנִיו, שְׁכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ טְמוּנִים בְּסִפְרוֹ. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ הַזּוֹכָה לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּשְׂגוּרִים עַל פִּיו, אֵזִי זוֹכָה לְהִמְשִׁיךְ אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּעֲצָמוֹ, וְיְכוּל לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ וְעֹלִיז.

לְזֹאת, אֲבָקֵשׁ מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, מֵאֶחָד שְׁזִכִּיתֶם לְשֹׁבֵר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת וְלִבּוֹא וּלְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, תְּהִיֹּ בְשִׁמְחָה, כִּי אֵין עוֹד שִׁמְחָה כְּשִׁמְחָה זֹה — שְׁמִקְרָבִים אֶל רַבְּנוּ ז"ל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזָרְנוּ בְּזִכִּיּוֹת חַנּוּם, שֶׁהִתְקַבְּצוּ כְּבָר מֵאָה מִשְׁפָּחוֹת בְּגִלְלֵי הַתַּחְתּוֹן בְּיַבְנָאֵל, וְגָרִים שָׁם, וַיֵּשׁ שָׁם הֵר, שְׂדֵה, בֵּית, מִצַּד אֶחָד הָרִים, מִצַּד שְׁנֵי שְׂדוֹת, וּלְכָל אֶחָד יֵשׁ בֵּית, וִיכוּלִים לְקַיֵּם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'), לְצִאת אֶל הַהָר, הַשְּׂדֵה וְהַבֵּית, לַעֲשׂוֹת מִהֵר שְׂדֵה, מִהַשְּׂדֵה בֵּית, אֵינִיה תַּעֲנוּג הוּא זֶה, מְקוֹם מְבַדֵּד, אֲשֶׁר מְחַנְכִים בּוֹ אֶת הַיְלָדִים מְגִיל פְּעוּטוֹן, גְּנִים, חֶדֶר, בֵּית-סֵפֶר, עִם הָאֲוִירָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הַמִּשְׁפָּחוֹת חִיוֹת בְּאֶחָד וּבִרְעוּת, וְהוֹלְכִים כָּלֵם עַל-פִּי דֶרֶךְ רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם רַק יִבְנוּ דִירוֹת נוֹסְפוֹת, תִּכְנַסְנָה עוֹד מֵאוֹת וְאַלְפֵי מִשְׁפָּחוֹת. לְזֹאת רְאוּ לְהַצְטַרֵּף אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ בְּיַבְנָאֵל.

הִנֵּה עָתָה בּוֹנִים שְׁכוּנָה חֲדָשָׁה, כְּדָאֵי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהַצְטַרֵּף לְשְׁכוּנָה זֹה, אֶפְלוּ שְׂאִינוּ רוֹצֵה עֲדִין לְגוֹר, כְּדָאֵי לְקִנּוֹת שָׁם דִּירָה, כִּי מְחִיר הַדִּירוֹת עוֹלָה וְעוֹלָה; כְּשִׁבְאָנוּ לְכָאן, עָלְתָה שְׁכִירוֹת עֲשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה דוּלָר, וְהַיּוֹם מְחִיר הַשְּׁכִירוֹת אַרְבַּע-מֵאוֹת דוּלָר, הַיּוֹם דְּוִנָּם אֲדָמָה הוּא עֲשָׂרַת אֲלָפִים דוּלָר, וְכִשְׁבְּאָנוּ הָיָה מְחִירוֹ שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת דוּלָר. תְּהִיָּה פֹה עִיר גְּדוּלָה, בְּעֲזָרְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְכֵן רְאוּ לְהִתְקַשֵּׁר אֶל ר' ... וַיֹּאמֶר לָכֵם פְּרִטִים עַל הַשְּׁכוּנָה שֶׁהוֹלְכַת וְנִבְנִית, וְאֵל תְּהִיֹּ בִטְלָנִים, פֹּה תְהִיָּה עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, אֵף שֶׁנִּרְאָה כְּחֵלוֹם, אֲבָל יִתְגַּשֵּׁם, תְּהֵא פֹה עִיר שֶׁיִּתְבּוֹדְדוּ אֲנָשֵׁיהָ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עִיר שְׂאִין כֹּה גּוֹעֲנוֹת, אֲצִלְנוּ בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ יֵשׁ אֶהְבֶּה בֵּין כָּלֵם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁנִזְכֶּה לְהַכְנִים אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעֲצָמָנוּ, וְכִיצַד נִדַע, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל נִמְצָא אֲצִלְנוּ? אִם נִהְיָה מְעַנְיָנִים לְהַפִּיץ אוֹרוֹ ז"ל לְכָלֵם וּלְפָרְסְמוֹ בְּעוֹלָם, סִימָן שְׂאָנוּ מְלֵאִים מִמֵּנוּ ז"ל, כִּי אֵיךְ אָנוּ יוֹדְעִים, שְׂאָנוּ חֲזָקִים בְּאִמוּנָה? אִם אָנוּ רוֹצִים לְקָרֵב עוֹד יְהוּדִים לְאִמוּנָה! וְזֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה — שְׂאָנוּ רוֹצִים לְהִשִּׁיב יְהוּדִים אֶל

אָשֶׁר כּא רא בְּנַחַל קיא

הַבּוֹרָא, וְלַהוֹרִיד מֵעֲצָמֵנוּ אֶת הַקְּנָאָה וְהַשְּׁנָאָה שֶׁהִסְמִיךְ-מִ"ם גּוֹרֵם פְּרוּדִים בֵּין אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְאַנְשֵׁי רַבְּנוּ ז"ל. כְּדֹאִיתָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה ב'), שֶׁהֵבֵת קִיסָר שְׁמָה בְּכָל מְקוֹם אֶת הַתְּמוּנָה שְׁלֵה, שְׁפָל אֶחָד שְׂיָבּוּא וַיִּשְׁתָּה בְּכָל מַעֲיָן — יִרְאֶה אֶת צוּרְתָהּ. עַל-כֵּן זֹאת עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת — לְבָנוֹת בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מְדַרְשׁוֹת עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל עִיר וָעִיר, כְּדֵי שְׂבַכְּל מְקוֹם וּמְקוֹם יוּכְלוּ לְהַתְּוֹדַע מִרַבְּנוּ ז"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ בְּתַפְלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתַּפְלָל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְתִרְוּ נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חַלְצֵיכֶם.

הַמֵּאַחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מַקְּץ, כ"א כֶּסֶלּו ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵידי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אֵמַר לָךְ! אֶת הַסְּפּוּר שֶׁמַּעֲתִי אֶתְמוּל בְּלִילָה וְכוּ', אֲבָל צְרִיכִים לְבָרַר אִם הַסְּפּוּר כָּל-כָּךְ אֶמֶת וְכוּ', וְרֵאוּי לְדוֹן לְכַף זְכוּת וְכוּ', כִּי יְכוּלִים לְהַגְזִים קֶצֶת וְכוּ', וְאַפְלוּ אִם בְּאַמֶּת, חַס וְשְׁלוֹם, קָרָה מַה שֶׁקָּרָה וְכוּ' וְכוּ', צְרִיכִין לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת וְכוּ' וְכוּ'.

בְּוֹדָי הַבְּטָלָה מִבִּיאָה לְיָדִי זְמָה וְלִידי שְׁעָמוּם וְכוּ' וְכוּ' (כְּתוּבוֹת נט.), וּמִי חָיֵב לְאַנְשֵׁים הָאֵלוּ שֶׁמְסַתּוֹבְבִים בְּטָלִים? הֵם בְּעֲצָמָם, הָרִי הֵם לֹא יְלָדִים קִטְנִים, שִׁיעֲמָדוּ עֲלֵיהֶם וַיִּשְׁמְרוּ עֲלֵיהֶם, בְּוֹדָי אִם יְכוּלִים לְמַצֵּא בְּשִׁבְלֵם עֲבוּדָה — מַה טוֹב וּמַה נְעִים, כִּי חָבַל שִׁיסְתּוֹכְבוּ רִיקָם, וְלֹא יַעֲשׂוּ שׁוּם דְּבָר, וְעַל-כֵּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא

צריכין להשקיט את כל הענין, שלא יהיה חלול שם רבנו ז"ל יוצא מזה, וטוב מאד להשקיטו בין אנשי שלומנו, ולהשתדל שלא ידברו מזה.

נא ונא ראה להתבודד עצמך אליו יתברך, כי אין לנו בזה העולם רק תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כָּלֵל, וראוי לנו לשמח מאד מאד, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, כי מה היינו עושים בלי רבנו ז"ל, ואם לא התקרבו אל רבנו ז"ל, אלא לקבל ממנו הנהגה קדושה זו של תפלה והתבודדות, כבר היה כדאי, ומכל שכן וכל שכן שקבלנו ממנו גם הנהגה של שעורים כסדרן.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא לשמע ממך תמיד בשורות משמחות, אל תהסס פרגע לכתב כל מה שרק קורה, כי אני צריך לדעת את זה, כי זה מאד מאד נחוץ לי, כאשר תבין בעצמך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא רב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א כסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד, הרב ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הדיו"ח, וממש חיים חדשים נפחת בי, כי אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי, כשאני שומע מה שנגאָרע עם הילדים, ואיך הם מצליחים, כי זה כל חיותי ממש.

פה תקבל מכתב כללי שכתבתי לכל המלמדים, וטוב שתעשה מזה העתק, ולתן לכל מלמד ומלמד.

אֲשֶׁר כּא רג בְּנַחֵל קיג

נָא וְנָא רְאֵה לְקַחַת אֶת הָעֵנִינִים בְּיָתֵר שְׂאת וּבְיָתֵר עֹז, וּבְפָרְט
תְּקַח בְּיָדִים אֶת ... וּמָה שֶׁהוּא צָרִיף לְתַקֵּן שְׂיִתְקַן, כִּי אֵין דְּבַר כְּזֶה
לְלַכֵּת בְּטַל וְהַפְקֵר, בְּשַׁעַה שֶׁהוּא מְקַבֵּל שְׂכָר.

אֲנִי מְקַנְהָ, שְׁבַחְדָּר שְׁלָךְ כְּכָר תְּקַנּוּ אֶת הַגָּג וְכוּ'.

נָא וְנָא לְהוֹדִיעַ לִי מִדֵּי פַעַם הִי"ח מַה שְׁקוֹרָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר מְקַץ, כ"א כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּ"יַבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב",
הַיְ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצְיִלֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה
וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחִזּוֹק אֶת עֲצַמְכֶם לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמֵחִים
וְעֲלִיזִים, וְתִשְׁתַּדְּלוּ תָּמִיד לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחַת חֲבָרִיכֶם, וְכֵן לְהַפּוֹד
לְהַצְטַעַר בְּצַעַר חֲבָרִיכֶם, חַס וְשָׁלוֹם, וְצָרִיכִין תָּמִיד לְדוֹן אֶת זוּלָתוֹ
לְכַף זְכוּת, יְהִיָּה מַה שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ לְקַבֵּעַ לְעֲצַמְכֶם שְׁעוּרִים כְּסֵדֶרֶן בַּתוֹרָה
הַקְדוּשָׁה, וְהִיָּה טוֹב מְאֹד, שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִקַּח
לְעֲצֻמוֹ אִיזָה חֶבֶר לְלַמֵּד עִמוֹ בְּכָל יוֹם אִיזָה שְׁעוֹר עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה
אַחַת. וְזָכְרוּ הֵיטֵב מַה שְּׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (כְּתוּבוֹת נ"ט): הַבְּטָלָה
מְבִיאָה לַיָּדִי שְׁעָמוּם וְלַיָּדִי זְמָה, וְצָרִיכִין לְהִיּוֹת תָּמִיד עֲסוּקִים
בַּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה וּבַתְּפִלָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁמְרִים מִכָּל מִינֵי חֲטָאִים
וְעוֹנוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וּמָה גַם, שְׁלַמּוּד הַתוֹרָה הַקְדוּשָׁה מְכַנֵּס בְּאָדָם
שְׂמִחָה אֲמִתִּית, כִּי אֵין עוֹד שְׂמִחָה כְּשִׂמְחַת הַתוֹרָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא מְאֹד מְאֹד שְׂמִחַת עִם הָאָדָם שְׁלוֹמֵד תוֹרָה, כִּי הַתוֹרָה הַקְדוּשָׁה

היא חֲכָמְתוֹ יתְבַרֵךְ, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרַת הַקְּדוּשָׁה, הוּא נִכְנָס בְּתוֹךְ חֲכָמְתוֹ יתְבַרֵךְ, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְתַמִּיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שָׂאז יִהְיֶה שְׁמוֹר מְכַל מִיַּי עֲבֵרוֹת וְחַטָּאִים.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ לְעֹזֵר אֶחָד לְשָׁנֵי בְּכָל מָה שֶׁאַתֶּם רַק יְכוּלִים, וְתִדְעוּ שֶׁזֶה סוּד הַהֲצֵלְחָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, אִם מְחִזְקִים אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד, וְאֶפְלוּ שְׁקוּרָה מֵהַ שְׁקוּרָה וְכוּ', עַם כָּל זֹאת מְחִזְקִים אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד, זֶה סוּד הַצֵּלְחָת עַם יִשְׂרָאֵל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפִּיל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד, וְתִבְשְׂרוּ לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצֵּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם

כא רד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יתְבַרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר מַקְזָן, כ"א פְּסָלו הַזִּתְשֵׁנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַלּוֹמְדִים בְּכוּלֵל "אוֹר הַמְּאִיר" בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַזֵּה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצִּילֵם מְכַל צָרָה וְצוּקָה וּמְכַל נִגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצֵּלְחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אחי ורעי היקרים! מאד מאד אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם, שֶׁתִּשְׁתַּדְּלוּ לָבֵא בְּזִמְנֵי, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְהַחְזִיק כּוּלֵל בְּלֵי סְדָרִים, וְכֵן תִּשְׁתַּדְּלוּ לְהִיּוֹת אֲצֵל הַשְּׁעוֹר שֶׁל הָרֵב ... גֵּרוּ יְאִיר, וְכֵן אֲצֵל הַשְּׁעוֹר שֶׁל הָרֵב ... גֵּרוּ יְאִיר, וְזֶה יְסוּד גְּדוּל, מִי שְׁרוּצָה לְלַמֵּד בְּכוּלֵל, הַהֲכָרַח לּוֹ לְהִיּוֹת בְּמִסְגֵּרַת הַזֵּה, וְאֵי אֶפְשֶׁר לוֹ לְהַתְחַמֵּק, אַחֲרֵת אֵין לוֹ מָה לַעֲשׂוֹת בְּכוּלֵל, הַכּוּלֵל שְׁלָנוּ מִיַּעַד רַק לְלַמֵּד תּוֹרַת הַקְּדוּשָׁה וְלַהֲתַעֲלוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵין כָּאֵין מְקוֹם לְבִטּוּל זִמְנֵי,

אֲשֶׁר כּא רה בַּנְחַל קטו

וְעַל-כֵּן נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ לְבוֹא בְּזִמְנִי, וְכֵן תִּלְמְדוּ תּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה, כִּי חָבַל עַל כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר בְּלִי לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ וְלוֹמֵד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, כִּי לֹא יִשְׂאֵר מֵאֲתָנוּ רַק אֶת הַשְּׁעוּרִים כְּסִדְרָן, שְׂאָנוּ לוֹמְדִים בְּכָל יוֹם.

נָא וְנָא רְאוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נְעִים חֲלֻקְכֶם, שְׂאֲתֶם זוֹכִים לְלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂתַצְלִיחוּ דְרַכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחִיל לְכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר מַקְצֵי, כ"א כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה יִגִּיעַ אֶל יְדִידֵי ... גֵּרוֹ יְאִיר.

פֶּה תִקְבַּל שְׁנֵי מִכְתָּבִים מְאֹד מְאֹד נְחוּצִים, אֶחָד לְ... וְאֶחָד לְ... אֲנִי גִסִּיתִי הַיּוֹם לְהַתְקַשֵּׁר עִמָּהֶם, וְלֹא תִפְסְתִי אוֹתָם, כְּפִי הַנִּרְאָה הַיּוֹם תִּהְיֶה יְשִׁיבַת מוֹעֶצָה רֵאשׁוֹנָה, וְלִכֵּן הֵם צְרִיכִים שְׁנִיָּהֶם לְלַכֵּת, כִּי חָבַל שְׂיִהְיוּ בְּטָלָנִים וְלֹא יִלְכוּ, אֲדַרְבֵּה שְׂיִלְכוּ בְּגֵאוֹן וּבְלִי פֶחַד, וְלִכֵּן תִּמְסֹר לְשְׁנִיָּהֶם אֶת הַמִּכְתָּבִים, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ לְטוֹבַת קְהֵלְתָנוּ.

נָא וְנָא לְדוּחַ לִי מִכָּל מָה שְׁנַעֲשֶׂה, וְאִם יֵשׁ אֵיזָה דְאֵר שְׂשׁוּלְחִים מִהַמוֹעֶצָה, זֶה מְאֹד מְעַנֵּן אוֹתִי, כִּי אֲנִי צָרִיךְ לְהַנְחוֹת אֶת שְׁנֵי הַמְּעַמְדִים שְׁלָנוּ מָה יִגִּיבוּ, וְכֵן תֹּאמְרוּ לְ... אִם יֵשׁ לוֹ מָה לְשַׁלַּח שְׂיִשְׁלַח.

הַעֲקָר חוֹק וְאֲמֵץ מְאֹד, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד עַל יְמִינֵנוּ, כְּמוֹ שְׂפִתוֹב (תְּהִלִּים קט, לא): "כִּי יַעֲמֵד לִימִין אֲבִיוֹן", וְהֵאָדָם צָרִיךְ

להיות תמיד עני ואביון לגבי הקדוש-ברוך-הוא, לבקש ולהתחנן על נפשו כעני בפתח, והקדוש-ברוך-הוא עומד לימין אביון תמיד.

נא להודיעני חדשות איך עברה עליכם השבת.

המחכה לתשובה...

כא רו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א כסלו ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִיעַ אֶל יְדֵי ... נְרוּ יְאִיר.

תשתדל מאד מאד ללמד בכל יום את הדרך היומי, פי דף גמרא ביום, זה חיות להנפש, ואשרי מי שחזק בלמוד דף גמרא בכל יום, שזה ישמר אותו מפל רע, וימשיך עליו את הארבעה מלאכי השמירה, שהם ראשי תבות: ג'מ'ר'א', ג'ב'ר'י'אל מ'יכ'אל ר'פ'אל א'ו'ר'י'אל, ואפלו רק בגרסא לגרס את הדרך, זה יתן לך ספוק נפשי מאד, ואפלו ללמד בלי הבנה, זה יעזר לך, וכן בחג ובחל המועד, תהיה חזק בזה מאד מאד, פי חבל על כל יום שעובר בלי למוד דף גמרא, שזה שמירה לאדם, ומדביק אותו אל האור אין סוף ברוך הוא. ואי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שגורס ולומד בכל יום דף גמרא, שאז ממשיך על עצמו צלם אלקים. ולכן תהיה חזק מאד מאד בעבודה הקדושה הזו ללמוד דף גמרא אפלו בגרסא, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט): לעולם ליגריס איניש, ואף על גב דמשפח, ואף על גב דלא ידע מאי קאמר, שנגאמר (תהלים קיט, כ): "גרסה נפשי לתאבה", ומוכא בזהר (קדושים פה): ומאן דתיאובתיה למלעי באורייתא [ומי שיש לו רצון ללמוד תורה], ולא אשפח מאן דיוליף לה [ולא מוצא מי שילמד אותו], והוא ברחימותא דאורייתא לעי בה [והוא מרב אהבה לומד תורה], ומגמגם בה בגמגומא דלא ידע [ומגמגם בלמוד ולא מבין מה שלומד], כל מלה ומלה סלקא [כל מלה ומלה עולית למעלה בשמים], וקדשא בריך הוא חדי בההיא מלה [והקדוש-ברוך-הוא

שִׁמַּח עִם הַמְּלִים שֶׁהוּא גּוֹרֵס] וְקָבִיל לָהּ וְנִטַּע לָהּ סַחְרָנִיָּה דְּהֵהוּא
 נַחֲלָא [וּמְקַבֵּל אוֹתָם מְלִים וְנוֹטַע מְזָה אֵילָנוֹת סְבִיב עַל נַחַל
 הָעֵלְיוֹן], וְאַתְעֵבִידוּ מֵאֵלֶיךָ מְלִין אֵילָנִין בְּרַבְרִין, וְאַקְרוּן עַרְבֵי נַחַל
 [וְנַעֲשִׂים מֵאֵלוֹ הַמְּלִים שֶׁמְגַמְגֵּם בַּתּוֹרָה, אֶפְלוּ שְׂאִינוּ מִבֵּין —
 אֵילָנוֹת גְּדוֹלִים, וְנִקְרְאִים עַרְבֵי נַחַל], מְכַל זֶה רוֹאִים אֶת מַעֲלַת
 הָאָדָם שֶׁזּוֹכֶה אֶפְלוּ לְגַמְגֵּם בַּתּוֹרָה, אֲשֶׁר זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב
 לְמַעַלָּה. וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּךְ קְבִיעוֹת חֲזָקָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף
 גְּמָרָא, וְזֶה יֵצִיל אוֹתְךָ מִכָּל רַע, וְאֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ לְטוֹבָתְךָ
 הַנִּצְחִית, שֶׁתְּצִיֵּת אוֹתִי וְלֹא תִתְחַרֵּט.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא רז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מַקְצֵ, כ"א כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי דִּידֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנַכּוֹן קַבְּלָתִי אֶתְמוּל בְּלִילָה אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמִמֶּשׁ הַחֲיִיתָנִי.

מָה אִמַּר לָךְ! רְאוּי לָכֶם לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעֲם חֻלְקֵכֶם, עַל
 "אֲשֶׁר בַּנְחַל" שֶׁם גּוֹרְלֵכֶם, וְאַתֶּם עוֹסְקִים בְּעֶסֶק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה
 הַמְּגִלָּה אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עֶרְךָ אֵלָיו.

מִחַר אֲנִי שׁוֹלַח אֵלֶיךָ עוֹד מַכְתְּבִים פְּתִיבֵיךָ הַמְּשֻׁף, וְכֵן
 הַקּוֹנְטְרָס "אֵל תִּשְׁבֵּר", וְכֵן פְּתִיבֵיךָ, וְעַל-כֵּן יִהְיוּ לָךְ כְּבֹר כָּל
 הַקּוֹנְטְרָסִים לְסִפֵּר "אוֹצֵר הַקּוֹנְטְרָסִים" כִּרְךָ ז', שֶׁבְּאֲמַת זֶה עֲנִין
 נִפְלָא עַד מְאֹד, עֵין לֹא רְאֵתָה, וְכִךָ לֹא יִלְכוּ לְאַבוּד שׁוּם קוֹנְטְרָס,
 אֲקוּהָ לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַקּוֹנְטְרָס "חִיִּים נְעִימִים" וְכֵן קוֹנְטְרָס
 "תִּשְׁתַּחֲרֵר מֵהַלַּחֲץ", תּוֹכַל לְהַדְפִּים וְלְהַפִּיצוֹ בֵּין תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל,
 כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עוֹבֵר עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵה שְׁעוֹבֵר,
 וְהַקּוֹנְטְרָסִים הָאֵלוֹ הֵם כְּמוֹ מִים קָרִים עַל גִּפְשׁ עֵינָה מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן

קִיחַ אֲשֶׁר כּא רח בּנחל

אֲשֶׁר מִי שֵׁשׁ לוֹ חֶלֶק בְּהַדְפָּסְתֶּם, אֶקְוֶה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ בְּשׁוֹרוֹת
מְשֻׁמָּחוֹת תָּמִיד, רַק חֹזֵק וְאַמִּץ מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי מְאֹד שׂוֹמֵחַ שֶׁ...
לוֹקַח מִמֶּךָ סְפָרִים, כִּי זֶה כָּל יִשְׁעֵי וְחִפְצֵי, שְׁסִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל יִכְנָסוּ
בְּתוֹךְ גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ...

כּא רח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ב כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... וְ... שִׁיחֵיו נִצַּח.

אֶקְוֶה שְׁקַבְּלֶתֶם אֶת הַקּוֹנְטֵרַס "חַיִּים וְעֵימִים", נָא לְתַקֵּן אֶת
הַלְשׁוֹן וְלִהְיֶיהָ, כִּי עוֹבֵר עָלֵי הַרְבֵּה, וּמִמֶּשׁ אֵין לִי פְּנָאֵי כָּלֵל, אֲנִי
רַק אוֹמֵר אֶת זֶה וְכִבֵּר שׁוֹלַח.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאַתֶּם עוֹסְקִים בְּעֵסֶק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה,
גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עֲרֹף לְעַבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, כִּי כָּל
הָעוֹלָם מְדַבְּרִים מִהַכֵּל, אֲבָל לֹא מִהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְאִמַּת אֵין
בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִינָה וּמְקִיָּים אֶת כָּל
הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוֹשִׁים לְגִבֵּי אֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וְכִפִּי שְׁמִכְנִיסִים בְּעֵצְמוֹ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, כָּל הַחַיִּים הוֹלְכִים
כְּבָר אַחֲרַת לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר מִי שְׁזוֹכָה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְאֵז
יְרַגִּישׁ טַעַם אַחַר בְּחִיּוֹ, וְתָמִיד יִהְיֶה בְּשִׁמְחָה.

נָא וְנָא תַעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה,
וְחִשְׁמְעוּ כְּלֵי זִמְרַת בְּעֵת שְׁאַתֶּם מְתַקְתְּקִים אֶת הַסְּפָרִים, וְרְאוּי לְכֶם
לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד בְּעַבּוּדְתְּכֶם עַבּוּדַת הַקִּדְּשׁ.

נָא לְאַתֵּר אֶת ... אֵיפֹה הוּא נִמְצָא, וְאֵם לֹא תִמְצְאוּ אוֹתוֹ, לְשִׁאֵל
אֶת ... הָאֵם שְׁחָרַר הָאֲבָרָה שְׁעָצְרוּ אוֹתוֹ.

הַמְצַפֶּה לְתִשׁוּבָה מִהִינָה...

כא רט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִקֶּץ, כ"ב כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

עֲכָשׁוּ קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לָךְ! כִּן הֵם הַחַיִּים, אֵין לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם שׁוֹם
אוֹהֲבִים, אָדָם שְׁשׁוֹפֵף אֶת דְּמֵי וּמְדַבֵּר עָלַי כֹּל דְּבַר אָסוּר, הֲלֹא
מִסֵּרְתִי אֶת נַפְשִׁי, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ, בְּעֵבֹרוֹ, שְׂדֵכְתִי אוֹתוֹ וְכוּ',
עֲשִׂיתִי אֲצִלֶם שְׁלוֹם-בֵּית הַמּוֹן פְּעָמִים וְכוּ', הֲצָרְכְתִי לְהוֹרִיד עֲצָמִי
אֶל הַזָּבֵל שְׁלֵהֶם וְכוּ', וּלְבִסּוֹף הֵם מְדַבְּרִים עָלַי כֹּל דְּבַר אָסוּר וְכוּ',
וּלְבִסּוֹף אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מְדַבֵּר עִמוֹ, וְעוֹד מְעוֹרֵר אוֹתוֹ שְׂיִכְתַּב
אֵלַי, כְּאִלוֹ הַדָּם שְׁלִי הוּא מִים שְׂיִכּוּלִים לְרַחֵץ אֶת זֶה כֹּל-כִּן בְּקִלוֹת,
הֲלֹא מְבֹאֵר בְּשִׁלְחֹן עָרוֹף (אַרְחַ חַיִּים, סִימָן תרו), שְׁעַל מוֹצִיא שֵׁם רַע
אֵין שׁוֹם מְחִילָה לְעוֹלָם, וּבִפְרָט כְּשֶׁאֶחָד מוֹצִיא שֵׁם רַע עַל רֵבוֹ,
וְעַל זֶה שֶׁהֲצִיל אוֹתוֹ וְכוּ', הֵיִשׁ עַל זֶה מְחִילָה סְלִיחָה וְכִפָּרָה! ?
וּבְאַמַּת לֹא עָלְיוֹ הַקְּשִׁיָּה, כִּי לְאִשְׁתּוֹ אֵינִי מוֹחֵל כָּלֵל, וְעוֹד תִּקְבֵּל
אֶת עֲנִשָּׁה בְּזֶה הָעוֹלָם, עֲנִשׁ קִשָּׁה וְמָר מְאֹד מְאֹד, הִיא עוֹד תִּסְבַּל
סְבַל קִשָּׁה.

אָבֵל הַפְּלִיאָה הִיא עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂדַבְּרוּ עִמוֹ וְקָרְבוּ אוֹתוֹ,
עַלִּיהֶם הַפְּלֵא. וְזֶה סוּגֵר אֲצִלִּי עוֹד מְעַגֵּל שְׂאֲנִי רוֹאֶה וּמְבִין וְכוּ'.

עֲכָשׁוּ בְּאַמְצַע הַכְּתִיבָה קִבְּלָתִי אֶת הַסִּפֵּר הַנִּפְלֵא "גֵּר לְהַצְדִּיק".
מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! זֶה עָקֵר שְׂמִחָתִי, וְזֶה עָקֵר גְּחִמָּתִי, רַק
הַסִּפְרִים הָאֵלוֹ הֵם הַיְדִידִים הָאֲמִתִּיִּים שְׁלִי, וְכֹל אֵלוֹ שְׂמִתְעוֹרְרִים
בְּתִשׁוּבָה עַל-יְדֵי הַסִּפְרִים, הֵם הֵם הַיְדִידִים הָאֲמִתִּיִּים שְׁלִי, וּמְכַל
שְׁכֵן מִי שְׂמִתְיַגַּע וּמְדַפֵּיס אֶת זֶה וְכוּ', אָבֵל סִתָּם אָדָם שְׂמִתְחַזֶּה
שֶׁהוּא הַיְדִיד שְׁלִי, אֵיךְ יְכוּל לְהִסְתַּכֵּל בְּפִרְצוֹפוֹ שֶׁל רָשָׁע מְרָשָׁע,
אָדָם שְׂמִדְבֵר עַל רֵבוֹ, וּמְסַפֵּר עָלְיוֹ כֹּל מִינֵי שְׂקָר וְכִזָּב, הֵיִשׁ עַל זֶה

מְחִילָה?! וְעַל-כֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְאֻכָּזֵב מְאֻלּוֹ שֶׁדְּבָרוֹ עִמּוֹ וְקָרְבוֹ אוֹתוֹ וְכוּ', וְאֲנִי מְחֻזָּק עֲצָמִי עִם הַסְּפָרִים שֶׁאַתָּה מְדַפֵּיס. חֶסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֵׁשׁ לִי לְכָל הַפְּחוֹת כַּמָּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו שֶׁעוֹזְרִים לִי.

וְאִיךְ שֶׁאֲנִי כוֹתֵב אֶת זֶה, הִנֵּה אֲנִי מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ פָקֵס שֶׁבוּ מִבְּקֵשׁ מְחִילָה, וּכְאֻלוֹ לֹא קָרָה שׁוּם דְּבָר, הַשׁוֹטָה הַזֹּה חוֹשֵׁב שֶׁעַם חֲתִיכַת נִיר יְכוּלִים לְכַפֵּר עַל הַשְּׁפִיכוֹת דְּמַי שְׁלִי, הַצֶּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ שְׁלִי, בְּוַדַּאי אֲנִי מוֹחֵל לָהֶם, וְיִקְבְּלוּ אֶת עֲנוּשֵׁם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעוֹד יָבוֹא הַיּוֹם וְתִרְאֶה אֶת זֶה, וְיִהְיֶה לְאוֹת וּלְקִלוֹן מֶה שֶׁעָשׂוּ לִי.

מָה אִמַּר לָךְ! הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁנִּקְּמָה אֶת נִקְמַת עַם יִשְׂרָאֵל, הוּא יִנְקָם אֶת נִקְמַתִּי וְשׁוֹנְאֵי יִרְאוּ וְיִבּוֹשׁוּ.

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְתַפְּלָא אִיךְ שֶׁאֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנו יִדְבְּרוּ עִם אֶחָד שֶׁדְּבָר כָּל-כָּף הַרְבֵּה עָלַי, וְשִׁפְף אֶת דְּמֵי כַּמִּים, זֶה מְרָאָה לִי שֶׁאֵין לִי אֵף אֶחָד בְּזֵה הָעוֹלָם, אַחֲרֵי הַסִּבֵּל הַנּוֹרָא שֶׁסִּבְּלַתִּי חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין מְשֻׁף חֲדָשׁ יָמִים בְּהִיוֹתִי שָׁם, וַיְמָה נִחְמַתִּי, שֶׁתַּפְּסֵתִי מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַבְּלָבוּלִים שֶׁנִּי קוֹנְטְרָסִים נִפְלְאִים: "אוֹר הַנֵּר", "הַנֵּרוֹת הַלְלוּ", זֶה חֲלָקִי מִכָּל עַמְלִי, וְחָבֵל לִי עַל כָּל רִגְעַ שֶׁאֲנִי מְבַלָּה עִם בְּנֵי-אָדָם, יוֹתֵר טוֹב לְחַבֵּר עוֹד סְפָרִים הַמְּחַיִּים אֲנָשִׁים, וְרַק זֶה מֶה שֶׁיִּשְׁאָר מִמֶּנִּי, אֲנִי רוֹאֶה בְּחוּשׁ, שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְבַטֵּחַ בְּשׁוּם בֶּן אָדָם, הַסְּפָרִים הֵם הֵם אֲשֶׁר יִשְׁאָרוּ מִמֶּנִּי, וְהֵם כָּל הַהִשְׁאָרָה שְׁלִי.

אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּדְפִּיסֵם, וְאֵהִיָּה לוֹ לְמַלְיָן יֵשֶׁר בְּעֵלְמָא דְקִשְׁט.

הַמְּאֻחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא רי.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מִקֵּץ, כ"ב כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם אֶל הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי מְאֹד ... גִּירוֹ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על שלום-בית, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן רסג) מענין בני הנעורים, ששכיח מאד שנעשה קלקול ביניהם ובין נשותיהם, ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרוד לגמרי, חס ושלום. אמר, שזה מעשה בעל דבר, שמניח את עצמו על זה מאד לקלקל השלום של בני הנעורים, כדי שיתפסו במצודתו, חס ושלום, על-ידי-זה. כי הוא אורב על זה מאד לתפסם בנעוריהם, על-ידי קלקול השלום-בית, חס ושלום, שגורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם. והאריך בשיחה זאת, כי זה מאד מאד נחוץ לאברכים לדעת איך להתנהג עם האשה, כי לצערנו הרב, היום יש כל מיני אנשים פגומים וכו', שהם אומרים שמתמחים בעניני שלום-בית וכו', ולוקחים הרבה כסף וכו', ונקראים מפרסמים לעניני שלום-בית וכו', ובאמת נתקים אצלם מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים? ולכן צריכים מאד מאד לשמר מאנשים כאלו וכו', וכלל זה יהיה בידיך — אם אחד רוצה כסף כדי לעשות שלום-בית, הוא כבר שקרן גדול מאד, והוא אינו מענין שיהיה אצלך שלום-בית, כי הוא ימשך את זה לכל הפחות לחצי שנה או לשנה, כי הרי זו הפרנסה שלו. ואם הוא יפתר את הבציה מידית, לא יחזרו אליו, ומה יהא על פרנסתו?! ולכן צריכים מאד מאד לשמר מאנשים כאלו, ולחדל ללכת אליהם וכו' וכו'.

העצה היחידה שאני יכול לתת לכם — תפסיקו להיות עקשנים, ותותרו אחד להשני, וכך יהיה לכם שלום-בית אמתי, ותזכרו היטב מה שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז): איש ואשה זכו — שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ח'): אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה מצויה — שם הברכה

נמציאת.

מָה אָמַר לָךְ! אִם הָיִיתָ לּוֹמֵד תּוֹרָה, לֹא הָיִיתָ נוֹהֵג לַעֲשׂוֹת
בְּקִרְתָּ עַל אֲשֶׁתְּךָ וְכוּ', וְלֹא הָיִיתָ מְגִיעִים לְמַרְיבוֹת וְכוּ', זְכוֹר גַּם
זָכַר מַה שֶּׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמֹת סב): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ
כְּגוּפוֹ, וְהַמְּכַבְּדָה יוֹתֵר מְגוּפוֹ, וְהַמְּדַרְיֵף בְּנָיו וּבְנוֹתָיו בְּדַרְיֵף יִשְׂרָה,
וְהַמְּשִׂיאֵן סְמוּךְ לְפָרְקָן, עָלָיו הַפֶּתוּב אוֹמֵר (איוב ה, כד): "וַיִּדְעַתָּ כִּי
שְׁלוֹם אֶהְיֶה"; וְאָמְרוּ (בְּבֵא מְצִיעָא נט): לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכַבוֹד
אִשְׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרַכָּה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלֵא בְּשָׂבִיל אִשְׁתּוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית יב, טז): "וְלֹאֲכַרְם הֵיטִיב בְּעַבְדוּרָה"; וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ
רְבֵא לְבָנֵי מַחֲזָא, אוֹקִירוּ לְנַשְׂיָכוֹ כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ (תְּכַבְּדוּ
וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם, כְּדִי שֶׁתַּתְּעִשְׂרוּ); וְאָמַר רַבִּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן סט), שֶׁעַקֵר הָעֲשִׂירוֹת בָּאָה בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה; וְאָמְרוּ (שם):
לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּאוֹנָאת אִשְׁתּוֹ, שֶׁמְתוֹךְ שֶׁדְּמַעְתָּה מְצוּיָה
אוֹנָאתָה קְרוּבָה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּכְנִיס אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ
בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

מִי יִתֵּן, שִׁיְהִיָּה לָךְ חֶלֶק בְּהַדְפָּסַת שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְּחָל", שֶׁנֶּדְפַס
בְּרַבְבוֹת עֵתְקִים, וְנִתְפָּשֵׁט בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהִיָּה זֶה שְׂכָרְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא ריא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר מְקִץ, כ"ב כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם אֶל הָאֲבָרְךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַשְּׂמֻחָה שִׁישׁ לִי, שֶׁאַתָּה

מִפִּיץ אֶת אֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם. וְדַע לָךְ, שְׂאִין עוֹד תִּקְוֶן יוֹתֵר גְּדוֹל מְזֵה, כְּשִׁמְזֻכִּים אֶת הַרְבִּים, וּמַחְזִירִים אֶת אַחֲרִים בְּתִשׁוּבָה, אֲשֶׁר זֶהוּ דָבָר גְּדוֹל מְאֹד, כְּמוֹכָא בְּזֵהָר (תְּרוּמָה קכח:): תָּא חֲזִי כֹל מָאן דְּאֶחִיד בִּיָּדָא דְחִיבָא, וְאֲשִׁתְּדַל בֵּיהּ לְמִשְׁבַּק אַרְחָא בִּישָׂא, אִיהוּ אֶסְתַּלַּק בְּתַלְתָּ סְלוּקִין מַה דְּלָא אֶסְתַּלַּק הֲכִי בַר נָשׁ אַחְרָא, גְּרִים לְאַכְפִּיָּא סְטָרָא אַחְרָא, וְגְרִים דְּאֶסְתַּלַּק קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא בִּיקְרִיָּה, וְגְרִים לְקִימָא כֹּל עֲלָמָא בְּקִיּוּמִיהּ לְעִילָא וְתַתָּא, וְעַל הַאי בַר נָשׁ כְּתִיב (מְלָאכִי ב, ה): "בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוּ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם", וְזָכִי לְמַחְמִי בְּנִין לְבִנוּי, וְזָכִי בְּהַאי עֲלָמָא וְזָכִי לְעֲלָמָא דְאַתִּי, כֹּל מְאִרִי דִּינִין לָא יְכַלִּין לְמִידֵן לִיהּ בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, עָאל בְּתַרִּיסַר תַּרְעִי וְלִית מָאן דִּימְחִי בִּיָּדִיהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים קיב, ב): "גְּבוֹר בְּאָרְץ יִהְיֶה זֶרְעוֹ דְּדוֹר יִשְׁרָיִם יִכְרֹךְ, הוּן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ, וְצִדְקָתוֹ עוֹמֶדֶת לְעַד. זֶרַח בַּחֲשֶׁךְ אֹר לְיִשְׁרָיִם" וְגו'.

וְלָכֵן אַל תַּהֲיֶה בְּטָלָן! עֶסֶק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, שֶׁהִיא קַדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְאֵל תַּתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי זֶה תִּקְוֶנָךְ הַנְּצָחִי, וּמַה יֵשׁ לָךְ עִם אַחֲרִים!?

אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַפִּיץ בְּכֹל יוֹם אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מַעֲלָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו בְּתִקְוֶן הַבְּרִית, וּכְמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן מא): תִּקְוֶן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה — שְׂיִשְׁתְּדַל לְהַחְזִיר בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה; וּמִי יָכוֹל לְהַתְּפָאֵר שֶׁהוּא נָקִי מַחֲטָא הַזֶּה, כִּי מוֹכָא בְּסִפְר "רְאִשִׁית חֲכָמָה" (שְׁעַר הַתְּשׁוּבָה, פָּרָק ג'), סִימָן י'): וּמַהֲדַבְּרִים שְׂצָרִיף הַשֵּׁב לְתַקֵּן, הוּא לְתַקֵּן אוֹת בְּרִית הַפְּגוּם בְּהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׂאִין אָדָם בְּזַמְנָנוּ נֹצֵל מִמֶּנּוּ בְּבַחְרוּתוֹ, עֵין שָׁם. וְאִם כְּתִב אֶת זֶה לְפָנַי אַרְבַּע-מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים שָׁנָה, כִּי הוּא הִיָּה תְלָמִיד הַרַמְ"ק ז"ל, שֶׁהִיָּה בְּדוֹרוֹ שֶׁל הָאֲרִיז"ל, וּכְבָר אֲזַן כְּתִב "שְׂאִין אָדָם בְּזַמְנָנוּ נֹצֵל מִמֶּנּוּ בְּבַחְרוּתוֹ", מַה נֹּאמֵר אֲנַחְנוּ בְּדוֹר הַזֶּה, שֶׁהַכֹּל פְּתוּחַ, וְהַכֹּל פְּרוּץ, וּבְנֵי הַנְּעוּרִים נִכְשָׁלִים בְּגְדוֹל בַּחֲטָא הַמְּגַנָּה וְהַמְּרוֹר הַזֶּה, וְרַק אֵלּוּ הַסִּפְרִים וְהַקּוֹנְטְרַסִּים וְהַחוֹכְרוֹת, שֶׁהֵם תְּמַצִּית דְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מִצִּילִים אֶת הָאָדָם

מַאֲבֹדוֹן וּמִהֲתֵאֲבָדוֹת, וּמִחֲזִירִים אוֹתוֹ בְּתִשְׁבָּה, כַּאֲשֶׁר יַעֲיֶדוּ כָּל הַמְּפִיצִים.

הַלְוֹאֵי הַלְוֹאֵי אִם הֵייתָ מְצִיית אוֹתִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא ריב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מִקֶּץ, כ"ב כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם כֶּסֶף הַפְּדִיּוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

הַלְוֹאֵי הֵייתָ קָם בְּכָל לַיְלָה בְּחֻצוֹת, וְאוֹמֵר אֶת סֹדֵר תְּקוּן חֻצוֹת, אוֹ כְּשֵׁאתָה עַר אֶתָּה מִקְפִּיד לְהִיּוֹת עַר בְּשַׁעֲתִים שֶׁל זְמַן חֻצוֹת, שְׁאֵז הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל מְאֹד, וְהוּא זְמַן שֶׁל הַמְּתַקֵּת הַדֵּינִים, כַּמּוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קמט) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קיט, סב): "חֻצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ". חֻצוֹת הוּא מְסֻגָּל כְּמוֹ פְּדִיּוֹן, כִּי הוּא הַמְּתַקֵּת הַדֵּינִים. כִּי צְדָק דֵּינָא, וּמִשְׁפָּט רַחֲמֵי, וְזֶהוּ "עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ", הֵינּוּ שְׁצָדֵק גּוֹבֵר עַל מִשְׁפָּט, הַתְּקוּן לְזֶה "חֻצוֹת לַיְלָה אֶקוּם", וְעַקֵּר חֻצוֹת הוּא תְּמִיד אַחַר שֵׁשׁ שָׁעוֹת מִתְחִלַת הַלַּיְלָה הֵן בְּקִיץ וְהֵן בַּחֲרֹף, וְאֵז מִתְחִיל זְמַן חֻצוֹת, וְנִמְשָׁךְ עַד גָּמַר אֲשֶׁמוּרָה שְׁנֵיָה, דְּהֵינּוּ שְׁתֵּי שָׁעוֹת.

גַּם תִּשְׁתַּדֵּל לְהַתְּמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת, כִּי כִּף אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ז', סִימָן ג'): אֵינן כָּל הַגְּלִיּוֹת הַלָּלוּ מִתְּכַנְסוֹת אֶלָּא בְּזִכּוֹת מִשְׁנֵיּוֹת; וְאָמְרוּ (סְנֵהֲדָרִין מ.ב.): בְּמִי אֶתָּה מוֹצֵא מִלְּחַמְתָּה שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שֵׁישׁ בְּיָדוֹ חֲבִילוֹת שֶׁל מִשְׁנָה. וּמוֹבָא (מְדַרְשׁ תְּלָפִיּוֹת), שְׁאֲשֶׁר בֵּן יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פְּתָחוֹ שֶׁל גֵּיהֵנוּם, וּמִי שֶׁהִרְבֵּה לְלַמֵּד מִשְׁנֵיּוֹת, אֵינּוּ מְנִיחוֹ לְהַפְּנֵס שָׁם. וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי

שִׁיגָרס בְּכֹל יוֹם כַּמָּה וְכַמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, שֶׁהוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, כִּי מְשֻׁנָּה אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָ"ה. אֲנִי מְקַוֶּה שְׁתַּצִּיחַ אוֹתִי, וְאִזּוֹ לֹא תִתְחַרֵּט.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּעֲזֹר לִי לְהִדְפִּיס כְּרֵךְ אַחַר כְּרֵךְ שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחַל", שְׁיָבֹוא יוֹם שִׁדְפָס וְיִחְזֹר וְיִדְפָס וְיִתְפַּשֵּׁט בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְזֶה יִהְיֶה הַסֵּפֶר הַכִּי מִבְּקֵשׁ אֶצֶל בְּנֵי הַנְּעוּרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא ריג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ג כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוּמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְכֶם בְּיוֹתֵר בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְתָמִיד תִּשְׁתַּדְּלוּ לְדוֹן אַחַד אֶת הַשָּׁנִי לְכַף זְכוּת, כִּי מִי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדוֹן תָּמִיד אֶת זוּלָתוֹ לְכַף זְכוּת, אִזּוֹכָה שְׁתִּשְׂרָה עֲלָיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁמַצִּינוּ, שְׁחַנְּנָה אֶמְרָה לְעֲלֵי הַכֹּהֵן (בְּרָכוֹת ל"א): לָאוּ אֵיכָּא שְׁכִינָה וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ גִּבְרָךְ שְׁדַנְתָּנִי לְכַף חוּב, וְלֹא דַנְתָּנִי לְכַף זְכוּת; רּוֹאִים מִזֶּה כִּשְׁאֲחֹד דִּן אֶת זוּלָתוֹ לְכַף זְכוּת, שׁוֹרָה אֶצְלוֹ שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן לֹא בַחֲנָם הַזֶּהִירְנוּ כָּל-כָּף רַבְנוּ ז"ל לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּזוּלָתוֹ וּבְעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ אֵינּוּ רְשָׁע (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפ"ב); וּבְאַמַּת כָּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת קכ"ז): הַדִּין אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת, דְּנִים אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וְכֵן אָמְרוּ (שְׁבוּעוֹת ל'): "בְּצִדְקָה תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ" (ויקרא י"ט, טו:), הַיְוִי דִּין אֶת חֲבֵרְךָ לְכַף זְכוּת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים לְדוֹן אֶת כָּל אַחַד וְאֶחָד לְכַף זְכוּת. וְצָרִיכִים לְדַעַת, כִּי עוֹן לְשׁוֹן-הָרַע חֲמוּר שְׁבַח-חֲמוּרוֹת, עַד שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲרִכִין טו): כָּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן-הָרַע מִגְדִּיל עוֹנוֹתָיו כְּנֶגֶד עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וְשִׁפְיֻכוֹת

דְּמַיִם; כֹּל-כֶּף חָמוֹר הוּא לְשׁוֹן-הָרֶעַ, כִּי יְכוּלִים לְהֵרֵג בֶּן-אָדָם עִם לְשׁוֹן-הָרֶעַ אֶחָד, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל' (יִלְקוּט מִשְׁלִי, רְמֵז תַּתְּקַסֵּא): קָשָׁה לְשׁוֹן-הָרֶעַ כְּנִגְדַּר רְמַחִים וְחֻצִּים וְחֶרֶבוֹת שֶׁהֵם מְמִיתִים, כִּי כֹל דְּבוּר רַע שֶׁהֵם מְדַבְּרִים נִגְדַּר זִוְלָתוֹ, יְכוּלִים לְהֵרֵג אוֹתוֹ, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ, וְעַל-כֵּן מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁתִּבְרָחוּ מִלְּשׁוֹן-הָרֶעַ וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, כֹּל עֲנִינְנוּ בִּיבְנֵאֵל הוּא רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּבְשִׁבִיל זֶה בָּאנוּ כָּאֵן לִיבְנֵאֵל לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ו'ל', וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְשָׂרֵשׁ מַעֲצָמֵנוּ כֹּל מִיַּנִּי מַדּוֹת רְעוּת שֶׁל קִנְאָה, שְׂנֵאָה, תַּחְרוּת וְכָבוֹד, וְאִם אַתֶּם תִּתְּנֶהֱנוּ כְּמוֹ שְׂצָרִיכִים לְהִתְנַהֵג, אֲזַ תְּהִיֹו דְגִמָּא חִיָּה לְיַלְדֵיכֶם; כִּי עֵקֶר הַחֲנוּף מִתְחִיל רַק בְּבִית כְּפִי שֶׁהֵבֵן אוֹ הַבַּת רוֹאֶה מִהֲאָבֵא אוֹ מִהֲאָמָא כֶּף הוּא מִתְנַהֵג, וְזֶה בְּרוּר, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְשָׂרֵשׁ מֵאֲתָנוּ כֹּל מִיַּנִּי רַע, מִסְפִּיק שְׂאֲנוּ סוֹבְלִים מִהִסְמָ"ד-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ. וְלִכֵּן הָעֵקֶר שֶׁיְהִיֹו הָאֲרָבַע אֲמוֹת שֶׁלְנוּ נְקִיּוֹת לְגִמְרֵי מְכָל מִיַּנִּי מְרִיבוֹת וּמְחַלְקֵת, וְאִישׁ יַעֲזוֹר לְהַשְׁנִי בְּמָה שָׂרַק יְכוּל, וְהָעֵקֶר לְדוֹן אֶחָד אֶת הַשְׁנִי לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין עוֹד דְּבָר גְּדוֹל מִלְמוּד זְכוּת אֶחָד אֶת הַשְׁנִי, וְלִחְיוֹת בְּיַחַד בְּשָׁלוֹם וּבְאֵהָבָה גְּדוּלָה, וְזֶה עֵקֶר הַנְּצַחֵן שֶׁלְנוּ, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יוּכַל לָנוּ — אִם נְחִזִּיק אֶת עַצְמֵנוּ בְּיַחַד. וּכְדָאֵי שֶׁתִּמְסְרוּ אֶת זֶה גַּם לְנִשְׁוִתֵיכֶם. חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְעוֹד נִרְאֶה נְסִים נְגָלִים שֶׁאַתֶּם לֹא יְכוּלִים לְתַאֵר עֲכָשׁוּ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּצְלִיחוּ בְּכָל דְּרָכְכֶם, וּתִבְשְׂרוּ לִי בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא ריד.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מְקַץ, כ"ג פְּסָלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

בְּעֵינַי בְּעֵלֶיךָ, עֲלֶיךָ לְדַעַת כִּי הוּא כְּשֶׁלְעֲצָמוֹ עָשָׂה מִצְוֶה גְדוֹלָה שֶׁל פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, שֶׁהִיא מִצְוֶה גְדוֹלָה עַד מְאֹד, אֲנַחְנוּ אֵין לָנוּ רַק מֵה שְׁעֵינֵינוּ רֹאוֹת, וְאִם הֵינּוּ דְנִים אֶת הָאָדָם לְפִי חֵמֶר הַדִּין, אֲזַי בְּכָלֵל לֹא הֵיטָה מִצְוֶה שֶׁל פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, אָנוּ אֵין לָנוּ רַק מֵה שְׁעֵינֵינוּ רֹאוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא בְּעַל-הַבַּיִת שֶׁל הָעוֹלָם, וּמֵה שֶׁהָאָדָם חִיב — יִטַּל בּוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, אֲנַחְנוּ מְחִיבִים לְקַיֵּם מִצְוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, וְזֶה שֶׁיְךָ בְּכָל מְקָרָה, כִּי מֵה עוֹשִׂים אִם אֶחָד גָּנַב אוֹ רָצַח וְכוּ' וְכוּ', וְאוּלַי זֶה לֹא צוּדֵק וְכוּ', אֲנַחְנוּ צְרִיכִין לְקַיֵּם מִצְוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רטו.

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ג כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מֵה אֵמַר לְךָ! הַסֵּפֶר "גֵּר לְהַצְדִּיק" הוּא מְמַשׁ פֶּאֶר וַיְפִי, וְכַל-כֶּף חָבַל לִי שְׁלֹא חִבְרָתִי עוֹד לְכָל הַפְּחוֹת עֲשָׂרָה קוֹנְטְרָסִים עַל חֲנֻכָּה, כִּי רַק זֶה מֵה שִׁישָׁאֵר מִמֶּנִּי, וְחָבַל מְאֹד מְאֹד, שְׁבַלִּיתִי אֶת הַזְּמַן שָׁם, וְסַבְלִיתִי סָבַל נוֹרָא עַד מְאֹד — חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, אֲשֶׁר אֵין דְּגֻמְתָּן וְכוּ'.

הַעֲקָר אַתָּה רְאֵה לְהַתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד כִּי אֵין בְּרִיָּה שְׁתוּכַל לְחַקוֹת אוֹתָךְ בְּעֵבוֹדַת הַדְּפָסָה, הֵן בְּהַדּוּר וְהֵן בְּיַפִּי וְהֵן בְּפֶאֶר. אֲנִשִּׁי שְׁלוּמֵנוּ מְאֹד מְאֹד רוֹצִים שֶׁתִּשְׁלַח הַיְךָ אֵיזָה שְׁלִיחַ עַל-כָּל-פְּנִים עֲשָׂרִים סְפָרִים, וּבִפְרָטִיּוֹת ר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר, מְאֹד מְאֹד מְשִׁתַּקֵּק אַחַר סֵפֶר, כִּי סוּף כָּל סוּף הוּא מְכַנִּים יְגִיעוֹת וּטְרָחוֹת בְּעֵבוֹדַת הַקוֹנְטְרָסִים, וּבִפְרָטִיּוֹת "תוֹךְ הַנַּחֵל" שֶׁהוּא נִשְׁאָר לְבַד, כִּי אֵין מִי

שײַעזֶר לוֹ בְּזֶה, וְלִכֵּן אִם אֶפְשֶׁר עַל-כָּל-פְּנִיּוֹת אֶחָד לְשַׁלַּח בְּעֵבֹרוֹ,
הֲיָה מְאֹד מְאֹד טוֹב, כִּי מִגִּיעַ לוֹ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

נָא לְהִתְקַשֵּׁר אֶל ... שְׁיִהְיֶה בְּקֶשֶׁר עִמִּי, הַיּוֹם הַיְתֵה יְשִׁיבֵת
מוֹעֵצָה הָרֵאשׁוֹנָה, וְרִצִּיתִי לְשִׁמְעַ דְּו"ח, וּמְאֹד מְאֹד נְחוּץ לִי, כִּי כָּל
מֵה שְׁנֹכְנְסוּ מֵאַתָּנוּ שָׁנִים, זֶה הֲיָה מִמֶּשׁ גַּם מֵהַשָּׁמַיִם.

כא רטז.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ג כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָרַב הַגָּאוֹן ... גֵּרוֹ יְאִיר, רֵאשׁ יְשִׁיבֵת ...

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם.

הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד אֶת הַתְּלֵמִידִים זֶה עֲנִין דֶּרֶךְ
אֶרֶץ. וְעַל זֶה אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כב, ו): "חֲנֹךְ לְנֹעַר עַל-פִּי
דִּרְכוֹ, גַּם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר מִמֶּנּוּ", כִּפִּי שְׁמִחְנֻכִים נֶעַר בְּעֵת
צְעִירוֹתוֹ, כִּפֵּי יִתְנַהֵג כָּל יְמֵי חַיָּו. וְלִכֵּן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן וַיִּסּוֹד הַיִּסּוּדוֹת
לְבַחֲוֹר צְעִיר — לְלַמְדוֹ דֶּרֶךְ אֶרֶץ כְּלָפִי הַהוֹרִים וְכָלִפִּי הַזּוּלָת, וְזֶה
הֲיָה אֶצֶל רַבָּנוּ ז"ל עֶקֶר גְּדוֹל עַד מְאֹד, עַד שֶׁהִתְבַּטָּא פַּעַם בְּזוֹ
הַלְשׁוֹן: "אִם קִסְרִים וּמְלָכִים הָיוּ יוֹדְעִים אֵיךְ אֲנִי מְלַמֵּד אֶת אַנְשֵׁי
דֶּרֶךְ אֶרֶץ, הָיוּ שׁוֹלְחִים אֶת בְּנֵיהֶם אֵלַי לְלַמֵּד דֶּרֶךְ אֶרֶץ", כִּי אֶצֶל
רַבָּנוּ ז"ל הֲיָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוּמְנוּ דֶּרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל מְאֹד, וְלֹא סָבַל שׁוֹם
פְּרָאוֹת מְאֻנְשֵׁיו, וְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוּמְנוּ הָיוּ מִתְנַהֲגִים בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל
מְאֹד מְאֹד. וְלִכֵּן זֶה הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן שְׁצָרִיכִים לְהַחֲדִיר בְּתֵלְמִידִים
שְׂרוּצִים לְקַרָּא עֲצָמָם עַל שֵׁם רַבָּנוּ ז"ל, וְלֹא כְּמוֹ שְׁנוּהֵג הַיּוֹם,
שְׁקוֹרָאִים אֶת זֶה "עֲזוֹת דְּקַדְשָׁה", זֶה פֶּשׁוּט נִקְרָא "עֲזֵי פְּנִיּוֹת"
שְׂדוּמִים לְכָלִבִּים, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (יִשְׁעִיָּה נו, יא): "וְהַכְּלָבִים עֲזֵי נֶפֶשׁ",
וְסִימָן אִם אָדָם בְּאֵמֶת יֵרָא שָׁמַיִם אֲמֵתִי אוֹ לֹא — אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג

כְּלָפִי הַזוּלַת, כִּי "מַצּוֹת בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ" צָרִיכוֹת לֵהִיּוֹת חֲשׂוֹבוֹת לְאָדָם בְּדִיּוּק כְּמוֹ "מַצּוֹת בֵּין אָדָם לְמָקוֹם", וְאֲדַרְבֵּהּ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַפִּיד עַל "מַצּוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ" יוֹתֵר מִ"מַצּוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְמָקוֹם", כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא פּה:): עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְמָקוֹם יוֹם הַכַּפּוּרִים מְכַפֵּר, אֲבָל עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, אֵין יוֹם הַכַּפּוּרִים מְכַפֵּר עַד שֶׁיִּרְצֶה אֶת חֲבֵרוֹ, וְלִכֵּן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר שְׂלֵא יִסְתַּכְסֵּף עִם הַזוּלַת, וּמִכָּל שָׁכֵן שְׂלֵא יִדְבַר עֲלָיו, כִּי בְּקִלוֹת יִקְבַּל עֲנֹשׁ כְּזֶה שְׂלֵא חָלַם וְכוּ'.

הַדְּבָר הַשְּׁנִי צָרִיכִים לְהַחֲדִיר בְּכַחוּרִים אֶת הָעֲנָנִן שֶׁל שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵּין קוּנּוֹ, לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, שִׂיחָהּ רְגִיל הַרְבֵּה לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְזֶה הַמְּפָתַח וְהַשְּׁעָר לְהַכְּנִס אֶל הַקְּדוּשָׁה, כִּי בְּלֹא זֶה הָאָדָם מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל לְגַמְרֵי.

הַדְּבָר הַשְּׁלִישִׁי צָרִיכִים לְהַחֲדִיר בְּתַלְמִידִים חֲמִידוֹ דְּאוּרִיתָא, אֲהֵבַת הַתּוֹרָה, אֶת סֵדֶר-דְּרֵךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל הַמוּבָא (שִׂיחוֹת-הַר"ז, סִימָן עו), שֶׁדִּרְכוֹ הִיְתָה לְלַמֵּד כְּסִדְרָן, וְהָיָה לוֹמֵד הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת, גְּמָרָא, שְׁלַחַן עָרוּף, זֵהָר וְתַקּוּנִים כְּסִדְרָן דִּיקָא. וְאָמַר, שְׂלֵא צָרִיכִים רַק לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לּוֹמֵר הַרְבֵּה, וְאֶפְלוּ שְׂלֵא מִבֵּין בְּהַתְחַלָּה הַכֹּל, עִם כָּל זֹאת יְהִיָּה רְגִיל לּוֹמֵר הַרְבֵּה, וְכִּף יִזְכֶּה לְסִים אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה כְּפֹה וְכִמָּה פְּעָמִים בְּמִשְׁךָ יְמֵי חַיֵּי הַבָּלוּ, תַּנ"ךְ, שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֵפְתָא, רַמְב"ם, טוֹר וְשְׁלַחַן עָרוּף וְכָל הַמְּדַרְשִׁים כָּלָם, רַבָּה וְתַנְחוּמָא וְכוּ', וְכָל סִפְרֵי הַזֵּהָר וְהַתַּקּוּנִים וְכָל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל, סִפְרֵי חֲסִידוֹת וְסִפְרֵי מוֹסֵר, וְלַעֲיֵן הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי שְׂאֵלוֹת וְתִשׁוּבוֹת הַמְּחַדְדִים אֶת הַמַּח, כִּי מְקַשְּׂרִים אֶת הַתּוֹרָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם.

מָה אָמַר לָכֶם! זֶה נִקְרָא חֲנוּף — לְחַנּוּף אֶת הַתַּלְמִידִים, זֶה נִקְרָא חַיִּים נְעִימִים — לְנַצֵּל אֶת יְמֵי הַנְּעוּרִים בְּטוֹב.

אֲשֶׁרִי מִי שִׁיחַנָּה אֶת תְּלִמִּידָיו בְּדֶרֶךְ זוֹ, וְאָז שִׁפְתוֹתָיו יִהְיוּ
דוֹבְבוֹת בְּקִבְרִי, וְיִתְעַנֵּג בְּנַעַם זֵיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם הַצְּלָחָה בְּמִשְׁמִתְכֶם הַקְּדוֹשָׁה...

כּא ריז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מַקָּץ, כ"ג כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, שָׂרְבֵנוּ ו"ל גְּלָה אֶת סוֹד הַהִתְחַדְּשׁוֹת, לְחִדּוֹשׁ עֲצָמוֹ
בְּכָל פַּעַם, כִּי הָעֵבֶר אֵין וְהָעֵתִיד עֲדִין, וּבְזֶה נִבִּין מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה י.): 'וַיְהִי הוּא לְשׁוֹן צֵעַר, 'וְהָיָה הוּא לְשׁוֹן שְׂמֵחָה;
כִּי מַה שֶּׁכָּבַר הָיָה זֶהוּ צֵעַר, כִּי הָעֵבֶר אֵין, וּפְרַח לָנוּ בְּכָלוֹם, הֵינּוּ
יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת כָּל-כֶּף הַרְבֵּה טוֹב מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, לְמוֹד
תּוֹרַת הַקְּדוֹשָׁה, תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְעַל-כָּל-פָּנִים לְחֹשֶׁב מְמַנּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא עָשִׂינוּ, רַק בְּלִינוּ הַזְּמַן הַיָּקָר בְּהֶבֶל וְרִיק, וְלִכֵּן 'וַיְהִי
לְשׁוֹן עֵבֶר הוּא צֵעַר, מַה שֶּׁאֵין בֵּן 'וְהָיָה לְשׁוֹן לְהִבָּא זֶהוּ שְׂמֵחָה,
כִּי אִם יְהִי לְאָדָם שְׂכָל, יַעֲשֶׂה עַל-כָּל-פָּנִים מַעֲכָשׁוֹ טוֹב הַרְבֵּה,
וְעַל-כָּל-פָּנִים יִחֲשַׁב מְמַנּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂכָל דָּקָה שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב מְמַנּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, זוֹהִי מְצוּת עֲשֵׂה שֶׁל יְחִוּד הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שָׁמוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא ריח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מַקָּץ, כ"ג כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלִּלוֹת אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלִמִּידֵי "הַיְכָל-הַקְּדוֹשׁ" דֵּי בְּכָל
אֲתֵר וְאֲתֵר, הַזֶּה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינַתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצְיִלֵם מִכָּל

צרה ומפּל צוּקָה, מפּל נַגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וַיַּחֲלֶלְהָ בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאֲנַחֲנוּ זֹכִים עוֹד פַּעַם בְּזֶה הָעוֹלָם לְדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ו'ל. וַיֵּשׁ דְּבוּר אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁאֵם הָיִינוּ מְצִיִּתִים אֶת קוֹל רַבֵּנוּ ו'ל, וְהָיִינוּ נֹזְהָרִים לְצִיִּתּוֹ עַל כָּל מַה שְּׂאוֹמֵר, מִמִּילָא הִיָּתָה מִתְבַּטְּלֶת כָּל הַהֲתַנַּגְדוֹת שֵׁישׁ עָלֵינוּ בְּעוֹלָם. כֶּף דְּבָרוֹ עוֹד תְּלַמִּידֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו'ל.

לְצַעֲרָנוּ הָרַב, אִם יֵשׁ הַתַּנַּגְדוֹת עַל בְּרִסְלָב, אֲנַחֲנוּ אֲשָׁמִים בְּדַבְּרֵנוּ! כִּי כֶּף אוֹמֵר רַבֵּנוּ ו'ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת מַחֲלָקֶת): הַמַּחֲלָקֶת שְׁעַל הַצְּדִיק, זֶה בָּא מִהַמַּחֲלָקֶת שֶׁבֵּין הַצְּדִיקִים; הַרִי כָּל יְהוּדֵי הוּא צְדִיק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה ס, כא): "וְעַמֶּךָ כָּלֶם צְדִיקִים", אֲלָא נִקְדַּת הַצְּדִיק שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד נִעְלַמַת וְנִסְתַּתְּרַת. מִזֶּה בָּא שְׁבַנֵי-אָדָם שְׁבוּרִים, רְצוּצִים, שְׁרוּיִים בְּדַכְּאוֹן וּבְעַצְבוֹת, לֹא רוּצִים לְלַמֵּד וּלְהִתְפַּלֵּל, לֹא רוּצִים לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, לֹא רוּצִים לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה בְּשִׁיחַת חֲבָרִים מְחֻזְקֶת, כִּי מִנְחִים בִּיאוּשׁ. וּמֵאַיִן בָּא דְבַר כֶּזֶה? כִּי נִעְלַמַת מֵהֶם נִקְדַּת הַצְּדִיק שֵׁישׁ אֶצְלָם, וְאַיֶּךָ? עַל-יְדֵי פֶגַם הַבְּרִית; כִּי, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבֵן, מִי שֶׁנִּפְגַּם בְּבְרִית, הוּא שְׁרוּי בְּעַצְבוֹת וּבְדַכְּאוֹן עִמָּךְ, כִּי נִעְלַמַת וְנִסְתַּתְּרַת מִמֶּנּוּ נִקְדַּת הַצְּדִיק, וּבִשְׁבִיל זֶה צְרִיכִים לְבוֹא אֶל הַצְּדִיק, כִּי הַצְּדִיק יִמְצָא אֶצְלוֹ אֶת הַנִּקְדָּה הַשִּׁיכָה אֵלָיו בְּעַת הַזֹּאת, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לֵד), שֶׁהַצְּדִיק מְגַלֶּה אֶת הַנִּקְדָּה שֶׁל כָּל יְהוּדֵי, וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁנִּתְגַּלֶּה אֶצְלֵי יְהוּדֵי נִקְדַּת הַצְּדִיק שְׁלוֹ, מֵאִיר לוֹ אַחֲרַת הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלָמָּה אִם-כֵּן יֵשׁ מַחֲלָקֶת עַל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב? כִּי בֵּין הַצְּדִיקִים, בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, יִשְׁנֵן אֵי הַבְּנוֹת, כָּל אֶחָד דּוֹאֵג רַק לְעַצְמוֹ, וְלֹא אֲכַפַּת לוֹ מִהַזּוֹלַת, וְזֶה לֹא הוֹלֵךְ כֶּף. יֵשׁ דְּבוּר מִמוֹהֲרַנְ"ת ו'ל, שְׂאֹמֵר פַּעַם: דְּבַר רַבֵּנוּ ו'ל יֵצֵא מִהַכַּח אֵל הַפַּעַל בְּלַעֲדִיךָ גַם-כֵּן, אֲבָל יוֹתֵר יָפָה שְׂאֵתָה תְּשִׁים יָד וְתַעֲזֹר. רַבֵּנוּ ו'ל הַבְּטִיחַ לָנוּ: נִצַּחְתִּי וְאֲנִצַּח כִּי מִדְּתוֹ נִצַּח', דְּבַר רַבֵּנוּ ו'ל יִכְבַּשׁ אֶת הָעוֹלָם, אִם כֵּן רוּצִים אוֹ לֹא רוּצִים — לֹא שׂוֹאֲלִים אֶף אֶחָד, אֲבָל אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שֶׁמְטָה כְּתָף וְשָׂכָם, שֶׁדְּבַר רַבֵּנוּ ו'ל יוֹכַל לְהַתְּפַשֵּׁט בְּעוֹלָם, עַד שֶׁרַבֵּנוּ ו'ל יִתְגַּלֶּה

בעולם, ויכבש את העולם. מהו דבר רבנו ז"ל? גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, לגלות ולפרסם לכלם שהקדוש-ברוך-הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוף כל עלמין, ואין שום תכלית בזה העולם, רק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולתכלית הזו באנו לזה העולם — לדבר אליו ותברך, ולהחיות עצמנו לא להשבר משום דבר בעולם. ולכן מנח החוב על אנשי שלומנו — כל אחד ואחד במקומו ובעירו, שתהיה אצלו חבילה של ספרים, ויפיץ ספרי רבנו ז"ל, שיצטק בהפצת מעינות החכמה חוצה, ולא יסתפל על שום ברִיה שבעולם, אין מונעים! אין חולקים! אין מתפעלים מאף אחד! החוב מנח עלינו. כמו שרבנו ז"ל מוסר נפשו בעבורנו, כן עלינו למסור נפשנו בעבור דבר רבנו ז"ל ביתר שאת וביתר עז. ואשרי מי שעוסק בזה, ואז יתברך מפי אל עליון.

אחי ורעי היקרים! עובר על כל אחד ואחד מאתנו מה שעובר — חלישות הדעת, ירידות ונפילות, כל אחד ואחד כפי שידע את האמת, ואינו רוצה להטעות עצמו. אבל מדוע לא נתחיל לדפדף בכל יום בספר של רבנו ז"ל, ב"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא?! שנדבר בכל יום מדברי רבנו ז"ל אחד עם השני, שנלמד בספרי רבנו ז"ל אחד עם השני, שנלמד בעצמנו ספרי רבנו ז"ל. מדוע לא נדפדף בכל יום ב"לקוטי-מוהר"ן", ומשם נקבל עצות איך להחזיק מעמד, איך לא להשבר! הלא ספרי רבנו ז"ל מכניסים בנו התחזקות, התעוררות, תשוקה להקדוש-ברוך-הוא, הגה רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יז), שאדם צריך להזהר מאד להיות שמח וטוב לב בשבת, ומעלת השמחה של שבת — אין לתאר ואין לשער כלל, וכשאדם זוכה להיות שמח בשבת, אז יוצא מהשעבוד והגלות ובלבול הדעת שיש לו, והיראה שלו שמפחד מהקדוש-ברוך-הוא זה עם דעת, מה שאין כן כשאדם אינו שש ושמח בשבת, אזי עובר עליו שעבוד ובלבול וחלישות הדעת, וכל השבוע הוא שבור ורצוץ ומדכא. על-כן למה לא נצית את רבנו ז"ל, ונתחיל להיות מהשבת הזו רק שמחים, ונרקד בכל שבת מרב שמחה, שזכינו לדעת מה זה שבת. ורבנו ז"ל הזהירנו ללמד ב"ראשית

חֲכָמָה" בְּשֵׁעַר הַקְּדוּשָׁה, שֶׁשָׁם מְדַבֵּר מְקַדְּשֵׁת שַׁבָּת. הָאֵם פֶּעַם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו צִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל וְלָמַד שָׁם?! אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ לְלָמַד שֵׁעַר זֶה?! וְזוּ רַק דְּגִמָּא אַחַת קִטְנָה לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְלֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה בְּשַׁבָּת, וְלֹא לֹאמֹר: "אֲבָל", "אֲבָל", "אֲבָל", לְכָל אֶחָד יֵשׁ תְּרוּצִים וְכוּ', 'אֲבָל' אוֹתִיּוֹת 'אֲבָל', רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּרַגַע שֵׁישׁ לְאָדָם תְּרוּץ 'אֲבָל', רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עֲלִיו לְדַעַת שֶׁהוּא בַּעַל אֲבָלוֹת. מָה עֲנִין אֲבָלוֹת, בַּר מִיָּנָן, שְׁלֹא גִדַע מְצָרוֹת, שֶׁאָדָם אֶבֶד מִיִּשְׁהוּ יָקָר, אֲבָא אוֹ אִמָּא, בֵּן אוֹ בַת, אַחוֹת אוֹ אֵח, הַשֵּׁם יִשְׁמַר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל.

מְסַפֵּר, שְׁמוֹהֲרֵינֵי ז"ל הֵלֶךְ פֶּעַם לְנַחֵם אֲבָלִים, וְהָיוּ שָׁם הֶרְבֵּה אֲנָשִׁים, וְאֶחָד סֵפֶר בַּעַת נַחוּם אֲבָלִים, שֶׁפֶּעַם הֵלְכוּ תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זי"ע לְנַחֵם אֵיזָה אֲבָל, וְהַחֲלוּ לְדַבֵּר מִהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זי"ע, וְשִׁכְחוּ לְגַמְרֵי שֶׁהֵם נִמְצָאִים אֲצֵל אֲבָל, כִּי מֵרַב הִתְלַהְבוּת וְתִשְׁוֹקָה שֶׁהִיָּתָה לָהֶם לְדַבֵּר מִהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע נִכְנָסָה בָּהֶם שִׁמְחָה כְּזוֹ, עַד שֶׁשִׁכְחוּ הֵיכָן נִמְצָאִים, וְהַחֲלוּ לְרַקֵּד, וְגַם הָאֲבָל בְּעֲצָמוֹ יֵצֵא אִתָּם בְּרַקוּד, וְשִׁכַּח שֶׁהוּא אֲבָל, וְתַכְּף כְּשֶׁשָּׁמַע מוֹהֲרֵינֵי ז"ל סְפוּר זֶה, אָמַר, שְׁגַם כְּשֶׁמְדַבְּרִים מִרַבְּנוּ ז"ל יָכוֹל לְקִרוֹת דְּבַר כְּזֶה, וְהַחֲלֵל לְדַבֵּר מִרַבְּנוּ ז"ל, וְהַכְּנִיס בְּכָל אֵלוֹ הַמְּנַחֲמִים שִׁמְחָה כְּזוֹ, שֶׁהַחֲלוּ לְרַקֵּד מֵרַב שִׁמְחָה, וְגַם הָאֲבָל שִׁכַּח שֶׁהוּא אֲבָל וְרַקֵּד אִתָּם. מִכָּל זֶה אָנוּ רוֹאִים מַה זֶה לְדַבֵּר מִרַבְּנוּ ז"ל, מַה זֶה לְהַתְנַהֵג בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל. עַד כְּדֵי כֶּף שְׁמִי שְׁאֲבָל, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׁלֹא גִדַע מְצָרוֹת, אִם הוּא רַק מְכַנֵּס בְּעֲצָמוֹ דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲזִי נִכְנָס בְּשִׁמְחָה כְּזוֹ, שֶׁנַּעֲשֶׂה אֲצֵלוֹ בְּטוֹל הַבְּחִירָה. אַךְ עַקֵּר הַבְּעִיָּה, שֶׁכָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ תְּרוּץ: "אֲבָל", "אֲבָל", "אֲבָל", וּמִזֶּה בָּא שְׁמֵרְגִישׁ אֲבָלוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, צְרִיכִים לְדַעַת, שְׁאִין דְּבַר כְּזֶה "אֲבָל", אִם רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר מִשְׁהוּ, צְרִיכִים לְלַכֵּת עַד הַסּוּף בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ, אִם רַבְּנוּ ז"ל אָמַר שֶׁצְרִיכִים לְהִשְׁמַר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה בְּשַׁבָּת, אֲזִי אָנוּ מְכַרְחִים לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה בְּשַׁבָּת, וְהַנְקֻדָּה שֶׁל שִׁמְחָה בְּשַׁבָּת מְגַלָּה שְׁאָנוּ יְהוּדִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מֵאִי שַׁבָּת? שְׁמָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְשָׁלִים מְכָל סְטֻרוֹי (וְהַר חֶלֶק ב' פח:), הַשַּׁבָּת הִיא

הַנִּקְדָּה הָאֲמֻצָּעִית שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, הַכֹּל מִסְתַּוְּבָב סְבִיב שַׁבָּת, וְכָל הַבְּרָכוֹת בְּאוֹת מִשַּׁבָּת. וְהִנֵּה אָנּוּ רוֹאִים שְׂדֵי־קָא בְּשַׁבָּת אֵינְנוּ שְׂמֵחִים וְרָבִים בְּבֵית, אֵין יֵשׁוּב הַדַּעַת, אָנּוּ מְלֵאִים כְּסִילוֹת וְשָׁטוֹת. וְלִכֵּן לְמָה לֹא נִקְבַּל עַל עֲצָמָנוּ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה בְּשַׁבָּת? ! וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר פְּעַם (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן לֵב): תִּרְאוּ, אָבֵא אוֹמֵר לְיַלְדֵים תֹּאכְלוּ, וְגַם אֵת זֹאת קָשָׁה לְקַיֵּם. וְסִיִּים רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר: הִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לָנוּ בְּשַׁבָּת אֵל תַּעֲשׂוּ שׁוֹם דְּבַר, אֶלֶּא אֶכְלוּהוּ הַיּוֹם, כִּי שַׁבָּת הַיּוֹם, הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֵהוּ בְּשִׁדָּה (שְׁמוֹת טו, כה), וְגַם זֹאת אֵינְנוּ יְכוּלִים לְקַיֵּם. וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), שֶׁאֲכִילַת שַׁבָּת כְּלָה אֶלְקוֹת, וּמָה שֶׁאֲדָם אוֹכֵל בְּשַׁבָּת וְשִׁמַּח בְּאֲכִילַת שַׁבָּת, זֶה תִּקּוּן יוֹתֵר גָּדוֹל מִתַּעֲנִיַת, וְכַבֵּר אֵינְנוּ צָרִיף לְהַתְעַנּוֹת, וּמִבְטֵל אֵת כָּל הָאוֹיְבִים וְהַשׁוֹנְאִים שְׁלוֹ. וְזוֹ רַק דְּגַמָּא קִטְנָה, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל בִּקְשׁ לְשִׁמַּח בְּשַׁבָּת, וְכֵן נִמְשִׁיף עָלֵינוּ קִדְשַׁת שַׁבָּת עַל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל.

וְכֵן אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טו), שֶׁאֲדָם צָרִיף מְאֹד מְאֹד לְשִׁמּוֹר שְׁלֵא יִקַּח אֵת הַכְּבוֹד לְעֲצָמוֹ. הֵינּוּ כְּשֶׁבֵּא לְאָדָם כְּבוֹד, הוּא צָרִיף תִּכְף-וּמִיד לְהָרִים וּלְהַגְבִּיֵה אֵת הַכְּבוֹד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי בְּאֵמַת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין, וְסוּבָב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹף כָּל עֲלָמִין, מֵה שִׁיף שֶׁאֲדָם יִקַּח אֵת הַכְּבוֹד לְעֲצָמוֹ?! הַרִי זֶה בּוֹשָׁה הַכִּי גְדוּלָּה שֶׁאֲדָם מְחַפֵּשׁ כְּבוֹד, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, וּמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. אִף כָּל זֶה נוֹבֵעַ, רַק מִחֲמַת שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵה שְׁעוֹבֵר, וְנוֹפֵל לְמָקוֹם שְׁנוּפֵל, וְאֵז מִתְגַּבְּרִים עָלָיו עֲזֵי פָּנִים, שֶׁמְדַבְּרִים כָּל דְּבַר אֶסוּר, וְהֵם מְלֵאִים יִשׁוֹת וּמְכַנִּיסִים גַּם בּוֹ גְּאוֹת, כְּאֵלוֹ הוּא הַגִּיעַ לְאִיזוֹ מַעֲלָה, וּמִתְחִיל לְדַבֵּר עַל הַצְּדִיק, חַס וְשָׁלוֹם. וּמִזֶּה בָּא שְׁנַעֲלָם וְנִסְתָּר כְּבוֹד הַצְּדִיקִים, וְקָמִים מִנְּהִיגִים עֲזֵי פָּנִים, אֲשֶׁר זֶה מֵה שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה מ:ט): פָּנֵי הַדּוֹר כְּפָנֵי הַכְּלָב, כִּי הַעֲזֵי פָּנִים הֵם כְּלָבִים עֲזֵי נֶפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישַׁעְיָה נו, יא): "וְהַכְּלָבִים עֲזֵי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׁבַעָה", וְאוֹתָם עֲזֵי פָּנִים מַעֲלִימִים וּמְסִתְרִים אֵת הַצְּדִיק, וְזוֹ הַבְּחִירָה שֶׁמְסִרוּ לְבַגְּי-אָדָם; כִּי בְּאֵמַת אֵם

הִזָּה מִתְגַּלֶּה פְּנֵי הַצַּדִּיק בְּעוֹלָם, וְהַדְּבוּרִים שְׁלוֹ הָיוּ נִכְנָסִים בְּעוֹלָם, הִזָּה בְּטוֹל הַבְּחִירָה, וְכֻלָּם הָיוּ רָצִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהָיוּ שְׂמֵחִים בְּשִׂמְחַת שַׁבָּת, וּמְמַשִּׁיכִים אוֹתָהּ לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), שֶׁקִּדְשַׁת שַׁבָּת צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךָ שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, וְזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי הַצַּדִּיקִים, אֲבָל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן תָּמִיד יֵשׁ כְּלָבִים שֶׁהֵם עֹזֵי פָּנִים, וְהֵם מְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיק כֹּל דְּבַר אֲסוּר, שׁוֹכְחִים שֶׁהַצַּדִּיק הַזֶּה הוֹצִיאָם מִהַזְּבִיל וְהַלְכָלוּךְ וְהַזְּהֵמָה וְהַבּוֹץ שֶׁהָיוּ שָׂם, הַצַּדִּיק רָחַץ אוֹתָם, קָשַׁט אוֹתָם בְּכָל מִינֵי קִשׁוּטִים, הַצַּדִּיק עִם הַדְּבוּרִים הָאֵלוּ נָקָה אוֹתָם מִכָּל מִינֵי לְכוּלִיכִים וְזֵהֶמוֹת, וְהַלְבִּישָׁם לְבוּשִׁים קְדוּשִׁים, וְעַל יָדוֹ זָכוּ לְלַמֵּד הַרְבֵּה תוֹרָה וְלְהַתְּבוּרָד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלְהַתְּפַלֵּל בְּכוֹנֶה, עַד שֶׁגַּם הֵם יְכוּלִים לְעוֹרֵר אַחֲרֵים, אִךְ מַחֲמַת הַגְּאוּת וְהַיְשׁוּת שֶׁנִּכְנָסָה בָּהֶם, מְלֵאִים עֲזוֹת וְחֲצִיפוֹת, עַד שֶׁאֵינָם מִתְּבַיְשִׁים לְדַבֵּר עַל הַצַּדִּיק, וְלָהֶם עוֹד יֵשׁ חִלְשׁוֹת הַדַּעַת עַל הַצַּדִּיק. שְׂמוֹ שְׂמִים! אִיךְ אָדָם יְכוּל לְהִיּוֹת טָפֵשׁ, אַתָּה הַתְּקַרְבֵּת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, אַתָּה הַתְּחַלֵּת לְלַמֵּד עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק, הַצַּדִּיק מְסוּר נִפְשׁוֹ בְּשִׁבִילֵךְ, הוּא הוֹרִיד עֲצָמוֹ אֶלְפֵי אֶלְפִים מְדַרְגּוֹת וְשִׂמַּח אוֹתְךָ, כַּמּוֹ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל סִפֵּר לָנוּ (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן קנ"ד), שֶׁהַגְּמָרָא אוֹמְרַת (בְּרַכּוֹת ד.) עַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁאָמַר: וְאֵנִי יָדִי מְלַכְלָכוֹת בְּשִׁפּוּר, בְּדָם וּבְשִׁלְיָהּ, כְּדִי לְטַהֵר אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ; שְׂזָה סוֹבֵב עַל הַצַּדִּיק, שֶׁהַצַּדִּיק מוֹלִיךְ עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ כָּל הַלְכָלוּכִים, כְּדִי לְנַקוֹת גְּשֵׁמֵתָנוּ, שֶׁגַּם אָנוּ נִזְכָּה סוּף סוּף לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְנִזְכָּה לְרְאוֹת בָּמוֹ עֵינֵינוּ אֶת הַשְּׂכִינָה. וְלִבְסוּף אוֹתוֹ אָדָם שֶׁהִזָּה מְלַכְלֵךְ בְּתוֹךְ זָבֵל, וְעַדִּין הוּא מְלַכְלֵךְ, רַק נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא מְשֵׁהוּ, אֵינּוּ מִתְּבַיֵּשׁ לְהִיּוֹת עִז פָּנִים נֶגֶד הַצַּדִּיק. אִךְ זֶה מִפְּלֵאֵי הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׂמוֹ, וְזֶה הַנְּסִיּוֹן שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. וְאִם הֵינּוּ מְבֻטְלִים עֲצָמָנוּ לְגַמְרֵי אֶל הַצַּדִּיק, הֵינּוּ זוֹכִים לְמָה שְׂזוֹכִים; כִּי מֵה מַקְדָּם שֶׁהֵינּוּ מְלַכְלָכִים בְּתַכְלִית הַלְכָלוּךְ עִם זֵהֶמַת פָּגַם הַבְּרִית, עִם מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת, עִם עֵינִים מְזֵהֶמוֹת, שֶׁרַחֲמָנָא לִישְׁבֹּן, הַסֵּתְפִלְנוּ בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים, וְהֵינּוּ בְּכַעַס וְרָצִיחָה, וְדַבְּרָנוּ לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת, לִיצְנוּת, דְּבָרִים בְּטִלִּים, וְעַשִּׂינוּ מַעֲשִׂים רָעִים, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הַצַּדִּיק הוֹרִיד עֲצָמוֹ אֵלֵינוּ, אֶל הַצְּנוּר שְׁלָנוּ, כַּמּוּבָא

בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח'), שְׁהַצְדִּיק יוֹרֵד אֶל צְנוּר הָרָשָׁע, וְדִיקָא שָׁם שׁוֹבֵר אֶת הָרַע שְׁלוֹ, וְאַחַר-כֵּן מַעֲלָה אוֹתוֹ; אֲזִי לֹא דִי שְׁהַצְדִּיק הוֹרִיד עֲצָמוֹ וְהַעֲלָה אוֹתָנוּ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה עֵתָה, שְׁבָרוּךְ הַשֵּׁם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדַע מָה עָשָׂה בְּשִׁבְלֵי הַצְדִּיק, שְׁהַעֲלָה אוֹתוֹ מִן הַשָּׂאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתִּיו, וְעַם כָּל זֹאת, אֵין אָדָם מִתְבַּיֵּשׁ וּמִתְחִיל לְנַבֵּחַ וּלְדַבֵּר עַל הַצְדִּיק וּלְפָגֵם בְּכְבוֹדוֹ. אַבְל אִם הֵינּוּ עֲדִין מְבֹטְלִים עֲצָמָנוּ אֶל הַצְדִּיק, הֵינּוּ עוֹלִים עוֹד וְעוֹד, כִּי אֵין סוּף וּגְבוּל לְהִכָּן אָדָם יְכוּל לַעֲלוֹת מֵעֵלָה.

לְכֵן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים! רֵאשִׁית, לֹא לְפָגֵם בְּכְבוֹד הַצְדִּיק, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינָנו מוֹחֵל עַל זֶה, וּמִקְפִּיד מְאֹד עַל מִי שְׁמַזְלִזֵל בְּכְבוֹד הַצְדִּיק, וּמְקַבְּלִים עָנֶשׁ חֲמוּר. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה לט): הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתֵר עַל כְּבוֹדוֹ, אַבְל לֹא וְתֵר עַל כְּבוֹד הַצְדִּיקִים וְהַנְּבִיאִים. כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִסְתַּכֵּל עַל זוּלָתוֹ בְּעֵין טוֹבָה, וְאִיךְ אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל? דֶּרֶךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַבִּיט עַל כָּל הַטּוֹבוֹת, וְאֶפְלוּ שֵׁישׁ בָּנוּ רַע, כְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כג, כא): "לֹא הַבִּיט אֶן בַּיַּעֲקֹב", הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דֵּן אוֹתָנוּ לְכַף זְכוּת, וּמְכַל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן שְׂאֵסוּר לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּגִנוּת חֲבָרוֹ, וְלִמְצָא בּוֹ אֶת הָרַע. וְלֹא בַחֲנָם שְׂרַבְּנוּ ז"ל הַזֵּהִירָנוּ כָּל-כָּף (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שְׁצָרִיךְ לְדוֹן אֶחָד אֶת הַשָּׂנִי לְכַף זְכוּת, כִּי בְזָה תְלוּיָה כָּל הַצְלָחָתָנוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְלְכֵן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד אֶתְכֶם מְאֹד, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! אִם זְכִינוּ לַעֲבֹר עַל כָּל-כָּף הַרְבֵּה מְנִיעוֹת, כָּל-כָּף הַרְבֵּה יְסוּרִים, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, זְכִינוּ לְהִיּוֹת בְּאוּמָן בְּמִשְׁךְ הַשָּׂנָה, וְזְכִינוּ לְהִיּוֹת בְּאוּמָן בְּרֵאשׁ הַשָּׂנָה לְכָל הַפְּחוֹת פְּעַם אַחַת, וּמְכַל שְׁפָן שֵׁישׁ כְּאֵלוּ שְׁהִיוּ פְּעָמִים וְשִׁלֵּשׁ וְחִמֵּשׁ וְכוּ', עֲלִינוּ לְהִיּוֹת שְׂמִחִים וְעֲלִיזִים, וְאֶחָד יַחֲזֵק אֶת הַשָּׂנִי, וְאִיךְ יֵשׁ זְמַן לְמַחְלָקָת וּמְרִיבוֹת, וּלְדַבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת עַל הַזּוּלָת? ! זֶה סִימָן שְׁעֲדִין רְחוּקִים מִהַצְדִּיק, עֲדִין רְחוּקִים מִהַסְפָּר הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן"; כִּי אִם בְּאַמַּת הֵינּוּ רוֹצִים לְשַׁמֵּעַ בְּקוֹל הַצְדִּיק, לֹא הֵינּוּ עוֹזְבִים אֶת הַצְדִּיק, אֶלָּא לוֹמְדִים בְּסִפְרוֹ פְּעָמִים אֵין מְסַפְּר, אִיךְ יֵשׁ לָנוּ זְמַן לְשִׁטּוֹת וּלְכּוֹחִים? ! אַתָּה אוֹמֵר: "יֵשׁ לִי חֲלִישׁוֹת

הדעת מפלוגני, יש לי שברון לב מאלמוני?! "ואתה שוכח שהכל בא ממך, מחטאיך.

שמעתי פעם את אחד מאנשי שלומנו, שהיה לפני תשעים שנה באומן, בשנת תר"ע. ושמע אז שאחד מאנשי שלומנו למד את המאמר חז"ל (ספה נב.): כל הגדול מחברו — יצרו גדול ממנו. ופרש כך: כל הגדול — אם אתה רואה שאחד נעשה גדול בעבודת השם יתברך, זה מחברו — היה לו חבר טוב, ויצרו — אם בוער בו היצר הרע בתאות נאוף — זה בא ממנו, יצרו גדול אצלו — זה ממנו! ולא כמו שכל דבר שקורה עם האדם הוא תמיד משליך את האשמה על זולתו ומאשים אותו, "בגלל החבר אני כך", "בגלל החבר יש לי חלישות הדעת", וכדומה. לא ולא! אם אתה רוצה להיות גדול, זה רק מחברך, שתתחבר עם אנשי שלומנו, ותדברו זה עם זה דבורי התחזקות, אזי תעשה גדול, אבל אם יצרו גדול, שבווער כך יצר הרע גדול, ויש לך חלישות הדעת, זה ממך מעצמך, ומחמת שאתה משגע, כמאמרם חז"ל (סוטה ב.): אין אדם עובר עברה, אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות. וכל אחד כפי רבוי עוונותיו, כן יש בו רוח שטות (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז).

לכן, אנשי שלומנו היקרים! הבה נפסיק לדבר זה על זה, די לשנאה ולקנאה, שהורסת כל חלקה טובה. איננו יכולים לעמד על המשמר, אבל אסור לאחד 'לנבח' על זולתו, כי מי שמתקוטט ומדבר על הזולת הוא ככלב, כי מה יש לך עם אחר? ! הלא פשיגייע היום, ותצא מזה העולם, הנשמה תעלה לשמים, והגוף לקבורות יובל, ואז יקברוך בקבר נפרד בדר, ומה תעשה שם לבד, מסבב עם תכריכים? ! אז יהיה לאדם זמן לחשב, ויראה מה היה לו כל חייו, חלישות הדעת מהזולת, אף מה יכול לעשות לי עתה? ! ותוך כדי שחושב, ישמע עכברי שדה, נחשים, תולעים, ויתחיל להתפחד מאד. ואינו יכול לברח, אין להיכן לברח. לכן רבנו ז"ל פרש את מאמר חז"ל (אבות ד, כב): 'אל תאמר שהשואל בית מנוס לך', עכשו כשאדם יש לו רשות להסתובב וללכת היכן שרוצה, אומר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן פד), כשמקבל נשיכה או עקיצה, אזי מרב טרדות,

אֵינָנו חֹשׁ בְּזָה, אֲבָל שֵׁם בְּקָבֵר שׁוֹמְעִים כָּל רְחִישָׁה שֶׁל כָּל תּוֹלְעַת, וְלִכֵּן אֵל תַּחֲשֹׁב שֶׁהַמִּיתָה הִיא פְּתוּחַ לְחַיִּיד, בֵּית מְנוּס לְצָרוֹתַיִךְ. וּמָה עוֹשִׂים אָז? כְּתוּב בְּזֵהר (עֵין חֶלֶק א' נג): כִּמָּה דְאִתְדַבֵּק בַּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, בְּנִי יְדַבֵּק בְּעֲלָמָא דְאִתִּי; כִּמּוֹ שְׂאֲדָם מְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּנִי מְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא; אִם אָדָם בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ רַק מְדַבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר עַל אִף אֶחָד, וְאֵינוֹ שֵׁם לֵב לְאִף אֶחָד, רַק רוֹצֵה אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּנִי יִהְיֶה אַחֵר הַסְּתַלְקוּתוֹ, שִׁיִּדְבֵּק עֲצָמוֹ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; הֵינּוּ מִחֲמַת שְׂהִיָּה כָּל-כָּף דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחַיּוֹ, גַּם לְאַחַר מוֹתוֹ יִהְיֶה דְבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִיצַד זֹכִים לָזֶה? עַל-יְדֵי שְׁלוֹמְדִים הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן.

לִכֵּן אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַיְקָרִים! דְּעוּ שֶׁכָּל הַהֲתַקְרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, תְּלוּיָהּ בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְהַזְהִירָנוּ עַל כָּף רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר, שְׁנֹלְמַד בְּסַפְרוֹ כָּל-כָּף הַרְבֵּה, עַד שִׁיְהִיָּה שְׂגוּר עַל פִּינוּ. וְזֶה יַעֲשֶׂה אוֹתָנוּ בְּעַל תְּשׁוּבָה וּבְעַל מַח וּבְעַל הַשְּׂגָה (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שִׁמּוֹז). וּמִי שְׁלוֹמְד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, אָמַר מוֹהַר"ן ז"ל, הַתּוֹלְעִים בְּקָבֵר לֹא יִגָּשׁוּ אֵלָיו. אִזְ הִנֵּה יֵשׁ לָנוּ כְּבָר בְּטוּחַ לְאַחַר הַמִּיתָה וְהַסְּתַלְקוּת, שֶׁהַתּוֹלְעִים לֹא יִגָּשׁוּ אֵלָינוּ בְּקָבֵר, שֶׁהַעֲקָרְבִים וְעַכְבְּרֵי שְׂדֵה וְהַנְּחָשִׁים לֹא יִרְחָשׁוּ תַחְתָּנוּ וְלֹא יֵאָכְלוּ בָנוּ, עַל-יְדֵי שְׁנִתְמִיד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, כִּי בְּגוֹף שִׁיְהִיָּה "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, הַתּוֹלְעִים בְּקָבֵר לֹא יוּכְלוּ לְגַשֵּׁת. אִם הֵינּוּ מַחְדִּירִים בְּלַבְנוּ דְבַר זֶה הַיֵּטֵב, כְּבָר הֵינּוּ לוֹמְדִים "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, אִף עַקֵּר הַבְּעִיָּה שְׁלָנוּ, שְׂאָנוּ חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, אֲשֶׁר בּוֹדָאֵי זֶה טוֹב מְאֹד, וּבְמָקוֹם שֶׁבְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שֵׁם צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוּלִים לַעֲמֹד (בְּרִכּוֹת לר.). אֲבָל כָּל בְּעַל תְּשׁוּבָה צְרִיךְ רַחֲמִים רַבִּים, כִּי כְּתוּב: "פְּתִי יֵאָמֵין לְכָל דְבַר", הֲלֹא בְּעַל-תְּשׁוּבָה אֵינָנו יוֹדְעֵי כְּלוּם בְּעִנְיַי הַדַּת, בָּא עַכְשָׁו מְעוֹלָם חִילוּנִי, מְעוֹלָם שׁוֹנָה לְגַמְרִי, שְׂאִין יוֹדְעִים בּוֹ כְּלוּם, וּבְרַגְע שָׂרַק מִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה, אֶל רַבְּנוּ ז"ל, חוֹשֵׁב שֶׁכָּל 'בְּרַל' וְ'שְׂמַרְל' וְכָל 'זְרַח' הוּא כְּבָר מְנַהִיג, וְיוֹדְעֵי מָה שְׂמַדְבֵּר, וְיֵשׁ לוֹ הַתְּפַעְלוּת מִמֶּנּוּ, וּבְפָרֵט שְׂבָרְל' וְזְרַח' דְּבָרוּ רַע עַל פְּלוּנִי, הֵם כְּבָר קִדְשׁ

קַדְשִׁים, בְּשִׁעָה שְׁאוֹתוֹ בְּעַל תְּשׁוּבָה אֵינּוּ יוֹדֵעַ שֶׁבְּרַל' וְשִׁמְרַל' פְּגוּמִים וְנוֹלְדוּ שְׁלֵא בַקְדָּשָׁה, כִּי אִמָּם לֹא שְׁמֵרָה טְהוֹרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וַיֵּשׁ סִפְקוֹת אִם הֵם מִתְּרִים לְבּוֹא בַקְהָל ה', כִּי בַקְבוּצִים הִתִּירוּ אֶשֶׁת אִישׁ, אֲזַי שׁ בּוֹ חֲשַׁשׁ מִמְּזֹר, וּמִי יוֹדֵעַ מִי הָאָבָא שְׁלוֹ? ! וּמָה אִם-פֶּן אַתָּה מִתְּפַעֵל מֵהֵם? ! אֶלָּא מָה, הֵם יְכוּלִים 'לְעַבֵּד' עֲלֶיךָ, לְהַצִּיג הַצְּגָה יְפָה, כִּי הֵם קוֹפְצִים וְצוּהָלִים, אוּ מְלִבִּישִׁים עֲצָמָם כְּפָה לְבָנָה אוּ פֹאוֹת אֲרָכִים... בְּוַדָּאִי, כִּי הֵיוּ לָהֶם שְׁעָרוֹת אֲרָכוֹת וְגִזְזוּ אוֹתָן, לְקַחוּ סָמִים, עָשׂוּ כָּל מִינֵי תוֹעֵבוֹת, וְעָתָה שָׁבוּ בַתְּשׁוּבָה, אֲשֶׁר בְּוַדָּאִי זֶה טוֹב מְאֹד, אֲבָל צְרִיכִים לְהַפִּיר אֶת מְקוֹמָם, כִּי זֶה אֶחָד מִהַדְּבָרִים שֶׁהַתּוֹרָה נִקְנִית בָּהֶם: 'הַמִּפְּרִיר אֶת מְקוֹמוֹ' (אֲבוֹת ו). וְלִכֵּן כָּל אֱלוֹי שֶׁשָּׁבוּ בַתְּשׁוּבָה, עֲלֵיהֶם לְדַעַת, שְׂאֵם רוּצִים לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים לְרַבֵּנוּ ז"ל, זֶהוּ רַק עַל-יַדֵּי לַמּוֹד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", לֹא עַל-יַדֵּי 'בְּרַל' 'שִׁמְרַל' וְ'זֶרַח', וּמִי שְׁלוֹמֵד יוֹתֵר "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֶצְלוֹ מֵאִיר יוֹתֵר אוּר רַבֵּנוּ ז"ל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), שֶׁפָּנְיוֹ, שֶׁכָּלוּ וְחִכְמָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק מְנַחֵם בְּתוֹךְ הַסִּפּוּר שְׁלוֹ. וְאִם אָדָם רוּצָה לְרְאוֹת וּלְהַפִּיר אֶת הַצַּדִּיק, יִלְמַד בְּסִפְרוֹ הַרְבֵּה מְאֹד.

לִכֵּן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד, אַחֲרֵי הַיְקָרִים! אֵל תִּתְּפַעֵלוּ מִכָּל אֱלֹהִים, כִּי גַם בַּחֲטָא הַעֲגָל הַתְּפַעֵלוּ מִהַעֲגָל הָעֲנָקִי שֶׁנַּעֲשָׂה, וְכֻלָּם רָקְדוּ סְבִיבוֹ, וְאָמְרוּ (שְׁמוֹת לב, ד): "אֱלֹהִים אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל"; עַל-כֵּן אֲסוּר לַעֲשׂוֹת עֲגָל וְאֱלִיל מִבְּנֵי-אָדָם. וְכַךְ אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנה), שֶׁהָאֱמוּנָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת עִם דַּעַת, מִי שֶׁמֵּאֲמִין בַּצַּדִּיק, צְרִיף שֶׁתְּהִיָּה אֱמוּנָתוֹ עִם דַּעַת וְשִׁכְל, כִּי אִם מֵאֲמִין בַּצַּדִּיק בְּלִי שׁוּם דַּעַת, יְכוּל לְפַל מִהַצַּדִּיק, כִּי מֵאֲמוּנָה לְבַד יְכוּלִים לְפַל, לִכֵּן צְרִיכָה לְהִיּוֹת הָאֱמוּנָה בַּצַּדִּיק עִם דַּעַת, מֵהִי דַּעַת? אָדָם צְרִיף לְדַעַת, שֶׁתְּכַלִּית הַצַּדִּיק לְקַרְבוֹ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה כָּל עֲנִינּוֹ — לְהֵאִיר בְּכָל אָדָם נִקְדָּה טוֹבָה שָׁבוּ, נִקְדַּת הַצַּדִּיק שָׁבוּ, שְׁיוּכַל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲבָל לֹא צְרִיף אָדָם לִילֵף וּלְחַקוֹת אַחֲרֵים, כִּי אֵינּוּ אֶלָּא כְּקוֹף הַמְּחַקֶּה בְּנֵי-אָדָם. וְלִכֵּן כָּל אֱלוֹי הַשְּׁטִיּוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁנִּכְנָסוּ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּשָׁנִים אֱלוֹי, הֵם שְׁטוֹת וְהֶבֶל, כִּי תָמִיד רַק דְּבָרוֹ וְחִזְקוֹ אַחֲרֵים בְּקֶרֶב אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְרַק זֶה צְרִיכָה לְהִיּוֹת

מגמתם. ועל-כן אני רוצה להחזיר עטרה לישנה, שבקרוב מחננו יחזקו זה את זה. ואם אחרים מדברים עלינו כל דבר אסור — מה לעשות?! זה מפאת שחטאנו, עוינו ופשענו. ואומר רבנו ז"ל: כשאדם חטא, קמים עליו כלבים ומדברים עליו כל דבר רע, אם מדברים עלינו — שיהיו בריאים, לא כדאי להפגס בוכוחים.

על-כן הבה נתחיל להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ובפרט ב"לקוטי-מוהר"ן", עד שיהיה שגור על פינו, ונדבר עם ילדינו תמיד מרבנו ז"ל, מתורות רבנו ז"ל, נדבר עם האשה מיסודות רבנו ז"ל, ולא להתבייש. ואף שבתחלה יהיה קשה, כי האשה והילדים אינם רגילים לדבורים כאלו, אבל בן צריכים — לדבר עמהם דבורים מהתכלית, לחזקם ולעודדם, ואז הבית יהיה כלול מרבנו ז"ל, בית של הצדיק. ותכף-ומיד כשרואים ושומעים אחד שהוא בעל מחלקת ומריבות, צריכים להתרחק ממנו ולהרחיק אותו, ובפרט אדם אלים, אין לו שום גישה וקשר אלינו, וזה צריך להיות יסוד אצל אנשי שלומנו היקרים חסידי ברסלב! שתהיה אהבה ביניהם. רבנו ז"ל אמר (חיי-מוהר"ן, סימן רצב): העולם ראוי שיתמהו על גדל האהבה שיהיה בינינו; ואף שיש בין אנשי שלומנו, שאומרים, שהדבור הזה עדין לא נתקיים — זו טעות! עליו הראיה, שבקהלה שלנו, ברוף השם וברוף שמו, אין לתאר גדל האהבה שיש, שאחד עוזר לזולתו, אין יכולים למצא דבר כזה בכל העולם כלו, ואני גאה בקהלה! כודאי יש עשבים שוטים פה ושם, שועלים קטנים מחבלי פרמים, אבל לא יועיל להם, אם נחזיק עצמנו באחדות ובאהבה ובאמונת חכמים, לא יוכלו לנו, וילכו מאתנו כל הקוצים.

אחי ורעי היקרים! אבקש מכם שתכניסו דבורים אלו בתוך לבכם. ואומר רבנו ז"ל, שהצדיק בונה "היכל-הקדש", ומה זה "היכל-הקדש"? שאדם יהיה מסבב עם אמונה, כמו שכתוב (תהלים פט, ט): "ואמונתך סביבותך", שזה הסוד של עגולא ורבוועא, מצד אחד — צריך להיות מסבב עם אמונה, שזה עגולא, ומצד שני, להיות מסבב עם רבוועא, שזה שם הנו"ה, שצריך לעמד לפני העינים בארבע אותיות. וכדאי לכם ללמד תורה נפלאה זו של

"היכל-הקדש", ששם מדבר רבנו ז"ל, שצריך לקרב רחוקים ולהשמר שהרע של הרחוקים לא יפגס בו. ולזה זוכים על-ידי התלהבות הלב אל הקדוש-ברוך-הוא. וזו תכלית "היכל-הקדש", שזכינו לבנות. ואף שעוברים עלינו צרות ויסורים, אף זה מסודות הבחירה והנסיון. באו נקבל על עצמנו מהיום והלאה לעשות סביבנו עגול. וכך ספר רבנו ז"ל (ספורי-מעשיות, ספור ג' מהחגר), שהיה חכם, שהוציא אנשיו חוץ לישוב, ושם עגול סביבו, שהשדים שהם הליצנים לא יוכלו לגשת אליו. הקהלה שלנו נמצאת חוץ לישוב. עלינו לשמר מאד לעשות עגול סביבותינו, שלא יפגסו שם לצים ולא תמהוניים ולא משגעים, ולא אנשים בלתי שפויים בדעתם. ידוע מה רבי נחמן טולטשינער ז"ל היה צועק: "אומן אינה עיר מקלט!" יש לה ריב עם אשתך ואמה בורח לאומן?! לה מכאן! צא מכאן! היה לו מקל וגרש כל אלו שראו שאינם שפויים בדעתם. אין לה היכן לילך, באת לכאן?! כמו-כן אני אומר: "יבנאל אינה עיר מקלט!" יש למישהו ריב עם אשתו וכא ליבנאל?! אין לו מה לעשות פה! אחד משגע בדעתו — אין לו מה לעשות פה! ברוך השם, יש לנו קהלה קדושה, קהלה מסודרת ונקיה, הן אמת, שאנו עניים, עוברת עלינו עניות ודחקות, אבל זה מאתו יתברך, שרוצה שנוזק לשברון לב, ואחר-כך נחזור אליו יתברך, ונוזק לעשירות.

לזאת אבקש את כל אנשי שלומנו, אשרי מי שיבוא לגור ביבנאל, ישנן דירות, ומי שרוצה להפגס לגור, יהיה בקשר עם ר' ... גרו יאיר. ישנן עתה דירות יפות, אמנם קצת רחוק, אבל איך אמר רבנו ז"ל, כשנכנס לגור בעיר ברסלב, הדבר הראשון ששאל לזה שהלך עמו: תאמר לי, יש פה מקום טוב להתבודדות? זו היתה השאלה הראשונה, שרבנו ז"ל שאל את משמשו. וענה ואמר: רבי, יש! אבל זה רחוק. ענה ואמר רבנו ז"ל: רחוק? כמה רחוק מהפה עד הלב?! כאומר, כבר מתחילים עכשו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, עד שמגיעים אל המקום, וממשיכים שם הלאה בהתבודדות. כי אם הלב קרוב אל הקדוש-ברוך-הוא — הכל קרוב, אף אם הלב

רחוק מהקדוש-ברוך-הוא — הכל רחוק. על-פן פְּדַאי לְהַתְעַנֵּן
 בְּדִירוֹת, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵעֹזֵר, שֶׁהַקְּבוּץ שֶׁלָנוּ יִתְרַבֶּה, וְנִבְנֶה עִיר
 עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל "עִיר בְּרִסְלָב". וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק
 א', סִימָן י'): יֵשׁ בְּחֵינֵת הַר, בְּחֵינֵת שְׂדֵה, בְּחֵינֵת בַּיִת; וְלִזְהָ זְכִינוּ
 בְּיִבְנָאֵל; הִנֵּה יֵשׁ הָרִים וּגְבָעוֹת לְצֵאת לְהַתְּבוּדָה בֵּין הַהָרִים, אֵיזָה
 תַּעֲנוּג זֶה לְטַפֵּס עַל הַר וְלִשְׁבֹּת עַל סֶלַע, וְלְהַסְתַּפֵּל רַק עַל הַשָּׁמַיִם,
 מִסְתַּפְּלִים סָבִיב סָבִיב, וְאֵין רוֹאִים רַק שָׁמַיִם, וּמִתְּבוּדָדִים לְהַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְשׁוֹפְכִים לְפָנָיו אֶת הַלֵּב. אִם אֵין פֶּחַ לְעֵלוֹת עַל הַהָר,
 הִנֵּה יֵשׁ שְׂדֵה, יוֹצְאִים מִהַבַּיִת, יִשְׁנֵן שְׂדוֹת לָרֹב, וְיִכּוּלִים לְטַיֵּל בֵּין
 הָעֵשְׂבִים וְלְהַתְּבוּדָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּכְמֵאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (חֲזוֹן-
 מוֹהֲרָן, סִימָן קסג): לְהֵיוֹת יְהוּדֵי כְּשֶׁר וְלְהַתְּבוּדָה בֵּין הָעֵשְׂבִים זֶה דְּבַר
 גָּדוֹל. וְאִם אֵין יְכוּלִים לִילֵךְ לְשְׂדֵה, יֵשׁ בַּיִת, וּבוֹ אֶפְשָׁר לְהַתְּבוּדָה
 בְּאֵיזָה חֶדֶר, וְלִסְפֹּר לוֹ יִתְּבַרֵךְ כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, וְלִבְקֹשׁ כָּל
 צָרְכָיו.

לְזֹאת, אֲבַקֵּשׁ אֶת כְּלַכְּכֵם, בְּאוֹ נִתְחַזַּק יַחַד, וְנִבְנֶה עִיר עַל שֵׁם
 רַבְּנוּ ז"ל. בְּוַדַּאי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם
 לְכֹלֹתָנוּ. וּפֶה בְּיִבְנָאֵל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם נִמְצָא בְּעֶצְמוֹ, כִּי כִּנְגַד הַקְּדוּשָׁה
 שִׁישְׁנָה בְּמָקוֹם הַזֶּה, כִּנְגַד זֶה יֵשׁ טְמֵאָה מְאֹד חֲזָקָה, אֲבָל אֵל לָנוּ
 לְהַתְּפַעֵל מֵאֵף אֶחָד! כָּל אֱלוֹ שְׁמַאֲיִמִים וְאוֹמְרִים: "מָקוֹם זֶה לֹא
 בְּשִׁבְלִי, אֲנִי עוֹזֵב" וְכוּ', שִׁיִּלְכוּ מֵאִתָּנוּ, אֵף אֶחָד לֹא פָּגַע בָּךְ, אֵף
 אֶחָד לֹא גָרַשׁ אוֹתָךְ, אֵף אֶחָד לֹא רוֹצֵה אֶת הָרַע שְׁלֵךְ, אִתָּהּ מִסְכָּן,
 חֲטָאתָ בְּפָגַם הַבְּרִית, אֲזִי נִדְמָה לָךְ עִם הָרֹאשׁ הַמַּעֲקָם שְׁלֵךְ, וְהַלֵּב
 הַמְּלַכְלֵךְ וְהַדַּעַת הַמְּשַׁבֵּשֵׁת שְׁלֵךְ, כִּי אֵלֹה שׁוֹנְאִים אוֹתָךְ וְרוֹצִים
 לְעַשׂוֹת לָךְ רָע. לָנוּ יֵשׁ תַּקְנוֹת בְּקִהְלָה שֶׁלָנוּ, וּבְפָרֵט לְאַחֲרוֹנָה,
 שֶׁלְקַחְנוּ עַל עֲצֻמְנוּ לְחַנּוּךְ אֶת הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת לְאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ
 יִתְּבַרֵךְ, אֵיזָה יְפִי זֶה! וְנִחַתָּן אֶת הַיְלָדִים סְמוּךְ לְפָרְקָם. כִּי בְּאֵמֶת
 הַדּוֹר מִסְכָּן מְאֹד, וְאֵלֹה שִׁישׁ לָהֶם שְׂכָל, וְיוֹדְעִים הֵיטֵב מֵהַ קוֹרָה
 עֲתָה בְּדוֹר הַזֶּה, הֵם מְצִיִּתִים אוֹתִי, וְשׁוֹמְרִים עַל יְלִדְיָהֶם. אֲבָל אֵלֹה
 שְׁמַלְאִים חֲכָמוֹת וְקִשְׁיוֹת, מֵהַ שִׁיךְ לְהַתּוֹכַח אִתָּם! כִּי מִי שֶׁרוֹצֵה
 אֶת הָאֵמֶת, יִמְצָא אֶת הָאֵמֶת, וּמִי שֶׁאֵינוֹ רוֹצֵה אֶת הָאֵמֶת, לֹא יִמְצָא

את האמת. לזאת, אבקשכם מאד מאד, הסתכלו היטב היטב על הזוגות הצעירים שלנו, שהתחתנו לאחרונה, הם הכי מאשרים והכי שמחים. למה לא תרחמו על ילדיכם?! ואם תאמרו: "אבל השכנים יצחקו מאתנו, המשפחה תלעג לנו", האם בשביל הצחוק הזה אתם רוצים להפקיר ילדיכם?!

היה אחד מאנשי שלומנו היקרים בשם ר' אברהם בר' נחמן ו"ל, שספרים עליו גדולות, שהיתה לו רוח-הקדש, והיה דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, והתבודד הרבה אליו יתברך. פעם הלך להתבודד בגן סופיה, והיה אתו יהודי בשם ר' משה ... ו"ל, קראוהו ר' משה ... על שם עירו, (והספור הזה ספר לי בנו). ובאמצע ההתבודדות התניע ר' אברהם מרב הליכה, אזי התישב שם על ספסל, והיות שהיה דבוק מאד בהקדוש-ברוך-הוא, אזי סגר את עיניו, והחל ליחד יחודים, והתבודד ושכח היכן הוא נמצא, ועשה תנועות בידיו תוך כדי התבודדות. ולא שם לב שאנשים מסתכלים עליו, והיו שם גויים וגויות וכו' וכו', וכשראו אחד יושב ועושה תנועות בידיו, נעמדו סביבו וצחקו, והוא מרב דבקותו בו יתברך, ועיניו עצומות, לא שם לב, שיושבים ומלגלים עליו. ור' משה לא היה יכול לסבל, שצוחקים מר' אברהם, אזי לחשו באזנו: ר' אברהם, עומדים גויים סביבותיכם ולועגים מכם. אזי נתעורר מהדבקות ואמר בתמיהה: מארגז קטן של שנים אני צריך להתפעל?! הינו מהו צחוק? חשיפת טורי השנים, והפה הוא בכחינת ארגז, אזי מארגז מלא שנים צריך להתפעל?! כמו-כן אני אומר: כל מי שרוצה לרחם על ילדיו — יחתנם סמוך לפרקם. ואם המשפחה תלעג ותצחק — מה בכך?! בשביל ארגז עם שנים צריכים להפקיר את הילדים, שיפגמו בפגם הברית, שיטמאו מחם ודעתם ולבם?! מי שרוצה לשמע — אשרי לו ואשרי חלקו! מי שאינו רוצה לשמע — המשביל בעת ההיא ידם, אינני יכול יותר מאשר לחזק ולעודד אתכם. ואם מדברים עלי — שיזכרו! עלי לחזר בתשובה שלמה. לכן אבקשכם מאד, תחזיקו עצמכם ביחד, תראו לעזר זה לזה, וחויץ מזה הכל דמיונות.

תדעו לכם, שנגזרה גזרה מאד קשה, אנו מקוים להקדוש-ברוך-
הוא שנוכל להמתיקה, כי עומד משהו נורא ואים לקרות, אבל נקנה
להמתיק את הגזרה, ואם, חס ושלום, לאו, גם-כן אין צריכים
להתפעל. רוצים להשפית את התורה מעם ישראל, רוצים לסגור את
כל הישיבות, רוצים לעקר את השבת לגמרי, ומתפארים בריש-גלי
שיעשו את זאת. ומי יודע מה עוד רוצים לעשות; אך עלינו לא
להתפעל מכל זאת, מה עלינו לעשות? להרבות בתפלה והתבודדות
בכל יום, להרבות בלמוד תורה, להרבות בהפצת ספרי רבנו ז"ל,
לעשות כל מיני פעולות להפיץ ספרי רבנו ז"ל. הפוליטיקה מעלה
ריח רע, וזה שקר אחד גדול, מבטיחים הבטחות, ואחר-כך יצחקו
מכם, שמו שמים! הגזענות שישנה, שונאים את הספרדים בתכלית
השנאה, אני רואה במו עיני. הנה באו לכאן לארצות-הברית זוג עם
ילד פצוע, ואף אחד אינו רוצה לעזור להם, מדוע? כי הם תימנים.
אבל אנו מקוים להקדוש-ברוך-הוא, שנוזקה לעזור להם. ילד מספן
נפצע בעין וצריך לעבור נתוח, הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתהיה לו
רפואה שלמה. אבל זאת אנו רואים בחוש, שעושים צחוק מהספרדים
בכל מיני אפנים שבעולם, ולכן אינני רוצה להתערב בזה, ראיתי את
הגזענות שישנה, אמרתי עד כאן! עלינו עתה רק לגלות את
הקדוש-ברוך-הוא ולהפיץ ולהפיץ, ואבקש מאד את אנשי שלומנו
היקרים, תעשו כל מה שבידכם להפיץ יותר חוברות וקונטרסים, כי
רק זה יכבש את העולם — אם בן רוצים ואם לאו, זו עבודה! כל
קונטרס וחוברת יש לו את הכתבת המיוחדת, ולכן ראו להפיץ את
זאת, ואל תתפעלו מאף אחד בעולם, וכל מי שיודע בנפשו שחטא
ופגם, עליו להפיץ יותר ויותר, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן,
חלק א', סימן ריד): אם תוציא יקר מזולל (ימיה טו, יט), יקר אותיות
קר", אם אדם נכשל בפגם הברית, תקונו — להפיץ ולקרב יהודים
אל הקדוש-ברוך-הוא, שיהיה יפוצו מעינותיה חוצה'.

אחי ורעי היקרים! הבה נתאחד יחד, רבנו ז"ל אמר: "נצחתי
ואנצח", ואם נחזיק עצמנו ביחד באהבה, לא להתפעל מכל אלו
הצוחקים מאתנו, מה יש לנו אתם?! 'ברל', 'שמרל', 'זרח' — כל

אֲשֶׁר כּא ריט בְּנַחַל קמה

אָחַד יֵלֵךְ לְהִיכֵן שְׁרוּצָה, עֲלִינוּ לְדַעַת שֶׁה"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הוּא הַרְבֵּי שְׁלֵנוּ, וּמָה שְׁפָתוֹב בּוּ, זֶה מָה שְׁמַדְבֵּר אֲלֵינוּ, וְלֹא מָה שְׁפָל טַפֵּשׁ וְשׁוֹטָה וְאֹוִיל מְדַבֵּר וְאוֹמֵר, וְלֹא נְשִׁים לֵב אֲלֵיהֶם.

אֶקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד, שֶׁהַדְּבוּרִים הָאֵלוּ יִכְנָסוּ הַיֵּטֵב בְּתוֹךְ לִבְכֶם, וְנִזְכָּה כָּבֵר לְהִיּוֹת בְּאֶמֶת מְקַרְבִּים לְרַבְּנוּ ז"ל, וְאִז תִּתְגַּלֶּה לָנוּ נִקְדַּת הַצַּדִּיק שֵׁשׁ בָּנוּ, וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת בָּמוֹ עֵינֵינוּ אֶת הַשְּׂכִינָה, וְזוֹ תִהְיֶה הַגְּאֻלָּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ בְּתַפְלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְתִרְווּ נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חַלְצֵיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא ריט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַיּוֹם בְּדִיוֹק שְׁלֵשִׁים שָׁנָה מֵאִז עָרַב חֲנֻכָּה תִשְׁכַּח שֶׁהַתְּחִלָּתִי לְהַתְּפַתֵּב עִם בַּחוּרִים וְאַבְרָכִים, וְתִהְיֶה לָאֵל, כָּבֵר הַדְּפִיסוֹ הַמּוֹן כְּרָכִים מְשׁוֹ"ת "אֲשֶׁר בְּנַחַל" בְּכַמָּה וְכַמָּה מִהַדּוּרוֹת בְּרָכְבוֹת טְפָסִים, וְנִתְפַּשֵּׁט בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ חֶלֶק לְהַדְּפִיס כְּרֶךְ אָחַד, וְאִז יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי הַמְּכַתְּבִים הָאֵלוּ הִצִּילוּ מִמּוֹת לַחַיִּים בַּחוּרִים וְאַבְרָכִים, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, וְכִמוֹ כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס לְבֵית-מְרַקְחַת, וְרוֹאֶה עַל הַמַּדְפָּים אֲלֵפֵי בְּקַבּוּקִים שֶׁל כָּל מִינֵי תְרוּפּוֹת, שׁוֹאֵל אֶת עֲצָמוֹ: מִי צָרִיךְ אֶת זֶה? וְהוּא מְאֹד מִתְפַּלֵּא: מָה וְלָמָּה צָרִיכִים כָּל-כֶּף הַרְבֵּה תְרוּפּוֹת? וְיִכּוֹל לְהִיּוֹת שֶׁהוּא צוֹדֵק, הוּא לֹא צָרִיךְ אֶת זֶה, אֲבָל כְּשֶׁפָּל מִינֵי אֲנָשִׁים חוֹלִים וְכוּ' וְכוּ', נִכְנָסִים

לְבֵית-מֶרְקַחַת, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַמְרָשֶׁם שְׁלוֹ וּמִבְקֵשׁ אֶת הַתְּרוּפָה הַשְּׂיֵכֶת אֶל מַחְלָתוֹ, וּבַעַל בֵּית-הַמֶּרְקַחַת תִּכְרֶף-וּמְיָד מוֹשִׁיט לוֹ אֶת הַבְּקָבוֹק תְּרוּפָה שֶׁהוּא צָרִיף, הוּא מְלֹא שְׂמֵחָה, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִיף לְהוֹדוֹת לוֹ וְכוּ', עַד שֶׁמִּנְשֵׁק אוֹתוֹ מֵרַב אֶהְבֶּה, שְׂתַהַלֵּה לְאֵל, מֵצֵא סוּף כָּל סוּף תְּרוּפָה לְמַחְלָתוֹ וְכוּ', וְזֶה שֶׁיֵּךְ עַל סִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", כָּל מִי שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵינָה מְשַׁבֵּר וְכוּ', אוֹ נֶפֶל בְּאִיזוֹ נִפְלָה וְכוּ', אוֹ יֵרֵד בְּאִיזוֹ יֵרִידָה וְכוּ', הוּא יִמְצֵא אֶת הַתְּרוּפָה בְּשׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", וְאִי אֶפְשֶׁר בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן שְׂתַהַיֵּה לוֹ הַשְּׂגָה בְּסִפְרֵים אֵלּוּ, כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לוֹ יִשׁוּת וְגֵאוּת וְכוּ', כִּי הַמְּכַתְּבִים מְדַבְּרִים רַק מִגְלוּי אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכָל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם יִשׁוּת וְגֵאוּת, הוּא רְחוּק לְגַמְרֵי מְזֵה, כְּמֵאמָרָם ז"ל (סוֹטָה ה.): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בוֹ גִּסּוֹת הַרוּחַ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִין לְדוֹר בְּעוֹלָם; וְלִכֵּן כָּל אֵלּוּ שְׁלוּעֵגִים וְצוֹחֲקִים מִסִּפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", הֵם אֵלּוּ אֲנָשִׁים מְלֵאִים גְּאוּה וְיִשׁוּת, שֶׁבָּא מִתְּאוּת גֵּאוּת, שֶׁנִּכְשְׁלוּ בְּעוֹנוֹת חַמוּרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יא), שֶׁגֵּאוּת וְגֵאוּת תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שֶׁמִּי שְׁלוּעֵג עַל סִפְרֵים קְדוּשִׁים, זֶה בָּא לוֹ מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ צוּאָה וּמוֹתְרוֹת בְּרֵאשׁ וְכוּ' וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְלִכֵּן לֹא צָרִיכִים לְהַתְּפַעֵל מֵאֵף אֶחָד, רַק לְהַמְשִׁיף לְהַדְּפִיס כְּרֵף אַחַר כְּרֵף, וּמִי שֶׁיַּהֲיֶה לוֹ חֶלֶק בְּהַדְּפַסַּת כְּרֵף אֶחָד, יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְּדוּלָּה, וְזֶה בְּרוּר.

וְאִתָּה צָרִיף לְדַעַת, שֶׁיִּגְיַע הַיּוֹם, שֶׁהַסֵּפֶר הַזֶּה יִהְיֶה מִהַסֵּפְרִים הַכִּי מִבְּקֵשִׁים, כִּי זוֹ הַחַיּוּת שֶׁל בַּחוּרִים וְאֲבָרְכִים וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שֶׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ תָּמִיד, שְׂתַהַיֵּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא רכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ד כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבַּחֲוֹר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אתה צריך להבין, שכל מה שעובר עליך בבריאות וכו', ובפרט בענין פאבי הבטן וכו', וקשי העפול וכו', הכל בא מחמת פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, ולכן אתה צריך להפסיק עם התאונה המזהמת הזו וכו' וכו', פי אחרת תחלש יותר ויותר, עד שתשתגע לגמרי. פי כף אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ב.): אין אדם עובר עברה, אלא אם כן נכנס בו רוח שטות. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): נמצא, שכפי רבוי העוונות, נכנס באדם רוח שטות וכו'; ולכן תראה לקחת את עצמך בידיך, ואל תגיד שאין לך בחירה, פי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קי), שאיש אחד שאל אותו: כיצד היא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה — אינו עושה. וכתב מוהר"ן ז"ל: רשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, פי כמה בני-אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על-כן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, פי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד. וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קח): הלא האדם בשביל תענוג קטן אחד של רבע שעה, הוא יכול לאבד ולהפסיד כל העולם הזה עם העולם הבא. ואמר בלשון אשכנזי בזה הלשון: א מענטש פון אין תענוגיל וועגן פון א פערטל שעה, קאן ער אן ווערן גאר דעם עולם הזה מיט דעם עולם הבא; ולכן אם אתה רוצה להנצל מהחטא המגנה הזה, תרגיל את עצמך לומר בכל יום ח"י פראקים משניות. וכבר

אָמרו חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סנהדרין מב.): בְּמִי אַתָּה מוֹצֵא מְלַחֲמָתָה שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שָׁיֵשׁ בְּיָדוֹ חֲבִילוֹת שֶׁל מְשֻׁנָּה. וּמוֹבָא (מְדַרְשׁ תּלְפִיּוֹת), שְׁאֲשֶׁר בֶּן יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פֶּתַחוֹ שֶׁל גֵּיהֲנוֹם, וּמִי שֶׁהִרְבֵּה לְלַמֵּד מְשֻׁנּוֹת, אֵינוֹ מְנִיחוֹ לְהַכְנִיס שָׁם; וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שִׁיגָרס בְּכָל יוֹם כַּמָּה וְכַמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, שֶׁהוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, כִּי מְשֻׁנָּה אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָ"ה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָף תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לִּי הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לִּי בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא רכא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַדוּ"ח שֶׁאַתָּה לוֹמֵד עִם הַתְּלָמִידִים. וְמָה אָמַר לִּי, יְדִידֵי הַיָּקָר! זֶה חֲלָקִי מִכָּל עַמְלִי, זֶה כָּל הַנַּחַת שְׁלִי, וְזֶה מַה שָׁיֵשׁ לִי, וּבְזֶה אַתָּה מְחַיֶּה אוֹתִי, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, אַתָּה מְחַדִּיר בִּילְדִים קְטָנִים אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֲמוּנַת חֲכָמִים בְּצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, וְאַתָּה מְלַמֵּד אוֹתָם אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ, וּמְחַדִּיר בָּהֶם שֶׁיִּלְמְדוּ בְּעַל-פִּי "סֵפֶר הַמִּדּוֹת", וְכֵן שִׁידְעוּ אֶת ה"תְּקוּן הַכְּלָלִי" בְּעַל-פִּי.

מָה אָמַר לִּי, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֵינְ עוֹד דְּבַר גְּדוֹל מְזֵה, כִּי סוּף כָּל סוּף מַה יִּשְׁאָר מֵאַתָּנוּ, רַק זֶה שְׁמֵגָלִים וּמְפָרְסָמִים אֶת אֲמַתְת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה חֲלָקֵנוּ מִכָּל עַמְלָנוּ, כִּי בְּאֲמַת הַיּוֹנִים מְטַמְּאִים אֶת כָּל שְׁמֵנֵי הַמַּחַ בְּכַפִּירוֹת וְאִפְיֻקוּרְסוֹת, וּמְחַדִּירִים לִיצְנוּת נְגִדוֹ יִתְבָּרַךְ וְנִגְדַּ כָּל הַקְדוּשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל,

אֲשֶׁר כּא רכב בַּנְחַל קמט

והצדיקים האמתיים שהם החשמונאים לוחמים נגדיהם, ועל-ידי פן השמן שחתם בחותמו של פהן גדול, שהוא הדעת של מבחרי הצדיקים, רבי שמעון בר יוחאי והאריז"ל והבעל-שם-טוב זי"ע ורבינו ז"ל, הם הם המאירים את מוח האדם שיחדיר בעצמו אמונה ברוחה ומזככת, אשרי מי שיעסק בזה.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, העקר הוא סבלנות, להיות סבלן גדול עם נשמות ישראל, כי צריכים סבלנות גדולה מאד מאד, ובפרט מלמד, הוא צריך סבלנות גדולה, והעצה היעוצה — להחזיר רוח של שמחה בתוך הכפיה, שיהיה תמיד שמח בפתה, וזה ירחיב להילדים את הדעת, שישמעו כלי זמר, ותכף-ומיד כששומעים כלי זמר ושמחה, נתרחב לבם ונדעתם, ואינם מתקוטטים. ועל-פן ראו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שתצליחו דרככם.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד, ותבשר לי בשורות משמחות, כי זה חלקי מכל עמלי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כּא רכב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ד פסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי הנקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הדו"ח, איך שאתה לומד עם חברי הפוליל, וכן שאתה מחזיק את הבחורים. מה אמר לך, ידידי

הִיָּקֵר! זֶה חֲלָקִי מִכָּל עַמְלִי, וְרַק זֶה מֵה שֵׁיִשְׂאָר לִי, כִּי זוֹ כָּל תְּקוּנָתִי, הַשְּׂקֵעָתִי כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מְאֹד, וּלְבִסוּף רְאָה וְגַם רְאָה וְכוּ' וְכוּ', מֵה שְׁעוֹבֵר עָלַי וְכוּ' וְכוּ', וּכְשֶׁאֲנִי זוֹכֵה לְשִׁמְעַע, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, אֶתְּהַ מְדַבֵּר רַק מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, זֶה חֲלָקִי מִכָּל עַמְלִי מִמֶּשׁ, כִּי כָּל יָמֵי חַיֵּי הֵיְתָה לִי רַק נִקְדָּה אַחַת — לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְהַיּוֹם הַזֶּה הוּא אֲצִלִּי יוֹם גְּדוֹל מְאֹד, עָרַב חֲנֻכָּה תִשְׁנֵנָּה שְׁנַעֲשֶׂה בְּדִיּוֹק שְׁלֹשִׁים שָׁנָה מֵאֵז מֵאֵז עָרַב חֲנֻכָּה תִשְׁכַּח, שְׁתַּחֲתֹלְתִי לְכַתֵּב אֶת הַמִּכְתָּב הַרְאֵשׁוֹן שֶׁבְּסִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְחַל", אֲשֶׁר עַד עַכְשָׁיו הוּא כְּבוֹר יוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלְף מִכְתָּבִים, וּכְשֶׁיִּדְפָּס יִהְיֶה כְּמֵאָה כְּרָכִים, בְּלִי שׁוּם גְּזָמָא, וְשֵׁם יֵשׁ הַמּוֹן סְפוּרִים וְהַמּוֹן דְּבוּרִים מִמֶּה שְׁעֵבֵר עָלַי בְּמִשְׁךְ אֵלּוּ הַשָּׁנִים, מֵה שֶׁרַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ אֶת גְּדֻל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ וְהַמְרִירוֹת וְכוּ' וְכוּ', שְׁעֵבֵר עָלַי וְכוּ' וְכוּ', בְּהַחֲדָרַת אוֹר וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, עַד שֶׁזָּכָה אוֹתִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַכְשָׁיו לְהַקִּים עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מִמֶּשׁ בָּא לִי הַדְּבָר הַזֶּה בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, וְעַקֵּר הַמְּסִירוֹת נַפְשׁ הוּא שְׁעֵדִין אֵינִי יְכוּל לְהוֹצִיא מִן הַכַּח אֶל הַפְּעַל כְּבוֹר לְבוֹא וּלְגוֹר עִמָּכֶם בְּצִמְתוֹת, אִף אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁגַם עַל זֶה יְבוֹא הַיּוֹם פְּתָאוּם.

נָא וְנָא רְאָה לְדַבֵּר רַק מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּתְקִים אֶת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קִיט, מו): "וְאֶדְבַּרְהָ בְּעִדּוֹתֶיךָ נֶגֶד מַלְכִים וְלֹא אָבוֹשׁ", שְׁתַּדַּבֵּר רַק דְּבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל עִם כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֵל תִּתְּפַעַל מֵאִף אֶחָד, וְכֵן לִפְנֵי קַבְּלַת שְׁבַת תִּאֲמַר הַלְכָה, וְכֵן אֵיזָה דְּבוּר מִמֶּנִּי, וְאֶתְּהַ עוֹשֶׂה עִמִּי מִמֶּשׁ חֶסֶד חֲנָם, כִּי חֲדָשִׁים אוֹ שְׁלֹשָׁה רְצִיתִי מְאֹד שְׁהֵרַב ... יִתְּפֹס אֶת הַיְלָדִים שֶׁיִּתְּפֹלְלוּ לְמַעַלָּה, בְּאִפְּן שֶׁיִּהְיוּ רְגִילִים בְּתַפְלָה, וְעַנִּית "אֲמֵן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא", וְאַחֲרֵי-כֵן יוּכְלוּ לְרַדֵּת לְמִטָּה לְהַתְּפַלֵּל עִם הַהוֹרִים, וְלִכֵּן תִּהְיֶה מְמַלָּא מְקוּמוֹ, וְתִאֲמַר הַלְכָה וְאֵיזָה דְּבוּר מִמֶּנִּי.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ, שְׁאֲנוּ אוֹחֲזִים כְּבוֹר לִפְנֵי מַצְוֶה נוֹרָאָה כְּזוֹ — הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא לְאַמְשָׁכָא מְשַׁח רְבוּת קְדָשָׁא, וּלְאַדְלָקָא בּוֹצִינָא, הֵינּוּ לְהוֹרִיד אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, אוֹרוֹת מְלַמְעָלָה, וּלְהַדְּלִיק גִּירוֹת, כִּי "גֵּר הַיּוֹנִי" הַנְּשַׁמַּת אָדָם" (מְשַׁלִּי כ, כו), כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל נִקְרָא

גַּר, וְצָרִיכִין לְהוֹרִיד אוֹר מִלְמַעְלָה וּלְהַדְלִיקוֹ, בְּאִפְּן שְׁגָם הוּא יִתְלַהֵב אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, וְגַם הוּא יֵאִיר. וְלִכֵּן רְאֵה לְקַיֵּם זֹאת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשִׂמַח עֲצֻמְךָ בְּכֹל מִינֵי אַפְּנִים שְׂבָעוּלָם, כִּי הָעֵקֶר הוּא שִׂמְחָה, לֹא לְהַנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִפְלֵ בְשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, כִּי זֶה עֵקֶר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל — כְּשִׂזּוּכָה לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד בְּכֹל מָה שְׂעוּבֵר עָלָיו, וּמִדְּבֵק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּאַמַּת אִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמַחְדִּיר בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמַחְדִּיר יְדִיעוֹת אֱלוֹ גַם בְּאַחֲרִים, כִּי סוּף כָּל סוּף לֹא יִשָּׂאֵר מֵאַתָּנוּ רַק אֱלוֹ הַדְּבוּרִים. אֲשֶׁרְנוּ מָה טוֹב חֲלַקְנוּ, וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ד כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה נְגִיעוֹ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ עִם הַדוּ"חַ שְׂאֵתָה כּוֹתֵב בְּעִנְיַן הַתְּלַמִּידִים.

מָה אֵמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אִין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שְׂעִשִׁיתָ עִמָּדִי, שְׂלַקְחָתָ אֶת הַכֶּפֶת הַזֹּאת, וְתֹאמִין לִי שְׂרוּאִים אֲצֻלָּם שְׁנוּי גְּדוּל, וַיְדוּעַ הוּא מָה שְׂאֵמַר רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: אֵתָה תְּדַבֵּר. וְהִבִּין מוֹהַרְנ"ת ז"ל מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׂבּוּדָאֵי פּוֹעֲלִים, אִם רַק מְדַבְּרִים פּוֹעֲלִים, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר עוֹשֶׂה רָשָׁם גְּדוּל, וּבְפִרְט לְכַנִּי הַנְּעוּרִים, וְעַל-כֵּן תְּמַשִּׁיף לְדַבֵּר עִמָּהֶם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְּׂגָחָה פְּרָטִית וְהַתְּעוּרָרוֹת לְעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,

ואיך שאין שום תכלית בזה העולם רק לברח אליו יתברך, וככל שתדבר עמָהם דבורים אלו, תצליח יותר ויותר.

מה אמר לך, ידידי היקר! רבנו ז"ל אמר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מח): אם היה לי בהתחלה אחד שיאמר לי: "אחי חזק", היה רץ אלפים ורכבות פרסאות, כי גם זה לא היה לו, הינו שלא היה לו מי שיאמר לו מלים אלו: "אחי חזק", ולכן תשואות חן לך שכתבת לי "שטארק זיך", אף שתהלה לאל, הקדוש-ברוך-הוא יעיד איך שאני מחזק מאות ואלפי אנשים, עם כל זאת כל החצים של הסמ"ך-מ"ם נכנסים בלבי, עד שהלב שלי כבר מלא חורים כדגמת כברה וכו', אף מה לעשות, ההכרח להתחזק בזה העולם, כי זה עקר גדלת בר ישראל, שזוכה לחזק את עצמו בכל מה שעובר עליו, ואינו נשבר משום דבר, ואפלו שכל העולם כלו יעמדו נגדו, עליו להדביק את עצמו רק בו יתברך, כי באמת אין לנו רק הקדוש-ברוך-הוא, ואי אפשר להשיג השגה זו, אלא על-ידי רבוי תפלה והתבודדות, לדבר עמו יתברך, ולפרש את כל שיחתו אליו יתברך, ולידע אשר אין לאדם רק הקדוש-ברוך-הוא, וככל שאדם מכניס עצמו בזה, הרי זה מצליח ביותר, ועל-כך ראה להיות חזק ואמיץ בעבודת התפלה וההתבודדות, ותבקש ממנו יתברך, שתזכה לעבר ליבנאל ותפנס בדירה חדשה סמוך לר' ... גרו יאיר, ואני בטוח שאשתך תהנה מהדירה ומהחברותא שלה, כי הן תדברנה באנגלית וכו' וכו'.

אודות פרסים לילדים, מאד רציתי לקנות להם "תקוני זהר", שאף יצא לאור על-ידי אברך אחד בשם ר' ... גרו יאיר, שהוציא לאור "תקוני זהר" עם נקודות להפליא, ורציתי שהילדים יהיו רגילים באמירתם, שמאד מאד מסגל להנשמה, כי האמירה בעלמא היא סגלה ותקון הנפש מאד, ופותחת את הלב מכל מיני טמטום הדעת, ואם היו בני-אדם יודעים מעלת אמירת תקוני זהר, היו אומרים את זה בכל יום, דף או שני דפים או חמשה דפים, והאריז"ל נתן תקון לבעל עברה, שיאמר חמשה דפים תקונים, שהוא תקון גדול מאד מאד.

אֲשֶׁר כּא רכד בַּנַּחַל קנג

מה אמר לך, ידידי היקר! ראה לשמח את עצמך בכל מיני
אפנים שבעולם, ובזכות השמחה תזכה לעבר על הכל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא רכד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ד כסלו ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הדו"ח. מה אמר לך, ידידי היקר!
ממש החייתני, ובאמת רציתי לדבר עמך, אך כבר ספר לי הכל ...
עם כל זאת רציתי לדבר עמך, כי גם אתה שליח ממני.

ראה לחזק את עצמך ביותר באמונת חכמים, ותחדיר בילדים
אמונת חכמים ומדות טובות, ותשים את הדגש שילמדו הרבה
"ספר-המדות", כי המדות הן עקר האדם, ובלי מדות האדם הוא
כמו חיה, ועל-בן אשרי ואשרי מי שמחדיר בילדים בעודם צעירים
"ספר-המדות", וזה ענין גדול מאד מאד, וכן טוב מאד שילמדו את
ה'תקון הכללי' בעל-פה, כי זה ענין גדול מאד מאד להיות רגיל
על לשונו העשרה מזמורי תהלים, וילדים פשהם עדין קטנים
וצעירים, הם יכולים לקלט מהר, וצריכין להתחיל בהדרגה, קדם
שיתחילו מזמור ראשון, שהוא ט"ו, עד שיהיו רגילים בזה,
ואחר-כך מתחילים מזמור שני: ל"ב, עד שיגיעו לכל העשרה
מזמורי תהלים, כי רבנו ו"ל אמר שהוא תקון גדול מאד מאד, וטוב
מאד להיות רגיל בזה בעל-פה, כי על כל צרה שלא תבוא יכולים
תקף-ומיד לומר העשרה מזמורי תהלים, שגלה רבנו ו"ל בשביל
תקון הברית ותקון המוח, והצלחה בכל הענינים.

ראה לחזק את עצמך במדת השמחה, כי היסוד הוא שמחה,

ועקר גדלת האדם נמדדת כפי השמחה שלו, וככל שאדם שש
 ושמח יותר, כן מחזיק מעמד, ובפרט אתה, שאהה ממש השליח
 שלי במועצה, ובזה שהנך מבצע שליחותך, אתה עושה את רצוני,
 כי אתה יודע שליבי ומחי שם ביבנאל, יעזר הקדוש-ברוך-הוא,
 שאזכה לבוא מה שיותר מהר להתגורר שם.

נא ונא ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותחדיר
 באנשי שלומנו אמונה פשוטה בו יתברך ואמונת חכמים, ואל תירא
 ואל תפחד משום בריה שבעולם. ועל כלם — ראה לדבר הרבה
 עמו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו,
 שאין לתאר ואין לשער כלל, כי על-ידי כל דבור ודבור שמדברים
 עמו יתברך, מורידים את השכינה בזה העולם. כי באמת אין שום
 מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך נמצא, ובלעדיו אין שום
 נמצא, ובזה שמדברים עמו, בזה מגלים את אמתת מציאותו יתברך,
 וכמו שכתוב (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך בפיי", עקר האמונה
 נתגלה דיקא על-ידי הפה, כי בזה שמדברים עמו יתברך, בזה
 נתגלה האמונה הקדושה, אשרי מי שחזק בזה, עד שיזכה לאמונה
 ברוחה ומזככת, שאז לא תטעה אותו שום בריה שבעולם, וידע
 תכף-ומיד את השקר והטמאה של הסמ"ך-מ"ם, כמו שגלה לנו
 רבנו ז"ל (לקוטי-מותרי"ן, חלק ב', סימן א'), שעל-ידי תפלה נתגלים
 המפרסמים של שקר, שזה סובב על הסמ"ך-מ"ם וכמותו, שמדבר
 משלום, והוא רק מלא כפירות ואפיקורסות וליצנות וכו' וכו', יעזר
 הקדוש-ברוך-הוא, שאזכה לראות במו עיני את מפלתו, כי עשה לי
 חור בלב, ימח שמו וזכרו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
 מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך בגשמיות וברוחניות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא רכה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ד כסלו ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוּ יְאִיר.

מָאד מָאד רְצִיתִי שֶׁתִּזְמִין אֶת ... ראש המועצה, וְכֵן אֶת ... סֵגֵן
ראש המועצה, וְכֵן אֶת כָּל חֲבָרֵי הַמוֹעֵצָה, כְּגוֹן ... וְכוּ', שְׁאֵתָה מִבֵּין
שֶׁהֵם יְדִידֵינוּ, שְׁיִבֹאוּ לְכַנֵּס שְׁאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים בְּשִׁבִיל הַיְלָדִים, וְכִדְאֵי
לְדַבֵּר עִם הָרֵב ... גֵּרוּ יְאִיר, שֶׁהִכֵּל יִהְיֶה מְסַדֵּר וּמְאָרְגֵן יָפֵה מָאד,
וְתִתְּנוּ לָהֶם אֶת הַכְּבוֹד הָרְאוּי לָהֶם, כִּי כִפִּי שְׁאֲנִי רוֹאֶה הָעֵקֶר עַל-יְדֵי
קְרוֹב לְכַבּוֹת כֶּף נְצִלִית, וְיִוְתֵר טוֹב שֶׁהֵם יִבֹּאוּ אֶצְלָנוּ מֵאֲשֶׁר גִּלְף
אֶצְלָם, וְדִיקָא עַל-יְדֵי קְרוֹב לְכַבּוֹת, גִּזְכָּה לְהַכְנִיעַ אֶת הַטְּמָאָה הָרְעָה
הַזֹּאת שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, שְׁאִינוּ מִתְבַּיֵּשׁ עוֹד מִלְדַּבֵּר
מֵאַחֲדוֹת וְשְׁלוֹם, תִּסְתַּכֵּל מֵה שֶׁכָּתַב הַטוֹרֵי זָהָב בְּסִימָן תר"ע, הַטַּעַם
שֶׁחֲנַפָּה יוֹתֵר גָּדוֹל מִפּוֹרִים, כִּי הַיְוֹנִים, יִמַּח שְׁמֵם וְזָכְרָם, רְצוּ בְּעֵקֶר
אֶת הַנְּשֻׁמוֹת, לְעֵקֶר מֵהֵן אֶת הַיְהִדוּת, לֹא רְצוּ אֶת הַגּוֹף, וְעַל-כֵּן
חֲנַפָּה יוֹתֵר גָּדוֹל מִפּוֹרִים, וְאוֹתוֹ דְּבַר הַטְּמָא הַזֶּה, שְׁאִינוּ מִתְבַּיֵּשׁ
שֶׁהַכְּשִׁיל אֶת הַרְבִּים שְׁנַיִם עַל גְּבֵי שְׁנַיִם בְּמִקְוֵה שְׁאִין בְּאוֹצַר מַיִם,
מִלְּבַד זֹאת שֶׁמֵּאֲכִיל טְרָפוֹת וּנְבִלוֹת, וְאֲנִי כֹּכֵר לֹא מְדַבֵּר מֵהַגְּנֻבוֹת
וְהַגְּזוּלוֹת שְׁלוֹ, שְׁזֶה בֵּין אֶדָם לְחֲבֵרוֹ, אֲכַל בֵּין אֶדָם לְמִקּוֹם הַכְּשִׁיל
אֶת הַרְבִּים בְּטְמָאוֹת כְּאֵלוֹ, וְהוּא גֵרָם לְפְרוּדִים בֵּין תּוֹשְׁבֵי הַמִּקּוֹם
וְכוּ' וְכוּ', וְלִבְסוֹף הוּא מְדַבֵּר מְשְׁלוֹם... הוּא רוֹצֵה אַחֲדוֹת... יִמַּח
שְׁמוֹ וְזָכְרוּ וְנִמַּח זָכְרוּ מִלְּהַזְכִּירוֹ.

וְעַל-כֵּן עֲלֵינוּ לַעֲמֹד חֲזָקִים מָאד מָאד בְּנִקְדָּתֵנוּ, צְרִיכִין לְהַחֲדִיר
רַק אֶת הָאֲהָבָה וְהַאֲחֻדוּת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים
שֶׁבְּעוֹלָם, וְגַם אֶתָּה צְרִיף לְדַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְּבוֹרֵי אַמּוּנָה
וְהַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית, וְאֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, תִּקְרִים מֵה שְׁאֵמֵר דְּוֹד הַמֶּלֶךְ
(תְּהִלִּים קִיט, מו): "וְאֲדַבְּרָה בְּעִדּוֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ",

שֶׁתַּחֲחִיל לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים דְּבוּרֵי אַמוּנָה, יֵשׁ לָךְ כַּחוֹת, אֲלֵא אַתָּה מֵיִשְׁרָאֵל אֶת הַכַּחוֹת שֶׁלְּךָ וְכוּ' וְכוּ'. עֲלֶיךָ לְצֵאת מֵעֲצָמְךָ וְתַתְּחִיל לְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַעֲקֹר אֶת הַבוֹשָׁה הַרְעָה שֶׁנִּדְבַקָה בְּךָ וְהַעֲצָלוּת וְהַעֲצָבוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ לָךְ כַּחוֹת לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים. נָא וְנָא אַל תִּפְלֵ בְדַעְתְּךָ כָּלל, כִּי גָדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְתִדַּע שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֹשֶׂה עִמָּנוּ נִסִּים נִגְלִים מִמָּשׁ, כִּי מִי שֶׁרַק מִסְתַּכֵּל אֶת כָּל הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת אֵיךְ עָבְרוּ הַבְּחִירוֹת, מִכְרַח לְהוֹדוֹת שֶׁהִיָּתָה כִּאֵן יָד הַשְׁגָּחָה עֲלֵינוּ, כִּי אַחֲרֵת סִפְקָא אִם הִיָּה לָנוּ אֶפְלוּ נִצִּיג אַחַד, וְכֵן עֶזֶר לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם שְׁנֵי נִצִּיגִים, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הוּא פְּלֵא, פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת, וְאֵין בְּעַל הַנֶּס מִכִּיר בְּנִסּוֹ (נִדָּה ל.א.), וְלֹא בַחֲנָם שֶׁהִסְמִיךְ-מִ"ם מִתְפּוֹצֵץ.

הַעֲקֹר אַל תִּהְיֶה בְטָלָן! תַּתְּחִיל לְדַבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְתִדַּבֵּר עִמָּהֶם רַק מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ לָךְ כַּחוֹת לְדַבֵּר גַּם עִם אַחֲרִים, שִׁיְהִיָּה לָךְ חוּגִים בְּכָל לַיְלָה, וְתוּכַל לְהַפְיֵץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּרַבִּים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא רכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל יְדִידֵי ... גֵּרוֹ יֵאִיר, סֵגֵן רֹאשׁ הַמוֹעֵצָה בִּיבְנֵאֵל. לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת הַהוֹדָעָה, שֶׁתִּהְיֶה לְאֵל, עֲבָרָה הַהֲצַבְעָה, וְנִבְחַרְתָּ לְתַפְקִידָךְ הַגָּדוֹל.

יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מִן הַכַּחַת אֶל הַפְּעַל מְשִׁמְתְּךָ וְתִרְוַמְתְּךָ לְמַעַן יִבְנֵאֵל, וְאַקְוֶה שֶׁעַכְשָׁו מִתְּחִיל לְהִיּוֹת עֵידָן

וּזְמַן חֹדֶשׁ בִּיבְנָאֵל, וְלֹאט לֹאט תַּפְסִקְנָה הַגְּנֻבוֹת וְהַשְּׁחִיתוֹת וְכוּ',
וּיְבַנְאֵל תַּתְּחִיל לַפְּרַח בִּיפְיָה, וְתוּכַל לְהַתְקַדֵּם לְהַפְּךָ אֶת יְבַנְאֵל
לְמוֹשֶׁבֶה הַכִּי יִפֶּה בְּכָל הָאָרֶץ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּכָל מְשִׁימָתְךָ, וְתַבְשִׁיר לִי תַמִּיד
בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַקְצָן, כ"ד כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵיךָ ... גֵּרוּ יְאִיר,
רֹאשׁ מוֹעֶצֶת יְבַנְאֵל.

בְּשֻׁמְחָה רַבָּה קִבַּלְתִּי אֶת הַהוֹדָעָה, שֶׁאַתְּמוֹל הֵיְתָה הַיְשִׁיבָה
הָרֵאשׁוֹנָה בְּמוֹעֶצָה, וְהַפֵּל עָבַר יִפֶּה מְאֹד, וְתַהֲלָה לְאֵל שְׁשִׁנֵּי נְצִיגֵי
בְּחָרוּ ב... לְהִיּוֹת סֵגֵן רֹאשׁ הַמוֹעֶצָה, אֲף שֶׁהָיוּ עָלֵינוּ לְחָצִים גְּדוּלִים
לְהַמְנִיעַ מִזֶּה, אֲף כְּבָר הַבְּטַחְתִּי לְךָ, שֶׁאַנְחֵנוּ נַעֲזֹר לְךָ לְכָל אַרְךָ
הַדְּרָךְ, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהִסִּיתוּ אוֹתְךָ נִגְדָנוּ. אֲנִי מִקְנָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁעוֹד תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁנַּעֲבֹד בְּיַחַד, וְהִיְחָסִים בֵּינֵינוּ יִהְיוּ מְצִיגִים, וְנַעֲבֹד
בְּיַחַד לְמַעַן קָדוּם וּפְרִיחַת יְבַנְאֵל, שֶׁתַּהֲיֶה הַמוֹשֶׁבֶה הַכִּי יִפֶּה בְּאָרֶץ,
וְכָבֵר הַגִּיעַ הַזְּמַן לְדַאֵג עַל הָעֵתִיד שֶׁל יְבַנְאֵל, לְטַפְּחָה וּלְהַעֲלוֹתָהּ
עַל דְּרָךְ הַמְּלָךְ, וְכֵן בְּקָדוּם הַפְּלִכְלִי וְכוּ', שֶׁתַּהֲיֶה פְּרֻנְסָה לְכָל תּוֹשְׁבֵי
הַמוֹשֶׁבֶה, וְתַלְךָ בְּצֶדֶק וּבִישָׁר, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא הַשְּׁחִיתוֹת
תַּתְּפוֹרֵר וְתַתְּבַטֵּל לְגַמְרִי.

נָא וְנָא לְהַחְזִיק רַק בְּצֶדֶק וּבִישָׁר, וְאֲזוּ תִרְאֶה שֶׁתִּשְׂא חֵן בְּעֵינֵי
אַלְקִים וְאָדָם, וְכֻלָּם יֵאָהְבוּ אוֹתְךָ, כִּי כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּצֶדֶק וּבִישָׁר
אִפְלוּ שִׁישׁ לוֹ מִתְּנַגְדִים וְכוּ', לְבִסוּף הֵם מִתְּבַטְּלִים לְגַמְרִי, כִּי מִי
שֶׁשָּׂם צֶדֶק וַיִּשָּׁר גֵּר לְרַגְלָיו, וְאֵינוּ עוֹשֶׂה אִפְלְיוֹת בֵּין שׁוֹם בַּר

יִשְׂרָאֵל, הוּא מְצַלִּיחַ דְּרַכּוֹ, וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה — יִשְׁכִּיל וַיִּצְלִיחַ, וְאֲנִי
 יְכוּל לְהַעֲיִד לָךְ עַל זֶה, וְעַל-כֵּן רָאָה גַם אֶתָּה לְלַכֵּת בְּיִשְׂרָאֵל וּבְצַדִּיק,
 וְכֻלָּם יֵאָהֲבוּ אוֹתָךְ, וְתַעֲלֶה מֵעֵלָה מֵעֵלָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
 מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד, וּתְבַשֵּׂר לִי תָּמִיד
 בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת, וַיְהִיֶּה לָךְ חַג הָאוּרִים שְׁמִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רכח.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקְיָן, כ"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
 מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַדּוּחַ אֲוֹדוֹת הַלְמוּדִים עוֹד
 בְּשָׁבוּעַ שְׁעֵבֶר, אִף מְרַב טְרִדוֹתֵי הַרְבוֹת לֹא הָיָה בִּיכְלָתִי לַעֲנוֹת לָךְ
 תַּכְּף-וּמְיָד.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ, וְאַל תִּפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה
 שְׁבַעוּלָם, וְתִתְאַזֵּר בְּעִזּוֹת וְעִקְשָׁנוֹת דְּקִדְשָׁה, וְתִדַּע שְׁמִלְמֹד מִצַּד
 אֶחָד צָרִיף לְהִיּוֹת חֲזַק וְאַמִּיץ מְאֹד לְהַחֲדִיר מוֹרָא וַיִּרְאָה בְּתוֹךְ
 הַתְּלִמִּידִים, וַיַּחֲזִיק אוֹתָם חֲזַק, אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי הוּא צָרִיף לְהַחֲדִיר
 בָּהֶם אֶהְבָּה, שְׁיִהְיֶה בְּבַחֲיִנַת 'שְׁמַאל דּוּחָה וַיִּמֵּן מְקַרְבַּת' (סוּטָה מו.),
 מִצַּד אֶחָד הִירְאָה שֶׁהִיא הַשְּׁמַאל תְּהִיָּה דּוּחָה, וּמִצַּד שְׁנֵי הַיָּמִין
 שֶׁהִיא אֶהְבָּה תִּקְרַב.

הַעֲקָר תִּחְדִּיר בָּהֶם אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאַמוּנַת חֻכְמִים,
 וְתִלְמֵד עִמָּהֶם תּוֹרַה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי תֵאֱמִין לִי,
 שְׁלֹא יִשְׂאָר מֵאַתְּנוּ רַק אֵלוֹ הַדְּבוּרֵי אֲמוּנָה שְׁמִדְבָּרִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
 עִם הַתְּלִמִּידִים, וְזֶה חֲלַקְנוּ לְנִצָּחַ נִצָּחִים, כִּי כָּל יוֹם וַיּוֹם שְׁעוֹבֵר
 וְלוּמְדִים בּוֹ תּוֹרַה הַקְדוּשָׁה, וּמְדַבְּרִים בּוֹ דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְּׁגָחָה

אֲשֶׁר כּא רכט בַּנְחַל קנט

פְּרָטִית, זֶה נִקְרָא יוֹם, וְזֶה עֵקֶר הַצִּלְחָתָנוּ, וְצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלֹא לְהַתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְאִז כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּצוּרָה כְּזוֹ, לֹא מִפְּסִידִים. וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וּתְבַשֵּׂר לִי תָמִיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל לְהַתְבוּדֵד עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבַרְךָ, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ דְּרַכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצִּלָּחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רכט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַרְךָ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַקְצָן, כ"ד כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, הָרַב ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, כִּי בְּאַמַּת כָּל חִיוֹתִי לְשִׁמְעַ רַק טוֹב מִהַחֲנוּףֶיךָ שֶׁל הַיְלָדִים, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בְּחִנְפָּה, הַחֲנוּףֶיךָ הַכִּי גְדוֹל לְחִנְפֶיךָ אֶת הַיְלָדִים לְגֵרוֹת חִנְפָּה, וְכָל מַצּוֹת גֵּר חִנְפָּה שְׂיִכַת בְּיוֹתֵר לִילְדִים מִכֶּלֶם, כִּי יְדוּעַ מַה שְּׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, שְׁהִינּוּנִים, יִמַּח שְׁמֵם וְזָכְרָם, גְּזָרוּ גְזָרָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ד'): 'כִּתְבוּ לְכֶם עַל קֶרֶן הַשׁוֹר, שְׁאֵין לְכֶם חֶלֶק בְּאֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל', שְׁרָצוּ לְחַקֵּק עוֹד בִּילְדִים קִטְנִים כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וְעַל-כֵּן תִּפְסּוּ קֶרֶן דִּיקָא, כִּי יֵשׁ סְגִיָּה בְּגִמְרָא: לְמֵאי חֲזִי קֶרֶן בְּשַׁבָּת? וְאָמְרוּ רָאוּי לְגַמְעַ בּוּ מִיָּם לְתִינּוֹק, הֵינּוּ לַעֲשׂוֹת מְזָה בְּקַבּוּק לְתִינּוֹק, שְׂשִׁשְׁתָּה בּוּ מִיָּם אוּ חֶלֶב (שַׁבַּת לַה:), שְׁכָל זֶה הֵיְתָה כְּפִינְתָם עוֹד לְחַקֵּק עַל בְּקַבּוּק שֶׁל תִּינּוֹק שְׁאֵין לוֹ חֶלֶק בְּאֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַמַּצָּנָה הִיא לְחִנּוּף אֶת הַיְלָדִים. וְלָכֵן

חנכה הוא חג החנוכה, שצריכין לחנוך את הילדים, וצריכים הרבה הרבה לדבר עמהם, ולהחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ותהלה לאל, אני מקבל דו"חות מההורים ומהמלמדים, וכלם מפליאים את מעשיך, ועל-כן חזק ואמן ואל תפחד מאף אחד, ותמשיך בעבודת הקדש, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו, שגנזה כבר לשמח כלנו יחד, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותנו.

נא ונא ראה שתהיה המסכה במוצאי-שבת מסדרת מאד, ושהיה נקי, וכדאי להזמין את ראש המועצה וסגן ראש המועצה ועוד חברי המועצה שהיה קרוב לכבות בינינו.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לנו לשמח מאד על שאנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נפלא כזה, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמנו, ובצר הרחוב לנו, שזכינו להקים תלמוד תורה, אף שהמצב הפספי מאד קשה, עם כל זאת אני מאמין באמונה שלמה, שנעבר גם על זה.

נא ונא ראה לשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא ימתיק מך כל הדינים, וישפע עליך שפע ברכה והצלחה, ותגדל את ילדיך בקלות, ואשתך תעבר את ההריון בנקל, ותבשרו לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא רל.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ד פסלו ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

שמעתי שעברה מסבת חנכה משהו מיחד, וכלם נהנו. מה אמר לך! ראוי לך לשמח מאד איך שעל-ידי המסירות נפש שלך זכית להקים בית-ספר לבנות מאנשי שלומנו, ומה גם שכל התלמוד

תּוֹרָה עוֹמֵד עַל הָרֹאשׁ שְׁלֶךְ, רְאִי לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ בְּיִתְרַת בְּזֻכּוֹת הַזֶּה, וּבְיִדְאֵי יוֹעִיל לְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, הֵן אָמַת שְׂאֵת סוֹבְלַת הַרְבֵּה יִסּוּרִים וְעִגְמַת נֶפֶשׁ וְחַלִּישוֹת הַדַּעַת וְכוּ' וְכוּ', אָבֵל תֶּאֱמִינִי לִי, שְׂכַדְאֵי כָּל הַבְּלָבוּלִים וְכוּ' וְכוּ', כַּנְּגֵד גְּדֹל הַשְּׂכָר שֶׁתִּזְכִּי עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם לְרוּוֹת רַב גַּחַת מִהֵילָדִים שְׁלֶךְ, שְׂיִהְיֶה כָּלֵם צְדִיקִים וְצַדִּיקָנִיּוֹת, קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית, וְיִהְיֶה מְצַלְחִים בְּלִמּוּדִים, וְיִהְיֶה עֲשִׂירִים וְכוּ' וְכוּ', וּמְכַל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן הַשְּׂכָר שֶׁתִּקְבְּלִי בְּעֻלְמָא דְאַתִּי, וְלִכֵּן רְאוּי לְךָ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקֶךָ, וְאַל תַּחַלֵּשׁ דַּעְתְּךָ מִשּׁוּם דְּבַר, אֲדַרְבֵּה תַעֲשִׂי כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם לְשַׁפֵּר וּלְפָאֵר הֵן אֶת הַבֵּית-סֵפֶר וְהֵן אֶת הַתְּלִמּוּד-תּוֹרָה.

מָה אֵמַר לְךָ! אֵין מַלִּים בְּפִי לְתַת לְךָ תּוֹדָה עַל כֶּךָ שְׂאֵת עוֹזְרַת לִי בְּעִנְיַן הַחַנוּף, כִּי זֶה צְפוּר נֶפֶשׁי וְזֶה הָעֵינַיִם שְׁלִי, וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׂאֵת עוֹזְרַת לִי, זֶה מְקַשׁ הַנַּחַת-רוּחַ הַכִּי גְדוֹל שְׂאֵת יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת, וְעַל-כֵּן יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזֻכּוֹת זֶה, שְׂתַעֲלִי וְתַצְלִיחִי מַעֲלָה מַעֲלָה.

חֲבַל מְאֹד שְׁלֵא הַזְּמַנָּת אֶת רֹאשׁ הַמוֹעֵצָה הַחֲדָשׁ וְכֵן אֶת סֵגֵן רֹאשׁ הַמוֹעֵצָה, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִין לְרִאוֹת לְקִשְׁר אַתֶּם קִשְׁר טוֹב, וְאַנִּי מְקַוֶּה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה. עַל-כָּל-פָּנִים בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת כְּדֵאֵי לְהַזְמִין אוֹתָם בַּעַת שְׂיִהְיֶה הַכֵּסֶס שֶׁל הַיְלָדִים.

הַעֲקֵר רְאִי לְשַׁמַּח אֶת עֲצֻמְךָ בְּיִתְרַת, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ עֲלֶיךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ, וְאַל תַּפְחָדִי מִשּׁוּם בְּרָיָה שְׂבַעֲוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאַנִּי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחִי כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמַּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא רלא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת עַל גְּדֹל
זְכוּתְךָ, שְׁאֵתָה לּוֹמֵד עִם תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה
מִזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיָּיו. וְתֹאמִין לִי, שֶׁלְּמַעְלָה
בְּשָׂמִים מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת, וּבִפְרָט בְּשַׁעֲה שְׂמִחָדִירִים
בִּילְדִים אָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאָמוּנַת חֲכָמִים בְּצַדִיקֵי אָמֶת, הוּא
גוֹרֵם שְׂבַח גְּדוֹל לְמַעְלָה. אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהִיּוֹת מְלַמֵּד
תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וּלְהַחֲדִיר בָּהֶם תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִמֶּשֶׁה
שֶׁקִּבַּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּגֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם
דְּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְתִשְׁמַח אֶת הַיְלָדִים, וְעַל-יְדֵי-
זֶה תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וְתִמִּיד תַּעֲלֶה מַעְלָה מַעְלָה.

רְאֵה שְׁתַּהֲיֶה תִּמִּיד בְּכַתֵּה שְׁלֶךְ אֲוִירָה שֶׁל שְׂמִחָה, כִּי תִּתְּךָ-וּמִיד
כְּשֵׁי אֲוִירָה שֶׁל שְׂמִחָה, הַכֹּל הוֹלֵךְ בְּקַלּוֹת, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי אֲשֶׁרֵי
הַמְּלַמֵּד שִׁיּוּדֵעַ לְחַנּוּךְ אֶת הַיְלָדִים בְּאֲוִירָה שֶׁל שְׂמִחָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
יִקְלְטוּ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶת הַלְמוּדִים. הָעֵקֶר אֵל תִּפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה
שְׁבַעוּלָם.

רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד עֲצָמְךָ בְּכֹל יוֹם עֲמוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבֹר
וְדְבֹר שְׂמִדְּבָרִים עֲמוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ,
שֶׁאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי

אֲשֶׁר כּא רלב בְּנַחֵל קסג
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכֶּךָ תָּמִיד, וְתָמִיד תִּבְשֹׂר לִי
בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקְיָן, כ"ד כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוֹ יֵאִיר.

תִּסְלַח לִי מְאֹד, שֶׁהֶצְרַכְתִּי לְהַעִיר אוֹתָךְ מֵהַשְּׁנָה, כְּפִי הַחֲשׁבוֹן
שְׁלִי הָיִיתָ צָרִיף לְהִיּוֹת עֵר, וְעַל-כֵּן מְאֹד מְאֹד אָנִי מִתְנַצֵּל, אֲבָל זֶה
נִחַמְתִּי, שֶׁסִּפְרָתְ לִי שׁ... לֹא הִזְמִין אוֹתוֹ, זֶה הָיָה לִי כְּבָר כְּדַאי אֶפְלוּ
לְהַעִיר אוֹתָךְ, כִּי אֶתְמוּל הָיוּ לִי דְקִירוֹת גְּדוּלוֹת בְּלֵב, וְשִׁכַּכְתִּי בַמָּטָה
כְּמוֹ שֶׁשׁ שְׁעוֹת מְרַב עֲגַמְת נִפְשׁ, כִּי לֹא הֵאֲמַנְתִּי שֶׁעַד כְּדִי כָּךְ אֵין
לִי אֵף אַחַד, וּמִקֵּדָם דְּבַרְתִּי עִם ... וּמִסִּפְר לִי שְׁלֹא דְבִים וְלֹא יַעַר,
הוּא בְּכָלֵל לֹא הִזְמִין אוֹתוֹ וְכוּ', וּמְאֹד הִחֲזִיהָ אוֹתִי, וְאִמְרָתִי לוֹ, שֶׁאֵף
פְּעַם לֹא הִבְנֵתִי אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁכָּתַב בְּמִכְתָּבוֹ אֶל אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ: "זְכְרוּ הֵיטֵב אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁקִּבַּלְתֶּם אֶצְלִי", וְעַכְשָׁו אָנִי
מִבִּין הֵיטֵב הֵיטֵב, אֵיךְ שֶׁצָּרִיכִים לְהִזְכִּיר הֵיטֵב לְהֵאָדָם אֶת הַטּוֹבוֹת
שֶׁקִּבַּל, כִּי אַחֲרַת הוּא חוֹשֵׁב שֶׁעוֹשֶׂה טוֹבָה וּמְשַׁלֵּם רַע וְכוּ'.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַיּוֹם שְׁלֵשִׁים שָׁנָה בְּדִיוֹק מְאֹד הִתְחַלְתִּי
לְכַתֵּב "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וְהַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לִי בְּזִכּוֹת כָּל אֱלוֹ
שְׁנַתְעוֹרְרוּ בְּתוֹבָה עַל-יְדֵי הַמִּכְתָּבִים, שֶׁיִּגָּן בְּעֵדִי לְעַד וּלְעוֹלָמֵי
עוֹלָמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא רלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקָּץ, כ"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אַקְנֵה שְׁקִבְלֶת בּבִקְרָא אֶת כָּל הַמְּכַתְּבִים, וּמְסַרְתָּ אוֹתָם אֶל יְעוּדָם, וְכֵן תְּלִיתָ אֶת הַמְּכַתְּבִי כָּלְלִי בְּלוּחַ הַמוֹדְעוֹת. וַיֵּשׁ בְּדַעְתִּי לְשַׁלַּח בְּכָל יוֹם אוֹ יוֹמִים מְכַתְּבִי כָּלְלִי — לְחִזְק וּלְעוֹרֵר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שְׂיִחְזִיקוּ עִצְמָם בְּיַחַד.

אַתָּה רָאִה לְחִזְק עִצְמָךְ בְּכָל מִינֵי אָפְגִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, הֶעֱקָר לְהִיּוֹת מְסֻדָּר עִם כָּל דְּבָר וְדְבָר, כִּי הַסֵּדֶר הוּא סוֹד הַצְּלַחַת הָאָדָם, וְאֵף פֶּעַם לֹא לְדַאֵג עַל דְּבָר שְׁאֵבֵד וְכוּ', רַק מָה עוֹשִׂים עִכְשָׁו, בְּמָה אָנִי יְכוּל לְתַקֵּן עִצְמִי עִכְשָׁו, אָנִי מְקַנֵּה שְׁתוּדִיעַ לִי, אִם יֵשׁ אֵיזָה דְּבָר לְתַקֵּן, וְאֵז נַעֲסֵק בָּזָה.

הַמְצַפָּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ...

נֹא לְהוֹדִיעֵנִי אֵיפֹה ... עִכְשָׁו כִּי אָנִי צָרִיךְ אוֹתוֹ דְּחוּף, וּלְהוֹדִיעַ בְּבֵיתוֹ בְּשַׁעַה שְׁבֹא שְׂיִוְדִיעַ לִי.

כא רלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקָּץ, כ"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלֹתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ, וְכָל הַיְדִיעוֹת מֵה שְׁקוּרָה בְּיַבְנָאֵל, כִּי מְאֹד מְאֹד נְחוּץ לִי לְדַעַת עֲנִינִים אֵלּוּ, כִּדִּי לְהַחְזִיק אֶת הָעֲנִינִים בְּיָדַי, עַד שְׂיַעֲזֹר לִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּקִרְוֵב מִמֶּשׁ לְבוֹא

וּלְהַתְּגוֹרֵר כְּכֹר בִּיבְנֵי־אֵל. אֲבָל מְאֹד מְאֹד צָעַר כָּל הַסְּפוּר שֶׁדָּבְרוּ עִם הַטָּמָא ... אַחֲרֵי שֶׁלְּכַלֵּךְ עָלַי כָּל־כָּךְ כָּל־כָּךְ הוּא וְאִשְׁתּוֹ עַל לֹא דָבָר, רַק עַל זֶה שֶׁהַחֲזֻקָתִי אוֹתוֹ בְּאִשׁ"ל מְלֵא כַּמָּה שָׁנִים, וְחַתַּנְתִּי אוֹתוֹ וְעִשְׂתִּי בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם־בֵּית הַמוֹן פְּעָמִים, וְיִשְׁבְּתִי עִמָּהֶם עַד שְׁתִּים שָׁלֹשׁ בְּלִילָה, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם, וּלְבַסּוֹף בְּשָׁבִיל זְרֹשׁ שֶׁהִסִּיתָה אוֹתָם נְגָדִי, יֵצְאוּ כָל־כָּךְ נְגָדִי, וְנִבְלוּ אֶת פִּיהֶם כָּל־כָּךְ עָלַי, וְעַכְשָׁו בְּמִקּוֹם לִירֹק לוֹ בַּפָּנִים עוֹד מְדַבְּרִים עִמּוֹ, זֶה מֵה שֶׁמִּצָּעַר אוֹתִי עַד מְאֹד, וְאֲנִי מִשְׁכֹּנֵעַ, שֶׁפּוֹנְתוֹ לְהַתְּקַרֵּב הִיא כְּדֵי לְהַשְׁפִּיר אֶת הַדִּירוֹת שְׁלוֹ וְכוּ', וְאֲנִי מִצְדֵי אוֹמֵר: כָּל מִי שֶׁבָּאֵמֶת חָפֵץ בְּטוֹבָתִי וְקַרְבָּתִי, שֶׁלְּבַל תִּהְיֶה לוֹ שִׁיכוֹת עִמּוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לְשַׁכַּר אֲצִלוּ אִיזוֹ דִּירָה, כִּי הָאָדָם הַזֶּה שֶׁפָּךְ דָּמִי כַּמִּים.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעֲשִׂיתָ עִמָּדִי, שֶׁהֲלוֹיֶת לִי אֶת הַכֶּסֶף, אִף שֶׁזֶה מְאֹד מְאֹד מִצָּעַר אוֹתִי, שֶׁבְּשָׁבִיל הַרְשָׁע הַסֵּמ"ף־מ"ם, הַהֲכָרַח לִי לְזֹרֵק כֶּסֶפִּים בְּזָבֵל מִמֶּשׁ בְּשָׁבִיל עוֹרְכֵי דִין, בְּשָׁבִיל הַמְּסִירוֹת שֶׁעָשָׂה כְּנִגְדִי, יַעֲזֹר לִי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֲזַכֶּה כְּכֹר לְהַפְטֵר מֵעַל הַרְשָׁע מְרַשָּׁע הַזֶּה, וְכָל שׁוֹנְאֵי יִפְלוּ לְגַמְרִי.

חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַיּוֹם הַזֶּה עָרַב חֲנֻכָּה נַעֲשֶׂה בְּדִיוֹק שְׁלֹשִׁים שָׁנָה מֵאֲזוֹ שֶׁהִתְחַלְתִּי לְהַתְּכַתֵּב עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּסִפְרֵי "אֲשֶׁר בְּנַחַל", הַהִתְחַלָּה הַיְתָה בְּעָרַב חֲנֻכָּה תִשְׁכ"ד, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּדְפְּסוּ כָּל הַמְּכַתְּבִים, אֲשֶׁר זֶה יוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלֶף מְכַתְּבִים עַד עַכְשָׁו.

רַק חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְנִזְכּוֹר תִּזְכּוֹר אֶת הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְזֶה עֵקֶר מִצְוֹת גֵּר חֲנֻכָּה, לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל גְּדֹל הַנְּסִים הַגְּדוֹלִים שֶׁעָשָׂה עִם כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁהִיָּה מְטַבֵּעַ בְּטִיט הַיּוֹן, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הוֹצִיאֵנוּ מִשָּׁם עַל־יְדֵי הַחֲשָׁמוֹנָאִים, שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, אֲשֶׁרִינוּ שֶׁאֲנֵנוּ

קסו אָשֶׁר כּא רלה בּנחל

יודעים מרבי אמת פּוֹה, רבי נוֹרָא וּנְפֵלָא פּוֹה, פּוֹדַאי לְהַשְׁקִיט אֶת
כָּל מַה שֶׁקָּרָה וְכוּ', כִּי לֹא פּוֹדַאי לַעֲשׂוֹת עֵסֶק מִזֶּה.

פּוֹה תִּקְבֵּל מִכְּתָב כְּלָלִי לְתַלּוּתוֹ בְּלוּיַת הַמוֹדְעוֹת.

אֲקַנְהָ שְׁתַּבְּשֶׁר לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ד כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם לִיְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

פּוֹדַאי לְשַׁחֲרַר אֶת בְּתוּךָ מִבֵּית-הַחֹלִים, אִם כָּל הַצְּלוּמִים הָרְאוּ
שֶׁהַכֹּל בְּסֵדֶר, לָמָּה לַעֲבֹר עוֹד עֲנוּיִים וְסִחִיטוֹת וְכוּ' עַל לֹא דְבָר.

יִשְׁלַח לָּהּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְתַרְוֵנוּ רַב נַחַת
מִמֶּנָּה וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיד.

רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּנְיַח בְּעֵצְמְךָ הַעֲצָבוֹת וְהַדְּכָאוֹן,
כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר הָעֵקֶר הוּא הַשְּׁמִחָה וְהַהֲתַחֲזָקוֹת, וּגְדֻלַּת
הָאָדָם נִמְדָּדֶת כְּפִי שְׂזוּכָה לְחֲזוּק אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל פְּגִיעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן,
וּבוֹרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ; כִּי בְּאַמֶּת אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא רוּפָא כָּל בְּשָׂר וּמִפְּלִיא לַעֲשׂוֹת.

תְּבַשֶּׁר לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא רלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ד כִּסְלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂמֵחַ, שֶׁנִּכְנְסָה בְּךָ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְקַרֵּב אֶת כָּל הָעוֹלָם אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-פִּי דַעַת רַבֵּנוּ ז"ל, וְזֶה יְכוּלִים רַק עַל-יְדֵי הַפְּצַת הַסְּפָרִים, וְעַל-כֵּן לֹא בְּחִנָּם שֶׁהַסְּמ"ך-מ"ם אוֹרֵב עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד לְמַנַּע וּלְעַכֵּב, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְמִסַּר נַפְשֵׁנוּ בְּיָתֶר שְׂאֵת וּבְיָתֶר עֵז, וְתַעֲזֹר בָּזֶה בְּכָל מָה שֶׁאַתָּה רַק יְכוּל, פִּי דִיְקָא הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה יוֹרִידוּ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, עַד שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה נֹעֵשֶׂה מִשְׁכָּן לְשְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ.

אודות ... אַתָּה יְכוּל לְתַת מַתָּנָה, וְאַתָּה יְכוּל לְכַתֵּב לוֹ מִשְׁהוּ יָפָה.

לְדַעַתִּי, הִיָּה טוֹב לְהַזְמִין אוֹתוֹ וְאֶת כָּל חֲבָרֵי הַמוֹעֵצָה אֶל הַשִּׁבְעַת בְּרָכוֹת וּלְכַבְּדָם, כִּי לְדַעַתִּי, רַק זוֹ הַדְּרָךְ, וְרַק בָּזֶה נוֹכַל לְהַצְלִיחַ לְלַכֵּת עִמָּהֶם בְּאַהֲבָה וּבְקִרְוּב לְבָבוֹת, תְּדַבֵּר עִם ... וְעִם ... מְזֶה, כִּי לְדַעַתִּי, זֶה רְעִיוֹן טוֹב, עַל-כָּל-פָּנִים אִם אֵי אֶפְשָׁר אֶת כָּלָם, שְׂיִהְיֶה ...] ...]

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

נָא לְמִסֹּר לְכֻלָּם אֶת הַמִּכְתָּבִים הָאֵלֶּה.

כא רלז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפַּדֶּה, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִקֶּץ, כ"ד כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מָאד מָאד רְצִיתִי, שְׁתַּחֲזֹר לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל כְּבָר נִרְגַע, וְאִף שְׁפָה וְשֵׁם אֲנִי שׁוֹמֵעַ שֵׁישׁ עֲדִין
בְּעִוֹת, עִם כָּל זֹאת מֵאַחַר שְׁאֵינָם ... וְכו', רַק מְדַבְּרִים בְּיַחַד, אֵין
טוֹב מְזֶה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
כו), שֶׁעֵקֶר הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עַל בְּנֵי-אָדָם הוּא מְחַמֵּת שְׁאֵינָם
מְדַבְּרִים אֶחָד עִם הַשָּׂנִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה סוֹבְלִים גְּלוֹת וְאֵינָם נִגְאָלִים,
כִּי בְּאֻמַּת אִם הָיוּ מִתְדַבְּרִים אֶחָד עִם הַשָּׂנִי, אָז הָיוּ יְכוֹלִים לִישֹׁר
אֶת כָּל הַבְּעִיּוֹת. וְלָכֵן רָאָה לְחַזֵּר, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר, רַק שְׁלֹא יָבוֹאוּ לְיַדֵּי אֱלִימוֹת וּקְטָטוֹת, וְאִז תִּרְאֶה אֵיךְ
שְׁיִהְיֶה כָּל הָאוִיר הַנֶּחַח וְהַנָּף.

אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעוֹד תִּרְוֶה הַרְבֵּה נַחַת מִלְדִּיךְ,
וּתְהִלָּה לְאֵל, בְּנֶפֶךְ ... הַצְּלִיחַ אֶצְלָנוּ מָאד מָאד, כֵּן אֲנִי מְקַנֶּה שְׁיִהְיֶה
גַּם עִם ... וְגַם עִם ...

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְּלִיחַ דְּרַכְּךָ תְּמִיד, וּתְבַשֵּׂר לִי תְּמִיד
בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַכֹּפֵל הַדְּבָר, רָאָה לְחַזֵּר תְּכַף-וּמְיָד.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מַקְזָן, כ"ה כִּסְלוֹ א' דְּחִנּוּכָה ה'תשנ"ד.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת הַפֶּקֶס מִמֶּךָ וְכו'.

מָה אָמַר לָךְ! חֲכִיתִי עַל הַטְּלֶפוֹן שֶׁלָּךְ לְהַמְשִׁיךְ לְדַבֵּר אִתָּךְ,
וּמֵאֵת הַשֵּׁם הֵיטָה זֹאת, שֶׁשְׂרֻדוֹתַי הָיוּ רַבּוֹת מָאד, וְקִבְּלֹתִי טְלֶפוֹנִים
אֶחָד אַחֲרֵי הַשְּׁנִי, עַד שֶׁהֵייתִי עֶסוּק מָאד מָאד, וְאַחֲרֵיכֶּךָ יֵשׁ לִי
שְׁעוֹר דְּרָךְ הַטְּלֶפוֹן בְּכֹל יוֹם חֲמִישִׁי לְמִנְצ'סְטֵר אַנְגְּלִיָּה, וְחֻבֵּל שֶׁלֹּא
דְּבַרְנוּ.

אוֹדוֹת גְּרוֹשִׁין, בְּדֶרֶךְ כָּל אֲנִי נִגְדֵי גְרוֹשִׁין, וּבְכַרְטִיּוֹת כְּשֵׁי
יְלָדִים, אֲזִי זֹהֵי מִמֶּשׁ סִפְנַת נִפְשׁוֹת, כִּי אֶסוּר לְהַתְגַּרֵּשׁ כְּשֵׁי יְלָדִים,
אֲבָל בְּעִנְיַן שֶׁלְכֶם, זֶה דְּבַר אַחֵר לְגַמְרִי, וְרֹאזִי לְכֶם לְהַתִּישֵׁב הֵיטֵב
הֵיטֵב בְּדֶבֶר, וְאִם שִׁיךְ עוֹד לְדַבֵּר אִתּוֹ — מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אֲבָל
אִם לֹא כְּדֹאֵי לְהַתְפָּרֵד וְכו' וְכו'.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! זֶה הַדְּבוּרִים שֶׁאֲנִי חֲנוּ מְדַבְּרִים יָמִים
וְשָׁנִים, אֲשֶׁר הָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא נְסִיווֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְעוֹבֵר עַל
בְּנֵי-אָדָם כָּל מִינֵי עֲגָמַת נִפְשׁ וְצַעַר וּמְכַאוּבִים וּבְלִבוֹלִים, וְאֵלּוּלָא
הַעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, לֹא הֵינּוּ יְכוּלִים לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד
אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד, וְאִם תִּשְׁאַל אֵיךְ אַחֲרִים מְחִזְקִים מֵעַמֵּד? בְּאֵמַת
אֵינָם מְחִזְקִים מֵעַמֵּד, כִּי לְהַשְׁאֵר חֲזֵק בְּאֵמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, אִי
אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי הַהַקְּדָמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְחִדִּיר
בְּנוֹ אֵמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר חַיּוּתֵנוּ, הַכֹּפֵל הַדְּבַר,
תַּעֲשׂוּ מָה שִׁיּוֹתֵר מֵהַר וּמָה שִׁיּוֹתֵר בְּזִרְיוֹת, וְאֶקְוֶה שֶׁתִּבִּין דְּבַר
מִתּוֹךְ דְּבַר.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אַנִי מְקַוֶּה, שְׁסוּףְךָ כָּל סוּף תּוּכַל לִפְתּוֹחַ מִפְּעַל בִּיבְנָאֵל, וּמֵאֵד
מֵאֵד נִצְרָךְ לְאַנְשֵי שְׁלוֹמֵנוּ פִּרְנָסָה.

כא רלט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מַקָּץ, כ"ה כֶּסֶלּוֹ, א' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַנְשֵי שְׁלוֹמֵנוּ
הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגֵּרִים בִּיבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַוּוֹי"ה
עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינְתּוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל
נִגְעָה וּמַחְלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל הַחֹסֵד חָנּוּם,
שֶׁזָּכָה אוֹתָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזָכִינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבֵּנוּ ז"ל, וְאַנְחֵנוּ
יּוֹדְעִים מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלֵא כְּזֶה, וְלָכֵן רְאוּ לְשַׁמַּח
בִּיחַד, וּבִפְרִט עֲכָשׁוּ בְּשַׁבַּת חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא אֶחָד מֵהַזְּמַנִּים שֶׁהָיוּ
מִתְקַבְּצִים אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל, רְאוּי לָכֵם לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שֶׁאַתֶּם זוֹכִים
לְהַתְקַבֵּץ יַחַד בְּעִירוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְאֵף שֶׁזֶה נִרְאֶה כְּחֵלוֹם, אָבֵל
כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶתְנוּ עַד עֲכָשׁוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת פְּלֵאֵי
פְּלֵאוֹת, כִּי עֲצָם הָעֵבֶדָה שְׁזָכִינוּ לְשָׂנֵי מַנְדְּטִים, זֶה בְּעֲצֻמוֹ נִס בְּתוֹךְ
נִס פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת, כְּמוֹ-כֵן עוֹד תִּרְאוּ נְסִים נִגְלִים, אִם רַק תִּתְחַזְּקוּ
בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, תִּרְאוּ נְסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עִם
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְאַנְשֵי שְׁלוֹמֵנוּ, כְּמוֹ שֶׁרַבֵּם יֵשׁ לָהֶם כְּבֹר דִּירוֹת מִשָּׁל
עֲצָמָם, כֵּן יִהְיֶה לְכֻלָּם דִּירוֹת, וּכְמוֹ שֶׁיֵּשׁ לָכֵם דִּירוֹת, כֵּן יִהְיֶה לְכָל
אֶחָד וְאֶחָד רֶכֶב, וְכֵן יִהְיֶה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד פִּרְנָסָה, הָעֵקֶר רַק
לְהַתְחַזֵּק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל הִפְלִיג מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת
אַמוּנַת חֲכָמִים (לְקוּוֹטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), וּבִפְרוּשׁ גְּלָה לָנוּ
שֶׁעַל-יְדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים, יְכוּלִים לִידַע אֵיךְ לְהַתְנַהֵּג, וּבִבְאֵר מוֹהַר"ן תִּתְּ
ז"ל, שֶׁזוֹ הִיְתָה טְמֵאת הַיּוֹנִים לְעֵקֶר מִכָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת
הָאַמוּנַת חֲכָמִים, כִּי בְּרַגַע שְׁעוֹקְרִים מִבְּנֵי-אָדָם אֶת הָאַמוּנַת חֲכָמִים,

אֲשֶׁר כּא רלט בְּנַחַל קעא

ממילא נתבטלת גם האמונה בהקדוש-ברוך-הוא, כי אי אפשר להגיע לאמונה ברורה ומזככת בו יתברך, אלא על-ידי אמונת חכמים, שזה כלל תורה שבעל-פה, כי אמונה ברורה ומזככת בו יתברך, זה ענין של תורה שבכתב, עצם גלוי אלקותו יתברך, וענין אמונת חכמים זו תורה שבעל-פה שקבלו חכמינו הקדושים מדור דור, משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים לאנשי כנסת הגדולה מדור דור עד דורותינו אלו, ועל-פן עקר המלחמה של היגנים היא לעקר את האמונת חכמים, כי ברגע שעוקרים מהאדם את אמונת חכמים, ממילא אין לו כבוד אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, וזה הולך יחד — תורה שבכתב ותורה שבעל-פה, ורואים איך שהיגנים העקר התפשטו על תורה שבעל-פה, ועל-פן צריכים להתחזקות חדשה בתורה שבעל-פה, שהיא אמונת חכמים.

ולכן ראו, אחי ורעי היקרים! להתחזק באמונת חכמים, ותתחילו כבר ללמד תורה שבעל-פה, ותחדירו גם בילדיכם אמונת חכמים, ועל-ידי-זה תזכו לאמונה ברורה ומזככת בו יתברך, ותצליחו כל ימי חייכם.

עליכם לחזק אחד את השני, ותשתדלו לדבר רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, ואיש את רעהו יאמר חזק, ואז דיקא תצליחו דרפכם.

נא ונא, אחי ורעי היקרים! תשמרו את עצמכם ממחלקת וממריבות וכו' וכו', אדרבה ראו להיות חזקים, ואז לא יוכלו לכם אף אחד, ואני מבקש את כל אחד מאנשי שלומנו בלי יוצא מן הכלל, שיאמר גם לאשתו וילדיו, שיבקש עלי רחמים, כי אני צריך לרחמים מרבים, שאזכה כבר לצאת מגלותי, ולבוא לגור עמכם ביחד ביבנאל, ואף שזה נראה כמו חלום, אבל אני מאמין באמונה אמתית בכח התפלה ובפרט תפלת רבים, תזכו להמשיך אותי אליכם, ואהיה לכם אסיר תודה גדול בעבור זה — הן בעולם הזה

וְהֵן בְּעוֹלָם הַבַּא. הַכֶּפֶל הַדָּבָר — רְאוּ לְהַתְפַּלֵּל הַרְבֵּה בְּעֵבוּרֵי,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תַעֲשׂוּ עִמִּי חֶסֶד גָּדוֹל.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שְׁפַת שְׁלוֹם...

כא רמ.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מַקְצֵן, כ"ו כֶּסֶלּוֹ ב' דַּחְנָכָה
ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בְּבִנְי בְּרֵק, הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה
שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה,
וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

מַה מְאֹד גְּדוֹלָה שְׂמֵחָתִי, שֶׁהִתְאַסְּפֹתֶם יַחַד, וְאַתֶּם מֵתְפַלְּלִים
בְּקִבוּץ אֶחָד עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּשַׁבַּת חֲנֻכָּה, אֲשֶׁר הוּא מֵהַשְּׁלֹשָׁה
זְמַנִּים שֶׁצִּוְּהָ רַבֵּנוּ ז"ל לְבוֹא אֵלָיו, וְהִנֵּה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הָיוּ אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ נֹזְהָרִים מְאֹד מְאֹד לְנִסְעֵ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן,
וְאִפְלוּ בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, וְלֹא הִסְתַּכְּלוּ עַל שׁוֹם דָּבָר, וְאִפְלוּ
שָׂרְבֵנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ אֵלָיו מִי שֵׁישׁ לוֹ מְנִיעוֹת, עִם כָּל זֹאת
כָּל אֶחָד וְאֶחָד בָּא עִם הַמְנִיעוֹת, אֲבָל בְּשַׁבַּת חֲנֻכָּה הָיוּ נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ לְהִתְאַסֵּף בְּבֵית-מִדְרָשׁ שְׁבָעִירוֹ, וְשֵׁם לְמִדוֹ יַחַד סִפְרֵי רַבֵּנוּ
ז"ל, וְהַמְשִׁיכוּ אֶת רַבֵּנוּ ז"ל אֵלֵיהֶם; כִּי בְּאַמַּת חֲנֻכָּה הוּא זְמַן
שֶׁצָּרִיכִים לְהִיּוֹת בְּבֵית, כִּי חֲנֻכָּה הוּא חֵג שֶׁל חֲנוּךְ הַיְלָדִים, וְצָרִיכִים
לְהִיּוֹת עִם הַיְלָדִים, וְלְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ אֵלֵיהֶם, וְלְהַשְׁתַּדֵּל שֶׁכָּל אֶחָד
וְאֶחָד יִדְּלִיק גַּר חֲנֻכָּה, וְהִיא מִצְוָה גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַיְלָדִים
מִחֻקִּים אֶת הָאָבָא, וְאִם הָאָבָא מְדְלִיק גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, וְכֵן מִשְׁתַּדֵּל שֶׁכָּל
בֶּן וּבַת כְּשֶׁעֲדִין קִטְנִים מְדְלִיקִים גֵּרוֹת חֲנֻכָּה, זֶה נִשְׁאָר לָהֶם לְזִכְרוֹן
לְכָל יְמֵי חַיֵּיהֶם, וְצָרִיכִים לְשִׁיר עִמָּהֶם שִׁירֵי חֲנֻכָּה, וְלְסַפֵּר לָהֶם אֶת
גְּדֻלַּת הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעַם יִשְׂרָאֵל, וְאֵל
יִקַּל לְפָנֵיכֶם עֲנִין זֶה, כִּי הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן בְּשַׁבַּת

אֲשֶׁר כּא רמא בַּנְחַל קעג

חֲנֻכָּה הָיָה אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ נִשְׁאַרִים בְּבֵית וְלֹא נוֹסְעִים לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֲלֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד הִתְקַבֵּץ בְּעִירוֹ, וְכֵן בְּשָׁבוּעוֹת בְּקַבְּלַת הַתּוֹרָה גַּם-כֵּן לֹא נוֹסְעִים, אֲלֵא מִתְאַסְּפִים יַחַד בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ. וְעַל-כֵּן רָאוּ לְדַבֵּר מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּמַעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וּבְיַדָּאֵי תִזְכּוּ לְהַמְשִׁיךְ אֲלֵיכֶם אוֹר רַבְּנוּ ז"ל.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל תִּדְּבְרוּ דְבוּרִים אֲחֵרִים, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יָאִיר לָכֶם אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְתִזְכּוּ לְהַפִּיץ אֶת אוֹרוֹ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי עֶקֶר הַמְּלַחְמָה עִם הַיּוֹנִים שֶׁל הַדּוֹר הַזֶּה, שֶׁהֵם הַמֵּינִים וְהַכּוֹפְרִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, הוּא רַק לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּמַסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוּלָּה, אֲשֶׁרִי מִי שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וְאֵז טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כּא רמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עַרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסֹדֵר מַקְזָן, כ"ו כֶּסֶלּוֹ, ב' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הָרַב ... יָרוּ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! תֵּאֱמִין לִי שֵׁישׁ לָךְ כַּחוֹת עֲצוּמִים, אֲבָל אַתָּה צָרִיךְ לְהוֹצִיא אֶת הַכַּחוֹת מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל, וְלֹא לְהִשְׁאָר עִם זֶה וְכּוּ' וְכּוּ', וְאֵין לָךְ מָה לְהַתְּפַחַד כָּלֵל מִשּׁוֹם דְּבַר שְׁבָעוּלָם, אֲדַרְבֵּה תִקְנִים (תְּהִלִּים קִיט, מו): "וְאֲדַבְּרָה בְּעִדּוֹתֶיךָ נֶגֶד מַלְכִים וְלֹא יֵאָבוֹשׁ", וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (גִּטִּין ז.): מֵאֵן מַלְכֵי רַבָּנָן וְכּוּ', לְפַעֲמִים צָרִיכִים עֲזוֹת וְעַקְשָׁנוֹת דְּקִדְשָׁה לְדַבֵּר אֶפְלוּ שֵׁישׁ שָׁם מְלַכָּא הֵינּוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים, אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזָק בְּנִקְדָּתוֹ וְלֹא

להסתפל על אחרים, ולא להתפעל מאחרים, אז דיקא יצליח את דרכו.

אודות ר' ... גרו יאיר, תאמין לי שהוא ענו שפל וסבלן וכו', ועובר עליו מה שעובר וכו', ועושה ממש חסד חנם עמי, שהוא נשאר ביבנאל ללמד עם הבחורים, ועל-פן אין לך מה להתבייש וכו', אדרבה תחזקו ותאמצו עצמכם, וכל דבור חזק שאפה תחזק אותו והוא יחזק אותך, תצא מזה תועלת גדולה לשניכם.

נא ונא תתאמן בעזות ובעקשנות דקדושה, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך, ותבשר אותך, לי תמיד בשורות משמחות. ועל כלם — ראה להחזיר בילדים אמונה פשוטה בו יתברך ואמונת חכמים, ועל-ידי-זה תצליח דרכך עמהם.

ראה להתבודד עצמך עמו יתברך, פי אין לנו בזה העולם, רק הדבורים שמדברים עמו יתברך, אשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך שבת שלום...

כא רמב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר מקץ, כ"ו כסלו, ב' דחגכה ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אף ידידי הנקר לי מאד, החתן ... גרו יאיר.

באתי לאחל לך ברכת "מזל טוב" על יום נשואיך, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא שתבנה בית נאמן בישראל, ויהיה ביתך בנוי על אדני הקדש, על ההקדמות שקבלת אצלנו מפי הנחל נובע מקור חכמה זי"ע, ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שכל הדבורים ששמעת אצלי כל השנים, יועילו לך הרבה לבנין הבית, העקר צריכים בזה העולם סבלנות גדולה מאד מאד, ואי אפשר להחזיק בית, אלא עם

סבִּלְנוֹת. וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (ראש השנה ו:): אֲשֶׁה בְּעֵלְהָ מְשֻׁמָּה; וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה לְשִׁמַּח אֶת אֲשֶׁתְּךָ בְּכָל מִיַּי אֲפָנִים שְׁבָעוּלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחַב לְבָבְכֶם לְטוֹב. וְתָמִיד תִּזְכֹּר אֶת מֵאֲמָרָם ו"ל (יְבָמוֹת סב.): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוּפוֹ וְהַמְּכַבֵּדָה יוֹתֵר מִגּוּפוֹ, עָלָיו הַכֶּתוּב אוֹמֵר (אִיּוֹב ה, כד): "וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶךָ", וְזוֹ לֹא חֲמָרָה, אֲלֵא עֶקֶר גְּדוֹל, וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה חֲזֹק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד לְחֲזֹק וּלְאַמֵץ וּלְשִׁמַּח אֶת אֲשֶׁתְּךָ. וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּבֹא מִצִּיֵּא נט.): לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם וְהִיר בְּכָבוֹד אִשְׁתּוֹ, שְׂאִין הַבְּרָכָה מִצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל הָאָדָם אֲלֵא בְּשָׁבִיל אִשְׁתּוֹ. וְרַבְנּוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סט), שֶׁהֶעֱשִׂירוֹת שֶׁל הָאָדָם בָּאָה בְּזָכוֹת אִשְׁתּוֹ; וְעַל-כֵּן לֹא בְּחִנָּם שְׂאֲמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שם): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיכּוֹ, כִּי הֵיכִי דַתְּתַעֲתְרוּ, תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם, כְּדֵי שֶׁתַּתְּעַשְׂרוּ; כִּי הֶעֱשִׂירוֹת בָּאָה לְהָאָדָם בְּשָׁבִיל אִשְׁתּוֹ.

עֲכָשׁוּ שְׂזֻכִּיתָ לְהִתְחַתֵּן, רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעִצְמְךָ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּמִקְרָא, שֶׁתִּהְיֶה חֲזֹק כָּל שָׁבוּעַ לְלַמֵּד אֶת פְּרֻשַׁת הַשְּׁבֻעַ עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י וְהַתְּרַגּוּם, בְּאִפְּן שֶׁכָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לֹא תַחְסִיר שְׁבֻעַ אֶחָד מִלְּעֵבֶר אֶת הַסִּדְרָא 'שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תְּרַגּוּם' — עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י ו"ל, וְטוֹב לְחַלֵּק אֶת הַלְמוּד לְכָל יְמוֹת הַשְּׁבֻעַ, בְּאִפְּן שֶׁעַד יוֹם שְׁשִׁי מְסִימִים כָּבֵר אֶת כָּל הַפְּרָשָׁה. וְכֵן תִּהְיֶה רְגִיל בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, אֲשֶׁר מְטִיָּה וּמְזַכֵּר אֶת הַגּוּף וְהַנְּשִׁמָּה גַם יַחַד. וְכֵן תִּלְמַד גְּמָרָא, אֲשֶׁר לְמוּד גְּמָרָא עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי תִלְמוּד עוֹלָה כְּמַנְיָן הַקְּלִפָּה הַמְּחַטָּאת אֶת הָאָדָם, כְּמוֹבָא בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רי"ד, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מְדַרְשׁ, כִּי מִי שֶׁרְגִיל בְּלְמוּד מְדַרְשׁ, כָּבֵר אֵינוֹ צָרִיךְ סִפֵּר מוֹסֵר אַחֵר, כִּי לְמוּד אֲגָדָה מוֹשֵׁף אֶת הָאָדָם אֵלָיו וְתַבְרֹךְ, כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סִפְרֵי עֲקָב): רְצוּנָךְ לְהַכִּיר אֶת מִי שְׂאֲמַר וְהִיָּה הָעוֹלָם — תִּלְמַד אֲגָדָה; וְעַל כָּלֵם — שֶׁתִּלְמַד הַרְבֵּה שֶׁלְחַן עֲרוּף כְּסִדְרָן.

וְדַעַת לְנִבּוֹן, שֶׁחֲתָן בְּשָׁנָה הָרֵאשׁוֹנָה צָרִיךְ לְלַכֵּת עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ לְשִׁמְעַ שְׁעוֹר בְּהַלְכוֹת נְדָה, וְאָסוּר לְסַמֵּךְ עַל דַּעַתוֹ, אֲלֵא צָרִיךְ לְשִׁמְעַ מִמַּגִּיד שְׁעוֹר יְרֵא שָׁמַיִם, וַיְמָה שְׁשׁוּמְעִים

בְּשֵׁעוֹר בְּרַבִּים, אַף פֶּעַם בְּעֶצְמוֹ לֹא יוּכַל לְהִבִּין וּלְלַמֵּד, כִּי
כְּשׁוֹמְעִים שְׁעוֹר בְּרַבִּים, נִתְחַדְּשׁוֹת הַרְבֵּה הַלְכוֹת, וְזֶה מְאֹד מְאֹד
נֶחֱוִץ לְחַתֵּן בַּשָּׁנָה רֵאשׁוֹנָה.

וְעַל כֵּלָם — רֵאָה לְהִתְפַּלֵּל עָרַב וּבִקְרָה וְצִהְרִים שְׁחֲרִית, מִנְחָה,
מַעֲרִיב בְּמִנְיַן דִּיקָא, וְאָז יִהְיֶה לָּךְ דְּבַר שְׁבַמְנִינֵן... כִּי מִי שֶׁרָגִיל
לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיַן, הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא מְשַׁפֵּיעַ עָלָיו שְׁפַע גָּדוֹל בְּפִרְנֶסָה,
וְלֹא חֹסֵר לוֹ שׁוּם דְּבַר. וְעַל כֵּלָם — רֵאָה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ,
אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמֻדְבָּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית,
הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׁלוֹקֵחַ עַל עֶצְמוֹ
חֵק וְלֹא יַעֲבֹר לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָּךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

כא רמג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרַב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרַת מַקְצֵן, כ"ו כֶּסֶלוֹ, ב' דִּחְנֶנְהָ
ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גִּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

וְכֵן קִבְּלָתִי אֶת הַפְּתִיבָה שְׂבִיבָה לְכַלְכוֹ עָלַי כָּל-כַּף עַל לֹא עוֹל
וְכוֹ'. מָה אִמַּר לָּךְ (תְּהִלִּים קמ"ה, כו): "צִדִּיק הַגּוֹי"ה בְּכָל דְּרָכָיו וַחֲסִיד
בְּכָל מַעֲשָׁיו", וּבִנְדָאִי הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי (שָׁם קי"ח): "מֵאֵת הַגּוֹי"ה הֵיטָה
זֹאת הִיא נִפְלְאָת בְּעֵינֵינוּ", עַל מָה וְלָמָּה אֵלֶּה הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים
הַשִּׁיגוּ חֵיל וְכְבוֹד, וְהַצִּדִּיקִים כָּל-כַּף מְשַׁפְּלִים וּמְכַסִּים.

מָה אִמַּר לָּךְ! אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתֹאֵר בְּשִׁכְלֵךְ הָאֲנוּשִׁי אֶת גְּדֵל
הַבְּזִיוֹנוֹת הַגְּדוֹלוֹת שְׁסִבְלָתִי הַשְּׁבוּעַ מִכָּל הַפּוֹנוּנִים וְכוֹ', וְעַקֵּר חִיּוּתִי
הִיא הַדְּבוּר שְׂאִמַּר מוֹהֲרֵנִת ו"ל לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּשַׁעַה שֶׁהִתְלוֹנְנוּ
לְפָנָיו, שְׂאִי אֶפְשָׁר לָהֶם כָּבֹר לְסִבֵּל כָּל-כַּף הַרְבֵּה בְּזִיוֹנוֹת
מִהַמְתַּנְגְּדִים. עֲנֵה וְאִמַּר לָהֶם: "אַתֶּם כְּמוֹ שְׂאִתֶּם, וְהִנֵּכֶם רוֹצִים

לְאַחֵז עֲצַמְכֶם בְּאוֹר כְּזֶה, לֹא בְּחַנְנֵם שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם מֵה שְׁעוֹבֵר",
 וּמְכַל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מִי שְׁעוֹסֵק בְּלִהְפִיץ אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא גְלוּי
 שְׂכִינָה, בּוֹדֵאי שְׁיַעֲבֹר עָלָיו מֵה שְׁיַעֲבֹר וְכוּ', וּכְדֵאי לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁי
 שְׁלוֹמֵנו מִפֶּה לְאַזֵּן, כְּדֵי לְהַשְׁקִיט אֶת הַרוּחוֹת, צְרִיכִים לְזָכֹר אֲשֶׁר
 דְּבַר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינּוּ נִעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ, רַק הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
 וְהַסּוֹף קָשׁוּר לְהַתְחַלָּה (תְּהִלִּים קג, יט): "הַיְוֵה בְּשָׁמַיִם הַכִּיָּן כֶּסֶאֱו
 וּמְלֻכוֹתָו בְּכֹל מְשָׁלָה", כִּי הַכֹּל קָשׁוּר מֵרֵאשׁ כֹּל הָעוֹלָמוֹת עַד סוֹף
 כֹּל הָעוֹלָמוֹת, הֵינּוּ גַם בְּזֶה הָעוֹלָם יֵשׁ עוֹלָמוֹת, כִּי הַכֹּל נִחְלָק
 וְנִתְפָּצַל לְעוֹלָם אַחֵר עוֹלָם וְכוּ', כִּידוּעַ לְמִי שְׁעוֹסֵק בְּחֻכְמַת הַקְּבֵלָה,
 עַד שֶׁכָּל אָדָם בְּפִרְטוּיּוֹת הוּא עוֹלָם בְּפָנָיו עֲצָמוֹ. וְעַל זֶה אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת פְּרָק א'): עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה,
 עַל הָעֲבוּדָה וְעַל גְּמִילוּת חֻסְדִּים, הֵינּוּ עוֹלָמוֹ שֶׁל הָאָדָם מִחֻזֵּק
 מִעֲמֵד עַל שְׁלֹשָׁה יְסוּדוֹת אֱלוֹ, וְכִמוֹ-כֵּן שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים מוֹצִיאִין אֶת
 הָאָדָם מִהָעוֹלָם, הֵינּוּ מֵעוֹלָמוֹ, וְהוּא: הַקְּנָאָה, הַתְּאֵנָה וְהַכְּבוֹד, מִי
 שֶׁהוּא בְּעַל קְנָאָה אוֹ בְּעַל תְּאֵנָה, אוֹ רֵץ אַחֵר כְּבוֹד, נִתְבַּטַּל עוֹלָמוֹ
 רַחֲמָנָא לְצֻלָּן. וְלִכֵּן רְצִיתִי מְאֹד מְאֹד, שְׁתֵּאמֵר לְ... מֵאַחֵר שְׁאִיד
 שֶׁהוּא יֵצֵא עַל יְדוֹ קְלִקוּל כְּזֶה (אֶפְלוֹ שְׁנֵאָמֵר שֶׁהַכֹּל שְׁקֵר),
 עַל-כֹּל-פָּנִים שְׁיִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ אַרְבָּעִים יוֹם לֹא לְצֵאת לְהַפְצָה כָּלֵל,
 וּבְכָלֵל טוֹב לוֹמֵר לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו בְּשָׁמַי, שֶׁלֹּא לְהַפְגִּס בְּכָלֵל בְּבֵית,
 רַק לְעֵמֵד בְּפֶתַח, כִּי יֵשׁ אֶסוּר יַחּוּד הַחֲמוּר מְאֹד מְאֹד, וּכְשֶׁהִבְעַל
 לֹא נִמְצָא בְּבֵית אֶסוּר בְּכָלֵל לְהַפְגִּס בְּתוֹךְ הַבֵּית הַזֶּה חַד מִשְׁמַעִית,
 אֵין עַל זֶה שׁוֹם הַתֵּר, תִּרְאֶה לְפָרְסֵם אֶת זֶה לְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו בְּשָׁמַי,
 וְזֶה מְאֹד מְאֹד מְכָרַח.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

תִּרְאֶה אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה לְכֹל מִי שֶׁאֲתָה רוֹצֶה, וְחוֹשֵׁב שְׁזֶה
 מוֹעִיל.

כא רמד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מַקְזָן, כ"ו כֶּסֶלּוֹ, ב' דִּחְנֻפָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיֵעוּ אֵל ... גִּירוּ יְאִיר.

הִנֵּה אָנִי מִשְׁתַּתַּף בְּצַעֲרֶךָ, אַף מֵאֲחֵר שְׁאַרְע וַיִּצָּא כְּכֹר קְלָקוּל כְּזֹה עַל יָדְךָ, הִיִּיתִי מִצִּיעַ חֵד מִשְׁמַעִית, שְׁבַמְשֶׁף אַרְבָּעִים יוֹם אֵל תִּצָּא לְהַפְצָה כָּלֵל, כִּי סוּף כָּל סוּף הַבְּזִיוֹנוֹת רַבִּים עַד מָאֵד, וּבִכְפֻרְט דְּמִי נִשְׁפָּף כַּמִּים עַל לֹא דְבָר וְעַל לֹא עוֹל בְּכַפִּי.

לְדַעֲתִי, כְּכֹר הַגִּיעַ הַזְּמַן, שְׁתַּפְּסִיק עִם הַשְּׁטִיּוֹת שְׁלֶךְ שֶׁל כַּעַס וּרְצִיחָה וְאִיוּמִים בְּבֵית וּבְחוּץ, אָדָם צָרִיף הַרְבֵּה לְצַעֵק אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹלֵי קוֹלוֹת בֵּין הַהָרִים, שְׁיִזְכָּה לְצִאת מִהָרַע וְהַחֲשֶׁף שְׁלוֹ, וּרְבִנּוּ ו"ל הַזְּהִירָנוּ עַל צַעֲקַת ע' קָלִין שְׁמוֹלִידִים אֶת הַמַּחֲזִין, וְשׁוֹרֵף אֶת הָרַע שְׁלוֹ (עֵינִי לְקוֹשֵׁי-מוֹהַרִין, חֶלֶק א', סִימָן כּא, וְסִימָן לוֹ), וְלִבֵּן תִּצָּא בֵּין הַהָרִים בְּלִילָה וּבִיוֹם בְּמָקוֹם מְסֻתָּר לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה בְּהַר הַגְּדוֹל, שְׁמִשָּׁם לֹא יִשְׁמְעוּ אוֹתְךָ, וְתִצְעַק קוֹלֵי קוֹלוֹת, כְּדִי שְׁתוּכַל לְהַגִּיעַ אֵל יִשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי.

צָרִיכִים לְדַעַת, כִּי אֶסוּר יַחֲוֹד הוּא עוֹן חָמוּר מְאֹד מְאֹד, וְאֶסוּר לְהַכְּנֵס בְּבֵית שֶׁל חֲבֵרוֹ בְּשַׁעֲה שְׁהַבְּעַל לֹא נִמְצָא, וְהָאֶסוּר הַזֶּה אֶסוּר יַחֲוֹד יֵשׁ הַרְבֵּה פּוֹסְקִים שְׁאוּמְרִים שֶׁהוּא דְאוּרִיתָא, עַד כְּדִי כֶּף חָמוּר הַעֲנִין, וְצָרִיכִים לְפָרְסֵם אֶת זֶה בֵּין כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

לְדַעֲתִי, תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְתַקּוּפָה אַרְכָּה עַל-כָּל-פָּנִים אַרְבָּעִים יוֹם לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ "תַּעֲנִית דְּבוּר".

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כא רמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מַקְיָן, כ"ו כֶּסֶל, ב' דִּחְנֻכָּה
ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְיָדֵי הַיָּקָר לִי ... גֵּרוֹ יְאִיר.

רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה בְּלוּחַ הַמוֹדְעוֹת, אֶתָּה צָרִיף
לְקַחַת כַּמָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רְצִינָיִים, וּלְשָׁנוֹת אֶת הָאֲוִירָה בֵּין אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי שְׁמַעְתִּי שֶׁנַּעֲשׂוּ הַרְבֵּה הַתְּרַשְׁלוּת לְאַחֲרוֹנָה, וְכֵן אֶתָּה
בְּעֶצְמָךְ רְאֵה לְקַחַת עֶצְמָךְ, וְהִיָּה טוֹב, שְׁתֹּאמֵר שְׁעוֹר פֶּעַם בַּיּוֹם עִם
אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, "תִּדְעַ שְׁאַתָּה יָכוֹל, אֶתָּה רַק צָרִיף לְרִצּוֹת", "תִּרְצָה
וְתוּכַל" — כְּמֹאֲמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע.

גַּם צָרִיכִים לְדַבֵּר עִם הַיְלָדִים שֶׁל הַיְשִׁיבָה, וְכָל אֶחָד מֵהַהוֹרִים
צָרִיף לְדַבֵּר עִם יְלָדָיו, וְגַם אֶתָּה צָרִיף לְדַבֵּר עִם בְּנֵךְ ... כִּי הֵם
מִתְחַצְּפִים אֶל הַרְבֵּי שְׁלָהֶם.

מָה אֲמַר לָךְ! עִם כָּל הַבְּלָבוּלִים, אֲנִי רוֹאֶה עֲתִיד גְּדוֹל
לְחִסְדֵיּוֹת בְּרִסְלָב בֵּיבְנָאֵל, וְאִם כִּי בַּהֲתַחֲלָה זֶה קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, אֲבָל
לְבִסּוּף זֶה יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה גְּדוֹלָה.

רְאֵה גַם רְאֵה אֶת גְּדֹל הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא,
שְׁנֵי מִנְדָּטִים זֶה גַם בְּתוֹךְ גַּם פְּלֹאִי פְּלֹאוֹת, וְכִמּוֹ שֶׁזֶה גַּם עוֹד יִהְיֶה
גַּם, שֶׁפַּעַם תִּתְהַפֵּף יְבְנָאֵל מִמוֹשָׁבָה לְעִיר, וְזֶה אֲצִלִּי בְּרוּר.

רַק חֲזַק וְאַמֵץ וְתַחַזַק אֶת ...

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כא רמו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִקֵּץ כ"ו כֶּסֶלּוֹ, ב' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

מָה אָמַר לְךָ! כָּל מְלָה שֶׁכְּתַבְתָּ הִיא אֱמֶת וְיִצִיב וְנִכּוֹן, אֵךְ מָה לַעֲשׂוֹת, לְהִתְיַאֵשׁ אִין זֹו יַעֲצֶה, וְאִין זֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל שֶׁפֶן שָׂאִין זֶה לְמוֹד רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אִם רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה הַנּוֹרְאָה וְהַנּפְלְאָה עַל פְּסוּק "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), אֲשֶׁר לְפִי דְבַרֵי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, הַגָּאֵלָה תִּהְיֶה דִּיקָא עַל-יְדֵי הַלְמוּד הַעֲמֵק שֶׁל הַתּוֹרָה הַזֹּו (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַשְּׁכֵמַת הַבְּקָר, הַלְכָה א') לְחַפְשׁ וּלְבִקָּשׁ וּלְמִצָּא נִקְדָּה טוֹבָה אֲצֵל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, בּוֹדָאֵי אָנוּ צָרִיכִין לַעֲזֹר לָזֶה, אַחֲרַת הַגָּאֵלָה תִּתְאַרְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְהַגְלוֹת הַגִּשְׁמִית וְהַרוּחַנִית תִּתְעַבֶּה וְתִחְשִׁיף יוֹתֵר וְיוֹתֵר, בּוֹדָאֵי אַתָּה צוֹדֵק שֶׁנַּעֲשֶׂתָה הַפְּקָרוֹת גְּדוֹלָה שָׁם, אֵךְ גַּם אֲצֵלִי כָּאן שׁוֹרָה הַפְּקָרוֹת גְּדוֹלָה וְכוּ', וְאִנִּי כְּשֶׁלְעֲצָמֵי נְדֻמָּה בְּדִיוֹק כְּהַמְלִיף שְׁיוֹשֵׁב תַּחַת הַיִּלּוֹן וְכוּ' (עֵינִן סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה ו'), עִם כָּל זֹאת עָלִי לֹאמַר לְךָ, שְׂאֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֶּן, וְצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת כָּל מָה שְׁיִכּוֹלִין לַעֲשׂוֹת. וְהִיָּה טוֹב מְאֹד, אִם תִּתְאַחַד עִם עוֹד כְּמָה מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שְׂאוּחָזִים בְּאוֹתָהּ דְּעָה עִמָּךְ, וּלְשִׁנוֹת אֶת כָּל הַהִנְהָגָה, כִּי בְּאֵמֶת כָּל מַהוּתִי וְיִשׁוּתִי הִיא רַק כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּסִפְרֵי, עַד כְּדֵי כֶּף שְׁמֵרֵב צַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, שְׂאֲנִי סוֹבֵל מִבֵּית וּמִבְחוּץ, שְׂאֲנִישִׁים עוֹשִׂים מִמֶּשׁ נֶגֶד רְצוֹנֵי דְבָרִים מְזַעְזָעִים וְכוּ', וְהֵם עוֹד מְחִזְקִים אֶת עֲצָמָם לְתַלְמִידֵי, שֶׁמִּכָּל זֶה מִי שֶׁרַק בָּא אֶל קַרְבְּתִי לֹא יִכִּירֵנִי כָּלֵל. וְלֹא פַעַם אַחַת אָמַרְתִּי: כְּפִי הַנּוֹרְאָה "אֲשֶׁר מַהוּתִי הָאֱמֶתִית נִחְבָּאת בְּתוֹךְ סְפָרֵי", וְהוּא עַל דֶּרֶךְ שְׂאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א',

סימן קעג, וסימן קצב), שָׂרַק בְּתוֹךְ הַכֶּתֶב נֶכֶר הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, כִּי פָּנָיו, שָׁכְלוּ וְחִכְמָתוֹ גְּנוּזִים שָׁם. מַה לַעֲשׂוֹת? כָּל יָמֵי מִבְּחַר שְׁנוֹתַי שָׁזָה לִי שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה, שְׁאֲנִי עוֹסֵק בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה לְגִלּוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וּבַעֲוֹד שְׁהִיָּה נֶעְלָם וְנִסְתָּר וְנִתְפָּסָה מֵעֵינַי כָּל, הָאֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעְלָם הַזֶּה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הוֹצֵאתִי אֶת זֶה לְרַחֲוֹב מִמֶּשׁ, עַד שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, רוֹאִים אֶת הַתּוֹצְאוֹת, שֶׁהַסְּפָרִים עוֹשִׂים מֵהַפְּכָה גְדוּלָה בְּעוֹלָם, שֶׁחֲסִידוֹת בְּרַסְלָב הֵיּא הַיּוֹם מְפָרְסָמֵת בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, כִּי מֵאֵז עָרַב חֲנֻכָּה תִּשְׁכַּח הַתְּחִלָּתִי לְכַתֵּב אֶת מִכְתָּבֵי הָרֵאשׁוֹן בְּסִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחַל", אֲשֶׁר עַד עַכְשָׁו כְּבָר שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עָרַב חֲנֻכָּה תִּשְׁנֵה"ד מִסְתַּכְמִים יוֹתֵר מֵעַשְׂרִים אֶלְף מִכְתָּבִים שֶׁהִתְכַתְּבֵתִי עִם רַבְבוֹת אֲנָשִׁים בְּמִשְׁךְ הַשָּׁנִים הָאֵלּוּ בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא, וּמַה גַּם שֶׁהִדְפַּסְתִּי כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל וְשָׂאֵר הַתְּלִמִּידִים פְּמָה וְכַמָּה פְּעָמִים, וְהַפְּצָתִים בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ. וְהָעוֹלָה עַל הַכָּל — זִכְנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחִדּוֹשׁ הַמּוֹן סִפְרִים בְּכִלִּים מְכִלִּים שׁוֹנִים בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים לְהוֹרִיד וּלְגַלּוֹת אֶת לְמוֹדוֹ הַנּוֹרָא וְהַנֶּפְלָא שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כְּפִי שֶׁמִּפְרָשׁ עַל-פִּי דְבָרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בְּצוּרָה כְּזוֹ, שְׁאֶפְלוּ הַכִּי גְרוּעַ וְהַכִּי רְחוּק עַל הָרַחֲוֹב, גַּם-כֵּן יְכוֹל לְהַשִּׁיג אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. וְתִהְיֶה לְאֵל, שֶׁם בְּרַסְלָב נִשְׁתַּנָּה מְאֹד מְאֹד לְטוֹבָה בְּעוֹלָם, וּבִפְרָט בְּעֵינַי שְׁלוֹם-בֵּית וְהַנְּהֻגָה מְסֻדֶּרֶת וְכוּ' וְכוּ', וְאֵף שֶׁפָּה וְשֶׁם עֲדִין קַיִמִים כָּל מִינֵי מְטָרְפִים וּמְשַׁגְעִים שֶׁמְכַפִּישִׁים אֶת שֶׁם רַבְּנוּ ז"ל, עִם כָּל זֹאת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וּבִפְרָט הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, הֵם כְּמוֹ שֶׁמֶן זֵית וַף, שֶׁתְּמִיד צָף לְמַעְלָה, וְשׁוּם לְכַלּוֹךְ לֹא יוּכַל לְכַסּוֹתוֹ וּלְהַעֲלִימוֹ, כִּי הוּא תְּמִיד יְצוּף לְמַעְלָה, וּכְבָר לֹא יוֹעִיל לְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם לְהַעֲלִימוֹ וּלְהַסְתִּירוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, אֵף דָּא עָקָא, זֶה כָּל הַצַּעַר שְׁלִי, שְׁאֲנִי רוֹצֵה לְבָנוֹת עִיר עַל שֶׁם רַבְּנוּ ז"ל, שִׁיְהִיָּה מֵיעַד רַק לְתוֹרָה וְתִפְלָה וְהַתְּבוּדָּוֹת, וְאִין לָךְ עוֹד מְקוֹם יָפָה כִּיבְנָאֵל, אֲשֶׁר הָרִים סָבִיב לָהּ, וְיִכּוּלִים לְקַיֵּם בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת אֶת רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל — תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוֹת, לְצֵאת וּלְבִלּוֹת בֵּין הַהָרִים, וּלְצַעֵק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵף מַה לַעֲשׂוֹת? כָּל דְּבָר חֲדָשׁ הַהֲכָרַח לְהִיּוֹת מְלֵא פְסוּיִים וְהַעֲלָמוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל דִּיקָא מִשֶּׁם יֵצֵא הָאֹר. וְלִכֵּן

באמת דעתך קרובה אל דעתי, כי מאחר שאתה מבין את כל זאת, כי הבאת כל הדברים אל תשומת לבי, עם כל זאת עלי לגלות לך, שיש בך חלשה אחת, שתכף-ומיד פשאתה רואה שאין הולך כרצונך או כרצוני, אתה נופל בדעתך ומתיאש. ובאמת עליך לדעת, אשר עם בעלי בחירה צריכין הרבה הרבה לעבד, ולא הולך כל-כך קל, ומהרנ"ת ז"ל עד שהוציא סלת ברורה בין תלמידי רבנו ז"ל ובין תלמידיו, עבר שבעה מדורי גיהנום פידוע ליודעים, על אחת כמה וכמה בדור שפל זה, אשר הפריצות והתאוות מלאים שקוץ, תעוב, ערם וזהום, כפירות ואפיקורסות, והליצנות מכל הקדוש לעם ישראל מצויה בעוונותינו הרבים, ועל-כן לא בחנם שלוקח הרבה זמן עד שנתברר ברור אחר ברור.

ולכן ראה וגם ראה לא להשבר, אלא תתאחד עם עוד כמה מאנשי שלומנו, אשר הם באותה דעה כמוך, כגון ר' ... גרו יאיר, ובניחד תטכסו עצה איך יכולים לחדש את דבר רבנו ז"ל כאן ביבנאל. ומאד מאד אבקש אותך, לבל תפל ביאוש בשום פנים ואפן, כי מה אמר! אני אחרי יגיעות וטרחות של שלשים שנה רצופות יומם ולילה, בלי שום מנוחה כרגע, לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל, עדין אני המטרה לחצים וכו' וכו', ואף-על-פי-כן איני מיאש את עצמי כלל, אלא אני רואה ומביט וצופה איך שדבר רבנו ז"ל עוד יכבש את כל העולם פלו, ודיקא מפאן מיבנאל תבוא הישועה לעם ישראל, ולכן לא בחנם שהסמ"ך-מ"ם אורב כל-כך עלי, ואני סובל יסורי הנפש ויסורי הגוף, חרופין וגדופין ושפיכות דמים.

אין אתה יכול לתאר את גדל הבזיונות והשפיכות דמים שסבלתי במשך החדש שהייתי שם, ממש היו אנשים ששפכו את דמי, וחרפו וגדפו אותי ביודעים ובלא יודעים, וחרזתי חולה ממש, עם כל זאת איני מיאש את עצמי כלל, ויש בדעתי לחזר בקרוב מאד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי, יֵאמַר לְצְרוּתֵינוּ דִּי, וְנִזְכָּה
לְגַלוּת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

רְאֵה לְהִרְאוֹת אֶת מִכְתָּבֵי זֶה לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב
הָאֲמֵתִיִּים, מִי שְׂרוּצָה רַק עֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה לָּאֵל, יֵשׁ כַּמָּה
מְנַיְנִים כָּאֵלוֹ בִּיבְנֵאֵל, וְלֹא אֵלֶמֶן יִשְׂרָאֵל.

כא רמז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסֹדֵר מַקָּץ, כ"ו פְּסָלוֹ, ב' דְּחֻנְפָּה
ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַיִּקְרִים "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנֵאֵל עִיר בְּרִסְלָב", הַוּוֹי"ה
עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תְּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל
נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרִכָּה וְהִצְלַחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיִּקְרִים! מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתִּשְׁמְעוּ אֶל דְּבָרֵי
הָאֲמֵתִיִּים הָאֵלוֹ, הַכּוֹלְלִים הַרְבֵּה מְאֹד, כֹּל עֲנִינֵי הוּא רַק לְגַלוּת
וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, לְגַלוּת וּלְפָרְסָם לְכָל עֲצוּתוֹ
הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל כְּמוֹ שֶׁהוּא, הֵינּוּ גְלוּי אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, שְׂיִדַּע כָּל פְּעוּל כִּי אֲתָה פְּעַלְתּוֹ, וַיִּבִּין כָּל יְצוּר כִּי
אֲתָה יִצְרָתוֹ, וַיֵּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ הַוּוֹי"ה אֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל מְלֶךְ,
וּמְלִכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, שֶׁתְּהִיָּה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה לְכָל
בֵּר יִשְׂרָאֵל, עַד שְׂיִדַּעוּ בִּידְעָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שְׂאִין לָנוּ אֵף אֶחָד
בְּעוֹלָם, רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, וְרַק אֵלָיו צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל
וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן כָּל מָה שְׂצְרִיכִים, כִּי אִין מִי שְׂיַעֲזֹר לְאָדָם רַק
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין לְאָדָם בְּעוֹלָמוֹ אֵלָּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן
לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, לְעֵבֵר וּלְטִיֵּל
וּלְהִיּוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה: מְקַרָּא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדָרָשׁ,

הַלְכוֹת וְאִגְדוֹת בְּרִיתוֹת וְתוֹסֶפֶתוֹת, וְזֶה הַיְסוֹד וְהַעֲקָר אֲצֵל רַבְּנוּ
 ז"ל: אָמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, תּוֹרָה וְתַפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת, שְׁמִחָה
 וְתַעֲנוּג רּוּחָנִי, וְיוֹתֵר מִזֶּה הַכֹּל הֵבֵל וְרַעוּת-רוּחַ, וְרַק עַל קֶטֶב וַיְסוֹד
 זֶה בְּנִיתִי אֶת "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" קֹדֶשׁ הַקֹּדָשִׁים, וְעַל יְסוֹד זֶה אָנִי רוֹצֵה
 לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל. וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ, דִּיקָא עַכְשָׁו בִּימֵי חֲנֻכַּה הַקְּדוּשִׁים הָאֵלּוּ, שְׁאַנּוּ חוֹגְגִים אֶת
 חַג הָאוּרִים, שְׁנַתְּגַלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז, וְעַל אַף שֶׁהַיְּוֹנִים טָמְאוּ אֶת כָּל
 הַשְּׂמָנִים, שֶׁהֵם כָּלֵל הַמַּחֲזִין, אַף-עַל-פִּי-כֵן נִשְׁאַר פֶּה הַשְּׂמֹן וַיִּתּוֹךְ
 חֲתוּם בְּחֻתְמוֹ שֶׁל הַכֶּהֵן גָּדוֹל, שֶׁזֶּה סוֹכֵב גַּם הַיּוֹם, מֵאַחַר שֶׁזָּכִינוּ
 לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, לָכֵן עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֶּם לְשָׁנוֹת אֶת
 מַעֲשָׂיו וְלְדַאֵג גַּם עַל יְלָדָיו, וְנִהְפֹךְ אֶת מַעֲשֵׂינוּ וְהִנְהַגְוֵתִינוּ, וְנִתְחִיל
 לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם
 חֲכָמוֹת וְהַשְּׂכָלוֹת כָּלֵל, וְנִרְחִיק מִמְּחַנְנוּ כָּל מִינֵי לִיצְנוֹת וּדְבָרִים
 בְּטָלִים, מְרִיבוֹת וְקִטְטוֹת וְכוּ' וְכוּ', כִּי כָּל עֲנִינֵינוּ הוּא רַק עֲבוּדַת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמִי שְׂאוּחֵז בְּזֶה — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, וּמִי שְׂאִינוּ
 אוּחֵז בְּזֶה — אֵין לוֹ שׁוּם עֶסֶק אֲצֵלְנוּ כָּלֵל, כִּי כָּל עֲנִינֵינוּ הוּא רַק
 תּוֹרָה וְתַפְּלָה וְעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֵין לָנוּ שׁוּם כְּוִנָּה פְּרָטִית, רַק
 לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל. וְלָכֵן מִי שֶׁיְכוּל אוֹ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְצוֹן לְכָל
 זֶה, מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים שֶׁיִּשְׁאַר אֲצֵלְנוּ, וַיַּעֲזֹר לְבָנוֹת אֶת דַּעַת רַבְּנוּ
 ז"ל וְקִהְלֵתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, וּמִי שְׂאִינוּ מְעַנְּזִין בְּכָל זֶה, אֵין לוֹ מְקוֹם
 אֲצֵלְנוּ כָּלֵל, וְחַבֵּל שֶׁיִּקְלַקֵּל אֶת הַטּוֹבִים.

נָא וְנָא תִּכְנִסוּ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ אֶל תּוֹךְ לְבַבְכֶם, כִּי אָנִי כּוֹתֵב
 אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ בְּדָם לְבִי, כִּי כָּבֵד הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁתִּהְיוּ רְצִינָיִים,
 וְלֹא יִדְקַר אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי בְּלִיצְנוֹת וּבְלִשׁוֹן-הָרַע וּבְרַכִּילוֹת, אֲלֵא
 עָלִינוּ לְחִיוֹת בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֹאמֵר חֲזַק
 מִמֶּשׁ כְּמוֹ מִשְׁפָּחָה אַחַת, וּבְזֶה תִּגְרְמוּ לִי נַחַת רוּחַ גָּדוֹל מְאֹד,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשִׁיף אֶת רַבְּנוּ ז"ל אֵלֵינוּ, וְזֶה בְּרוּר מְאֹד, כִּי רַבְּנוּ ז"ל
 שׁוֹרָה רַק בֵּין הַתְּלַמִּידִים שֶׁמְקַיְמִים אֶת רְצוֹנוֹ, וְאוּחֵזִים אֶת עֲצָמָם
 בְּיַחַד.

עֲלֵיכֶם לְדַעַת, אַף כִּי הִפְצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל הוּא הַדְּבָר הַכִּי גָדוֹל

אֲשֶׁר כּא רמח בְּנַחֵל קפה

בְּעוֹלָם, כִּי מְזֻכָּרִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּדַבְּרוֹרֵי אֲמוֹנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, עִם כָּל זֹאת עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי אֲסוּר יְחוּד הוּא מְאֹד מְאֹד חֲמוּר, עַד שֵׁשׁ דְּעוֹת בְּפוּסְקִים, שֶׁהוּא מְדַאוֹרֵיתָא, וְלִכְּנֵן אֲסוּר לְהַכְנִס לְשׁוּם בַּיִת כְּשֵׁאִין הַבַּעַל נִמְצָא שָׁם, בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפֶן, וְאִין עַל זֶה שׁוּם הַתּוֹר, וְאֲסוּר לְהַלְבִּישׁ אֶת הַמְצָנָה בַּעֲבָרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִנְצֵל מְכַל מִינֵי מְכֻשׁוֹלוֹת, וּמְכַל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן שְׁלֵא יֵצֵא שׁוּם שָׁם רַע עַל רַבְּנוּ ז"ל וְעַל-יְדֵינוּ, וְאֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד עַל שְׁמֵנוּ, כִּי כָל עֲסָקְנוּ הוּא אֲמוֹנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יְתִבְרַךְ וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת בְּתַכְלִית הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה, וְהוּא כְּדֻגְמַת בְּגֵד מְשִׁי לְבָן, אֲשֶׁר רַק כֶּתֶם קָטָן כְּבֵר נִרְאֶה כְּגֹדוֹל מְאֹד, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבֵן, וְאִי אֶפְשָׁר אַחֲר־כֵּן לְהוֹרִידוֹ. וְלִכְּנֵן זָכְרוּ זֹאת הַיֵּטֵב, כִּי עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל וּבַפְּרֻט פְּרָסוּם שָׁם הַצְדִּיק בְּעוֹלָם, הוּא כְּדֻגְמַת בְּגֵד מְשִׁי לְבָן, וְצָרִיכִים לְשַׁמֵּר אוֹתָהּ מְכַל מִינֵי כֶּתְמִים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּזְכְּרוּ לְהַשְׁאֵר תְּמִיד אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְתַעֲזְרוּ לִי לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

הַמְּאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רמח.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת מַקְוֶה, כ"ו כְּסֵלוֹ, ב' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... נִרוּ יְאִיר.

פֶּה תִקְבֵּל כַּמָּה מְכַתְּבִים, תִּמְסַר אֶת זֶה לְשִׁיף לָהֶם, וְכֵן מְכַתֵּב כָּלְלִי שֶׁתִּקְרָא אֶת זֶה לְפָנַי קִבְּלַת שְׁבַת.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי שֶׁתִּכְתֵּב לִי דו"ח אֵיךְ עָבְרוּ הַשָּׁבַע בְּרֻכּוֹת,

ואיך עברה השבת, ואיך היה הפנס במוצאי שבת, ובכלל תבשר לי בשורות משמחות איך עבר הכל, וממש תחיני.

ראה לחזק את עצמך, ואל תירא ואל תחת ואל תפחד משום בריה שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנוזכה כבר לשמע תמיד בשורות משמחות.

נא להודיעני אם נשקט הענין של ... אקווה להקדוש-ברוך-הוא, שישכח לגמרי, והקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא רמט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר מקץ, כ"ז כסלו, ד' דחנכה ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל פלליות אנשי שלומנו "חסדי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

מה אמר לכם! אין אתם יכולים לתאר את גדל הצער והעגמת נפש שיש לי, שיכול לקרות דבר כזה, שיריבו עד שיבואו לידי הפאות, רחמנא לצלן, בשעה שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין נח): המגביה ידו על חברו, אף-על-פי שלא הפהו וקרא רשע. ולכן באתי לומר לכם חד משמעית, מי שמכה את רעהו, אין לו שיכות אלינו כלל, ואין לו בכלל רשות לבוא אל בית-המדרש, אנשי שלומנו סבלו כבר מספיק מהם, והגיע הזמן שיתפרדו מאתנו, אם לא יכולים להחזיק את הידים אצלם, אל יבואו במחננו כלל.

ואסים בדברי אלו: זאת תדעו, כי הקדוש-ברוך-הוא העומד על ימיני וינקם את נקמתי מהסמ"ך-מ"ם הרשע ימח שמו, הוא ינקם בזה שמדבר עלי כל דבר אסור.

הפותב בצער ובכאב לב מאד...

כא רנ.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִקֵּץ, כ"ז כְּסֵלוֹ, ד' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

לְנִכּוֹן קִבְלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲכָשׁוּ הוּא חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא יוֹם טוֹב שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַע־לֶפֶה, כִּי הַיּוֹנִים רָצוּ לַעֲקֹר מַעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה שְׁבַע־לֶפֶה, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּרְגְּלִי אֶת עֲצֻמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, שְׂאִין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְאִף שְׂאִתָּה לֹא מִבִּין, עַם כָּל זֹאת רָאָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי חֶק וְלֹא יַעֲבֹר וְאֶפְלוּ בְּגִירָסָא, וְזֶה יִטְהַר אֶת נִשְׁמָתְךָ, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה יט): לְעוֹלָם לִיגְרִיס אִינִישׁ וְאִף עַל גֵּב דְּמִשְׁפַּח וְאִף עַל גֵּב דְּלֵא יָדַע מֵאֵי קָאָמַר, שְׁנֵאֲמַר (תְּהֵלִים קיט, כ): "גְּרָסָה נִפְשֵׁי לְתַאֲבָה", וּמוּבָא בְּזִהַר (קְדוּשִׁים פה:): וּמֵאֵן דְּתַאוּבְתִּיהָ לְמַלְעֵי בְּאוּרִיתָא [וּמִי שֵׁישׁ לוֹ רָצוֹן לְלַמֵּד תּוֹרָה], וְלֹא אֶשְׁפַּח מֵאֵן דִּיּוֹלִיף לִיה [וְלֹא מוֹצֵא מִי שֵׁילְמֵד אוֹתוֹ], וְהוּא בְּרַחֲמֵימוּתָא דְּאוּרִיתָא לְעֵי בָּה [וְהוּא מְרַב אֶהְבָּה לוֹמֵד תּוֹרָה], וּמְגַמְגֵּם בָּהּ בְּגַמְגוּמָא דְּלֵא יָדַע [וּמְגַמְגֵּם בְּלִמּוּד וְלֹא מִבִּין מַה שְׁלוּמֵד], כָּל מְלָה וּמְלָה סְלֵקָא [כָּל מְלָה וּמְלָה עוֹלָה לְמַעַלָּה בְּשָׂמִים], וְקֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא חֲדֵי בְּהֵיִא מְלָה [וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׂמַח עִם הַמְּלִים שֶׁהוּא גּוֹרֵם] וְקַבִּיל לָהּ וְנִטַּע לָהּ סַחְרָגִיָּה דִּיהוּא נַחֵלָא [וּמְקַבֵּל אוֹתָם מְלִים וְנִטַּע מִזֶּה אֵילָנוֹת סָבִיב עַל נַחֵל הַעֲלִיּוֹן], וְאֶתְעַבִּידוּ מֵאֵלִין מֵלִין אֵילָנִין רַבְרַבִּין וְאֶקְרוּן עַרְבֵי נַחֵל [וְנִנְעָשִׁים מֵאֵלוֹ הַמְּלִים שְׂמַגְמָגֵם בַּתּוֹרָה, אֶפְלוּ שֶׁהוּא לֹא מִבִּין, אֵילָנוֹת גְּדוֹלִים, וְנִקְרָאִים עַרְבֵי נַחֵל], מִכָּל זֶה רוֹאִים אֶת מַעַלְתַּת הָאָדָם שְׁזוּכָה אֶפְלוּ לְגַמְגֵּם בַּתּוֹרָה, אִיף שְׁזָה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לְמַעַלָּה, וְעַל־כֵּן תַּעֲשֶׂה לְעֲצֻמְךָ קְבִיעוֹת חֲזָקָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא, וְזֶה יִצִּיל אוֹתְךָ מִכָּל רָע, וְאֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ לְטוֹבְתְךָ הַנְּצַחִית, שֶׁתַּצִּית אוֹתִי וְלֹא תִתְחַרֵּט.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא רנא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִקָּץ, כ"ז כֶּסֶלּו, ד' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... יָרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּהִלָּה לְאֵל, עֲבָרָה עָלֵינוּ שִׁבְת חֲנֻכָּה מְאֹד מְאֹד יָפָה, וְהָיוּ הַרְבֵּה אֲוֹרָחִים וְדַבְּרָנוּ מְדַבְּרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וּמִי יִתֵּן, שְׁגִם אֶתָּה תִּבּוֹא וְתִתְנוּעַד יַחַד עִם הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתְּשַׁתְּדֵּל לְגַרְסַּ בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, שְׁזֵה תְּמִיד הִזָּה חֶק וְלֹא יַעֲבֹר אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, כִּי רַבָּנוּ ז"ל נִתֵּן תְּקוּן לְכַמָּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּבִינֵיהֶם מוֹהֲרֵינֵי ז"ל, שְׁיֵאמְרוּ בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת (עֵינ שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קפּה). וְשִׁמְעָתִי פְּעַם מִהֶרֶב הַחֶסֶד ר' לוי יִצְחָק בִּנְדָר ז"ל, שֶׁהוּא הַפִּיר גֵּיץ מוֹהֲרֵינֵי ז"ל, נִכְדָּ שֶׁל בִּתּוֹ חָנָה צִירֵל, עָלֶיהָ הַשְּׁלוֹם, שֶׁהִיא גֵר בְּחֵאֲרָקוֹב, וְהִיא בְּעַל-הַבַּיִת פָּשוּט, וּבְכָל יוֹם הִיא לוֹמֵד ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכָךְ נִהְגָּ הַמּוֹן שָׁנִים, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְקֵיָם אֶת רַצוֹן רַבָּנוּ ז"ל, וְאִם תִּהְיֶה רְגִיל בְּזֵה, תִּרְגִּישׁ כָּל מֵינֵי נַעַם בְּחֵיָךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֵחָ...

כא רנב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִקָּץ, כ"ז כֶּסֶלּו, ד' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... יָרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁאֵל תִּהְיֶה קִמְצוֹן, שְׁזוֹ הַמַּדָּה הַכִּי מְגַנֵּה שָׂרָק יְכוּלָה לְהִיּוֹת, וּבָאָה מִקְטָנוֹת הַמַּחֲזִין, שְׁמִדְקָדֶק כָּל-כָּף עַל

אֲשֶׁתּוֹ עַל כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה שֶׁהִיא מְבוֹבָזֶת וְכוּ', וּמוּבָא בְּסִפּוּר הַקְּדוּשׁ "נַעַם אֱלִימֶלֶךְ" (פְּרֻשַׁת מַקֵּץ) עַל הַפְּסוּק: "וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ לְקַמְּצִים", רִמּוֹ שֶׁצָּרִיף הָאָדָם לְהִזְהַר מֵאֵד מִמְדוּת קַמְּצוֹת וְכִילִי, כְּמוֹ דְאִיתָא בְּסִפּוּר הַיִּשְׁר לְרַבְּנּוּ תָּם: אִם יִהְיֶה אָדָם כִּילִי הֵינּוּ קַמְּצָן, אִין זֹאת הַמְּדָה הִרְעָה לְבַדָּה בּוֹ, רַק אַחֲרַת מְלִבַד אֱלֹה, וְזֹאת עָלְתָה עַל כְּלָנָה, וְסוּף דְּבָרָיו: עַל-כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְכִילִי לְהִיּוֹת עוֹבֵד הַשֵּׁם, עֵינִי שֶׁם דְּבָרָיו הַמְּתוּקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְזֵהוּ "וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ" וְגו', דִּהֵינּוּ יוֹסֵף הִיָּה מְתַקֵּן אֶת הָאָרֶץ בְּשִׁבְעַ שְׁנֵי שִׁבְעַ, אֶת מְדַת הַקַּמְּצוֹת שֶׁבָהֶם, וְזֵהוּ "לְקַמְּצִים", כִּי אִין לָךְ אָדָם נִמְלֵט מִמְּדָה זֹאת, אִם לֹא כָּלוּ יֵשׁ בּוֹ מְקַצָּתוֹ, וְיֵשׁ אֲשֶׁר בָּהֶם אֶפְלוּ קַצָּת מְקַצָּת מִהַקַּמְּצוֹת, וְצָרִיף הָאָדָם לְהִסִּיר עֲצָמוֹ מִמְּדָה רְעָה זֹאת, עֵינִי שָׁם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁיִּהְיֶה לָךְ דַּעַת וְשִׁכְלָה, וַתִּשְׁנֶה אֶת הַמְּדָה הִרְעָה הַזֶּה, וְתִרְבֶּה בְּצַדִּיקָה.

הַמֵּאחֲלֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמַח...

כּא רנּג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסִדְרַת מַקֵּץ, כ"ז כְּסֻלּוֹ, ד' דְּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תֵּאֲמִין לִי, שְׂאֲכֵן יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, בְּחַרְנוּ בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחַר בָּנוּ, וְזֵה עֶקֶר הַתּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁאֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְתַתּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל הַשְּׁנָה, וּבִפְרֻט עֲכָשׁוּ בִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֲמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'): יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הוֹדָאָה.

וְהִנֵּה אֲמַרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרֻשָׁה יז, סִימָן ב'): עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ג): "כְּתַפּוּחַת בַּעֲצֵי הַיַּעַר", לְמָה נִמְשָׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְתַפּוּחַת? לּוֹמַר לָךְ, מַה תַּפּוּחַת זֶה גִּרְאָה לְעֵינֵי בְּלֹא

כלום, וַיֵּשׁ בוֹ טַעַם וְרִיחַ, כִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא "חָכוֹ מִמַּתְקִים וְכֹלוֹ מִחֻמְדִּים", וְנִרְאָה לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְלֹא רָצוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, וְהִיָּתָה הַתּוֹרָה בְּעֵינֵיהֶם כְּדָבָר שְׂאִין בוֹ מִמֶּשׁ, וַיֵּשׁ בוֹ טַעַם וְרִיחַ, טַעַם מִנֵּיִן? שְׂנֵאָמֵר (תהלים לד, ט): "טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב הָיָי"ה", וַיֵּשׁ בוֹ מֵאֲכָל, דִּכְתִּיב (משלי ח, יט): "טוֹב פְּרִי מִחֲרוּץ וּמִפֹּז", וַיֵּשׁ בָּהּ רִיחַ, שְׂנֵאָמֵר (שיר השירים ד, יא): "וְרִיחַ שְׁלֹמֹתֶיךָ כְּרִיחַ לְבָנוֹן", אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל, אָנוּ יוֹדְעִין כַּחַה שֶׁל תּוֹרָה, לְפִיכָךְ אֵין אָנוּ זְזִין מִן הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתוֹרָתוֹ, שְׂנֵאָמֵר (שם ב'): "בְּצִלוֹ חִמְדָּתִי וַיִּשְׁבַּתִּי וּפְרִיּוֹ מִתּוֹק לְחֻפִּי"; וְלִכֵּן רְאוּי לָנוּ לְשִׁמוּחַ מְאֹד מְאֹד, שְׂזַכֵּנוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְאַנְחֵנוּ שְׂמֵחִים עִם הַתּוֹרָה, וְאוֹהֲבִים אֶת הַתּוֹרָה, אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֻלְקָנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, וּמֵה יָפָה יִרְשָׁתָנוּ.

המאחל לך חגכה שמח...

כא רנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מַקְוֶה, כ"ז כְּסֵלוֹ, ד' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ, וְטוֹב מְאֹד מְאֹד אֶתָּה עוֹשֶׂה שְׂאֵתָה מְדוּחַ לִי הַכֹּל, כִּי כָּךְ אֲנִי יוֹדֵעַ אִיךָ לְטַפֵּל בְּזֶה, וּכְבָר דִּבְרָתִי מִקֶּדֶם עִם ... דְּבָרִים חֲרִיפִים חֵד מִשְׁמָעִית, אֶקְוֶה שְׂיוֹעִיל וְאִם לֹא, אֶחְשֵׁב עַל פְּתוּרָן, כִּי כָּבֵר הַגִּיעַ הַזְּמַן, שְׂאָנוּ צְרִיכִים לְטַהֵר אֶת מַחֲנֵנוּ מִכָּל מִינֵי קוֹצִים וְדַרְדָּרִים, אֲשֶׁר אֵין מְקוּמָם אֶצְלָנוּ.

פֹּה תִקְבֵּל מִכְתָּב פְּלָלִי שְׂהִכְנָתִי עוֹד בְּיוֹם שִׁשִּׁי, אֲבָל נִכְנָסָה שְׁבֵת, לְכֵן לֹא יְכַלָּתִי לְשַׁלְּחוֹ, וְכֵן הוֹסַפְתִּי עוֹד מִכְתָּב, תִּרְאָה לְהַדְבִּיקָם בְּלוּחַ הַמוֹדְעוֹת עַל יַד הַמְקַנְהָ, וְכֵן לְמַעַלָּה בְּכוֹלֵל אֶת שְׁנֵי הַמִּכְתָּבִים הַכְּלָלִיִּים.

מֵה אִמַּר לָךְ! אֵין אֶתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ שְׂיֵשׁ לִי מִכָּל הַעֶסֶק הַזֶּה, וּמֵאֵז שְׂתַהַלָּה לְאֵל, זְכִינוּ

לְנֶצְחוֹן, הַבַּעַל־דָּבָר אֹרֵב עָלַי הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, וְזֶה סִימָן שְׁאַנְחֵנוּ מִתַּחִילִים לְנֶצַח מְאֹד, וְתִהְיֶה לְאֵל, רַק תִּבְנֶה וְתִכּוֹנֵן "עֵיר בְּרֶסֶלֶב" עַל אַפֶּס וְחֻמָּתָם שֶׁל שׁוֹנְאֵינוּ וּמְתַנַּדֵּינוּ, וְכִמּוֹ שְׂרָאֵינוּ עַד עַכְשָׁו נְסִים נְגָלִים מִמֶּשׁ, הֵן בְּבִגְיַת הַבְּתִים הַחֲדָשִׁים לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהֵן בְּבַחִירוֹת זְכוּי, עוֹד נִזְכָּה לְרְאוֹת נְסִים נְגָלִים, נָא לְדוּחַ הַכֹּל, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִי.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ...

כּא רנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִקֵּץ, כ"ז פְּסוּל, ד' דַּחֲבָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם לִידִידֵי ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב לִי כָּל הָעֵנִין, וְכִבֵּר דִּבְרָתִי מִקֵּדָם עִם ... דְּבָרִים קָשִׁים כְּגִידִים וְאַקְוָה שְׁיִוְעִיל, וְאִם לֹא יִשְׁתַּנֶּה, אֶצְטָרֵךְ לְגַרְשׁוֹ מִפֶּה, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר בְּשִׁבִיל שְׁנִים אוֹ שְׁלֹשָׁה תּוֹלְעִים שְׁנִסְבֵּל כָּל־כֶּף הַרְבֵּה, וּבִפְרָטִיּוֹת כִּי מֵצַד אֶחָד רוֹאִים נְסִים נְגָלִים, שְׁעוֹשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֵךְ מֵצַד שְׁנֵי הַסַּמִּ"ךְ־מ"ם מְקַנָּא מְאֹד מְאֹד בְּהַצְלָחַתְנוּ, וְזֶה מְעוֹרָר קִנְאָה גְּדוֹלָה עָלֵינוּ, עַד שְׁסוּבָלִים מִהֶפְסֵלֶת.

וְהִנֵּה בְּעָרֵב שִׁבְת־הַכְּנָתִי מִכְתָּב, אֵךְ עַד שְׁנֵדָפְס כְּבָר נִכְנָסָה הַשִּׁבְת־הַזֹּאת לֹא הָיָה בִּיכְלָתִי לְשַׁלְּחוֹ, וּפֶה תִּקְבְּלוּ וְתִדְבְּקוּ בְּלוּחַ הַמוֹדְעוֹת, וְכֵן לְמַעַלָּה בְּכוֹלֵל.

אוֹדוֹת ... צְרִיכִים לְדוּגוֹ לְכֶף זְכוּת, כִּי הָיָה טְרוֹד בְּמִסְבָּה שְׁלָהֶם, אֵךְ שְׂאֵם בְּאַמֶּת הָיָה רוּצָה לְבוֹא הָיָה בָּא לְעֶשֶׂר דַּקּוֹת עֲצוּמוֹ, אָבֵל צְרִיכִים לְלַכֵּת עִמּוֹ בְּסִבְלָנוֹת גְּדוֹלָה, כִּי הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה לְבִסוּף.

מָה אִמַּר לָךְ! מֵאִזְ שֶׁהַצְלָחֵנוּ אֲנִי סוּבֵל הַרְבֵּה מִבֵּית וּמִבְּחוּץ,

וּכְנִרְאָה שְׁאַנְחֵנוּ הוֹלְכִים עַל דְּרָךְ הַנְּכוֹנָה, כִּי אַחֲרַת לֹא הָיָה הַסֵּמֶן "ר"מ"ם כָּל-כָּף לֹקֵחַ עֲצָמוֹ עָלָי.

אֲקוּנָה עוֹד לְדַבֵּר עִמָּךְ הַיּוֹם, אֲתָה תִּהְיֶה עַל יָד הַטְּלָפוֹן עַד שְׁעָה חֲמֵשׁ. וְאִם לֹא, אֲדַבֵּר עִמָּךְ יוֹתֵר מֵאַחֵר.

הַמְקוּנָה לְשִׁמְעַ בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת...

כּא רנו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסִדֵּר מַקְזָן, כ"ז כֶּסֶלּוֹ, ד' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר לִי מֵאֵד ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מִכְרַח לֹאמֵר לָךְ, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'): עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה — לְשִׁמְעַ בְּזִיוְנוֹ וַיְדַם וַיִּשְׁתַּק; כִּי בְּזֵה שְׂאֵדָם סוֹבֵל עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ', וְאֵינוֹ נִכְנָס בְּעֲצָבִים וּבְכַעַס, זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, כִּי הַהִכְרַח לֹאמֵר לָךְ, אֲשֶׁר אָדָם שֶׁהוּא תְּמִיד בְּכַעַס וְהוּא תְּמִיד עֲצָבָנִי וְכוּ', סִימָן שְׁפָגַם בַּחֲטָא הַמְּגַנָּה שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהַחֲטָא הַזֶּה מְבִיא אוֹתוֹ לְיַדֵּי כַּעַס וּקְפָדוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רמט) עַל הַפְּסוּק (בְּרַאשִׁית לז, ז): "וַיְהִי עַר רַע בְּעֵינֵי הַוַי"ה", וְלָמָּה לֹא כָּתוּב רָשָׁע בְּעֵינֵי הַוַי"ה? אֲלֵא מִי שְׁחָטָא בַּחֲטָא הַמְּגַנָּה הַזֶּה, הוּא אִישׁ רַע וּבְלִיעַל וְתְּמִיד בְּכַעַס (כִּי רַע זֶה כַּעַס, הוּא תְּמִיד אִישׁ רַע, וְאֵינוֹ רוֹצֵה לְעֶזֶר לְזוּלָתוֹ). וְלָכֵן עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה — לְשִׁמְעַ בְּזִיוְנוֹ, וְלֹא יַעֲנֶה לְמַחְרָפוֹ וְלְמַבְזֵי נַפְשׁוֹ שׁוֹם דְּבָר, וְדִיקָא זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת, שְׁנֵה הוֹרֵג אֶת הַיַּצֵּר הָרַע לְגַמְרֵי, וְלָכֵן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! אֵף אַחַד לֹא יִרְחַם עָלֶיךָ, אִם חֲכָמַת — חֲכָמַת לָךְ, וְלִצְתָּ — לְבַדְּךָ תִּשָּׂא (מְשַׁלֵּי ט, יב), אִם אָדָם חָכֵם, וְקוּנָה לְעֲצָמוֹ טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, תוֹרָה וּתְּפִלָּה וְקִיּוּם מְצוּוֹת מְעֻשְׂיוֹת, זֶה מָה שְׁיִשְׁאֵר לוֹ, וְזֶה יִשְׁרָף אֶת הַקְּלָפוֹת

והמשחיתים שֶׁבְּרָא מַחֲמַת עוֹנוֹתָיו הַמְרַבִּים. וְלִכֵּן רָאָה לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם אֶת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, עֶרְבִית — בְּמִנְיַן דִּיקָא, שְׁזָה תְּקוּן הַבְּרִית, וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא וְכוּ', וְכֵן לְקַיֵּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא כְּמוֹ: צִיצִית וְתַפְלִין וְכוּ', מְזוּזָה וְכוּ', כְּשֵׁרוֹת הַמְּאָכְלִים וְכוּ', שַׁבַּת וְכוּ', אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה עֲצָמוּ בְּזָה הָעוֹלָם, הָעֶקֶר לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ תִּבְרֹךְ, וְשֵׁב וּרְפָא לוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצֵאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִקֵּץ, כ"ז כְּסֵלוֹ, ד' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכוֹת כ.): מִתּוֹן מִתּוֹן אַרְבַּע־מֵאוֹת זוּזֵי שׁוּנָא; לְהִיּוֹת מִתּוֹן וְסִבְלָן, בְּזָה יְכוּלִים לְהַרְוִיחַ אַרְבַּע־מֵאוֹת זוּזֵין, שְׁזָה סוּד הַשְּׁמוֹת שֶׁל הַד' עוֹלָמוֹת: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, אִם אָדָם מְרַגִּיל עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת סִבְלָן, אֲזִי הוּא יִנְצַח אֶת הַמְּלַחְמָה.

הָעֶקֶר לֹא לִפְחֹד כָּלֵל, רַק לֹא לְהַפְסִיק לְהַתְּפַלֵּל כָּל הַיּוֹם, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שְׁצָרִיךְ, שְׁזָה הַנֶּשֶׁק הַסּוּדִי שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, וְזָה מָה שְׁיִגְלָה מְשִׁיחַ לְכָל הָעוֹלָם כֵּלּוֹ, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'): עֶקֶר כְּלֵי זֵינוּ שֶׁל מְשִׁיחַ — זֶה הַתְּפִלָּה, וּמִשָּׁם יִכְבֹּשׁ אֶת הַכּוֹל, רַק גַּם בַּתְּפִלָּה צָרִיךְ סִבְלָנוּת, שְׁזָה סוּד חֲטָם הַנֶּאֱמָר בַּתְּפִלָּה (ישעיה מו, ט): "וְיִתְהַלְתִּי אַחַטָּם לָךְ", חֲטָם זֶה בְּחִינַת אַרְיֵכַת אֵפִים וְסִבְלָנוּת, לְבַקֵּשׁ רַק רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצז): אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא, אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה אֶפְלוֹ בַּתְּפִלָּה (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ'), וְלִכֵּן שְׁמוֹר מְאֹד לֹא לְהוֹצִיא מִפִּיךָ דְּבוּר נִגְדַּת הָאֱמוּנָה, חֵס וְשְׁלוֹם,

או דבור כָּאלו הִרְשָׁעִים יִצְלִיחוּ וְכוּ', צְרִיכִים רַק לְדַבֵּר בְּוִדְאוֹת, שֶׁתְּהִיָּה לָהֶם מַפְלָה גְדוֹלָה, וְכֵן יִהְיֶה בְּעִזְרוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ שָׁמוּ, וְלִכֵּן אֵל תִּפְחַד, רַק תִּמְשִׁיף לְהִתְפַּלֵּל, וְאֵל תִּכְנַס בְּוִפּוֹחִים עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וּבִפְרָט עִם אֲשֶׁתְּךָ וְכוּ', כִּי מֵה יֵצֵא לָךְ מִזֶּה, רַק עֲגַמַת נֶפֶשׁ וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, מַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן תִּדְבַּר תָּמִיד רַק בְּוִדְאוֹת מִמְּנֵי יִתְבַּרְךָ, וְתִשְׁמַר עֲצֻמָּה מִבְּנֵי-אָדָם כְּמוֹ שֶׁנִּשְׁמָרִים מִחַיֹּת טוֹרְפוֹת וְכוּ'.

תִּכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ לְתוֹךְ לִבְךָ, וְתִרְאֶה אֵל אֵילֹו נְסִים נִגְלִים תִּגִּיעַ — אִם תִּקְיָם אֶת דְּבָרֵי אֵלּוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רנח.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ז כְּסֵלוֹ ד' דְּחִנּוּכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בְּעִנְיַן וְכוּ', צְרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁעַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בְּחַיֵּי הָאָדָם צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יד) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קמ"ט): "טוֹב הַנְּזִיָּה לְכָל", הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא טוֹב לְכָל דְּבָר, הַיְנוּ לְבַקֵּשׁ מִמְּנֵי כָּל מֵה שֶׁצְּרִיף — הֵן פְּרִנְסָה וְהֵן רְפוּאָה וְכוּ', וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְשִׁפּוֹף שִׁיחַ וּתְפִלָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל פְּרָט שֶׁהוּא צְרִיף, וְאֵין לָךְ מֵאֲשֶׁר יוֹתֵר מִמְּנֵי, כִּי אָדָם זֶה יֵשׁ לוֹ אֵל מִי לְפָנוֹת בְּעַת צָרָה, וְרַבֵּנוּ ז"ל הִזְהִירֵנוּ כָּל-כָּף עַל עֲנִיַן תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְכָל דְּבוּר זֶה הַצְּלִיחָה נְצַחִית, הַצְּלִיחָה כְּזוֹ, שֶׁאֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ מֵה

אֲשֶׁר כּא רנט — כּא רס בַּנְחָל קצה

זֶה דְּבוּר אֶחָד שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִיזָה רַעַשׁ זֶה עוֹשֶׂה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, אֲזַי הָיָה תָּמִיד עוֹסֵק בָּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבְתָךְ כָּל הַיָּמִים...

כּא רנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ז כֶּסֶלֹ, ד' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קסט): אִם אָדָם תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ שְׁלֵא יִפְגַּם בְּכַרְיָתוֹ, וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁפָּגַם בְּכַרְיָתוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עָקֵר תִּקְוֹנּוֹ שִׁיְהִיָּה רַק בְּשִׂמְחָה, וְזֶה סוּד הָעֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְרַפָּא אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל (עִין סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג מִיּוֹם ו'), וְכֵן הוּא (בְּשִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רעג, עִין שָׁם); כִּי עַל-יְדֵי שִׂמְחָה יְכוּלִים לְצַאת מִכָּל הַצָּרוֹת, בְּסוּד (יִשְׁעִיָּה נה, יב): "כִּי בְּשִׂמְחָה תִצְאוּ", וְאָמַר הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מֹשֶׁה לֵיב מִסָּאסוּב זי"ע: אִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים אֵל מַה שִׂמְחָה יְכוּלָה לְהַבִּיא אֶת הָאָדָם, הָיוּ תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּמַחֲמַת שְׂאִינָם יוֹדְעִים מַה זֶה שִׂמְחָה, וְאֵל מַה שִׂמְחָה יְכוּלָה לְהַבִּיא, בְּשִׁבִיל זֶה סוּבָלִים כָּל-כָּף.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ תָּמִיד...

כּא רס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כֶּסֶלֹ, ד' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נְגִיעוֹ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר לא יוכל לשבר אותך, ואל תסתפל על כל מה שנאָרע, אדרבה ראה לחזק ולאמץ את אנשי שלומנו היקרים, ואיש את רעהו יאמרו חזק, וכל מה שיקרה צריך לעורר אותנו יותר לאהבת חברים, ואחד יבין את זולתו, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שנוכל להוציא את הפסלת מביננו, והכל יסתדר חזרה, ונזכה לבנות קהלה הכי יפה בעולם, כי המקום הוא כל-כף יפה, והאווירה כל-כף שקטה, והמקום מסגל לעבודת השם יתברך, ועל-כן לא בחנם שהסמ"ך-מ"ם אורב עלינו מאד מאד, ובא לבלבל אותנו עם מחלקת ומריבות, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שעכשו נעשה סוף לכל זה, והכל יסתדר ויהיה על נכון.

גא ונא ראה לבוא בכל יום להתפלל ותיקין, וכן תפלת מנחה ומעריב, ולהתפלל לאט לאט מלה במלה ובחיות ובדבקות, אשר אין טוב מזה, העקר אל תבלבל את עצמך משום בלבול שבעולם, רק ראה לדבר עם אנשי שלומנו היקרים דבורי אמונה והשגחה פרטית, אשר כל דבור ודבור שמדברים עמהם, הוא הצלחה כזו, שאין לתאר ולשער כלל, כי כל דבור ודבור שמדברים עם זולתו — פועל, וצריכים לשרש מאתנו כל שרש פורה ראש ולענה, ושיהיו הדבורים מהיום רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, כי אין לנו דבורים אחרים כלל, רק מזה אנחנו צריכים לדבר, מעצותיו הקדושות של רבנו ז"ל, ולהשתדל להתפלל ותיקין ולקבצ עתים לתורה, אשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתצליח דרכך, ותבשר לי בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

אף שאותו המכתב אני העתקתי גם לשאר אנשי שלומנו, עם כל זאת תקבל את זה בפרטיות שאני מדבר עמך, כי אתה חקוק

בפנימיות לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, וּפְשׁוּט הַזְּמַן אֵינוֹ בְּיָדִי לְכַתֵּב עֲכָשׁוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, אֶקְנֶה שְׂתָבִין אוֹתִי, וְשׁוֹב פְּעַם אֹמֵר לָךְ, שְׂתִקְבֵּל אֶת דְּבָרֵי כְּמוֹ מִכְתָּב פְּרָטִי.

כּא רסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, כ"ח פְּסָלוֹ, ד' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אם אַתָּה רוֹצֵה לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים נְעִימִים, וְלַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשְׁלוֹם, אֲזִי יֵשׁ רַק עֲצָה אַחַת — לְשָׁמֵר עַל פִּיךָ, לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, וּכְמוֹ שְׂאֵמֵר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלִי כּא, כג): "שָׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצְּרוֹת נִפְשׁוֹ", וְאָמֵר (קִהְלַת ו, ז): "כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ", וְאָמְרוּ עַל זֶה בַּזֶּהָר (שְׁמִינִי מ.ב.): בְּגִין פִּיהוּ דְּלֹא נָטִיר לִיָּהּ, מִפְּנֵי פִיו שְׁלֹא שָׁמֵר עַל זֶה, הוּא צְרִיף לְעַמֵּל, אֶת הָעוֹלָם לֹא תוֹכֵל לְשַׁנּוֹת, אֲזִי מָה אַתָּה צְרִיף לְהַתְּנַכַּח וְלְהוֹכִיחַ אֶת עֲצָמְךָ? מִי יִשְׁמַע אוֹתְךָ? רַק תְּבַלֶּה אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שֶׁלְּךָ בְּהַבֵּל וְרִיק וְכוּ', וְעוֹד זֹאת תִּקְנֶה לְעֲצָמְךָ שׁוֹנָאִים וְכוּ', וּמִכָּל שְׁכָן עִם אֲשֶׁתְּךָ, מָה אַתָּה צְרִיף לְהַתְּנַכַּח עִמָּהּ, וְלְהוֹכִיחַ לָהּ שֶׁהִיא לֹא צוֹדֶקֶת, וְאַחֲר־כֵּן הִיא תִּפְגֵּס בְּעֲצָבִים וְכוּ', וְתִהְיֶה מְרִיבָה בֵּינֵיכֶם וְכוּ', וְלֹא תִדְבְּרוּ וְכוּ', וְאֲזִי תִשָּׁבֵר, וְהַכֵּל מִחֲמַת שְׂהַפְּקֶרֶת אֶת פִּיךָ וְכוּ', מָה אַתָּה צְרִיף אֶת זֶה?! עֲדִיף שְׂתִשְׁתַּמֵּשׁ עִם פִּיךָ רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל דְּבָר קָטָן שֶׁאַתָּה צְרִיף בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחֲנִי, תִּדְבֹּר וְתִבְקַשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּבְזֶה תִּרְוִיחַ הַרְבֵּה דְּבָרִים, קֹדֶם תִּהְיֶה דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁכָל דְּקָה שְׂאָדָם רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַיֵּם מִצְּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וּבּוֹ תִּדְבַּק" (דְּבָרִים י, כ), וּמָה גַם עַל־יְדֵי תִפְלָה תִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ הָאֶרֶת הַשְּׂכִינָה, וְעַל כָּלֵם תִּפְעַל אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שְׂתִצְטָרֵךְ, וְאִפְלוֹ אִם אַתָּה צְרִיף מִשֶּׁהוּ מֵאֲשֶׁתְּךָ וְכוּ', אוֹ מִסְתָּם

בְּנֶ-אָדָם וְכוּ', בְּמִקּוֹם לְלֶכֶת אֲלֵיהֶם יְשִׁירוֹת, עֲדִיף שְׁתַּלֵּךְ יִשִּׁיר אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל יְדוֹ כָּבֵר תִּפְעַל שְׁהֵם יַעֲשׂוּ רְצוֹנִי.

הַפֶּלֶל מִי שְׂרוּצָה לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם וּבְנֵעָם וּבְאַהֲבָה,
עָלְיוֹ לְשֹׁמֵר עַל פִּיּוֹ לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֵךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא רסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי וַיִּגַּשׁ, כ"ח כֶּסֶלֹ, ד' דְּחַנּוּכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

גַּא וְנָא תִקַּח אֶת עֲצֻמֵךְ בְּיָדֶיךָ, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל
לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, אֵל תִּסְתַּפֵּל עַל הַרְעַ שְׁבָךְ, תַּחֲפֹשׂ אַחַר הַטּוֹב שְׁבָךְ,
וְאִז תִּהְיֶה תָמִיד שֵׁשׁ וְשִׁמְחָה, וְרַבְנוּ וְ"ל הַזֵּהִירְנוּ בְּיוֹתֵר עַל דְּבָר זֶה
(עֵינִי לְקוּיטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימֵן רפב), שְׁצַרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא
בְּעֲצָמוֹ מְעַט טוֹב, שְׁשֵׁם אֵינּוּ רָשָׁע וְלָדוּן עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאַמְת יֵצֵא מִכָּף חוֹב, וַיְבוֹא לְכַף זְכוּת, וַיְהִי תָמִיד
שִׁמְחָה.

זְכוּר גַּם תִּזְכֹּר כִּי שְׁמִחָה זֶה יְסוּד גְּדוֹל בְּחַיֵי הָאָדָם, וּבְלִי
שְׁמִחָה אָדָם אֲבוּד לְגַמְרִי, וְלִכֵּן עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת כָּל מַה שְׁבִיכְלָתְךָ רַק
לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, וְאֵל תַּחֲשֹׁב שְׁלֵהֲגִיעַ
לְשִׁמְחָה זֶה מְעַבּוּדוֹת הַקְּלוֹת, כִּי טֵבַע שֶׁל הָאָדָם, שְׁנֹמֵשׁוֹ אַחֲרֵי
הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, וְלִכֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מַה שְׁבִיכְלָתוֹ לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה, וְהַעֲקֹר לְשִׁמְעַ כְּלִי זָמֵר (בֵּינּוּ לְבִין עֲצָמוֹ), הַעֲקֹר לְבָרַח
מִמֶּשֶׁהוּ עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדִכְאוֹן, שְׁזוֹ עֲבוּדָה וְנָה מִמֶּשׁ, כִּי שְׁמִחָה
הִיא מְצִד הַקְּדֻשָּׁה, וְלִהְיוֹת עֲצָבוֹת הִיא מְצִד הַטְּמָאָה, הַרְחוּק
מִהָאָחַד יָחִיד וּמִיָּחַד וְכוּ'.

אֲשֶׁר כּא רסג — כּא רסד בְּנַחַל קצט

אֲשֶׁרִי מִי שְׁתַּמִּיד שְׂמַח וּמְשַׂמַּח גַּם אַחֲרַיִם, וְאִז כָּל הַחַיִּים יִלְכוּ
כָּבֵד בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי. וְעֵצָה לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה — לְדַבֵּר תַּמִּיד
מְשִׂמְחָה עִם אַחֲרַיִם, לְשִׂמַּח אֶת אַחֲרַיִם, וְכֵן גַּם לוֹ תִהְיֶה שְׂמִיחָה,
וְגַם הוּא יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְגַדְלוֹת הַמִּזְחִין — לֹא לֵהִיּוֹת כָּל־כֵּן שְׂבוּר.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כְּסֵלוֹ, ד' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר אֵל תַּכְנֵס בְּלִחְץ, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְזָכוֹר גַּם
תִּזְכֹּר אֶת הַחֲסֵד חָנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁזָּכִינוּ
לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה, הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה,
וּמְשַׁפִּיעַ עֲלֵינוּ שִׁפְעַת הַדַּעַת לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שִׁיִּפְתַּח פִּינוּ לְדַבֵּר
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, הֵיטֵ מִתְּנָה יָפָה וַיִּקְרָה יוֹתֵר
מִזֶּה? ! הֲלֹא רְאוּי לָנוּ לְשִׂמּוּחַ בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב
אֵלָיו, וּמָה גַּם שְׁאָנוּ זוֹכִיִּם לְשִׂמַּשׁ אוֹתוֹ בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹתָיו חוּצָה,
וְזָכִינוּ כָּבֵד לְהַדְפִּיס אֶת כָּל סִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים בְּכַמָּה וְכַמָּה מִהַדוּרוֹת,
וְהוֹלֵךְ וְנִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא רסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כְּסֵלוֹ, ד' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, כְּכֹל שֶׁתְּבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמו־כֵן תִּגְיַע לְהַחֲלֹטָה אֲשֶׁר לֹא כְּדַאי לְהִתְעַרֵּב בְּשׁוּם דְּבָר מַעֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכֹלֵל זֶה תִּקַּח בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹבֵעַ מֵהָיְהִי, כִּי רַק הוּא בְּעַל הַבַּיִת שֶׁל הָעוֹלָם, וְלִכֵּן אֲסוּר לִפְלֵי בִּיאוֹשׁ בְּשׁוּם פְּנִים, עַד כְּדֵי כֶּף שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכוֹת י'): אֲפִלּוּ חֶרֶב חִדָּה מִנַּחֲת עַל צִוָּאוֹ שֶׁל אָדָם אַל יִתְיַאֵשׁ עִצְמוֹ מִן הַרְחָמִים; מֵהַיֵּשׁ יוֹתֵר מִזֶּה? רוֹצֵחַ אוֹחֲזוֹ חֶרֶב חִדָּה עַל צִוָּאר אָדָם, אֲשֶׁר זֶה מוֹת בְּטוּחַ בְּלִי שׁוּם סֶפֶק, עִם כָּל זֹאת מְגַלִּים לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים עַד הַדְּקָה הָאֲחֵרוֹנָה, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ הַמְּכַרֵּעַ אֶת גּוֹרְלוֹ, וְלֹא בְּשֶׁר וְדָם בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, וְאֲפִלּוּ שְׂזֵה נִגְדַּד הַהֲגִיּוֹן הַבְּרִיא וְכוּ', עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לַחֲקֹק בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל מִשְׁגָּח רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְהַעֲצָה הַיְחִידָה הִיא רַק תְּפִלָּה, לֹא לְהַפְסִיק מִלְּהִתְפַּלֵּל וְלִשְׁפֹּף שֵׁיחַ וּתְפִלָּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיַחֲוֹס וִירַחֵם עָלָיו, וְיִמְתִּיק מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים הַשׁוֹרִים עָלָיו. וְאֵת הַלְמוּד הַזֶּה לְמַד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל, וּמְשִׁיחַ צְדָקָנוּ יְגַלֶּה אֶת הַלְמוּד הַזֶּה לְכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ, כְּמוֹ שְׂגָלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'): עַקֵּר כְּלֵי זֵינוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ — זֶהוּ תְּפִלָּה.

וְלִכֵּן מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה הַרְגֵּל עִצְמוֹךָ רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשִׁלָּא יַעֲנִין אוֹתְךָ שׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם, רַק כָּל הַמַּחֲ-מַחֲשָׁבָה שֶׁלְּךָ וְכֹל הַחַוִּשִׁים שֶׁלְּךָ, יִהְיוּ בְּטִלִּים וּמְבֹטְלִים רַק אֶל אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֹל מֵהַ שְׂאֵתָה צָרִיף תִּבְקֹשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזוֹ תִּרְאֶה שְׂכָל הַנְּהַגְתְּךָ תִּהְיֶה הַנְּהַגָּה נְסִית, לֹא תִּרְאֶה וְלֹא תִּשְׁמַע וְלֹא תִּרְגִּישׁ כְּלוּם, רַק אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל עַל זֶה אֲתָה צָרִיף לְהַרְגִּיל עִצְמוֹךָ לְשִׁתֵּק וְלָדֵם אֶל מְבֹזֵי וּמְחַרְפֵי נַפְשְׁךָ, וְכֹל אֵלּוּ הַמְּצִיּוֹת לְךָ וְכוּ'. שִׁתֵּק שִׁתֵּק, אֲפִלּוּ שֶׁהֵם יִהְיוּ אֲשֶׁתְךָ וּלְדָרְיָךְ וְכוּ', הַרְגֵּל עִצְמוֹךָ לָדֵם וְלִשְׁתֵּק, אִף שְׂזֵה כּוֹאֵב לְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי מִצְעָרִים וּמְכַאֲיָבִים לְךָ בְּלִי סוּף וְכוּ', אֲתָה, יְדִידִי הַיְקָר! שִׁתֵּק שִׁתֵּק לְמַחְרָפֵי וּלְמְבֹזֵי נַפְשְׁךָ, וּבְרַח לְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִבְכֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁפֹּף אֶת לְבָבְךָ הַנִּשְׁבֵּר בְּאֶלְף שְׂבָרִים וְכוּ', רַק אַל תִּפְנֹס בִּיאוֹשׁ וּבְדַכְאוֹן, בְּעֲצָבוֹת

ובמרירות וכו', כי בְּזֶה שְׁאַתָּה שׁוֹתֵק לְמַחְרָפֵי וְלִמְבֹזֵי נַפְשֶׁךָ, אִף שְׁזֶה כּוֹאֵב לָךְ מְאֹד, בְּזֶה אַתָּה גִדְבֵק יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְתִמְשִׁיךְ חִיּוּתְךָ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי גּוֹרָא וְנַפְלָא מְאֹד, וְאִם תִּחְזִיק מִמְעַמְד, מִיָּד יִתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן (תְּהִלִּים צב, י), וְתִמְשֶׁךְ עָלֶיךָ הַתְּנַהֲגוּת גְּסִית, וּבִלְבָד שְׁלֵא תִחְזֹר בְּךָ וְכוּ', אֲלֵא תִבְרַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֲלִיו יִתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רסּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כֶּסֶלּוֹ, ד' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּעֲיֵן בְּכָל יוֹם וְיוֹם קֶצֶת בְּסִפְרֵי "אֲרֵךְ אַפִּים", שְׁזַכְנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחִבְר, וְהוּא מִיִּסֵּד עַל עֲנַן סְבָלָנוּת, שְׁאַדָּם צָרִיךְ לְלַמֵּד אֶת מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, שְׁזֶה יְסוּד הַיְסוּדוֹת בְּחַיִּים, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר הַנְּצָרָךְ לְאַדָּם בְּכָל תַּחּוּמֵי הַחַיִּים כְּמוֹ מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, שְׁנִקְרָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה): "אֲרִיכַת אַפִּים" שְׁזֶה תְּלוּי בְּאַמוּנָה, כִּי מִי שְׁמֵאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְשׁוּם דְּבַר לֹא קוֹרָה בְּעֶצְמוֹ, אֲלֵא הַכֹּל בְּהַשְׁגַּחַת הַמֵּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, אָדָם כֵּזֶה אִף פַּעַם לֹא יִתְעַצֵּבֵן וְכוּ', וְלֹא יִהְיֶה בְּכַעַס וְכוּ', הוּא שְׁאַנֵּן וְרַגוּעַ, מֵאֲחַר שְׁיֹדַע שֶׁהַכֹּל תְּלוּי רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַגִּיעַ אֵל זֶה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ תָּמִיד...

כא רסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כִּסְלוֹ, ד' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲזִיחַ.

מְאֹד מְאֹד רְצִיחָתִי, שְׁתַּוְּעֵדִי פַעַם בְּשָׁבוֹעַ עִם נְשׁוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, וּבִיחַד תְּדַבְּרֵנָה וּתְטַכְּסֵנָה יַעֲזוֹת בְּדַת מָה לַעֲשׂוֹת לְשִׁפּוֹר אֶת קַהֲלֵתֵנוּ, כִּי חָבַל אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם שְׁאִינֵם שְׁפוּיִים בְּדַעְתָּם וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלֵּנוּ, שְׁאִינֵם שְׁיָכִים לְגַמְרֵי לְקַהֲלֵתֵנוּ, נַחְרִיב אֶת עֲצָמֵנוּ וְכוּ', אַחֲרֵי שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָזַר לָנוּ, שְׁיֵשׁ לָנוּ מַעֲרַכַת חֲנוּךְ כָּל-כֶּף יָפָה — הֵן בֵּית-סֵפֶר וְהֵן תְּלִמוּד תּוֹרָה, שֶׁהֵם לְאוֹת וּלְמוֹפֵת, שְׁמַמֵּשׁ אֵין לָנוּ לְהַתְבַּיֵּשׁ מִשׁוּם תְּלִמוּד-תּוֹרָה וּבֵית-סֵפֶר בְּעוֹלָם, כִּי רַמַת הַלְמוּדִים הִיא בְּלִי עֵינַי הִרְעָ לְאוֹת וּלְמוֹפֵת, כְּאֲשֶׁר הִתְכַרַח לְכֻלָּם לְהוֹדוֹת בְּזֵה, הֵן אֲמַת שְׁיֵשׁ פֶּה וְשֵׁם בְּקִרְתָּ מָה לְתַקֵּן, אֲנִי מְקַוֶּה לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֵם תִּהְיֶי לְעֹזֵר, וְתִתְּנֵי עֲצוֹת טוֹבוֹת בְּדַת מָה לַעֲשׂוֹת, אֲזִי הַכֹּל יִהְיוּ מוֹכֵנִים לְשִׁפּוֹר וּלְפֶאֶר יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶת בֵּית-הַסֵּפֶר וְהַתְּלִמוּד-תּוֹרָה, הֶעֱקַר צְרִיכִים לְתַת מַחְמָאָה וְהַכְרַת הַטוֹב הֵן לְמוֹרָה וְהֵן לְהַמְלִיכָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֵה יִזְכּוּ לְשִׁפּוֹר יוֹתֵר אֶת מַעֲרַכַת הַלְמוּדִים. כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל אֵם נוֹתְנִים לְמַלְמֵד וּמוֹרָה מַחְמָאָה וְדַבּוֹר טוֹב, זֶה מְגַבִּיחַ אֶת רוּחָם וְעוֹזֵר לָהֶם מְאֹד מְאֹד.

וְעַל-כֵּן רְאִי לְחֻזַק אֶת עֲצָמֶךָ וְאֶת כָּל נְשׁוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִיּוֹת לְאוֹת וּלְמוֹפֵת לְכָל תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם, כִּי כָּלֵם מְסַתְּפָלִים עָלֵינוּ, וְאִיךָ שְׁאֲנַחְנוּ מְתַנְהֲגִים, כֶּף הֵם יִתְנַהֲגוּ, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה מְאֹד, שְׁגַם הֵם יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

זְכָרִי הֵיטֵב כִּי שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל הוּא כְּמוֹ בְּגֵד מְשִׁי, שָׂרַק טְפָה אֶחָד שֶׁל שְׁמֵן אוֹ דָבָר אַחַר כֶּף נִרְאָה עַל זֵה, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר עַל שְׁמֵנוּ וְשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא לְחַלְלוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְתִמִּיד נִרְאָה שְׂיִהְיֶה שֵׁם שְׁמַיִם מְתַקַּדֵשׁ עַל יְדֵינוּ.

אֲשֶׁר כּא רסז — כּא רסח בְּנַחֵל רג

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִי שְׁאֲנִי
מִתְפַּלֵּל בְּעֶדְף תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רסז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כְּסֵלוֹ, ד' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי ... גְרוֹ יָאִיר.

מָאד מָאד אָנִי מְצֻטְעָר מְכֹל מָה שֶׁעוֹבֵר בֵּינֵינוּ, וְאֲנִי רוֹאֶה עֵינַי
בְּעֵינַי, שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, אֵינּוּ עוֹזֵב אוֹתָנוּ רַק בְּשִׁבִיל שְׁאֲנִי
מְפָרְסֵם אֶת דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי אָנִי סוֹבֵל בְּזִיוּנוֹת וְחֲרוּפֵינַי
וְגִדּוּפֵינַי, אֲשֶׁר לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֹּר, וְגַם כָּאֵן אָנִי סוֹבֵל מְרִירוֹת
דְּמְרִירוֹת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אָנִי חֲזוֹק בְּהַחֲלָטָה מִחֲלָטָה, אָנִי אֶת שְׁלִי
אֶעֱשֶׂה עַד הַנְּשִׁימָה הָאַחֲרוֹנָה, שֶׁאֲגַלֶּה וְאֶפְרָסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל
בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, וְאֲשַׁרֵּי מִי שֶׁיַּעֲזוֹר לִי בְּכָל מָה שֶׁיּוּכַל, כִּי הִגְאֵלָה
תְּלוּיָהּ רַק בְּפָרְסוֹם דְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם
אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּיִתְרָה שְׁאֵת וַיִּתֵּר עֲזוֹ, וּמְכַל שְׁכָן שְׁאֲשַׁלִּיךְ נַפְשִׁי
מִנְּגֵד מִמֶּשׁ בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ בְּפַעַל מִמֶּשׁ אֲבָנָה "עִיר בְּרִסְלָב".

פֹּה תִקְבַּל עוֹד פַּעַם אֶת הַמְּכָתֵב כְּלָלִי, וְרֵאוּי לְהִדְבִּיקוֹ בְּכַמָּה
מְקוֹמוֹת בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, בְּאֶפֶן שְׁכַלְם יִרְאוּ אֶת זֶה.

הַמְּצַפֶּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ...

כּא רסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כְּסֵלוֹ, ד' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְרוֹ יָאִיר.

מָאד מָאד רְצִיתִי לְשִׁמְעַ אֶת דַּעַת הוֹרִיךְ וְכוּ', וּמָה הִלָּאָה וְכוּ',

כִּי אָנִי מְאֹד מְאֹד מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרָם הַקָּשָׁה, כִּי אָנִי זֹכֵר שְׁפָתַי כִּמְהַמְּתִים, וְלֹא רְצִיתָם לְהִבִּין וְכוּ', רַק רְצִיתָם לְהִבִּין אֶת דְּעַתְּכֶם וְכוּ', וְזֶה כּוֹאֵב לִי מְאֹד, עַל-כָּל-פְּנִים עֲכָשׁוּ צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לִפְלֵי בְדַעַת כָּלֵל, אֲדַרְבֵּה צְרִיכִים לְחַשֵּׁב עִם מַחְשָׁבָה בְּרוּרָה וּמְזֻכָּת וּבִישׁוּב הַדַּעַת מֵהַלְעֲשׂוֹת, וְלֹא לִפְלֵי בִיאֹשׁ, כִּי גְדוּל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

נָא לְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד אֶת הוֹרִיךְ, וּבְזֶה תִּקְיָם בְּשִׁלְמוֹת מְצוֹת כְּפֹד אָב וְאֵם, כִּי בְּנֹדָי הֵם שְׁבוּרִים וּרְצוּצִים וְכוּ', וְכֵן תְּחַזֵּק מְאֹד מְאֹד אֶת אַחֲוֹתֶיךָ, וְלִתֵּן לָהֶן הַרְגָּשָׁה שֶׁהִיא לֹא נִשְׁאַרָה לְבַד, וּמְכַל שְׁכֵן לֹא זְרוּקָה וְעֲזוּבָה, חֵס וְשְׁלוֹם.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ...

כא רסט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כְּסֵלוֹ, ד' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל זִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִי, שְׂאֵתָה רוּצָה לְהַכִּין עוֹד עֵתוֹן "אוֹר יְבִנְאֵל", יוֹתֵר מְאֹחֵר אֶהְיֶה עִמָּךְ בְּקִשְׁר וּנְדַבֵּר מִזֶּה, כִּי עֲכָשׁוּ טְרִדוֹתֵי רַבּוֹ מְאֹד, גַּם יֵשׁ לִי כִמְהַמְּתִים צְרוּת וְהִרְפַּתְקָאוֹת וְכוּ', וְאֶחָד מֵהֶם מֵהַ שְׁקוּרָה עִם גִּיסְתֶּיךָ וְכוּ', כִּי אֲזוּ בְשַׁעַתוֹ כְּתִבְתִּי לָכֶם כִּמְהַמְּתִים וְלֹא רָצוּ לְקַבְּלוֹ וְכוּ', הַתְּעַקְשׁוּ דִיקָא לְעֲשׂוֹת רְצוֹנָם וְלֹא רְצוֹנִי, בְּשַׁעַת שֶׁהִבְנֵתִי כִּי לֹא הִגִּיל מִתְּאִים וְלֹא הִשְׁמוֹת מִתְּאִיִּים וְלֹא הִהֲנַהֲגָה שְׁלוֹ מִתְּאִימָה וְכוּ', אֵךְ מֵהַ לְעֲשׂוֹת? הַכֹּל מֵאֵת ה', וּבְפִרְטִיוֹת לְאַחַר הַמַּעֲשֶׂה, בְּנֹדָי זֶה עֲנִינְךָ שֶׁל נִשְׁמוֹת, כְּמוֹבָא בְּסָבָא דְמִשְׁפָּטִים (זֶהר מִשְׁפָּטִים, דָּף קז וְכוּ').

מְאֹד מְאֹד אָנִי רוּצָה לְדַבֵּר עִמָּךְ יוֹתֵר בְּאַרְיִכוֹת יוֹתֵר מְאֹחֵר,

אֲשֶׁר כּא ער — כּא רעא בְּנַחֵל רה

בְּעֵינַי הַתְּפִתְחוּת הָעֵתוֹן, שְׁזָה עוֹשֶׂה פְּלֵא מִמֶּשׁ, וְהִרְבֵּה אֲנָשִׁים קִבְּלוּ
הַתְּעוֹרְרוֹת לַתְּשׁוּבָה עַל יָדָהּ, וְהִתְקַרְבוּ לַיְהוּדוֹת.

הַמְצִפָּה לְדַבֵּר עִמָּךְ לַעֲת עָרֵב...

כּא ער.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כֶּסֶלּוֹ, ד' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אודות ... הוא אדם המשתמש עם סמים, רחמנא לצלן, אותו צריכים לגרש לגמרי, ולהזהירו שיודיעו למשטרה, ואודות ... אדם שגם הוא משתמש עם סמים, ויש לו טלויזיה וכו', דברתי אתו קשות מאד מאד, ועל-כן עם שניהם אקנה לטפל היטב, אבל עם ... אתם צריכים לישוב בישיבה דחופה כמו מנין מאנשי שלומנו אנשים רציניים, ולטכס עצה דחופה עד מאד, ולשלח לי דו"ח אשר כל אחד אמר והחליט, ואז אמר לכם החלטתי.

מה אמר לך! לא חסר כאב ראש ועגמת נפש, ואני יודע איך שהסמ"ד-מ"ם רוצה רק לשבר אותנו, ולא יועיל לו, כי תהיה לו מפלה קדם.

הכפל הדבר, לעשות אספה דחופה בענין הנ"ל, מנין אנשים רצינים, ולמסר לי דו"ח.

המצפה לתשובה מהירה היום...

כּא רעא.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ח כֶּסֶלּוֹ, ד' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנוֹכַח קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ, וְעַדִּין אֲנִי מַעֲיֵן הֵיטֵב בְּכָל הַדְּוִ"חַ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ, שֶׁעַצְמֹךְ הָאִסְפָּה שֶׁל אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, זֶה כְּבָר דְּבָר טוֹב מְאֹד מְאֹד, וְזֶה יִשְׁפִיעַ טוֹב. עוֹד כְּמָה שְׁעוֹת אֶתֶן תְּשׁוּבָה בְּדִיּוֹק מֵהַלְעֲשׂוֹת.

רק רְצִיתִי לְדַעַת — הָאֵם בְּאִמַּת הוֹרִידוּ אֶת הַמִּכְתָּב כְּלָלִי הַגָּדוֹל, וְכֵן הַמִּכְתָּב כְּלָלִי הַקָּטָן, זֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ לִי לְדַעַת, כִּי זֶה אֲצָלִי יוֹתֵר חֲמוּר מֵהַכֵּל, כִּי זֶה נִקְרָא שְׁמוּצִיאִים אוֹתִי מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ.

וְעַל-כֵּן תִּכְתָּב לִי תִכְף-וּמִיד אִם בְּאִמַּת הוֹרִידוּ, וְאֲנִי אֶשְׁלַח לְךָ מִכְתָּב אַחֵר.

הַמְחַכָּה לְתְשׁוּבָה מֵהִירָה...

כא רעב.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּגֶשׁ, כ"ט כֶּסֶלּוֹ, ה' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הָאֲהָבָה שֶׁיֵּשׁ לִי אֵלֶיךָ, וְכַמָּה שֶׁהַתְּפִלָּתִי עֲבוּרָךְ, שְׂיִזְכָּה אוֹתָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם דִּירָה וְעִם פְּרִנְסָה, וְעַל אִף שֶׁעַדִּין מִתְעַכְּבֵת הִישׁוּעָה, אֲבָל בְּאִמַּת עֲלִיךָ לְהוֹדוֹת, שֶׁכְּבָר רְאִיתָ הִרְבָּה יִשׁוּעוֹת, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עָשָׂה עִמָּךְ, וְעַל זֶה רְאוּי לְךָ לִתֵּן תוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וּבִכְפֻרְט עֲכָשׁוּ בִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם יָמִים שֶׁל הוֹדָאָה, שֶׁצָּרִיכִים לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח וּלְפָאֵר אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם וְהַנְּסִים וְנִפְלְאוֹת שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְחֻזֵק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וּתְחַזֵּק אֶת כָּל אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיְהִיוּ תְּמִיד בְּשִׂמְחָה וּבְאֲהָבָה, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל

על שָׁנִים או שְׁלֹשָׁה תּוֹלְעִים שְׁנַכְנְסוּ בְּכַרְסוֹ שְׁלֵנוּ, וְרוֹצִים לְכַלּוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶת הַפְּרוֹת, אֵל תֹּאבָה וְאֵל תִּשְׁמַע מֵהֶם כָּלֵל, עַל כָּל הַהֶסְתּוֹת שְׁמִסִּיתִים וּמְדִיחִים וְכוּ' וְכוּ', וּבְכַרְט תִּשְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד מִמַּחְלָקַת וּמְרִיבוֹת וּקְטָטוֹת, וּבְכַרְטִיּוֹת כְּשָׂבָא, חֵס וְשְׁלוֹם, לְבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, אֵין לְךָ עוֹד חֵלוֹל הַשֵּׁם יוֹתֵר גְּדוֹל מְזֵה, וְעַל-כֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, יְדִידִי הֵיכָר, שְׁלֵבֵל תַּחֲלֵשׁ דַּעְתְּךָ מִכָּל מַה שְׁעֵבֵר, רַק תִּבְקֶשׁ בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל-כָּל-פָּנִים חֲמֹשׁ דְּקוֹת, שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׁלוֹם בְּבֵיתְךָ, שְׁלוֹם בֵּין יְלָדֶיךָ, וְשִׁנּוּכָה בְּאַמַּת לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְשִׁנּוּכָה לְהַצְלִיחַ בְּכָל דְּרָכֵינוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבְעֵ לְעֲצָמְךָ אֵיזָה שַׁעוֹר עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר טוֹב מְאֹד לְלַמֵּד בְּחִבְרוּתָא עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה אַחַת עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מַה שְּׂאִתָּה רַק רוֹצֶה, הֵן הִלְכָה וְהֵן אֲגִידָה וְהֵן סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל זֶה תַּקַּח לְעֲצָמְךָ לְקַבִּיעוֹת, שְׁלֵבֵל יַחֲסֹר לְךָ יוֹם מִלְמוֹד עִם חִבְרוּתָא, לְכֵן כְּדָאֵי לְדַבֵּר עִם חֵבֵר טוֹב מְדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּכְדָאֵי וְרָאוּי לְהִתְחַבֵּר עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ רְצִינִי, וּמְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁגַם אִתָּה תַּתְּחִיל לְהִיּוֹת רְצִינִי, כִּי אֵין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מַה יִּשְׂאָר מֵאִתְּנוּ, כִּי רוֹאִים הֵנָּה יוֹם וְהֵנָּה לֵילָה, הֵנָּה שְׁבוּעָה וְהֵנָּה חֹדֶשׁ וְהֵנָּה שָׁנָה, וְהֵנָּה הַכֹּל פּוֹרֵחַ לְהֵבֵל וְרִיק. לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, יְדִידִי הֵיכָר! רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ, וּבְרַח לְךָ אֵל תּוֹךְ לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה אַחַת עִם אֵיזָה חֵבֵר טוֹב.

וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל, רְאֵה לְפָרְסִם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְתַפְיֵן אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר אֵין לְךָ דְּבַר גְּדוֹל מְזֵה, וְלֹא בְּחֻנָּם שְׁהַסְמִ"ךְ-מ"ם מְלַכְלֵךְ עֲלֵינוּ, בְּוִדָאֵי צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׁמּוֹר לֹא לְהַכְנִס לְדִינְךָ, כְּדִי לֹא לְעֵבֵר, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל אֲסוּר יַחּוּד, שֶׁהוּא עוֹן חֲמוּר, וְיֵשׁ פּוֹסְקִים שְׂזֵה מְדְאוּרֵיָתָא, רַק עִם הַבְּעַל בְּבֵית, אֲזַי מִתָּר לְהַכְנִס, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִנְצָל מִקְלָקוּלִים, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׁמּוֹר אֶת הַשֵּׁם שְׁלֵנוּ, וּבְאַמַּת אִתָּה צְרִיךְ לְדַעַת, כִּי מַה שְׁהַקּוֹנְטְרָסִים הָאֵלוּ פּוֹעֲלִים אֲצִל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, זֶה רַק הַקְּדוּשׁ-

בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ, כִּי עוֹבֵר עֲכָשׁוּ עַל בְּנֵי-אָדָם מֵה שְׁעוֹבֵר — צְרוּת וְיִסוּרִים, קִטְנוּת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וְאֵלּוּ הַקּוֹנְטְרָסִים מִמֶּשׁ מִצִּילִים בְּנֵי-אָדָם מִמָּוֶת, וּמִמְשִׁיכִים אוֹתָם לְחַיִּים. לְזֹאת רָאָה לְהַפְיֵץ אֶת אוֹר רַבּוּנוֹ וְ"ל, וְאֵל תִּתְפַּעַל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם.

הַכּפֵּל הַדָּבָר, לְבַל תִּחְלַשׁ דַּעְתָּךְ מִכֵּל מֵה שְׁעוֹבֵר בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, רָאָה אֶתְּהָ לְהִתְחִיל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר עָוְנוּ ב' אוֹ ג' הַתּוֹלְעִים, כִּי הִצְעֵר הִזָּה עָשָׂה חוֹר בְּלִבִּי. לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, שְׁתַּרְחֵם עָלַי, וְתִתְחִיל לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, וְתִשְׁתַּדֵּל שְׁתִּהְיֶה אֲוִירָה שֶׁל רְצִינּוֹת שׁוֹרָה בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, וְתִמִּיד תִּזְכֹּר, שְׁכֵל תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם מְסֻתְפָּלִים עָלֵינוּ, כְּמוֹ שְׁאַנְחָנוּ מִתְּנֵהֲגִים, כִּי הֵם יַעֲרִיכוּ אוֹתָנוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׁאַנִּי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דִּרְכְּךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

נָא וְנָא רָאָה לְזֶרֶק בְּכֵל יוֹם אֵיזוֹ תְּפִלָּה בְּשַׁבִּילִי, כִּי אֲנִי צָרִיךְ לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם מְרַבִּים.

כּא רעג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כְּסֵלוֹ, ה' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ לְהִדְבִּיק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם.

עֲכָשׁוּ זֶה יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים, צְרִיכִים לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִצִּיל אוֹתָנוּ מִהַיּוֹנִים, וְדָבָר זֶה שֶׁיְּהִי בְּכֵל דוֹר

נדור ובכל שנה ושנה ובכל יום ויום וכו', פי קלפת יון זוהי מינות ואפיקורסות, כמאמרם ז"ל (ראש השנה יז), שהיונים גזרו שלא יזכירו שם שמים. וכן אמרו (ירושלמי חגיגה, פרק ב', הלכה ב'), שהיונים גזרו 'כתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל', וזה כלל הפירות שיש עד היום, שרוצים להכחיש הכל וכו', ועלינו לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שנשאֵרנו יהודים מאמינים באל אחד, המחיה ומתה את כל הבריאה. ולכן לא בחנם שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב') שימי תנפה הם ימי הודאה, וזה שעשוע עולם הבא, כי בר ישראל שמרגיל עצמו תמיד לתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שזכה להבראות מזרע ישראל, ולא עשני גוי כגויי הארצות, וכן שזכה להתקרב אל הצדיק האמת, המגלה לנו דבר זה, אשר זה בעצמו שעשוע עולם הבא, כי מה יש לאדם בזה העולם העובר, אם לא לחשב רק ממנו יתברך, ולהיות דבוק בו יתברך, הלא ימי כצל עובר (תהלים קמד, ד), הנה אנחנו כאן, והנה נצא מכאן ונחזור למקור שמשם נחצבנו וכו', ואם כן למה עוד בחיים חיותנו לא נתדבק בו יתברך לחשב תמיד ממנו יתברך, לציר בדעתו איך שמלא כל הארץ כבודו, וכל העולם כלו הוא אור אין סוף ברוך הוא, והוא מסבב עם אורו יתברך, והוא נמצא בתוף האור, וכן כל דבוריו יהיו תמיד רק דבורי אמונה והשגחה פרטית וכו', דבורי חזוק ושמחה וכו', ובזה ישרה את שכינת עזו יתברך כאן למטה בזה העולם. כי כף אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ג): בתחלה היתה השכינה עם כל אחד, כיון שחטאו סלקו את השכינה למעלה; כי הרי אדם צריך תמיד רק לחשב ממנו יתברך, ולהרגיש את אמתת מציאותו יתברך כאן למטה וכו'. ולכן אם אדם תמיד מדבר ממנו יתברך, הוא מוריד את השכינה כאן למטה.

זכור גם תזכור שארור הבוטח באדם, ושם מבטחו בו, ולהפך "ברוך הגבר אשר יבטח בהויה", והיה הויה מבטחו" (ירמיה יז, ז), רק הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך ולא בשר ודם, אל תשים מבטחך בכן אדם.

הדורש שלומך באהבה רבה...

כא רעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כְּסֵלוֹ, ה' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ', אָף אֲסוּר לְהִשָּׁבֵר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֶּן, אֲלֵא לְלַכֵּת בַּדֶּרֶךְ וּבַעֲצָה שְׂגָלָה לְנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצ"ה) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי", שְׁבַתוֹךְ הַצָּרוֹת צְרִיכִים לְמַצֵּא הִרְחַבּוֹת, וְזֶה כָּל עֲנִין חֲנֻכָּה, שְׁבַתוֹךְ הַצָּרוֹת שֶׁל הַיּוֹנִים מְצֵאוּ הִרְחַבּוֹת, שֶׁנִּפְלוּ רַבִּים בְּיַד מְעַטִּים, טְמָאִים בְּיַד טְהוֹרִים וְכוּ', שְׁכָל זֶה פֶּלֶא עַל גִּבֵּי פֶּלֶא, וְזֶה קוֹרָה אֲצֵל כָּל אָדָם, שֶׁהֵנָּה נִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ אֲבָד תִּקְוָה מִמֶּנּוּ, וְהֵנָּה רוֹאֶה יְשׁוּעוֹת לְמַעַלָּה מִדֶּרֶךְ הַטָּבַע.

וּמוֹבָא בַּסֵּפֶר "בְּנֵי יִשְׁשֹׁכָר" בְּשֵׁם הַרוֹקַח, שְׂבַעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, אִז מֵאִיר אֲרוֹר שֶׁל מְשִׁיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא ערה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כְּסֵלוֹ, ה' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ וְלְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עַל הַזְכוּת הַגְּדוֹלָה הַזֹּה, שֶׁבְּנֶךָ נִכְנַס עִכְשָׁו בְּעַל הַמְּצוּוֹת, אִיזוֹ זְכוּת זוֹ כְּשֶׁהֵבֵן הַבְּכוֹר נִכְנַס בְּעַל הַמְּצוּוֹת.

אֲשֶׁר כּא רעו — כּא רעז בְּנַחֵל רִיא

תְּרַאֶה לְקַנּוֹת לוֹ שְׁנֵי זִוְגוֹת תְּפַלִּין רַשׁ"י וְרַבְּנּוּ תָם, כִּי כֵן רָצָה
רַבְּנּוּ ו'ל, שְׁתַּכְּף־וּמִיד כְּשֶׁהֵילֵד גַּעֲשֶׂה בִּרְ-מִצּוֹה, שְׁכַבְר יִתְחִיל
לְהַנִּיחַ שְׁנֵי זִוְגוֹת תְּפַלִּין, כִּי צָרִיכִים כָּבֵר לְהַרְגִיל אֶת הַיֵּלֵד שִׁיהִיָּה
יָרָא שָׁמַיִם.

בְּעֵינַי לַעֲשׂוֹת סְעֵדָה, זֶה דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד, אָבֵל חָבֵל שְׁצָרִיכִים
לְבַזְבֹּז בְּזַבּוּז כָּל-כָּף גָּדוֹל בְּאוֹלָם, שְׂזוֹ הוֹצָאָה בְּחַנּוּם, וְאֵת הַכֶּסֶף
יְכוֹלִים לְתַת לְצַדִּיקָה וְכו', אוֹ אִם אֵין לָךְ, מָה אַתָּה צָרִיךְ לְהַתְּבַיֵּשׁ!
עוֹשִׂים סְעֵדָה רַק לְמִשְׁפָּחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא רעו.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כְּסֵלוֹ, ה' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֶהוּבֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

שְׂמַחְתִּי לְשִׂמְעַ שֶׁהִתְחַלַּתְּ לְתַת דְּרָשׁוֹת בְּרַבִּים וְכו', אֲשֶׁרִיךְ
וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָךְ, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר גָּדוֹל מִלְּעִזֹר לְהַזְוִלֵת, וְלִזְכוּת
אוֹתוֹ בְּקִיּוּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת דִּיקָא וְלְהַחְזִירוֹ בְּתִשׁוּבָה, וְגִדּוּלָה זְכוּת
הַרְבִּים, שְׂמַצְלַת אֶת הָאָדָם מִכָּל רַע, וְרַבְּנּוּ ו'ל רָצָה כָּל-כָּף שְׁכַל
אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִסְעוּ נְסִיעוֹת לְמַרְחָקִים, כְּדֵי לְהַחְזִיר בְּנֵי-אָדָם
בְּתִשׁוּבָה, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָךְ, יְהִיָּה חֲלָקִי בְּחֲלָקָךְ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה...

כּא רעז.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כְּסֵלוֹ, ה' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רָאָה לְהַרְגִיל עֲצָמָךְ לַגֵּרִים בְּכֹל יוֹם כַּמָּה דְפִים זֶהר וְכַמָּה דְפִים תְּקוּנִים, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימָן קט), אֲשֶׁר הִלְשׁוֹן שֶׁל הַזֶּהר מְעוֹרְרֵת מְאֹד, וּמּוֹשְׁכֵת אֶת הַלֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְאָמַר (שם סימָן קח), שְׂרָבִי שְׂמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי קִדְּשׁ כָּל-כֶּף אֶת לְשׁוֹן הַתְּרַגּוּם, עַד שְׂמוֹשֵׁף אֶת הַלֵּב אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְיִדּוּעַ, שְׂרַבְּנוּ ז"ל לְלַמֵּד כָּל הַשָּׁנָה תְּקוּנֵי זֶהר לֹא רַק בִּימֵי אֱלוֹל, וְאָמַר (שם, סימָן קכח), שֶׁכָּל הַחֲכָמוֹת יֵשׁ בְּתְקוּנֵי זֶהר. וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! תִּתְחִיל עוֹד מֵעַכְשָׁיו לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמָךְ סֵדֵר בַּזֶּהר וְתְקוּנֵים, וְזֶה יִזְכֶּךָ אֶת נִשְׁמָתְךָ. וְכַמּוֹכֵן שֶׁתִּלְמַד גַּם אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ: וְעַכְשָׁיו יֵשׁ גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, שְׂגָם הָעִיר וְקִדְּיֵשׁ גַּם-בֶּן צָרִיף לְקַבֵּל מִשָּׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וְטוֹבָתְךָ כָּל הַיָּמִים...

כא רעח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כְּסֵלוֹ, ה' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מְצֻטְעָר מְכֹל מַה שְּׂאָרַע בֵּין אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמִנוּ הַיְקָרִים, וְאָנִי מְקַנְיָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁפָּעַם וּלְתַמִּיד נִזְכָּה לְבַעַר אֶת כָּל הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת מִקְרַבְּנוּ, וְלֹא יִקְרָה עוֹד מִקְרָה כְּזֶה שֶׁקְרָה, כִּי אָנִי רוֹצֶה שֶׁהַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ תִּהְיֶה לְאוֹת וּלְמוֹפֵת לֹא רַק לְכָל יִבְנֵאֵל, אֲלֵא לְכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּלְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְתִהְיֶה לְאֵל, רַבָּם כְּכֹלָם מֵאֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמִנוּ וּנְשִׂיהֶם הֵם אֲנָשִׁים מְאֹד טוֹבִים, וְרוֹצִים רַק אֶת הַתְּכֵלִית הַנְּצַחִית, וְרוֹצִים רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲךָ מִחֲמַת שְׂנִים אוֹ שְׁלִשָּׁה תּוֹלְעִים, לֹא נִתֵּן לְהֵרֵס אֶת קְהֵלָתָנוּ.

לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד, שֶׁתִּשְׁתַּדְּלֵי בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהַתּוֹעֵד עִם נְשׁוֹת אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמִנוּ. וּבִיחַד תִּטְכָּסוּ עֲצָה כְּדַת מַה

אֲשֶׁר כּא רעט בַּנַּחַל ריג
לַעֲשׂוֹת, כְּדֵי לְהוֹצִיא אֶת הַזֶּבֶל וְהַלְכֵלוֹף מִבֵּינֵנוּ, וְנִשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה
בֵּינֵנוּ רַק שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, אַחֻוּה וְרַעוּת, וְאַחַד יַעֲזֹר לְהַשְׁנִי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתַּפְּלֵל בַּעֲדְכֶם, שְׁתַּצְּלִיחוּ בְּדַרְכְּכֶם, וּתְבַשְׂרוּ לִי תָמִיד
בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה כָּתַבְתִּי גַם לְשָׂאֵר נְשׂוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי הַזְּמַן
אֵינוֹ בְּיַדִּי לְדַבֵּר עִם כָּל אַחַת וְאַחַת וּלְכַתֵּב לְכָל אַחַת וְאַחַת
בְּפָרְטִיּוֹת, לְזֹאת תִּקְבְּלִי אֶת הַמִּכְתָּב הַזֶּה מִמֶּשׁ כְּמִכְתָּב אִישִׁי וּפְרָטִי
שְׂאֲנִי כּוֹתֵב לָכֶם.

כּא רעט.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּגֶשׁ, כ"ט כִּסְלוֹ, ה' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

בְּצַעַר רַב קִבַּלְתִּי אֶת הַיְדִיעָה שְׂאֲבִיךָ נִפְטָר, וְהִנְנִי בָּא לְנַחֵם
אוֹתְךָ, שֶׁהַמְּקוֹם הַמְּנַחֵם צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם יְנַחֵם אוֹתְךָ, וּכְבָר לֹא תִדַע
מִשׁוֹם צַעַר וְעִגְמוֹת נֶפֶשׁ.

נָא וְנָא רְאֵה לוֹמַר קְדִישׁ בְּכֻנְיָה גְדוּלָּה, כִּי זֶה תִּקְוֹן לְנִשְׁמַת
הַמַּת, וְאִם תּוּכַל לְהַדְפִּיס אֵיזָה קוּנְטֵרס לְהַזְכֵּרֵת שָׁמוּ, תִּהְיֶה תּוֹעֵלַת
גְּדוּלָּה לְהַנְשֻׁמָּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתַּפְּלֵל בַּעֲדְךָ, שְׁתַּצְּלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא רפ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, כ"ט כסלו, ה' דחנכה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם בכל מיני אפנים שבעולם, ובפרט עכשו שתתדלו שיהיה יותר ויותר אהבה בינינו, כי בשביל שתים או שלש תולעים, לא כדאי שתכלה הכרם הנפלאה שלנו, שהיא ממש פאר, והרבה אנשים מבחוץ מתפעלים מהכרם שלנו, איך שגדלים בה פרות יקרים ונפלאים. לזאת, ראו להתאחד ביחד יותר ויותר באהבה ורעות, כי עשיתי כל מיני פעולות שבעולם שהתולעים כבר לא יסתובבו בין אנשי שלומנו.

אין אתם יכולים לתאר ולשער את גדל הצער והעגמת נפש שיש לי מכל המריבות והמחלוקת שיש ביניכם, וידועה שיחתו הקדושה של מוהרנ"ת ז"ל, שהתבטא פעם: "אם אני רואה שני סבלים מתקוטטים ברחוב, דוקר לי הצדדים", וזה נאמר על סתם בני-אדם סבלים ופוחזים, אם ראה אותם לריב, כבר דקרו לו הצדדים, על אחת כמה וכמה דוקרים לי הצדדים שהיתה מריבה בבית-המדרש, עד שבאו לידי הפאות, והרי נקרא רשע — כל המגביה ידו על חבירו (יומא פה:).

ועל-כן באתי מאד מאד לבקש אתכם לשרש מאתנו את המדה הרעה הזאת של המחלוקת והמריבות, מספיק לנו מבחוץ מה שהסמ"ך-מ"ם הרשע מסית ומדיח עלינו יומם ולילה, עוד זאת אנחנו צריכים מחלוקת מבפנים? ! וכבר התאונן מוהרנ"ת ז"ל ואמר פעם: "המחלוקת מבפנים כואבת לי יותר ממחלוקת שמבחוץ". זכרו היטב מה שאמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יח): כמה קשה

מחלקת, שְׁפֵל הַעוֹזֵר בְּמַחֲלָקָת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹבֵד אֶת זְכוּרוֹ, וְעַל-כֵּן שָׁמְרוּ אֶת עֲצֻמְכֶם מְאֹד מְאֹד מִמַּחֲלָקָת, וְשֵׁלָא יְהִיָּה לְכֶם שׁוּם חֵלֶק בֵּין אַנְשֵׁים בְּעֵלֵי מְרִיבוֹת וּבְעֵלֵי מַחֲלָקָת. אָנִי מִבְּקֵשׁ מְאֹד מְאֹד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁתִּתְחִילוּ לִהְיוֹת אַנְשֵׁים רְצִינִיִּים, וּתְשָׁרְשׁוּ וְתַעֲקְרוּ אֶת הַבְּעָלִי מַחֲלָקָת מִבֵּינֵיכֶם, כִּי מָה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים אֶת זֶה? ! וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ח', סִימָן יז): אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, תִּנּוּ דַעְתְּכֶם שֵׁלָא תִשְׁנָאוּ זֶה אֶת זֶה וְלֹא תִתְרַחְרוּ זֶה עִם זֶה, שֵׁלָא יֵאמְרוּ מִלְּאֲכֵי הַשְּׂרָת לְפָנָי, תּוֹרָה שְׁנַתִּתִּי לָהֶם אֵינֶם עוֹסְקִים בָּהּ, וְהֵם מִלְּאִים מַחֲלָקָת וְתַחֲרוֹת בֵּינֵיכֶם, לְזֹאת תִּשְׁמְרוּ אֶת עֲצֻמְכֶם מְאֹד מְאֹד מִמַּחֲלָקָת, וְתִשְׁתַּדְּלוּ שֶׁתִּהְיֶה כְּבָר אֲוִירָה רְצִינִית בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וְאַנִּי מְאֹד מְאֹד מִקְפִּיד שֵׁלָא יְהִי לִיצְנִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הַגִּיעַ הַזְמַן שֶׁנִּתְחִיל לִהְיוֹת רְצִינִיִּים, וְנַעֲבֹד אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי רַק בְּשִׁבִיל תְּכִלִּית זוֹ בָּאנוּ לְזֶה הָעוֹלָם, וּבִפְרָט לִיבְנָאֵל.

שׁוֹב פַּעַם אָנִי מִבְּקֵשׁ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁתִּתְחַבְּרוּ יַחַד, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יִמְצָא לְעֲצֻמוֹ אֵיזָה חֵבֵר טוֹב לְדַבֵּר עִמוֹ בְּכָל יוֹם בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֵאמֶר חֲזַק. וְאַצֵּל רַבְּנוּ ז"ל הִיָּה הַעֲנִין שֶׁל חֵבֵר דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְצְרִיכִים לְקַנּוֹת לְעֲצֻמוֹ חֵבֵר טוֹב, וְאֵל תִּחְשְׁבוּ שֶׁזֶה בָּא בְּקִלּוֹת, כִּי חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (יְלִקוּט פְּנִיחַס, רַמֵּז תִּשְׁעוֹ): אֵין חֵבֵר נִקְנָה אֶלָּא בְּקִשֵׁי קִשְׁיִין; כִּי זֶה דְּבָר מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְמִצָּא חֵבֵר טוֹב, כִּי כָּשֶׁם שֶׁפְּרָצוּפֵיהֶם שׁוֹנִים, כִּף דַּעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה כא, סִימָן ב'), אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִים לְמִצָּא אֵיזָה חֵבֵר טוֹב לְדַבֵּר עִמוֹ יַחַד, וּלְחַזְקוֹ וּלְאַמְצוֹ וּלְהַתְעַנֵּן בְּשְׁלוֹמוֹ מִה קוֹרָה אִתּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּאַמֶּת נִצְלִיחַ אֶת דִּרְכָנוּ.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ לְהַתְבַּוֵּד עֲצֻמְכֶם בְּכָל יוֹם עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד טוֹב מִזֶּה — לְקַבֵּעַ לְעֲצֻמוֹ אֵיזוֹ עֵת בַּיּוֹם אוֹ בַּלַּיְלָה אֲפִלוּ רַק לְחֹמֶשׁ דְּקוֹת לְצֵאת לָהָר, וּלְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁנִּזְכָּה כְּבָר לְהַפְּלִל בּוֹ.

אל תיראו ואל תפחדו משום בריה שבעולם, כי ברגע שאנחנו נחזיק את עצמנו ביחד באהבה, אחוה ורעות, שום בריה שבעולם לא תוכל לנו, אבל אוי ואבוי לאותו הרגע שתהיה שנאה בינינו, אזי נפל, חס ושלום. ועל-כן צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם לעקר מאתנו שנאה ומחלקת. ואמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פּרָק כו): כִּן אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, בְּנִי, מָה אֲנִי מִבְּקֶשׁ מִכֶּם? אֵלָּא שְׂתִּהְיוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה וּמְכַבְּדִים זֶה אֶת זֶה; כִּי דָבָר זֶה מְאֹד מְאֹד יִקָּר אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ — כְּשֵׁי שֵׁ אַהֲבָה וְאַחֲוָה גְּדוּלָּה, אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהִגִּיעַ לְזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נא ונא תקבלו את דברי אלו, אשר אני מדבר מתוך פנימיות לבבי, ואני כותב את זה עם דם לבי ולא עם דיו, כִּאֲשֶׁר יַעֲיֵד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל עֲנִינִי הוּא רַק לְגַלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְאֲנִי רוֹצֵה לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וּלְבִסוּף רָאוּ מַה שֶּׁקוֹרָה פֹּה, שְׂנֹכְנָסִים שְׂנִים וּשְׁלֶשָׁה עֲמֵי אֲרָצִים, שְׂגוֹרְמִים שְׂנָאָה כְּזוֹ וּמְרִיבוֹת כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים מ:ט): גְּדוּלָּה שְׂנָאָה שְׂשׂוֹנָאִים עֲמֵי הָאָרֶץ לְתַלְמִיד חֲכָם מְשֻׁנָּאָה שְׂשׂוֹנָאִים אֲמוֹת הָעוֹלָם אֶת יִשְׂרָאֵל; וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְשַׁרֵּשׁ אֶת הַשָּׁרֵשׁ פּוֹרָה רֵאשׁ וּלְעֲנָה מֵאֲתָנוּ, וּלְהִתְחִיל לְהִיוֹת רְצִינָאִים, וְרַק לְהִתְפַּלֵּל בְּקוֹל וּבַחֲחִיּוֹת וּבְדַבְּקוֹת, וְזֶה כָּל עֲנִינּוֹ — תוֹרָה וּתְפִלָּה, מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

תאמינו לי, דאגות וצרות יש לכל אחד, והוא אינו מענין לבוא לבית-המדרש בשעה שיש שמה מריבות ומחלקת. לזאת תעשו מה שתעשו, העקר שתנקו את עצמכם מכל זה, הינו שלא ימצא בינינו ליצנות וליצנים הולכי בטל ומדברי לשון-הרע ורכילות. הגיע הזמן שתהיו רציניים.

עוד זאת אדבר, להוי ידוע לכל אנשי שלומנו, שמניתי את ר' ... גרו יאיר לגבאי, ועל פיו יתנהג כל הבית-מדרש, וכן מניתי את הרב ... גרו יאיר, שיהיה מנהל את התלמוד-תורה ואת הקהלה

שְׁלָנוּ, וְאִם יֵשׁ אִיזָה דִין וּדְבָרִים אוֹ אֵילוֹ אֵי הַבְּנוֹת, כְּדָאֵי לְהַתְיַעֵץ עִמּוֹ, אָבֵל בְּשׁוּם פְּנִים בְּעוֹלָם לֹא לַעֲשׂוֹת דִין לַעֲצָמוֹ, וּמִי שֶׁיִּפְרֶה דְבוּרִים אֵלוֹ, אֵין לוֹ מָה לַעֲשׂוֹת כְּאֵן אֲצֻלְנוּ, הַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁכָּבֵר נִתְחַיֵּל לְדָאָג לְבַסֵּס אֶת קְהֵלְתָנוּ עַל טְהָרַת הַקִּדְשׁ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא רפא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כִּסְלוֹ, ה' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

הִנֵּה אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְצֻטָּעֵר לְהַגִּיד לָךְ, שְׂאֲחֵר בְּרוּר מְקִיף בֵּין כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, נִתְבָּרַר אֲצִלִּי, שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים אֵין אַתָּה שׁוֹלֵט עַל יְדִידְךָ, וְאַתָּה מְכָה אֶת כָּל מִי שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ לָךְ, וְאַתָּה מְטִיל אִימָה עַל הַצְּבוּר. לְזֹאת אַחֲרֵי שֶׁקָּרְהַ מְקָרְהַ מְזוּעֵזַע כְּזֶה שֶׁהַכִּיתַת יְהוּדֵי בְּתוֹךְ בֵּית-מִדְרָשׁ עִם בְּרוּזֵל בְּשִׁבְתָּ בְּעַת סְעֻדָּה שְׁלִישִׁית, וְאַפְלוֹ שֶׁלְטַעֲנַתְךָ אַתָּה צוֹדֵק, אָבֵל יֵשׁ דִין בִּישְׂרָאֵל, וְאַסּוּר לַעֲשׂוֹת דִין בְּעֲצָמוֹ, וַיַּעַן שָׂזוּ כְּבֹר הַפֶּעַם הַשְּׁלִישִׁית מָה שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁהַכִּיתַת אַנְשִׁים (שְׂזָה הִזָּה בְּעַת שֶׁהִייתִי שֵׁם עִמְכֶם וְהַתְּפָרְצֵתִי בְּכִי לְפָנֵי סֵפֶר תּוֹרָה פְּתוּחַ, שֶׁדְּבַר זֶה אֵף פֶּעַם לֹא קָרְהַ אֲצִלִּי שֶׁאֲבַכְהָ בְּרַבִּים, כִּי כָּאֵב לִי מְאֹד אֵיךְ שֶׁשְׁנֵי יְהוּדִים רַבִּים, וּבְכִפְרֵט אֶחָד מְכָה אֶת הַשְּׁנֵי עַל לֹא דְבַר, אֲלֹא בְּשִׁבִיל שְׁטִיּוֹת וְהַבְּלִי הַבָּלִים), מְלַבֵּד שְׂמֵסֶפְרִים לִי, שֶׁכִּמָּה וְכִמָּה פְּעָמִים רְצִיתַת לְהַרְבִּיץ לְאַנְשִׁים וּבְרַחוּ, פָּשוּט אַתָּה מְטִיל אִימָה יְתָרָה עַל הַמְּתַפְּלָלִים, לְזֹאת הַהִכְרַח לִי לֹאמֹר לָךְ, שֶׁתִּקְבַּל אֶת הַעֲנָשׁ הַזֶּה חֹדֶשׁ יָמִים שֶׁלֹּא תִכְנַס לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ, מֵהַיּוֹם רֵאש־חֹדֶשׁ טַבַּת עַד רֵאש־חֹדֶשׁ שְׁבָט, וְאֲנִי מְקַנְהָ שְׂזָה יִלְמְדְךָ לְקַח, שֶׁלֹּא תִרְבִּיץ וְלֹא תִגְבִּיֵה יָדַיִם עַל אַחֲרַיִם.

בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֶּן לֹא תִכְנַס לֹא בְּתַפְלָה וְלֹא בְּלַמוּד, יֵשׁ כְּמָה בְּתֵי כְּנִסְיּוֹת בְּיַבְנָאֵל, וְתִלְךָ בֵּינֵתַיִם לְהַתְּפַלֵּל בְּמָקוֹם אַחֵר. וְאוֹדוֹת מְקַנְהָ, תְּבוֹא רַק בְּזְמַן שֶׁאֵין אֵף אֶחָד בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ.

אֶקְנֶה שְׁתַּקְבֵּל אֶת הַגְּזֵר־דֵּין הַזֶּה, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל מִינֵי גְזֵרֵי דֵינִים, כִּי תִדַּע אֲשֶׁר מִי שְׁמַגְבִּיהַ יָדוּ עַל חֲבֵרוֹ, מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הַרְבֵּה דֵינִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

הַמְקַנֶּה שְׁתַּצִּית אוֹתִי...

כּא רפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כְּסֵלוֹ, ה' דַּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֵין בְּרָרָה אַחֲרָת, רַק כָּף לְלַכֵּת עֲמוּ בַחֲמֵר הַדֵּין, לְבַקֵּשׁ מִמְּנוֹ הַרְבֵּה הַרְבֵּה כֶּסֶף, וְכָף יִרְצֶה לְרַדֵּת וְלַהֲשִׁתּוֹת, מָאֵד מָאֵד צָר לִי כָּל הָעֶסֶק הַזֶּה, אֲבָל כָּבֵר אָמַר הַחֶכֶם: "הַהֲכַרְח אִם כִּי לֹא יִשְׁבַּח לֹא יִגְנֶה", מַה לַעֲשׂוֹת? אַתֶּם צָרִיכִים לְהַצִּיל אוֹתָהּ, הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם הֵם כְּיָם סוֹעֵר, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַחְזִיק עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב כְּדֵי שְׁלֹא יִטְבַּע בְּיָם הַסּוֹעֵר הַזֶּה.

מָה אָמַר לָךְ! שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ אֹמֵר (קִהְלַת ב, יג): "כִּי־תִרְוֹן הָאוֹר מִן הַחֲשֶׁךְ", גִּיֶסֶף ... זֶה מִמֶּשׁ יְהִלּוּם, אֵין מְחִיר בְּשִׁבְלִי, חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן רְאוּי לְהַהוֹרִים לְשִׁמּוֹח עֲמוּ וְלַהֲתַחֲזֵק, שְׁעַל־כָּל־פְּנִים בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ זָכָה אַתְּכֶם הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עִם חֲתָן כְּזֶה, שְׁאֵין דְּגַמְתּוֹ כָּלֵל.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִכֶּם בְּקִרְוֹב...

כּא רפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כְּסֵלוֹ, ה' דַּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שְׁיַחֲיוּ.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם, וּמָאֵד מָאֵד אֲנִי שְׂמֵחַ לְשִׂמְעַע אֵיךְ שְׂאַתֶּם מִתְקַדְּמִים בְּהַדְרָפְסָה, כִּי זֶה כָּל חַיּוּתִי, וּמִמֶּשׁ אֲנִי מִפְּלִיג בְּשִׂבְחֲכֶם מֵהַ שְׂאַתֶּם עוֹשִׂים בְּשִׁבְלִי בְּעֵנֵן עֶסֶק הַהַדְרָפְסָה.

אך מִצַּד שְׁנֵי אֵינן אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל תַּחַת אֵילֹו לְחֻצִים אֲנִי נִמְצָא יוֹם אַחֵר יוֹם, אֲנִי כָּבֵר לֹא מְדַבֵּר צְרוּת בִּיבְנָאֵל, לְהַתְמוּדֵד עִם כָּל מִינֵי טְפוּסֵי אֲנָשִׁים וְכוּ', עַד שֶׁהוֹלֵךְ מְרִיבוֹת וְהַכְּאוֹת בֵּין אֲנָשִׁים, וְזֶה מָאֵד מָאֵד מְצַעַר אוֹתִי וְכוּאֵב לִי, אֶלָּא בְּכָל יוֹם מִמֶּשׁ עוֹבֵר עָלַי כָּל מִינֵי מְרִירוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ וְכוּ', וּמִלְבָּד שְׂאַנָּשִׁים רַבִּים עוֹמְדִים סְבִיבִי כָּל אֶחָד עִם הַבְּעֵיָה וְהַצָּרָה שְׁלוֹו, כְּאֵלוֹ כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עוֹמֵד רַק עָלָיו, וְאִם אֲנִי לֹא נוֹתֵן לוֹ אֶת כָּל תְּשׁוּמַת־הַלֵּב וְכוּ', אֲזוֹ אוֹי וְאֵבוֹי וְכוּ', וּמִלְבָּד זֹאת הַחוּבוֹת מְעִיקִים עָלַי עַד מָאֵד, וְאֲנִי כָּבֵר לֹא מְדַבֵּר מְצְרוֹת יְגוֹן וְאַנְחָה בְּבֵית, מִמֶּשׁ צְרַת לְבָן, צְרַת עֶשׂוֹ, צְרַת דִּינָה, צְרַת יוֹסֵף, צְרַת בְּנֵימִין וְכוּ', בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא, וּלְבִסוּף אֲנִי צָרִיף לְחִיף לְכֻלָּם וְלְסִבֵּל הַכֵּל, כְּאֵלוֹ לֹא קָרָה שׁוּם דְּבָר, וּלְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי דַעְתוֹ וְשִׁכְלוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

תְּאַמִּינוֹ לִי, כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים אֲנִי צוֹבֵט עֲצָמֵי אִם אֲנִי בֵּן אָדָם וּבִשְׁר וְדָם וְכוּ', אוֹ אֲנִי חֲתִיכַת בְּרוּל (אֲשֶׁר כַּח וְעֲצָבֵי בְרוּל נִתֵּן לִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא), אוֹ מִי יוֹדֵעַ מָה אֲנִי... וּדְבָרִים אֵלוֹ אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר מִפֶּה לְאַזֵּן, רַק מִי שִׁיּוֹשֵׁב וּמִסְתּוֹבֵב סְבִיבִי רַב הַיּוֹם וְרַב הַלֵּילָה, אֲשֶׁר בְּקִשֵׁי יֵשׁ לִי זְמַן לְאָכֵל אוֹ לִישֵׁן... וְעַל-כֵּן אֵל יַעֲלֶה בְּדַעְתְּכֶם, כְּאֵלוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, אַתֶּם מְצַעְרִים אוֹתִי, אֲדַרְבָּה כָּל הַנַּחֲת־רוּחַ שִׁישׁ לִי בְּחַיֵי זֶה רַק מִכֶּם, שְׂאַתֶּם מְדַפְּסִים אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים גְּלוּי אֱלֻקוֹת, שֶׁרַק זֶה כָּל הַשְּׂאָרוֹתִי לְנִצָּח.

אֲבָל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עָלַי — חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, זֶה לֹא נִתֵּן לְהַסְבִּיר כָּלֵל, וְלֹא בְּחִנָּם שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא מְשַׁלֵּם לִי חֲזָרָה סְפָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים כְּאֵלוֹ, וְהִיָּה זֶה שְׁכָרִי.

הַמֵּאֲחַל לְכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, כ"ט כְּסֵלוֹ, ה' דְּחֻנְכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיִעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצְחָה.

לְנִכּוֹן קְבֻלְתִּי אֶת שְׁנֵי הַדְּפִים, זֶה יוֹצֵא יָפֵה, תִּשְׁאִיר אֶת זֶה כֶּף,
אֵין בְּזֶה חֶסֶד שְׁמֵתִיחִיל הַתְּאָרִיף לְמִטָּה, אֲדַרְבֵּה שְׁחֶסֶר — זֶה
נִרְאֶה מְכַעֵר.

אֲשֶׁרֵיכֶם וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵיכֶם, שְׁאַתֶּם זֹכִים לְהִתְקַדֵּם בְּמֵאוֹר עֵינֵי
בְּסִפְרֵי "אֲשֶׁר בְּנַחַל", אֲשֶׁר רַבּוֹת עֲמֻלְתִּי בְּהֶם, וְחֻזְקָתִי וְשִׁמְחָתִי בְּנֵי
הַנְּעוּרִים, וְהִזְכוּת הַזֶּה תִּגַּן בְּעַדְכֶם, וְאֲשֶׁתְּךָ תִּהְיֶה בְּרִיאָה, וַיְהִי לָהּ
רְגֻלִים בְּרִיאוֹת, וְתַעֲבֹר אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקִלּוֹת, וְתוֹלִיד בְּנִקְל בְּשַׁעֲה
טוֹבָה וּמְצַלַּחַת.

רַק חֻזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה עַל גִּדְּל זְכוּתְכֶם,
"אֲשֶׁר בְּנַחַל" שֶׁם חֻלְקֵיכֶם וְגוֹרְלְכֶם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, א' דְּרֵאשִׁי-חֹדֶשׁ טַבַּת, ו' דְּחֻנְכָּה
ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

רְאֵה לְהִתְקַשֵּׁר תַּכְף-וּמְיָד בְּבִקְרָה אֶל הָעוֹרֵף-דֵּינַן כְּפֶת מֵה
לְעִשׂוֹת, וְתוֹדִיעַ לִי.

בְּאַמֵּת אֵין מֵה לְהִתְפַּחַד כָּלֵל, בְּרַגַע שְׁמוֹסְרִים אֶת עֲצָמֵנו אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, מֵה יֵשׁ לְהִתְבַּלְבֵּל, הַטּוֹב בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ יַעֲשֶׂה לָנוּ, אֲנַחְנוּ

אֲשֶׁר כּא רפּו בְּנַחַל רכּא

צְרִיכִים רַק לְהִתְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה שְׁלָנוּ, וּלְהִתְחִיל לְלַמַּד וּלְהִתְפַּלֵּל
בְּחַיּוֹת וּבְדַבְּרוֹת, וּלְחַזֵּק עֲצָמָנוּ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

פֹּה תִקְבַּל מִכְּתָב כָּלְלִי לְתוֹתוֹ לְמַעַלָּה בְּכוֹלָל, וְכֵן מִכְּתָב לְ...
שֶׁתִּמְסַר אֶת זֶה לְ... שֶׁהוּא יִמְסַר לוֹ.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ בְּעֵינֵי הָעוֹרֵף-דִּין.

הַכֹּפֵל הַדָּבָר, לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל, אֲנַחְנוּ רַק בְּיַדְיוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְהַטּוֹב
בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה, עֲלֵינוּ רַק לְמַסֵּר עֲצָמָנוּ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי אֱלֹוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רפּו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, א' דר"ח טבת, ו' דחנכה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

רַק אֵל תִּפְחַד, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַל-הַבֵּית שֶׁל
הָעוֹלָם, וְלִכֵּן שְׁלֹא יִפְחִידוּ אוֹתָךְ בְּפִחְדִים שֶׁל הֶבֶל וְכוּ', אִף אֶחָד
לֹא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָךְ רָע אוֹ טוֹב בְּלִעְדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִכֵּן צְרִיכִים
רַק לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַכְּלִי זֵינִ שְׁלָנוּ, שֶׁהִיא תִפְלָה (עֵינִ לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק
א', סִימָן ב'), שֶׁדָּבָר זֶה יִכְנִיס מְשִׁיחַ בְּכֹלֵל יִשְׂרָאֵל, וּבְרָגַע שֵׁישׁ לְאָדָם
אֶת הַכְּלִי זֵינִ בְּיָדוֹ, הוּא כָּבֵר מְנַצֵּחַ, כְּמוֹכָא בְּזִהֵר (חֶלֶק א' רכּא): מֵאֵן
נִצַּח מֵאֵן דְּאֲחִיד מֵאֵנָּה דְקַרְבָּא בְּיַדוֹהִי; מִי שֵׁישׁ לוֹ אֶת הַכְּלִי זֵינִ
בְּיָדוֹ, הוּא הַמְּנַצֵּחַ; וְלִכֵּן כָּל מָה שֶׁאַתָּה צְרִיף, תִּבְקַשׁ רַק מִמֶּנּוּ
יִתְבַּרֵּךְ, כִּי הַכֹּל שְׁלוֹ וּבְיָדוֹ הַכֹּל, וְעַל-יְדֵי תִפְלָה יְכוּלִים לְשַׁנּוֹת אֶת
הַטֵּבַע, כְּמוֹ שֶׁאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רג): הַטֵּבַע
מְחַיֵּב כָּף, וְהַתִּפְלָה מְשַׁנָּה אֶת הַטֵּבַע, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְכַנִּיס דָּבָר זֶה
בְּתוֹף לְכַבּוֹ, וְאֵז כָּל הַחַיִּים שְׁלו הוֹלְכִים כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רפּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, א' דְּרֹאשׁ־חֹדֶשׁ טַבַּת, ו' דְּחִנְכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵנֶיךָ שְׂאֵתָה מִסְתִּיר אֶת הַפְּאוֹת שְׁלֹךְ מֵאַחֲרַי הָאֶזֶן וְכו', אֵתָה צְרִיף לְקַחַת בְּחֻשְׁבוֹן שְׁהַבְנִים שְׁלֹךְ יַחְקוּ אוֹתְךָ וְכו', וְאִז תִּהְיֶה לְךָ בְּעֵינָי שְׁהֵם יִגְזְרוּ אֶת הַפְּאוֹת וְכו', וְזֶה בְּרוּר, כִּי הַיְלָדִים מְחַקִּים אֶת הָאָבָא, וְהַבְּנוֹת מְחַקוֹת אֶת הָאֵמָא, כְּמֵאֲמָרֶם ו'ל (יְחֻזְקָא ל טז, מד): כְּאֵמָה כֵּן בְּתָה וְכו', וְלִכֵּן שְׁמַר מְאֹד מְאֹד לֹא לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה יוֹתֵר וְכו', כִּי חִבֵּל שְׁהַיְלָדִים שְׁלֹךְ יִתְקַלְקְלוּ וְכו', וְאֵל תִּקַּח אֶת זֶה בְּקִלּוֹת וְכו'.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁמַר אוֹתְךָ מִכָּל רָע, וַיְהִיֶה לְךָ רַק טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רפּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, א' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ טַבַּת, ו' דְּחִנְכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיֶיהָ.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵנֶיךָ הַשְּׁדוּף וְכו', רְאִי לְצִיַּת אֶת הָאֵמָא וְכו', כִּי אֵמָא יֵשׁ לָהּ

אֲשֶׁר כּא רפּט בּנחל רכג

עין חֲדָה וְרוֹאָה מֵה שֶׁהֵבֵת אֵינָה רוֹאָה, וְלִכְּנ תִּשְׁמְרִי מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא תִּפְּלִי בַּפֶּח וְכוּ', אֲמַרְתִּי לָךְ כִּבֵּר הַכֹּל וְכוּ', וְדִי לְחַפְּימָא.

הדורש שלומך באהבה רבה...

כּא רפּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגֵשׁ, א' דְּרֵאשִׁי-חֲדָשׁ טַבַּת, ו' דְּחִנְכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלִתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

שְׁמַר פִּתְחֵי פִּיךָ, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּפְּל בַּפֶּח, וַיֵּשׁ מֵאֲמַר הַחֲכָם: "אֲזַנִּים יֵשׁ לוֹ לְאָדָם שְׂתִים, וּפִה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם אֶחָד, שְׁמַע יוֹתֵר מִמָּה שֶׁתִּדְבֹר", לֹא כָּל פֶּעַם צָרִיכִים לְדַבֵּר, כִּי יֵשׁ עֵת שֶׁצָּרִיכִים לְחַשׂוֹת מִלְּדַבֵּר, כִּי לְפִעֲמִים רַבּוּי הַדְּבֹר בְּעֶצְמוֹ מִזִּיק, וְלִכְּנ זְכוּר וְגַם תִּזְכּוּר כָּלֵל זֶה — "תְּמִיד שְׁמַע יוֹתֵר מִמָּה שֶׁתִּדְבֹר", וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִצָּרוֹת וְרַעוֹת רַבּוֹת, כִּי כָּךְ אָמַר הַחֲכָם מְּכַל הָאָדָם (קִהְלֵת ה, ה): "אֵל תִּתֵּן פִּיךָ לְהַחֲטִיא אֶת בְּשָׂרְךָ", כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי הַדְּבֹרִים בְּאִים לִיְדֵי מְכַשׁוּלִים רַבִּים, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ; וּכְבֵר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן יט), אֲשֶׁר עַל-יְדֵי שֶׁמְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּשׁוֹן — זוֹכֶה לְקִדְשַׁת הַבְּרִית; וְהַהֲפֹךְ מוּבָן מִמִּילָא, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֶה לְקִדְשׁ אֶת לְשׁוֹנוֹ, וְאֵז אֵל רַב טוֹב הַגְּנוּז יִזְכֶּה. וְאִיתָא בְּשֵׁם הַגָּר"א ז"ל, כִּי עַל כָּל רְגַע שֶׁשׁוֹמֵר אֶת דְּבֹרוֹ, יִזְכֶּה אֵל רַב טוֹב הַגְּנוּז, אֲשֶׁרִי לוֹ!

הדורש שלומך באהבה רבה...

כא רצ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, א' דראש-חדש טבת, ו' דחנכה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מי יתן, שתזכה להתמיד בספרי רבנו ז"ל, אז כל החיים שלך ילכו כְּכֹר בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי, פי רבנו ז"ל מחיה ומחזק את כל הירודים והנפולים שבעולם, וְכֹל הַצְּרוּת שֶׁל חֲסִיד בְּרִסְלָב הֵן מִפְּנֵי שְׁאִינוֹ מְצִיַּת אֶת רַבְּנוֹ ז"ל, פי כל שיחה ודבור של רבנו ז"ל זה מועיל עֲכָשׁוּ וּלְאַחַר זְמַן וְלְנִצָּח.

הִיָּה אֶחָד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהִתְלוּנָן לְפָנָי הַרְבֵּי הַחֲסִיד אִישׁ מוֹרֵם מֵעַם ר' יִשְׂרָאֵל קֶאֱרֹדוֹנֶעֶר ז"ל: מְדוּעַ עוֹבֵר עָלָיו כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת וְכוּ' וְכוּ', עֲנֶה וְאָמַר לוֹ ר' יִשְׂרָאֵל ז"ל: תִּאֲמִין לִי, שְׁעָלִי עוֹבֵר הַרְבֵּה יוֹתֵר צְרוּת מִמֶּךָ (נִפְטָרוּ לוֹ כַּמָּה יְלָדִים) וְכוּ' וְכוּ', אֶף הַהִפְרָשׁ בֵּינִי לְבִינְךָ זֶה שְׁאֵנִי מִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הָעֲצוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, וְאַתָּה לֹא.

תִּאֲמִין לִי, זֶה הַסּוּד הָאֲמֵתִי לָמָּה עוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר — פי אֵינְךָ לוֹמֵד סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא רצא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, א' דראש-חדש טבת, ו' דחנכה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ בְּעִנְיָן הַמְשָׁפֵט שְׁמִסְבֵּב עָלֵינוּ

אֲשֶׁר כּא רצב בּנחל רכה

הסמ"ך-מ"ם, ימח שמו, אין מה להתפחד, כי הכל בידי הקדוש-ברוך-הוא, ומה שברצונו יתברך פן יהיה, אותנו לא יוכל לשבור בעזרתו יתברך, אדרבה עוד נזכה לראות במפלתו נפילה אחר נפילה.

פה תקבל מכתב כללי, וכן עוד פעם את המודעה, ותשים את שניהם בלוח המודעות, וכן תקבל מכתב, ותמסר את זה ל... אל תפחד כלל, ואם קשה לך, ש... ימסר לו, כי הוא אינו מתפחד ממנו כלל.

גם ראה להעביר את המכתב ל... גרו יאיר.

אודות ... אתה צריך לשאל אותו אם הוא מענין להתחתן, אזי אדרבה — זו מצוה גדולה לעסק בשדוכים.

הקדוש-ברוך-הוא שאמר לעולמו די יאמר לצרותי די.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כּא רצב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, א' דראש-חדש טבת, ו' דחגכה ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

ראה לחזק עצמך בכל מעשיך, ואל תתפעל משום בריה, אני מאד מאד מקנא אותך בעבודתך עבודת הקדש בהדפסת ספרי "אשר בנחל".

מה בקשר לספורים? כי הם צריכים את זה ביבנאל, הן התלמוד תורה והן בבית-ספר, וזה מאד מאד נחוץ להם.

רכו אֲשֶׁר כֹּא רִצְג — כֹּא רִצְד בְּנַחַל

רֵאָה לְהִתְקַשֵּׁר אֶל ... וּלְהִתְנוּדַע אִם הוּא בְּבֵית, כִּי מְאֹד נְחוּץ לְדַבֵּר עִמוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲנִי מְחַכֶּה לְשִׁמְעַע אִם הוּא בְּבֵית.

כֹּא רִצְג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ טִבַּת, ז' דְּחִנְכָּה ה'תשנ"ד.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֹזק וְאַמֶּץ מְאֹד, וְאֵל תִּפְלֵ בְדַעְתְּךָ, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הוּא כְּמוֹ טִיט הַיָּוֵן, שְׁמִי שְׁנוּפֵל בְּתוֹךְ הַטִּיט, קָשָׁה לוֹ לְצִאת מִשָּׁם, וּכְמוֹ שְׂצֵעַק דְּוֹד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים ט, ג): "טָבַעְתִּי בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמְד", קִלְפַת גֵּוֹן הִיְתָה כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, אֲשֶׁר מִשָּׁם נוֹבַע שְׂאִין הָאָדָם מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה "וְאִין מְעַמְד", כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת ו:): אִין עֲמִידָה אֵלָא תִּפְלָה, וְלִכֵּן בְּרַגַע שְׁטַבְעָתִי בֵּינוֹן מְצוּלָה, כָּבֵר וְאִין מְעַמְד — אִין תִּפְלָה, וְלִכֵּן חֹזק וְאַמֶּץ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר זֶה הַצְלָחָה נְצַחִית.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּא רִצְד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ טִבַּת, ז' דְּחִנְכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רק אל תאבד את עצתונותיך וכו', וזה תזכה אם תרבה בשיחה בינך לבין קונך, אשר זה יסוד גדול אצל רבנו ז"ל, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן רכח): אף שיכולים להיות איש כשר בלי התבודדות, אבל אני קורא אותם מבהלים ומבלבלים, הינו בלי ישוב הדעת כלל, כי הדבר היחיד שמישב את הדעת זה תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, שמאד מאד הזהירנו על זה רבנו ז"ל, וכמעט שלא היתה שיחה שלא דבר אתנו רבנו ז"ל ממעלת שיחה בינו לבין קונו, עד כדי כך שמוהרנ"ת ז"ל אמר, שמכל התורה והשיחות והמעשיות ששח עמנו רבנו ז"ל, לבסוף נכנס בענין של שיחה בינו לבין קונו. ובפרוש גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ק), שכל הצדיקים לא הגיעו למדרגתם, אלא על-ידי התבודדות ושיחה בינם לבין קונם, וכן אמר על עצמו (שיחות-הר"ן, סימן קנד), שהעקר מה שהגיע אל מדרגתו הוא רק על-ידי שהתנהג עצמו בתמימות ובפשטות, שדבר הרבה עמו יתברך, ואמר תהלים הרבה בלי שום חכמות, ואמר: אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה וכו', הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה וכו', הינו היה מזדרז עצמו על זה מאד מאד, ולכן אל תהיה בטלן! קח את עצמך בידיך, ותברח רק אליו יתברך, ואז תראה אל אילו נסים תגיע ותשיג, כי העקר הוא תפלה ואמירת תהלים.

ובפרט שיש לנו היום גם את סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, יכולים לומר הרבה תנ"ך, משניות, בבלי, ירושלמי, תוספתא, מדרשים, זהר ותקונים וספרי הפוסקים וכו', אשרי עין ראתה זאת!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא רצה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' דראש-החדש טבת, ז' דחנכה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲתָה צְרִיף רַק לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לִפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, תִּדְבֹּר פְּתוּחַ בְּלִי שׁוֹם בּוֹשָׁה וּפְחַד, רַק תִּהְיֶה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי כָּל דְבוּר שְׁלִיף יִהְיֶה כְּמוֹ שִׁתּוּקָעִים מִסְמֵר בְּעֵץ, בְּנִדְאוֹת עֲצוּמָה, וַיִּכְרֵף דָּוִד אֶת יְיָ (דְבָרֵי הַיָּמִים א' כט, י), אוֹמֵר הָאֲרִיז"ל, שְׁזֵה רָאשֵׁי תְבוּת: וַיְדַאֲוֵי, וּפִרְשׁוּ הַצְּדִיקִים, שְׁלִכְרֵךְ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּלְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, זֶה צְרִיף בְּנִדְאוֹת עֲצוּמָה, כִּי אֵין וַדָּאוֹת כְּמוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְכִשְׁבַר יִשְׂרָאֵל מְכַנִּים יְדִיעוֹת אֵלוֹ בְּלִבּוֹ וְנִדְעָתוֹ, כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הוֹלְכִים כְּכֹר בְּצוּרָה אַחֲרָת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא רצו

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ב' דְּרָאשׁ-חֲדָשׁ טַבַּת, ז' דַּחֲנֻכָּה הַיְתִשְׁנִי"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ שִׁתְּזַהֵר אֶת אִשְׁתְּךָ שִׁתְּלַף בְּצַנִּיעוֹת, שְׁלֹא תִצָּא עַל הֶרְחוּב עִם בְּגָדֵי שַׁחַץ צְמוּדִים וְכוּ', וְשִׁקּוּפִים וְכוּ', זֶה גַּעַל נִפְשׁ וְכוּ', וּמִכְשִׁילָה אֶת הַרְבִּים, אֲשֶׁר עוֹן הַמַּחְטִיא אֶת הַרְבִּים לֹא נִתֵּן לְשַׁעַר כָּלֵל, וְלִכֵּן רָאָה לְהִזְהִיר אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי פִתְאֻם מִקְּבָלִים מִכָּה כְּזוֹ שְׁלֹא תִאָּרוּ וְכוּ'.

הִנֵּה פִתְאֻם כּוֹאֶכֶת הַבֶּטֶן וְכוּ', אוֹ כּוֹאֵב הָרֹאשׁ וְכוּ', וְהוֹלְכִים אֶל רוֹפֵא, וְהוּא אוֹמֵר: אוֹי, אוֹי, גְּבֻרָת, יֵשׁ לְךָ גְּדוּל בְּרָאשׁ אוֹ גְּדוּל בְּבֶטֶן וְכוּ' וְכוּ', וּבְזֵה נִגְמַר הַסְּפוּר, וּכְבָר לֹא חוֹשְׁבִים מְלַלְכֵת

כְּמוֹ פְּרוּצָה וְכוּ'. רְאֵה אֲנִי מְזַהֵר אוֹתְךָ, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדָרִין קו.): אֲלֵהֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שׁוֹנֵא זְמַה וְכוּ', וְאֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ נֶאֱמַר (דְּבָרִים כג, טו): "וְהָיָה מִחֲנֹךְ קְדוּשׁ וְלֹא יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבַר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ", וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד לְשָׁמֵר שְׁלֹא יִהְיֶה הַפְּקָר, וְלֹא לְלַכֵּת כְּמוֹ מִפְּקַרְתּוֹ וְכוּ' וְכוּ', כֹּל זֶה אֲנִי כּוֹתֵב לְטוֹבָתְךָ.

הַרְגַּל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמֵדְבָרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה עוֹשֶׂה רֶשֶׁם גְּדוֹל לְמַעֲלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְאִם בְּגֵי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מָה אֵלוֹ הַדְּבוּרִים עוֹשִׂים לְמַעֲלָה, לֹא הָיוּ מִפְּסִיקִים מִלְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כֹּל הַיּוֹם כָּלוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא רצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ טַבַּת, ז' דְּחִנְכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּאַמֵּין לִי, שְׂרָאוּי לְנוֹ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם מְרַב שְׂמִחָה, שְׂזַנְכֵינוּ לְהַתְּוֹדַע מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, וְלִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שְׂאָנוּ מְקַרְבִּים לְרַבֵּי כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד הַזֶּה.

מָה אֵמַר לְךָ! עַקֵּר הַהִתְקַרְבוּת אֵל רַבְּנוּ ז"ל, זֶה רַק עַל-יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי (לְקוּשִׁי-מוֹחֲבָרִין, חֶלֶק א', סִימָן קצב) פָּנְיוֹ, שְׁכָלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ מְנַחִים בְּתוֹךְ הַסֶּפֶר; וְלִכֵּן כְּכֹל שְׂמֵתִמִּידִים בְּדְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, כְּמוֹ-כֵן מְאִירִים בּוֹ פָּנָיו, וְדַבֵּר זֶה שְׂיָד בְּכָל סֶפֶר, פָּנְיוֹ שֶׁל הַבַּעַל מְחַבֵּר נִמְצָא בְּתוֹךְ סֶפְרוֹ, וְלִכֵּן בְּשַׁעֲהַ שְׂאָדָם לוֹמֵד

וּמַעֲיֵן בַּסֶּפֶר, צָרִיף שְׂיַדַע, שְׁשֵׁם גְּנוּזִים וּטְמוּנִים פְּנִיו, שְׁכָלוּ וְנִשְׁמָתוֹ, אֲבָל בְּוֵדָאֵי יֵשׁ הַפֶּרֶשׁ בֵּין צַדִּיק לְצַדִּיק וְכוּ'.
 וּבְזֶה תִּבִּין דְּבַר מֵתוּף דְּבַר וְכוּ', שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַסְבִּיר אֶת זֶה וְכוּ', בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, כִּי כָּל צַדִּיק כְּפִי שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ בְּעוֹלָמוֹת הַעֲלִיּוֹנִים וְכוּ', וּכְפִי הַתְּפִלָּלוֹתוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, אֲשֶׁרִי עֵין רְאֵתָה אֵלָה וְכוּ'.

רוֹאִים בְּחוּשׁ, מִי שְׁלוּמֵד סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, מוֹצֵא עֲצֻמוֹ בָּהֶם, וּמָה גַם שְׁנַתְעוֹרֵר בְּהַתְעוֹרְרוֹת כְּזוֹ, עַד שְׁנִפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), שֶׁהַצַּדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מֵתַחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה סִימָן אִם הוּא מְקַרֵּב לְהַצַּדִּיק אוֹ לֹא, אִם הוּא מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, סִימָן שְׁבָאֲמַת שְׁמַע אֶת הַהַתְעוֹרְרוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק.

מָה אָמַר לָךְ! חֲזוּק וְאַמֵּץ, וְתַכְנִיס אֶת כָּל כְּלָף בְּסִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל בְּתַשׁוּקָה עֲצוּמָה, וְאִזּוּ יִהְיֶה לְכָף פְּתוּחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִמְיֵד תּוּכַל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא רחצ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיַּגֵּשׁ, ב' דְּרָאשׁ-חֲדָשׁ טַבַּת, ז' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ד.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ זֶה לְפָנַי יוֹמִים, אַף זֶה לִי מֵהַתְּחִלַּת הַשָּׁבוּעַ, שְׂאֵנִי מֵתַפְתֵּל מְרַב יְסוּרֵי בְּטָן שְׂיֵשׁ לִי, לֹא עָלִינוּ, וְצַר לִי מְאֹד מְאֹד עַל כָּל הַמְּסִירוֹת וְכוּ'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִזְכְּנֵי כְּכֹר לְרֵאוֹת בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיְקַיֵּם (תְּהִלִּים ע"ה, יא) "וְכָל קַרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדַע, תְּרוּמָמָנָה קַרְנוֹת צַדִּיק", וְרוֹאִים שְׂדִיקָא הַיְיֻנָּים, יִמַּח שְׁמֵם, גְּזוּרוֹ גְּזָרָה 'כְּתָבוּ לָכֶם עַל קַרְן הַשּׁוֹר, אֵין לָכֶם חֶלֶק בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל' (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן ד').

רואים מזה, אֲשֶׁר עָקַר אַחִיזְתָּם הוּא בְּקֶרֶן דִּיקָא, וַיֵּשׁ לוֹמֵר, כִּי קֶרֶן
בְּמַלּוּי עוֹלָה תִּקְשׁ"ב, כְּמוֹבָא בְּקִהְלוֹת יַעֲקֹב, שְׂיֵשׁ תִּקְשׁ"ב עוֹלָמוֹת,
שְׂשֵׁם נִתְקַבְּלוֹת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, עֵינֵי שָׁם; וְהָיִיתׁ שְׁעָר הַתְּפִלָּה הַיָּא
רַק עַל-יְדֵי אַמוּנָה, כִּי בְּלִי אַמוּנָה אֵי אֶפְשָׁר לְהַתְּפִלָּל, וְהַהֲכָרַח
לְתְּפִלָּה — אַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְעַל-כֵּן דִּיקָא עַל הַקֶּרֶן רָצוּ
לְחַקֵּק שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק וְכוּ', כְּדֵי שְׁלֵא יִתְעַסְקוּ בַתְּפִלָּה, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ
מִתְּפִלָּלִים "וְכָל קֶרְנֵי רְשָׁעִים אֲגַדֵּעַ", תְּרוּמָמָנָה קֶרְנוֹת צִדִּיק, קֶרֶן
דִּיקָא וְכַנֵּ"ל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂאֲנוּ
יודעים מִרְבֵּנוּ ז"ל, וְהֵינּוּ אֶצְלוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה. וְרֵאִיתִי מוֹבָא בְּשֵׁם
צִדִּיק אֶחָד, שְׁבֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֲזֵ הוּא הָעֵבֹר שֶׁל גְּלוּי אֱלֻקוֹת: הַיּוֹם
הַר"ת עוֹלָם, לְשׁוֹן הַרְיֹן, וּלְפִי זֶה בַּחֲנֻכָּה שֶׁהִיא ג' חֲדָשִׁים, אֲזֵ נִכְר
הַהַרְיֹן בַּחוּץ, שָׁנָה סוּד גְּרוֹת חֲנֻכָּה, שְׂמִצּוֹתֵן לְהַנִּיחַ עַל פֶּתַח הַבַּיִת
מִבַּחוּץ, כִּי מִתְּחִילִים לְגַלוֹת בַּחוּץ אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. וְהוֹסֵפְתִי
עַל זֶה: נִמְצָא, שְׁבֵסִינֹן אֲזֵ הוּא תְּשַׁע חֲדָשִׁים, שְׂאֲזֵ גִמַר הַלְּדָה
בְּקַבְּלַת הַתּוֹרָה, שְׂאֲזֵ יְכוּלִים כָּבֵר לְפָרְסֵם לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֶת הַיְלָד,
כִּי הַתּוֹרָה מְגַלִּית אֶת הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ-הוּא בְּגְלוּי נִפְלָא עַד מְאֹד,
וְאֶפְלוּ לְדַעַת שְׂאוּמְרִים שְׂאִשָּׁה יוֹלְדַת גַּם לְמִקְטָעִים, אֲזֵ הַלְּדָה הִיא
בְּנִיטָן, שֶׁהוּא זְמַן יְצִיאַת מִצְרַיִם, גְּלוּי הַשְּׂגָחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, אִיף
שֶׁהַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ הוֹצִיאָנוּ מִהַמִּצְרַיִם אֶל הַגְּלוּי, כֵּן יַעֲשֶׂה
עִמָּנוּ עַכְשָׁו.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲנִי שׁוֹלַח עִם ... 250 דוֹלָר עֵבֹר הַחִלוֹת וְהֵינִי, וְתַחֲלֵק גַּם
הַשְּׁבוּעַ.

פֹּה תִקְבַּל עוֹד פְּעַם מִכְּתָב שְׂשִׁלַּחְתִּי אֵל ... כִּי שְׂמַעְתִּי שֶׁהוּא
הָעֵלִיל עֲלֵיָהּ בְּזוּיָהּ וְשִׁקְרִית, וְלָכֵן הַמִּכְּתָב הַזֶּה תִּמְסַר לְ... שְׁבֹזָה
הוּא יְכוּל לְהִגֵּן עָלָיו בְּמִשְׁטָרָה.

כא רצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, בִּי דְרֹאשׁ-חֹדֶשׁ טַבַּת, ז' דְּחִנּוּכָה
ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם ל... גֵּרוֹ יְאִיר.

פֶּה תִקְבַּל סֵךְ אֶלֶף ש"ח שֶׁהִבְטַחְתִּי לָךְ, אֹדוֹת הַסֶּכְסוּךְ שֶׁהָיָה
בֵּינֵינוּ לְבֵין הַתְּלֻמוּד-תּוֹרָה וְהַבֵּית-סֵפֶר, וְעִשִׂיתִי לְפָנַי מְשׁוֹרֵת
הַדִּין, וְכֵן עוֹד מֵאֲתֵימ וּשְׁתִּימ-עֲשֶׂרָה ש"ח עֲבוּר הַרְפוּרְט שֶׁקִּבַּלְתָּ
מִהַמְשַׁטָּרָה, וְזֶה רַק חֵד פְּעָמִי, וְאַנִּי מוֹדִיעֶךָ, שֶׁלֹּא תִתְבַּע בְּכָל יוֹם,
וּמֵהַיּוֹם אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, שֶׁתִּחְזִיק בְּדַבְרוֹךְךָ וְאַל תִּשְׁנֶה אֶת
זֶה בְּשׁוֹם פָּנַי וְאַפְּנִי, וְאַל תָּבוֹא בְּכָל יוֹם עִם טְעָנוֹת אַחֲרוֹת. וְעַל
כָּל־ם — אֵף פְּעַם אֵף פְּעַם, כִּפְשׁוּטוֹ, אֵל תֵּאִים שְׂאֵתָה לֹא תִסִּיעַ אֶת
הַיְלָדִים, אִם לֹא יַעֲשׂוּ אֶת הַדְּרִישׁוֹת שֶׁלָּךְ, זֶה דְּבַר בְּלִתי נִסְבֵּל, כִּי
יוֹם אֶחָד שֶׁלֹּא תִסִּיעַ בְּשָׂבִיל הַפְּגָנָה וְכַדוּמָה, אֵתָה כָּבֵר מִפְּטוֹר בְּלִי
שׁוֹם טְעָנוֹת וּמְעָנוֹת שֶׁל הַפֶּרֶת חוּזָה, וּמְכַל שֶׁכֵּן בְּלֹא פְצוּיִים, וְשֶׁלֹּא
תִהְיֶינָה לָךְ אַחֲרֶיךָ אַכְזָבוֹת וּטְעָנוֹת.

תִּאֲמִין לִי, כִּי כָּבֵר נִמְאָס לִי כָּל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים מֵהַ שִׁקוּרָה
בְּקִהְלָתִנּוּ, וְאַנִּי לֹוֹקֵחַ עֲכָשׁוּ צְעָדִים חֲרִיפִים לְנִקּוֹת אֶת קִהְלָתִנּוּ מִכָּל
מִינֵי פּוֹשְׁעִים וְעַבְרִינִים וּבְעֲלֵי הַכָּאוֹת שֶׁמִּפְּנֵי אֲנָשִׁים, אֵתָה יוֹדֵעַ
שֶׁאַנִּי בְּאֵמֶת דֵּן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת, אֲבָל מֵהַ שְׁנוֹגֵעַ לְעַבּוֹדְתָךְ תַּעֲשֶׂה
בְּנִיאָמְנוֹת, וּמְכַל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תָבוֹא בְּכָל יוֹם עִם דְּרִישׁוֹת חֲדָשׁוֹת,
הַסִּכִּימוּ לְשֵׁלֶם לָךְ עַל הַרֵאשׁוֹן בַּחֹדֶשׁ וְעַד הַחֲמֵשׁ-עֲשָׂרָה — תִקְבַּל
אֶת זֶה, וְתַעֲזֹב כָּבֵר אֶת הַיּוֹכּוּחִים, אֵתָה מְקַבֵּל אֶלֶף שֶׁקֵּל לְחֹדֶשׁ עֲבוּר
תַּחְזוּקָה, תִּאֲמִין לִי שֶׁבְּכֶסֶף הַזֶּה אֲנִי יְכוֹל לְקַבֵּל אַחֵר וְאַפְלוּ יוֹתֵר
טוֹב, אֵךְ כָּבֵר הַסִּפְמָנוּ, וְעַל-כֵּן סַכֵּם אֵז אֵינְ טַעַם לְשִׁנּוֹת.

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ גַּם אוֹתָךְ, תַּעֲשֶׂה כָּבֵר לְפָנַי מְשׁוֹרֵת הַדִּין, רֵאֵה
וְגַם רֵאֵה אֵילוֹ צָרוֹת יֵשׁ לָנוּ מִהַסֵּמ"ך-מ"ם בְּכָל שְׁבוּעַ מְסִיָּרָה
אַחֲרֵת, וְתִאֲמִין לִי מֵאֵז שֶׁשְׁמַעְתִּי אֵיךְ שֶׁהִרְבִּיצוּ לָךְ, כּוֹאֵב לִי הַבֶּטֶן

אֲשֶׁר כּא ש בְּנַחַל רִלְג

בְּצוּרָה חֲמוּרָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהִכְרַח לִי לְגֹשֶׁת מָחָר אֶל רוּפָא, כִּי כָּבֵר אֵינִי יְכוּל לְסַבֵּל הַכְּאֻבִים שֶׁהֵם מִמֶּשׁ הוֹרְסִים אוֹתִי. וְכָל זֶה מְרַב צָעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ שִׁישׁ עֲבָרִינִים כְּאֵלוּ בְּקִהְלָתְנוּ.

אַקוּהָ שֶׁתִּקְבַּל אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהֵי, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל נְכוּן.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא ש.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגֵשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרִסְלָב", הַיּוֹי"ה יִשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחְלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! זְכְרוּ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, כִּי הַיּוֹם הַזֶּה הוּא "זֹאת חֲנֻכַּה", הַיּוֹם הַזֶּה כְּבָר פּוֹרְעִים אֶת הַפֶּתַח אוֹת שֶׁהוֹצִיאוּ בְּהוֹשָׁעֵנָא רַבָּה, שֶׁנִּכְתְּבוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְנִחַתְמוּ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. לְזֹאת רְאוּ הַיּוֹם לְרִקְדַּת הַרְבֵּה מְאֹד, וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה דְבוּרֵי אַמוּנָה וּמִהַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית.

זְכְרוּ הַיֵּטֵב, כִּי כָּל עֲנִינֵינוּ הוּא רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְאֲנִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת פֶּעַם וּלְתַמִּיד נִקְיוֹן יְסוּדֵי בְּקִהְלָתְנוּ, שֶׁלֹּא יִמָּצְאוּ עוֹד מִפְּקָרִים בְּקִהְלָתְנוּ, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיתֵן לִי אֶת הַכּוֹחוֹת לְנִקּוּת אֶת הַד' אֲמוֹת שְׁלֵנוּ, שֶׁתְּהִיָּה קִהְלָתְנוּ קִהְלָה יְפָה. אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁתַּחֲזִיקוּ אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, כִּי אִם תַּחֲזִיקוּ אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, עַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחוּ מְאֹד מְאֹד בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. כִּי הָעֵקֶר הוּא אֲהָבָה וְאַחֲדוּת, שְׁזֶה עוֹלָה עַל הַכֵּל.

נָא וְנָא אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁאֵל יִתְגַּרְהָ אֶחָד עִם הַשָּׁנִי, וְלֹהֶשֶׁתְּדַל שֶׁהָאוִירָה אֲצִלְנוּ תְּהִיָּה רְגוּעָה וְלֹא מִתְּחִים, וּבְפֶרֶט עֲכָשׁוּ בְּ"זֹאת חֲנֻכַּה", שֶׁכְּבָר יְכוּלִים לְהַחֲלִיף

אָת הַפִּתְקָאוֹת לְמִזְמָן, רְאוּ לְהַתְבוּדָד עֲצָמְכֶם בַּיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא, וּלְבַקֵּשׁ מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַיּוֹם הַזֶּה אַתָּה פּוֹרֵעַ אֶת הַפִּתְקָאוֹת שְׁכַתְבָתָּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְחַתְמָתָּ בַּיּוֹם הַכּוֹפְרִים, וְנִשְׁלַחוּ בְּהוֹשָׁעָנָא רַבָּה, לְזֹאת, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תִּפְרָע לִי אֶת חוּבֵי וְכוּ' וְכוּ' (וְתֹארוּכוּ בְּדָבָר זֶה, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נִצָּחִית).

עֲלֵיכֶם לְזָכֹר, שְׁפָל עֲנִינֵנוּ הוּא רַק אָמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־פִּי דְרָךְ רְבוּנוּ ז"ל, אֵין לָנוּ שׁוּם אֵינְטֶרְסִים אִישִׁיִּים וְעֲצָמִיִּים כָּלֵל. וְלָכֵן רְאוּ לְעֶזֶר לִי לְנִקּוֹת אֶת קַהֲלֵתְנוּ, שִׁיְהִיו כָּלֵם עוֹבְדֵי הַשֵּׁם.

הֵן אָמַת, שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר וְכוּ' עִם כָּל זֹאת עֵקֶר הָעֵצָה לְהַתְחִיזֵק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, לֹא לִפְלִ בְּדַעְתּוֹ, וְכֵן לְחִזּוֹק אֶת אַחֲרִים, וְרְבוּנוּ ז"ל אָמַר: עֵצָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ הוּא — לְחִזּוֹק אֶת אַחֲרִים (עֵין לְקוּשִׁי־מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן קו), וְזֶה בְּדוּק וּמְנִסָּה כְּשֶׁמְחִזְקִים וּמְשַׁמְּחִים אַחֲרִים, מִמִּילָא מְקַבְּלִים בְּעֲצָמוֹ חִזּוֹק. וְעַל־כֵּן אֵל יְהִי דְבָרִים אֵלוֹ קְלִים בְּעֵינֵיךְ, אֵלֹא אֲדַרְבֶּה, תִּרְאוּ לְחִזּוֹק וּלְאַמֵּץ אֶת אַחֲרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה לָכֶם הַתְּחִזּוֹת עֲצוּמָה.

גַּא וְנָא תִּשְׁתַּדְּלוּ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, שְׁלֹא יְהִיו שׁוּם וּפְחוּסִים וּמְרִיבוֹת בֵּינֵיכֶם, צְרִיכִים לְהַפְסִיק אֶת זֶה אַחַת וּלְתַמִּיד, מְסַרְתִּי אֶת הַנְּהַגַת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ אֶל הַרְבּ ... גְּרוּ יְאִיר, וְאִם יֵשׁ אֵיזָה דִּין וּדְבָרִים צָרִיךְ לְבֹא אֵלָיו, וְכֵן מְנִיתִי גְבֹאֵי אֶת ר' ... גְּרוּ יְאִיר, וְיֵשׁ בְּרִשׁוֹתוֹ לְעֵשׂוֹת כְּפִי מְרָאָה עֵינָיו. וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִם יֵשׁ אֵיזוֹ טַעְנָה אוֹ מַעֲנָה לְהַתִּיעֵץ עִמָּהֶם, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרְאוֹת שְׁהַד' אֲמוֹת שְׁלָנוּ יְהִיָּה נְקִיִּים, וּכְבָר לֹא יְהִיָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, חֲלוּל הַשֵּׁם כְּמוֹ שְׁהִיָּה, וּבּוֹדָאֵי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְתַת דְּגָמָא לְיַלְדִים, וּבְזֶה שְׁנַתְנַהֵג כְּמוֹ שְׁצְרִיכִים, גַּתָּן לָהֶם דְּגָמָא טוֹבָה.

אֲשֶׁר כּא שׂא בְּנַחֵל רֵלֵה

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתַי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְּלִיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שׂא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נִרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֵמַר לָךְ! הַחַיִּים כָּל-כָּף קִצְרִים, וְכָל-כָּף חֲבָל לְבָלוֹת אֶת
הַיָּמִים הַטּוֹבִים שְׁנוֹתֶיךָ לְנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְצִרִיךָ שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר כָּל יוֹם הוּא יוֹם, וְחֲבָל עַל כָּל יוֹם שְׂיַעֲבֹר
בְּלִי תוֹרָה, בְּלִי תְּפִלָּה, בְּלִי קִיּוּם מְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת. אֲדַרְבְּהָ, עֲלֶיךָ
לְדַעַת, אֲשֶׁר כִּנְגֵד יוֹם כָּאֵן לְמַטָּה, יֵשׁ יוֹם אַרְבֵּי מָאָד לְמַעְלָה,
וְכָל דָּבָר קָטָן שְׁעוֹשִׂים כָּאֵן לְמַטָּה בְּשִׁבִיל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה
מָאָד מָאָד יָקָר שֵׁם לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְנַעֲשִׂים מְזֵה דְבָרִים
עֲלִיוֹנִים אֲשֶׁר לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֹּר, וְאִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ אֶת הַחֲשִׁיבוֹת
שֶׁל מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים בְּזֵה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי, אֲפֹלוּ הַדָּבָר הַכִּי קָטָן
לְהַכְנִיס כְּמָה פְּרוּטוֹת בְּקַפְתַּת הַצְּדָקָה, מַה זֶה עוֹשֶׂה וְגוֹרֵם לְמַעְלָה
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ', הִיָּה מִתְאַמֵּץ לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר וּבְשִׁמְחָה רַבָּה
וְעִצּוּמָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מַה זֶה דְּבוּר אֶחָד לְדָבָר עֲמוּ יִתְבָּרַךְ, מַה זֶה
לוֹמֵר מְזִמּוֹר תְּהִלִּים אֶחָד, מַה זֶה לְלַמֵּד כְּמָה פְּסוּקִים חֲמֵשׁ וָרֵשׁ"י
עִם הַתְּרַגּוּם, וְכֵן מַה זֶה לְלַמֵּד פֶּרֶק מִשְׁנָיּוֹת, דָּף גְּמָרָא, הֲרִי זֶה
מְזַעְזַע כָּל הָעוֹלָמוֹת. וְאִם הִיָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ דְּבָר זֶה, מַה זֶה עוֹשֶׂה
לְמַעְלָה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, אֲזִי לֹא הִיָּתָה לוֹ שׁוּם בְּחִירָה, אֲלֹא הִיָּה
מִתְאַמֵּץ לְמַלֵּא אֶת הַיּוֹם יוֹתֵר וְיוֹתֵר עִם טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וְכִמּוֹ
שְׂאֲנוּ אוֹמְרִים בְּזִמְרֵיּוֹת: "וְאִם יֵצֵא חוֹבֵת הַיּוֹם אֲשֶׁרִי לוֹ", כִּי כָּל
יוֹם הוּא יוֹם, כָּל יוֹם הוּא דוֹר שְׁלָם, כִּמּוֹ שְׁכַתּוּב (קִהְלֵת א, ד): "דוֹר

הולך ודור בא", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (קהלת רבה, פרשה א', רמז תתקסו): אין לך יום שלא נולדים בו ששים רבוא ומתים ששים רבוא, ולכן אשרי מי שזוכה לנצל כל יום כמו שצריך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא שב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, זאת חנכה ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד בצער ובכעגמת נפש למה אתה צריך לצער כל-כך את אשתך, ואף שאתה אומר שהיא מצערת אותך וכו', שמעתי את שניכם, ואני רואה ומבין שאתה אשם, כי אם היית מכניס את ראשך באמונה הקדושה בו יתברך, והיית חוטף בכל יום טוב אמתי ונצחי, והיית מתמיד בתורה, וכן עוסק לפרגס את בני ביתך וכו', אז לא הייה לך זמן לחפש אחר מומין וחסרונות אצל אשתך, הלא רבנו ו"ל גלה לנו דרך נוראה ונפלאה עד מאד, לדון את כל בר ישראל לכף זכות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב): מדוע לא תתחיל בביתך לדון את אשתך לכף זכות? יש לך סבלנות לכל אחד ואחד וכו', רק לא לאשתך שעזרת לך וכו', והולידה לך ילדים ומגדלת ומטפלת בהם וכו', הרי לה אתה צריך לתן הכל בכל מכל, ומכל שכן לדון אותה לכף זכות.

ואם היא אשה קשה ורעה וכו' כלשונוך, עליך לדעת, שזה מעשיך הרעים. כי כך אמרו חכמינו הקדושים (במות סג): זכה — עזרתו, לא זכה — פנגדו; ולכן אם היא פנגדך, סימן שזה מעשיך המגנים וכו' וכו', ולכן פלך מדרך זו לעשות עליה בקרת על כל דבר ודבר וכו' וכו', תתחיל למצא את הטוב שיש בה, ואיך שהיא מצילה אותך מחטאים ועוונות וכו', תמיד תסתכל רק על הטוב

אֲשֶׁר כּא שג בְּנַחֵל רְלוּז
שֵׁישׁ בָּהּ, וְאֵז תְּצַלִּיחַ בְּחַיֵּי נְשׂוּאִים, וְלֹא תִצְטַרֵּף לְרִיב עִמָּהּ, וְאֵז
טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא שג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרֶךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם כֶּסֶף בְּעֵבּוֹר הַדְּפָסֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, אֲשֶׁרֶיךָ שֵׁישׁ לָךְ חֵלֶק בְּעֵסֶק קְדוֹשׁ כְּזֶה לְהַצִּיל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
מִשַּׁחַת, שְׁזָה נַעֲשֶׂה רַק עַל-יְדֵי הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, כִּי
רַבְּנוּ ז"ל הוּא הַיְכוֹל לְהַצִּיל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִרְדַּת שַׁחַת וְכוּ', וּמִי
שֶׁכָּבַר נֶפֶל, רַק הוּא יְכוֹל לְהוֹצִיאָם מִשָּׁם, וְלִכְּן אַתָּה צָרִיךְ לְשַׁמַּח
שֵׁישׁ לָךְ חֵלֶק בְּהַדְּפָסֶת סִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, וְתַהֲלֶה לְאֵל, בְּיָמִים אֵלוֹ
עוֹד פְּעַם יוֹצְאִים מִהַדְּפוּס סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּהַדּוֹר רַב "לְקוּטִי-
מוֹהֲר"ן", "סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂיֹת", "סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", "שִׁיחוֹת-הַר"ן", "חַיֵּי-
מוֹהֲר"ן", יִרְאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׁמַח לְבַנוּ וְתַגַּל נִפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְכָל זְמַן שְׁאַחֲיָה אֲדַפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֶפְיָצָם בְּכָל קְצוּי תַבָּל,
וְכַמָּה פְּגוּמִים וְכוּ', לֹא יוּכְלוּ לַעֲכֹב בְּיָדֵי, תַהֲלֶה לְאֵל, זֶה הוּר חֲדָשׁ,
שֶׁהַכְּלָבִים עֲזִי פָּנִים וְכוּ' מֵתוֹ, וְהַכְּלָבִים נִשְׁאַרוּ בְּלִי שָׁנִים, יְכוֹלִים
רַק לְנַבַּח וְכוּ', תַהֲלֶה לְאֵל, עוֹד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַתַּחֲוִילוֹ לְהַדְּפִיס
אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּקְרָם (יִשְׁעִיָּה י"א, ט): "וּמִלְּאָה הָאָרֶץ דַּעֲזָה
[לְדַעַת] אֶת הַהֲוִי"ה", וְאִין יוֹתֵר כָּל הַזְּכִיּוֹת שְׁמוּרוֹת, אֵף אֶחָד לֹא
בְּעַל-הַבַּיִת עַל עֲנִין הַדְּפָסָה, זֶה שֶׁיֵּךְ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, כַּמוּבָא בְּדַבְּרֵי
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ז'): כְּמוֹ שֶׁמְצָנָה לְהוֹלִיד בָּנִים
בְּגַשְׁמִיּוֹת, כֶּף צְרִיכִים לְהוֹלִיד נַשְׁמוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וְלְהַכְּנִיס אֲמוּנָה פְּשוּטָה בְּהַמּוֹן-עַם בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת,
עֲכָשׁוּ אֵינוֹ הַזְּמַן לְפִלְפּוּלִים, עֲכָשׁוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר פְּתוּחַ פְּשוּט
אֲמוּנָה, כִּי אֵלוֹ הַמֵּינִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים הֵם הֵם הָעַרְבֵי-רַב הַרְעֵ-בָּנִים,

המוליכים שולל את נשמות ישראל, כי עם ישראל הם עם קדוש מאד, נשמות מעולם האצילות, אף שלוחי הסמ"ך-מ"ם, הם הם אשר מעבירים על הדת וכו', פּמוּבּא בּוּהַר (נשא קכה), שְׁהַעֲרִיב־רַב הם אלו הדיינים מארי שחד וכו', עֵינִן שָׁם, אִיף שְׁמַגְנָה אֶת אֵלוֹ הַרְע־בְּנִים, שָׁהֵם גּוֹזְלִין וּמְצִיקִים אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְדַגְמָא חִיָּה יְכוּלִים לְרֵאוּת בִּיבְנָאֵל, אִיף שְׁפַל דְּבַר הַקְּשׁוּר לִיְהוּדַת — מִי מוֹנַע? רק זה שְׁהִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת "הַרְבֵּי", וְהִנֵּה הוּא הוּא "הַרְע", וְעֲלִיו וְעַל כִּיּוֹצֵא בּוֹ פִּינֵן הַזְהַר, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר אֶת זֶה, כִּי כְּבָר אָמַר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (משלי כג, ט): "בְּאֲזֵנֵי כָּסִיל אַל תִּדְבֹּר, כִּי יָבוֹז לְשֹׁכֵל מְלִיף", וְלִכֵּן "הַמְשָׁפִיל בְּעַת הַהִיא יָדָם" (עמוס ה, יג), עֲלִינוּ רק לְבָנוֹת אֶת הַקְּדֻשָּׁה, עַל-יְדֵי קְרוֹב רְחוּקִים, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל מֵאַף אֶחָד, הָאֵילָן שֶׁל רִבְנוּ וְ"ל צְרִיף לְצֵאתָ עִם פֶּחַ גְּדוֹל מֵאֵד, וְלַעֲשׂוֹת רַעַשׁ הַכִּי גְּדוֹל, כִּי כְּבָר עֲבָרוּ פְּעַמִּים מֵאַה שְׁנָה מֵאֲז שְׁנֹטַע הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ- הוּא אֶת הָאֵילָן הַזֶּה (עֵינִן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מַח), שְׁיֵשׁ אֵילָן שְׁגָדֵל מֵאַה שְׁנָה, וְאַחֲר־כֵּן יוֹצֵא בְּקוֹל וְכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כּא דש.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֵר וַיְגַשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה הַיְתִשְׁנִי.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְשִׁישׁ ... גְּרוֹ יִזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, אַתֶּם טוֹעִים בְּדַבָּר שְׁאַתֶּם כּוֹתְבִים שְׁאַתֶּם כְּבָר זְקָנִים וְאֵין לְכֶם תִּקְוָה, רִבְנוּ וְ"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סִימָן נא): אֵלֶּט טְאָהַר מְעַן נִישְׁט זֵיין (אָסוּר לְהִיּוֹת זְקֵן), צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהִיּוֹת זְקֵן, צְרִיכִים לִזְרֹק אֶת הַשֶּׁכֶל וְלְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ כְּמוֹ בַּחוּר צָעִיר, וְלְהַתְּחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁאַנִּי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, אֵין לְתֹאֵר מֶה הַדְּבוּרִים הָאֵלוֹ גּוֹרְמִים. וְלִכֵּן אַל תֹּאמְרוּ, שְׁ"אַתֶּם כְּבָר זְקֵן בֶּן שְׁמוֹנִים, וְאַתֶּם

שׁוֹלְחִים כָּסֶף לְהַדְפֹּסֶת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ו'ל', שְׁמַחֲיִים אֶתְכֶם מְאֹד, אֲבָל לָכֶם אֵין כָּבֵר תִּקְוָה", אֵין דְּבַר פְּזָה, אֲדַרְבָּה תִּתְחִילוּ עֲכָשׁוּ, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִמָּה שֶׁהִיא עַד עֲכָשׁוּ וְכוּ', כִּי כִּף אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (מִשְׁלֵי כה, ג): "שְׁמַיִם לְרוּם וְאָרֶץ לְעַמֶּק וְלֵב מְלָכִים אֵין חֶקֶר", אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְרוּם הַשְּׁמַיִם וְלְעַמֶּק הָאָרֶץ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְחַקֵּר אַחֵר מִלֶּךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, צְרִיכִים רַק לִפְתַּח אֶת הַפֶּה וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ.

וְכֵן תִּתְחִילוּ לְגַרֵס שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה כְּסִדְרָן בְּאֻמִּירָה בְּעֶלְמָא, וְכֵן לְעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה בְּש"ס לְגַרֵס הַרְבֵּה דְפִים, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָכֶם חַיִּים אֲרַפִּים, שְׁעוּד תִּזְכּוּ רַבּוֹת פְּעָמִים לְגַמֹר שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה, וְכֵן אֶת הַש"ס, הַעֲקֹר לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכִּף לֹא תִהְיֶה לְבַד בּוֹדְדִים מִכָּל וְכוּ'.

הַמְּאַחַל לָכֶם אַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת...

כּא שֶׁה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדְר וַיַּגֵּשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נְרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מִזֶּל־טוֹב לְקִרְאָת קִנִּית הַבַּיִת הַחֲדָשׁ, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר שְׁבַשְׁעָה טוֹבָה וּמְצַלַּחַת תַּכְּנִס לְגוֹר שָׁם, וְתִזְכֶּה לְעֲשׂוֹת שָׁם הַרְבֵּה שְׁמִחוֹת.

יֵשׁ אוֹמְרִים, שֶׁתִּכְּף־וּמְיָד כְּשִׁקוֹנִים בַּיִת, וּכְבָר מִתְחִילִים לְהַכְנִיס שָׁם דְּבָרִים, צְרִיכִים לְקַבֵּעַ מְזוּזוֹת בְּכָל הַחֲדָרִים, כִּי הוּא שְׁמִירָה לְבַיִת. וְכִּף כָּתַב הָאֲשָׁפוֹל: מִשׁוּם שְׁמִירָה מִן הַמְּזִיקִים צְרִיף שִׁיְהִיָּה מִשְׁמֵר עוֹד קָדָם שְׁנַכְנֵס לְדוֹר בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

וְאֵף שִׁישׁ פּוֹסְקִים שְׁאוּמְרִים אַחֲרַת, רְאוּי לְסַמֵּךְ עַל הַיֵּשׁ

אומרים', כְּדֵי שְׂיִהְיֶה הַבַּיִת שְׁמוֹר מִן הַמְזִיקִים. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (ספֿר-הַמִּדּוֹת, אוֹת בַּיִת, חֶלֶק ב', סִימָן ח'): כְּשֶׁנִּכְנַס לְבַיַּת חֹדֶשׁ לַגּוֹר, יִכְנִיס לְשֵׁם חֶרֶב אוֹ סַפִּין, וְלִכֵּן כְּשֶׁקּוֹנִים בַּיִת חֹדֶשׁ, רְאוּי לְקַבֵּעַ כָּבֵד מְזוּזוֹת, וְכֵן לְהַכְנִיס שֵׁם סַפִּין, וְכֵן קִצַּת חֲפָצִים שְׁלוֹ, וְאִזּוּ יֵצֵא דַעַת כָּלָם.

הַמְּבַרֵךְ אוֹתָךְ בְּהַצְלָחָה רַבָּה...

כא שו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, זֹאת חֲנֻכַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ.

אוֹדוֹת הַבַּיִת, לְדַעַתִּי, תִּקְנָה אֶת זֶה, וְדַעַת לְנִכּוֹן, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְהוֹרִיד אֶת הַמַּחִיר כְּכֹל הָאֶפְשָׁר, כִּי חָבַל לָךְ לַעֲזוֹב מְצִיאָה כְּזוֹ, כִּי כָּךְ תּוּכַל לַעֲשׂוֹת בַּיִת הָאֲרֻחָה יָפָה, וְהַפְסָף יִהְיֶה לָךְ הַכְּנָסָה טוֹבָה. וְכֵן אֲתָה צְרִיךְ כָּבֵד לְדַאֵג עַל הָעֵתִיד שֶׁל הַיְלָדִים שְׁלָךְ, וְזוֹ תִּהְיֶה הַתְּחִלָּה טוֹבָה לְעֵתִיד שֶׁל הַיְלָדִים.

רְאֵה לְהַתְעַנֵּן אוֹדוֹת חֲמוּם לְמִקְנָה, וְכִמָּה זֶה עוֹלָה, וְאִם יְכוּלִים לְקַנּוֹת אֶת זֶה בְּתִשְׁלוּמִים נוֹחִים, וְאִם יֵשׁ אַחֲרֵיּוֹת עַל זֶה.

פֶּה תִקְבַּל כְּמָה מַכְתָּבִים, וְתִמְסַר אֶת זֶה אֶל מִי שְׁשִׁיכִים, וְאֲנִי שׁוֹלַח לָךְ הָעֵתָק מִמַּכְתָּב שֶׁשְׁלַחְתִּי לְ... וְתִמְסַר אֶת הַמַּכְתָּב הַזֶּה לְהֶרֶב ... דִּיקָא וְלֹא לְאַחַר, וּמְכַל שְׁכֵן לֹא לְ... גַּם שְׁלַחְתִּי עִם ... מְאִתִּים וְחֲמִשִּׁים דּוֹלָר בְּעֶבֶר הַחִלּוֹת וְהֵינִי, וְתַעֲשֶׂה לִי אֶת הַחֲשָׁבוֹן, וְעוֹד אֲשַׁלַּח לָךְ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגִשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נְגִיעוֹ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַנִּקְרָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדַל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַע אִיךָ שְׁהִי־שִׁיבָה
מִתְקַדְמָת, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, אַךְ עָלִי לְהוֹדִיעַ לְךָ, כִּי אִם
אֲתָה רוֹצֶה לְהַצְלִיחַ בְּהַקְמַת יְשִׁיבָה, צְרִיכִים תִּנְאִים אֵלוֹ: א.
הַתְּלַמִּידִים מִכְרָחִים לְהִיּוֹת מְשֻׁמְעִים אֶל רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה חֵד
מְשֻׁמְעִית בְּלִי שׁוֹם יוֹצֵא מִן הַכָּלֵל. ב. כָּלֵם צְרִיכִים לְבּוֹא אֶל הַשַּׁעוֹר
בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלֵל. ג. הֵם מְחַיְבִים לְנִקּוֹת אַחֲרֵיהֶם, וְלֹא יִשְׁאִירוּ
שׁוֹם לְכֻלּוֹךְ. ד. הַיְשִׁיבָה אֲסוּר שְׁתַּהֲיֶה מְקוּם מְקַלֵּט לְכֹל מִינֵי
טְפוּסִים מוֹזְרִים, כְּגוֹן: מִפְרָעִים בְּנַפְשָׁם אוֹ שְׁלֻקְחוּ סְמִים וְכוּ' וְכוּ',
אֲנִי בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן לֹא רוֹצֶה לְעֲשׂוֹת יְשִׁיבָה כְּזוֹ, שְׁיִהְיֶה שָׁם
מִפְרָעִים בְּנַפְשָׁם, וְכֵן אֵין אָנוּ בֵּית גְּמִילָה לְסְמִים. וְעַל-כֵּן בְּשׁוֹם
פְּנִים וְאֶפֶן לֹא תִכְנִיס כָּאֵלוֹ בְּחוּרִים לַיְשִׁיבָה. וְלִכֵּן הַבְּחוּר הַזֶּה
שֶׁהוּא מִפְרָע בְּנַפְשׁוֹ, תִּשְׁלַח אוֹתוֹ לְחִיִּים וּלְשָׁלוֹם, וְכֵן הַבְּחוּר שֶׁהוּא
חַי בְּעוֹלָמוֹ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהַשְׁתַּתֵּף בְּשַׁעוּרִים, תִּשְׁלַח אוֹתוֹ לְנַפְשׁוֹ,
וְאִם תִּקִּים יְשִׁיבָה עַל יְסוּד מוֹסֵד כְּזֶה, אֲפִלּוֹ יִהְיֶה בָּהּ רַק עֲשָׂרָה
בְּחוּרִים אֲבָל טוֹבִים — מְשֻׁתְּלֵם הַכֹּל, אֲבָל לְקַחַת בְּחוּרִים מִפְרָעִים,
בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן אֲנִי לֹא נוֹתֵן רְשׁוּת. וְעַם ... אֲתוֹ תַעֲשׂוּ יוֹצֵא מִן
הַכָּלֵל, כִּי הוּא עוֹזֵר מְאֹד מְאֹד בְּנִקְיוֹן בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וְעַל-כֵּן תַעֲשֶׂה
עִמּוֹ יוֹצֵא מִן הַכָּלֵל, אֲבָל שְׁנֵי הָאֵלוֹ ... שְׁאִינֶם קְשׁוּרִים לַיְשִׁיבָה,
וְ... שְׁיִלְכוּ לְחִיִּים וּלְשָׁלוֹם, וְזֶה חֵד מְשֻׁמְעִית.

מְרֹב טְרִדוֹתֵי הַהִכְרַח לִי לְקַצֵּר מְאֹד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲקוּוֹה שְׁתִּקִּים אֶת כָּל מַה שְׁבִקְשָׁתִי מִמֶּךָ.

כא שח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סֵלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגִדְלִי שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵין
לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, וּמִמֶּשׁ כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂפִתְבְּתָ לִי —
הִחְיִיתָנִי עַד מְאֹד, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לְהִרְעִיּוֹן שְׂאִמְרָתְךָ, שְׂצָרִיכִים
לְקַבֵּץ אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁיִלְכוּ אֶל צִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַתְּנַא רַבִּי
מְאִיר בְּעַל הַנֶּסֶם לְהַתְּפַלֵּל, וְזֶה הֲיֵיהָ תִקּוֹן עַל מַה שְׁקָרָה. מִי יִתֵּן
שְׁתוּכְלוּ לְבַצֵּעַ אֶת זֶה עוֹד הַיּוֹם, כִּי הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם קְדוֹשׁ וְנוֹרָא
"זֹאת חֲנֻכָּה", שְׁהַיּוֹם מִחְלִיפִים אֶת הַפְּתִיקָאוֹת לְמִזְמוֹן, הֵינּוּ מַה
שְׁכָתָב הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְחַתְּמֵ בְיּוֹם הַכַּפּוּרִים, וְשִׁלַּח
בְּהוֹשַׁעְנָא רַבָּה, הַיּוֹם הַזֶּה מְקַבֵּל מִהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע,
שְׁפוֹרְעִים אֶת הַפְּתִיקָה. וְלִכֵּן מַה טוֹב וּמַה נְּעִים — אִם אַתָּם יְכוּלִים
לְהַתְּאָרְגֵן לְנִסְעַ אֶל הַתְּנַא רַבִּי מְאִיר בְּעַל הַנֶּסֶם וּלְבַקֵּשׁ שָׁם, וּבּוֹדָאֵי
יֹעִיל לְכֶם, וְכֵן כְּדָאֵי לְקַחַת אֶת הַתְּלִמִּידִים, הַעֲקֹר תְּכַנְיִסוּ בְּעֶצְמְכֶם
רְצִינּוֹת שְׁקוֹרָאִים עֲרִנְסְטִקִיט, כִּי צָרִיכִים לְעֹזֵב אֶת הַשְּׁטִיּוֹת, וְאֶת
זֶה צָרִיכִים לְהַכְנִיס בְּתִלְמִידִים.

מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אִם אַתָּה נוֹסֵעַ עִם כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֶל
צִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מְאִיר בְּעַל הַנֶּסֶם, תְּבַקֵּשׁוּ גַם עָלַי, כִּי אֲנִי גַם-כֵּן
צָרִיךְ רַחֲמִים רַבִּים מִכָּאֲבֵי בְּטֵן עֲזִים וְכוּ' וְכוּ', וְאֲנִי צָרִיךְ הַרְבֵּה
יְשׁוּעוֹת, וּמֵאֵז שְׁקָרָה הַמְּקָרָה, אֲנִי מְאֹד מְאֹד בְּצַעַר גְּדוֹל.

הַמְּאֹחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שׁט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, בִּי טַבַּת, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אִם אַתָּה יְכוּל לְקַנּוֹת גָּבֶס, וּלְסֵדֶר גַּג אֲצֵל
חֲצֵרוֹ שֶׁל הָרֵב ... וְאֶהְיֶה לְךָ אֲסִיר תּוֹדָה בְּזָה, הַעֲקֹר רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת
עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים
שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רַק חִזּוֹק וְאַמִּץ לְהִתְבּוֹדֵד עֲצָמְךָ
עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן רְאֵה לְתַקֵּן כָּל מַה שֶׁאַתָּה רוֹאֶה שֶׁצָּרִיךְ לְתַקֵּן,
וּבִזְכוּת זֶה יִזְכֶּה אוֹתְךָ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם תְּקוּן הַנְּפֹשׁ בְּרוּחַנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחַד.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דִּרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שׁי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, בִּי טַבַּת, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֻחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שֶׁאַתָּה
עוֹסֵק בְּנִקְיוֹן בֵּית-הַמִּדְרָשׁ וּסְבִיב בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וְכֹלֵם אוֹמְרִים שֶׁפָּנִים
חֲדָשׁוֹת בָּאוּ לְכֹאֵן, שֶׁאַתָּה עוֹזֵר לָהֶם, וְזֶה קְדוּשַׁת הַשֵּׁם גְּדוֹל מְאֹד,
שֶׁבֵּית-הַמִּדְרָשׁ הוּא נָקִי, וְלִכֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּזָה, וּבֵא תְּבוֹא עַל
שְׁכָרְךָ גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּמְכַל שְׂכֵן בְּרוּחַנִיּוֹת.

הַעֲקֹר רְאֵה לְהִיּוֹת תָּמִיד שְׂמֵחַ וּבְמַצָּב רוּחַ טוֹב, וְסוּף כָּל סוּף
הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּגֶשׁ, ב' טבת, זאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד הָרַב ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, אַךְ מְרַב טְרִדוֹתֵי
וּבְפָרֵט הֶעֱגַמְתָּ נֶפֶשׁ וְהִיסוּרִים שֶׁעָבְרוּ עָלַי בַּיָּמִים אֵלּוּ, עַד שֶׁיֵּשׁ לִי
כְּאֲבִים עֲצוּמִים בְּבֶטֶן וְכו', זֶה אֲשֶׁר מִנַּע אוֹתִי מִלְּכַתֵּב לָךְ, אֲנִי מִקְּנָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנִּזְכָּה לְנִקּוּת אֶת הַד' אֲמוֹת שֶׁלָּנוּ מִכָּל מִינֵי
בְּעָלֵי מְרִיבוֹת וּבְעָלֵי מַחְלָקָת וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר, אֲנִי רוֹאֶה עֵינַי בְּעֵינַי
שֶׁהִסַּמְ"ךְ-מ"ם מִקְּנָא בָּנוּ, לְזֹאת הוּא מְבִיא עָלֵינוּ תְּמִיד צְרוּת
חֲדָשׁוֹת, אֲבָל אֲנִי מִקְּנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַפֶּעַם נַעֲשֶׂה נִקְיוֹן
רְצִינֵי טְפוּל שָׂרֵשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲבֹר עַל הַכֹּל.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁיִּהְיוּ
שְׂמֵחִים וְעֵלִיזִים, וְשִׁיבְּרָחוּ מִכָּל מִינֵי מַחְלָקָת וּמְרִיבוֹת, וּבְד' אֲמוֹת
שֶׁלָּנוּ יִהְיֶה רַק נִקְי, וְשֶׁלֹּא תִהְיֶה שָׁם שׁוּם לִיצְנּוֹת, כִּי זֶה הֵכִי גְרוּעַ,
כִּי לִיצְנּוֹת אַחַת דּוֹחָה מְאֹד תּוֹכַחוֹת, וְעַל-פֶּן צְרִיכִים לְשָׂרֵשׁ וּלְנִקּוּת
אֶת הַמְּקוֹם מִלִּיצְנּוֹת, וּתְדַבֵּר אֶת זֶה בְּרַבִּים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ
דִּרְכְּךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שֶׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתִּצְלִיחַ דִּרְכְּךָ תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תִּקְבַּל הַעֲתָק מִכְתָּב שֶׁשִּׁלַּחְתִּי לְ... וְתַחֲבִיא אֶת זֶה אֶצְלָךְ, כִּי גַם
עִמּוֹ אֲנִי מְדַבֵּר חֵד מְשֻׁמְעִית, שֶׁלֹּא יְבוֹא בְּכֹל שָׁנֵי וְחֲמִישִׁי בְּטַעֲנוֹת
וַיִּחְלִיף עֲשָׂרַת מוֹנִים וְכו' וְכו'.

כּא שׁיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ב' טֵבֵת, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

שְׁלַחְתִּי הַיּוֹם עִם ... חֲמֵשׁ-מֵאוֹת דוֹלָר בְּעֵבוֹר הַבֶּשֶׁר, אֲבִקֵּשׁ
אוֹתָךְ שֶׁתַּחֲלֵק בְּכֹל עָרֵב שַׁבַּת-קֹדֶשׁ עוֹף פֶּאֶשֶׁר דְּבַרְנוּ.

נָא וְנָא רְאֵה שְׁיֵהִיָּה סֵדֶר בְּבֵית-הַמְדַרְשׁ, וּמַעֲתָה בְּשׁוּם פָּנִים
וְאִפֵּן לֹא נִתֵּן שְׁיֵהִיָּה הַפְּקָר בְּקִהְלָתְנוּ בְּשָׁבִיל שְׁתִּים אוֹ שְׁלֹשׁ תּוֹלְעִים
לֹא נִסְבַּל, אֵת ... קִנְסֵתִי עַל חֹדֶשׁ אֶחָד שֶׁלֹּא יִכְנַס לְבֵית-הַמְדַרְשׁ
וְצָרִיכִים לְעֲמֹד עַל זֶה חֹזֵק, וְכֵן אֵת ... שֶׁבְּכֻלֵּי לֹא יִתְקַרֵּב אֵלֵינוּ,
רַק עַד שְׁיִבְקֵשׁ מְחִילָה בְּרַבִּים, וַיִּתְּלָה פֶּתַח בְּרַבִּים שֶׁהוּא מִתְחַרֵּט
עַל מַעֲשָׂיו, אַחֲרַת שְׁיִשְׁפַח מִלְחֹזֶר אֵלֵינוּ. וְדַעַת לְנִבּוֹן, לֹא לְחֵלֶק
לָהֶם עוֹפוֹת, לֹא יְכוּלִים לְעֲשׂוֹת בְּקִהְלָתְנוּ אֵת כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחָם
הַמְטַרְפֵּת שֶׁל כָּל אֶחָד, הַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁאֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְנִקּוֹת אֵת הַד'
אֲמוֹת שְׁלֵנוּ, וּמְאֹד מְאֹד אֲבִקֵּשׁ אוֹתָךְ שֶׁתַּעֲזֹר לִי, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר, שְׁיֵהִיָּה שְׁלוֹם בְּגִבּוֹלְנוּ, וְנִזְכָּה לְשִׁמְעַ רַק בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת
תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שׁיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ב' טֵבֵת, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִבּוֹן קִבְּלֵתִי אֵת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב
מִמֶּךָ, שְׁאֵתָה מְדַפִּיס מִחֹדֶשׁ אֵת סֵפֶר "מְקוֹר הַשְּׁמִחָה", וְכֵן סֵפֶר

"אוֹצֵר הָאֱמוּנָה", וְכֵן סֵפֶר "אֲשֶׁר בְּנַחַל" חֶלֶק ט', יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתּוֹכֵל לְהַדְפִּיס סֵפֶר אַחַר סֵפֶר, כִּי הַסְּפָרִים יוֹצְאִים
כָּל-כָּף יָפָה, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְהַיּוֹם קִבְּלֵתִי אֶת כָּל
הַסְּפָרִים, וְלִכֵּן רָאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּעִבּוּדַת הַקְּדֹשׁ.

שְׁלַחְתִּי עִם ... אֶת הַשִּׁיחוֹת הַחֲדָשׁוֹת, וְכֵן קוֹנְטְרָסִים בְּאֲנָגְלִית
שׁ... רוֹצֵה שֶׁתְּדַפֵּיס בְּשִׁבְלִיו, וְדַעַת לְנִבּוֹן, שֶׁתִּקַּח מִמֶּנּוּ קֹדֶם כֶּסֶף
שֶׁלֹּא תִכְנַס בְּחֻבּוֹת וְכו', אֲנִי לֹא שְׁלַחְתִּי לָךְ עֲכָשׁוּ צ'קִים, כִּי יֵשׁ
בְּדַעְתִּי לְהִיּוֹת בְּקָרוֹב בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְאֲזֹ אֲשַׁלֵּם לָךְ הַכֵּל, וְיֵשׁ
שֵׁם כְּמָה מַעֲטָפוֹת דְּחֹפּוֹת שֶׁתִּמְסַר אֶת זֶה לְמִי שֶׁמִּגִּיעַ.

רָאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדַת הַקְּדֹשׁ, וּפְשׁוּט אֲנִי מִקְנֵא אֶתְכֶם,
וּבִפְרָט בְּהַדְפַּסַת סֵפָרֵי "אֲשֶׁר בְּנַחַל", אֲשֶׁר אִין עֲרַף אֲלֵיהֶם. רַק חִזֵּק
וְאַמֵּץ, וְאַל תִּירָא וְאַל תַּחַת מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שׂיד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּגֶשׁ, ב' טַבַּת, זֹאת חֲנֻכָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל כָּלֵיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי
בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ
תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיַצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח
בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

לְאוֹר הַמַּצָּב שֶׁנִּקְלַעְנוּ בּוֹ הַשָּׁבוּעַ, אֲמַרְתִּי שֶׁמֶהֱשָׁבוּעַ הַזֶּה
תִּתְאַסְפוּ בְּכָל מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קְדֹשׁ לְמַעַלָּה בַּקּוּמָה הַשְּׁלִישִׁית בְּ"הֵיכַל-
הַקְּדֹשׁ", וְשֵׁם תֹּאכְלוּ סְעֻדַת מְלוּוָה-מְלָכָה, וְתִשְׁרִיּוּ זְמִירוֹת שֶׁל מוֹצָאֵי
שַׁבַּת, וְאַחַר-כֵּן תִּקְיְמוּ אֶסְפָּה דְּחֹפָה לְדוֹן כָּל מַה שֶׁקָּרָה בְּאֲמָצַע
הַשָּׁבוּעַ, וּכְדִי לְתַקֵּן מַה שֶׁאֲפָשֶׁר לְתַקֵּן, וּלְשַׁרֵּשׁ מִתּוֹכְנוּ כָּל מִינֵי
קוֹצִים וְדַרְדָּרִים וְכו', בְּאִפְּן שֶׁנִּנְקָה אֶת כְּרַמֵּנוּ פַּעַם וְלְתַמִּיד,
וְשֶׁתְּהִיָּה לָנוּ קִהְלָה קְדוֹשָׁה.

הַמְּנַחָה שֶׁל הָאִסְיָפָה יְהִיָּה, הָרַב ... נִרוּ יְאִיר. וּלְדַעְתִּי הוּא קָבֵל מִמֶּנִּי הַרְבֵּה מְאֹד, וְהוּא יָכוֹל לֹאמַר אֶת דַּעְתִּי, וְאֲנִי מִבְּקֵשׁ מְאֹד מְאֹד, שְׁפֹל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֹאמֵר אֶת דַּעְתּוֹ, וְיִתֵּן יַעֲצוֹת כַּדָּת מֵה לַעֲשׂוֹת, כְּדִי לְתַקֵּן אֶת קַהֲלֵתֵנוּ, וְאַחֲר־כֵּן תִּשְׁלַחוּ לִי דו"ח מֵה שְׁסַכְמָתֵם בֵּינֵיכֶם.

נָא וְנָא לֹא לְהַכְנִס בְּפִאֲנִיקָה, כִּי דְבָרִים כְּאֵלוּ קוֹרִים בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאִף שְׂזָה לֹא תִרוּץ, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְמַעַט וּלְהַקְטִין אֶת הָעֲנָן, כְּדִי שְׁנוּכַל לְתַקֵּן אֶת זֶה בְּאִפְן הַצְּרִיף וּבְאִפְן הַכִּי קַל, כְּדִי שְׁלֹא נִגִיעַ עוֹד פַּעַם לְמַכְשׁוּלוֹת כְּאֵלוּ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּמִשְׁמֵתְכֶם הַקְּדוּשָׁה.

הַכּוֹתֵב בְּצַעַר וּבְכֹאֵב לֵב מְאֹד...

כּא שטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ב' טֵבֵת, זֹאת הַנִּכְבָּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרִסְלָב", הַזֵּה"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם מִכָּל רָע, וְיִמְשִׁיף עֲלֵיהֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! הִנֵּה בָּאָה שִׁבְת — בָּאָה מְנוּחָה, רְאוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד בְּשִׁבְת-קִדְשׁ, כִּי הַשְּׂמִיחָה בְּשִׁבְת מְשַׁפְּעַת כָּל הַבְּרָכוֹת מִשִּׁשְׁת יָמֵי הַחֹל, וְצְרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַמְשִׁיף אֶת שִׂמְחַת הַשִּׁבְת לְשִׁשְׁת יָמֵי הַחֹל, כִּי כָּל עֲנָן שֶׁל שִׁבְת הוּא גְלוּי אֱלֻקוֹת בְּמִדְרַגָּה עֲלִיוֹנָה מְאֹד, כִּי מֵאֵי שִׁבְת? שְׂמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא (זֶהוּ חֶלֶק ב' פח:), וְהִינוּ עֹצֵם הַשִּׁבְת הוּא שְׂמוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא מְסַתְּפֵל עֲלֵינוּ, שְׂזָה עֵקֶר הַשְּׂמִיחָה, וְאִם נִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב מֵה שְׁקוּרָה בֵּינֵינוּ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, נִרְאֶה שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהִיג

עֲלִינוּ וּמִשְׁגִּיחַ וְצוֹפֶה וּמִבֵּיט עֲלֵינוּ, וְכָל מֵה שֶׁרַק קוֹרֶה, אָף שֶׁלְכֹאוֹרָה נִרְאָה לָרַע, אִם נִתְבוֹנֵן הֵיטֵב, נִרְאָה שֶׁהָרַע הֵיךָ כִּסָּא לְטוֹב, כִּי אִם לֹא הֵיךָ הָרַע, אִזּוֹ אָף פֶּעַם לֹא הֵיינוּ מְכֻלִּים אֶת הָרַע, כִּי הָיוּ חוֹשְׁבִים שֶׁהַכֹּל טוֹב, וְכֵן כְּשֶׁנִּתְגַּלֶּה הָרַע, אִזּוֹ מִמִּילָא יְכוּלִּים לְכַלּוֹת אֶת הָרַע לְגַמְרֵי וּלְהַגְבִּיר אֶת הַטוֹב.

זָכְרוּ הֵיטֵב אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנ):
 "הֵטְבַע מְחִיב כָּף, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנָּה אֶת הַטְּבַע", וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁפְּעוּלָם לַעֲסֹק רַק בַּתְּפִלָּה, וְלִידַע שֶׁאֲנַחְנוּ תְלוּיִים וְעוֹמְדִים רַק בְּיָדוֹ יְתַבְּרֶךְ, וּכְכֹל שֶׁנִּבְרַח אֵלָיו יְתַבְּרֶךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁגִּיחַ עֲלֵינוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. לְזֹאת רָאוּ לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְכֶם רַק בּוֹ יְתַבְּרֶךְ, וְתִמְשִׁיכוּ עַל עֲצָמְכֶם אֹרֶךְ קִדְשָׁת שַׁבַּת-קִדְשׁ, וְתִשְׁתַּדְּלוּ בְּשַׁבַּת לְשֹׁמֵר עַל הַדְּבוּר, וּלְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְּׁגָחָה פְּרָטִית, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשֹׁךְ עֲלֵינוּ קִדְשָׁת הַשַּׁבַּת עַל כָּל שִׁשֶּׁת יְמֵי הַחֹל, וְיִתְבַטֵּל מֵאַתְּנוּ כָּל הָרַע שֶׁנִּדְבַק בָּנוּ.

עֲלֵינוּ לְשׁוּב בְּתוֹשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל פְּגָם אֱמוּנַת חֲכָמִים וְעַל הַזְלוּזוֹל בָּהֶם, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה קָרָה לָנוּ מֵה שֶׁקָּרָה וְכוּ' וְכוּ', כִּי אִם הֵיטָה לָנוּ אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת, וְהֵיינוּ מְכַבְּדִים אֶת הַחֲכָמִים הָאֱמֵתִיִּים, לֹא הֵיינוּ בָּאִים לִידֵי דְבָרִים מְרִים וְרָעִים כְּאֵלוֹ, כִּי אִזּוֹ הֵיךָ תִּכְפֹּר-וּמִיד נִתְגַּלֶּה הָרַע שֶׁמְסֻתוֹבֵב בֵּינֵינוּ, וְהֵיינוּ מְגַרְשִׁים אוֹתָם. וְאֵל תַּחֲשֹׁבוּ שֶׁלְהַגִּיעַ לְאֱמוּנַת חֲכָמִים זֶה דְּבָר קָל, אֶלָּא עֲלֵיכֶם לְדַעַת, שֶׁזֶה הַדְּבָר הַכִּי קָשָׁה. לְכוּ וּרְאוּ מֵה שֶׁכָּתַב הָאִישׁ הָאֵלֶּקִי ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל (בְּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר "בְּאוּר הַלְקוּטִים"): "אִם הֵייתִי יוֹדֵעַ בְּחַיֵּי אָבִי גְדֻלַּת אָבִי, לֹא הֵיךָ עוֹבֵר עָלַי מֵה שֶׁעוֹבֵר", כִּי בְּאֵמֶת ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר הֵיךָ אִישׁ אֵלֶּקִים קְדוֹשׁ וְנוֹרָא מְאֹד, אֲבָל הֵיךָ מְלַבֵּשׁ בְּפִשְׁטוֹת גְּדוּלָּה, עַד שֶׁלֹּא הִרְגִּישׁוּ עָלָיו שׁוֹם דְּבָר, וְהֵיךָ נוֹהֵג לְהַדְלִיק בְּכָל יוֹם אֶת הַנֵּר תְּמִיד עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְהֵיךָ מְטַאטֵא אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ (הַקְּלוּזוֹ בְּאוּמָן) בְּכָל לַיִל שְׁשִׁי, וְכֵן הֵיךָ מְמַנֶּה עַל כָּל פְּרָט מַעֲסָקֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמִתְנַהֵג אֶת עֲצָמוֹ בְּפִשְׁטוֹת גְּדוּלָּה, עַד שֶׁלֹּא הִרְגִּישׁוּ עָלָיו שׁוֹם גְּדֻלוֹת, עַד פְּדֵי כָּף, שֶׁגַּם בָּנוּ שֶׁהֵיךָ בְּעַל רוּחַ-הַקִּדְשׁ מְפָרְסֵם, גַּם-כֵּן לֹא הִשִּׁיג בְּאָבִיו, תַּתְּאָרוּ

לְעֲצָמְכֶם אָדָם שֶׁהָיָה בְּעַל רוּח־הַקֹּדֶשׁ בְּרוּר קָדָם מִלְחַמַת הָעוֹלָם
הָרֵאשׁוֹנָה שְׁמָעוּ אוֹתוֹ בּוֹכָה בְּמִקְוֵה בְּעַת טְבִילָתוֹ: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
אֲנִי רוֹאֶה מֵאוֹת וְאַלְפִים רְאִשִׁים הַצָּפִים עַל הַמַּיִם וְכוּ' וְכוּ', תַּמְתִּיק
אֶת הַדֵּינִים מֵעַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְכוּ', וְחֲשַׁבּוּ שֶׁהוּא חֹסֵר דָּעָה...
(וּבִאֲמַת רָאוּ אַחֲר־כֶּף אֵיךְ שֶׁצָּדְקוֹ דְּבָרָיו, שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הֶרְבִּים,
נִהְיָנוּ רַבְבוֹת רַבְבוֹת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל), וְכֵן עוֹרֵר אֶת כָּל אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ מִכָּל עָרֵי רוּסְיָה, תְּבַרְחוּ מִכָּאן מַה שִׁיּוֹתֵר מֵהָר אֶל אֲרֻצְנוֹ
הַקְּדוּשָׁה, כִּי פֹה יִהְיֶה פֶּעַם מֵר מְאֹד, וְכָל אֶחָד צָחַק מִמֶּנּוּ, עַד
שֶׁנִּכְדָּו שֶׁל מוֹהֲרֵי"ת וְ"ל ר' מִיכָל וְ"ל, שֶׁהָיָה צַדִּיק גָּדוֹל טָעַן עִמּוֹ
בְּרַבִּים: אָבֵל מַה יִּהְיֶה עִם הַצִּיּוֹן? עָנָה עַל זֶה בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "שׁוֹנְאֵי
צִיּוֹן שִׁיחִיו כֶּף כְּמוֹ שֶׁהִנְכַּדִּים שְׁלָכֶם יִדְעוּ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא
רַק מִהַצִּיּוֹן", וּבִאֲמַת כֶּף נִתְקַיֵּם בְּכַנִּיסַת הַקּוֹמוֹנִיזְם, יִמַּח שְׁמֵם, עָקְרוּ
אֶת כָּל זִיק הַיְהוּדִית מִכָּלֶם, וְלִרְבוֹת מִנְכַּדָּו הַנַּ"ל, עַד שֶׁכָּבַר שֶׁכַּחוּ
לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הֶרְבִּים, וְעַל אֵף שֶׁהָיָה בְּעַל
רוּח־הַקֹּדֶשׁ בְּרוּר, עִם כָּל זֹאת לֹא הָיָה לוֹ שׁוּם תְּפִיסָה בְּאָבִיו,
תַּתְּבוֹנְנוּ הֵיטֵב מַה קּוֹרָה כָּאן, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים
מְגַשְׁמִים, מְלֵאִים חֲטָאִים וְעוֹנוֹת אֵיךְ יֵשׁ לָנוּ הַשְּׂגָה בְּצַדִּיקִים,
שִׁיְהִיָּה לָנוּ אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְלֹא בְּחֻנָּם שֶׁאֲנַחְנוּ מְזַלְזְלִים בְּכַבוֹדֵם, כִּי
עִם מַח מְגַשֵּׁם כְּזֶה וְעִם עֵינִים מְלַכְלָכוֹת כְּאֵלוֹ, וְעִם פֹּה מְזֶהֶם כְּזֶה,
וְעִם יָדַי עֲשׂוּ כְּאֵלוֹ וְכוּ', אֵיךְ נִתְפַּס מְגַדְלַת קִדְשַׁת הַצִּדִּיקִים
הַדְּבָקִים בּוֹ יִתְבַּרַךְ בְּדְבָקוֹת אֲמַת. וְעַל-כֵּן לֹא בְּחֻנָּם בָּא עֲלֵינוּ הָרַע
הַמֵּר הַזֶּה. וְלָכֵן הֵבֵה וְנִשְׁתַּדֵּל לָשׁוּב עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִזְכֶּה לְבָרֵר אֶת הַטּוֹב מִהָרַע, וְהָרַע יִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי, וַיִּשְׁאַר רַק טוֹב
בֵּינֵינוּ.

חֲזָקוּ וְאִמְצוּ יַחַד וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמֵר חֲזֹק, וְאֵל תִּתְּפַעְלוּ
מִשׁוּם דְּבַר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִפְלוּ שֶׁקָּרָה מַה שֶׁקָּרָה, תִּדְעוּ
שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הֶרְבִּים, הַדּוֹר הַזֶּה הוּא הַפְּקָר, וְצָרִיכִים מַעֲתָה לְשִׁמּוֹר
מְאֹד מְאֹד מִי מִסְתּוֹכֵב בֵּינֵינוּ וּמִי שִׁיף לְמַחְנָנוּ, צָרִיכִים לְהִרְחִיק
מֵאֲתָנוּ כָּל מִי שֶׁלּוֹקַח סַמִּים וְכוּ', אוֹ הוּא מְפָרַע בְּנִפְשׁוֹ וְכוּ', יִבְנֵאל
אֵינוֹ מְקוּם מְקַלֵּט וְכוּ', אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד מְאֹד, שֶׁהִד'

אַמוֹת שְׁלָנוּ יִהְיוּ נְקִיִּים לְגַמְרִי, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּשְׁרָה שְׂכִינַת עֲזוֹ
יְתַבְרֹךְ בִּינְיָנוּ.

נָא וְנָא אָנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ,
שֶׁבִשְׂבַת-קֹדֶשׁ הַזֶּה יִתְפַּלֵּל לְהַצְלַחַתְנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכֶּה לְעֵבֶר עַל
הַכֹּל, וְנַעֲלֶה וְנַצְלִיחַ.

רְאוּ לְהַחֲדִיר בְּעֵצְמְכֶם, כִּי כָּל מָה שֶׁמְתַנְהֵג עִמּוֹ זֶה בְּהַשְׁגָּחָה
פְּרֻטֵי פְּרֻטִית, וְעַל-יְדֵי-זֶה נוֹכַח לְהִתְחַזֵּק מִכָּל מָה שֶׁקּוֹרָה עִמָּנוּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרַכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שטז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרֹךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּגֶשׁ, ב' טַבַּת, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וְתִשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הָאֵכֶל שֶׁשְׁלַחְתָּ
אֵלַי כְּשֶׁהֵייתִי בִּיבְנָאֵל.

תְּהִלָּה לְאֵל, בְּעֵלְךָ הָיָה כָּאֵן בְּשַׁבַּת חֲנֻכָּה, וְאֲנִי מְקַנְוֶה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁמֵּהִיּוֹם יִשְׁמַע בְּקוֹלִי וַיֵּצֵא מִכָּל חוֹבוֹתָיו, וַיִּשְׁתַּנֶּה
לְטוֹבָה, כִּי בְּעֵצָם הוּא נִשְׁמָה טוֹבָה מְאֹד, בְּעַל חֶסֶד שְׂאִין דְּגַמְתּוּ,
רַק הוּא צָרִיךְ צְמֻצוּם וְכו'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵבוּרְכֶם, שֶׁכִּכֹּר יִתְרַחַב לָכֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנְיּוֹת.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שׂיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ב' טַבַּת, זֹאת חֲנֻכַּה ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ אֵל ... גִּרוּ יֶאֱיֵר רֹאשׁ
הַמוֹעֵצָה יִבְנֶאל.

שְׁמַחְתִּי מְאֹד לְשִׁמְעַ אֵיךְ שְׁאַתָּה מְתַפְקֵד בְּתוֹר רֹאשׁ הַמוֹעֵצָה,
יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּתְנַהֵג תָּמִיד בְּצִדְקָ וּבִישׁוּר, וְעַל-יְדֵי-
זֶה תִּצְלִיחַ.

עֲלִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חַי וְקַיִם לְנִצְחָה, וְתוֹרָתוֹ קַיִמַת
לְנִצְחָה, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל הֵם עִם גִּצְחָה, וְתוֹרַת יִשְׂרָאֵל הִיא תוֹרַת גִּצְחָה,
וּכְשֵׁם שְׂאֵי אָפֶשֶׁר לְבַטֵּל אֶת עִם יִשְׂרָאֵל, כִּףּ אֵי אָפֶשֶׁר לְבַטֵּל אֶת
תוֹרַת יִשְׂרָאֵל, וּכְשֵׁם שְׂאֵי אָפֶשֶׁר לְבַטֵּל אֶת תוֹרַת יִשְׂרָאֵל, כִּףּ אֵי
אָפֶשֶׁר לְבַטֵּל אֶת עִם יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן מִי שֶׁעוֹזֵר לְעַם יִשְׂרָאֵל וְלְתוֹרַת
יִשְׂרָאֵל, גַּם הוּא נִכְלָל בְּנִצְחָה. וּכְתִיב (שְׁמוּאֵל-א' טו): "וְגַם גִּצְחָה יִשְׂרָאֵל
לֹא יִשְׁקֶר", וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁעוֹזֵר לְתוֹרַת יִשְׂרָאֵל וְלְעַם
יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה גַם שְׁמוֹ הַטוֹב יִשְׁאָר לְנִצְחָה.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּלְוֶךְ בְּדֶרֶךְ הַצִּדְקָ וְהַיִּישׁוּר
וְתַעֲזֹר לָנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁמֶךְ יִשְׁאָר תָּמִיד מְפָאָר וּמְקַדָּשׁ, וַיִּזְכְּרוּ
אוֹתְךָ תָּמִיד.

הַמֶּאֱחָל לָךְ שְׁבַת שְׁלוֹם...

כּא שׂיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... תַּחֲיֶיהָ.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵי לְהַתְחַזֵּק, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שְׁתַּהַיֶּה לַיְדָה רְגִילָה
וְאֵל תִּפְחָדִי כָּלֵל.

הַרְגִילִי עֲצֻמָּךְ לִזְמַר שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים כָּל מָה שְׁאַתּוֹ זֹכֶרֶת
בְּעַל-פֶּה, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ מְאֹד, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁהַזְכָּרַת שְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים סִגְלָה לְשִׁדְד הַטֵּבֵעַ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲשֶׂה עִמָּךְ נִסִּים
נִגְלִים, רַק לֹא לְפָחַד כָּלֵל.

רְאֵי לְהַכְנִים צְדָקָה בְּקַפְת הַצְּדָקָה שְׁנַתַּתִּי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ, וְזֶה
יְהִיָּה בְּעִבּוּר פְּדִיּוֹן שְׁמִסְגָּל לְהַמְתַּקַּת הַדֵּינִים.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ מִמָּךְ רַק טוֹב...

כא שיט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסִדְר וַיִּגַּשׁ, ג' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשִׁמְר מְאֹד עַל כְּבוֹד אָב וְאִם, כִּי אֵין לְמַעַלָּה מִמְצוּה זֹה,
כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן ב'): חֲמוּרָה
שֶׁבְחָמוֹרוֹת — זֶה כְּבוֹד אָב וְאִם. וְלִכֵּן תִּזְהַר מְאֹד עַל מְצוֹת
כְּבוֹד אָב וְאִם.

אַתָּה תִּתְמִיד בְּתוֹרָה שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל אֵף אֶחָד,
וּלְבַסּוֹף אָבִיךָ יִרְאֶה שְׁבָרְסָלָב אֲמַתִּי (עַל-פִּי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו),
סִדְר דְּרָךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל), זֶה לֹא כָּל-כָּךְ נוֹרָא, וְתַהֲלָה לְאֵל,
אֵלוֹ שְׁמַתְנַהֲגִים כָּךְ, הֵם לֹא מְשַׁנְעִים וּמְטַרְפִּים כְּמוֹ שְׂיִצְא הַשֵּׁם רַע
וְכוֹ', אֲדַרְבָּה, מִי שְׂאִינוֹ לִזְמַד עַל-פִּי סִדְר־דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
הוּא הַמְשַׁנְעַ וְהַמְטַרְךָ, כִּי יִמְיֵנוּ כְּצַל עוֹבֵר (תְּהִלִּים קמד, ד).

הַהֲכָרַח לְקִצֹּר.

הַמְאַחַל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כא שכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְכֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּרַחֲמִים וַחֲסָדִים וְכוּ', וּמֵה שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ מֵבִין אֶת זֶה, וְאִדְרָבָה נִדְמָה לוֹ שֶׁמִּתְנַהֵגִים עִמּוֹ בְּמִדַּת הַדִּין וְכוּ', זֶהוּ מִפְּנֵי שֶׁקִּלְקַל אֶת כְּלֵי מַחוֹ עַל-יַדֵּי פְגָמֵי הַבְּרִית וְכוּ', כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו'), שֶׁמִּלְמַעְלָה לֹא יוֹצֵא רַק אֹר פְּשוּט, וְכִשְׁבָּא לְמַטָּה אַזִּי מְצַטִּיר כְּפֵי הָאָדָם. כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְרַשׁ אֲגָדָה) עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית ב, ז): "וַיִּיצֹר הַנְּי"ה אֱלֹקִים" לְשׁוֹן צִיר, הֵינּוּ הָאָדָם הוּא כְּמוֹ צִיר, נוֹתְנִים לוֹ אֶת הַנְּבִרְשׁוֹת וְכוּ', וְאֶת הַצְּבָעִים וְכוּ', וְאֶת הַבֶּד וְכוּ', וְהוּא צָרִיף לְצָבַע אֶת הַתְּמוּנָה, אִם אָדָם זָכָה לְשְׁלֵמוֹת הַמַּחֲזִין, עַל-יַדֵּי תִקּוּן הַבְּרִית, עַל-יַדֵּי-זֶה הוּא מְצִיר אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ חַיִּים נְעִימִים וּבְהִירִים וּמְתוּקִים וְכוּ', אִף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שֶׁעוֹבֵר וְכוּ', צְרוֹת וַיִּסּוּרִים וּמְרִירוֹת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הוּא תָּמִיד שֹׁמֵחַ וּמְקַבֵּל הַכֹּל בְּחִיּוּף וּבְקִלּוֹת וְכוּ', וְעוֹבֵר אֶת חַיֵּי הָעוֹלָם הָעוֹבֵר הֵזֶה בְּשְׁלוֹם. מֵה שֶׁאֵין כֵּן מִי שֶׁפָּגַם בְּכֵלֵי הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ, הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים, וְלוֹקַח הַכֹּל קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, וְכֹל הַחַיִּים הוֹלְכִים לוֹ בְּדִיוֹק הַהַפּוּף מִמֶּה שֶׁרְצָה וְרוּצָה וְכוּ', וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס, וְרַב עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וַיְמִי חָיָו הֵם מְאֹד מִמְרָמְרִים וְכוּ'.

זוֹ הַבְּחִירָה שְׁנוֹתְנִים לְאָדָם, שֶׁהוּא יְצִיר אֶת חַיֵּי יְמֵי הַבָּלוּ כְּפִי שֶׁהוּא רוּצָה, זֶה מְצִיר חַיִּים בְּהִירִים וּשְׂמֵחִים וְכוּ', וְזֶה מְצִיר חַיִּים חֲשׂוּכִים וְעֲצוּבִים וְכוּ', וְלִכֵּן הַבְּחִירָה בְּיַדֵּיךָ. וְזָכוֹר תִּזְכֹּר אֶת זֶה לְכָל יְמֵי חַיֵּיךָ וְכוּ', כִּי כָּל יוֹם וַיּוֹם מְשַׁתְּנֶה, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם יֵשׁ כָּל כִּף הַרְבֵּה שְׁנוּיִים וְכוּ', וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכָה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יַדֵּי שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁזֶה הַמִּפְתָּח שֶׁל חַיִּים מְאֲשָׁרִים, וְזֶה הַמִּפְתָּח

קבלנו מרבנו ו"ל, ומשיח צדקנו ימסר את זה לכל בר ישראל (צ"ן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'): עקר כלי זין של משיח זה תפלה, ובזה יכבש את כל העולם פלו, לתקן עולם במלכות שד"י, וכמו שאמר הנביא (ישעיה יא, ט): "כי מלאה הארץ דעה את הוי"ה" וגו', וכתיב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל כל העמים שפה ברוחה לקרא אל הוי"ה" וגו', הינו הוא יגלה גלוי אלקות כזה בכל העולם, עד שכלם יכירו אותו יתברך, וכלם ידברו עמו יתברך.

ואת השגה הזו אנחנו זוכים כבר עכשו על-ידי התקרבותנו אל רבנו ו"ל, ולכן עלינו להודות ולהלל ולשבח את הבורא יתברך שמו, על כל החסד חנם שעשה עמנו שזכינו להתנדע מרבנו ו"ל ולהתקרב אליו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

כא שכא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

פלא על גבי פלא שאמה שואל אותי שאלה כזו וכו', הלא ידוע שרבנו ו"ל הקפיד מאד מאד לא לשנות משקה המשכר. ואמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כו): על-ידי שכרות שוכחים את כל המצוות וכו'. וידוע אצלנו הקפידה על זה מאד מאד, עד שאנשי שלומנו אינם שותים שום משקה המשכר, כי אם יין לקדוש ולהבדלה, ומבאר בשלחן ערוך (יורה דעה שחיטה, סימן א', סעיף ח'): שכור שהגיע לשכרותו של לוט, הינו פשוטה וכו', עין שם; מה אתה חושב זו שכרותו של לוט? הפונה היא פשוט שאינו יודע מה קורה סביבו וכו', ומה קורה עמו וכו', ובכלל זה מי שלוקח סמים, אדם הזה הוא לא רק שוטה, אלא הוא מאבד עצמו לדעת, כי סמים

זֶהוּ רַעַל וְכוּ', אָדָם חוֹשֵׁב שִׁיבְרַח מֵהַמְצִיאוֹת וְכוּ', וְאִינוּ יוֹדְעֵי שֶׁהוּא שׁוֹרֵף בֵּין כָּף אֶת תְּאֵי הַמַּח שְׁלוֹ וְכוּ', וְכַמוֹ-כֵן כְּשֶׁאֶחָד מֵרִגְלֵי עֲצָמוֹ לְשִׁתּוֹת מִשְׁקָה הַמְשַׁכֵּר, הוּא מְטַמְטֵם אֶת מַחוֹ וְכוּ', וְאִינוּ מְסַגֵּל לְחֶשֶׁב יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וְלָכֵן שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מִשְׁתִּית מִשְׁקָה הַמְשַׁכֵּר, וְכֵן מִלְקַחַת סַמִּים, שְׂזָה פְּשׁוּט מְטַרְף שְׁמֵאֲבָד עֲצָמוֹ לְדַעַת. וְדַע לָךְ, כִּי אֶלְפוֹהוֹלִיסְט וְכֵן זֶה שְׁלוֹקֵחַ סַמִּים, רַחֲמָנָא לְצַלָן, זוֹהִי מַחְלָה גְרוּעָה כְּשֶׁאֵר מַחְלוֹת מְסַכְנוֹת וְכוּ'.

אַקוּהָ שְׁתַּכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבָבְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה...

כּא שׁכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְגִשׁ, ג' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַדְּבֵק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תִּצְוֵר בְּדַעְתְּךָ אֵיךְ שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, הַכֵּל לְכֹל זֶה אֱלֹקוֹת, וְהָאָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, אֵין עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, אָבֵל עַל זֶה צָרִיכִים לְקַדֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת הַדְּבוּר — לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, כִּי הַדְּבוּר מְכַנֵּס בְּלִבּוֹל וְלַחֲץ בְּמַח אָדָם, עַד שֶׁבֵּא לִיְדֵי נִפְיָה עַל-יְדֵי-זֶה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט); וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע פֶּרֶשׁ אֶת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קלא, ב): "אִם לֹא שְׁוִיתִי וְדוּמְמַתִּי", אִם לֹא אוֹחֲזִים בְּמַדְרֵגָה שְׁל (תְּהִלִּים טז, ח): "שְׁוִיתִי הַיּוֹי"ה לְנִגְדֵי תָמִיד", אֲזִי יִהְיֶה דוּמָם, הִינֵנו שְׁשִׁשְׁתָּק, וְהַעֲנִן הוּא עַל-פִּי מֵה שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ וי"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'), שֶׁהַצְּדִיקִים כָּל-כָּף דְּבָקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵפְלוֹ כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִם בְּנֵי אָדָם, הֵם מְדַבְּרִים אֲזוֹ עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הֵם

מלבישים תפלות ובקשות בתוך דבוריהם ושיחותיהם וכו', בני-אדם חושבים שמדברים אליהם וכו', אבל אז הם מדברים לפניו? תברך, ודבר זה הוא מדרגה עליונה עד מאד, שהם כל-כף דבקים בו? תברך, עד שלא רואים כלום, רק את אמתת מציאותו? תברך, ותמיד מדברים עמו? תברך, ואפלו כשבני-אדם מדברים עמם וכו', אז הם מדברים עמו? תברך, ולכן "אם לא שויתי" אם אתה לא אוחד במדרגה זו, אז "נדוממתי", שתק ואל תדבר, כי הדבור מבלבל את הדעת, ואינו זוכה להיות מישב בדעתו כלל, ולכן אשרי מי שזוכה להיות דבוק תמיד בו? תברך, וכן ממעט בדבור, כי זה תלוי בזה, מי שתמיד חושב רק ממנו? תברך, הוא ממעט בדבור, וסימן של איש כשר, שממעט מאד בדבור, ואינו מתחיל אף פעם לדבר עם אף אחד בעולם, רק כשמדברים אליו הוא עונה, אשרי מי שמדבק עצמו בו? תברך, ותמיד חושב רק ממנו? תברך, והוא ממעט בדבור, ואז תמיד יהיה בישוב הדעת אמת, אשרי לו!

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

כא שכג.

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי ה'קדש לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי, שעשית עמדי חסד חנם בשביל דמי הטלפון, תאמין לי, שבאמת היו כספי צדקה וכל הטלפון היה צדקה, כי לא הייתי בבית חדש ימים, ומה שעבר עלי שם וכו', רק אתה ויתר אנשי שלומנו יודעים וכו', וגדל הצרות והיסורין שסבלתי מביתי — רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו יודע. לכן בזה ששלמת לי את חשבון הטלפון מכספי צדקה, אשריך ואשרי חלקך, כי זה באמת היה צדקה וחסד עמדי.

מה אמר לך! השקעתי את כל החיים שלי בהפצת מעינות

הַחֲכֵמָה חוֹצָה, לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דְּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְאֵת גְּדֹל הַסֵּבֶל וְהִיסוּרִים שְׁאַנִּי סוּבֵל כָּל יְמֵי חַיֵּי, רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצֻמוֹ יוֹדֵעַ, וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל עֲכָשׁוּ, כְּשֶׁרְצִיתִי לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, דְּבָר כְּזֶה שְׁעוֹד לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, לֹא בְּחַנּוּם שְׁהַסֵּמ־ךְ-מ"ם בְּעֲצֻמוֹ עֵינָיו לְטַשׁ עָלַי וְשָׁנְיוֹ חֶרֶק לְהֵרֵס אוֹתִי, חֵס וְשְׁלוֹם, וּבִשְׁבִיל זֶה עוֹבֵר עָלַי מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאֵת גְּדֹל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ שְׂיֵשׁ לִי, זֶה אֵין לְתֹאֵר כָּלֵל, וְאֵין לְהַסְבִּיר אֶת זֶה, כִּי אָנִי סוּבֵל יְסוּרִים גְּשָׁמִיִּים בְּגוּפִי מְרַב עֲגָמַת נַפְשׁ, מְלַבֵּד בְּלְבוּלִים בְּרוּחָנִיּוֹת שְׂיֵשׁ לִי מִכָּל הַעֶסֶק שְׁנֹגְרִים, וְצָרִיכִים לְשָׂרֵשׁ אֶת הָרַע מִתּוֹכָנוּ, וְאֵנִי מְקוּהָ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאַזְכֶּה לְהַצְלִיחַ לְעֹבֵר עַל הַכֹּל, וְלְבָנוֹת עִיר בְּרִסְלָב עַל אַפּוֹ וְחַמְתּוֹ שֶׁל הַסֵּמ־ךְ-מ"ם וְגִנְדָא דִּילֵיהּ, וְלֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם דְּבָר.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! רַק חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר אֶת הַחֲסָדִים אֲשֶׁר קִבַּלְתָּ אֶצְלִי, וְגַם אָנִי לֹא אֲשַׁכַּח אֶת הַטּוֹבוֹת שֶׁקִּבַּלְתִּי מִמֶּךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

כּא שׂכד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, ג' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה וַיִּגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידִי הַיְקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֵךְ מְרַב הַטְּרָדוֹת וְהַצַּעַר וְהִיסוּרֵין שְׁעֵבְרוּ עָלַי כָּל הַשָּׁבוּעַ, לֹא יְכַלְתִּי לְכַתֵּב לָךְ, וְכֵן אָנִי מִתְנַצֵּל שְׁלֹא בְקִשְׁתִּי מִמֶּךָ רְשׁוּת, וְאַפְלוּ לֹא הוֹדַעְתִּי לָךְ, שְׁאַתָּה תִּהְיֶה הַמִּנְחָה שֶׁל הָאֶסְפָּה בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, וְעַמְךָ הַסְּלִיחָה.

כּוֹנֵנִתִּי הִיא, שְׁמֵהּ-שָׁבוּעַ תַּעֲשׂוּ מְלוּוֶה-מְלָכָה עַל שְׁעָה אַחַת, כִּי מְצוֹת מְלוּוֶה-מְלָכָה הִיא גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהַקְּדִישׁוֹ לְזֶה סִימָן

אָחד בַּשְּׁלַחַן עָרוּף, וְהוּא סִימֵן שׁ, וְאִם רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שְׁצַרִּיכִין לְקַיֵּם כָּל סְעִיף בַּשְּׁלַחַן עָרוּף, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה סִימֵן שְׁלֵם בַּשְּׁלַחַן עָרוּף. וְלִכְּן הַתְּכַלִּית הַיָּא, שְׁתַּתְּאֲסִפּוּ בְּיַחַד, וְתֹאכְלוּ בְּצוּתָא, וְתִשְׁרִיּוּ אֶת הַנְּגוּנִים שְׁלָנוּ שְׁשָׁרִים אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, וְאַחֲרֵי-כֵן תִּדְבַּר בְּרַבִּים, וְתוֹדִיעַ מַה צְרִיכִין לְתַקֵּן, וְתִדְבַּר אֶת דְּבוּרֵי דִיקָא, מַה שְׁשֻׁמְעָתָ אֲצִלִּי, וְהִקְוֵה הוּא, שְׁאֲצַלְנוּ הָעֶקֶר רַק תּוֹרָה וְתַפְלָה, אִין לָנוּ שׁוּם עֶסֶק עִם אַחֲרִים כָּלֵל, אִף מִחֲמַת שְׁסוּף כָּל סוּף אֲנַחְנוּ מְלַבְּשִׁים בְּזֵה הָעוֹלָם, סוּף כָּל סוּף יֵשׁ לְכָל אָחַד אִשָּׁה עִם יְלָדִים, צְרִיכִים לְהַלְבִּישׁ אֶת הַדְּבוּרִים בְּאִפְּן כְּזֵה, שְׁגַם הָאִשָּׁה תִּהְיֶה לָּהּ שְׂיָכוּת עִם בְּעָלָהּ, וְגַם הַיְלָדִים תִּהְיֶה לָּהֶם שְׂיָכוּת אֵלֵינוּ, כִּי סוּף כָּל סוּף הֵם הַיְלָדִים שְׁלָנוּ, וְזֵה חֵלֶק מִהַחֲנוּף, אֲבָל עָקֵר הַנְּקֻדָּה הוּא רַק תּוֹרָה וְתַפְלָה וְדְבָקוּת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוּ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! רַק מִחֲמַת שְׁאָנוּ רוֹצִים לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, עוֹבֵר עָלֵינוּ מַה שְׁעוֹבֵר, וְאִנִּי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂבִיחוֹת רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאָמַר "נִצְחָתִי וְאֲנֻצְחִי", גַּם אֲנַחְנוּ נִנְצַח לְבִסוּף.

רְאֵה לְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְדְבוּרֵי אַחֲדוּת.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שכה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְגַשׁ, ג' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד חִזְקָתִי בְּדַבְרֶיךָ, כִּי עוֹבְרָת עָלַי בְּעֵתִים הַלְלוּ מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת וְכוּ', שְׁלֵא עָבַר עָלַי מֵעוֹלָם וְכוּ', וְאִף שְׁכָבֵר סְבִלְתִּי בְּחַיִּים חַיּוּתִי סְבָל רַב וְנוֹרָא וְכוּ', אֲבָל סְבָל כְּזֵה שְׁסַבְּלָתִי הַשְּׁבוּעַ, רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

יודע, כי כמעט שהרסו לי את כל העבודה, שאני עובד ימים ושנים לבנות עיר על שם רבנו ז"ל, ממילא בהדפסה תמיד הייתי לבד, ואף פעם לא רציתי שתף, ועל אף שקראו אותי כמה פעמים לדין תורה, וברוך השם יצאתי המנצח וכו', ואחר-כך עשו לי כל מיני תרגילים לשבר אותי, וכמה פעמים הצליחו לשבר אותי, אבל לבסוף לא עלתה בידי, כי תהלה לאל, אני מפרסם ומגלה את דעת רבנו ז"ל בעולם במסירות נפש הכי גדולה, ואני לא צריך את אף אחד, אבל עכשו בענין יבנאל, זה מה שנוגע בצפור נפשי, ולכן אבקש מהקדוש-ברוך-הוא, שקבר אֶזְכָּה למנוחה, והקדוש-ברוך-הוא יזכני, שנוכל להדפיס את כל הספר "שפת-הנחל" על ה"לקוטי-מוהר"ן", ו"באורי-המדות" על "ספר-המדות", ו"נהרי אפרסמון" על ה"ספורי-מעשיות".

רק חזק מאד, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה לצאת מהחובות. כשאבוא לארץ ישראל, אשלם לך את כל הכסף של ... שמשאר חייב לך, כי לקחתי ממנו את כל הכסף.

אין אתה יכול לתאר ולשער איך הדבורים שכתבת לי פעלו אצלי לטובה, כי אני מאד מאד שבור מכל העסק שעובר.

המאחל לך שבת שלום...

כא שכו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשנ"ד.

שלום אל הרב ... נרו יאיר.

נא לדבר בשבת זו הרבה עם אנשי שלומנו דבורי אמונה והשגחה והתחזקות וכו', ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שגזקה לבנות קהלה יפה, העקר רק לחזק ולאמץ את נשמות ישראל בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות את אנשי שלומנו הזקרים, ותחזיקו עצמכם ביחד, ועל זה תרבה את הדבור.

אין אַתָּה יְכוּל לְשַׁעַר וּלְתַאֵר אֵיךְ שְׁפָל לְבִי מִתְפּוֹצֵץ מְרֵב צַעַר
מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלַיְנוּ, אֵיךְ תִּקְנֵתִי רַק לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיַעֲזֹר
לָנוּ לְעֵבֵר עַל הַכֹּל, וְכָל שׁוֹנְאֵינוּ יִפְלוּ.

הַמֵּאחַל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כא שכז.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגָּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אָמַר לָךְ! יֵשׁ סְפוּר בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, פְּעַם אַחַת יֵצֵא רַבֵּנוּ
ז"ל מִהַמְקוֹה עִם ר' חַיִּיקֵיל, וְעֵבֵר שָׁם אַחָד, וְחִרְף וּבָזָה אֶת רַבֵּנוּ
ז"ל, עָנָה וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: אֵיךְ בֵּין אֲזוּי עֲלָנָד, דָּאָס
קִיִּינְעֶר נְעֻמַּט זִיךְ גִּישְׁט אָן פֶּאָר מִיר (אָנִי כָּל-כֶּף בּוֹדֵד, שְׂאִין אֵיךְ
אַחָד עוֹזֵר לִי) וְכוּ'. מָה אָמַר לָךְ! גַּם אֶצְלֵי נְתֻקִּים דְּבַר כְּזָה, אָדָם
שְׁחָלַב מִמּוֹנֵי אֲלֵפֵי דוֹלָרִים, וְהִרְוִיחַ אֶצְלֵי מַעַל וּמַעֲבָר שְׂמַגִּיעַ לוֹ,
וְעַכְשָׁו מְנַבֵּל פִּיו, וְעוֹד מְלַמֵּד זְכוּת עַל הַסֵּמ"ך-מ"ם, שֶׁהוּא עֵצָם
הַטְּמָאָה, וְהַכְּשִׁיל אֶת הַרְבִּים בְּכַרִּיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית-דִּין וְכוּ' וְכוּ',
בְּזַבּוּ לִי עֲשׂוֹת אֲלֵפֵי דוֹלָרִים מִמָּשׁ בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא, עַל-יְדֵי
מִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם, וְכֵן פָּסַל לִי כָּל הַתְּכַנְיּוֹת שֶׁל בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ
הַגָּדוֹל, שֶׁהִשְׁקַעְתִּי יוֹתֵר מִעֲשָׂרִים וְחִמְשָׁה אֲלֵף דוֹלָר, וְהַכֹּל הִלָּךְ
לְטַמְּיוֹן וְכוּ', וּמִי מְדַבֵּר מִהַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דְּמִים שֶׁסְּבַלְתִּי
מִהַרְשָׁע הַזֶּה, שְׁלַכְלָךְ עָלַי בְּכָל הַעֲתוּנִים וְכוּ', הֵיִשׁ עַל זֶה מַחִילָה?!
וּלְבִסוּף ... מְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת וּמִסִּית וּמְדִיחַ נְגִדִי, אֵיךְ נוֹתְנִים לוֹ
לְהַכְנִס?

רְאֵה לְהִרְאוֹת אֶת מַכְתְּבִי זֶה לְ... וּלְהַרְבֵּב ... וּלְ... וּלְכָל אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, אֵין לִי מַלִּים מַה לוֹמַר לָכֶם, "אָדָם שְׂרַק הוֹלֵךְ עִם

אֲשֶׁר כּא שׁכח בְּנַחֵל רסא
הַסֵּמ"ך־מ"ם, אוּ מְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת, הוּא בְּעֶצְמוֹ חֵלֶק מֵהַסֵּמ"ך־מ"ם,
יִמַּח שְׁמוֹ".

תאמר ל... כְּשִׁיגְמַר הַמְשַׁפֵּט, שִׂיּוּדִיעַ לִי מַה קָרָה.

הַמְצַפָּה כְּבָר לְשִׁמְעַ בְּשׁוֹרוֹת מְשִׁמְחוֹת...

כּא שׁכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצֵאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנֶכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

לְצַעֲרֵי הָרַב, בְּיַבְנָאֵל יֵשׁ מִהַתּוֹשָׁבִים שָׁם, שֶׁהֵם מוֹמְרִים
לְהַכְעִיס, מְחַלְלִים שַׁבָּתוֹת לְהַכְעִיס, חוֹרְשִׁים וְזוֹרְעִים וְקוֹצְרִים
לְהַכְעִיס לָנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְאֶפְלוּ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים חָרְשׁוּ וְזָרְעוּ
לְהַכְעִיס לָנוּ וְכוּ'. וְלָכֵן אִמְרָתִי, כִּי יֵשׁ לָהֶם דִּין שֶׁל גּוֹיִים, וְלֹא
צָרִיכִים לְמַחֹת כָּלֵל, כְּמוֹ כְּשֶׁאָדָם גָּר בְּשִׁכּוּנַת גּוֹיִים, וְכִי יַעֲשֶׂה רַעַשׁ
וְצַעֲקוֹת עַל הַגּוֹיִים? הֲרַמְבַּ"ם (פָּרָק טוֹ מֵהַלְכוֹת שַׁבָּת, הַלְכָה טו) פּוֹסֵק
בְּפִירוּשׁ: מְחַלְלֵי שַׁבָּת בְּפִרְהוּסָה יֵשׁ לוֹ דִּין שֶׁל גּוֹי; וְכֵן הוּא בְּשִׁלְחַן
עֲרוּף (יִזְרָה דְּעַה שְׁחִיטָה, סִימָן ב', סְעִיף ה'): מוֹמֵר לְחַלְלֵי שַׁבָּת בְּפִרְהוּסָה
— דִּינוֹ כְּגוֹי וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְלָכֵן הוֹרִיתִי לְכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגְּרִים
בְּיַבְנָאֵל לְהַעֲלִים עֵינֵי מֵהֶם לְגַמְרֵי, כְּאֵלוֹ אֵינָם נִמְצָאִים כָּלֵל, כִּי יֵשׁ
לָהֶם דִּין כְּגוֹי, וְאִף שְׂזָה כּוֹאֵב וְכוּ', אִף מַה לַּעֲשׂוֹת, הֵם מְחַפְּשִׁים
שְׁנַתְגָּרָה עִמָּהֶם, וַיְבִיאוּ מִשְׁטָרָה, וַיַּעֲשׂוּ מַעֲצָרִים וְכוּ' וְכוּ', וּכְבָר
עָשׂוּ אֶת זֶה לֹא פְּעַם אַחַת וְכוּ', אֲבָל הַמְצִיאוֹת הֵיא כְּשֶׁרוֹאִים כָּלֵבִים
נוֹבְחִים וְכוּ', צָרִיכִים לָתֵת לָהֶם לְנִבְחָ, וְלֹא מִתְגָּרִים עִמָּהֶם, וְאִז
מִסְתַּלְקִים, כְּמוֹ־כֵן אֵלוֹ הַרְשָׁעִים הַמוֹמְרִים לְהַכְעִיס וְכוּ', עָלֵינוּ
לְשַׁתֵּק וְלָדֵם וְכוּ', עַל הַבְּזִיווֹת וְהַרְשָׁעוֹת שְׁעוֹשִׂים לָנוּ, וּלְבַסּוּף

יָפְלוּ, וַיִּתְהַפֵּף הַגִּלְגָּל עֲלֵיהֶם וְכוּ', יָרְאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׂמַח לִבְנוֹ, וַתִּגַּל
בְּפִשְׁנוּ בִישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כַּא שְׁכַט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שָׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּמָה שֶׁפְּתַבְּתָּ וְכוּ', דַּע לָךְ, אֲשֶׁר כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה צְרִיכִים לְקַיֵּם
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וַיְכַמּוּ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִיחָה, סִימָן
'א): כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, בְּדוּעַ שְׁלִבּוֹ שָׁלוֹם עִם אֱלֹקָיו.

סֵפֶר לִי יְהוּדִי, שֶׁשָּׁמַע מֵאֲבִיו שֶׁהִיָּה בְּעִיר רֵאצְפָּאֲרֵט, שֶׁגָּר שָׁם
אֶז הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׁשַׁכָּר דָּב מִבְּעַלְזָא זי"ע, וְהֵנָּה נֶעְמַד אִישׁ עַל
הַסְּפָסֵל, וְהִכְרִיז: מִי אֵבֶד חַגּוֹרָה (גְּאֲרֵטֵל), וְקָם אָדָם וְהִגְבִּיֵה יָדוֹ,
וְאָמַר שֶׁהוּא אֵבֶד, וְרוּצָה הָאָדָם שֶׁמִּצָּא אֶת זֶה לְזֹרֵק אֵלָיו, וְהִקְפִּיד
הַצְּדִיק עָלָיו מְאֹד, וְאָמַר: מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל הַשַּׁבַּת אֲבִדָה אֶתָּה נֶעְמַד
עַל סְפָסֵל, וְרוּצָה לְזֹרֵק אֶת זֶה, כְּאֵלוֹ זֶה מִשְׁחָק יְלָדִים, הֲלֹא זֶה מִצְוָה
נְדִיבָה, מִצְוֹת עֲשֵׂה, לוֹבְשִׁים קָדָם חַגּוֹרָה, וְאוֹמְרִים: "לִשְׁם יְחִוֵּד
קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וַיִּשְׁכַּיְנֵתִיה" וְכוּ', וְאַחַר מַחְזִירִים, רוֹאִים מִזֶּה, אִיךָ
צְרִיכִים לְגַשֵּׁת אֵל מִצְוָה וְכוּ'.

וְלִכֵּן מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה הֵן מִצְוָה דְּאוֹרֵיתָא וְהֵן מִצְוָה דְּרַבְּנָן,
צְרִיכִים לְקַיֵּם בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה, וְזֶה יוֹעִיל לְנִשְׁמָתְךָ.

וְכֵן הוּא בְּעֵינֵי הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת: שְׁחִרִית, מְנַחָה, עֶרְבִית, שֶׁתִּקְנוּ
לְנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, צְרִיכִים לְהַתְעַטֵּף וְכוּ', וְלִהְיוֹת לְכָל בְּדַרְךָ אֶרֶץ
גְּדוּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא של.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן א'), שֵׁשׁ שָׁלֹשׁ תַּאֲוֹת שְׂמֵאָבְדִים אֶת הַיְרָאָה: תַּאֲוֹת גְּאוּף, תַּאֲוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְתַאֲוֹת קְמוּז, וְצָרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שִׁיְהִיָּה נָקִי מִהַשְּׁלֹשׁ תַּאֲוֹת הָאֵלוֹ, וּכְשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל זֹכָה לְנִקּוֹת עֲצֻמוֹ מִהַשְּׁלֹשׁ תַּאֲוֹת הָאֵלוֹ, אִזּוֹ זֹכָה לְאַחֵז בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד, הֵינּוּ שְׂנֹכְלֵל בְּשָׂרֵשִׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נֵרוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד מְאֹד אָנִי שֹׂמֵחַ, שֶׁלְקַחְתָּ עַל עֲצֻמְךָ לְדַרְשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה, וְתַמִּיד רָאִה לְדַבֵּר מִהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא פְתוּחַ, וְזֶה הָיָה הַרְצוֹן שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל — לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּדֵי שִׁיּוּכְלוּ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב); וּבְאַמַּת אִם הָאָדָם הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹמֵד עָלָיו בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְדַאי הָיָה מִתְּפַלֵּל בְּכוֹנֵה וְכוּ', עֵין שָׁם; וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁצָּרִיכִים לְהַרְבּוֹת שְׂכָנִים בְּבֵית הַתְּפִלָּה, וְלִכְן בְּכָל פַּעַם שְׂדוּרֵשִׁים בְּרַבִּים,

צָרִיכִים לְעוֹרֵר עַל תְּפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁזֶה דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְזוֹ זְכוּת הַרְבִּים, וְגוֹרֵם שְׁעֲשׂוּעִים וְצְרוּפִים חֲדָשִׁים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְשָׁמַעְתִּי מִמַּגִּיד, שֶׁשָּׁמַע מִהַמַּגִּיד רַבִּי שְׁלוֹם שְׁוֹאֲדְרוֹן [ז"ל] שֶׁהוּא שָׁמַע מִמַּגִּידִים אַחֲרָיִם, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם קִבְלָה מִדּוֹר דּוֹר מִמַּגִּיד לְמַגִּיד, אִם מַגִּיד הַכִּין לְעֲצֻמוֹ דְרָשָׁה, וּפְתָאֵם בְּאִמְצַע הַדְרָשָׁה שְׁנָה אֶת כָּל מַה שֶׁרָצָה לְדַבֵּר, סִימָן זֶה מִן הַשָּׁמַיִם, שֶׁהוּא צָרִיף לְהַשְׁמִיעַ לְהָאָדָם דִּיקָא אֵלּוֹ הַדְּבוּרִים, וְלִכְּן אֵין לָךְ לְהִצְטַעַר בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֹּן, שֶׁרָצִיתָ לְדַרֵּשׁ מַה שֶׁהִכְנַתָּ, וְלִבְסוּף יֵצְאוּ דְבוּרִים אַחֲרָיִם, דַּע שְׁזֶה מִן הַשָּׁמַיִם, כִּי יֵשׁ שָׁם אַנְשִׁים, שֶׁהֵיוּ צָרִיכִים לְשָׁמַע אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שלב.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַק חֲזַק בְּאִמּוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֶה הָעֵקֶר שֶׁבְּכָל הָעֵקָרִים. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אִמּוּנָה זֶה דְּבָר קָטָן, אָבֵל אֲצֵלִי הָעֵקֶר זֶה אִמּוּנָה. וְעֵקֶר הָאִמּוּנָה הִיא בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת פְּלֵל.

כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל קָם בְּבִקְרָה, וְאוֹמַר "מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיִם, שֶׁהַחֲזוּרָה בִּי נִשְׁמַתִּי בְּחִמְלָה רַבָּה אִמּוּנָתְךָ", כְּכֹר צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ "רַבָּה אִמּוּנָתְךָ", שֶׁתְּהִיָּה הַרַבָּה אִמּוּנָה, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין בְּלַעֲדוֹ נִמְצָא, וְלִהְתַּחֲזֹק בִּיתֵר שְׁאֵת וּבִיתֵר עַז, וְלִזְכֹּר אֶת רַחֲמֵנוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עֲלֵינוּ, וְהָעֵקֶר לְהֵבִין וְלְהַשְׁכִּיל, שֶׁיֵּשׁ הַמוֹן דְּבָרִים שֶׁאֵנְחָנוּ לֹא יוֹדְעִים, וְאֵינְנוּ מְבִינִים וְכוּ', רַק לְהַשְׁלִיף עֲצָמָנוּ אֵלּוֹ

אֲשֶׁר כּא שֶׁלֵג בְּנַחֵל רִסָּה

יִתְבָּרֵךְ. וּכְבֹר לְהִתְחִיל לְבַקֵּשׁ עַל נַפְשֵׁנוּ עַל כָּל הַיּוֹם, שְׂיִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל רָע, וְיִצִּילֵנוּ מִכָּל שָׁטָן וּפְגַע רָע, וּמִכָּל מִינֵי מִשְׁחִיתִים וּמִכָּל מִינֵי פְרַעֲנִיּוֹת, וּמִכָּל מִינֵי מִזִּיקִים וְשׁוֹנְאִים, וְכֵן לְבַקֵּשׁ עַל כָּלל יִשְׂרָאֵל.

וְכֹךָ עָשָׂה הַרְבֵּי רַבֵּי זֹשָׁא מְאַנִּיפְאֵלִי זִי"ע בְּכָל פַּעַם שֶׁקָּם מִשְׁנָתוֹ, כְּבֹר הַתְּפִלָּל עַל כָּלל יִשְׂרָאֵל, שְׂיִשְׁמְרֵם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּל רָע וּמִמִּזִּיקִים וְכוּ', וְשֵׁלָא יִשְׁלִטוּ עֲלֵיהֶם אַמּוֹת הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', וְהַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ עַל כָּלל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל מִינֵי תַּפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת, וְזֶה מֵעַקְרֵי אֱהָבַת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁרִי שְׂיֵאָחֵז בָּזֶה!

וּמִסְפָּרִים עַל הַרְבֵּי הַקְּדוֹשׁ רַבֵּי אֶהְרֵן מְבַעֲלֵזָא זִי"ע, לְפָנַי שֶׁהֲלֹךְ לִישׁן בְּלִילָה, הִיָּה עוֹמֵד עַל יַד הַמְּזוּזָה, וְהִיָּה אוֹמֵר: לִילָה טוֹב יְהוּדִים בְּכָל הָעוֹלָם, לִילָה טוֹב יְהוּדִים שְׂבָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, לִילָה טוֹב יְהוּדִים שְׂבִירוּשָׁלַיִם, וְעַמֵּד כֶּף עַל יַד הַמְּזוּזָה, וְהִיוּ שְׂפִתוֹתָיו נְעוֹת בַּתְּפִלָּה (וְלֹא שָׁמְעוּ מֵהָ הוּא מִתְּפִלָּל).

רוֹאִים מִכָּל זֶה, אֵיךְ צְדִיקִים תָּמִיד מְסֻרוּ נַפְשָׁם בְּעַבּוּר כָּלל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהַתְּפִלָּלוּ בְּעַדָם, אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים וְאֲשֶׁרִי הַבְּקִיָּהם!
וַיֵּשׁ לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה, אֵךְ לְקַצֵּר אֲנִי צָרִיךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שֶׁלֵג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצֵאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר וַיַּגֵּשׁ, ד' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת מְנִיעָה, אָסוּר לַעֲשׂוֹת בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן רַק לְצַרְךָ עֲצָבִים וְכוּ', אֲבָל בְּשִׁבִיל חֲשָׁבוֹנוֹת שֶׁל פְּרִנְסָה אוֹ פְּדוּמָה, אֵין שׁוּם הֶתֶר, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁזֵן וּמְפָרְנֵס חֲמִשָּׁה יְלָדִים — יְפָרְנֵס עֲשָׂרָה יְלָדִים וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן מְנִיעָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת רַק כְּשִׁמְרָגִישִׁים

שְׁעֵצָבִים חֲלָשִׁים, וְחַס וְשְׁלוֹם, יְכוּל לְקָרוֹת מְשֵׁהוּ וְכוּ'. וּבִאֲמַת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן כֹּחַ, וְיִצְרִיכִים רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִקְחַת
כָּל דְּבָר בְּקִלּוֹת וְכוּ', וְלֹא כָּל-כֶּף בְּרִצְיָנוֹת וְכוּ', כִּי הַחַיִּים מִמִּילָא
עוֹבְרִים, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאֵן וְעוֹד מְעַט גִּצָּא מִכָּאֵן, וְלִמָּה לָנוּ לְהַכְנִיס
כְּנוּ פְחָדִים שֶׁל הֶבֶל, עֲלִינוּ רַק לְמָסַר עֲצָמָנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוֹת
בְּשִׂמְחָה, וְלִשְׂמַח אֶת כָּל הַבַּיִת.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שלד.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מָאד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הָאֱהָבָה שֶׁיֵּשׁ לִי אֵלֶיךָ,
וְכֵן גְּדֹל הַעֲרֵכָה שֶׁאֲנִי מְעִרִיךְ אוֹתְךָ, שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, קִבְּלַת אֶת דְּבָרֵי,
אֵף שְׁכּוֹאֵב לִי מָאד מָאד, שֶׁהַצְּרִכְתִּי לְבוֹא לִיְדֵי כֶּף, וְלִהְעֲנִישׁ אוֹתְךָ,
עִם כָּל זֹאת כָּאֵב לִי מָאד מָאד, כִּי מִמְּנִי אֵף אֶחָד לֹא הוֹצִיא דְּמַעוֹת,
וְעַל-כֵּן הֶעֱנַשְׁתִּי עַל חֲדָשׁ אֶחָד, אֲבָל בְּאֲמַת אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁכָּל רְצוֹנְךָ
וְכִסּוּפְךָ הוּא רַק תּוֹרָה וְתַפְלָה וְעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל אֲנִי מְצַטְעֵר
מָאד, שֶׁאַתָּה מִתְחַבֵּר עִם אֵיזָה רִיק וּפְחוּז, שֶׁהוּא הוּא גֵּרָם לָךְ אֶת
כָּל הַצְּרוֹת, וְהוּא ... שְׁמַחֲלֵל שְׁבַת וְכוּ' וְכוּ', וּמְרַחֵק אוֹתְךָ מִעִבּוּדַת
הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְעוֹב אֹתוֹ, וְאֲדַרְבֶּה בְּזֶה שְׁצִיפָה אוֹתִי לֹא
לְבוֹא לְחֲדָשׁ, גִּרְמַת לִי מִצַּד אֶחָד נַחַת רוּחַ גְּדוֹל, כִּי אֲנִי רוֹאֶה
שֶׁאַתָּה אִישׁ רְצִינִי.

רְאֵה לְהִתְזַיֵּק מְעַמָּד, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזוֹר לָךְ, שְׁיִהְיֶה לָךְ
יְלָדִים טוֹבִים, כִּי גַם בְּנֶךְ ... גֵּרוּ יְאִיר, מָאד מָאד מְצַטְעֵר לְמָה אַתָּה
מִתְחַבֵּר עִם הַבְּרִנָּשׁ הַזֶּה, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּטֵל וְכוּ', אֵינּוּ לוֹמֵד וְאֵינּוּ
מִתְפַּלֵּל וְכוּ' וְכוּ', וְאֵינּוּ עוֹבֵד כָּלֵל וְכוּ' וְכוּ', רַק מְסִתּוֹכֵב בְּבִטְלָה.

וּחְכְּמִינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (כתבות נט.): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לְיַדֵּי שְׁעָמוּם וְלְיַדֵּי זְמָה, וְזֶה נִתְקַיֵּם אֲצִלּוֹ. וְעַל-כֵּן מָה לָךְ לְהִתְחַבֵּר עִם אָדָם כְּזֶה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ, וּתְבַשֵּׂר לִי תָמִיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנֶכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! רַק חֻזַּק וְאַמִּץ, וְאַל תִּתֵּן שְׁהֶסְמֶ"ךָ-מ"ם יִפִּיל אוֹתְךָ בַּחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, כִּי חָבֵל מְאֹד שֶׁתִּשְׁרָה בְּמַרְהָ שְׁחוּרָה וּבְעֶצְבוֹת וְכוּ'.

רַבְּנוּ ז"ל לְמַד אוֹתָנוּ דְּרַךְ אֵיךְ הָאָדָם צָרִיךְ לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְתַמִּיד יִמְצָא בְּעֲצָמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת מְנַקֶּדֶת יְהוּדוּתוֹ. וְתִהְיֶה לְאֵל, כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל מְלֵא מַצּוּוֹת, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת וְלְדוֹן אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפּב), וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא יָכוֹל לְדַבֵּר וּלְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוּ מְטַעֶה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם. ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחְמָן טוֹלְטְשִׁינְעֶר ז"ל אָמַר: הִפָּה שֶׁל הָאָדָם הוּא כְּמוֹ תַּחְנַת קֶמַח, שְׁטוּחָנִים שֶׁם אֶת הַחֲטִיִּם, כָּל זְמַן שְׁטוּחָנִים, אֲזִי יוֹצֵא קֶמַח סֵלֶת וְכוּ', וּכְשֶׁמֶפְסִיק לְטַחֵן, אֲזִי אֵינוּ מוֹצֵיא קֶמַח סֵלֶת וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי זוֹכֵה לְמַחִין נְקִיִּים וְכוּ'. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְדַּכֵּךְ מֵחוּ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, עַד שֶׁיִּזְכָּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּזְכָּה לְיִחַד

יְחֻדִים קְדוּשִׁים לְרֵאוֹת אֶת שְׁמוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים לְפָנַי מְרָאָה עֵינָיו, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

מָה אָמַר לָךְ! הַחַיִּים כָּל-כָּף קִצְרִים, וְחָבַל שִׁיעֲבֵרוּ לְאָדָם הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת הַמְתוּקִים בְּהֶבֶל וְרִיק, וּמִכָּל שֶׁכֶן בְּשִׁטּוֹת, כִּי אֵין אֲבֵדָה בְּאֲבֵדַת הַזְּמַן, הַכֹּל יְכוּלִים לְקַנּוֹת עִם כֶּסֶף, חוּץ מִזְמַן, כִּיזוֹ שֶׁעֵבֵר הַזְּמַן, שׁוֹב לֹא יִחְזֹר אֵלַיךָ כָּלֵל, וְאֵין עוֹד דְּבַר שֶׁמְקַבְּלִים בְּחַנּוּם כְּמוֹ זְמַן, וְאֵין דְּבַר שֶׁמֵּאֲבָדִים בְּחַנּוּם כְּמוֹ הַזְּמַן, וְאֵף אֶחָד אֵינוֹ שֶׁם לֵב עַל אֲבֵדַת הַזְּמַן. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמֵּנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, וּבִפְרָט בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֹו, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר זֹהֵי הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שֶׁאֵין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי בְּזֵה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא גּוֹרֵם אֲזַי כָּל הַיְחֻדִים הָעֵלְיוֹנִים וְכוּ', כִּי יְחֻד הַהוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא בְּמַחְשָׁבָה, זֶהוּ דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁמִּחְשַׁבְתּוֹ רַק חוֹשֶׁבֶת מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, זֶהוּ דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁמֵּיחַד וּמִצָּרֶף שְׁמוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים וּמְקַיִם (תְּהִלִּים טו, ח): "שְׁוִיתִי הַהוֹי"ה לְנִגְדֵי תְּמִיד", זֹהֵי מְדַרְגָּה עֵלְיוֹנָה מְאֹד, אֲבָל אָדָם שֶׁכָּבַר נִפְל וְנִכְשַׁל וְכוּ' וְכוּ', בְּמִקּוֹם שֶׁנִּפְל וּבִמָּה שֶׁנִּכְשַׁל וְכוּ' וְכוּ', וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ מִתְיַאֵשׁ, רַק בָּא וּבֹכָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִפְּרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ וְצִעְרוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְרוּחַם עָלַי, וְהַצִּילֵנִי כִּי אֲנִי נִטְבָּע בְּטַמְאָה, אֲנִי הַצִּילֵנִי וְהוֹצִיאֵנִי, וְאַזְכֵּה לְחֹזֵר אֵלַיךָ, וְלֵהַכֵּלֵל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכִכָּה הוּא מְרַבֵּה בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְשׁוֹפֵף דְּמַעוֹת כְּמִים וְכוּ', אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל מָה אֱלוֹ הַדְּבוּרִים עוֹשִׂים לְמַעֲלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ'. וְזוֹ שְׁלֵמוֹת הַיְחֻדִים וְהַצְּרוּפִים לְעַבְדָּא וּלְמַעֲשֵׂה, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיֵּאֱחֹז בְּזֵה. וְדְבַר זֶה קִבְּלָנוּ מִרְבֵּנוֹ ז"ל, וּמִשִּׁיחַ צְדָקָנוּ יְכַנִּים אֶת זֶה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא שלו.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ, שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה זֶה רַק אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהַכֹּל מִשְׁגָּח
בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד, דְּבַר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינּוּ נִעְשֶׂה
מִעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחַת הַמְאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, אֲפִלּוֹ שְׂכָנִים שְׁגָרִים זֶה עַל
יַד זֶה וְכוּ', וְאֲפִלּוֹ שְׁנֵי אֲנָשִׁים שְׁפוּגָשִׁים זֶה אֶת זֶה, הַכֹּל מִשְׁגָּח
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְצָרִיכִים לְנִצֵּל אֶת זֶה, עַל-יְדֵי שְׁמִדְבָרִים וּמְעוֹרָרִים אֶת
הַזּוּלַת בְּאַמוּנָה הַקְדוּשָׁה, לְהַחֲדִיר בּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר
אֵין עוֹד מַעֲלָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה.

וְלִכֵּן זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד וְתִקּוֹן נִפְלֵא לְנִשְׁמָה — לְהַפִּיץ
אֶת הַחֻבְרוֹת וְהַקּוֹנְטְרַסִים שְׁזַכְנֵי הַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא לְחַבֵּר, אֲשֶׁר הֵם
תְּמַצִּית דְּבָרֵי רַבְּנֵי ז"ל וּמוֹהֲרֵינֵי ז"ל בְּשִׁפְהַ בְּרוּךְ וְקָלָה עַד מְאֹד,
וּכְבֹּר קָרְבוֹ אֲלֵפִים וְכוּ' אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְנִתְקַרְבוּ עַל יָדָם אֶל דַּעַת רַבְּנֵי
ז"ל, וְהַיּוֹם יֵשׁ כְּבֹר מְנַהֲגִים... שְׁחִזְרוּ בַתְּשׁוּבָה עַל-יְדֵי הַקּוֹנְטְרַסִים
הָאֵלוֹ [וְנִכְמוּבֵן מִכְחִישִׁים אֶת זֶה, כִּי הָרִי לֹא מִתְאִים לְסִפּוֹר מְאִיזָה
בוֹר שְׁתוּ...], וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹסֵק לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרַסִים
וְהַחֻבְרוֹת בְּקָרֵב גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַחֲדִיר בְּכֻלָּם אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה.

וְדַע לָךְ, כִּי לְהַכְנִים בְּשָׁנֵי אֲמוּנָה, זֶה הַדְּבַר הַכִּי גְבוּהָ בְּעוֹלָם,
וְזֶהוּ בְּכֻלָּל אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל אֲמַתִּית, אֲשֶׁרִי שְׁיֵאֲחִז בְּזֶה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ תְּמִיד...

כא שלז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

שָׁמַר מְאֹד מְאֹד עַל עֵינַיִךְ, כִּי כָּל הַצָּרוֹת שְׁבָאוֹת עַל הָאָדָם הֵן רַק מִחֲמַת פָּגַם הָעֵינַיִם, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲרִין מֵה):
 אֵין יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט, אֲלָא בְּמָה שְׁעֵינַיִו רֹאוֹת; כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵר עַל עֵינָיו, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל גַּשְׁמִי, אָזִי הוּא רִיק וְנִקִּי מִהֶהוּרִים רְעִים וְכוּ', וְזֶה מְצִילוֹ מֵעֲבֻרוֹת וְחַטָּאִים, כִּי (יְרוּשָׁלַיִם בְּרִכּוֹת ט): לֵיבָא וְעֵינָא תְּרִי סְרוּסוּרִים לְעִבְרָה. הָעֵינַן רוֹאֶה וְהַלֵּב חוֹמֵד וְכִלִּי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִים וְכוּ'. וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שְׁשׁוֹמֵר עַל עֵינָיו! וְצַדִּיקִים פָּרְשׁוּ אֶת הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית לח, כא): "אֵיִה הַקְּדוּשָׁה בְּעֵינַיִם", אֵיךְ יְכוּלִים לְבַדֵּק בְּעֵצְמוֹ אִם כָּבֵר זָכָה לְקְדוּשָׁה? זֶה עַל-יַדֵּי הָעֵינַיִם, אִם זֹכָה לְשָׁמֵר עַל עֵינָיו. כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ עַל גְּדֻלַּת הָעֵינַיִם, וּפְתַח אֶת סִפְרוֹ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'): אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁכֵל שְׁבָכֵל דְּבָר, הֵינּוּ עַל הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת הַמְּחַיֶּה אֶת זֶה הַדְּבָר, וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנד): הָעֵינַיִם רֹאוֹת תָּמִיד דְּבָרִים גְּדוּלִים, אֵךְ מִחֲמַת הַמְּהִירוֹת וְכוּ', אֵינוֹ תּוֹפֵס מֵהוּא רוֹאֶה וְכוּ', וְזוֹהִי מַעֲלַת גְּדוּלֵי מוּבְחָרֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁהֵם כָּל-כֶּף דְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁאֵינָם רוֹאִים מְשׁוּם דְּבָר רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִמִּילָא רוֹאִים דְּבָרִים נִפְלְאִים מֵהַשְׁקוּרָה בְּעוֹלָם, וְאַחֲרֵים אֵינָם רוֹאִים, אֲשַׁרִיהֶם וְאֲשַׁרִי דְּבַקִּיהֶם, אֲשַׁרִי מִי שְׁמַחְבֵּר עֵצְמוֹ אֶל צַדִּיקִים כְּאֵלוֹ, וְתַהֲלָה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ גַּם בְּדוֹר הַזֶּה צַדִּיקִים שְׁזָכוּ לְזֶה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שׁלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעֵר לְמָה הַצָּרָךְ ... לְהַכְנִיס חֲזָרָה, הָאָדָם הַזֶּה
הוּא חֲצוּף וְעֵז פָּנִים, וְאִפְלוּ הַבְּקָשָׁת מְחִילָה שְׁלוֹ הֵיְתָה בְּדָרְךְ עֲזוּת.
וְלִכֵּן צְרִיכִים לְסַלֵּק אוֹתוֹ מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ חֵד מִשְׁמַעֲיִת, וְכֵן אֵת ...
הוּא מְעַגֵּן אֵת אִשְׁתּוֹ כְּבָר יוֹתֵר מִשָּׁנָה, אֲסוּר לְהַנִּיחַ דְּבָר כְּזֶה, אוֹ
שְׂיַעֲשֶׂה שְׁלוֹם אוֹ שְׂיִתֵּן לָהּ גֵּט, וּמִכָּל שְׂכָן וְכֹל שְׂכָן שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ
מוֹדָה שֶׁהוּא עוֹבֵר עֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת בְּפָגַם הַבְּרִית... וְאִם לֹא נִבְעֵר אֵת
הַנִּגְעַ צְרַעַת הַזֶּה מִמְּחֻנְנוּ, מִי יוֹדֵעַ מָה יִקְרָה לָנוּ.

לְדַעֲתִי, אִם אַתָּה צְרִיף פּוֹעֵל, תִּקַּח אֵת ... וְהוּא יַעֲזֹר לָךְ הַרְבֵּה,
הוּא צְרִיף רַק לְאֹכֵל, וְאִם יִהְיֶה לוֹ הֵיכָן לְאֹכֵל, הוּא יַעֲזֹר לָךְ בְּכֹל
מָה שְׂאַתָּה רַק צְרִיף.

אֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת עֲכָשׁוּ טַפּוּל שְׂרֵשׁ בְּקַהֲלָתְנוּ, וְלִהְשִׁתְּדֵל
שְׂיִהְיֶה הַמָּקוֹם הַזֶּה מְקוֹם תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְנִהְיֶה מְרַחֲקִים מִכָּל מִינֵי
בְּעֲלֵי מַחֲלָקָת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ דְּרַכְנוּ תְּמִיד.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שׁלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֵת מַכְתָּבְךָ, וְאִין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל

הַחֶסֶד שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי עַל כָּל הַדְּרָךְ. מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אֲנִי שָׁבוּר כְּחֶרֶס הַנְּשֻׁבָר מְכַל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עָלֵינוּ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, אָבֵל עִם כָּל זֹאת אֲנִי רוֹאֶה יְשׁוּעוֹת וְחֻסְדִּים גְּמוּרִים, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ, בְּכַחֲנִית "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי" (תהלים ד, ב), כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן קצה), שְׁגַם בְּתוֹךְ הַצְּרוֹת צְרִיכִים לְמַצֵּא הִרְחַבּוֹת, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לִילֵךְ עִם הַתּוֹרָה הַזֹּאת תָּמִיד לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמָנוּ, אִיךְ שֶׁבְּתוֹךְ תִּקְוַת הַצְּרוֹת, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵב לָנוּ.

פֶּה תִקְבֵּל לָנוּ מִכְּתָב כְּלָלִי לְתוֹתוֹ עַל לוּחַ הַמּוֹדְעוֹת, וְכֵן עוֹד מִכְּתָב אֲזֶהְרָה חֲמוּרָה, שְׁאִינִי רוֹצֶה בְּשׁוּם פְּנִים שְׁשֹׁנֵי אֵלּוּ יִסְתַּכְּבוּ בֵּין אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמָנוּ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְטַהֵר אֶת הָאַרְבַּע אַמּוֹת שְׁלֵנוּ, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְדַאֵג עַל יְלָדֵינוּ.

רְאֵה לְדַבֵּר עִם אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמָנוּ, וְתַחֲזֶקֶם וְתִאֲמָצֵם, וְאִז טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תִּמְסֹר אֶת הַמִּכְתָּב שֶׁל ... אֵל ... שֶׁהוּא יִמְסֹר לוֹ אֶת זֶה, וְכֵן תִּמְסֹר אֶת הַמִּכְתָּב שֶׁל ... אֵלָיו, וְכֵן הַעֲתֵק לְ... וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּבֹר וְנִנְקָה אֶת מְקוֹמָנוּ מְכַל אֵלּוּ רִיקִים וּפּוֹחֲזִים, כְּמָה תּוֹלְעִים מִחֲבָלֵי כְרָמִים, אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים לְסַבֵּל מֵהֶם.

כּא שׁמ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמְּךָ, שְׁאַתָּה רוֹצֶה לְהִתְקַרֵּב אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-פִּי דְרָךְ רַבֵּנוּ

ו"ל, יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּזְכֶּה בְּאַמַּת לַהֲיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּאַמַּת יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הַכֹּל, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאֵן וְעוֹד מְעַט נִצְטַרֵּךְ לְצִאֵת מִכְּאֵן. וְעַקֵּר הַתְּכֵלִית בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק לַהֲיוֹת דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִקְיָם אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְצַלִּיחִים. וְלִכֵּן רָאָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִקְבַּע לְעֲצֻמָּךְ מְקוֹם מִיְחָד, מְקוֹם פְּנוּי, שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִפְרָשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ, וְכֹל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ תָּמִיד.

נָא וְנָא רָאָה לַהֲיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִשְׂמַח אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכֹל מִיְנֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזוֹב אוֹתְךָ, וְתַצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שְׁמַא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּיִבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַזֵּה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע אֵיךְ שֶׁהִתְאַסְפַּתֶּם בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְאַכְלַתֶּם יַחַד סְעֻדַת מְלוּגָה מְלֵכָה, וְשִׁרְתֶּם אֶת הַזְּמִירוֹת שְׁלָנוּ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה, וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל, שִׁישְׁבַתֶּם בְּצוּתָא וְדַבְּרַתֶּם וְטַכְסַתֶּם עֲצוֹת אֵיךְ לְשַׁפֵּר אֶת קְהַלְתֵּנוּ, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה הוּא הַכֶּרֶחַ גְּדוֹל עֲכָשׁוּ, מִמָּשׁ צוֹ הַשְּׁעָה, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְנִקּוֹת פֶּעַם וּלְתַמִּיד אֶת הַזָּבֵל וְכוּ' וְכוּ' מִבִּינֵנוּ, כִּי בְּשִׁבִיל שְׁנִים אוֹ שְׁלֹשָׁה תוֹלְעִים. כֹּל הַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ לֹא צְרִיכָה לְסַבֵּל, וְאַנְחָנוּ צְרִיכִים לְרְאוֹת מְאֹד מְאֹד לְשׁוּב אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְלַעֲשׂוֹת

התחלה חדשה לגמרי, לשפח מהעבר ולעשות התחלה חדשה, לחזק ולבסס את המנינים: מנין ותיקין, מנין בשעה שמונה בבקר, שני המנינים של מנחה ושני המנינים של מעריב, מלבד זה צריכים לתקן שעורים בבית-המדרש, שיהיה נשמע שם קול תורה, כי כל האוירה צריכה להשתנות לגמרי לגמרי, וזה דבר הכרחי עד מסירות נפש ממש, וזכור תזכרו מאמרם ו"ל (תנחומא ב"ה): בן אדם כיון שפגיעה לו צרה, ועושה תשובה, הקדוש-ברוך-הוא מצילו, ואם לאו, הקדוש-ברוך-הוא מביא עליו עוד צרה. לזאת אחרי שקבלנו, בעוונותינו הרבים, צרה אחר צרה, עלינו לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך, תשובה אמיתית, עד שיעיד הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, שכבר לא נחזר אל השטיות שלנו וכו', מספיק מהיצר הרע שלנו, ולא צריכים ליבא יצר הרע מבחוץ... ועל-כן חד משמעית איני רוצה בשום פנים ואפן ששני אנשים האלו ימצאו בקהלתנו בודאי תשובה מועילה על הכל, אבל עדין איני רואה שהם חוזרים בתשובה ומתחזקים ממעשיהם, אדרבה עוד חוטא נשפר... ומדברים בעזות זה בשכרותו וזה בעזותו וכו', ולכן בשום פנים ואפן איני רוצה לראות אותם בבית-המדרש, עד שאני אגיע בקרוב, ואם לא חזרו בתשובה עד אז, אין להם בכלל מה לעשות בקהלתנו.

אחי ורעי היקרים! עלינו לזכור, שבאנו לכאן רק בשביל תורה ותפלה, כי המקום הזה הוא מקום שקט, ואין עוד מקום יפה בעולם כמו ארץ ישראל, ואין עוד מקום יפה בארץ ישראל כמו יבנאל, ולבסוף לא מספיק לנו מהסמ"ד-מ"ם הרשע, עוד שתל בינינו שלוחים, ועל-כן מהיום והלאה צריכים לראות לשנות את האוירה לגמרי לגמרי, וכלם יהיו רצינים — רק תורה ותפלה ועבודת השם יתברך, ושמחה לרקד אחר כל תפלה ותפלה, ולעזר איש את אחיו, ולחזק אחד את השני בכל מיני אפנים שבעולם, ועל-ידי-זה נצליח דרכנו תמיד.

מאד מאד אבקש אתכם, שתבצעו את זה חד משמעית, ועל-ידי-זה תגדמו לי נחת-רוח, כי אין אתם יכולים לתאר את גדל הצער והעגמת נפש והיסורים שהיה לי עד עכשו, ותהלה לאל,

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הָאִיר לִי פְנֵי, שְׁעֵשָׂה לָנוּ הַיּוֹם נִס גְּדוֹל, וּבְצָר
הִרְחִיב לָנוּ, וְרֵאוּי לָנוּ לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם
שְׁעֵשָׂה עִמָּנוּ, וְלֹא לְשִׁכַח לְגַרְע אֶת הַחֶסֶד חֲנָם וְהַחֶסֶד נִפְלָא וְהַנִּס
שְׁעֵשָׂה עִמָּנוּ, כֵּן נִרְאָה עוֹד נִסִּים נִגְלִים, שְׁנִזְכֶּה לְגַדֵּל אֶת בְּנֵינוּ
וּבְנוֹתֵינוּ עַל טְהַרֵּת הַקְּדוּשׁ.

אֲנִי מְקַנֶּה שְׁתַּצִּיתוּ אוֹתִי, וּמֵאֵד אֲנִי מְבַקֵּשׁ, שְׁכַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ יִכְתֹּב לִי מִכְתָּב וּמִמֶּשׁ יַחֲיִי, וְכֵן שְׁיַצִּיעַ לִי מַה יֵּשׁ עוֹד
לְתַקֵּן בְּקִהְלָתֵנוּ, כִּי אֲנִי רוֹצֶה עֲכָשׁוּ, שְׁתִּהְיֶה קִהְלָתֵנוּ סִלַּת נְקִיָּה,
יִבְנָאֵל הִיא לֹא עִיר מְקַלֵּט, כְּמוֹ שְׁצַעֵק ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל
בְּיָמָיו: "אוֹמֵן אֵינוֹ עָרִי מְקַלֵּט", "כָּל מִי שְׁיֵשׁ לוֹ מַחְלָקָת עִם אִשְׁתּוֹ
יָבוֹא לְאוֹמֵן?" "כָּל מִי שְׁגוֹנֵב וְגוֹזֵל מֵאֲחֵרִים יָבוֹא וַיִּבְרַח לְאוֹמֵן?"
"כָּל מִי שְׁיִגְנֹב מִהַמְּדִינָה, וַיַּעֲשֶׂה שְׁחִיתוֹת יִבְרַח לְאוֹמֵן?" כִּף צַעֵק
מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, כְּמוֹ-כֵן אֲנִי צוֹעֵק אֶת אוֹתָם קוֹלוֹת עַל יִבְנָאֵל, שֶׁהִיא
אֵינָה עִיר מְקַלֵּט וְכוּ', אֵין לָהֶם רְשׁוֹת לְהַפְנִס לְבֵית-הַמְּדָרֶשׁ שְׁלָנוּ,
וְאֵינָם שְׁיִכִּים אֶל חֲבוּרָתֵנוּ, וְאֲנִי מְבַקֵּשׁ מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַיִּקְרִים, שְׁתַּעֲזְרוּ לִי לְבַצֵּעַ אֶת כָּל הַנִּל"ל, לְנִקּוֹת אֶת הַד' אֲמוֹת שְׁלָנוּ
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, שְׁיִהְיֶה תְּמִיד נְקִי, וַיִּהְיֶה שֵׁם שְׁמַיִם מִתְקַדֵּשׁ
עַל יְדֵינוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

רְאִי לְחִזֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיוֹתֵר בְּמִדַּת הַשְּׂמִחָה, עַל אִף שְׁעוֹבֵר
עֲלֵינוּ בְּעֵתִים הֵלְלוּ מַה שְׁעוֹבֵר וְכוּ', עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְשִׂמְחָה
מְאֹד מְאֹד, שְׁתִּהְיֶה לָאֵל, הַקְּהֵלָה מְשֻׁשְׁגָת וּפּוֹרְחַת. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יַעֲזֹר, שְׁיִהְיֶה הַד' אֲמוֹת שְׁלָנוּ נְקִיִּים לְגַמְרִי, וְנִזְכֶּה לְעַבֵּד אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב, וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הָאֲמוּנָה

הַקְדוּשָׁה בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִהְיוֹת דִּיר אַמוּנַת חֲכָמִים בָּנוּ וּבִילְדֵינוּ, וְנִזְכָּה לְגַדֵּל אֶת יְלָדֵינוּ עַל טְהוּרַת הַקִּדְּשׁ, וְלַחֲתֹן אוֹתָם בְּגִיל צְעִיר.

נָא וְנָא רְאֵי לְהַחְזִיק מְעַמָּד, וְכֵן רְאֵי לְהִתְחַבֵּר עִם שְׂאֵר נַשִּׁי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּבְיַחַד תִּטְכְּסוּ יַעֲזֶה כַּדָּת מַה לַּעֲשׂוֹת לְשִׁפּוֹר אֶת קְהַלְתֵּנוּ, וְכֵן אֶת הַחֲנוּף, שְׂזֶה צְפוּר נִפְשֵׁי, וּכְדָאֵי שְׁפַעִם אַחַת בְּשָׁבוּעַ תִּשְׁבּוּ יַחַד בְּצוֹתָא, וְלִטְכַּס יַעֲזֶה עַל שְׁפוּר הַחֲנוּף, כִּי כְּשֶׁמְתַדְבְּרִים יַחַד, זֶה מוֹעִיל יוֹתֵר מֵהַכֵּל, כִּי עַל-פִּי-רַב מַחְלוּקוֹת וּמְרִיבוֹת יֵשׁ בֵּין בְּנֵי אָדָם כְּשֶׁאֵינָם מְשַׁתְּפִים פְּעֵלָה וְכוּ', וְאֵינָם מְדַבְּרִים אַחַד עִם הַשְּׁנַי וְכוּ', וְכִּי נִכְנַס בְּאָדָם דְּמִיּוֹן וְכוּ', עַד שְׁמִזְזָה נַעֲשֶׂה הֵר שֶׁל שְׁנֵאָה... וּכְשֶׁרַק מְדַבְּרִים רוֹאִים שֶׁהַכֵּל הִיָּה קוּרֵי עַכְבִּישׁ...

וְלִכֵּן רְאוּ לְהִתְאַסֵּף פַּעַם בְּשָׁבוּעַ, וְהַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתִּזְכֶּי לְרוּחַ רַב נַחַת מֵהִילָדִים, וְתִגְדְּלֵי אוֹתָם בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

מִפְּנֵי רַב טְרִדוּתֵי הַרְבוּת, הָעִתְקָתִי אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה גַּם לְשִׂאֵר נַשְׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

כא שמג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֵל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

רְאֵה לְחִזַּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּיוֹתֵר לְשׁוֹב אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁתַּדֵּל בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר שְׁמַגְרֵשׁ אֶת הַיָּצָר הָרַע וְהַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת מֵהָאָדָם, כְּמוֹ מִדַּת הַשְּׁמִיחָה, כִּי הַשְּׁמִיחָה הִיא אוֹר אֱלֹקִי, כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר לְשִׁמַּח, אֲלֵא עַל-יְדֵי אַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּשֶׁאָדָם מֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה

הוא תמיד בשמחה, כי "עז וחדנה במקומו" (דברי-הימים-א' טז, כז), ומה יש לו להיות בעצבות ובדאגות, בשעה שידע אשר בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ואין בלעדיו תברוך כלל, והכל לכל אלקות גמור, ולכן תשתדל להיות תמיד בשמחה, וזה יעזר לך לעבר על הכל.

נא ונא תשתדל להתפלל במנין דיקא, כי מי שמתפלל במנין ערב ובקר וצהרים, יש לו דבר שבמנין, הינו פרנסה בשפע, וזה בדוק ומנסה, ומאד מאד אבקש אותך, שתתפלל לאט מתוך הסדור מלה במלה, כי בזכות התפלה תזכה לקבל כל מה שאתה צריך, כמאמרם ז"ל (תנחומא וירא): אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל, הני זהירים בתפלה, שאין מדה אחרת יפה הימנה, והיא גדולה מכל הקרבנות, ואפלו אין אדם פדאי לענות בתפלתו ולעשות חסד עמו, כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים, אני עושה חסד עמו. ולכן ראה להיות חזק בתפלה והתבודדות ושיחה בינה לבין קונך, ואפלו חמש דקות בכל יום, שזה יטהר את מחך, שתוכל להתפלל השלש תפלות: שחרית, מנחה, מעריב — בכונה מתוך הסדור דיקא, וכן תשתדל לקבץ לעצמך שעורים כסדרן בתורה הקדושה: מקרא, משנה, גמרא, מדרש ושלחן ערוך, חק ולא יעבר, ואם אפשר עם חבר טוב — מה טוב ומה נעים, ואם לאו — תלמד לבד, העקר תשתדל לעשות התחלה חדשה, ולשפח את העבר, ועל-ידי-זה תצליח מאד.

אני מקווה שתצית אותי בכל זה, ומאד אני מבקש אותך, שתכתב לי מכתב וממש תחיני, וכן תציע לי מה יש לתקן בקהלתנו, כי אני רוצה עכשו שתהיה קהלתנו סלת נקיה, יבנאל היא לא ערי מקלט.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

מרב טרדוטי העפתקתי את המכתב הזה לכל אחד מאנשי שלומנו.

כּא שדמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, הִי טִבַּת הַיְתַשְׁנִיד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאִי לְשֹׁמֵר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאִז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ, וְתִשְׁתַּדְּלִי לֹא לַעֲשׂוֹת שׂוֹם מְלֹאכָה, חֵס וְשְׁלוֹם, בַּשַּׁבָּת, וְעַל־יַד־יְזַה תִּנְצְלִי מִכָּל מִינֵי צָרוֹת וּבְעֵינֹת לְעוֹלָם.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ, שֶׁתַּצְּלִיחֵי דְרַכְּךָ, וְהַכֹּל יַעֲבֹר בְּקִלּוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, הִי טִבַּת הַיְתַשְׁנִיד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאִי לְקֹרֵב אֶת הַבְּנוֹת שֶׁלְּךָ לְחֻזְקָן וּלְאַמְצָן וּלְשִׁמְחָן, וְלֹא לְדַבָּר אֲתָן שְׁלִילִית אֶלָּא חַיּוּבִית, תַּחֲזִיקִי אוֹתָן בְּכֹל מִינֵי דְבוּרִים יָפִים, וְעַל־יַד־יְזַה גַּם לְךָ יִהְיֶה חַזִּיק.

רְאִי לְהַדְּלִיק גִּירוֹת לְכַבּוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְאִם אֶפְשָׁר שְׂבַעַה גִּירוֹת, וּבְעֵת הַדְּלִקַת הַגִּירוֹת לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עָלֶיךָ וְעַל הַבְּנוֹת, וְאִז תִּרְאִי נִסִּים וּנְגִלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֲנִי

אֲשֶׁר כּא שמוּ — כּא שמוּ בְּנַחֵל רעט

מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדוּךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי דְרַבְרָךְ, וּתְבַשְׂרֵי לִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שמוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָהּ.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶיךָ.

רְאֵי לְשִׁמּוֹר שְׁבֵת-קִדְשׁ, וְאִז הַשְּׁבֵת תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ, וְתִדְּלִיקֵי לְכַבוֹד שְׁבֵת-קִדְשׁ שְׁבָעָה גְרוֹת, וּתְבַקְשֵׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה שֶׁאַתָּה צָרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת, מְאֹד מְקַבֶּלֶת וּמְרַצָּה בַּשָּׁמַיִם.

נָא לְדַקְדַּק עַל כְּשָׁרוֹת הַמֵּאֲכָלִים אֲשֶׁר אַתֶּם אוֹכְלִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לָכֶם כָּל טוֹב בְּחַיִּים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שמוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת כָּל מַכְתְּבֶיךָ, אִף מִחֲמַת רַב טְרוֹדוֹתֵי לֹא הִנֵּה הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבֶךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיוֹתֵר, וְתַפְיֵץ אֶת הַקִּנְטְרָסִים בְּכָל יוֹם, וְזוֹ תַּחֲיָהּ סִגְלָה גְדוֹלָה לְהוֹלִדָה בְּנִקְלָה, שֶׁאִשְׁתָּךְ תּוֹלִיד בְּנִקְלָה. הַעֲקָר

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָךְ בְּשָׁלוֹם-בַּיִת וּבְאַהֲבָה, לְאַהֲבֵךְ אֶת אֲשָׁתְךָ כְּגֹפֶךָ, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירוּנוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְאָמְרוּ (יְבָמוֹת כה): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגֹפוֹ, וְהִמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוּפוֹ, עָלָיו הַכֶּתוּב אוֹמֵר (אִיּוֹב ה, כד): "וַיִּדְעַתְּ כִּי שָׁלוֹם אֶהְיֶךָ", וְתִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם זֹאת, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִהְיוּ לְךָ בְּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים, וְצַדִּיקִים גְּמוּרִים.

נָא וְנָא רָאֵה לְהִתְפַּלֵּל עָרֵב וּבִקֵּר בְּמִנְיַן דִּיקָא, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּהְיֶה לְךָ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעָא.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שמח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יַדֵּי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת שְׁנֵי מַכְתָּבֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחֵתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, כִּי אַתָּה חִקוּק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, כִּי אֲנִי רוֹאֶה אֶת תְּשׁוּבָת לְבָבְךָ לְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אָמַר לְךָ, יַדֵּי הַיָּקָר! רָאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד, שְׂאֲנוּ יוֹדְעִים מִרַבֵּי כְּזֶה, רַבֵּי נוֹרָא וְנִפְלְאָ כְּזֶה, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל.

אוֹדוֹת תְּהוּשֵׁי תוֹרָה, הוּא דְבָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קה), שֶׁהוּא תַקּוּן גְּדוֹל לְפָנֵם הַמְּחַשְׁבָּה, כִּי כְּנֻגַד זֶה שֶׁהִרְהֵר עַד עַכְשָׁו הִרְהוּרִים רְעִים, טוֹב לְהִרְהֵר בְּדַבְּרֵי תוֹרָה, אֲבָל לְהִדְפִּיס אֶת זֶה, צָרִיכִים לְחִכּוֹת עַד שְׂאֲדָם זוֹכָה לְסִיּוּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה: מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ, הִלְכוֹת וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסֶפֶתוֹת, כִּי סֵתָם לְהִדְפִּיס כְּשֶׁעֲדִין לֹא סִיּוּם פֶּעַם אַחַת אֶת הַתּוֹרָה, יֵשׁ בְּזֶה חִסְרוֹן גְּדוֹל, אֲבָל לְכַתֵּב לְעֲצָמוֹ הוּא דְבָר גְּדוֹל מְאֹד.

אֲשֶׁר כּא שׁמט בְּנַחַל רפּא

רֹאה לְהִתְבּוֹדַד עֲצָמָךְ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעֵקֶשׁ שְׁנוֹת גְּדוּלָה, וְעַל־יַד־זֶה
תִּצְלִיחַ דְּרָכָךְ תָּמִיד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֵנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּצְלִיחַ דְּרָכָךְ תָּמִיד, וּתְבַשֵּׂר לִי בְּשׁוֹרוֹת
מִשְׁמָחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רֹאה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ וּמִמֶּשׁ תְּחִינֵי, כִּי יֵשׁ לְךָ
חֲדוּשִׁים גְּפִלָּאִים.

כּא שׁמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְּתָבְךָ, רְאֵי לְבַדֵּק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן
כְּשׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסַרְהָ עַל אִיזוֹ דְּלַת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצְּרוֹת בְּבֵיתוֹ
שֶׁל הָאָדָם הֵן מִחֲמַת חֲסָרוֹן מְזוּזוֹת אוֹ מְזוּזוֹת פְּסוּלוֹת, וְכֵן שֶׁהִבְעַל
יְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלוֹ אִם אֵינָן פְּסוּלוֹת, וַיְנַיֵּחַ תְּפִלִּין כְּשׁרוֹת, כִּי
כָּל הַמְּנַיֵּחַ תְּפִלִּין — זוֹכֵה לְחַיִּים (מְנַחוֹת מֵד).

רְאֵי לְהַדְּלִיק לְכַבוֹד שְׁבַת-קֹדֶשׁ שְׁבַעַה גְּרוֹת, וּלְבַקֵּשׁ בְּעַת
הַדְּלָקַת הַגְּרוֹת כָּל מָה שֶׁאַתָּה צְרִיכָה, וּבְזִכּוֹת זֶה תִּרְאֵי יְשׁוּעָה וּבְרָכָה
בְּפִרְוִינְסַתְכֶם.

גַּא וְגַא רְאוּ לְשִׁמּוֹר שְׁבַת-קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשְּׁבַת תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שׁנ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָהּ.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַדּוּ"חַ שֶׁל הָאִסְפָּה שֶׁהָיָה עִם הַנָּשִׁים, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחֲתִי לְשִׁמְעַתְּ חַד מְשִׁמְעִית מֵה שְׁנִסְכֶּם בֵּינֵיכֶם, וְלִדְעֹתִי רְאוּי לָכֶם לִזְמַר לוֹ, שֶׁהִתְרַחַח לוֹ לְשַׁלַּח אֶת ... מִהָאִטְלִיזוֹ, וְזֶה צְרִיף לְהֵיוֹת שְׁפָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו יִגִּידוּ לוֹ, אֲנִי גַם-כֵּן כּוֹתֵב לוֹ עֲכָשׁוּ מִכְתָּב, אֲבָל הָיָה יוֹתֵר טוֹב שְׁגַם אַתֶּם תִּגִּידוּ לוֹ אֶת זֶה חַד מְשִׁמְעִית, כִּי הָאָדָם הַזֶּה הוּא מְסַכֵּן מְאֹד מְאֹד, וְהִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּנְקָה אֶת הַמָּקוֹם ... אֵין לוֹ בְּכָלֵל מֵה לַעֲשׂוֹת אֲצִלְנוּ, וְאֲנִי לֹא מְקַבֵּל אוֹתוֹ חֲזָרָה בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפְּן, וְאוֹתוֹ דְּבַר עִם ... שְׁנִיָּהֶם כְּבָר וְנִרְקָתִי אוֹתֶם מִהִקְהֵלָה, וְאֵין לָהֶם רְשׁוּת לְהִתְקַרֵּב.

טוֹב מְאֹד שֶׁתִּתְקַבְּצֶנָה יַחַד עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ כָּל הַנָּשִׁים בְּיַחַד לְטַפְּס עֲצוֹת אֵיךְ וּמֵה נִקְדָּם אֶת הִקְהֵלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ דְּרַכְנוּ תָּמִיד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ לְנִקּוֹת אֶת קְהֵלְתָנוּ מִכָּל מִינֵי נִגְעַ וּפְגַעַ, וְנִנְזָפָה כְּבָר לְקְהֵלָה קְדוּשָׁה וְנִקְיָהּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שׁנאַ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נִרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְאֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת

|||גדל צערי והעגמת נפש שיש לי כל השבוע מאותו ספור שקרה, ממש נעשיתי חולה, וכל השבוע דקר לי בבטן יסורי תפת, ועקר התודה שאני נותן להקדוש-ברוך-הוא, שלא עזבנו בכל עת ורגע, בן יעזרנו תמיד. ובאמת שלחתי את ... מהמקום, אבל עדין לא נתפר שברון לבי.

והנה אני מאד מאד מעריך אותך ומתפעל מהחנוף שאתה בעצמך כתבת, כי כל זה היה נסיון מן השמים. תאמין לי, כי דבר גדול ודבר קטן לא נעשה לבר. הן אמת שמאד מאד צר ומר לי, אבל מי יודע דרכי המקום ברוך הוא, ראה רק לחזק את עצמך, שעם כל זאת היה נס גדול, שלא קרה, חס ושלום, מה שיכול היה לקרות וכו', ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי הצער והעגמת נפש שיש לי כבר שלשים שנה, אשר רק הקדוש-ברוך-הוא יודע מה שעובר בזה העולם בענינים כאלו, רחמנא לישזבן, מפתים הכי טובים, כי אני מקבל מכתבים ממש מכל חלקי העולם, ועל קטב זה כתבתי את כל הספרים, ולבסוף עוד חולקים עלי ושופכים את דמי וכו' וכו', ועל-פי-רב היו אלו שבניהם היו המלכלכים וכו', מה לעשות? זה מדרכי הבחירה, עם כל זאת עלינו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ולא להשבר משום דבר, ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל ישכח. ותעשה שדוכים טובים יראי שמים, ותעמיד דורות ודורי דורות.

ההכרח לי לקצר מרב צער.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא שנב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

אין מלים בפני לנחם אותך על אשר ארע לכם וכו', עם כל זאת

זאת נחמתי, שתהלה לאל, נצלתם ברגע האחרון וכו', ואף שאין זו נחמה כלל, אבל תאמינו לי, מה שאני יודע ספורים שקרו בבתים הכי חרדיים היית מוזעזעת וכו', ולבי נקרע בקרבי באלף קרעים, ממה שאני יודע ספורים שקורים בעולם וכו', ועל קטב זה כתבתי את הספרים, ולבסוף שופכים דמי כמים ומדברים עלי כל דבר אסור. תתארי לעצמך את גדל הצער והעגמת נפש והשברון לב, מה זה נקרא אדם שהוא ריק ופוחז בתכלית הלכלוף, ועוד יהיו לדבר עלי וכו', ראי לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם. מי יודע מה היה נגזר עליכם, וברוך הוא ברוך שמו שנצלתם מכל רע, ואני מבטיח לך, שתעשו שדוה טוב, ותולידו בנים ובני בנים צדיקים חיים וקמים, ותרוו הרבה נחת מכל יוצאי חלציהם.

נא ונא תעשי כל מיני מאמצים שבעולם להחיות את עצמך, ותחזקי גם את שאר נשי אנשי שלומנו, ואדרבה תשתדלי שיתועדו יותר בתקיפות הנשים, וביוחד תטכסו עצה כדת איך ומה לשפר את קהלתנו יותר ויותר.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל עליכם, שתהיו שמורים מכל רע, וימשך עליכם שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם, וישכח הכל מה שיותר מהר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא שנג

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם אתה רוצה להצליח בחיידך, ותזכה לעבר את חיי הבלך

בטוב ובנעימים, הרגל עצמך לשתק. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (מגלה יח.): סמא דכלא משתוקא; ופרש רש"י: מבחר פל הסממנין היא השתיקה, שלא להרבות דברים. ואמרו (שם): מלה בסלע משתוקא בתרין, ופרש רש"י: אם תרצה לקנות הדבור בסלע, תקנה השתיקה בשתיים; ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבהף סימן לה): מי שעצור במלין לא יוכל אותו שום אדם; ולכן תרגיל עצמך לא להרבות בדבורים כלל, ומפל שפן לא להכנס בשום וכוחים עם הבעלי מחלקת שחולקים עליך, כי מה יצא לך מזה? רק צער ועגמת נפש וכו', ומה אתה צריך את זה?! ימינו כצל עובר.

חטף בכל יום דף גמרא שאין למעלה מזה, ונשמטה תאיר לך באור גדול, ותזכה להנות מזיו שכינת עזו יתברך.

הדורש שלומך באהבה רבה...

כּא שׁנֵד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ה' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להרגע, ושום דבר בעולם שלא יוכל לשבר אותך.

עצה יחידה יש לנו מרבנו ז"ל, זה רק שיחה בינו לבין קונו, לספר את כל מה שעובר עליו לפניו יתברך, ולשפף שיח ותפלה פנים אליו יתברך, ולהרבות בבכיה, שזה ימשיך עליו השגחתו הפרטית, כי בזה שאדם בוכה בדמעות שליש אליו יתברך, הוא ממשיך על עצמו השגחה נפלאה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ר"ז) ונענה בתפלתו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

כַּא שְׁנָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא לֹא לְהִיּוֹת שְׁבוּר, תְּהִלָּה לְאֵל, אֲנַחְנוּ זְכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא מוֹרָה לָנוּ אֶת הַדְרָךְ לִילָךְ בָּה, וּמְדַרְיָךְ אוֹתְנוּ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְהִיא אֲמוּנָה — זוֹ תְּפִלָּה, לְהַרְגִיל עֲצָמְנוּ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, שֶׁדַּבֵּר זֶה תְּלוּי בְּאֲמוּנָה, כִּי מִי שֶׁמֵּאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, הוּא תְּמִיד יְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כָּל חֲדוּשׁ וְכָל דְּבוּר יִהְיֶה חָשׁוּב בְּעֵינֶיךָ כְּמוֹצֵא שְׁלָל רַב.

כַּא שְׁנָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּמָה שֶׁשְּׂאֵלָתְךָ אֵיךְ מְזַכֵּרִים שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּשָׁעָה שְׁלוֹמֵדִים מְאֹמֵר חַז"ל, כְּשֶׁבָא לְהַזְכִּיר שֵׁם הַשֵּׁם אוֹ בְּפִסּוּק וְכוּ', אֲצַלְנוּ נוֹהֲגִים לוֹמֵר הַנְּי"ה, וְכֵן יֵצֵא יְדֵי כָּלֵם.

אֲבָל דַּע לְךָ, שֶׁיֵּשׁ בְּזֶה מַחְלָקַת גְּדוּלָּה בֵּין כָּל הַפּוֹסְקִים, זֶה בְּכַה וְזֶה בְּכַה, וּמוֹבָא בְּאֲרִיכוֹת בְּשֵׁאֲלוֹת וּתְשׁוּבוֹת 'יְבִיעַ אֲמֵר', חֲלֵק

אֲשֶׁר כּא שְׁנֹו — כּא שְׁנַח בְּנַחֵל רְפֹז

ג', סימן י"ג, שְׁמִבִּיא אֲסוּפֵי פּוֹסְקִים דְּבָרִים מְעַנִּינִים מְאֹד, אֲבָל מְנַהֵג הַנְּהוּג אֲצֵל חֲסִידִים לֹא לֹמַר הַוְי"ה, זֶה אֵינוֹ מְבִיא, אֲבָל רַב הָעוֹלָם אוֹמְרִים "הַשֵּׁם", כִּי לֹא רוֹצִים לְהַגִּית אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ לְהֶאָרִיךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ הַטּוֹב תָּמִיד...

כּא שְׁנֹו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיְחִי, ה' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְנוּ אֵין אֶלָּא דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים לֹמְדֵי תוֹרָה לְשִׁמְהָ, וּמוֹכָא בְּשִׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "שְׁבוֹת יַעֲקֹב", חֶלֶק ב', סִימָן ס"ד, שְׁעַכְשׁוֹ רַבּוֹתֵינוּ הֵם הַסְּפָרִים, וְשׁוֹם מוֹרָה לֹא יוֹרָה שׁוֹם הוֹרָאָה בְּלָתִי עֵיוֹן בְּסֵפֶר תַּחֲלָה, וְשִׁפְן קִבֵּל מִרַבּוֹתֵיו וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְאִם זֶה מְדַבֵּר בְּהִלָּכָה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כָּל אֱלוֹי שְׁמַדְבָּרִים בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, הַהֲכָרַח שֶׁיְהִי קֹדֶם בְּקִיָּאִים בְּכָל סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעַל-פֶּה: ה"לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן", ה"סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת", "סְפָר-הַמְּדוּת" וְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁבְּשִׁיחוֹת-הַר"ן וּבְחַיֵּי-מוֹהֲר"ן, כָּל אֱלוֹי צְרִיכִים לְהִיּוֹת שְׁגוּר עַל לְשׁוֹנוֹ וְאַחֲרַת שְׁלֵא יְדַבֵּר בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא שְׁנַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּ"יִבְנָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַוְי"ה

עליהם ישרה שכנתו תמיד, וישמרם ויצילם מפל צרה וצוקה ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם בתוספת קדשה וטהרה, הן במחשבה, הן בדבור והן במעשה, להרגיל את עצמכם תמיד לחשב רק ממנו יתברך, ולידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, וכל מה שאתם רואים בעיניכם, הוא רק אלקות גמור, ואפלו הרע הוא פסא להטוב, וכן כל מה שאתם שומעים, תשמעו את קולו הפנימי, ותשמרו את עצמכם ביותר מדבורים רעים ומליצנות ומרכילות ומלשון הרע, שהוא עון חמור מאד מאד, וכן תשמרו עצמכם ממעשים רעים, ומפל שפן וכל שפן שלא תבואו לידי העון החמור של יחוד.

חסדי השם יתברך, שזכינו לבער את הרע, ועל-כן מתחילה עכשו אצלנו התחלה חדשה, ואני רוצה מאד מאד שתהיה אוירה של רצינות בין אנשי שלומנו היקרים, באנו פה ליבנאל רק בשביל עבודת השם יתברך תורה ותפלה, ותדעו שעומדים להכנס פה עוד מאות משפחות, לא יועיל לאף אחד שום דבר, ועל-כן אם היסוד הוא יסוד חזק, אז הבנין יכול להיות בנין חזק, אבל אם, חס ושלום, היסוד רעוע, אזי כל הבנין רעוע, ולכן רציתי פעם ולתמיד שתדעו, שאוירה שלנו צריכה להיות רצינית, בלי שום ליצנות, כמו שהתם הקדוש היה רגיל לומר: "נאר אהן ליצנות" (רק בלי ליצנות), וזה צריך להיות הכוון שלנו, אין כאן מקום ללצים ולעזי פנים. ולכן אני עוד פעם מבקש את כל אחד ואחד מאנשי שלומנו שלא יהיה לו שום מגע ומשא עם כל מיני פוחזים וריקים, הגיע הזמן שנבער את הרע לגמרי מאתנו, וכך נצליח.

נא ונא תשתדלו ללמד בכל יום עם הרב ... דיני יחוד, שיש פוסקים שהוא מדאורייתא, ובכלל היה טוב מאד, שענין הצניעות הן של הנשים והן של הבנות ישתפר, ואסור לאדם לדבר כך בצורה חפשית עם אשת איש, כי הוא עון חמור מאד מאד, ומפל שפן שאסור לקרא אותה בשמה הפרטי, כי זה אינו דרך ארץ כלל, וטוב

מאד שׂיכָנַס בְּנוֹ הָעֶנְיָן שֶׁל הַדֶּרֶךְ אַרְץ וְהַצְּנִיעוּת, וְכֵן נִחְנָף יְלָדִים טוֹבִים וְקְדוּשִׁים, וַיִּקְיַם אֲצֻלְנוּ (דְּבָרִים כג, טו): "וְהָיָה מִחֲנֹךְ קְדוּשָׁה, וְלֹא יֵרָאֶה בָּךְ עֲרוֹת דָּבָר וְשֵׁב מֵאַחֲרֶיךָ"; וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירושלמי תְּרוּמוֹת, דף ו:): וְלֹא יֵרָאֶה בָּךְ עֲרוֹת דְּבוּר, כִּי כְּשׂוֹפְגִים בְּדְבוּר וּמְדַבְּרִים עִם גְּשִׁים, בָּאִים אַחֲרֶיךָ לְפָנֵם הַבְּרִית, וְזֶה מְסַלֵּק אֶת הַשְּׂכִינָה, חֵס וְשְׁלוֹם. הַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּהְיָה יוֹתֵר רְצִינִיִּים, וְנִרְצָה רַק תּוֹרָה וְתַפְלָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ אֶת דְּרַכְנוּ.

נָא וְנָא רְאוּ לַעְזוֹר לִי לְהַפְטֹר מִנְּגִיעֵי הַצָּרַעַת הָאֵלוּ, הַלִּיצָנִים וְהַנוֹאֲפִים וְהַמְּשַׁחֲתִים, עֲלִינוּ לְמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹנוּ עַל אֲמוֹנַת-חֲכָמִים, שְׁנֹאֲמִין בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זֶה נַעֲשֶׂה דְבָר קָטָן וְדְבָר גָּדוֹל, וְזוֹ הִיְתָה הַצְּלָחַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, כָּל אֵלוּ שֶׁמָּסְרוּ אֶת נַפְשָׁם לְגַמְרֵי אֵל רַבְּנוּ ז"ל וְאֵל תַּלְמִידָיו וְאֵל תַּלְמִידֵי תַלְמִידָיו, הֵם הַצְּלִיחוּ, וְכָל אֵלוּ שֶׁחֲלָקוּ עֲלֵיהֶם, לְבִסּוֹף לֹא נַעֲשֶׂה מֵהֶם שׁוֹם דְּבָר, וְזֶה הָיָה בְּכָל דּוֹר וְדוֹר כֵּן, כָּל אֵלוּ שֶׁצִּיְתוּ אֶת רַבְּנוּ ז"ל הָיוּ חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים, וְאַחֲרֶיךָ כָּל אֵלוּ שֶׁצִּיְתוּ אֶת מוֹהַרְנָת ז"ל וְהִתְחַבְּרוּ עִצְמוֹ אֵלָיו, עַל-יְדֵי-זֶה הַצְּלִיחוּ בְּיוֹתֵר בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמִי שֶׁהִפְרִיד אֶת עִצְמוֹ מִמוֹהַרְנָת ז"ל, עַל-יְדֵי-זֶה לְבִסּוֹף נִתְרַחַק גַּם מִרַבְּנוּ ז"ל, וּכְמוֹ-כֵן הָיָה בֵּימֵי ר' נַחֲמָן טוּלְטְשִׁינְעֵר ז"ל, אִף שֶׁהָיָה הִרְבֵּה עוֹבְדֵי הַשֵּׁם אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אִף-עַל-פִּי-כֵן מִי שֶׁהִתְחַבֵּר עִצְמוֹ אֶל ר' נַחֲמָן טוּלְטְשִׁינְעֵר ז"ל, אֲצֵלוֹ הָאִיר אֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּאֶפֶן מִיְחָד לְגַמְרֵי, וּכְמוֹ-כֵן אַחֲרֶיךָ מִי שֶׁהִתְחַבֵּר עִצְמוֹ אֶל בְּנוֹ ר' אַבְרָהָם ז"ל, הָאִיר אֲצֵלוֹ אֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּאֶפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, כִּידוּעַ אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַהִפְרָשׁ מִי שֶׁהָיָה מְקַרְבֵּן אֶל ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ז"ל, אוֹ מִי שֶׁהָיָה מְקַרְבֵּן אֲצֵל אַחֲרִים, וְכִשְׁזָכִיתִי לְבוֹא אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בִּירוּשָׁלַיִם, וְרֵאִיתִי אֶת גְּדֹל הַמַּהֲפָכָה שֶׁנַּעֲשְׂתָה שָׁם, שֶׁהִיְתָה הַפְּקָרוֹת גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, אֲמַרְתִּי לַעֲצָמִי, שֶׁהֵם מְכַרְחִים לְקַחַת אָדָם אֶחָד וּלְשַׁמֵּעַ בְּקוּלוֹ, וּמֵאֵז עֲשִׂיתִי תַעֲמוּלָה בְּשִׁבִיל ר' לִוִי יִצְחָק ז"ל, וְאִף שֶׁהָיוּ עוֹד כַּמָּה מְבַחֲרִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, עִם כָּל זֹאת רֵאִיתִי אֶת הַתְּמִימוֹת שֶׁיֵּשׁ אֲצֵל הָאָדָם הַזֶּה, אֲשֶׁר אֵין אֲצֵל אִף אָדָם אַחֵר, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁהִתְחַבֵּר

אליו, האיר בו אור רבנו ז"ל, וכמו־כן עכָּשׁוּ, מי שָׁבָא פּה לִיבְנָאֵל, אם אינו רוֹצֵה לְצִיַּת, אין לוֹ מֵה לְעֲשׂוֹת פּה, וְזֶה אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד חֵד מִשְׁמְעִית, כִּי אֲנִי רוֹאֵה שְׁנִכְנֶסָה רוּחַ שֶׁל לִיצְנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֲנִי רוֹצֵה לְכַלּוֹת אֶת זֶה מְקַרְבְּנוּ לְגַמְרִי, מִי שְׁרוֹצֵה תּוֹרָה וְתַפְלָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יֵשׁ לוֹ מְקוֹם אֲצִלְנוּ, וּמִי שְׁאִינוּ רוֹצֵה אֶת זֶה, אֵין לוֹ מְקוֹם אֲצִלְנוּ כָּלָל, וְלִכֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֵד מִשְׁמְעִית, שְׁתַּקְּחוּ אֶת דְּבוּרֵי אֱלוֹ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּלִבְכֶם, וְתַעֲזְרוּ לִי, שְׁנִזְנֶכָה לְכַנּוֹת קַהֲלָה קְדוֹשָׁה, וְלַחֲנֹךְ אֶת בְּנֵינוּ וְאֶת בְּנוֹתֵינוּ עִם הַצְּנִיעוּת הַכִּי טוֹבָה, וְלַגְדֵּל צְדִיקִים וְצַדִּיקָנוּת שִׁיְהִיו דְּבָקִים תָּמִיד בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

המאחל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שנט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

מֵה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֲנִי מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַל הָאִוִּירָה שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תִשְׁתַּנֶּה לְגַמְרִי, כִּי אֲנִי אֶקַח אֶת זֶה בְּיָדַיִם בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ הַכִּי גְדוּלָה, כִּי אֲנִי רוֹצֵה שֶׁהַמְּקוֹם יִהְיֶה רַק מְקוֹם תּוֹרָה וְתַפְלָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שְׁתַּעֲזוֹר לִי עַל דְּבַר זֶה.

עָלִי לְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, שְׁתַּרְאֵה שְׁבִישִׁיבָה כָּלָם בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל צְרִיכִים לְבוֹא אֵל הַשְּׁעוּרִים, מִי שְׁגָר בְּפִנְיַמְיָה הַהֶכְרַח לוֹ לְבוֹא לַשְּׁעוּרִים, אַחֲרַת אֵין לוֹ מֵה לְעֲשׂוֹת בְּפִנְיַמְיָה חֵד מִשְׁמְעִית, וְאִינוּ נֶחֱשָׁב מִתְלַמְּדֵי הַיְשִׁיבָה, וּמְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ עַל ... אִם

הוא אינו משתתף בשעורים, אין לו מה לעשות שמה, וכן ... אף שהפצת ספרי רבנו ז"ל עולה על הכל, עם כל זאת העקר הוא ללמד תורה, ובזמן הפנוי מפיצים את ספרי רבנו ז"ל, ועל-כן מי שיכול להחזיק מעמד לבוא אל השעורים, הוא יכול להיות בפנימיה, מי שאינו יכול להחזיק בשעורים, בשום פנים ואפן שלא יהיה שמה, וצריכים לעמד על זה חזק, וצריכים ללכת ביד חזקה, אתה תחזיר בהם רק אמונה ויראת שמים כפי שמוכא בספרי רבנו ז"ל.

רק עם ... תעשה עמו יוצא מן הכלל, כי הוא בחור מספן כאשר תבין בעצמך, אבל הוא עוזר לנו מאד מאד בענין הנקיון, כי אחרת היה כל הבנין מופץ עם זבל ולכלוף, וכן אתה צריך לעמד חזק, שכל בחורי הישיבה ינקו. הן אמת שאני מבין שמהישיבה קטנה יש עדין בעיות, אבל אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא לפתור את הבעיה הזו כשאני אבוא בקרוב, וכן אדאג שתהיה לכם מכוונת כביסה.

הכפל הדבר, ראה לעמד מאד מאד חזק על זה שלא יסתובבו לצים או מפרעים בישיבתנו, אחרת לא נצליח, וכן היה טוב שתתן נסח ל... עוד היום הזה לפרסם את ישיבת דרך התשובה, כי השבוע הוא מדפיס עתון. דרך אנב קראתי את מה שפכת בעתונים האחרונים, זה ממש להפליא, ראה להמשיך עם זה.

ראה לכתב לי את דעתך איך עכשו האוירה בין אנשי שלומנו, אחרי שפעלנו לשלמות ולפריחה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא שס.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רֵאָה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין
כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְהַתְּפִלֵּל עָרֵב וּבֹקֵר בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ דִּיקָא, וְאַז
תִּזְכֶּה לְמַצֵּא אֶת בַּת זוגֶךָ.

נָא וְנָא אֵל תַּהֲיֵה בְּרַךְ, אֲלֵא הַשְׁדוּף הָרֵאשׁוֹן שְׁיַצִּיעוּ לְךָ,
תַּכְּף-וּמִיד תֹּאמַר כֵּן וְתַתְּחַתֵּן.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שסא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מַצְטַעַר בְּצַעֲרֶךָ
הַקָּשָׁה מִמֶּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

עָלֶיךָ לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְכֵן אֶת הַמְזוּזוֹת
בְּבֵיתְךָ.

רֵאָה לְכַבֵּד בְּיוֹתֵר אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֵל תָּרִיב עִמָּה, כִּי חַכְמֵינוּ
הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּבֵא מַצִּיעֵא נט.): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיָכוּ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִתְרוּ
[תַּכְּבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׂוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׁתַּתְּעִשְׂרוּ].

הִיָּה טוֹב מֵאֵד, שְׁאִשְׁתְּךָ תֹּאפֶה לְכַבּוֹד שְׁבַת-קַדְשׁ עָגָה, וְתִבְיֵא
אֶת זֶה לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ אוֹ לִישִׁיבָה אוֹ לְכוּלֵּל, וַיִּהְיוּ מִזֶּה הַתְּלַמִּידִים,
וּבְזָכוֹת זֶה יַעֲזֹר לָכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּפָרִי בְטוֹן.

נָא וְנָא לֹא לְהַתְּיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאַפָּן, כִּי הִישׁוּעָה שְׁלָכֶם
תְּלוּיָה רַק בִּידֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְיַתְּפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ מֵה
שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה גְדוּלָּה.

אֲשֶׁר כּא שׁסב בְּנַחֵל רַצַּג

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שׁסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לִשְׁמַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תִּמְשִׁיךְ בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר
אֵין בְּלִעְדֵּיּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וּבְזֶה שֶׁתִּכְנִּים
בְּעֲצֻמְךָ אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּיּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, עַל-יְדֵי-זֶה יִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל
הַדֵּינִים, כִּי מַה נִּקְרָא דֵינִים? כְּשֶׁאֲדָם עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ מִשְׂרָשׁוֹ, וְאֵינוֹ
מוֹכֵן לְהַכְנִים בְּעֲצָמוֹ יְדִיעָה זוֹ, שֶׁהַכֵּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִכְף-וּמְדָ
כְּשֶׁאֲדָם מִכְּנִים בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּיּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְתְּקִים
מִמְּנוֹ כָּל הַדֵּינִים.

וְעֲלִיךָ לְזַכֵּר תָּמִיד, אֲשֶׁר דָּבַר גְּדוֹל וְדָבַר קָטָן אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה
מִעֲצָמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְהַכֵּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה שֶׁתִּכְנִים בְּעֲצֻמְךָ דְבוּרִים אֵלוֹ, אִזּוֹ הַכֵּל יִלְךְ לְךָ כְּשׁוֹרָה.

נָא וְנָא הִרְגַּל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאֲתָה הוֹלֵךְ
בְּדֶרֶךְ לְבַד, תְּשׁוּחַ וְתִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לְךָ בְּנִקָּל לְקַבֵּל הַכֵּל.

הַעֲקֵר לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂיֵאִיר פָּנָיו אֵלֶיךָ, הֵינִי
שֶׁתְּרַגֵּישׁ תָּמִיד אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתָיו יִתְבָּרַךְ עֲלֶיךָ, שֶׁזֶה נִקְרָא סוּד
פָּנִים אֶל פָּנִים, הַתְּגִלוֹת אוֹר הַשְּׂכִינָה, שֶׁאֲדָם מְרַגֵּישׁ אֶת הַקְדוּשׁ-

בְּרוּךְ-הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים, וְזֶה מֵה שְׁאַנְחֵנוּ מִבְּקָשִׁים מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "אֲבִינוּ מִלְּפָנָיו, חָטְאנוּ לְפָנֶיךָ", הֵינּוּ שְׂכָל הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת שְׁלָנוּ הֵם לְפָנֶיךָ, כִּי עַדִּין חָסַר אֲצִלְנוּ הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל "פָּנִים אֶל פָּנִים דִּבֵּר הַנְּי"ה עִמָּכֶם" (דְּבָרִים לז, י), הֵינּוּ שְׁאָדָם יִרְגִישׁ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֲצִלוֹ, שְׁזֶה "הַסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ הַיִּתִּי נִבְהָל" (תְּהִלִּים ל, ח), תִּכְּרַחֵם וְיִמְדֵּךְ כְּשֵׁי שֶׁהַסְתַּרְוֹת פָּנִים, שְׁלֹא מִרְגִישִׁים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּכֹר נִבְהָלִים וּמִתְפַּחְדִּים מִכָּל דְּבָר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּכְנִס בְּעֶצְמְךָ אֶת פְּנֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵינּוּ שֶׁתִּרְגִישׁ תָּמִיד שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתְּךָ בְּכָל מְקוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְשַׂדֵּךְ אֶת יְלִדֶיךָ, הָעֶקֶר אֵל תִּפְחַד כָּלֵל, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאַנִּי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דַּרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שסג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה חִקוּק בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

מָה אֵמֵר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! רְאוּי לָךְ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד, שֶׁאַתָּה עוֹסֵק עִם הַבְּחוּרִים, בְּוִדְאֵי זֶה קִשָּׁה, אֲבָל אַתָּה צָרִיךְ לְהַחֲדִיר בָּהֶם יוֹתֵר רְצִינּוֹת, וְלְדַבֵּר עִמָּהֶם מִהַתְּכַלִּית, אַתָּה תִּדְבֹר וְהַדְּבוּרִים יִפְעֵלוּ, כְּמוֹ שְׁאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: "דוּ רַעַד אֹזֶן דּוּ וְעוֹסֵט פּוֹיִלְעֵן מִיט דִּינְעֵ דְבוּרִים". הָעֶקֶר רְאֵה לְצִאֵת בְּכָל לֵילָה לְשִׁדְּהָ, לְהַתְּבוּרָה

עצמך אליו יתברך, ולבקש ממנו יתברך רחמים רבים על כל מה שאתה צריך, כי מה שאדם צריך, הוא יכול לפעל אצל הקדוש-ברוך-הוא, העקר לא להתיאש משום דבר שבעולם.

אודות הרב ... טוב שתאמר לו את האמת, שלא היה לך ספוק בחייה, ופה נעשית ראש ישיבה, ויש לך ספוק, ואתה לומד עם התלמידים גמרא ושלחן ערוך, ואתה מבלה את היום בתורה ותפלה, וגם יש לך פרנסה, כך תאמר לו בתמימות ובפשטות, אני מקנה שלא תהיה לך שום בעיה.

שלחתי לך צ'ק בדאר, ותקבלו בקרוב.

עוד יום אכתב מכתב לאשתך, ותמסר לה את זה, ואקנה שתראה לעבר לגור בהדירה החדשה שבנה ... ותהיו שכנים ל... ותהיה מרצה.

מה אמר לך, ידידי היקר! אויף דעם עולם קען מען זייער אסאך גוט'ס טוען, אם יש לאדם שכל, אף צריכים לבקש גם על שכל, כי לא לכל אחד יש שכל, כי השכל שלו בא פשכבר שוכב עם רגליו אל הדלת, או פשיש לו לניה וכו', ולכן צריכים להתעורר תכף-ומיד, כמו שפרש הזהר הקדוש (חלק ג' פז): "מפני שיבה תקום" (ויקרא יט, לב), קדם שתהיה זקן תקום ותשוב אליו יתברך.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותחזק את התלמידים, והעולה על הכל — ראה לחזק את אנשי שלומנו, תכנים את עצמך בעבודת הכלל, מלבד שאתה לומד עם התלמידים, ראה לדבר עם כל אחד מאנשי שלומנו רק מהתכלית, שידעו שאין שום תכלית אחרת, רק לעבד את הקדוש-ברוך-הוא, כמו שעשה הבעל תפלה, ותעשה לעצמך קביעות לתפס בכל יום אחד או שנים מאנשי שלומנו, ולדבר עמו בהתלהבות גדולה ללהב את לבו, שאין תכלית אחרת בזה העולם, אלא להתבודד עצמו אליו יתברך, כי כל העולם הזה הוא דמיון אחד, ואם לא שבים בתשובה, אז כשעוברים

הימים והשנים, האדם יוצא מזה העולם בתרפות ובכזיונות, ואף פעם לא יודעים מתי הוא היום האחרון וכו', כף תדבר בכל יום עם אחד או עם שנים מאנשי שלומנו, ובכל יום תקח שנים אחרים ותלהב את לבם שיצאו בלילה להתבודד, וכן תעורר אותם על תפלה בצבור, ועל תפלת ותיקין, ובזה תכניס חיות חדשה בין אנשי שלומנו, כי אני רוצה שהמקום הזה יהיה מקום רציני בעבודת השם יתברך, אני רוצה לסלק משם את כל הלצים והפרחחים, הגנבים והנואפים וכו' וכו', אני רוצה לנקות את המקום הזה שיהיה מקום קדוש, רק תורה ותפלה ועבודת השם יתברך, אין לנו שום תכלית אחרת רק זה, לכן אני מבקש אותך, שתראה לעזר לי בכל מה שאתה רק יכול, ועקר העזר שלך, שאתה תדבר עם אנשי שלומנו, וכן תדבר עם התלמידים. הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה לעבור על הכל, ותהיה איש פשוט כרצונו יתברך.

נא ונא ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך. תאמין לי, שעוברים עלי צרות ויסורים ומרירות כאלו, אשר אי אפשר לכתב על הכתב וכו' וכו', ואם היית רק שומע קצת דקצת, היית בוכה מרב צרות וכו', שעובר עלי וכו', עם כל זאת אני מחיה את עצמי עם דברי רבנו ז"ל, ועדין תהלה לאל, אני מחזק גם את אחרים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא שסד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל תלמידי ישיבת "בית שלמה", הוי"ה ישמרום מכל רע, וימשיך עליהם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.

מֵאֵד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, תִּלְמִידֵי הַיְקָרִים! שְׁתַּחֲוּלוּ לַהֲיוֹת
 תִּלְמִידִים רְצִינָיִים, וְתַחֲוּלוּ לְלַמֵּד בְּהַתְמָדָה רַבָּה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלוּה
 לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הֶעֱבֹדָה שְׂאָדָם עוֹבֵד
 אֶת הַשֵּׁם בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עָרְפוּ יָקָר מְשָׁנִים רַבּוֹת שֶׁל עֲבוּדָה לְעַת
 זְקֻנָתוֹ; וְלָכֵן עֲכָשׁוּ אֶתְכֶם, בַּחֲוִירִים צְעִירִים! רְאוּ לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיְקָר
 שְׁלָכֶם, וְאַל תִּבְלוּ אֶת הַזְּמַן הַזֶּה בְּקִטְטוֹת וּבְמַרְיבוֹת, וּנְכוּחִים שֶׁל
 מָה בְּכַף וְכוּ' וְכוּ', רַק תַּחֲזְרוּ הַרְבֵּה בְּלִמּוּד גְּמְרָא וְשִׁלְחָן עֲרוּף
 וְסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְתַתְּפַלְלוּ בְּכָל יוֹם וְתִיקֵין מְלָה בְּמְלָה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר
 דִּיקָא, וְכֵן תִּפְלַת מְנַחָה וְתִפְלַת מַעְרִיב, תִּדְקְדְקוּ לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנְנָה
 גְּדוּלָה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְצִאת לַשָּׂדֶה וּלְהַתְּבוּדָד
 עֲצֻמְכֶם, וְתִזְכְּרוּ שֶׁעֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן שְׁלָכֶם, הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים הַכִּי
 טוֹבוֹת. וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד מְאֹד, שְׁתִּהְיוּ בְּעֲלֵי דֶרֶךְ אֶרֶץ וּבְעֲלֵי
 מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְתִצְיָתוּ אֶת הָרֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלָכֶם, וּבְזֶה תִּגְרַמוּ לִי
 נַחֲת־רוּחַ גְּדוֹל מְאֹד, וְשֵׁם שְׁמַיִם יִתְקַדֵּשׁ עַל יְדְכֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִי שְׂאֲנִי
 מִבְּקֵשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְּלִיחוּ דְרַכְכֶם, וְתַעֲלוּ מַעְלָה מַעְלָה עַל
 בְּמַתִּי הַתּוֹרָה וְהִירָאָה.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲנִי מְקַוֶּה לַהֲיוֹת בְּעוֹד שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה,
 וְלִשְׁבוֹת בְּשֶׁבֶת-שִׁירָה, וְאֲז אֲבִיא פְּרָסִים לְמַצְטַיִנִים, וּמְלִבֵּד זֹאת, אֲנִי
 מְקַוֶּה שֶׁבְּכָל עָרֵב רֹאשׁ-חֹדֶשׁ תִּסְעוּ אֶל מְקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים לְהַתְּפַלֵּל,
 וְזֶה יִהְיֶה הַטִּיּוֹל שְׁלָכֶם פֶּעַם בְּחֹדֶשׁ, שֶׁתִּסְעוּ לְכָל קְבָרֵי הַצְּדִיקִים
 לְהַתְּפַלֵּל.

כּא שֶׁסָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר וַיְחִי, ו' טֵבַת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַמּוֹרוֹת שֶׁל בֵּית-סֵפֶר "בֵּית פִּינְגָא", הַוּוֹ"ה עֲלֵיהֶן

ישרה שכינתו תמיד, וישמרן ויצילן מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהן, אמן.

מאד מאד אבקש אתכן, שתעשו ביניכן אספה פעם בשבוע, ושתהיינה אף ורק המורות, וכן מורה משלימה, רק אלו שיש להן שיכות עם החנוף של בית-הספר שלנו, תתאספנה פעם בשבוע, ושכל אחת תחליף חנת דעת כדת מה לעשות — לקדם את חנוף הבנות: הן בדרך ארץ, והן בצניעות, והן ביראת שמים, והן להחזיר ביהם דעת רבנו ז"ל, ולאור כל המקרה הרע שקרה, עלינו להתאזר ביתר שאת וביתר עז לשמור על הבנות, ולעשות תקנות. ומאד מאד אשמח, אם תשלחו לי אחר-כך דיו"ח מכל מה שנסכם ביניכן אצל האספה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכן, שתצלחנה במשימתכן, ותעשינה את רצוני.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים...

כא שסו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ד.

שלום רב אל ... תחיה.

ראי לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות בשמחה, והשמחה תכניס בך מדת הבטחון לבטח בו יתברך, ותכף-ומיד כשיהיה לך בטחון לבטח בו יתברך, על-ידי-זה תקני בעצמך מדת הסבלנות לסבל את כל מה שעובר עליך, ולא תתפעלי משום בריה שבעולם, כי מי שחזק בשמחה, ותמיד שש ושמח על נעם חלקו יתברך מה שנתן לו, על-ידי-זה הוא בוטח עוד, שיעזור לו הקדוש-ברוך-הוא יותר ויותר, ועל-ידי-זה זוכה להגיע למדת הסבלנות, וברגע שזוכים להגיע למדת הסבלנות, כבר יכולים לעבר את זה העולם בקלות, כי באמת עוברים על כל אחד ואחד בזה

אֲשֶׁר כּא שסז בְּנַחֵל רצט

העולם צרות ויסורים, קטנות וחלישות הדעת, וצרכים לשמר מאד מאד לא לדבר לשון-הרע ורכילות וליצנות, כי זה לא מועיל כלל אלא עוקר את האדם משני העולמות, ועל-כן אשרי ואשרי מי שמחזק את עצמו בכל זאת. ועקר ההתחלה צריך להיות במדת השמחה, כי השמחה היא רפואה לכל בין בגשמי ובין ברוחני, ואפלו לעצבים אין עוד רפואה יותר גדולה משמחה, אשרי מי ששמח תמיד, ואז טוב לו כל הימים.

נא ונא ראי לחזק את בעלך, ותמיד תמצאי בו נקודות טובות, ועל-ידי-זה תשרה ביניכם אהבה, ואחד יעזר להשני, ותשמרי לא להשפיל את בעלך, אלא תשתדלי להבין אותו, ועל-ידי-זה תתחזק האהבה ביניכם, ותגורו יחד בשלום, והשכינה תשרה בתוך ביתכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שיהיה לך טוב כל הימים, ותרוי רב נחת ברוחניות ובגשמיות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כּא שסז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים ... גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וממש החיית אותי.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראה להמשיך ללמד אסור יחוד עם האברכים, ותעורר אותם על זה מאד מאד, וכן כדאי שתדבר הרבה דבורי רבנו ז"ל, ואל תתבייש מאף אחד, אמה תדבר רק דבורי יראת שמים תורה ותפלה, דבורים מהתכלית, אין לנו דבורים אחרים, חד פעמי צרכים לעקר את כל האוירה וההפקרות שנתהנה שם, עד שכל מי שהוא ליצן, ידע שאין לו מקום אצלנו, וזה יכולים לבצע

רק אם נדבר מעבודת השם יתברך, וכך צריכים להרגיל את כל האוירה, שתהיה אוירה רצינית, פה מדברים רק מעבודת השם, ואת זה תכניס היטב היטב בין אנשי שלומנו, לא רק לומר להם, שכאן לא מדברים שום דבר אחר — רק עבודת השם, אלא בפעל ממש אתה תדבר מזה, כמו שאמר רבנו ז"ל: אתה תדבר, והרע ממילא יבטל, ועל קטב זה צריכים לדבר עם כלם. ואם תעשה בדרך זו, אז תצליח מאד מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח במשימתך, ותבשר לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא שסח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

פה תקבל מכתב בעבור ר' ... גרו יאיר, שיפטר את ... מהאטליז, כי אני לא מאמין לאדם הזה ובכשרות שלו, ובפרט שיש כבר התקוממות מכל אנשי שלומנו נגדו, ועל-פן מה ולמה לי כל הצרות האלו. ולכן טוב שיגרש אותו, לפני שתהיה התקוממות מכל אנשי שלומנו, ובפרט מהנשים, ותסביר לו, כי פשוט אין לי כחות כבר למחלקת, אני נלחם יום יום כדי לסלק חובות, ומה אני צריך עוד ... על הראש שלי, אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שעכשו תשתנה קהלתנו לטובה, ושלא יפנסו בינינו מסיתים ומדיחים ועושי ליצנות ומקררי אנשים, ואזי כל הקהלה שלנו תקבל צורה אחרת לגמרי, צורה רצינית, וכן כתבתי מכתב ל... ראה למסר לו אותו שיתחזק, כי הסמ"ך-מ"ם מסית ומדיח נגדנו יומם ולילה, כי הוא רשע מרשע, והוא יודע שהפח פתוח לפניו והחבל הדוק על צוארו,

אֲשֶׁר כּא שסט בְּנַחֵל שֵׁא

וְעוֹד מְעַט יַעֲלוּ עַל הַגְּבוּלוֹת שְׁלוֹ, לְכֵן הוּא מְסִית וּמְדִיחַ נְגִדָנוּ, וּבְאֻמַּת לָנוּ אֵין מַה לְפַחַד, בְּרוּף הוּא וּבְרוּף שְׁמוֹ אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים אֶת אֵף אֶחָד, אֲבָל לוֹ יֵשׁ כֵּן מַה לְהִתְפַּחַד, כִּי גְבוּלוֹת כְּבָר לֹא יוּכַל לַעֲשׂוֹת בְּמוֹעֵצָה הַדְּתִית, וְזֶה בְּרוּר, וְהוּא מְרַגֵּשׁ אֶת זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, וְלָכֵן הוּא עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְהוֹצִיא אֶת הַחֲצִים עֲלֵינוּ, וְעַל-כֵּן טוֹב שְׁנֻכְנָה אֶת הַתְּדָמִית בֵּין הַתּוֹשָׁבִים בְּצוּרָה חַיּוּבִית.

מָאד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתְּשַׁלַּח לִי פָקֵס אַחֵר הַמְּשַׁפֵּט, וּמָה עָלְתָה בִּידְיָנוּ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא, שֶׁבְקָרוֹב תִּהְיֶה לְךָ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַע, וְתוּכַל לְהִתְמַסֵּר לְתַת הַרְצָאוֹת בְּכָל הָאָרֶץ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיְחִי, ו' טֵבַת הַיְתַשְׁנִיד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

מָאד מָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ, שְׁנַתְּ הַרְצָאָה אוֹדוֹת אֲכִילַת מְזוֹן בְּנִקְיוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּמִי יִתֵּן שְׁפַעַם בְּחַדְשׁ תְּבוּאֵי וְתִבְקָרִי בְּבֵית-סִפּוֹר, וְתִתְּנֵי הַרְצָאָה הֵן לְמוֹרוֹת, וְאֶהְיֶה לְךָ אֲסִיר תּוֹדָה מָאד, כִּי אֲנִי מָאד מָאד רוּצָה שִׁישְׁתַּפֵּר הַמַּצֵּב הַסְּנִיטְרִי בְּבֵתִי הַחַנוּף שְׁלֹנוּ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלָל בְּעֶדְךָ וּבְעֶד בְּעֶלְךָ וּבְעֶד הַיְלָדִים וְהַנְּכָדִים, שֶׁתְּהִיּוּ כְּלָכֶם בְּרִיאִים וּמְצַלְחִים, וְתִבְשְׂרֵי לִי תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע דְּרָךְ ... שְׁהֲצַגְתָּ אֶת הַצֵּד שְׁלָנוּ בְּאִפְן חַיִּוּבִי, יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת זֶה, שְׁתַּהַיֶּה לְךָ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַע, וַיִּתְרַחֵב לְךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְתַהַיֶּה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! פֶּשׁוּט מְתַנַּפְלִים לָנוּ עַל לֹא דְבָר, וְלָכֵן בְּשִׁכּוּר שְׁאַתָּה עוֹזֵר לָנוּ, יַעֲזֹר לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִפְתַּח לְךָ שַׁעַר הַהַצְלָחָה, וְתַצְלִיחַ בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה.

הַמְאֻחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

כְּתִבְתִּי מִכְתָּב לְכָל הַמּוֹרוֹת, שְׁפַעַם בְּשָׁבוּעַ תַּעֲשׂוּ אִסְפָּה, וַיְדוּנוּ בְּכַבֵּד רֹאשׁ בְּעֵנֵינִי חֲנוּף, הֵן בְּעֵנֵינִי דְרָךְ אֲרָץ, וְהֵן בְּעֵנֵינִי צְנִיעוֹת, וְהֵן בְּעֵנֵינִי אֲמוּנַת-חֻקִּים, וְהֵן לְטַהַר אֶת הָאֵוִירָה אַחֲרֵי שְׁעֵבֵר עָלִינוּ מֵה שְׁעֵבֵר וְכוּ' וְכוּ', וּמְאֹד מְאֹד רְצִיּוֹתִי, שְׁתַּהַיֶּי בְּקֶשֶׁר עִם הַמְּנַהֲלָת ... וּבְיַחַד תִּטְכָּסוּ עֲצוֹת, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיַהַיֶּה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה אֲמִתִּית בֵּינֵיכֶם, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְעֵבֵד בְּיַחַד, וּמִמָּשׁ תִּגְרְמוּ לִי נַחַת-רוּחַ, כִּי סוּף כָּל סוּף אֵלּוּ הַבְּנוֹת שְׁלָנוּ, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרֵאוֹת

אֲשֶׁר כּא שׁעב בְּנַחֵל שג

פה מה יכולים לעשות, כי לא יקח הרבה זמן עד שיתחתנו, כי ימי שנותינו פורחים כצל צפור הפורח באויר (בראשית ובה, פרשה צט, סימן ב), ועל-כן כבר צריכים לעשות בשביל העתיד שלהן, ולכן ראי לעזר שתהיה אספה מצלחת מאד, מלבד זאת רציתי שכל הנשים תעשינה אספה פעם בשבוע, ולדבר ולשוח מה שיש לתקן, אני מקווה שתעשו את רצוני.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי ורכיך, ובכל אשר תפני תשפילי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא שעב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד, הרב ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

מה אמר לך, ידידי היקר! יש לך כחות הנפש, שאתה בעצמך אינך יודע, ומאז שלקחת את התלמוד-תורה בידיים, הכל השתנה, בודאי עבר עלינו שבוע מאד קשה, אבל, לדעתי, עכשו יהיה הברור והזכוף, שגנזה לברר את הטוב מהרע, ונשליך את הרע לגמרי, כי אני בשום פנים ואפן לא רוצה שישתובב בינינו ... שהיא סתם מקרר את אנשי שלומנו, כי שמעתי מעת שהתחילו לנתק עמו קשרים כמה אנשים, שהיו חלשים, כבר התחילו ללמד, כגון ... וכו', כי כל זמן שהיו תחת ההשפעה הרעה שלו, הוא סחב את החלשים עמו, ועל-כן צריכים לעקר את הליצנות מאתנו לגמרי, ושתהיה אוירה של תורה, כי עומדים להפגס לכאן עוד עשרות משפחות בקרוב מאד.

הַעֲקֹר רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדְיָךְ, וְתִזְכֹּר "אִם קָטָן אַתָּה
בְּעֵינֶיךָ רֵאשׁ שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה" (שְׁמוּאֵל-א' טו, יז), וַיֵּשׁ לְךָ כַּחוֹת
הַנֶּפֶשׁ בְּלַתִּי רְגִילִים. וְלִכֵּן רְאֵה לְהוֹצִיא אֶת זֶה מִכַּח אֶל הַפַּעַל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שַׁעַג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קְבֻלַּתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּבְאַמַּת מַה שְּׁאַתּ יְכוּלָה לְעֲזֹר לְנוּ
הוּא לְרֵאוֹת, שְׁפַעֵם בְּשִׁבוּעַ תְּהִיָּה אֶסְפַּת נְשִׁים, וּבְיַחַד תִּדְבְּרוּ
וְתַחֲזְקוּ אִשָּׁה אֶת רְעוּתָהּ, וְזוֹ תְּהִיָּה הַנַּחֲת-רוּחַ הַכִּי גְדוּלָה שְׁלִי, כִּי
אֲנִי רוֹצֵה לְרֵאוֹת בְּטוֹבְתְּכֶם הַגִּשְׁמִית וְהַנְּצַחִית.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי שְׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְּרַכְּכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שַׁעַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלַּתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּמִשְׁךָ הַיּוֹם תִּקְבַּל אֶת הַמִּכְתָּב וְכֵן אֶת הַמֵּאמָר לְעֲמוּד 4, וְעוֹד
סְפוּרִים נִפְלְאִים מִהַפְּצָה.

אודות גיסד, הוא באמת צלצל אלי, אבל ההכרח לי לומר מה שאמרתי בתחלה, כי מדבוריו תכף-ומיד קלטתי, שיש לי עסק עם רמאי ונוכל וגבר אלים. והעולה על הכל חצפן גדול, וראיתי שאין מה לדבר עמו, כי מה שאמרתי וטענתי, הוא סבב לדבורים אחרים, עד שראיתי שהוא עז פנים. ולכן בזה שהוא טוען שאמר בשמי על שלום-בית, אני רואה באיזה פח נפלתם, ועם איזה שקרן יש לכם עסק, ... גיסד שלח לי מכתב תכף אחר זה, וראיתי שאין לי לצערי מה לומר לו, רק ללכת עמו ביד תקיפה עם עורך-דין, שיבקש ממנו המון כסף על שהתעלל וכו', וכך יש סכויים להפטר ממנו, וכל מה שידרשו יותר כסף, ויספרו לעורך-דין על מעלליו, כמו-כן תצאו מהפח הזה.

המצפה לכתב לך יותר מאחר...

כא שעה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומה שאתה כותב שאתה מדאג עלי, בנראה שאתה תלמיד טוב, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סו), שיש אחד שהוא מקשר ממש, שהוא מרגיש כל העליות וירידות וכו', עין שם; מה אמר לך! כבר עבר עלי בחיי מרירות וכו', צרות ויסורים וכו', אבל מה שעובר עלי עכשו, זה לא סבלתי מימי, פשוטו כמשמעו, ובפרטיות מאז שהתחילו הבלבולים וכו', נדמה לי כאלו הכל אבוד, חס-ושלום, כי יגיעי וטרחי וכחי הלוך ופרחו ברוח, עבודה של כמעט ארבעים שנה פרחה לריק וכו', אין חלק באיברי או בגידי שאינם שבורים מרב צער ועגמת נפש שיש לי, ואני מחיה את עצמי רק עם דברי רבנו ז"ל, ואני נשבע שבועה חמורה (אף שאסור להשבע כלל) שכל עוד נפשי באפי, אגלה

וּאֶפְרַסֶם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם. אֲנִי זוֹכֵר בְּשָׁנַת תִּשְׁכ"ה, שָׁרְצוּ לְשֹׁבֵר אֶת בֵּיתִי, וְאִז גַּם-כֵּן נִשְׁבַּעְתִּי שְׁבוּעָה חֲמוּרָה, שְׁאֲדַפִּיס אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֶפְיָצֶם בְּעוֹלָם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, וְכֵן עֲשִׂיתִי. כְּמוֹ-כֵן עֲכָשׁוּ, שְׁאֲנִי נִמְצָא בְּמַצָּב רַע כְּזֶה וְיוֹתֵר גְּרוּעַ מִמָּה שְׁאַתֶּם אָפְלוּ יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר, עִם כָּל זֹאת אֲנִי נִשְׁבַּע לְהַפְיִץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּיִתֵּר שְׁאֵת וּבְיִתֵּר עוֹ, וְאִף שְׁכָל תְּשׁוּקָתִי וְחֻשְׁקִי וּרְצוֹנִי וְחִיּוּתִי הוּא לְהַקִּים עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", שְׁתִּהְיֶה עִיר שֶׁל חֶסֶד וְצִדְקָה, עִיר שֶׁל שְׂמֵחָה וְאַהֲבָה, עִיר שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, עִיר שְׁתִּהְיֶה כְּמוֹ מְשַׁפָּחָה אַחַת, וּלְבַסּוֹף עַל-יְדֵי שְׁנֵי רִיקִים וּפּוֹחֲזִים, אֶחָד מִפְּרָסֶם זֶה ... וְאֶחָד מִסֵּתֵר ... יְכוּלִים לְהֵרֵס לִי אֶת כָּל יְגִיעֵי וְטָרְחִי, שְׁסוּף כָּל סוּף אֲנִי אֲמוֹר לְהַגִּיעַ כְּבָר אֶל הַמְּנוּחָה וְהַנְּחָלָה.

וְדַבֵּר זֶה שְׁיִכּוֹל לְקִרוֹת לִי אַחַר שְׁאֲבַדְתִּי מִמַּשׁ קָרוֹב לְחַמְשִׁים אֶלְף דוֹלָר מְזַמֵּן מִכָּל הַמִּסִּירוֹת שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם, יַמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, (שְׁגַם מָחַר בַּבֶּקֶר צְרִיךְ לְהִיּוֹת עוֹד מִשְׁפָּט עָלַי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן), וְאֲנִי כְּבָר לֹא מְדַבֵּר מִכָּל הַהוֹצָאוֹת שֶׁהֻצְרַכְתִּי לְהוֹצִיא בְּשִׁבִיל בְּנֵית מְקוֹה וְכו', אֲשֶׁר אֶת כָּל הַכֶּסֶף לְוִיתִי, וְעוֹד יִמְצָא בִּינֵינוּ רָשַׁע מְרָשָׁע, שְׁיִלְמַד זְכוּת עַל הַסֵּמ"ך-מ"ם הַרָשָׁע, יַמַּח שְׁמוֹ, וְהֶאֱדָם הַזֶּה עוֹד יִסְתּוּבֵב בִּינֵינוּ, וְעוֹד יֵאמְרוּ פְּרוֹשִׁים, שֶׁהַתְּפוּנָתִי כֶּף אוֹ כֶּף וְכו' וְכו', אֲדָם שְׁנַתְתִּי לוֹ אֶלְפֵי דוֹלָרִים לְעִבּוּדוֹת, בְּשַׁעַה שְׁעֵרְבִי הִיָּה עוֹשֶׂה לִי אֶת זֶה בְּרִבַּע מַחִיר, וּלְבַסּוֹף הוּא עוֹד מְדַבֵּר עָלַי, וּלְרָשָׁע כְּזֶה עוֹד מְרָשִׁים לְהַכְנִס בְּבֵית-הַמְדַרְשׁ (בְּאַמַּת בֵּי הָעוֹן, שְׁלֹא שְׁמַעְתִּי בְּקוֹל ... שֶׁהַתַּחֲנוּן אֵלַי, שְׁלֹא אֶקַּח אֶת הַבֶּרֶנֶשׁ הַזֶּה לְעַבֵּד, בְּאֲשֶׁר הוּא סֶתֶם גּוֹנֵב מִמֶּנִּי כֶּסֶפִים, בְּשַׁעַה שֶׁהוּא יְכוּל לְהַשִּׁיג עֲרָבִי, שְׁיַעֲשֶׂה אֶת הָעִבּוּדָה יוֹתֵר יָפֵה וְיוֹתֵר זוֹל).

אֲנִי מְקוֹה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, כִּי אַחֲרַת אֵינִי יוֹדֵעַ לְאֵן אֲגִיעַ עִם כָּל הַצָּעֵר וְהַעֲגַמַת נֶפֶשׁ, אֲנִי כֹשֶׁלְעֲצָמִי אֲגַלֶּה וְאֶפְרַסֶם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל כָּל עוֹד נֶפֶשִׁי בְּאִפִּי בְּיִתֵּר שְׁאֵת וּבְיִתֵּר עוֹ, אֲבָל כָּל הַכַּחוֹת אֲזוּלוּ מִמֶּנִּי, כִּי קוּה קוּיִתִּי לְטוֹב, וְהִנֵּה בְּעַתָּה, הַכֹּל פּוֹרַח בְּרוּחַ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֶחָד שְׁשׁוּפֵף דְּמִי כְּמִים,

ועוד יכולים לדבר עמו, זה כבר יותר מדאי בשבילי, זה כבר קשה עלי לקבל.

אנחנו במשפחה רק שני אחים, והיה איזה מקום שצערנו את אבי מורי שליט"א [זצ"ל], ומאז לא רק שאנחנו — אני ואחי לא נכנסים לאותו בית-המדרש שצערנו את אבי, אלא אפלו לאותו רחוב אנחנו לא רוצים לעבור, כדי שלא נסתכל על האבנים מחוץ לאותו בית-המדרש שצערנו את אבי מורי, כל-כך חנכנו במסירות ובנאמנות אל אבי מורי (ולבסוף אחרי יגיעה וטרחה שהיתה לי עם בני-אדם יומם ולילה ממש, מסרתי את נפשי בפעל ממש בעבורם, עוד יעמדו לדבר עם שונאי, וילמדו זכות עליהם, זה כבר קשה לקבל, זה כואב מאד מאד, אפלו שהכונה טובה, אבל איך וכו', ומה וכו'), אם אני ואחי ששנינו טפוסים שונים לגמרי, ממש הפרש בין שמים וארץ בכל התחומים וכו', ואף-על-פי-כן כשפא לאיזה דבר הנוגע ושיך לאבא, זה הולך עד הסוף, ואם אחד רק צער פעם את האבא, אנחנו לא נדבר עמו בשום פנים ואפן, ממש כמו שלא ידבר בר ישראל עם איזה רוצח עמלקי ממש. ופה אני רואה, שממש מסרתי נפשי בעבור בני-אדם יומם ולילה (שהנני בטבעי מתמיד גדול, ומסרתי את כל הימים והשנים הטובות בשביל זולתי), ולבסוף אלו אנשים שופכים את דמי, ואחרים שעדין לא שופכים וכו', רק הולכים להתחבר עמהם ולדבר עמהם, זה כבר יותר מדאי, וזה כבר מפוצץ את לבי לגמרי.

תראה את מכתבי זה לכל מי שתרצה מבין אנשי שלומנו, אני מקווה שנסאך לי עוד ידיד אחד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ומאד מאד אבקש אותך, שתעשה כל מיני מאמצים להפיץ את אור רבנו ז"ל, כי אם רבנו ז"ל עשה לנו טובה כזו, עלינו לשלם לו חזרה פי מליון, ואיך משלמים לו? רק על-ידי הפצת דעתו

בְּעוֹלָם, לְגַלוֹת לְכֻלָּם שֵׁישׁ רַבִּי כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עַל הַחֹסֶד חֲנָם, שְׁאֲנִי יוֹדְעִים מְרַבִּי אֲמַת כְּזֶה.

נָא וְנָא לְחִזֵּק אֶת ... וְאֲשֶׁתּוּ, שֶׁהֵם מִמֶּשׁ אִישׁוֹן עֵינַי.

כא שְׁעו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵד, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֵל ... וְ... שִׁיחִיו.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל שְׂמֻחַתִּי, שֶׁעֲשִׂיתֶם
רְצוֹנִי בְּמִבְצַע חֲנֻכָּה לְכֹל תּוֹשְׁבֵי יְבִנְאֵל, יַעֲזֹר לָכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא כְּמוֹ שֶׁעֲזַרְתֶּם לִי, וְכֵן יִשְׂמַחְכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ
שֶׁשְׂמַחְתֶּם אוֹתִי.

אֶף מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׁלַבֵּל תִּצְעֲקוּ, וְכֵן לֹא לְקַלֵּל אֶת
אֶף בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֲנִי מְטַפֵּל כְּכֹר בְּכֻלָּם, וְתַנִּיחוּ אֶת הָעֲבוּדָה בְּשִׁבְלִי.

נָא וְנָא אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, הֵיזוֹת שֶׁעֲזַרְתֶּם לִי הִרְבָּה הֵן בְּמִבְצַע חֲנֻכָּה
וְכוּ', תִּעֲזְרוּ לִי גַם כְּזֶה, שֶׁתִּתְנַהֲגוּ בְּצַנִּיעוּת, וְלֹא לְצַעֵק וְלֹא לְקַלֵּל,
אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִחְמִיר עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל, מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם
תִּעֲשׂוּ עִמִּי הַחֹסֶד הַזֶּה. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְמִילָא יִגְרֵשׁ אֶת כָּל
הַפְּסָלֹת וְהַשׁוֹנְאִים שְׁלִי, רַק אַתֶּם אֵל תִּהְיוּ הַשְּׁלִיחִים.

אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁתִּצְיָתוּ אוֹתִי.

בְּנַכֶּם ... עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת מִמֶּשׁ, מַחֲזִיר יְהוּדִים בְּתִשׁוּבָה, עוֹשֶׂה
שְׁלוֹם-בֵּית, אֲשַׁרְיָכֶם!

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שַׁעַז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּכַנִּיס בְּדַעְתְּךָ אֶת הַמְּצִיאוֹת הַזֶּה, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת
בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר
קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא הַכֵּל מְשַׁנָּח מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלִכֵּן זָכַר,
שְׁכַּל מַה שְׁשִׁיף אֵלֶיךָ — יָבוֹא אֵלֶיךָ, וּמַה שְׁלֵא שִׁיף אֵלֶיךָ — לֹא
תוֹעִיל שׁוֹם הַשְׁתַּדְּלוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן מַה אַתָּה צְרִיף לְהִיּוֹת שְׁבוֹר?!
תִּמְסַר עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵז תִּרְאֶה אֵיךָ שְׁיָבוֹאוּ לְךָ יְשׁוּעוֹת
גְּדוֹלוֹת, מִמַּשׁ נִסִּים נִגְלִים.

אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁלֵא תִלְךָ אֵל אֶף אֶחָד וְכוּ', וּמַה שְׁשִׁיף
אֵלֶיךָ — יָבוֹא אֵל בֵּיתְךָ, אִם אַתָּה יָכוֹל לְהִיּוֹת חֲזָק — מַה טוֹב
וּמַה נְּעִים, וְאִם לֹא, אֲזַי חֲבַל שְׁאַתָּה מִתְאַמֵּץ וְרֵץ וּמִתְרוֹצֵץ וְכוּ'
וְכוּ'.

אֲנִי אֶת שְׁלֵי כְּתִבְתִּי לְךָ, וְאַתָּה תַעֲשֶׂה כְּפִי שְׁמֵאִיר לְךָ.

שׁוֹב פַּעַם אֲנִי מִזְכִּיר לְךָ, שְׁאַתָּה נִמְצָא רַק בִּיַּדִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְאֶף אֶחָד שְׁלֵא יִבְלָבֵל אוֹתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ לְטוֹב כָּל הַיָּמִים...

כּא שַׁעַח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תּשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רק חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד בְּאַמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִדְעַ, שְׂבָכֶל צָרָה לּוֹ
בְּכִיכּוֹל צָר, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּשִׁבִיל הַשְּׂכִינָה, בְּשִׁבִיל נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְזֶה מְאֹד חָשׁוּב לְמַעַלְהָ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ'.

הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מִחֲלִישׁ אֶת הַדְּעַת שֶׁל כָּל אֶחָד, וּמִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ,
כְּאִלּוּ שֶׁהוּא כְּבָר אֵינּוּ שׁוֹהָ לְשׁוּם דְּבָר, וּכְאִלּוּ לֹא צְרִיכִים אוֹתוֹ,
וְכִדּוּמָה כָּל מִינֵי פְתוּיִים וְהִסְתּוֹת וְחֲלִישׁוֹת הַדְּעַת, וְאֵת זֶה צְרִיכִים
לְהוֹצִיא מֵעֲצָמוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא שעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיְזַרְח.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד מַה שֶּׁאַתָּה אוֹכֵל וְכוּ', הַיּוֹם יְכוּלִים
לְהַכְשִׁיל בְּקִלּוֹת בְּאַכִּילַת טְרֵפוֹת וּנְבִלוֹת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְרַבְּנּוּ וַיִּלְלֵהָ
גְּזֵלָה לְנוֹ (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן סב), שְׁעַל-יְדֵי אֲכִילָתְךָ שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, נַעֲשֶׂה יַחֲדָיָה קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשְׂכִינְתָהּ אֶפְסִין בְּאַפְסִין, בְּכַחֲיִנְתָּ
(רוֹת ב, יד): "וַיֵּאמֶר לָהּ בַּעֲזוֹ לְרוֹת לְעֵת הָאֶכֶל גִּשְׁי הַלֵּם". לְעֵת
הָאֶכֶל דִּיקָא, הֵינּוּ עַל-יְדֵי הָאֶכֶלָה 'גִּשְׁי הַלֵּם', דָּא יַחֲדָיָה קִדְשָׁא בְּרִיף
הוּא וְשְׂכִינְתָהּ. בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מֵד, יח): "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוֹדָה", דָּא
תְּקַרְבָּתָא מְלָכָא בְּמִלְכָּא (זֶהוּ וַיִּגַּשׁ רו), רַק הָאֶכֶלָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת
מְאֹכֵל אַחַר שְׁנִתְבָּרַר, וְאֵינּוּ בּוֹ שׁוּם תְּעִירוּבוֹת, כִּי מְאֹכֵל שְׂיִישׁ בּוֹ
תְּעִירוּבוֹת. וְעַל-יְדֵי מְאֹכֵל כְּזֶה, יוֹכֵל הָאָדָם לְחַטָּא; הֵינּוּ בְּאַמַּת אֵין
שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלָקוֹת גָּמוּר הוּא,
וְדָבָר גָּדוֹל דְּבָר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמְּאֲצִיל
הָעֲלִיּוֹן, וְלִכֵּן כָּל הָאֶכֶל שְׂאָדָם אוֹכֵל, צְרִיף לְהִיּוֹת מְאֹכֵל שְׁנִתְבָּרַר,

זאת אומרת שהמאכל צריך להיות מאכל בשר, ואז דיקא על-ידי אכילה כזאת, שחושב ומכון בעת אכילתו, שיהיה לו פח לעבד עבודתו יתברך וכו', וכן שיכון בנצוץ הקדוש שיש בתוך האכל, שבודאי יש שמה אלקות, כי אין דבר בלי אלקותו יתברך, אז דיקא יזפה, שעל-ידי אכילתו יהיה נעשה יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה אפין באפין, מה שאין כן כשאדם אוכל טרפות ונבלות, זה מוריד אותו לשאול תחתית ומתחתיו, ולא בחנם, שכל-כף הרבה בני הנעורים יוצאים לתרבות רעה, כי מפטמים אותם במאכלות אסורים, רחמנא לישזבן.

כלל זה תקח בעצמך, שאסור לאכל באמצע הדרך באיזו מסעדה וכו', שאתה לא מכיר את בעל-הבית וכו', ואין אתה יודע מה זה וכו', ומי זה וכו', ואפלו שיהיה על זה הכשר הכי טוב וכו', מי יודע אם מחליפים טרפות ונבלות, בתרוץ שיש פה תעודת הכשר מרב מפרסם וכו', כי הכל יכול להיות שקר, אם לא מכירים את בעל-הבית בעצמו וכו', אסור לאכל שמה בשום פנים ואפן.

הרמב"ם אומר (פרק ג', מהלכות דעות, הלכה ב'): צריך האדם שיכון לבו וכל מעשיו כלם לידע את השם ברוך הוא בלבד, ויהיה שבתו וקומו ודבורו, הכל לעמת זה הדרך, כיצד? כשישא ויתן או יעשה מלאכה לטל שכר, לא יהיה בלבו לקבץ ממון בלבד, אלא יעשה דברים האלו, כדי שימצא דברים שהגוף צריך להם מאכילה ושתייה וישיבת בית ונשיאת אשה, וכן כשיאכל וישתה וכו', לא ישים בלבו לעשות דברים האלו, כדי להנות בלבד, עד שנמצא שאינו אוכל ושותה אלא המתק לחיף וכו', כדי להנות, אלא ישים על לבו שיאכל וישתה, כדי להברות גופו ואיבריו בלבד, לפיכך לא יאכל כל שהחף מתאנה ככלב וחמור, אלא יאכל דברים המועילים לגוף אם מרים אם מתוקים, ולא יאכל דברים הרעים לגוף אף-על-פי שהן מתוקים לחיף, ומי שיתנהג כך, מבטח לו שכל מעשיו הוא לשם שמים, והקדוש-ברוך-הוא ישמר אותו מכל רע.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

כא שפ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵד, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ, שְׂאִין עוֹד דְּבַר שְׁהוּרָג אֶת הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת כְּמוֹ הַדְּאָגוֹת, וְלֹא בְּחַנּוּם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֶדְרִין ק:): לֹא תַעֲזִיל דְּוִיָּא בְּלַבָּךְ, דְּגַבְרֵי גְבוּרִין קָטַל דְּוִיָּא [אַל תִּכְנִיס דְּאָגָה בְּלַבָּךְ, כִּי הַדְּאָגָה הִרְגָה אֲנָשִׁים גְּבוּרִים], הָא שְׁלֵמָה אָמְרָה (מְשַׁלֵּי יב, כה): "דְּאָגָה בְּלַב אִישׁ יִשְׁחַנָּה", רַב אָמֵי וְרַב אָסִי, חַד אָמַר יִשְׁחַנָּה מִדְּעָתוֹ, וְחַד אָמַר יִשְׁחַנָּה לְאַחֲרִים. וַיֵּשׁ לוֹמַר, שְׁהַמְחַלְקַת בֵּינֵיהֶם הִיא עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְנֵי ו' ל' (לְקוּטֵי-מוֹתֵר, חֶלֶק א', סִימָן לד), שְׁהַחֲרַפָּה שֶׁל אָדָם שׁוֹבֵרֶת אֶת הָאָדָם, וְעַל-יְדֵי נִקְדַּת עֲצָמוֹ וְנִקְדַּת הַחֲבֵר יְכוּל לְבַטֵּל אֶת הַחֲרַפּוֹת שֶׁשׁוֹבְרִים אֶת לְבוֹ, וְזֶה אֶחָד אוֹמֵר "יִשְׁחַנָּה מִדְּעָתוֹ" — זֶה נִקְדַּת עֲצָמוֹ, שְׁזֶה עֲנִין הַתְּבוּדָדוֹת, שְׁיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֹל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו יִשְׁיַח וַיִּסְפֹּר אֵלָיו יִתְפָּרֵד, וְאֶחָד אָמַר "יִשְׁחַנָּה לְאַחֲרִים", שְׁזֶה נִקְדַּת הַחֲבֵר, הֵינּוּ לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים וְלִשְׁיַח בֵּינֵיהֶם וְכוּ', וְאֶחָד יַחֲזֵק אֶת הַשְּׁנִי, וְלִכְּן אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן! תִּרְאֶה לְהַתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת בְּיָתֵר עֵז, וְשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, תִּבְרַח מִהַדְּאָגוֹת, שְׁלֹא יִבִּיאוּ לָךְ שׁוּם דְּבַר, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם, וּבְיַחַד תִּתְחַזְּקוּ, וְאֵז טוֹב לָכֶם תְּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שפא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ זָאִיר וַיְזַרְח.

לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רק חזק למסור את נפשך על מדת השמחה, כי דע לך, ששמחה זו המדרגה הכי עליונה, שאדם צריך לזכות אליה, כי כף אִמֵר רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות שמחה, סימן א'): כשאדם עושה מצוה בשמחה, בידוע שלבו שלם עם אלקיו, ואצלו יתברך שרויה רק השמחה, כמו שכתוב (דברי-הימים-א' טז, כז): "עוֹ וְחֶדְוָה בְּמִקוֹמוֹ", ומוכח בזהר (תצוה קפד): תא חזי עלמא תתאה קימא לקבלא תדיר [בוא וראה העולם הזה עומד לקבל תמיד], והוא אקרי אבן טבא [והיא נקראת אבן טובה, כמו אבן מושכת שנקראת מגנט], ועלמא עלאה לא זיהיב לה אלא כגונא דאיהו קימא [העולם הבא לא נותן, אלא כמו שמכינים את עצמו מלמטה], אי איהו קימא בנהירו דאנפין מתתא [אם נמצאים תמיד בפנים שמחות מלמטה], כדין הכי נהרין לה מעלא [כף מאירים לו מלמעלה אור וזיו וחיות ודבקות וכו'], ואי איהו קימא בעציבו [אבל אם אדם עומד בעצבות ובמרה שחורה], יחבין לה דינא בקבלה [אזי ממשיך על עצמו דינים], כגונא דא (תהלים ק, ב): "עבדו את הוי"ה בשמחה", חדוה דבר נש משיך לגבה חדוה אחרא עלאה [השמחה של אדם בזה העולם, ממשכת עליו שמחה מעולם הבא], הכי נמי האי עלמא תתאה, כגונא דאיהי אתערת הכי אמשיך מלעלא, [כף הוא העולם הזה, כפי שאדם מתנהג בזה העולם, כף ממשיך על עצמו מעולם הבא]; ולכן כשאדם רק בשמחה, ומכריח את עצמו עם כל הכחות להיות בשמחה, על-ידי-זה הוא ממשיך על עצמו שמחה מעולמות העליונים. ולכן אל תהיה בטלן! ואף שאני יודע, שעובר עליך מה שעובר — צרות ויסורים, מרירות ומכאובים, תשתדל להיות

בְּשִׂמְחָה עִם כָּל הַכּוֹחוֹת, וְאִז תִּרְאֶה שְׂכָל מְזוֹלְךָ יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.
הַלְוֵאֵי שְׂתַכְנִיִּים אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ בְּלִבְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

כא שפב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ אֵל ... גִּרּוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְאַכְזָב מִמֶּךָ מֵה שְׂקָרָה הַיּוֹם, וְזוֹ כְּבָר לֹא הִפְעַם
הִרְאִשׁוּנָה, אִף עַד עֲכָשׁוּ הַבְּלָגָתִי, אֲבָל אַחַר מֵה שְׂקָרָה הַיּוֹם שׁוֹב
דְּבַר כְּזֶה, אֲמַרְתִּי לְבוֹא אֵלֶיךָ בְּכִתְבִים. תִּדַע, שֶׁהַכֶּעַס הַיָּא מִדָּה מְגַנָּה
מְאֹד מְאֹד, וְהוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וּפֹה אֲנִי לֹא מְדַבֵּר בְּשִׁבִיל
הַיְּבוּחִיִּים, אִם הֵם בֵּין צוֹדִיקִים אוֹ לֹא צוֹדִיקִים, לֹא לוֹקְחִים אֶת כָּל
הָאֲכָל וְשׁוֹפְכִים וּמְשַׁחִיתִים אוֹתוֹ בְּרִשְׁעוֹת כְּזוֹ, שֶׁגַּם לִי וְגַם לְךָ לֹא
יְהִי, שְׂנֵה לְדַעְתִּי, שֶׁגְּעוֹן וְטְרוּף דַּעַת, וְעֲשִׂיתָ נֶזֶק כָּל-כֶּךָ גְּדוֹל, מִצַּד
זֶה אֲנִי יָכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתְךָ בְּרַגַע, זוֹ לֹא הַבְּעֵינָה, הַבְּעֵינָה הַיָּא שְׁאֲנִי
הַיִּיתִי הַשִּׁדְכָן שְׁלֶךָ, וְשִׁדְכַתִּי אוֹתְךָ, וְעֲשִׂיתִי אֶת הָאֲרוּסִין, וְאַתָּה
בְּעֲצֻמְךָ יוֹדַע כִּמָּה שְׁעוֹת טוֹבוֹת בְּזִבְזוֹתֵי בְּעִבוּרְךָ, עַד שֶׁשְׁכַנְעַתִּי אֶת
הַיְּבוּחָה שְׂתַסְפִּים לְשִׁדוּךָ, כִּי בְּעִירְךָ יֵשׁ לְךָ שֵׁם לְבַחּוֹר אֱלִים וְכוּ',
שְׁנַתָּ מִכּוֹת וְכוּ', וְהִיא מְאֹד דְּאָגָה עַל זֶה, וְאֲנִי בְּטִלְתִּי אֶת כָּל
הַסְּפוּרִים וְהַקְּטִנְתִּי הַכָּל בְּעֵינֶיהָ וְכוּ', וְעֲכָשׁוּ כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה שְׂאִתָּה
בַּחּוֹר כָּל-כֶּךָ אֱלִים, אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לְךָ, שְׁאֲנִי מְפַחַד מְאֹד מְאֹד
עַל הָעֵתִיד שֶׁל הַנְּשׂוֹאִין, כִּי אִם אֲשַׁתְּךָ תְּבַשֵּׁל אֵינָה מְאֲכָל שְׂאִתָּה
לֹא תֵאָהֵב, תִּשְׁפֹּף אֶת זֶה עַל הָרֵאשׁ שְׁלָה... וְכִפִּי הַהִתְנַהֲגוֹת
שֶׁהִתְנַהֲגָת הַיּוֹם, אִתָּה מְסַגֵּל לְזֶה בְּלִי שׁוֹם סִפְק... וּמִי יוֹדַע אִם אִתָּה
לֹא מְסַגֵּל לְיוֹתֵר מִזֶּה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן.

וְתִאֲמִין לִי, שְׁאֲנִי מְאֹד מְאֹד מְצֻטְעָר לְמָה שִׁדְכַתִּי אוֹתְךָ עִם
בַּחּוּרָה כָּל-כֶּךָ עֲדִינָה וְטוֹבֵת לִב, כִּי אִתָּה מְסַגֵּל בְּשִׁבִיל אֲכָל לְהִיּוֹת
מְטוֹרָף כְּזֶה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מֵה יְהִיָּה מְחַר כְּשִׁתְּתַחַתֵּן, וְאַשְׁתְּךָ לֹא

תַּעֲשֶׂה אֶת רְצוֹנְךָ וְכוּ', אַתָּה מְסַגֵּל לְתַתּ לָהּ מַכּוֹת רַצַּח, וְזֶה בְּלִי שׁוּם סֶפֶק, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, כִּי תִדַע אֲשֶׁר לֹא מִשְׁתַּנִּים תַּחַת הַחֶפֶז, הַחֶפֶז לֹקַחַת סוֹף הַכֹּל חֲמִשׁ-עֶשְׂרֵה דְקוֹת, וְתוֹף חֲמִשׁ-עֶשְׂרֵה דְקוֹת לֹא מִשְׁתַּנִּים, שְׁלֹא תַחֲיָה בְּאִשְׁלִיּוֹת, וְלִכֵּן אֲנִי רוֹצֵה לְשַׁמַּע תַּכְּף-וּמְיָד מִמֶּךָ הַתְּנַצְלוֹת רְצִינִית (לֹא שִׁילַד זֶה עָשָׂה כָּכָה, וְיִלַד זֶה אָמַר כָּכָה, וְיִלַד זֶה עָשָׂה פְּרָצוּף...), אַתָּה יוֹתֵר מְבַגֵּר מֵהֶם פִּי-שְׁנַיִם, לֹא פַעַם אַחַת כְּשֶׁהֵייתִי בְּיִשְׁיבָה, נִשְׁאַרְתִּי אֲנִי וְחֻבְרִי בְּלִי אֲכָל, נוּ! עֲשִׂינוּ מֵהַפְּכָה? ! הֲלִכְנוּ וְקִנִּינוּ אֲכָל, אֲבָל לֹא הִפְכְּנוּ אֶת כָּל הַשְּׁלַחָן עִם הָאֲכָל, וְלֹא הִשְׁתַּחֲנוּ, וְעַל-כֵּן אֲנִי מִכְרַח לְשַׁמַּע מִמֶּךָ תַּכְּף-וּמְיָד, כִּי אַחֲרַת אֲנִי דוֹחָה אֶת הַשְּׁדוּף, חַד מִשְׁמַעִית, אֲנִי לֹא אֲאִמְלֵל בַּת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֹּן.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִצְטַעַר לְכַתֵּב לָךְ דְּבַר כְּזֶה, אֲבָל יַעַן, שְׁאֲנִי הֵייתִי הַשְּׁדוּכָן, וְהַפְּלָה הִיא כְּמוֹ הַבַּת שְׁלִי, וּמִמֶּשׁ מִסְרַתִּי אֶת נַפְשִׁי, שְׁיִהְיֶה הַשְּׁדוּף בֵּינֵיכֶם, כְּמוֹ שְׁאִתָּה בְּעֶצְמָךְ יוֹדַע כְּמָה שְׁעוֹת עַל גְּבִי שְׁעוֹת בְּלִיתִי, וְלִבְסוֹף תִּהְיֶה כְּעֶסֶן כְּזֶה, אֲנִי כָּבֵר מִתְחִיל לְחַשֵּׁב פְּעָמִים, וּמְאֹד מְאֹד חוֹשֵׁשׁ עַל הָעֵתִיד שְׁלָכֶם, כִּי הַכַּעַס יְכוּל לְהִרְס אֶת הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוֹחַנִיּוֹת.

הַמְצַפֶּה לְתִשׁוּבָה מֵהִירָה...

כּא שפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְר וַיְחִי, ז' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַתָּה צָרִיף לְזַכֵּר, שְׁיִשׁ מֵאֲמַר הַחֲכָם: "אָדָם דּוֹאֵג עַל אֲבוּד דְּמִיו וְאִינוּ דּוֹאֵג עַל אֲבוּד יְמִיו, דְּמִיו אִינֵם עוֹזְרִים יְמִיו אִינֵם חוֹזְרִים", וְלִכֵּן תַּקַּח אֶת עֶצְמָךְ בְּיַדֶּיךָ, וְתִשְׁמַר מְאֹד עַל הַזְּמַן הַיָּקָר שְׁלָךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד אֲבֻדָּה כְּאֲבֻדַּת הַזְּמַן, וְאִף אֶחָד אִינוּ קוֹלֵט וְאִינוּ

תּוֹפֵס, שְׁבָכַל רָגַע הָאָדָם הוּא מֵת, כִּי הִרְגַע שְׁעֵבֶר כְּבָר לֹא יִחְזֹר אֶף פְּעַם. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמֹזְרוּ עֲצָמוֹ לִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה. וְרַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מ"ט): אַתֶּם צְרִיכִים לְהִזְדָּרוֹת מְאֹד, כְּדֵי שְׁתּוּכְלוּ עֲדִין לַחֲטֹף עוֹד מִשָּׁהוּ. וְאֵל תִּחְשַׁב שְׁזָה קַל, כִּי הֵיִצֵּר הָרַע אֵינֹו עוֹזֵב אֶת הָאָדָם כְּרָגַע, וּמִשְׁגַּע אוֹתוֹ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עַבְרָה, אֲלֵא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; וּמוֹבָא (אֲרָחוֹת-צְדִיקִים, שְׁעַר הַנְּאֻה): אֵל יִתְעַצֵּל מִלְּנַצַּח יֵצֵר הָרַע יוֹם יוֹם, וְזוֹ נִקְרָאת מִלְחָמָה גְּדוֹלָה, כְּמוֹ שְׁמִצִּינוּ בְּאֶחָד מִן הַחֲסִידִים. שְׁפָגַע בְּאֲנָשִׁים הַבָּאִים מִן הַמִּלְחָמָה, וְשָׁלְלוּ שָׁלַל גְּדוֹל. אָמַר לָהֶם: שְׁבַתְּתֵם מִמִּלְחָמָה קִטְנָה, וְעַדִּין אַתֶּם עֲתִידִים לְמִלְחָמָה גְּדוֹלָה. אָמְרוּ לוֹ: מַה הִיא הַמִּלְחָמָה? אָמַר לָהֶן, הֵיִצֵּר וְחִילוֹתָיו! כִּי כָל אוֹיֵב שֵׁישׁ לָךְ, כְּשִׁתְּנַצַּח אוֹתוֹ פְּעַם אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם אוֹ שְׁלֹשׁ, אָז יִנִּיחַ אוֹתָךְ, אֲבָל הֵיִצֵּר אֵינֹו פּוֹסֵק מִמָּךְ אֶף אִם יִהְיֶה מְנַצַּח מֵאַה פְּעַמִּים, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ: וְאֵל תִּאֲמִין בְּעֲצָמְךָ עַד יוֹם מוֹתָךְ (אֲבוֹת ב, ד); כִּי כָל יְמִיךָ יֵאָרֵב לָךְ אוֹלֵי תַעֲלִים עֵינֶיךָ מִמֶּנּוּ, וְאִם יִנְצַחְךָ בְּקַל שְׁבַקְלוֹת, — סוֹף יִנְצַחְךָ בְּחִמּוֹר שְׁבַתְּמוֹרוֹת.

הַעֲקָר שְׁגָלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל הוּא שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, לְהִיּוֹת רְגִיל לְשַׁפָּךְ אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מְדַרְגָּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו. וּבְפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ק'): שְׁמַקְטִין וְעַד גְּדוֹל אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֵׁר בְּאֲמָת, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָדוֹת. וְהִיא מְזַכֵּיר כְּמָה וְכְמָה צְדִיקִים מְפָרְסָמִים אֲמַתִּיִּים, וְאָמַר, שְׁכַלֵּם לֹא בָאוּ לְמְדַרְגָתָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָדוֹת. וְגַם תּפֹס אִישׁ אֶחָד פְּשׁוּט מְנַכְדֵי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב זי"ע, וְאָמַר גַּם זֶה מְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ בְּכָל פְּעַם לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּבִכְיָה גְּדוֹלָה. וְאָמַר, שְׁזַרַע הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב זי"ע רְגִילִים בְּזָה בְּיוֹתֵר, כִּי הֵם מְזַרַע דְּוֹד הַמְּלָךְ, וְכָל עֶסְקוֹ שֶׁל דְּוֹד הָיָה עֲנִין זֶה, שְׁהִיא מְשַׁבֵּר לְבוֹ מְאֹד לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ תְּמִיד, שְׁזֵהוּ עֲקָר סֵפֶר תְּהִלִּים שֵׁיסַד, וְלִכֵּן כָּל מִי שְׁרוּצָה לְהַנְצִיל מֵהֵיִצֵּר הָרַע, וְלְהַצִּיל אֶת זְמַנּוֹ הַיְקָר, רְאוּי לוֹ לְהִרְבּוֹת בְּשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ וּבְאֲמִירַת תְּהִלִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כא שפד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנֶכֶן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

איני מבין למה אתה צריף להיות כל-כף שבויר וכו', ולזכור את העבר שלך וכו', הרי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כו): אצל העולם השכחה היא חסרון גדול בעיניהם, אבל בעיני יש בהשכחה מעלה גדולה, כי אם לא הייתה שכחה, לא היה אפשר לעשות שום דבר בעבודת השם יתברך, אם היה זוכר כל מה שעבר, לא היה אפשר לו להרים את עצמו לעבודתו יתברך בשום אופן, גם היו מבלבלים את האדם מאד כל הדברים שעוברים עליו. אבל עכשו על-ידי השכחה — נשכח מה שעבר, ואצלו הדרך, שכל מה שעבר והלך, נפסק והולך לחלוטין, ואינו חוזר בדעתו עוד כלל. ואינו מבלבל כלל עצמו עוד במה שפבר עבר והלך וכו'.

וענין זה הוא דרך עצה טובה גדולה מאד בעבודת השם יתברך, כי על-פירב יש להאדם בלבולים רבים וערוב הדעת מאד ממה שחלף ועבר. בפרט בשעת התפלה, שאז באים עליו כל הבלבולים ומערבבים ומעקמים את דעתו ממה שפבר עבר. לפעמים יש לו בלבולים מענין המשא ומתן שלו ועסקי ביתו וכיוצא, באשר כי לא טוב עשה בענין זה וכיוצא, וכף היה צריף לעשות וכיוצא בזה הדרך. ויש שמבלבלים אותו בעת עבודתו בתורה או בתפלה וכיוצא, בהפגמים שפגם מקדם באשר שבענין זה לא עשה פהגן נגדו יתברך, וכיוצא בזה הרבה מאד, פאשר ידוע לכל אדם בעצמו. על-כן השכחה היא עצה טובה גדולה מאד לזה, שתכף-ומיד שחולף ועובר הדרך, יעביר ויסלק אותו מדעתו לגמרי, ויסיח דעתו מזה לגמרי, ולא יתחיל לחשב עוד במחשבתו בענין זה כלל. הלואי שתכניס את הדברים האלו בתוך לבך, ואז כל החיים שלך ילכו

כָּבֵר בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי, וּרְבֵנוּ ו'ל הָיָה חֲדוּשׁ גָּדוֹל בְּזָה, וְאָמַר: לֹא מִבְּעֵינָא, שְׁדַבּוּר לֹא יוֹצֵא מִפִּי בְּלִי הַתְּחַדְּשׁוֹת, אֲלֵא אֶפְלוּ הַבֵּל פִּי אֵינּוּ יוֹצֵא בְּלִי הַתְּחַדְּשׁוֹת, כִּי כָּל שְׁנִיָּה וּשְׁנִיָּה הוּא מִתְּחַדֵּשׁ, וְלִכֵּן זָכָה לְמָה שְׁזָכָה וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שִׁשׁוּכְח אֶת הָעֶבֶר, וְעוֹשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וְתַמִּיד רַק יִחַשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵז יִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֶׁר בְּחַיָּו.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שפּה.

בְּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיְחִי, ז' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָאד מָאד כּוֹאֵב לִי, שְׁאַתָּה אוֹמֵר, שְׁמֵרֵב רְגִילוֹת שְׁאַתָּה חוֹטֵא בְּפִגְמֵי-הַבְּרִית הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה וְכוּ' וְכוּ', אַתָּה כָּבֵר לֹא יְכוֹל לְצֵאת מִזֶּה וְכוּ' וְכוּ', זֶה דִּמְיוֹן גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ק'), שְׁאִישׁ אֶחָד שָׁאַל אוֹתוֹ: כִּיצַד הִיא הַבְּחִירָה? הַשִּׁיב לוֹ בְּפִשְׁטוֹת: שְׁהַבְּחִירָה הִיא בְּיַד הָאָדָם בְּפִשְׁטוֹת, אִם רוּצָה — עוֹשֶׂה, וְאִם אֵינּוּ רוּצָה — אֵינּוּ עוֹשֶׂה. וְכַתֵּב מוֹהֲרֵנוּ"ת ו'ל: רְשַׁמְתִּי זֹאת, כִּי הוּא נִצְרָךְ מְאֹד, כִּי כִּמְהָ בְּנֵי-אָדָם נְבוֹכִים בְּזֶה מְאֹד, מִחֲמַת שְׁהֵם מְרַגְלִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם וּבְדַרְכֵיהֶם מִנְּעוּרֵיהֶם מְאֹד, עַל-כֵּן נִדְמָה לָהֶם, שְׁאֵין לָהֶם בְּחִירָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֵינֶם יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת מַעֲשֵׂיהֶם. אֲבָל בְּאֵמַת אֵינּוּ כֵּן, כִּי בְּוַדַּאי יֵשׁ לְכָל אָדָם בְּחִירָה תַּמִּיד עַל כָּל דָּבָר, וְכְמוֹ שֶׁהוּא רוּצָה עוֹשֶׂה, וְהֵבֵן הַדְּבָרִים מְאֹד. וְלִכֵּן תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְךָ, וְתֹאמַר לְעֲצָמְךָ שְׁזֵהוּ זֶה, אֲנִי מִפְּסִיק לְעֶבֶר עֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת כְּאֵלוֹ, וְאֵז דִּיקָא תְּבוּא לְתַקּוּנָךְ הַנִּצְחִי.

וְכָבֵר אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מט), שְׁעַקֵּר

הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה הַיָּא, כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר בְּאֵלּוֹ הַמְּקוֹמוֹת מִמֶּשׁ שֶׁהִיָּה מְקוֹדֵם הַתְּשׁוּבָה, כָּל אֶחָד לְפִי מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים, וְכִשְׁעוֹבֵר בְּאֵלּוֹ הַמְּקוֹמוֹת וְהַעֲנִינִים שֶׁהִיָּה מִתְחַלֵּה מִמֶּשׁ, וְעִכְשָׁו פּוֹנֶה עֶרְף מֵהֶם, וְכוּפָה יִצְרוּ לְבַלִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד מֵה שֶׁעָשָׂה, זֶהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה, וְרַק זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה, וְהִיא מַעֲלָה גְדוֹלָה, כְּשִׁישׁ עֲדִין יִצְרֵה הֶרַע לְהֶאָדָם, כִּי אִזּוּ יִכּוֹל לַעֲבֹד אוֹתוֹ וְתִבְרָךְ עִם הַיִּצְרֵה הֶרַע דִּיקָא, דְּהִינּוּ לְקַח אֶת כָּל הַהִתְלַהְבוֹת וְהַחֲמִימוֹת וְלְהַכְנִיסוֹ בְּתוֹךְ עֲבוֹדַת הַשָּׁם, דְּהִינּוּ לְהַתְפַּלֵּל וְלְהַתְחַנֵּן בְּחֲמִימוֹת וְהַתְלַהְבוֹת הַלֵּב וְכִיּוֹצֵא. וְאִם אִין יִצְרֵה הֶרַע לְהֶאָדָם, אִין עֲבוֹדַתוֹ שְׁלֵמָה כָּלָל. וְהַעֲקָר לַעֲצוֹר וְלַעֲכָב הַחֲמִימוֹת בְּעַת הַתְּאוֹרוֹת, וְלְהַנִּיחוֹ בְּעַת הַתְּפִלָּה וְהַעֲבוֹדָה, שֶׁם נִיחַח חֲמִימוֹתוֹ וְהַתְלַהְבוֹתוֹ לְתוֹךְ הַעֲבוֹדָה, וְאֶפְלוּ מִי שֶׁאִינּוּ אִישׁ כָּשֵׁר, נִזְדַּמֵּן לוֹ לְפַעֲמִים, שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּהַתְלַהְבוֹת, וְזֶה בָּא גַם-כֵּן מִחֲמִימוֹת הַיִּצְרֵה הֶרַע שִׁישׁ לוֹ, רַק שֶׁהוּא אִינּוּ מְקַבֵּל עַל זֶה שָׂכָר. אָבֵל מִי שֶׁרוֹצֵה לְהַתְנַהֵג בְּכִשְׁרוֹת, הוּא מַעֲלָה גְדוֹלָה כְּשִׁישׁ לוֹ עֲדִין יִצְרֵה הֶרַע, וְלִכֵּן אֵל תֹּאמֶר שֶׁאַתָּה לֹא יִכּוֹל לַעֲזֹב אֶת יִצְרָךְ הַבוֹעֵר בְּךָ וְכוּ', עִם רְצוֹן טוֹב יְכוּלִים אֶת הַכֹּל.

הַבַּעַל-שָׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע אָמַר: אָסוּר לוֹמַר אֲנִי לֹא יְכוּל, תִּגִּיד אֲנִי לֹא רוֹצֵה, תִּרְצֶה וְתוּכַל.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שפּו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרֵי וִיחִי, ז' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת בְּיָתֵר עֵז, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבַעוּלָם וְכוּ' וְכוּ', בְּוִדָּאֵי כּוּאֵב הַמְּצַב מֵה שֶׁקוֹרָה עִכְשָׁו וְכוּ' וְכוּ', אִךְ מֵה לַעֲשׂוֹת, לוֹיֵלִי הַעֲרֵב-רַב הָיָו כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל חוֹזְרִים

בתשובה, כמובא בפרוש בזהר (רעיא מהימנא, נשא קכה): ואתהדרו אינון ערב רב רעין על ישראל עאנא דקדשא בריה הוא, דאתמר בהו (יחזקאל לד, לא): "ואתן צאני צאן מרעיתי אדם" וכו', [הערב-רב הם נעשים רועים על ישראל, שהם צאנו של הקדוש-ברוך-הוא], ואינון ערב רב אינון עתירין בשלונה בחדווא בלא צערא בלא יגונא כלל [אלו הערב רב המנהיגים הם עשירים ויושבים בשלונה בשמחה בלי צער ובלי יגון כלל], גזלנין מארי שחד דאינון דינין רישי עמא (בראשית ו, ג): "כי מלאה הארץ חמס מפניהם", עליהו אתמר (איכה א, ה): "היו צריה לראש" [הם גזלנים לוקחים שחד, והם הדינים והראשים של עם ישראל, ואלו הצרים נעשים ראשים], ואני יכול להעיד על זה שעם ישראל הם קדושים וטהורים, אלמלא אלו המפרסמים של שקר הרע-בנים שעושים צחוק מעם ישראל, כמו שאנחנו רואים את זה בחוש פה ביבנאל. ולא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קלט.): תניא רבי יוסי בן אלישע אומר, אם ראית דור שצרות רבות באות עליו, צא ובדק בדיני ישראל, שכל פרענות שבאה לעולם, לא באה אלא בשביל דיני ישראל, עם ישראל הם קדושים אלמלא המנהיגים הרשעים, היו כלם חוזרים בתשובה, אף מה לעשות? הם הטילו אימה כל-כף, עד שאסור אפלו לדבר מזה, ואוי ואבוי מי שפותח את העינים להזולת ואומר את האמת, רוצים לבלעו חיים, ופותחים נגדו כל מיני תיקים וכו' וכו', עלינו רק לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, ויבוא בעל הכפר, ויכלה את קוציו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

כא שפז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הגרים ב"יבנאל עיר ברסלב", הוי"ה עליהם ישרה שכנינתו תמיד, וישמרם ויצילם מפל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.

אחי ורעי היקרים! מאד מאד אבקש אתכם עוד פעם ועוד פעם, שתשתדלו לעזור לי לנקות את הד' אמות שלנו, שלא תהיה בינינו שום אלימות, האוירה מכרחה להיות אוירה של תורה ותפלה ומצוות ומעשים טובים, אוירה של אהבה ואחדות, אין לנו שום עסק עם ריקים ופוחזים, אנחנו מכרחים לחנך את הילדים בקדשה ובטהרה. ותזכרו שהילדים שלנו הם העתיד שלנו, ועל-כן עלינו לשים את הילדים בראש מעינינו, ולכן לא רק בשבילנו אנחנו צריכים לנקות את המקום, שלא יסתובבו בינינו אלימים, אלא העקר בשביל הילדים, כי ילדים מחקים מה שהגדולים עושים, ואם אנחנו מבקשים מהילדים שלא יתקוטטו ולא יריבו ביניהם, אזי אנחנו צריכים להיות הדגמא שלהם, ולכן אבקש אתכם מאד מאד, שתעזרו לי לנקות את המקום מכל מיני אלימים, ואני מזהיר וחוזר ומזהיר שמי שהוא אלים, אין לו מקום אצלנו, כי תהלה לאל, רב רבם של אנשי שלומנו היקרים הם אברכים וצניינים, ורוצים תורה ותפלה, ורק בשביל זה באו לכאן ביבנאל, ולא יכולים בשביל שתיים או שלש תולעים לקלקל את הכרם שלנו, ועל-כן אני שוב פעם מזהיר, שאף אחד מאנשי שלומנו לא ידבר ולא יהיה לו עסק לא עם ... ולא עם ... כי לא נתן שאנשים מפקפקים יסתובבו בינינו.

נא ונא שתשתדלו שישמעו קול תורה כל היום בבית-מדרשנו, ויהיו כמה שעורים לבית-מדרש, הן בהלכה והן באגדה והן בספרי רבנו ז"ל, למען תהיה אוירה רק של תורה ותפלה ומדות טובות, ושמעתי מר' לוי יצחק ז"ל, כשבא בפעם הראשונה בהיותו בחור צעיר באומן, התפעל מאד מאד מגדל הדרך ארץ שהיתה שורה בין אנשי שלומנו, עד שזקן נגש אל בחור צעיר, וקרא אותו בלשון נוכח (מה שבפולניה ידוע, שהעזות היתה גדולה מאד מאד בין הצעירים, וצעיר היה יכול לדבר עם זקן בלשון נוכח, ופה באומן היה בדיוק ההפוך, שהדרך ארץ היתה כל-כף גדול, שלא רק הצעיר דבר בדרך ארץ עם הזקן, אלא גם הזקן דבר עם הצעיר בדרך ארץ). והוא כל-כף התפעל מזה, ועשה אצלו רשם על כל ימי חייו, וכך צריך להיות. כי כבר התבטא פעם רבנו ז"ל: אם העולם היו יודעים

איך שְׁאָנִי מְלַמֵּד אֶת אַנְשֵׁי דְרֶךְ אֶרֶץ, הֵיוּ קִיסָרִים וּמַלְכִים שׁוֹלְחִים
אֶת בְּנֵיהֶם אֵלַי לְלַמֵּד דְרֶךְ אֶרֶץ, כִּי אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל הָיָה הָעֵקֶר דְרֶךְ
אֶרֶץ, אֲהָבָה וּנְעִימוּת, וְלֹא חֶסֶד-וְשְׁלוֹם אֱלִימוּת, וְלָכֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂיַעֲזֹר לִי לְנִקּוֹת אֶת הַמָּקוֹם מִכָּל
מִינֵי טְפוּסִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִזְנֶכָה לְבָנוֹת עִיר עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל,
וְיִהְיֶה לְשֵׁם וּלְתַפְאֵרֶת לְכָל אֲרֻצְנוֹ הַקְדוּשָׁה וּלְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טֵבֶת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וְתֹאמִין לִי, שְׁאֲנִי מְאֹד מְאֹד מִתְפַּעֵל
מִמֶּךָ. וְהַהֲכָרַח לִי לומר עֲלֶיךָ מַה שְׁאָמַר רַבֵּן גְּמְלִיאֵל לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
בֹּא בְשְׁלוֹם רַבִּי וְתִלְמִידִי, רַבִּי — בְּחֻכְמָה, וְתִלְמִידִי — שְׁקִבְלָתְךָ
אֶת דְּבָרֵי (ראש השנה כה), אֲפֹ שְׁכּוֹאֵב לִי יוֹתֵר מִמָּה שְׁכּוֹאֵב לָךְ, כִּי
אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁאֵתָה רַק רוּצָה תוֹרָה וְתַפְלָה, אֲבָל הַצְּרִכְתִּי לַעֲשׂוֹת אֶת
הַצַּעַד הַזֶּה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה יוֹתֵר תְּקַפְנוּת אֶצְלָנוּ.

וְעַכְשָׁו שְׁמַעְתִּי הַיֵּטֵב מַה שְׁקָרָה עִם ... מִמֶּשׁ פְּרָאוֹת, וְאֲנִי
לְקַחְתִּי אֶת הָעֲנִינִים הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּיַדִּי, יוֹתֵר מִמָּה שְׁאֵתָה חוֹשֵׁב,
אֲקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְנֶכָה לְטַהֵר אֶת הַמָּקוֹם שְׁלָנוּ לְגַמְרֵי
מֵאֱלִימִים וְאֱלִימוּת.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁבֶל תוֹרִיד אֶת עֲצֻמְךָ מִהֲרָמָה שְׁלָךְ
לֹא אֶל שׁוֹם ... וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי

אֲשֶׁר כּא שפּט בְּנַחֵל שׁכג
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ וּבְעֵד יְלִדְיָךְ, שְׁתּוֹכּוּ לְהִיּוֹת יְרֵאִים וּשְׁלָמִים,
וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם אֲמִתִּיִּים.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שפּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלַח גִּיעֵנוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

רְאֵה לְהִתְקַשֵּׁר אֶל ... וְלִשְׁאַל אוֹתוֹ מֵה קָרָה הַיּוֹם, אֲנִי צָרִיךְ
לְדַעַת אֶת זֶה בְּדַחֲפּוֹת.

יְעוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁימְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים מֵעָלַי וּמֵעַל כָּל
בְּנֵי בֵיתִי, וְאַזְכֶּה כָּבֵד לְהַכְּלִיל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי בְּאַמַּת
אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּיךָ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, כִּי הַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר
הוּא, וְאֵין לִירָא וְלִפְחָד מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי כָּל אֱלוֹ הַפְּחָדִים מִשׁוֹר אוֹ
מִגָּנֵב וְכוּ', הַכֹּל יְרֵאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְכוּ', וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְשִׁפְט עֲצָמוֹ,
מֵעֵלָה כָּל הִירָאוֹת הַנְּפוּלוֹת (עֵינ לְקוֹיטִי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טו), וּבְאַמַּת
כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית לֵב, ח): "וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ", וְרֵאִיתִי בְּסִפְּר
"אַהֲבַת שְׁלוֹם": וַיֵּצֵר לוֹ לִיעֲקֹב, שְׁהָיָה צָרִיךְ לִירָא מְאֹד מֵעֲשׂוֹ
הַרְשָׁע הַזֶּה, שְׁזֵה בְּכֹלֵל יְרֵאוֹת הַנְּפוּלוֹת.

הַמְּחַכֶּה לְתִשׁוּבָה.

נָא לְבַקֵּשׁ מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּעִבּוּרֵי, כִּי אֲנִי זְקוּק
לְרַחֲמִים.

כא שצ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וְכַל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת הָעֲמוּד הָרֵאשׁוֹן שֶׁל סֵפֶר "שֵׁפֶת הַנַּחַל", יַעֲזֹר
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתוּכַל לְהַדְפִּיס אֶת כָּל הַסֵּפֶר עַל כָּל הַ"לְקוּטִי-
מוֹהַר"ן", וְהִיָּה זֶה שְׂכָרִי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק, וְאֵל תִּשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי גְדוֹל
אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, מָה אָמַר לָךְ! רוֹאִים נְסִים נְגִלִים שְׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִמָּשׁ עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹקִים זוֹלָתְךָ
יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לּוֹ, הֵינּוּ דוֹקָא בְּזֵה שְׂמַחֲכִים וּמְצַפִּים לוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד
בְּכָל הַמְצַבִּים, עַל-יְדֵי-זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְגַלֶּה נְסִים מְלַבְּשִׁים
בְּטַבֵּעַ הַנִּקְרָא אֱלֹקִים, אֲבָל בְּאַמֶּת הַכֹּל גְּלוּי אֱלֹקוֹת בְּלִי שׁוּם שְׂכָל,
וְזֶה רוֹאִים בְּהַדְפַּסַּת סֵפְרֵי רַבְּנֵינוּ ו"ל, וְאֲנִי לֹא צָרִיךְ לְסַפֵּר לָךְ דְּבַר
זֶה, כִּי אַתָּה רוֹאָה אֶת זֶה בְּחוּשׁ מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, אִיךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עוֹשֶׂה עִמָּךְ נְסִי נְסִים.

מָה אָמַר לָךְ! הַהַדְפָּסָה שְׁלָךְ כָּל-כַּף יָפָה, הַסֵּפְרִים מִמָּשׁ פָּאָר
יְפִי שְׁבִיפִי, וְאַתָּה זְכוּל לְהַתְחַרְוֹת עִם הַמְדַּפְּסִים הַכִּי גְדוֹלִים, תְּהִלָּה
לְאֵל, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרִי חִלְקֶךָ, וְרֵאוי לָךְ לְשַׂמַּח כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ עַל נַעַם
חִלְקֶךָ "אֲשֶׁר בְּנַחַל" שֵׁם גּוֹרְלֶךָ.

הַמְאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תְּבָרַר לִי אֵיפָה נִמְצָא עֲכָשׁוּ ...

כּא שְׂצָא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טֵבֶת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי ... גְרוּ יְאִיר.

פְּלֵא שָׂרָק כְּתַבְתָּ לִּי שׁוּרָה אַחַת "... נִמְצָא בְּבֵית", כָּאֵלּוּ כָּל הַמְּכַתָּב כְּתַבְתִּי רַק בְּשִׁבִיל לְהוֹדֵעַ אֵיפֶה הוּא, כָּל כְּוָנָתִי בְּמִכְתָּב אֲלֶיךָ הוּא רַק, שְׂאֲנִי 'גּוֹנֵב' אֵיזָה זְמַן לְחַזֵּק אוֹתְךָ, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, כִּי מִי שְׂמִכְנִיס עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַפְּצַת מַעֲיֵנוֹת הַחֻקָּה חוּצָה, עֲלִיו אוֹרֵב הַסֵּמ"ך-מ"ם מְאֹד מְאֹד, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם סָפְרוּ לְךָ מֵה שָׂרָק עָבַר עָלַי בְּשָׂבוֹעַ שְׂעֵבֵר, וּבְשָׂבוֹעַ הַזֶּה שָׁהִיו עָלַי שְׁנֵי מִשְׁפָּטִים וְכוּ' וְכוּ', וּלְבִסוּף זָכָה אוֹתִי הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא וְנִפְטַרְתִּי מִשְׁנֵי הַמִּשְׁפָּטִים, וְהִיִּתָּה לְסֵמ"ך-מ"ם מִפְּלֵה גְדוּלָה, יַעֲזֹר הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂכָל שׁוֹנְאֵי יְפָלוֹ תַחַת רַגְלָנוּ, וְנִזְכָּה כָּבֵר לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבָּנוּ ז"ל בְּכֹל אֲרָצָנוּ הַקְּדוּשָׁה וּבְכֹל הָעוֹלָם כָּלוּ.

גַּא וְנָא רְאֵה לְבָשָׂר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת מֵה בְּקִשָּׁר לְהַדְּפָסָה, וְאִיךָ הַמְּצַב הַכִּפְסִי שְׂלָךְ, וְאִילוֹ קִנְטְרִסִּים הַדְּפִסְתָּ עֲכָשׁוּ. תַּהֲלֵה לְאֵל, הַקְּנִטְרִס "יֵשׁ עִם מִי לְדַבֵּר" גַּחְטָף, אֲשֶׁרִיכֶם! וְכֵן מֵה בְּקִשָּׁר ... הָאֵם הוּא מְגִיָּה, וְעוֹשֶׂה אֶת הַמְּפִתְחוֹת, וְכֵן הָאֵם יֵשׁ עוֹד סְפוּרִים?

הַמְּחַכָּה לְתִשׁוּבָה מֵהִירָה...

כּא שְׂצַב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֶת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת כָּל מִכְתָּבֶיךָ עִם הַפְּדִיוֹנוֹת, יַעֲזֹר הַקְּדוּשָׁה-

ברוך-הוא, שַׁימְתֵּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וּתְבַשֵּׂר לִי תַמִּיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תניח את עצמך בשום פנים ואפן לפל, כי בזה העולם צריכים רחמים רבים על כל פרט ופרט, ואסור לפל בדעתו משום דבר, אפלו שיעבר עליו מה שיעבר, אסור לפל בדעתו כלל, וזה עקר גדלת בר ישראל — כשזוכים להחזיק מעמד, ושום דבר לא יכול להפילו, ועל-כן ראה, אהובי, ידידי היקר! להחזיק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ועל-ידי-זה תצליח דרךך.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לך לשמח מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, ומה היינו עושים בלי רבנו ז"ל, ועל-כן ראה לחזק את עצמך ביותר להתמיד בלמוד ספרי רבנו ז"ל בכל יום ויום, ואל יחסר לך יום מבלי למוד "לקוטי-מוהר"ן", ולומר על כל תורה תפלה מ"לקוטי-תפלות", אשר דבר זה עולה על הכל.

ראה לשוח ולספר את כל אשר עם לבבך אליו יתברך, ותדע, שכל דבור ודבור שמדברים עמו יתברך, הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ולשער כלל, אשרי מי שיחזיק בזה בכל יום, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא שצג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הכסף להדפסה, אשריך ואשרי חלקך, שיש לך חלק בזכות הרבים, ומי יתן, שתמיד תנדב על הדפסת ספרי רבנו ז"ל, וכן אתה בעצמך צא להפיץ בכל יום את ספרי רבנו ז"ל, כי אין עוד דבר יותר חשוב מהפצת מעינות החכמה

חוּצָה, וּמוֹהַרְנֵת ז"ל לְפָנַי הַהִסְתַּלְקוֹת שָׁלוּ אָמַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּדַרְךְ צוֹאָה: "הַעֲבוּדָה שְׁלָכֶם יִהְיֶה, שְׂיִהְיֶה יְפוּצוֹ מֵעֵינֹתַיִךְ חוּצָה, לְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם".

מָה אָמַר לָךְ! רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סִימָן רמט): כַּעַס בָּא מִפְּגַם-הַבְּרִית הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת נאויף, סִימָן מא): תִּקּוֹן לְהוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, שְׂיִשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה; וְלִכֵּן זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַתִּקּוֹן שְׁלָךְ — לְקַחַת חֲבִילָה שֶׁל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלְהַפִּיצֵם לְכָל עוֹבֵר וְשׁוֹב, וְזֶה כָּבֵר יַעֲשֶׂה אֶת הַעֲבוּדָה, כִּי יָדוּעַ אֲשֶׁר סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּבִפְרָט הַחוֹבְרוֹת, הֵם הַמַּחֲזִירִים בְּתִשׁוּבָה אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְרַב רַבָּם מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁנִּתְקַרְבוּ אֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּלִמְעָלָה מִחֲצֵי יוֹבֵל הַזֶּה, הִיָּה רַק עַל-יַדֵּי הַקְּנֻטְרָסִים וְהַחוֹבְרוֹת וְכוּ', וְאִפְלוּ אֵלּוּ שְׁכָבֵר נִקְרָאִים מְשִׁפִּיעִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, גַּם-כֵּן חֲזָרוּ בְּתִשׁוּבָה עַל-יַדֵּי הַחוֹבְרוֹת וְהַקְּנֻטְרָסִים, וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְהַפִּיץ אוֹתָם, וְזֶה יִהְיֶה הַתִּקּוֹן שְׁלָךְ.

הַלּוֹאֵי שְׂתַצִּית אוֹתִי וְלֹא תִתְחַרֵּט — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמִכָּל שָׁכֵן לֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, וּבִזְכוּת שְׂאֵתָה מְקָרֵב אַחֲרֵי, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא יִמְחַל גַּם לָךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָאד מָאד כּוֹאֵב לִי, שֶׁהוֹרְדָת אֶת הַזָּקֵן וְהַפְּאוֹת שְׁלָךְ וְכוּ', כִּנְרָאָה שְׁמַרְבַּ עוֹנֹנוֹתַיִךְ בְּפִגְם הַבְּרִית, הַשְׂתַּגַּעַת לְגַמְרִי, כִּי כֹף אָמַרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה, אֶלֶּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַרְנֵן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), שְׁכָּל

אָחַד כְּפִי עֲוֹנוֹתַי, כֶּן רוּחַ שְׁטוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, וּכְנֹרָאָה שְׁאֵתָה חֲטָאת
מָאֵד מָאֵד בְּפָגַם-הַבְּרִית, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה הַשְּׁתַּנְּעֵת לְגַמְרִי, כִּי בְּפִרוּשׁ
גְּלָה לָנוּ מוֹהַרְנָתָ וְ"ל (לקוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּלוּת, הַלְכָה ג', אוֹת ב'): עֶקֶר הַדָּת
יִשְׂרָאֵל וְעֶקֶר הַיְהוּדוּת תְּלוּי בַּזָּקֵן וּבַפְּאוֹת, וּבָהֶם נִכְרַ הַיְהוּדִי, כִּי הוּא
מְזַרַע בְּרַךְ הַשֵּׁם, מְזַרַע יִשְׂרָאֵל. וּמִי שְׁרוּחַ אַחֲרֵת עִמוֹ, חֶסֶד-וְשְׁלוֹם,
וְרוּצָה לְכַפֵּר, חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל, תַּחֲלַת הַכְּפִירָה הַיָּא,
שְׁמִשְׁלִיךְ חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, מֵעַלְיוֹ הַזָּקֵן וְהַפְּאוֹת, כִּי בְּאַמַּת כָּל דַּת יִשְׂרָאֵל
הַקְּדוּשָׁה תְּלוּיָהּ בַּזָּקֵן וּבַפְּאוֹת, כִּי כָּל דְּבָרֵי תּוֹרַתְנוֹ הַקְּדוּשָׁה וְכָל
הַמְצוּוֹת כָּלֵם הֵם בְּחִינַת צְמֻצוּמִים לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹתָיו? תְּבַרְךָ, כִּי כָּל
אוֹת וָאוֹת וְכָל תְּבָה וְתְבָה מִתּוֹרַתְנוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְּכַתָּב וּבְעַל-פִּיהָ, וְכָל
מְצוּהָ וּמְצוּהָ וְכָל מְנַהֵג כְּשֶׁר שֶׁל יִשְׂרָאֵל עִם הַקְּדוּשׁ וְהַנְּבָחָר, כָּלֵם
הֵם שְׁעוֹרִין וְצְמֻצוּמִין, שְׁעַל יָדָם יִזְכּוּ לְהַשִּׁיג הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹתָיו? תְּבַרְךָ,
כִּי חַד לְפָנֵם מַה דְּמַשְׁעֵר בְּלִבָּהּ, כְּפִי אֲשֶׁר יִזְכָּה עַל-יְדֵי עֲבוּדָתוֹ
וַיִּגְיַעַתּוֹ בְּתוֹרָה וּמְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וַיִּפְרֹשׁ מִמַּעֲשִׂים רָעִים. וְכָל
אֵלוֹ שְׁמוֹרִידִים אֵת הַזָּקֵן וְהַפְּאוֹת בְּשֵׁאֵט נִפְשׁ וּבְזָדוֹן וּבְכַמְעַל, אוֹי
לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ, כִּי עוֹקֵר עֲצָמוֹ וְנַפְשׁוֹ מֵאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵין לוֹ חֵלֶק
בְּתוֹרַת מֹשֶׁה, אוֹי לְנַפְשָׁם כִּי גָמְלוּ לָהֶם רָעָה. וּבְשֶׁבִיל זֶה נִתְּפַשְׁטָה,
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, מָאֵד חֲכַמַת הַפִּילוֹסוֹפִיָּה וְהָאֶפִּיקוֹרְסוֹת בְּמִדְיַנַּת
אַשְׁכְּנֵז וּסְבִיבוֹתֵיהֶם, שְׁפָרְקוּ מֵעַלְיֵיהֶם בְּאֵלוֹ הַדּוֹרוֹת עַל מַלְכוּת
שָׁמַיִם לְגַמְרִי, וְהַשְּׁלִיכוּ זָקֵנָם וְהַפְּאוֹת, וּמְלַבְּשִׁים בְּמַלְבוּשֵׁיהֶם וְכוּ',
וּבְאַמַּת אֵינָם עוֹבְרִים עַל חֲמֹשֶׁה לְאוּיִן בְּלִבָּד, כִּי כְּשֶׁמִּשְׁחִיתִין פְּאַת
זָקֵנָם כְּאֵלוֹ עוֹבְרִים עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, כִּי כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ תְּלוּיָהּ
בָּזֶה, כִּי עַל-יְדֵי הַתַּעַר וְהַסְּכִין שְׁמִרִימִין עַל הַדִּיקְנָא קְדִישָׁא
לְהַשְׁחִיתָהּ, חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְּגַבְּרַת מַלְכוּת עֲמֶלֶק,
שְׁמִכְנִיסָה סְפָקוֹת בְּאֶדָם (שְׁמוֹת יז, ט): "הַיֵּשׁ הַזֶּה" בְּקַרְבְּנוֹ אִם אֵין",
וְאֵי מָאֵד מְקַוָּה, שְׁמַעְתָּה תְּנִיחַ לְצַמַּח אֵת הַזָּקֵן וְהַפְּאוֹת.

פַּעַם נִכְנַס יְהוּדִי אֶל הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ מִפְּאֵטְמָר זי"ע, שְׁבִימִי
בְּחִירוֹתָיו לְמַד אֲצִלוֹ בִּישִׁיבָתוֹ, וּכְבָר עֲבָרוּ הַמוֹן שָׁנַיִם, שְׁאֶחָד לֹא
רָאָה אֵת הַשָּׁנִי, כִּי בֵּין כֶּן הִיָּתָה מְלַחֲמַת הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', וְהִנֵּה
הַיְהוּדִי הַזֶּה לֹא הָיוּ לוֹ זָקֵן וּפְאוֹת, וְחָשַׁב שֶׁהַצְּדִיק לֹא יִפִּיר אוֹתוֹ

אֲשֶׁר כּא שְׂצָה — כּא שְׂצו בְּנַחֵל שְׂכַט

וכו', וְתַכְּף כְּשֹׁנְכֹנֶס, הַצְדִּיק הַפִּיר אוֹתוֹ, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: יַעֲקֹב, מָה אֲתָךְ? אֲזַי הִיְהוּדִי הַתְּחִיל לְבִכּוֹת מְרֵב בּוֹשָׁה, שְׂאִין לוֹ זָקֵן וּפְאוֹת, וְהַצְדִּיק הַפִּיר אוֹתוֹ, עָנָה וְאָמַר הִיְהוּדִי: רַבִּי, מָה אָנִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת? עָנָה לוֹ הַצְדִּיק: אַל תַּעֲשֶׂה שׁוֹם דְּבַר, אֲזַי יִצְמַח לְךָ זָקֵן וּפְאוֹת... וְלִכְּן גַּם לְךָ אָנִי אוֹמֵר אֵת זֹאת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שְׂצָה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ זְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֵת מִכְתָּבְךָ.

תִּרְגִּיל אֵת עֲצֻמְךָ לְתַת בְּכָל יוֹם צְדָקָה, וְכָל מִי שֶׁרַק בָּא אֶל פֶּתַח בֵּיתְךָ לְבַקֵּשׁ צְדָקָה, תִּקְרָבוּ וְתַתֵּן לוֹ בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, אֲפֵלוּ מַעַט דְּמַעַט וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל אַל תִּגְרַשׁ שׁוֹם עָנִי מִפֶּתַח בֵּיתְךָ, כִּי כָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא מְשַׁפְּטִים): אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא, נִפְשׁוּ שֶׁל עָנִי הֵיטָה מְפָרְפֶסֶת לְצֵאת מִן הָרַעֲב, וְנָתַתָּ לוֹ פְּרִנְסָה וְהַחֲיִיתָ אוֹתוֹ, חַיִּיךָ, שְׂאִנִּי מִחֲזִיר לְךָ נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ. לְמַחֵר בְּנֵךְ אוּ בַתְּךָ בָּאִין לִידֵי חֲלִי וְלִידֵי מִיתָה, וְאֶזְכֹּר אָנִי לָהֶם אֵת הַמְצָוָה שְׁעֲשִׂיתָ עִם הָעָנִי, וּמִצִּיל אָנִי אוֹתָם מִן הַמִּיתָה, הַנִּי וּגְמוּלוֹ יִשְׁלַם לוֹ, שְׂאִנִּי מְשַׁלֵּם לְךָ נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ; וְלִכְּן תִּזְהַר מְאֹד מְאֹד מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה לֹא לְגַרֵּשׁ שׁוֹם עָנִי מִפֶּתַח בֵּיתְךָ, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כּא שְׂצו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גְּרוֹ זְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְפָדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן קכב), שְׂאֵם לֹא הָיָה מִמֶּתִין
בְּבִטְחוֹן לִישׁוּעַת הַשֵּׁם, כִּבְרַר הָיָה אִישׁ נוֹסֵעַ וּמְטַלְטֵל כְּמוֹ כָּל
הַנוֹסְעִים וּמְטַלְטְלִים עֲצָמָם בְּשִׁבְלֵי הַפְּרָנְסָה כְּנֶהוּג עֲכָשׁוּ. וְהַפְּנִינָה,
כִּי אָמַר זֹאת לְעַנְיָן הַנְּהַגַת הַבַּיִת בַּפְּרָנְסָה וּמְלַבּוֹשִׁים, וּשְׂאָר צְרִיכֵי
הַבַּיִת, שְׂעַל-פִּי-רַב חֲסֵר לְאָדָם הַרְבֵּה. כְּגוֹן: לְזֶה חֲסֵר מְלַבּוֹשׁ
פָּשׁוּט, וְיֵשׁ שְׂחֲסֵר לָהֶם מְלַבּוֹשִׁים חֲשׂוּבִים אוֹ דִירָה וְכוּ'. שְׂצָרִיכִין
לְהִמָּתִין לִישׁוּעַת הַשֵּׁם, וְלִכְלִי לְדַחֵק אֶת הַשְּׂעָה (ערויבין יג:), לְמִלְא
הַחֲסָרוֹן תַּכְּף-וּמִידָה, רַק צְרִיכִין לְהִמָּתִין עַד יִרְחַם הַשֵּׁם, וְאָמַר רַבְּנוּ
ז"ל עַל עֲצָמוֹ, שְׂאֵם לֹא הָיָה מִמֶּתִין, כְּגוֹן כְּשֶׁהָיָה חֲסֵר לוֹ אֵיזָה
דְּבָר, אִם הָיָה דוֹחֵק אֶת הַשְּׂעָה, שְׂיִהְיֶה דוֹקָא תַּכְּף, הָיָה צָרִיף לְלוֹת
לְעֲצָמוֹ וְלִהְיוֹת בְּעַל חוֹב, עַד שֶׁהָיָה מְכַרְחַח לְהִיּוֹת נוֹסֵעַ וּמְטַלְטֵל.
כְּמוֹ שְׂאָנוּ יוֹדְעִים עַנְיָן הַנוֹסְעִים, שְׂהֵם מְכַרְחָחִים תָּמִיד לְנִסְעַ עַל
הַמְּדִינָה, מִחֲמַת שְׂהֵם תָּמִיד בְּעַלֵי חוֹבוֹת. וְעַנְיָן זֶה צְרִיכִים לִידַע
מָאד. וּצְרִיכִין לְלַמֵּד עֲצָמוֹ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה מָאד, כִּי לְכָל אָדָם
חֲסֵר הַרְבֵּה אֶפְלוֹ בְּעַלֵי בְּתִים וְעֲשִׂירִים גְּדוֹלִים, מְכָל שְׂפֵן מְקַבְּלִים
אֶפְלוֹ הַחֲשׂוּבִים וְהַגְּדוֹלִים. וְצָרִיף לְזֶה לְהִסְתַּפֵּק בְּמַעוֹט וְלִהְנַהִיג
בֵּיתוֹ כְּפִי הַשְּׂעָה וְהַזְּמֵן. וְאִם נִדְּמָה לוֹ שְׂצָרִיף מְלַבּוֹשׁ אוֹ לְאִשְׁתּוֹ
וּבְנָיו, אֶף-עַל-פִּי שְׂמְכַרְחַח לוֹ, אַל יְדַחֵק הַשְּׂעָה לְלוֹת וְלִהְקִיף
וְלִהְיוֹת בְּעַל חוֹב, אֶף יִמָּתִין עַד שְׂיָבֹא עִתּוֹ. וְטוֹב לְסַבֵּל דִּחֵק אֶפְלוֹ
בְּמִזְוֹנוֹת, וְכָל שְׂפֵן בְּמְלַבּוֹשִׁים וְדִירוֹת וְכוּ', וְלֹא לְהִיּוֹת בְּעַל חוֹב.
וּמוֹטָב שְׂיִהְיֶה בְּעַל חוֹב לְעֲצָמוֹ אוֹ לְבְנֵי בֵּיתוֹ בְּמְלַבּוֹשִׁים, מְלִהְיוֹת
בְּעַל חוֹב לְהַחְנִנֵי אוֹ לְאַחֲרִים. כִּי בְּכָל עַנְיָנֵי פְּרָנְסָה צְרִיכִין לְהִמָּתִין
עַד שְׂיָבֹא עִתּוֹ, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, טו): "עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ,
וְאִתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעִתּוֹ".

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כא שצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת הַיְתַשְׁנִ"ד.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְעַקֵּר הַשִּׂמְחָה הַיָּא שִׂמְחַת
הַמְצוּוֹת, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, סִימָן א'): כְּשֶׁאָדָם
עוֹשֶׂה מְצוּהַ בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן שֶׁלְבוֹ שָׁלֵם עִם אֱלֹקָיו. וְצָרִיכִים
הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל שִׂמְחָה, כִּי שִׂמְחָה הִיא אוֹר
כָּל-כֶּף גְּדוֹל, שְׂאִי-אֶפְשֶׁר לְקַבְּלוֹ, אֲלֵא עַל-יְדֵי רַבּוּי תַּפְלָה, לְבַקֵּשׁ
וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם: "רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְחַמֵּל עָלַי,
וְזַכְּנִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְאַזְכֶּה לְרַקֵּד מְרַב שִׂמְחָה, שֶׁהַשִּׂמְחָה
תִּעֲבֹר דְּרָךְ רַמ"ח אֵיבָרֵי וְשֵׁס"ה גִּידֵי, וְאַזְכֶּה לְהַרְגִישׁ אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאוֹתֶיךָ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵתָה נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדֶיךָ נִמְצָא, וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה
נִבְרָאתִי, וְיִרְדָּה נִשְׁמָתִי אֶל הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה, הַכֹּל כְּדִי
שְׂאֲזַכֶּה לְהַפִּיר אוֹתְךָ מִכָּל פֶּרֶט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, אֲבָל אֵתָה יוֹדֵעַ
שֶׁפְּגַמְתִּי בְּמַחְשְׁבָה, דְּבוּר וּבְמַעֲשֵׂי, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשַׁכַּת עָלַי עֲצָבוֹת
וְעֲצָלוֹת, שֶׁמֶשֶׁם נִמְשָׁכִים עָלַי כָּל הַצָּרוֹת וְהַדִּינִים, הַעֲנִיּוֹת וְהַדַּחְקוֹת,
וְלִכֵּן אָבִי שְׁבַשְׂמִים! חוּס וְחַמֵּל עָלַי, שְׂאֲזַכֶּה לְנַתֵּק אֶת עֲצָמִי
מִגִּשְׁמִיּוֹתֵי, וְאַזְכֶּה לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאַשְׂמַח אֶת עֲצָמִי, וְכֵן אֲזַכֶּה
לְשַׂמַּח אֶת אַחֵרִים, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מְצוּהַ יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה — מְלַחֲזֵק
שְׁבוּרֵי לֵב, וְתֵן בְּלִבִּי שִׂמְחָה, שְׂאוּכַל לְשַׂמַּח בְּעֲצָמִי עִם נִקְדַּת
יְהוּדוּתִי, וְכֵן אוּכַל לְשַׂמַּח אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי חַיֵּי, עַד הַיּוֹם
שְׂאֲצַטְרֹךְ לַעֲזֹב אֶת זֶה הָעוֹלָם, וְגַם אִז אֲזַכֶּה לְהַכְּלִל לְגַמְרֵי בְּאֵין
סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאַחֲזֹר אֶל שְׂרָשֵׁי הַנִּצְחִי אֲמֵן סְלָה". כֶּף תַּתְּפַלֵּל כָּל
יוֹם, וְזֶה יוֹעִיל לְךָ מְאֹד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תַּפְלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי

שלב אֲשֶׁר כּא שצח — כּא שצט בּנחל

מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תְּמִיד, שְׁתַּהַיֶּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

רְאֵה לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלְּךָ וְכֵן אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חִסְרָה עַל אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצְּרוֹת וְהַבְּעִיּוֹת שֶׁל הָאָדָם הֵן כְּשֵׁאִין לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

נָא וְנָא תִּשְׁתַּדֵּל לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמְךָ, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵן, וְאִם תִּשׁוּב אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה — יִקְבֹּלְךָ.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִשְׁמַע כָּל יוֹם כְּלִי זִמְרָה, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכֹל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תְּחִינֵי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא שצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲשֶׁר כ א ת בְּנַחֵל שֶׁלֵג

רָאָה לְשִׁמְחָה עַל הַמַּתָּנָה שֶׁנָּתַן לָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵל תִּדְקַדֵּק עָלֶיָהּ כָּלֵל, אֲלֵא תִסְתַּכֵּל תָּמִיד בְּרֵאֵי וְתִסְתַּכֵּל עָלֶיךָ, וּבִמְקוֹם לְהִסְתַּכֵּל עַל הַחֶסֶד שְׁלָהּ, תִסְתַּכֵּל עַל הַחֶסֶד שְׁלָךְ, שֶׁהוּא בּוֹדֵאֵי יוֹתֵר גְּדוֹל מִשְׁלָהּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִתְנַחֵם.

הַגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לַתַּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִצְלִיחַ דְּרָכְךָ מְאֹד, כִּי כִשְׂאֵדָם מְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לַתַּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה מִצְלִיחַ בְּכָל דְּרָכּוֹ.

נָא וְנָא רָאָה לְבִדּוּק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלָךְ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְתַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין.

וְעַל כָּלֵם רָאָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה מִמְּשַׁכֵּת קִדְשָׁה וְטָהָרָה.

הַמְאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

נָא לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲתָנָה מֵה שְׁיֹתֵר מֵהָר.

כ א ת.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי ... רֵאשׁ הַמוֹעֵצָה בִּיבְנָאֵל.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּקַּח לְעֲצֻמְךָ פְּנָאֵי לְבַקֵּר אֶת הַתְּלִמּוּד-תּוֹרָה וְאֶת בֵּית-הַסֵּפֶר שְׁלָנוּ, רַק תַּעֲבֹר וְתַעֲשֶׂה סִיּוּר, זֶה כָּל מֵה שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ מִמֶּךָ.

הִיָּה טוֹב מְאֹד אִם הִיִּיתָ עוֹשֶׂה לְעֲצֻמְךָ שְׁעוֹר קְבוּעַ לְהַתְּחִיל לַעֲיִן בְּסֵפֶר זְקֵנָךְ הַיְהוּדִי הַחֵם הַבְּלִתִּי גִשְׁכַּח אֲבָרְהָם קוֹסְטִיזְקִי: "בְּטָרִם הָאִיר הַבְּקָר", וּכְבָר בְּעִטִּיפַת הַסֵּפֶר תִּקְרָא מִכְּתַב יְדוֹ שֶׁכָּתַב בֵּין הַשָּׂאֵר "הַתְּלָאוֹת וְהַלְחָץ וְהַמְּצוּק שֶׁעָבְרוּ עַל הַמְּתִישְׁבִים הָרֵאשׁוֹנִים הַנְּהַגְתָּ הַפְּקִידִים בְּעֵת הַהִיא" וְכוּ', וְזֶה רַק נִכְתַּב עַל

שֵׁלַד אָשֶׁר כּא תא בְּנַחֵל

הַכְּרִיכָה, וּמְכַל שְׁכֵן שֶׁתְּחִיל לַעֲיֵן בְּפָנִים הַסֶּפֶר, אִיךְ אָמַר זְקֵנְךָ:
"הַמְּלֶאךְ הַמְּמַנֶּה עַל הַהִסְטוֹרְיָה, הַכֶּה תְּמִיד עַל רֵאשִׁי, וְאָמַר לִי:
כְּתֹב". וְאֲנִי אוֹמֵר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! מֵאֲחֵר שְׁאַתָּה נֶכְד מִיְהוּדֵי חַם
כְּזֶה, לָךְ וּרְאֵה וְתִתְעַנֵּן בְּתוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם בְּמָה אַתָּה יְכוּל לַעְזוֹר לָהֶם.
וְהָאֵמֶת וְהַצֶּדֶק וְהַיֶּשֶׁר יִהְיוּ גֵר לְרַגְלֶיךָ, וּבְזֶה תִּסְיִם אֶת הַשְּׂרָשָׁרַת
שֶׁתְּחִיל זְקֵנְךָ, וְיִוְתֵר נְכוּן תִּמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂרָשָׁרַת, כִּי זְקֵנְךָ הִיָּה יְהוּדִי
חַם, וְהַקְרִיב אֶת חַיָּו בַּעֲבוּר יְבִנְאֵל, אֲנִי בְּטוֹחַ שְׂרָק בְּזִכּוֹתוֹ זְכִית
לִהְיוֹת רֵאשׁ הַמוֹעֵצָה.

אִיזוֹ שְׂמֻחָה וְאִיזוֹ חֲדוּהַ יֵשׁ לְזְקֵנְךָ בְּשָׂמִים, שְׁאַתָּה רֵאשׁ
הַמוֹעֵצָה, וְלִכֵּן זְכוּר תִּזְכֹּר מֶה שְׁסָבַל, וְתִשְׁתַּדֵּל שְׁלֹא תִחְזוֹר
הַהִסְטוֹרְיָה עַל עֲצָמָה, רַק לָךְ בְּפִסְיֵעוֹת הַסֶּבֶא לַעְזוֹר לְכָל הַתּוֹשְׁבִים
בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל.

אֲקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּכְנִים דְּבוּרֵי אֱלוֹי בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, וְאֵז
תַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׂמַיִם...

כּא תא

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, הַעֲקֵר שְׂיִבְדָּקוּ אֶת הַמְּזוּזוֹת, כִּי כָּל
הַצְּרוֹת בְּבֵית כְּשֵׁאִין מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל, שְׁתַּהֲיָה בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּמַעֲשֵׂה יְדִיכֶם.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׂמַיִם...

כַּא תב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ. רְאֵה לְבָדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךְ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהַגִּיחַ בְּכֹל יוֹם תְּפִלִּין, כִּי כָּל הַמַּגִּיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֵה לְחַיִּים וְאַרְיכוֹת יָמִים.

רְאֵה לְבָדֵק אֶת מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֲסָרָה עַל אִיזוֹ דֶּלֶת מְזוּזָה, כִּי כָּל הַצְּרוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵן — כְּשֵׁאִין לוֹ מְזוּזוֹת.

תִּשְׁמַר מְאֹד מְאֹד מֵאֵת שְׂאֵתָה אוֹכֵל, שְׂיִהְיוּ רַק מְאָכְלִים כְּשֵׁרִים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעֶדְךָ, שְׂתִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחַד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּא תג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

רְאֵי שְׂיִבְדְּקוּ אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבֵית, כִּי בְּבֵית שְׂיִישׁ מְזוּזוֹת פְּסוּלוֹת, שָׁם יֵשׁ בְּעִיּוֹת.

תִּשְׁתַּדֵּלוּ מְאֹד לְשִׁמּוֹר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאַזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמַר עֲלֵיכֶם.

שלו אָשֶׁר כּא תד — כּא תה בּנחל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתַי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְּלִיחוּ דַרְכְּכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אִיךָ שְׁאַתָּה זוֹכָה לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ו"ל.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר לְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, כִּי זֶה תִּקְוַנְנוּ
לִפְנֵי הַיּוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת.

אֲקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא תִחְזֹר עַל הַשְּׁטִיּוֹת שְׁלָךְ,
וּמַעֲתָה תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ, וְתַעֲזֹב כְּבָר אֶת כָּל הַשׁוֹנְאִים, שְׁיִלְכוּ
הֵיכָן שֶׁהַשְּׁעִיר הֵלֵךְ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים... עֲלִינוּ רַק לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ
ו"ל, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל מְגַמְתָּנוּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתַי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְּלִיחַ דַּרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ,

אָשֶׁר כּא תו בְּנַחַל שְׁלֹז

אִיךָ שְׁאֵת מִתְחַזְּקֵת בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — שְׁאֵת מְחַנֵּקֶת אֶת הַבְּנוֹת, יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתּוּכְלֵי לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וּלְהַחֲדִיר בְּהֵן תְּמִיד אֱמוּנַת-חַכְמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחֵי כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחֵי כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּא תו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טֵבֵת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יְדוּעַ, אֲשֶׁר עָקַר הַתְּשׁוּבָה לֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר, הִינּוּ לְהִיּוֹת שֶׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, זֶה עָקַר הַתְּשׁוּבָה. וְלִכֵּן אִם כָּבֵר קָלַקְלֵת, אֵל תַּעֲשֶׂה שׁוּם דְּבָר, וְזֶה בְּעַצְמוֹ יִהְיֶה הַתְּקוּן.

אֹדוֹת עֵצָם הָעֲנִיָּן לְהַעֲבִיר אֶת רַבְּנוּ ז"ל מֵאוֹמֵן לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כְּבָר הָאֲרֻכְתִּי בְּזֶה בְּסִפְרֵי "פְּעֻלַת הַצַּדִּיק", סִימָן תתרג"ג, וּבַהֲגָהָה שָׁם, שְׁחִס-וְשָׁלוֹם חִס-וְשָׁלוֹם לֹא יַעֲלֶה עַל שׁוּם דַּעַת בְּרִיָּה לַעֲשׂוֹת דְּבָר כְּזֶה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל רָצָה לְהִיּוֹת בְּאוֹמֵן דִּיקָא, וְרְאוּי לָךְ לְעִיֵּן עֲכָשׁוּ שָׁם וְהַכֹּל יִתְרַץ לָךְ.

הִיָּה טוֹב מְאֹד שְׁתַּבְּדֵק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלָךְ.

רְאֵה לְהַתְּבוּדָד עֲצֻמָּךְ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הָעָקַר בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל הוּא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְאַפְלוּ חֲמֵשׁ דְּקוֹת, שְׂיִהְיֶה אֲצִלְךָ חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ח' טבת ה'תשנ"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחת לי לשמע הטוב ממך.

עליך לדעת, כי פה לא נכנס ענין של נצחון, אדרבה אנחנו צריכים לראות לבנות את דבר רבנו ו"ל, ולא לנצח אחד את השני, ובפרטי פרטיות מה מדברים פה? מילדים קטנים שינצחו את הגדולים, או הגדולים ינצחו את הקטנים! זה לא מתאים בכלל לנו.

לדעתי, בעזרת נשים זה הכי טוב בשבילכם, כי שמה זה מרוח, ויש לכם פניסה נפרדת והפל סגור, ואף אחד אינו יכול לבוא ולבלבל אותך, ומכל שפן וכל שפן כשיעזר הקדוש-ברוך-הוא, שיהיו הרבה תלמידים, אז המקום הכי מתאים.

בודאי אם נזכה סוף כל סוף לבנין מיוחד — אין למעלה מזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כא תח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ח' טֵבֶת ה'תשנ"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד נִתְחַזְקָתִי מְזֵה, וּתְשׁוּאוֹת
חַן עַל זֶה.

יְעֹזֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּזְכִּי לְבוֹא לְגוּר כָּאֵן עִם בְּעֵלְךָ, וְאִז
מִמִּילָא תִמְשִׁיכִי אֶת אָחִיו גַּם-בֵּן לְכָאֵן לְיִבְנָאֵל.

הַעֲקָר תִּשְׁתַּדְּלִי שְׂיִהְיֶה תָּמִיד שְׁלוֹם בֵּינֵךְ לְבֵין בְּעֵלְךָ, וְחֻכְמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תְּנָא דְבִי אֵלֵיהּ, פָּרָק ט'): אֵין לָךְ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה בְּנָשִׁים,
אֶלָּא שְׁעוֹשָׁה רְצוֹן בְּעֵלְהָ. וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמֹת סג): אִשָּׁה
טוֹבָה, מִתְּנָה טוֹבָה לְחִיק יִרְאִי אֱלֹקִים תִּנְתֵּן; וְלִכֵּן רְאִי לְשַׁפֵּר אֶת
מַעֲשֵׂיךָ וְלִהְיוֹת סְבֻלָּנִית גְּדוּלָה, וַיִּקְרָא בְּךָ מְאֹד זֶה, כִּי יֵשׁ בְּכַח
הָאִשָּׁה לְהַפֵּךְ אֶת רְצוֹן בְּעֵלְהָ אֵלֵיךָ, אִם הִיא רַק סְבֻלָּנִית, וְאִינָה
דוֹחֶקֶת עַל בְּעֵלְהָ וְכוּ'.

רְאִי לְהַדְּלִיק לְכַבּוֹד שְׁבַת-קֹדֶשׁ שְׁבַעֲהָ גְרוֹת, וְלִהְיוֹסִיף שְׁנֵי גְרוֹת
שֶׁל שְׁמֹן זַיִת, וְכֵן הִיָּה טוֹב, שְׁתֹּאפִי בְּכָל שְׁבוּעַ עֲגָה, וְלִתְרַם אֶת זֶה
לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ אוֹ לְאִיזָה כּוֹלֵל, וּבְזִכּוֹת זֶה יְעֹזֵר לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׁתַּפְּקֵדִי בְּזֹרַע שֶׁל קִימָא.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׁזַכְּנוּ לְסַיִם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ
צַד. יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְסֹדֵר עֲכָשׁוּ לְדַפּוּס אֶת כְּרִיךְ צַה לְהַגְדִּיל תּוֹרָה
וְלִהְיָדִירָה.

אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָא.

זכות הדפסת הספר הקדוש הזה יהיה להצלחת וישועת

ורדה בת זיזל

לרפואה שלמה

גרשון בן אסתר

חנה זיזל בת ורדה

אסתר בת ורדה

מלכה בת ורדה

לרפואה שלמה הנפש והגוף

אליעזר שלמה בן מלכה

ארליה בן מלכה

מאיר בן שרה

ולחבדיל לעילוי נשמת

זיזל בת חיה ויקטורי ע"ה

יעקב בן אירן ע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

תִּכּוֹן הָעֲנִיּוֹת

חֵלֶק צ"ד

- ג פְּתַח דְּבַר
- ה הַקְדָּמָה
- יא כּא קֹלֵב
- יְדַבֵּר מֵעַתָּה נְסִים, וַיִּגְלֶה כַּחַת הַנִּמְעָן לְדַבֵּר עִם בְּחֹרִים וְכִשְׂרוֹנוֹ
בְּכַתִּיבָה, וְרַעֲיוֹן הַקָּמַת מוֹסְדוֹת לְבַעֲלֵי וּבַעֲלוֹת תְּשׁוּבָה, וַיַּעֲזֹר בְּעַתָּה
קִימָה מְקַדָּם.
- יב כּא קֹלֵג
- יַעֲזֹר לַעֲשׂוֹת שְׁעוֹר בֵּין נְשׂוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וְלְדַבֵּר מִדְּבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל.
- יג כּא קֹלֵד
- יַעֲזֹר עַל תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְשְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן,
וְלְהַשְׁגִּיחַ עַל הַבְּחֹרִים שֶׁיִּתְפַּלְלוּ וְתִיקֵן, וַיִּנְצְלוּ הַזְּמַן כְּרַאוּי.
- יד כּא קֹלֵה
- יִחְזַק עַל אֲמוּנָה פְּשוּטָה, וְקִדְשַׁת הַדְּבֹר, וְקִדְשַׁת שְׂבָעַת הַנְּרוֹת, וְלִפְחוֹד
רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ.
- טו כּא קֹלוֹ
- יְדַבֵּר מֵעַתָּה קִנְטָרִס "תְּשַׁתְּחַרֵּר מֵהַלְחֵץ", וּמַעֲלַת הַקּוֹנְטְרָסִים בְּכֻלָּל.
- טז כּא קֹלֵז
- יִתְנַהֵג גְּדֹל הַחֹבֹת שֵׁישׁ לוֹ בְּגִלְל הַמְּסִירוֹת, וְהַעֲקָר הַתְּחַזְּקוֹת הַדְּשָׁה
שְׁצָרִיף בְּכֹל יוֹם.
- יז כּא קֹלֵחַ
- יַעֲזֹר לַתֵּן שְׂבַח וְהוֹדָאָה לַיהוָה יִתְבָּרֵךְ, וַיִּבְאֵר עֲנִין חֲנֻכָּה וְהַשְׁגָּחָה
פְּרָטִית.
- יח כּא קֹלֵט
- יִחְזַק עַל־פִּי הַדְּרָף שֶׁל "אַבְיָסֵל אִיז אוֹיֵף גוּט".
- כ כּא קֹמֵ
- יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הָאֲמוּנָה וְהַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

תִּכְן הַעֲנִינִים

- כא קמא** **כא**
 ידבר מענין המחאות בנקאיות, ויחזק על למוד התורה.
- כא קמב**
 יזכיר אחד שנמנע מלבוא אלינו זה עידן, אף שזכה לכל-כף הרבה תורה על ידו, ויחזק על למוד ספרי רבנו ז"ל וספרי "אשר בנחל".
- כא קמג** **כג**
 יחזק מאד באמונה, ויעורר להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ולמוד בכלל, ויעורר לדבק את עצמו באור האין סוף ברוך הוא.
- כא קמד** **כד**
 יחזק אשה פשרה על כל ענין רבנו ז"ל, שגלה אשר מכל הצרות צריך לברח רק אליו יתברך, והעקר להיות בשמחה עצומה.
- כא קמה** **כה**
 ידבר ממה שעובר עליו מחמת התגברות כח הסמ"ך-מ"ם על כל דבר שבקדשה, ויחזק את ענין התועדות הנשים, וירגיל להתפלל אליו יתברך.
- כא קמו** **כו**
 יחזק על למוד התורה, שהוא מזון נצחי לנשמה.
- כא קמז** **כז**
 ידבר מענין לוח ברסלב, אשר בו מובאים דברי רבנו ז"ל, וכן הלמודים היומיים, ויעורר עליהם מאד.
- כא קמח** **כח**
 ידבר מענין החסד שזכה השם יתברך את הנמצען לחתן את הבן, ויעוררו על חלוקת עופות, ותודה והודאה.
- כא קמט** **כט**
 יחזק ויאמץ מאד את תלמידי ישיבה לבעלי תשובה שהקים ביבנאל בשם "דמשק אליעזר", ויגלה את מהות הישיבה ודרישתו הנחרצת מהבחורים, שיהיו לאות ולמופת, ויגדלו לתלמידים רציניים, עובדי השם, עוסקים בתורה ובתפלה לשמו יתברך.
- כא קנ** **לו**
 יחזק בדבורים נעימים חתן העומד לפני חפתו, וידבר מענין הקונטרס "יום הנשואין" ליום החפה.

- כא קנא** לז
 יעורר להתחזק על כל מה שעובר על האדם, וראוי לנו לשמח
 בהתחזקות של רבנו ז"ל, וידבר משעורים קבועים, ומעלת כל דבור
 שמדברים אליו יתברך, וגדל ענין חנפה, ולמוד הלכות שהוא שעשוע
 עולם הבא.
- כא קנב** לט
 יחזק ויאמץ את האוחזת בהנהגת בית-הספר, ויגלה שאין מי שעוסק
 בצרכי צבור, שלא תקום עליו בקרת, ויורה ללמד ממנו.
- כא קנג** מ
 יגלה לנמען את הערכתו הגדולה לנוכחותו התורמת בקהלתנו הקדושה,
 ויגלה את נחיצות ההשקעה בחנוף הילדים, ויביע בושתו שצריך
 להתעסק בפוליטיקה של הבחירות, ויחזק מאד.
- כא קנד** מב
 ידבר מישרים לאשת חבר, ויחזקנה מאד על פעילות בעלה.
- כא קנה** מב
 יחזק אחד מאנשי שלומנו שהדפיס את ה"לקוטי-הלכות" במהדורה
 מנקדת, ויגלה מעלת הדפסת ספרי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל.
- כא קנו** מג
 ידבר על לב אשה כשרה, שתסכים לעבור ליבנאל, ויבאר שהוא לרוחת
 בעלה.
- כא קנז** מה
 ידבר מהקטנות שעוברת על כל אדם בכל יום, וצריך לחזק את עצמו,
 וידבר מענין "ספורי-מעשיות" של צדיקים, כדי לחנך עמם את הילדים,
 וענין תפלות וברכות מתוך הסדור, והתבודדות בין הקרים.
- כא קנח** מז
 יביע תודתו לנמען ששמש אותו בצרכיו, ויחזקו על הפצה ועל למוד
 גמרא.
- כא קנט** מח
 ידבר באריכות מענין התבודדות ושיחה בינו לבין קונו, ויגלה שיש
 תמיד תקנה לשוב אליו יתברך.

- נא קס**
 יבָּאָר הַסּוּד שֶׁל תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, וְעֲנִין 'כִּיצַד מְרַקְדִין לִפְנֵי הַפְּלֵה',
 עַל־פִּי פְרוּשׁ רַבְנוּ ז"ל וְהַרְבּ הַקְדוּשׁ מִבְּעֶלְזָא, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין רַקוּד שֶׁל
 צְדִיקִים.
- נא קסא**
 יִפְלִיג בְּמַעֲלַת אַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.
- נב קסב**
 יִבְיַע תּוֹדָתוֹ לְמַבְשֶׁלֶת עַל עֲבוֹדָתָהּ.
- נב קסג**
 יְדַבֵּר מִעֲנִין זוּג שְׂרוּצָה לְהַתְגַּרֵּשׁ.
- נג קסד**
 מִכְּתָב בְּרָכָה וְעִידוּד לְרֹאשׁ הַמּוֹעֵצָה בִּיבְנֵאֵל לְרַגֵּל תַּחֲלַת כְּהֻנָּתוֹ.
- נד קסה**
 יְדַבֵּר מִבְּרוּר הָאֲמֵת, וּמִעֲנִין תַּפְּלַת וְתִיקִין, וּמִמְזוֹן הַנְּשֻׁמָּה שֶׁהוּא
 רוֹחֵנִיּוֹת.
- נד קסו**
 יְדַבֵּר מִעֲנִין הַתְּחִיָּקוּת וְשִׁמְחָתוֹ עַל הַשְּׁנוּי שֶׁחָל בְּבֶן, וַיִּפְלִיג בְּמַעֲלַת
 הַתַּפְּלָה בַּעַת הַדְּלָקַת גִּירוֹת.
- נה קסז**
 יבָּאָר מַעֲלַת תַּפְּלַת הַתִּיקִין וְלַמּוּד בְּחִבְרוּתָא, וַיַּעֲזֹר לְהַתְּפַלֵּל עִם אֲנָשִׁי
 שְׁלוּמֵנוּ, וַיֵּשׁ עֲנִין שְׁנֵת־הַפֶּךָ הַכּל לְטוֹבָהּ.
- נו קסח**
 יוֹרָה עַל חֲנוּף הַיְלָדִים לְאֲמוּנַת חֲכָמִים, וְאֵז יבֹּאוּ לְאֲמוּנָה בְּהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ.
- נז קסט**
 יבָּרַךְ עַל רְכִישַׁת דִּינָה בִירוּשָׁלַיִם.
- נז קע**
 יִשְׂבַח אֶת עֲבוֹדַת הַנְּמַעֲנַת בְּעֲנִין פְּעִילוֹת הַנְּשִׁים, וַיּוֹרָה לְעֶרְךָ לְהֵן
 הַרְצָאוֹת לְחִזּוּק.

נח **כא קעא**
 יַדְבֵּר מִזְכוֹת הָאִשָּׁה הַמְבַשֶּׁלֶת אֶכְל לְבַחוּרֵי הַיְשִׁיבָה, וַיַּחֲזֵק לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה.

נט **כא קעב**
 יַעֲוֹרר עַל הַפְּצָה, וַיּוֹכִיחַ הַנִּמְעָן שֶׁלֹּא יֵאָבֵד אֶת עֲצָמוֹ לְדַכְאוֹן וְלִשְׁכַּב
 בַּמַּטָּה, כִּי אִם יִזְדַּרְזוּ לְהַשְׁלִים חֻבוֹתָיו הַשְּׂמִימִיּוֹת, וַיַּעֲוֹרר עַל כְּבוֹד
 הָאִשָּׁה.

ס **כא קעג**
 יַחֲזֵק אִשָּׁה כְּשָׂרָה, שֶׁהִמְצִיב הִלָּא רְצוּי בְּבֵית עוֹד יִשְׁתַּנֶּה, וַיַּעֲוֹרר עַל
 הַתְּאֵסְפוֹת הַנָּשִׁים.

ס **כא קעד**
 יַחֲזֵק וַיֵּאֱמָן אֶת מְרִירֵי הַלֵּב לְבָרַח אֶל סַפְרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וַיִּרְגֵּיל לְדַבֵּר
 אֵלָיו יַתְבָּרֵךְ.

סא **כא קעה**
 יִזְהִיר מְרוֹפְאֵי אֱלִיל.

סב **כא קעו**
 יִבִּיעַ שְׂמִחָתוֹ לְמַכְתָּבֵי הַנִּמְעָן, וַיַּחֲזִקוּ שְׁכָל כְּסוּפָיו לְבוֹא לְגוֹר אַתָּם יַחַד,
 וַיִּבְאֵר מֵהוֹתוֹ שֶׁל הַכּוֹלָל, וַיִּבְקֹשׁ שְׂמִירָה עַל הַתְּלַמִּידִים.

סג **כא קעז**
 יִבִּיעַ תְּרַעַמַת עַל הַיְלָדִים שֶׁמִּתְעַלְלִים בְּאַחַד הַיּוֹשֵׁב וְלוֹמֵד, וַיַּדְבֵּר מֵעַנְיָן
 חֲנוּף לְרַחֲמָנוּת, וַיַּחֲזֵק מְאֹד עַל זֶה.

סד **כא קעח**
 יַדְבֵּר מֵעַנְיָן רְצוֹן רַבָּנוּ ז"ל, שֶׁנַּחֲזִיק עֲצָמָנוּ בְּיַחַד, וַיַּעֲוֹרר לְדַבֵּר דְּבוּרֵי
 אֲמוּנָה.

סד **כא קעט**
 יִפְלִיג בְּמַעֲלַת לְמוֹד הַדָּף הַיּוֹמִי, וּמְחוֹלָל הַרְעִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה הַמְהַר"ם
 שְׂפִירָא זי"ע, אַב"ד לְוִיבְלִין, שֶׁמָּסַר אֶת יְשִׁיבָתוֹ הַרְמָה לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ
 בְּשִׁבִיל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. וּמַחֲמַת זֶה, אָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ,
 שֶׁהַרְעִיּוֹן הַנ"ל הִיָּה מִתְּנָה מִרַבָּנוּ ז"ל, וַיַּחֲזֵק עַל זֶה מְאֹד.

סט **כא קפ**
 יַעֲוֹרר בְּאַרְיִכוֹת אַבְרָךְ צָעִיר אֹדוֹת שְׁלוֹם בֵּיתוֹ, שֶׁזֶה הִיָּה עֶקֶר גְּדוֹל

תִּכּוֹן הָעֲנִינִים

אָצֵל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּבְאֵר שֶׁהָאִשָּׁה מְצִילָה אוֹתָנוּ מִן הַחֲטָא, וַיַּחֲזִקוּ מְאֹד לְקַבֵּעַ עֲתִים לַתּוֹרָה.

כא קפא **עב**

יְעוֹרֵר עַל שְׂמִיחָה שְׂמִיחָה יָשׁוּב הַדַּעַת, לְשִׂמְחָה עִם הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת שְׁלָנוּ, וְלְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחַת יְהוּדוּתָנוּ, וַיִּדְבֵּר מְסֻגֶּלֶת בְּטוֹל הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת בְּעַת הַתְּפִלָּה.

כא קפב **עג**

יְדַבֵּר מִמֵּדַת הַסְּבָלָנוֹת שֶׁהִיא הָעֲקָרִית בַּחַיִּים, וְעֲנִין הַתְּחַדְּשׁוֹת, וַיִּתֵּן עֶצָה אִיךָ לְזָכוֹת לְשִׁעָה הַתְּבוּדָדוֹת.

כא קפג **עד**

מִכְּתָב כְּלָלִי לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, בּוֹ יִתְאַר בְּאַרְיִכוֹת עֲנִין הַהֲתַקְרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, וְעֲנִין חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, וְחוֹבֵת כָּל אֶחָד שְׂרוּצָה לְהִתְקַרֵּב, וַיְעוֹרֵר מְאֹד עַל כַּמָּה נִקְדוּת כְּלָלִיּוֹת וּפְרָטִיּוֹת, וְעֲנִין לַחֲנֻכָּה, וּפְרָסוּם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שָׁמוֹ, וּמְלַחְמוֹת הַחֲשָׁמוֹנָאִים כְּנֶגֶד הַיּוֹנִים וְכוּ'.

כא קפד **פב**

יְדַבֵּר בְּגִנוֹת מֵדַת הַכַּעַס, וַיִּתֵּן עֶצָה לְהִנָּצֵל מִזֶּה.

כא קפה **פג**

יְגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לַחֲטָף מֵתוֹךְ הַהֶבֶל הַחוֹלֵף שֶׁל זֶה הָעוֹלָם — זְכוּי הַרְבִּים וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּחֲזִק עַל הַתְּפִלוֹת בְּכּוֹנֵה וּבַחֲיִיּוֹת, וּמֵדַת הַסְּבָלָנוֹת בְּהַתְּנַהֲגוֹת אֶל הַיְלָדִים.

כא קפו **פד**

יַחֲזִק שְׁלֵא לִפְלֵי בֵּין בְּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה, וּמַעֲלַת הָעֲנוּוָה וּבְטוֹל אֱלִיו יִתְבָּרַךְ.

כא קפז **פה**

יְעוֹרֵר עַל הַפְּצַת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּסִבִּיבַת הַמְּגוּרִים, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין צְדָקָה וְחֻסָּד.

כא קפח **פו**

יְדַבֵּר מִזְהִירוֹת בְּכַשְׁרוֹת וּשְׂמִירוֹת שְׁבֵת-קֹדֶשׁ.

כא קפט **פז**

יְדַבֵּר מִבְּדִיקַת מְזוֹזוֹת הַבַּיִת, וַיֵּאחֲל וַיִּבְרָךְ.

- כא קצ** פז
 יחזק אשה קשת רוח במה שעובר עליה בינה לבין בעלה.
- כא קצא** פח
 יביע צערו על שנאלץ לגרש אחד התלמידים מהישיבה, ושילף למקום אחר.
- כא קצב** פח
 ידבר ממעלת המסייע והעוזר לנשמות ישראל.
- כא קצג** פט
 יעורר את אלו שיכולים לפעל אצל זוג שלא יתגרשו.
- כא קצד** פט
 מכתב פללי לכלליות המלמדים והמחנכים במוסדותיו הקדושים, ויגלה להם דרך למודם עם התינוקות של בית רבן, ומעלת העוסק בעבודה קדושה זו.
- כא קצה** צא
 ידבר ממעלת התמימות והפשיטות, ויעורר על זה.
- כא קצו** צב
 יחזק מאד על מדת השמחה, ויגלה הקשי לזכות לזה, ומעלת הזוכה לישוב דעתו ולהיות בשמחה.
- כא קצז** צג
 יעורר מאד על למוד דף היומי בפרט ועל למוד גמרא בכלל.
- כא קצח** צד
 ידבר מסדרי הכולל המקפדים, שרק כך ניתן לקיים כולל, ויעורר על תפלה והתבודדות.
- כא קצט** צה
 יחזק ויאמץ את האדם, שילבין שנים לחברו, ויבאר דברי רבנו ז"ל על-פי "אשרי משכיל אל דל", אשרי המכניס שכל בדל ברוחניות, ומחזקו ומאמצו.
- כא ר'** צו
 מכתב פללי לכלליות אנשי שלומנו, חסידי ברסלב, באריכות נוראה ונפלאה, ויחזק מאד מאד בעקר על האחדות, האהבה והשלום, תוכו

תִּכּוֹן הָעֲנִינִים

רצוף אהבה כִּמְה וְכִמְה עֲנִינִים בְּעִנֵּן הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר
מֵעִנֵּן שְׁדָרָךְ הַבַּעַל-דָּבָר לְהִתְלַבֵּשׁ בְּשֵׁמִי מִצּוֹת — בְּמִצּוֹת הָעֲצָבוֹת
וּבְמִצּוֹת הַמַּחֲלָקָת.

כא רא קיא
יִחְזַק עַל הַתְּבוּדוֹת, וַיִּגְלֶה יְקָרְת הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל.

כא רב קיב
יְבִיעַ שְׂמֵחָתוֹ עַל הַצְּלַחַת הַיְלָדִים, וַיְדַרְשׁ מִמְּלַמֵּד, שִׁיְצַדִּיק אֶת שְׂכָר
עֲבוֹדָתוֹ.

כא רג קיג
יִגְלֶה מַעֲלַת הַשְּׂמֵחָה בְּשִׂמְחַת חֲבֵרוֹ, וְהַעֲזָרָה לְזוּלָתוֹ, וַיַּעֲזֹר לְלַמֵּד
תּוֹרָה, כִּי זוֹ הִיא שְׂמֵחָתוֹ.

כא רד קיד
יִזְכִּיחַ וַיִּזְהִיר עַל שְׂמִירַת סְדְרֵי הַכּוֹלָל וְהַשְּׂתַתְּפוֹת בְּשַׁעוּרִים.

כא רה קטו
יְדַבֵּר מֵעִנֵּן הַמוֹעֵצָה וּפְרָטִים הַנוֹגְעִים לָזֶה, וַיִּגְלֶה שְׂאֵדָם צְרִיף לְהִתְחַנֵּן
כְּעִנֵּי וָרֶשׁ.

כא רו קטז
יִחְזַק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי, וְאִף שְׂאִין לוֹ הַבְּנֵה בַלְמוּד, מְכַל
מְקוֹם הַקְּבִיעוֹת בְּזֶה חֲשׂוּבָה עַד מְאֹד, וַיִּגְלֶה מַעֲלָתָהּ.

כא רז קיז
יְדַבֵּר מֵעִנֵּן הַקּוֹנְטְרָסִים בְּכָלֵל, וּמִכְמָה קוֹנְטְרָסִים בְּפָרֵט.

כא רח קיח
יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ שֶׁל אֱלוֹ שְׂמִסְדְּרִים אֶת הַסְּפָרִים,
וַיִּחְזַק מְאֹד.

כא רט קיט
יְבִיעַ אֲכֻזָּבוֹתוֹ הַגְּדוֹלָה מִכְמָה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁקָּרְבוּ אֶת אַחַד שֶׁשֶּׁפֶף
אֶת דָּמוֹ בְּהוֹצָאת שֵׁם רַע, וַיְבִיעַ אֶת שְׂמֵחָתוֹ הַגְּדוֹלָה עַל הוֹצָאת הַסֶּפֶר
הַנִּפְלֵא "גֵּר לְהַצְדִּיק" בְּמַהְדוּרָה מְחֻדָּשֶׁת וּמְנַקֶּדֶת, וַיְבַהִיר, שֶׁזוֹ כָּל חַיּוּתוֹ
מְכַל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו.

כא רי קכ
יְדַבֵּר מֵעִנֵּן שְׁלוֹם-בֵּיתוֹ, וַיִּגְלֶה דְרָכִים וְעֲצוֹת אֵיךְ לְזַכּוֹת לָזֶה.

כא ריא **קכב**
 יפְּלִיג בַּמַּעֲלַת הַפְּצַת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל עִם הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, וְהַזֹּכֶה
 לְהַחְזִיר וּלְקַרֵּב רְחוּקִים בְּתִשְׁבָּה — אֵין עֶרְףַּ אֵלָיו.

כא רבי **קכד**
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין קִימַת חַצוֹת וְעַת רְצוֹן הַגְּדוֹל שֶׁשׁוֹרָה אָז, וּמַעֲלַת לַמּוֹד
 מִשְׁנִיּוֹת וְהַדְּפַסַּת 'אֲשֶׁר בַּנְּחַל'.

כא ריג **קכה**
 יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַמְּלַמֵּד זְכוּת עַל זוּלָתוֹ, וּגְנוּת הַמְּדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, וַיִּגְלֶה
 כָּל עֲנִינוּ בִּיבְנָאֵל.

כא ריד **קכו**
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין מִצּוֹת פְּדִיוֹן שְׁבוּיִים.

כא רטו **קכז**
 יִשְׁבַּח אֶת הַוּצְאָתוֹ הַמְּחַדָּשֶׁת עַר לְהַצְדִּיק, וַיִּגְלֶה הַתַּפְּעָלוּתוֹ הַגְּדוֹלָה
 מְזֵה.

כא רטז **קכח**
 יִגְלֶה מֵהוּ חֲנוּף, וְעַל מֵה צָרִיף לְחַנּוּף אֶת הַיְלָדִים — בֵּין אָדָם לְחֶבְרוֹ,
 תַּפְּלָה הַתְּבוּדָרוֹת וְאַהֲבַת הַתּוֹרָה.

כא ריז **קל**
 יְדַבֵּר מִסוּד הַהִתְחַדָּשׁוֹת וְעֲנִין הַמַּחֲשָׁבָה אוֹדוֹת הַבוֹרָא.

כא ריח **קל**
 מִכְּתָב פְּלָלִי אֶרֶץ וְנִפְלָא בְּאַרְיִכוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, בּוֹ יְדַבֵּר עִם פְּלָלִיּוֹת
 אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ אוֹדוֹת הַהִתְקַרְבוֹת הָאֲמִתִּית לְרַבְּנוּ ז"ל וְהַתְּקַשְׁרוֹת אֵלָיו,
 וְצִיּוֹת לְדַבְּרוֹ הַקְּדוֹשִׁים, וַיַּחֲזֵק וַיַּעֲזֹר בַּפְּרָטִיּוֹת, וַיַּעֲלֶה תוֹף פְּדִי כָּל
 מִיָּנִי נוֹשָׂאִים הַקְּשׁוּרִים לָזֶה, וְאֲשֶׁר מְעוֹרְרִים לְתוֹרָה וְלַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם
 וְקִדְשַׁת שַׁבָּת וְכוּ', וְהַפְּרַת הַטּוֹב לְצַדִּיק. וַיְדַבֵּר מִיסוּד קַהֲלָתְנוּ שֶׁהִיא
 בְּדַרְכֵי נַעַם, אַהֲבָה וְאַחֲדוּת וַיִּשׁוּב הַדַּעַת, וַיַּחֲזֵק מְאֹד.

כא ריט **קמה**
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַסֵּפֶר 'אֲשֶׁר בַּנְּחַל', וְהַהִתְחַזְקוֹת הַגְּדוֹלָה שֶׁנִּמְצְאוּ בּוֹ,
 וַיִּגְלֶה שְׂרָק מִי שֶׁאֵין לוֹ יִשׁוּת יְכוּל לְהַשִּׁיג בּוֹ.

כא רכ קמז
 יִזְהִיר לְחֹדֶל מִפָּגַם הַבְּרִית, וַיִּבְהִיר שְׂיֵשׁ בַּחִירָה עַל כָּף, וַיִּתֵּן עֲצָה
 מַעֲשִׂית לָזֶה.

כא רכא קמח
 יִחֲזַק אֶת מַחֲנֶךָ הַיְלָדִים וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הָעֲנִיָּן, וַיִּדְבֵּר מִמֵּדַת הַסְּבָלָנוֹת
 וַהֲשִׁמָּחָה, וַיִּרְגֵּיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

כא רכב קמט
 יִשְׂמַח בַּדְּוִיחַ הַטּוֹב הַמְּגִיעַ מֵהַכּוֹלָל, וַיִּגְלֶה אֶת פְּנִימִיּוֹת נִקְדָּתוֹ הַנִּמְשָׁכֶת
 זֶה שְׁלֹשִׁים שָׁנָה, וּמֵהַמְּסִירוֹת נֶפֶשׁ שְׂיֵשׁ לוֹ עַל זֶה, וַיּוֹרֶה כַּמָּה הוֹרָאוֹת
 בְּעֵינָיו חֲנוּף, וַיִּדְבֵּר מִקְדָּשֶׁת מִצְוֹת חֲנֻפָּה, וּמִמַּעֲלַת מִצְוֹת הַשְּׂמֻחָה.

כא רכג קנא
 יִגְלֶה לְמַחֲנֶךָ הַתְּלַמִּידִים, שְׁבַדְבוּרִים עִמָּם פּוֹעֲלִים הַרְבֵּה, וַיּוֹדֶה עַל
 הַחֲזוּק שֶׁחֲזָקוֹ הַנִּמְעָן, וְלִהְתְּחַזְּקוֹת זוֹכִים עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת, וַיּוֹרֶה
 רְצוֹנוֹ שֶׁהַיְלָדִים יֵאֱמְרוּ וַיִּגְרְסוּ אֶת סֵפֶר תְּקוּנַי זֶה.

כא רכד קנג
 יַעֲזֹר לְהַחֲדִיר אֲמוּנַת חַכְמִים בְּיְלָדִים, וּלְלַמְּדֵם תְּקוּן הַכְּלָלִי בְּעַל-פֶּה,
 וַיִּחֲזַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְעַל-יְדֵי הַדְּבֹר זוֹכִים לְאֲמוּנָה.

כא רכה קנה
 יִדְבֵּר מֵהַקְּשִׁיִּים הַנּוֹרְאִים אֲשֶׁר חוֹוָה בְּהַקְּמַת קַהֲלָתָנוּ, שְׂאֵלוֹ שֶׁרָדְפוּ
 עֲנִינֵי הַדָּת וְכו', עוֹד רוֹצִים 'שְׁלוֹם', וַיִּמְלִיץ עַל יַחַס טוֹב לְאֲנָשֵׁי
 הַמוֹעֲצָה.

כא רכו קנו
 מִכְּתָב בְּרַכָּה לְרֹאשׁ הַמוֹעֲצָה שֶׁל יְבִנְאֵל לְרַגֵּל הַתְּמַנּוּתוֹ וַיְכַהֲנֵתוּ.

כא רכז קנז
 מִכְּתָב תְּמִיכָה לְרֹאשׁ הַמוֹעֲצָה שֶׁל יְבִנְאֵל לְרַגֵּל מַהֲלָךְ מְסִים, וַיְבַטִּיחַ אֶת
 עֲמִידָתוֹ לִימֵינוּ, וַיַּעֲזֹרוּ עַל הַצָּדֵק וְעַל הַיֶּשֶׁר.

כא רכח קנח
 יִדְרִיף אֶת הַמַּחֲנֶךָ אִיף לְהַתְּנַהֵג עִם תְּלַמִּידָיו בְּדַרְךְ שֶׁל 'שְׂמַאל דְּוִחָה'
 וַיִּמֵּן מִקְרַבָּתוֹ, וְלִהְתְּדִיר בְּתַלְמִידִים אֲמוּנַת הַשֵּׁם וְצַדִּיקוֹ, וְהַתְּמַדָּה
 בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה.

כא רכט **קנט**
 יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מַעֲנֵן חַנוּךְ, וַיַּחֲזֵק וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד, וַיִּשְׁלַב בְּדַבּוּרָיו עֲנֵן
 חֲנֻכָּה.

כא רל **קס**
 יִשְׁבַּח אֶת הַנִּמְעָנֵת שֶׁהִקִּימָה בֵּית חַנוּךְ לְבָנוֹת בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָּה,
 וַיִּגְלֶה לָּהּ זְכוּתָהּ הַגְּדוּלָּה.

כא רלא **קסב**
 יַחֲזִיק מִלְמַד תִּינוּקוֹת, וַיִּגְלֶה לוֹ מַעַלְת עֲבוּדָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וַיִּתֵּן לוֹ כִּמְה
 הַדְּרָכֹת זְכוּי, וְהַעֲקָר הוּא דֶרֶךְ אֶרֶץ.

כא רלב **קסג**
 יְדַבֵּר מַעֲנֵן שְׁצָרִיף לְזִכֹּר אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁקָּבְלוּ.

כא רלג **קסד**
 יַעֲוֹרֵר לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְלִהְיוֹת מְסֻדָּר בַּחַיִּים, אֲשֶׁר
 זֶה סוּד הַצְּלַחַת הָאָדָם.

כא רלד **קסד**
 יְבִיעַ צַעֲרוֹ הַגְּדוֹל עַל אֶחָד שֶׁגִּדְלוֹ, וַלְבַסּוֹף קָם לְחַלֵּק עָלָיו בְּאִפֵּן
 מְלַכְלָף, וַיּוֹדֶה עַל הַהִלּוּאָה שֶׁהֲעִנִּיקוּ לוֹ. וַיִּזְכִּיר אֶת הַתְּחַלְתּוֹ לְכַתֵּב
 מִכְתָּבֵי 'אֲשֶׁר בַּנְּחַל' הַחַל מִחֲנֻכָּה תִשְׁכַּד, וַיּוֹרֶה לְזִכֹּר אֶת הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה
 עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

כא רלה **קסו**
 יִתֵּן עֲצָה בְּעֲנֵן בַּת הַמְּאֻשְׁפּוֹת בְּבֵית-חֹלִים, וַיְדַבֵּר מִשְׁמַחָה
 וַיִּמְהַלְחֵם, וְלִבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

כא רלו **קסז**
 יְדַבֵּר מִתְשׁוּקַת הַנִּמְעָן לְקָרֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-פִּי
 דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִקְרוֹב לְכַבוֹת עִם כָּל חַבְרֵי הַמוֹעֲצָה.

כא רלז **קסה**
 יַעֲוֹרֵר עַל אַחַדוֹת וְאַהֲבָה, וַיֵּאחֲלֵל נַחַת דְּקִדְשָׁה.

כא רלח **קסט**
 יְדַבֵּר מִדַּעְתּוֹ בְּעֲנֵן גְּרוּשִׁין, אִף שִׁישׁ יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, וַיְדַבֵּר מִהַנְּסִיוֹנוֹת
 שִׁישׁ לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, וַעֲקָר הַתְּחַזְקוּתָנוּ הִיא עַל-פִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

כא רלט קע

יְדַבֵּר מִשְׁבֶּת חֲנֻכָּה, וּמֵהַנָּסִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּהַצְלָחָה בְּמוֹעֵצָה, וְעֲנִין הַנָּסִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַתְּחִיבוֹת לְאֱמוּנַת חַכְמִים, וּמִלְחָמַת הַיּוֹנִים שֶׁהִיְתָה הָעֵקֶר עַל תּוֹרָה שֶׁבְּעַל-פֶּה, וַיִּחְזַק לְדַבֵּר הַרְבֵּה דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וּלְהַתְּפַלֵּל עֲבוּרוֹ.

כא רמ קעב

יְדַבֵּר מֵעֲנִין שְׁבֶת חֲנֻכָּה, שֶׁהַקְּבוֹץ צָרִיף לְהִיּוֹת בְּעִירוֹ וּבִמְקוֹמוֹ, כִּי הוּא חָג שֶׁצָּרִיף לְהַשְׁקִיעַ בוֹ בְּחֻנוּף הַיְלָדִים, וְעַל-כֵּן צָרִיף לְהִתְאַסֵּף יַחַד בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ וְלֹא לְנִסֵּעַ וְכוּ', וַיִּחְזַק לְדַבֵּר רַק דְּבוּרִים שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל.

כא רמא קעג

יִוְרָה לְנִמְעָן לְהוֹצִיא אֶת הַכַּחוֹת שְׁלוֹ, וְלְהִיּוֹת חֹזֵק בְּנִקְדָּתוֹ.

כא רמב קעד

יֵאחַז "מְזֵל טוֹב" לְחַתֵּן אַחַר נִשׁוּאָיו, וַיְדַרְיִכְנוּ אַרְחוֹת חַיִּים בְּשָׁלוֹם-בֵּית עַם לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

כא רמג קעו

יְדַבֵּר מֵאִיזוֹ כְּתָבָה שֶׁכְּתָבוּ עָלָיו, וַיִּחְזַק בְּדְבוּרֵי אֱמוּנָה נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים עַד מְאֹד.

כא רמד קעז

יִתֵּן תִּקְוִין וְדָרֶף לְאַחַד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ עַל כַּמָּה דְּבָרִים בְּלִתי נְעִימִים שֶׁנִּגְרַמוּ בְּעֵטוֹ, וַיִּזְהֵר מְאֹד מֵאֲסוּר יַחֲוֹד הַחֲמוּר מְאֹד.

כא רמה קעט

יִחְזַק כְּנֶגֶד הַתְּרַשְׁלִיּוֹת בְּקַהְלָה, וַיִּוְרָה לְנִמְעָן לְהַשְׁפִּיעַ וְלוֹמַר שְׁעוֹר.

כא רמו קפ

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מֵעֲנִינוֹ הָאֲמִתִּי הַקָּשׁוּר עִם מֵהוּתָהּ הַפְּנִימִי שֶׁל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, וַיִּחְזַק מְאֹד לְהִתְאַזֵּר בְּסִבְלָנוּת, כִּי עֲנִינָנוּ הוּא כְּשֶׁמֶן זַיִת וְיָ שֶׁצָּף לְמַעְלָה.

כא רמז קפג

מִכְּתָב כְּלָלִי לְקִרְאֵת חֲנֻכָּה, וַיַּעֲזֹר מְאֹד עַל תּוֹרָה וְשְׁעוֹרִין כְּסִדְרָן, וּמֵהוּת עֲסָקְנוּ הָאֲמִתִּית, וַיְדַבֵּר מֵאַחֲדוֹת וּמִזְהִירוֹת בְּעֵת הַפְּצָה, שֶׁלֹּא לְעֹבֵר עַל אֲסוּר תּוֹרָה.

- כא רמח** קפה
 יתענין בכמה מארעות ופרטים ממה שקורה ביבנאל, ויחזק שלא לפחד
 כלל.
- כא רמט** קפו
 יוכיח בחריופות את מי שמשתמש בהפאות.
- כא רנ** קפז
 יעורר ללמד בכל יום את הדף היומי, ויגלה מעלת הלמוד, אף שהוא
 ללא הבנה, כמוכא בזהר הקדוש.
- כא רנא** קפח
 ידבר מקבוץ שבת חנכה, ומענין למוד ח"י פרקים משניות, וספור
 מאנשי שלומנו בענין זה.
- כא רנב** קפח
 יגנה את מדת הקמצנות על-פי דברי הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע.
- כא רנג** קפט
 ידבר מענין תורה והודאה, ומעלת התורה הקדושה.
- כא רנד** קצ
 ידבר מצערו מענינים שקורים במחננו, ויגלה שענין "עיר ברסלב" הוא
 כקוץ בעיני הסמ"ך-מ"ם.
- כא רנה** קצא
 עוד בענין הנ"ל.
- כא רנו** קצב
 ידבר מענין תשובה, שהיא לשמע בזיונו ידם וישתק, ויעורר על למוד
 ח"י פרקים משניות, תורה ותפלה וקיום המצוות.
- כא רנז** קצג
 ידבר נפלאות חדשות ממעלת מדת הסבלנות, ומהנשק הסודי שיש
 לנו — שהוא סוד התפלה, ועל-ידי סבלנות ותלית עיניו רק אליו
 יתברך זוכים לנסים נגלים.
- כא רנח** קצד
 ידבר נפלאות ממעלת התפלה, איך שצריך אדם לפרש כל שיחתו אליו
 יתברך על כל מה שצריך בתמימות ובפשטות גמורה.

כא רנט קצה
יגלה את מעלת מדת השמחה, שהיא תקון הברית.

כא רס קצה
ידבר מיפי קהלתנו, והמקום המסגל לעבודת השם, וידבר מענין תפלת הותיקין, ויעורר לדבר אף ורק דבורי אמונה.

כא רסא קצז
ידבר משמירת הדבור, ויחזק על התפלה, ועל הדבקות בו יתברך.

כא רסב קצה
יעורר למצא נקודות טובות בעצמו, ויגלה אשר שמחה היא יסוד גדול בחיי האדם, ויעורר על זה, ויגלה שעל-ידי-זה כל החיים ילכו בצורה אחרת לגמרי.

כא רסג קצט
יחזק על החסד חנם שעשה עמנו בהתקרבותנו לרבנו ז"ל.

כא רסד קצט
ידבר ממאמרם ז"ל: 'אפלו חרב חדה מנחת על צוארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים', ויעורר להרגיל את עצמו לברח אליו יתברך.

כא רסה רא
יחזק מאד ללמד בספרו 'ארוך אפים', ויעורר לבוא למדת הסבלנות.

כא רסו רב
יעורר את הנשים להתפנס ולחשב מה נתן מבחינתן לשפר את פני הקהלה הקדושה.

כא רסז רג
יגלה את הסבל שהוא סובל, מחמת שלקח על עצמו לגלות את רבנו ז"ל בעולם, ויביע את החלטתו הנחושה, שעד נשימתו האחרונה יעסוק בזה.

כא רסח רג
ידבר מאיזה אסון פרטי במשפחת הנמצן ויצטער בצערם, ויתן עצה כדת מה לעשות.

כא רסט רד
ידבר מענין "אור יבנאל", ומאיזה צער פרטי, שנוגע לסוד הנשמות ויגלוין.

תִּכּוֹן הָעֲנִינִים

15

כא ער רה
יִבְקֹשׁ לַעֲרֹךְ אֶסְפָּה שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו אֹדוֹת אֶחָד שֶׁמְרַנְּנִים אַחַר מַעֲשָׂיו.

כא רעא רה
יִדְבֵּר מִהָאֶסְפָּה שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, וּמַעֲנִין מִכְּתָב כָּלְלִי שֶׁהוֹרִידוּ
מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ.

כא רעב רו
יִחְזַק מְאֹד אֶת הַנִּמְעָן עַל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּחְזַק
לְשֹׁמֵר עַל הַמָּקוֹם שֶׁלָּנו, שֶׁתִּהְיֶה שֵׁם אֱהָבָה וְאוֹרָה שֶׁל רְצִינּוֹת, וַיִּזְהֵר
מִחֲלוּל הַשֵּׁם, וַיִּדְבֵּר מַעֲנִין לַמוֹד בְּחִבְרוּתָא.

כא רעג רח
יִדְבֵּר מִימֵי הַחֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים וּמַגְזֵרַת הַיּוֹנִים, וְעַנֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁל
חֲנֻכָּה, וַדְּבַקוֹת הַבוּרָא וְהַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, וּבִטְחוֹן עָלָיו יִתְבָּרַךְ.

כא רעד רי
יִדְבֵּר מִנְסִיוֹנוֹת הַחַיִּים, וַיַּעֲזֹר לְמִצַּא הַרְחֻבוֹת בְּתוֹךְ כָּל הַצָּרוֹת, וַיִּגְלֶה
שֶׁבַעַת הַדְּלָקַת גֵּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה מְאִיר אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ.

כא ערה רי
יִדְבֵּר מַעֲנִין שֶׁמַּחַת בְּרֵ-מִצּוּהָ, וַיּוֹרֶה לְהַנִּיחַ ב' זֹוגוֹת שֶׁל תְּפִלִּין, וַיִּזְהֵר
שֶׁלֹּא לְבַזְּבוֹ כֶּסֶף בְּהוֹצָאוֹת הַסַּעֲדָה.

כא רעו ריא
יִגְלֶה מַעֲלַת הַזֹּכָה לִילָךְ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם לְדָרֵשׁ בְּרַבִּים.

כא רעז ריא
יַעֲזֹר לְגַרְס בְּכָל יוֹם בְּזֵהֵר הַקְּדוֹשׁ וּבִתְקוּנִים, וְלִלְמַד סִפְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל.

כא רעה רבי
יִחְזַק אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו בְּיִבְנָאֵל לְהִיּוֹת פְּשָׁרוֹת וְצַנוּעוֹת, וְלִהְיוֹת
קַהְלָה קְדוּשָׁה וְנִקְיָה.

כא רעט ריג
יִנַּחֵם אָבֵל עַל מוֹת אָבִיו, וַיִּחְזְקוּ עַל אֲמִירַת קְדִישׁ וְהִדְפְּסַת קוֹנְטָרַס
לְעֵלוֹי נִשְׁמָתוֹ.

כא רפ ריד
מִכְּתָב כָּלְלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו בְּיִבְנָאֵל, בּוֹ יִזְהִירַם לְבָרַח מִמַּחֲלַקַּת

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

וּמְהֵרָמַת יָדַיִם וְכוּ', וַיֹּאדְרִיף לְהוֹכִיחַ עַל דְּבַר זֶה מְאֹד, וַיְבִיעַ תַּחֲנוּנָיו לְבַל יִקְלָלוּ עֹשֵׁבִים שׁוֹטִים אֶת הַכֶּרֶם הַיְפֵה שֶׁהֵקִים.

כא רפא ריז

יִפְסֵק דִּין עַל הַמָּכָה אֶת רַעְהוּ, שְׁלֵא יִכְנַס לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ בְּמִשְׁפַּח חֹדֶשׁ יָמִים.

כא רפב ריח

יִחַזֵּק וַיִּתֵּן עֲצָה עַל אֵיזָה אֶסוֹן שְׁאָרַע בְּמִשְׁפַּחַת הַנְּמָעָן.

כא רפג ריח

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת עִם הָעוֹסְקִים בְּעֶסֶק הַהִדְרָפְסָה, וַיִּשְׁבַּח מְאֹד אֶת עֲבוֹדָתָם, וַיְגַלֶּה מִהֲצָרוֹת שְׁסוּבָל מִכָּל הַצְּדָדִים, וְכָל חֵיוֹתוֹ הֵיא עֲבוֹדָתָם הַנִּפְלְאָה בְּהִדְרָפְסָה.

כא רפד רכ

יְדַבֵּר מֵאֵיזָה עֲנִינָן בְּ"אֲשֶׁר בְּנַחֲל", וַיִּשְׁבַּח אֶת הָעֲבוֹדָה הַקְּרוֹשָׁה הַזֹּאת שֶׁל הַדְּפֶסֶת הַסְּפָרִים.

כא רפה רכ

יְגַלֶּה עֲנִינָן הַתְּמַסְרוֹת מַחֲלָטָת אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, שְׁאֵזִי אֵין צָרִיף לִפְחוֹד מִשׁוּם דְּבַר.

כא רפז רכא

יְגַלֶּה נִפְלְאוֹת מִעֲנִינָן חֶרֶב הַתְּפִלָּה, שֶׁהֵיא כְּלֵי הַנֶּשֶׁק שֶׁל הַנִּצְחוֹן.

כא רפז רכב

יֹזְכִיחַ אֶחָד שְׁמִסְתִּיר אֶת פְּאוֹתָיו, שְׁעֲנִינָן זֶה אֵינוֹ חַנוּכִי, וַיִּלְדְּיו יִקְחוּ אֶת זֶה יוֹתֵר גְּרוּעַ.

כא רפח רכב

יְדַבֵּר מִעֲנִינָן שְׁדוּף — שְׁצָרִיף לְצִיַּת לְאָם.

כא רפט רכג

יְעוֹרֵר בְּעֲנִינָן קִדְשַׁת הַלְשׁוֹן וְשִׁמְרַת הַדְּבוּר.

כא רצ רכד

יְגַלֶּה אֶת חוֹבְתָנוּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּהֲתַחֲזָקוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עַל חֻסְדֵי בְּרִסְלָב הוּא מַחֲמַת שְׁאֵינוֹ מְצִיַּת לְעֲצוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

כא רצא **רכד**
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין מִשְׁפָּט, וַיִּבְיַע הַתַּחֲזָקוֹתָו לְמִרוֹת הַכֹּל, וַיְדַבֵּר מִכִּמָּה עֲנִינִים
 טְכָנִים.

כא רצב **רכה**
 יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַדְּפֶסֶת סִפְרֵי "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", וְלִסְפָּר סְפוּרֵי צְדִיקִים לְצַעֲרֵי
 הַצֶּאֱזָן.

כא רצג **רכו**
 יְבַאֵר הָעֲנִין "טְבַעְתֵּי בֵּינוֹן מִצּוּלָה וְאִין מַעֲמָד", שְׁלֵלָא תַּפְלָה טוֹבְעִים
 לְגַמְרֵי בַּמִּצּוּלָה.

כא רצד **רכז**
 יַפְלִיג בְּמַעֲלַת שִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁמַכִּיא לְאָדָם גְּסִים, וּמְכַל שְׁכָן
 שְׁעוֹסֵק בְּסִדְרֵי-דְרָךְ-הַלְמוּד עֵין לֹא רָאָתָה.

כא רצה **רכז**
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין 'וְדָאוֹת', וַיַּעֲזֹר עַל הוֹדָאוֹת שֶׁל הַמְּצִיאוֹת הָאֱלֹקִית.

כא רצו **רכח**
 יוֹכִיחַ אֶחָד שְׂיִזְהִיר אֶת אִשְׁתּוֹ לִילֵךְ בְּצַנִּיעוֹת, כִּי אוֹי לָהּ עַל שְׁמִכְשִׁילָהּ
 אֶת הַרְבִּים, וַיִּרְגֵּל לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרָךְ, שְׁכַל דְּבוּר עוֹשֶׂה רָשָׁם לְמַעֲלָה.

כא רצז

רכט
 יַגְלֶה, שְׁעַקֵּר הַהֲתַקְרָבוֹת לְרַבְנוֹ ז"ל הִיא עַל-יְדֵי שְׁקִידָה רַבָּה בְּסִפְרֵיו
 הַקְּדוּשִׁים, וּמִי שְׁעוֹסֵק בְּסִפְרֵי רַבְנוֹ ז"ל מִתְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, וּמִתְחִיל לְדַבֵּר
 אֵלָיו יְתַבְרָךְ.

כא רחא **רל**
 יַגְלֶה גְלוֹי נִפְלָא בְּמָה שְׁאֲמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ עַל הַיּוֹנִים, שְׁגָזְרוּ 'כְּתָבוּ לָכֶם עַל
 קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׁאִין לָכֶם חֶלֶק וְכוּ', עַל-פִּי קַבְלָה וְחִסִּידוֹת, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין
 נִיסָן וְשָׁבוּעוֹת, שֶׁהֵם זְמַנֵּי גְלוֹי הַיּוֹלָד, כְּבִכּוֹל.

כא רצט **רלב**
 יוֹכִיחַ אֶחָד שְׂיִישׁ לוֹ דְּרִישוֹת מַפְלְגוֹת, וְעוֹשֶׂה הַפְּגָנוֹת נֶגֶד כְּשֶׁאִין
 מְצִיתִים לוֹ, וַיּוֹכִיחֵנוּ עַל פְּנֵיו, וַיִּרְאֶה לוֹ גְּדֵל הַצַּעַר וְהַדְּחָק שְׁאָנוּ
 נִמְצָאִים בוֹ.

כא ש' רלג

מכתב כללי לאנשי שלומנו ביבנאל, ויחזקם על מסירת הפתקאות של הושענא רבה ופריעתן ביזאת חנכה, ויעורר לדבר הרבה אז אליו יתברך, ויחזק על נקיון רוחני בקהלתנו — להשתדל לבנות קהלה של עובדי ה', ויעורר ויחזק על זה מאד.

כא שא רלה

יעורר מאד לידע שכל יום הוא יום, שאפשר לנצלו לתורה ולעבודת השם.

כא שב רלו

יוכיח אחד שמותח בקרת תמידית על אשתו, ויעוררו להכניס עצמו בתוך האמונה, ולשוב אליו יתברך ממצעו המגננים.

כא שג רלז

ידבר בשבח המסייע להדפסת ספרי רבנו ז"ל, ויעורר על ההכרח הגדול להפיץ דעתו הקדושה בעולם בלי "כל הזכויות שמורות", וידבר מענין הערכי רב המונעים את הדת בלבוש רבנים, ויעורר לבנות דעת רבנו ז"ל בלי להפעל מאף אחד.

כא דש רלח

יחזק מאד ישיש אחד בן שמונים, שמחיה עצמו בספרי רבנו ז"ל, אף חושב שלו כבר אין תקנה מחמת זקנותו, ויחזקו מאד שאין הדבר כן, ויעוררו לגרס בתורה, ולדבר אליו יתברך.

כא שה רלט

ידבר מקניית בית חדש וסדר ההתנהגות, כדי שתהיה שמירה הגונה עוד קדם שנכנס לשם.

כא שו רמ

יתן עצמה בענין קניית בית, וענין משלוח מכתביו.

כא שז רמא

ידבר מיסוד ישיבה חדשה ביבנאל, ויתנה את הקמתה בארבעה סעיפים מכרחים, שהם יסוד ישיבה לתלמידים נורמלים.

כא שח רמב

ישבח את היזמה של התארגנות לעצרת תפילה ליד ציון התנא רבי מאיר

בַּעַל הַנֶּסֶם בְּטַבְרִיָּה, לְאוֹר מִקְרָה לֹא טוֹב שָׂאֲרַע, וַיַּעֲוֹרְרֵם עַל קִדְשֵׁי יוֹם
'זֹאת חֲנֻכָּה', שְׂאֵז פּוֹרְעֵין הַפִּתְקָאוֹת, וַיִּבְקַשׁ שְׂיִתְפַּלְלוּ גַם עֲלֵינוּ.

כא שט רמג

יְדַבֵּר מִיִּשְׂרָאֵל לְעוֹסֵק בְּתַקוּן גְּבוּת, וַיִּשְׁוֹחַ עִמּוֹ אוֹדוֹת תַּקוּן הַנֶּפֶשׁ, וַיַּחֲזֵק
מְאֹד.

כא שי רמג

יִשְׂבַּח אֶת הָעוֹסֵק בְּנִקְיוֹן בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, שֶׁשָּׂכְרוּ הֶרְבֵּה מְאֹד עַל-פִּי פְּעָלוֹ.

כא שיא רמד

יְדַבֵּר מִעֲנִין 'נִקְיוֹן יְסוּדֵי' בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁלָּנוּ בְּמוֹכֵן הַרוּחָנִי, וַיַּחֲזֵק עַל
קִהְלָה נִקְיָה מִכָּל מִינֵי בְּעָלֵי מַחְלָקַת וּמְרִיבָה וְכוּ'.

כא שיב רמה

יִוְרָה לְמֵי שְׂאִין מַעֲשֵׂיו טוֹבִים — שְׁלֹא יִכְנַס לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ וְכוּ'.

כא שיג רמה

יַחֲזֵק אֶת הַמְדַּפִּיס עַל כַּמָּה סְפָרִים חֲדָשִׁים שֶׁהוֹצִיא, וַיִּשְׂבַּח וַיַּפְאֵר אֶת
הַהוֹצָאָה הַזֹּאת.

כא שיד רמו

יְדַבֵּר מִיְזַמַּת הַתְּכַנְסוֹת שְׁבוּעֵית בְּכָל מוֹצָאֵי שַׁבָּת בְּמַהְלֵךְ סַעֲדַת מְלִינָה
מְלֻכָּה, וְאֵז לְהַעֲלוֹת הַצְּעוֹת לְשִׁפּוּרִים עַל מֵה שֶׁהִיָּה בְּמַהְלֵךְ הַשְּׁבוּעָה,
כְּדֵי שְׁלֹא נִבּוֹא יוֹתֵר לְמַכְשׁוּלוֹת.

כא שטו רמז

מִכְתָּב כָּלְלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּיְבִנְאֵל, בּוֹ יַחֲזִקֵם עַל אוֹר קִדְשֵׁי הַשַּׁבָּת,
וְכֵן יִצְרִיף לְדַבֵּר מִעֲנִין אֲמוּנַת חֲכָמִים, וַיִּוְרָה לְלַמֵּד מֵהַתְּבַטָּאוֹת שֶׁל
אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקּוֹדְמִים, וְהַכָּלֵל, שֶׁעַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים מוֹנְעִים
מַכְשׁוּלוֹת, וְהַעֲקָר לְשִׁמּוֹר קִהְלָתֵנוּ מֵאַיִנְשֵׁי דֵּלָא מַעֲלִי.

כא שטז רנ

יִוְדָה לְשׁוֹלַחַת הָאֶכָּל בְּעִבּוּרוֹ בִּיְבִנְאֵל, וַיְדַבֵּר מִבְּעֻלָּה שֶׁהוּא אִישׁ חֹסֵד,
וְצִרִיף לְצִמְצוּם.

כא שיז רנא

יַעֲוֹדֵד אֶת רֹאשׁ הַמוֹעֵצָה בִּיְבִנְאֵל, וַיְגַלֶּה לוֹ שֶׁנִּצְחַת יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקָר,
וְכָל הָעוֹזֵר לָהֶם וּלְתוֹרַת הַנִּצְחַת, מְקַדֵּשׁ וְנִעְרָץ שְׁמוֹ לְנִצְחַת וְכוּ'.

כא שיח **רנא**
יעודד אשה לפני לידה, וידבר מהזכרת שמות הצדיקים ונתינת צדקה.

כא שיט **רנב**
יבאר, שעל-ידי כבוד אב ואם והתמדה בתורה, יראה האב את יפי חסידות ברסלב האמתית, ובפרט מי שזוכה ללמד על-פי סדר-הדרך-הלמוד.

כא שכ **רנג**
ידבר מענין שהאדם הוא ציר של החיים שלו, שזו היא הבחירה, ויחזק מאד בדבורי אמונה נפלאים.

כא שכא **רנד**
יזכיר ויזהיר נגד כל הנהגה של שתית ולקיחת אלכוהול וסמים וכו', שכל זה נכלל באזהרת רבנו ז"ל.

כא שכב **רנה**
ידבר מהדיבקות הנפלאה בו יתברך, וידבר מקדשת הדבור, שלא להתחיל לדבר עם אף אחד, רק לענות וכו', ויגלה נפלאות בענין זה.

כא שכג **רנו**
יביע הכרת הטוב ותודה על שלום חשבון הטלפון, שכל השיחות וכו' היו למען צדקה ופרסום שם רבנו ז"ל, וידבר מההשקעה הגדולה שלו בענין זה ימים ושנים, וידבר ממה שסובל בעבור זה וכו'.

כא שכד **רנז**
יתן הנחיות למי שנבחר על ידו להנחות את ההתכנסות במוצאי שבת, ויגלה שהעקר הוא תורה ותפלה, ושאר הענינים הם רק הלבשות לענין העקרי.

כא שכה **רנח**
יביע תודתו על דבורי החזיק של הנמען, שחזקהו בעת מרידותו הגדולה, וידבר מענין עסקו הגדול בהדפסה, אך כסופו העצום להצלחת בנית "עיר ברסלב" — אין לתאר ולשער כלל.

כא שכו **רנט**
יבקש את המשפיע דקהלתנו לדבר הרבה עם אנשי שלומנו דבורי אמונה והשגחה פרטית.

כא שכז **רס**
 יְדַבֵּר מִבְּדִידוּתוֹ כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאִין מִי שִׁילְחָם אֶת צְדָקָתוֹ,
 וַיִּגְלֶה מֶה הַפְּסִיד עַל־יְדֵי הַרוֹדֵף אוֹתוֹ.

כא שכח **רסא**
 יְבָאֵר מִדּוּעַ אֵינְנוּ מוֹחִים בְּעִבְרוֹת שְׁעוֹשִׂים הַתּוֹשְׁבִים הַמְּקוֹמִיִּים, אֲשֶׁר
 בְּאֵמֶת אֵין שִׁיף בְּזֶה דִּין מִחָאָה כָּלֵל.

כא שכט **רסב**
 יִגְלֶה אִיף צְרִיף לְקַיִם מִצְוֶה בְּרִצְיָנוּת בְּאֶהְבָּה וּבִירְאָה, וַיִּסְפֹּר סִפּוּר מִעֲנָן
 זֶה מִהֶרֶב הַקְּדוֹשׁ מִבְּעִלְזָא ז"ע.

כא של **רסג**
 יְדַבֵּר מִנְקִיּוֹת הָאָדָם מְשַׁלֵּשׁ הַתְּאוּוֹת הַיְדוּעוֹת.

כא שלא **רסג**
 יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַזּוֹכָה לְדַרְשׁ לְפָנֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיַּחֲזֵק עַל־פִּי מֶה שֶׁקָּבַל
 הַמַּגִּיד רַבִּי שְׁלוֹם שְׁבַאדְרוֹן מִמַּגִּידִים הַקְּוֹדְמִים.

כא שלב **רסד**
 יְדַבֵּר מִעֲנָן אֲמוּנָה פְּשוּטָה, ו"מִוֹדָה אָנִי", "וַיְלַהֲשֵׁלִיף עֲצָמוֹ אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ", וַיִּסְפֹּר מִהַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים: הַרְבֵּי רַבִּי זוֹשָׁא, וְרַבִּי אֶהְרֹן
 מִבְּעִלְזָא, בְּעֲנָן תְּפִלוֹתֵיהֶם עַל כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכֹל יוֹם.

כא שלג **רסה**
 יְבָאֵר חֲמַר הָאִסוּר שֶׁל לְקִיחַת מְנִיעָה סֵתֵם כְּךָ לְלֹא סִבָּה מִצְדָּקָתָהּ, וַיַּחֲזֵק
 בְּאֲמוּנָה שְׁמִבְטֵלַת כָּל מִינֵי פְחָדִים שֶׁל הֶבֶל.

כא שלד **רסו**
 יְדַבֵּר נַחוּמִים לְזֶה שֶׁנִּקְנַס עַל יְדוֹ, וַיְדַבֵּר עִמּוֹ תּוֹכַחָה שֶׁל אֶהְבָּה לְנִקּוֹת
 אֶת חֲבֵרְתוֹ מִפּוֹחֲזִים וְרִיקִים.

כא שלה **רסז**
 יוֹרֶה לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּתָהּ, וַיְבָאֵר שֶׁפֶה הָאָדָם הוּא כְּמוֹ מִטְחָנָה,
 וְהַעֲקָר לְשִׁמְרוֹ, וְלִשְׁמֹר עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, וְכֵן לְהַזְהֵר עַל קִדְשַׁת הַמַּחְשְׁבָה
 לְהַעֲסִיקָהּ בְּדַבְּקוֹת וַיַּחֲזִידִים, וְלֹא לְהַתְיַאֵשׁ, רַק לְבַרַח תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

כא שלו **רסט**
 יְדַבֵּר מִעֲנָן הַשְּׁגָחָה פְּרִטִית, שֶׁהִפְלֵ בְּשִׁבִיל גְּלוּי הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה,
 וְעַל־כֵּן מִצְוֶה גְּדוּלָה לְהַפְיֵן אֶת הַקּוֹנְטְרַסִים שֶׁזָּכָה לְחַבֵּר, שְׁמַחֲזִירִים
 אֲלֵפִים בְּתִשׁוּבָה.

כא שלז **ער**
 יְעוֹרֵר וַיִּחְזַק וַיִּזְהֵר מֵאֵד עַל שְׁמִירַת הָעֵינָיִים, שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת הַקֶּדְשָׁה.

כא שלח **ערא**
 יוֹרָה לְהַרְחִיק כָּל מִינֵי אֲנָשֵׁי דִּלָּא מֵעֲלֵי מְקַהְלָתְנוּ הַקְדוֹשָׁה.

כא שלט **רעא**
 יְדַבֵּר מֵעֵינָיִם בְּצַר הַרְחֵבֵת לִי, שֶׁהוּא רוֹאֵה אֵיךְ שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵב לָנוּ בְּתַקְוָה צְרוּתֵינוּ.

כא שמ **ערב**
 יוֹרָה דְרַךְ לְפוֹסַע רְאוּשׁוֹנָה בְּדַרְכֵי רַבְנוּ ז"ל, וַיִּחְזְקוּ עַל הַדְּבָקוֹת וְעַל הַשְׂמֵחָה.

כא שמא **רעג**
 מְכַתֵּב כְּלָלִי לְכָל־לֵיאוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אוֹדוֹת יְסוּדוֹת קְהֵלְתְנוּ, וְלִכְבֵּר כָּל הַקּוֹצִים מִן הַכָּרֶם.

כא שמב **ערה**
 יְדַבֵּר בְּנ"ל לְנִשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהִקְהֵלָה שְׁלָנוּ תִּשְׁתַּפֵּר עַל-יְדֵי שְׂתוּף פְּעֵלָה וְכו'.

כא שמג **רעו**
 יְדַבֵּר מִשְׂמֵחָה וְאַמוּנָה, וּמֵעֵינָיִם תִּפְלָה בְּמִנְיָן בְּכוּנָה, וַחֲזוּק לְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוּנוֹ וְהַתְּבוּדָדוֹת.

כא שדמ **רעח**
 יְעוֹרֵר בְּקִצְרָה עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

כא שמה **רעח**
 יְעוֹרֵר לְקָרֵב אֶת הַבָּנוֹת וְלֹא לְרַחֵקן, וְהַדְּלִקַת גְּרוֹת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

כא שמו **רעט**
 יוֹרָה עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְתִפְלָה בְּעַת הַדְּלִקַת גְּרוֹת, וַיִּזְהֵרוּת בְּכִשְׁרוֹת.

כא שמז **רעט**
 יִחְזַק לְהַפְיֵץ כְּסִגְלָה לְהוֹלִדָה בְּנִקְל, וַיִּוְרָה עַל שְׁלוֹם בֵּיתוֹ וְתִפְלָה בְּמִנְיָן — כְּסִגְלָה לְפִרְנָסָה.

- כא שמח** רפ
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, וַיְבָאֵר, שְׁלֵהֲדַפִּיס נִתְּן רַק כְּשֵׁסִים אֶת כָּל
 הַתּוֹרָה, וְלֹא לִפְנֵי זֶה.
- כא שמת** רפא
 יִחְזַק בְּקִצְרָה עַל מְזוּזָה, תִּפְלִין וְשִׁבְתָּ.
- כא שנ** רפב
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין הַרְחָקָה מִקְהֵלֹתֵנוּ לְמִי שְׁאִינוּ מֵתָאִים.
- כא שנא** רפב
 יְדַבֵּר דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְתַקְוָה לְאוּר מִקְרָה בְּלִתֵּי טְהוֹר וְכוּ', וַיִּחְזַק לְהַבְּא,
 וַיְדַבֵּר בְּרִמְזוּ מִמָּה שְׁקוּרָה בְּעוֹלָם כְּפִי הַיְדוּעַ לּוֹ, וּמָה שְׁסוּבֵל בְּעֵבוּר
 שְׁמִחֻזֵּק אֶת הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים.
- כא שנב** רפג
 יִחְזַק עוֹד פְּנ"ל, וַיַּעֲוֹדֵד שְׁצַרִּיף לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מָה דְאֶפְשָׁר.
- כא שנג** רפד
 יִחְזַק מְאֹד עַל שְׁמִירַת הַדְּבוּר וְשִׁתִּיקָה, שְׁאֵז לֹא יוּכַל לוֹ שׁוּם אָדָם.
- כא שנד** רפה
 יִגְלֶה שְׁכַשְׂאָדָם בָּא וּבּוֹכָה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הוּא מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ
 עַל-יְדֵי-זֶה הַשְּׂגָחָה נִפְלְאָה.
- כא שנה** רפו
 יִחְזַק מְאֹד עַל אֱמוּנָה וְתִפְלָה.
- כא שנו** רפז
 יְבָאֵר אֵיף לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ יִתְבַּרְךָ בְּעַת לְמוּד מֵאֲמַר חַז"ל.
- כא שנז** רפז
 יְבָאֵר עֲנִין שְׁכַתּוּב בְּשׁו"ת 'שְׁבוּת יַעֲקֹב', וַיִּגְלֶה שְׂזָה סוּבֵב גַּם בְּעֲנִין
 סִפְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל.
- כא שנח** רפז
 מִכְּתָב כְּלָלִי בּוֹ יִחְזַק אוֹדוֹת הַרְחָקָה מִלִּיצְנוּת, וַיִּגְדֵּר אֶת גְּדֵרֵי הַעֲנִיעוֹת
 הַמְּקַבְּלִים אֶצֶל יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, וַיּוֹרָה עַל אֱמוּנַת חַכְמִים, שְׁהִיא עֲמֻדָה
 לְנוּ מְדוּר לְדוּר.

כא שנט **רצ**
 ידבר מבסוס הישיבה ותנאים לשהיה בה, וידבר מהאווירה הרצינית,
 שהחל להנחיל בין אנשי שלומנו.

כא שס **רצא**
 ידבר מהנחת תפלין ומענין מציאת הזווג.

כא שסא **רצב**
 יתן עצה לחשוכי בנים, שיזכו להפקד בזרע של קימא.

כא שסב **רצג**
 יגלה נוראות נפלאות מענין המתקת הדינים, שהוא על-ידי שמכניס
 בדעתו אמתת מציאותו ותברך והשגחתו הפרטי פרטית, ויעורר לדבר
 אליו ותברך, וידבר מהתגלות אור השכינה פנים בפנים, ויגלה נפלאות
 ממש בענין זה.

כא שסג **רצד**
 יחזק את מי שנתמנה לעמד בראשות הישיבה, ויגלה לו את סדר
 השפעתו הרצויה, כדי שיוכל ללהב את לבכם אל התכלית הנצחית,
 וזכרון עלמא דאתי, שזהו השכל דקדושה, ויחזקו מאד על זה.

כא שסד **רצו**
 מכתב פללי לתלמידי ישיבת 'בית שלמה', ויגלה להם מעלת עסק
 עבודת השם כשהיא בבחירות האדם, ויחזקם לנצל את שנותיהם
 הצעירות לתורה ותפלה.

כא שסה **רצז**
 מכתב פללי קצר לנשות הצוות של בית החנוף לבנות שלנו ביבנאל,
 ויורה להן כיצד להתאגד ולקדם פני כל רעה אפשרית ולגדר פרצות
 וכו'.

כא שסו **רצח**
 יחזק על שמחה, אשר על ידה זוכים למדת הבטחון בו ותברך,
 שעל-ידי-זה זוכים לסבלנות, אשר על ידה יכולים לעבר את זה העולם
 בנקל, ויעורר לשמר על הדבור, ולהקפיד על שלום-בית.

כא שסז **רצט**
 יתן עצה איך לגרם שהאווירה ביבנאל תשתנה לגמרי לאווירה של עבודת
 השם ורצינות.

- כא שסח** ש
 יְדַבֵּר מִפְּטוּרֵי אֶחָד שְׂאִינוּ מְקַבֵּל עַל דַּעַת הַקְּהֵלָה, וַיְדַבֵּר מֵאֵי רְצוֹנוֹ
 מִמְּלַחְמוֹת סָרַק וְכוּ', וַיִּזְהֵר שְׁלֹא יִפְגְּסוּ בִּיְגִינּוֹ מִסִּיתִים וּמִדִּיחִים וְכוּ'.
- כא שסט** שא
 יִשְׁבַּח יְזַמַּת הַרְצָאָה שֶׁל אִשָּׁה חֲשׂוּבָה אוֹדוֹת נְקִיּוֹת הַמְּזוּן.
- כא שע** שב
 יַעֲזוּד וַיְבַרֵךְ אֶת שְׁעָמֵד לָנוּ בַּעַת צְרַתְנוּ, וְהִצִּיג אֶת צְדָנוּ בְּאִפְן הַרְאוּי.
- כא שעא** שב
 יְדַבֵּר מִעֲנֵן חֲזוּק הַנְּשִׁים וְהַבְּנוֹת בְּאוֹרְהָ הַמְּחַדְשֶׁת בִּיבְנָאֵל, וַיְדַבֵּר
 מִצְּנִיעוֹת.
- כא שעב** שג
 יִשְׁבַּח הַנְּמַעֵן עַל כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ שָׁבוּ, וַיְדַבֵּר מִעֲנֵן טְהוּר הָאוֹרְהָ
 מְלִיצְנוֹת, וְהַחֲדַרְת רְצִינּוֹת בְּאוֹרְהָ הַכְּלִילִית.
- כא שעג** דש
 יְדַבֵּר מִעֲנֵן אֲסַפַּת נְשִׁים בְּעֲנֵן הַנִּ"ל.
- כא שעד** דש
 יְדַבֵּר מִעֲנֵן פַּח נִשְׁבָּר שֶׁל אִיזוֹ מִשְׁפָּחָה שֶׁנִּפְּלוּ עִם אִיזָה עַז פָּנִים.
- כא שעה** שה
 יְבִיעַ צְעָרוֹ עַל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו, לְצַד שְׂבוּעָתוֹ הַחֲמוּרָה לְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ
 ז"ל כֹּל עוֹד נִפְשׁוֹ בּוֹ, וַיִּקְפִּיד עַל אֱלוֹ הַמִּתְחַבְּרִים עִם אֱלוֹ שֶׁשָּׁפְכוּ אֶת
 דָּמוֹ וְכוּ', וַיּוֹרֶה לְלַמֵּד מִהִנְהַגְתּוֹ וְהִנְהַגַּת אַחֲיוּ בְּעֲנֵן כְּבוֹד אֲבִיהֶם וְרַבָּם
 זי"ע, וַיְגַלֶּה מַעֲלַת חוֹבַת הַפְּצַת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.
- כא שעו** שח
 יְדַבֵּר מִעֲנֵן מִבְּצַע חֲנֻפָּה וְהִנְהַגָּה בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ וּבְצִנִּיעוֹת.
- כא שעז** שט
 יְדַבֵּר מִעֲנֵן לְהַכְנִיס בְּדַעַתוֹ אֲמַתַּת מִצִּיאוֹתוֹ יְתַבְּרֶךְ, וְכִיּוֹן שֶׁהִכֵּל תְּלוּי
 בִּידוֹ יְתַבְּרֶךְ, לְמַה לְרוּץ אַחֲרַי בְּנֵי אָדָם.
- כא שעח** שט
 יְדַבֵּר מִעֲנֵן שְׂצַר לְהֶשֶׁם יְתַבְּרֶךְ כְּשֶׁצַּר לְאָדָם, וּמִעֲנֵן פְּתוּי הַבַּעַל-דָּבָר
 לְשַׁבֵּר אֶת הָאָדָם.

כא שעט שי

יִזְהִיר אֶת הָאָדָם, שִׁישְׁגִיחַ אֵיזָה מֵאֲכָל הוּא מִכְּנִיס לְפִיו, שִׁיִּהְיֶה רַק מֵאֲכָל שְׁנֹת־בָּרֶר, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה שֶׁכָּל יְרִידוֹת הָאָדָם בָּאוֹת מִחֶמֶת שְׁאִינוֹ מִשְׁגִּיחַ בְּכִשְׁרוֹת הַמֵּאֲכָל, וְאוֹכֵל כָּכֵל הֵבֵא אֶל פִּיו.

כא שפ שיב

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן הַדְּאָגוֹת, וַיִּבְאֵר מִחֻלְקַת רַבּוֹתֵינוּ בְּעֲנֵן יִסְיַחָה — יִשְׁיַחָה, אֹדוֹת שְׁתֵּי הַנְּקֻדּוֹת: נְקֻדַּת הָרֵב וְנְקֻדַּת עֲצָמוֹ.

כא שפא שיג

יִחֻזַּק עַל-פִּי מֵאָמַר הַזֶּה, שֶׁכָּפִי שֶׁהָאָדָם מְחֻזָּק אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כֵּן מִמְּשִׁיב עַל עֲצָמוֹ שִׁמְחָה מִהַעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים.

כא שפב שיד

יְדַבֵּר תּוֹכְחָה לְבַחּוֹר אֱלִים, שֶׁעָשָׂה מַעֲשֵׂה זָר שֶׁל אֱלִימוֹת וְכַעַס נוֹרָא, וַיֵּאִים עָלָיו אֹדוֹת הַמְּשֻׁדָּכֵת שְׁלוֹ, שְׁאֵם לֹא יִשְׁנֶה דְרָכָיו, לֹא יוּכַל לְגַשֵּׁת אֶל חַיֵּי נִשְׁוֹאִין בְּהִנְהָגָה כְּזוֹ.

כא שפג שיטו

יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מֵעֲנֵן שְׁמִירַת הַזְּמַן, אֵיךְ שֶׁצָּרִיף לְלַחֵם כָּל יָמָיו בְּמִלְחָמַת הַיָּצָר, וַיַּעוֹרֵר עַל שִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

כא שפד שיטז

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַשְּׂכֻחָה וְהַתְּחַדְּשׁוֹת דְּקִדְשָׁה כְּפִי שֶׁדַּבֵּר בְּזֶה רַבְּנּוּ ז"ל.

כא שפה שיח

יַעוֹרֵר אֶת שְׁנֵדָמָה לוֹ שְׁנֹשְׁקַע בְּרַע, מִחֶמֶת שְׁאִין לוֹ בַּחִירָה, שְׁאִין הַדְּבָר כֵּן, וְצָרִיף לוֹמַר לְעֲצָמוֹ וְלִהְאָמִין, שֶׁיִּכּוֹל לְצַאֵת מִכָּל הַרַע, וְעַל-יְדִי-זֶה יִחְזֹר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה.

כא שפו שיט

יְדַבֵּר מֵעֲנֵן הָעֶרְב־רֵב, שֶׁהֵם הַרַע בָּנִים שֶׁמִּשְׁתַּלְּטִים עַל עַם דָּל, וְגוֹרְמִים כָּל הַרְעוֹת וְהַצָּרוֹת.

כא שפז שכ

מִכְּתָב כְּלָלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יִחְזַקְם לְנֻקוֹת הַמָּקוֹם שֶׁלָּנוּ מִכָּל מִינֵי אֱלִימִים וְטַפּוּסִים מִפְּקָקִים, וַיַּעוֹרֵר לִיצֵר אֲוִירָה שֶׁל רְצִינּוֹת וְלֹא שֶׁל לִיצְנוֹת וְחֻצְפָּה, וַיִּחֻזַּק עַל-פִּי מֵה שֶׁסָּפַר לוֹ רַבִּי לׁוֹי יִצְחָק מַגְדַּל הַדְּרָף

אָרֶץ וְהִירָאָה שְׁהִיוּ לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים, וַיַּעֲזֹר וַיִּתְּרָה עַל זֶה.

כא שפח **שכב**

יַעֲזֹד אֶת תַּלְמִידוֹ שֶׁקָּבַל אֶת תּוֹכַחְתּוֹ בְּאַהֲבָה, כִּי הִיְתָה לְמַעַן הַאֲוִירָה הַכִּלְלִית שֶׁתְּהִיָּה נִקְיָה מִתְּקַפְּנוֹת, וַיַּחֲזִקוּ וַיַּעֲזְרוּ מְאֹד.

כא שפט **שכג**

יַעֲזֹר עַל הַמִּתְקַת הַדִּינִים, וְלִידַע שְׁאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲזֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְרַק מִמֶּנּוּ יֵשׁ לִירָא וְלַפְּחַד.

כא שצ **שכד**

יִוְרָה לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, וְלִהְיוֹדוֹת עַל הַנְּסִים גְּלוּיִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַבוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ, וְיַפְּלִיג בְּמַעֲלַת הַהִדְפָּסָה שְׁאִין עֲרוֹךְ אֵלֶיהָ.

כא שצא **שכה**

יִחֲזַק עַל הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וַיִּתְעַנֵּן עַל הַדְּפָסַת הַקּוֹנְטְרָסִים הַיְקָרִים מִפּוֹ וּמִפְּנִינִים.

כא שצב **שכה**

יַעֲזֹר לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְלִשְׂמַח שְׁמַקְשָׁרִים לְרַבִּי אָמֵת כְּזֶה, וְהַעֲקֹר לְקַיִם עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְלִשְׂיַח בֵּינוֹ לְבֵינֵי קוֹנוֹ.

כא שצג **שכו**

יַפְּלִיג בְּמַעֲלַת הַהִפְצָה, וְלִהְתְּרַחֵק מִמִּדַּת הַכַּעַס.

כא שצד **שכז**

יִבְּכֶה מְאֹד אֶת הַדְּרָדְרוֹת הַנִּמְעָן, עַד שֶׁהוֹרִיד אֶת זְקֵנוֹ וּפְאוֹתָיו, וַיִּבְּאֵרוּ, שֶׁנֶּפֶל לְמָה שֶׁנֶּפֶל אֶלָּא מִחַמַּת רוּחַ שְׁטוֹת שֶׁנִּכְנָסָה בּוֹ, וַיִּסְפֹּר מִהֶרְבֵּי הַקְּדוֹשׁ מִסַּטְמָאֵר אוֹדוֹת חֲשִׁיבוֹת הַזְּקֵן וְהַפְּאוֹת.

כא שצה **שכט**

יַעֲזֹר עַל נְתִינַת צְדָקָה בְּכָל יוֹם, שֶׁהִיא מַצְלַת מִמִּינֵי עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים.

כא שצו **שכט**

יִוְרָה שְׁלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, אֶלָּא לְהַמְתִּין לִישׁוּעַת הַשֵּׁם.

כא שצז **שלא**

יִחֲזַק עַל שְׂמַחַת הַמְּצוּוֹת, וְלִבְקֹשׁ עַל כֶּף הַרְבֵּה מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

- כא שצח** שלב
 יוֹרָה עַל בְּדִיקַת תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת, שְׁמִחָה וּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.
- כא שצט** שלב
 יְעוֹרֵר לְשִׂמְחָה בַּמִּתְנָה שְׁחַנְנוּ הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, וְלִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו תָּמִיד.
- כא ת** שלג
 מִכְתָּב לְרֵאשׁ הַמּוֹעֵצָה, בּוֹ יִחְזְקוּ לַיְלָף בְּדֶרֶךְ זְקֵנוֹ, וְלַעְזוֹר לְכָל הַתּוֹשָׁבִים, וְהַצֹּדֵק וְהַיָּשָׁר יִהְיוּ גֵר לְרַגְלָיו.
- כא תא** שלד
 יוֹרָה עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת בַּבַּיִת.
- כא תב** שלה
 יְעוֹרֵר עַל בְּדִיקַת תְּפִלִּין וְלִהְיִיחוּ כָּל יוֹם, וְכֵן בְּדִיקַת הַמְּזוּזוֹת, וְכִשְׁרוֹת הַמַּאֲכָלִים.
- כא תג** שלה
 יוֹרָה עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.
- כא תד** שלו
 יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.
- כא תה** שלו
 יְעוֹרֵר מִחֲנֻכַּת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַחְדִּיר בָּהֶן תָּמִיד אֲמוּנַת חֻכְמִים.
- כא תו** שלז
 יִחְזַק מְאֹד לְשׁוֹב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִזְהִיר מְאֹד שְׁלֵא לְנֹגַע בְּקַבְּרוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּאִימָן, אֲשֶׁר דִּיקָא שֵׁם רַצָּה לְהֵיוֹת, וְיְעוֹרֵר עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.
- כא תז** שלח
 יְבַאֵר, שְׁעָקֵר עֲנִינֵנוּ לְבָנוֹת אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְלֹא לְהַתְנַצַּח סִתָּם, וּבּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף תֵּצֵא הָאֱמֶת לְאוֹר.
- כא תח** שלט
 יְעוֹרֵר עַל שְׁלוֹם־בַּיִת, וְלִהְדַּלִּיק שְׂבָעָה גֵרוֹת לְכַבוֹד שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְעוֹד שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שְׁמֵן, וְלִתְרָם עֲגָה בְּכָל שָׁבוּעַ לְמוֹסֵד תּוֹרְנֵי, וּבִזְכוּת זֶה יִזְכּוּ לְזֶרַע שֶׁל קִימָא.

סוד ה' לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תְּקוּן הַכֶּלֶלִי

תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְיֵי תַּחֲטָאִים
וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלָן

*

וּמְסַגְל מְאֹד גַּם לְפִרְנָסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יְסֻדוּ, תְּקַנּוּ, גִּלּוֹ וְצִוְיָה לְפִרְסָמוֹ לְכֹל יִשְׂרָאֵל.
רִבְנֵי הַקְּדוּשׁ וְהַנוֹרָא אֹרֵי הַגְּנוּזִי וְהַצְּפוּן
בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנֵי, מוֹרְנֵי וְרַבְנֵי

רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַן עַלֵינוּ

*

הוֹבֵא לְדָפוּס עַל-יָדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים
אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע
מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות
נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד
קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי שהוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד שמרני אל כי חסיתי בך:
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל עליך:
ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי
ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסוף
ה נספיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי:
ו יהוה מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ז חבלים נפלו לי בנעמים אף נחלת שפרה עלי:
ח אברך את יהוה אשר יעצני אף לילות יסרוני
כליותי: ח שויתי יהוה לנגדי תמיד כי מימיני
בל אמוט: ט לכן א שמח לבי ויגל כבודי אף
בשרי ישכן לבטח: י כי א לא תעזב נפשי לשאול
לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימינך
נצח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרִי-אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רַמְיָהּ: ג כִּי-הִחַרְשֵׁתִי בָּלוּ עַצְמִי בְּשִׂאֲנֹתַי
 כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וְלַיְלָה תִכְבֵּד עָלַי יָדְךָ נִהְפֵּךְ
 לְשִׂדֵי בַחֲרַבְנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאֹתַי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא-כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאֹתַי סָלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-חֲסִיד | אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מַצָּא רַק לְשֹׁטֵף מִים רַבִּים
 אֱלֹוֹ לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה | סִתַּר לִי * מַעַר תַּעֲרַנִּי
 רַנִּי פִלַּט תִּסּוּבְבֵנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
 בְּדַרְךָ-זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֵל-תִּהְיוּ |
 כְּסוּם כְּפָרֵד אִין הָבִין בְּמַתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְבָלוּם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ
 בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְבֵנוּ: יא שִׁמְחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 עַד־יָקִים וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא * לְמַנְעַח מִזְמוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֵל-
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֶהוּ
 וַיִּחַיְהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֵל-תִּתְּנֶהוּ בְּנַפְשׁ אִיְבָיו:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל-עַרְשׂ דְּוֵי כָּל-מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכֵת
 בְּחֻלְיוֹ: ה אָנִי-אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי-חֲטָאֹתַי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֹאוֹת | שְׂוֹא יִדְבַר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

יִקְבֹּץ-אֶמֶן לוֹ יֵצֵא לַחַוִּץ יִדְבֹּר: ^ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
 כָּל-שֹׁנְאֵי עָלַי | יַחֲשֹׁבוּ רָעָה לִּי: ^ט דְּבַר-בְּלִיעַל
 יַעֲזֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לָקוּם: ^י גַּם-אִישׁ
 שְׁלֹמִי | אֲשֶׁר-בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי
 עֲקֹב: ^{יא} וְאַתָּה יְהוָה חַנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֵמָה לָּהֶם:
^{יב} בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא-יָרִיעַ אֵיבֵי
 עָלַי: ^{יג} וְאַנִּי בְּתַמִּי תִּמְכַּתָּ בִּי וּתְשִׁיבֵנִי לְפָנֶיךָ
 לְעוֹלָם: ^{יד} בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהַעוֹלָם
 וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְעֵחַ מִשְׁכִּיל לְבַנְי-קַרְח: ^ב כְּאִיל תִּעְרֹג
 עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם בֵּן נִפְשֵׁי תִעְרֹג אֲלֶיךָ אֱלֹהִים:
^ג צְמָאָה נִפְשֵׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא
 וְאַרְאֶה פָּנַי אֱלֹהִים: ^ד הִיִּתְהַלֵּי דְמַעְתִּי לָחֶם יוֹמָם
 וְלַיְלָה בְּאָמַר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיךְ אֲלֶיךָ: ^ה אֱלֹהֵי
 אֲזַכְּרָה | וְאַשְׁפֹּכָה עָלַי | נִפְשֵׁי כִּי אֶעֱבֹר | בְּסֶדֶךְ
 אֲדִידִם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
 חוֹנֵנִ: ^ו מִהַתְּשׁוּחָתִי | נִפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי הוֹחֵלִי
 לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנֵנוּ יִשׁוּעוֹת פָּנִינוּ: ^ז אֱלֹהֵי עָלַי
 נִפְשֵׁי תִשְׁתּוּחַח עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יִרְדֵּן
 וְחַרְמוֹנִים מֵהַר מְצָעַר: ^ח תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא
 לְקוֹל עֲנֹרֶיךָ כָּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָד עָלַי עֲבְרוּ:
^ט יוֹמָם | יַצוּהָ יְהוָה | חֲסִדּוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
 תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: ^י אוֹמְרָה | לְאֵל סְלַעֵי לְמָה

שְׂכַחְתָּנִי לְמַה־קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אוֹיֵב: יא בְּרָצַח א
 בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלַי כֹּל־הַיּוֹם
 אֵיחָה אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחֵי א גַּפְשִׁי וּמַה־תִּתְהַמֵּי
 עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעַת פָּנָי
 וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְצַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
 שָׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילָנִי
 מֵאִי־בִי א אֱלֹהֵי מִמֶּת־קוֹמְמֵי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הַצִּילָנִי
 מִפְּעַלִי אֲוֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
 אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֵזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־
 חַטָּאתַי יְהוּה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן וַיִּפְּנֹנוּ עוֹרָה
 לְקַרְאתִי וַרְאֵה: ו וְאַתָּה יְהוּה־אֱלֹהִים א עֲבָאוֹת
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִקִּיצָה לְפָקֵד כֹּל־הַגּוֹיִם אֶל־תָּחֵן
 כֹּל־בְּגִדֵי אֲוֹן סָלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרְב יִהְיוּ כַּכֶּלֶב
 וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה א יִבִּיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
 בְּשַׁפְּתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוּה תִּשְׁחַק־
 לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עוֹז אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה כִּי־
 אֱלֹהִים מִשְׁגְּבֵי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יְקוֹמְנֵי אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: יב אֶל־תִּתְהַרְגֵם א פֶּן־יִשְׁכַּחוּ עַמִּי
 הַנִּיעְמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידְמוּ מִגִּגְנֹו אֲדָנִי: יג חַטָּאת־
 פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגִאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי
 וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בְּחִמָּה כִּלָּה וְאִינְמוֹ וַיִּדְעוּ
 כִּי־אֱלֹהִים מוֹשֵׁל בַּיַּעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

טו וַיֵּשְׁבוּ לָעָרֵב יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הִמָּה
 יַנִּיעוֹן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וַאֲנִי |
 אֲשִׁיר עֲוֹה וְאַרְנֵן לְבַקֵּר חֶסֶדְךָ כִּי-הָיִיתָ מִשָּׁנָב לִי
 וּמְנוּס בַּיּוֹם צָר-לִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ אֲזַכְּרָה כִּי-אֱלֹהִים
 מִשָּׁנָבִי אֱלֹהֵי חֶסֶדֶי:

עז * לְמַנְעִחַ עַל- יְדוּתוֹן לְאַסָּף מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי (*
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַעֲעָקָה קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
 אֵלָי: ג בַּיּוֹם עָרַתִּי אֲדָנִי דָרְשָׁתִּי יָדַי | לִלְלָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפּוֹג מֵאַנָּה הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
 וְאַהֲמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתַתְּעִטְפֵּן רוּחִי סְלָה: ה אַחֲזֹתָ
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
 מִקְדָּם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה
 עַם-לִבִּבִי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הֲלֵעוֹלָמִים
 יִזְנַח | אֲדָנִי וְלֹא-יִסִּיף לְרַצוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנַעֲחַ
 חֶסְדְּךָ נֹמֵר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשְּׁכַח חַנּוּת אֶל
 אִם-קָפִץ בְּאֵף רַחֲמָיו סְלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא
 שָׁנוֹת יָמַיִן עֲלִיּוֹן: יב אֲזַכְּרָה מֵעֲלִילֵי-יָהּ כִּי-אֲזַכְּרָה
 מִקְדָּם פְּלֹאֲדָ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בְּקֹדֶשׁ דְּרָכְךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
 כְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדְעָתָ בְּעַמּוּס
 עוֹד: טז נֶאֱלֶת בְּזֹרוּעַ עַמְּךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סְלָה:
 יז רְאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רְאוּךָ מַיִם יַחֲלוּ אֵף יִרְגְּזוּ

(* באמרוך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תְּהַמּוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם | עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים
 אַף־חֲצָצִיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעְמָךְ | בְּגִלְגֹּל הַאִירוּ
 בְּרָקִים תִּבֵּל רְגֵזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם דִּרְבָּךְ
 וְשִׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ:
 כא נְחִית כַּצֵּאן עִמָּךְ בִּיד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מְעוֹן אֶתָּה
 הֵייתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ב בְּטָרֶם | הָרִים יִלְדוּ
 וְתַחֲוִיל אֶרֶץ וְתִבֵּל וּמְעוֹלָם עַד־עוֹלָם אֶתָּה אֵל:
 ג תֵּשֵׁב אָנוּשׁ עַד־דָּפָא וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
 ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
 וְאַשְׁמוּרָה בִּלְיָלָה: ה זָרְמָתָם שָׁנָה יִהְיוּ בַּבֶּקֶר
 כַּחֲצִיר יַחֲלֶף: ו בַּבֶּקֶר יֶצִיץ וְחֲלֶף לָעָרֶב יְמוּלֵל
 וַיָּבֵשׁ: ז כִּי־כָלִינוּ בְּאַפָּךְ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהַלְנוּ:
 ח שָׁתָה עֲוֹנוֹתֵינוּ לְנִגְדֶּךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר פְּנֶיךָ: ט כִּי
 כָּל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרָתְךָ כָּלִינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגְהָ:
 י יָמֵי־שָׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֶת |
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַחֲבָם עָמַל וְאֹן כִּי־גו חֵישׁ וְנִנְעָפָה:
 יא מִי־יֹדַע עוֹ אַפָּךְ וּכִירְאֶתְךָ עִבְרָתְךָ: יב לְמִנּוֹת
 יָמֵינוּ כִּן הוֹדַע וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה
 עַד־מָתִי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בַּבֶּקֶר
 חֲסִדְךָ וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יָמֵינוּ: טו שְׁמַחְנוּ
 כִּימֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יִרְאֶה אֵל־
 עֲבָדֶיךָ פְּעֶלְךָ וְחֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי | נָעַם

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ
 וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה * הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
 עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ-לוֹ זַמְרוּ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
 נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב א
 מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בִּקְשׁוֹ פָּנָיו
 תִּמְדוּ: ה זְכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפְתּוֹ
 וּמִשְׁפָּטֵי-פִיו: ו זַרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
 בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
 מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאַלְפָּה
 דוֹר: ט אֲשֶׁר פָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
 י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֵק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
 יא לֵאמֹר לֵךְ אֲתָן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
 יב בְּהִיּוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעַט וְגָרִים בָּהּ:
 יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אֲחֵר:
 יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשׂוֹתָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנַבִּיאֵי אֶל-תִּרְעוּ:
 טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְּהַלְּחָם שָׁבַר:
 יז שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לָעֶבֶד נִמְכָּר יוֹסֵף: יח עָנוּ
 בְּכָבֵד רָגְלוּ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה
 בֹּא-דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה עֲרַפְתָּהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
 וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כא שָׁמוֹ אֲדוֹן
 לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל-קְנִיָּנוֹ: כב לְאִסָּר שָׁרָיו בְּנִפְשׁוֹ

וּזְקַנְיוֹ יַחֲכֵם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר
בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת-עֲמוֹ מֵאֵד וַיַּעֲצִמְהוּ
מִצְרַיִם: כה הִפְךָ לִבְּךָ לְשֹׂנְאֵי עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
כו שְׁלַח מִשָּׁה עַבְדּוֹ אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בְּחָר-בוֹ: כז שָׁמוּ-
בְּךָ דְבָרַי אֹתוֹתַי וּמִפְתִּיּוֹם בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח
חֲשֹׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא-מָרוּ אֶת-דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת-
מִימֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת-דָּגְתָם: ל שְׂרָץ אֲרָצָם
עָפְרָדִיעִים בְּחֹדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרַב
כְּנִיּוֹם בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אִשׁ
לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גִּפְנִים וּתְאֵנֹתָם וַיִּשְׁבֵּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אֲרֶבָּה וַיִּלַּק וַאִין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל-אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאִין בְּשֶׁבֶטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּעֲצָתָם כִּי-נִפְּל פַּחַדָּם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנַן לְמִסְךְ וַאֲשׁ לְהֹאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל
וַיָּבֹא שָׁלוֹ וְלֶחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח עוֹר
וַיִּזְוְבוּ מַיִם הֶלְכוּ בַּעֲצוֹת נְהָר: מב כִּי-זָכַר אֶת-
דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת-אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְּשִׁשּׁוֹן בְּרִנָּה אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְעֲרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז * על-נהרות | בבל שם ישבנו גם-בכינו
 בזכרנו את-ציון: ב על-ערבים בתוכה תלינו
 פנרותינו: ג פי שם שאלונו שובינו דברי-שיר
 ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר
 את-שיר-יהוה על אדמת נכר: ה אם-אשכחך
 ירושלים תשכח מיני: ו תדבק לשוני | לחבי
 אם-לא אזכרכי אם-לא אעלה את-ירושלים על
 ראש שמחתי: ז זכר יהוה | לבני אדום את יום
 ירושלים האמרים ערו | ערו עד היסוד בה:
 ח בת-בבל השודדה אשרי שישלם-לך את-
 גמולך שנמלת לנו: ט אשרי | שיאחז ונפיץ את-
 עלליך אל-הסלע:

קנ * הללויה | הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע
 עזו: ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:
 ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בנגבל וכנור:
 ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים וענב:
 ה הללוהו בצלצלי-שמע הללוהו בצלצלי תרועה:
 ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהנה שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל:
 ותשועת צדיקים מיהנה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם יפלטם

מרשעים ויושיעם פי חסו בו:

הספר הקדוש הזה נדפס

לעילוי נשמת

הגאון הצדיק

רבי מנחם זאב זי"ע

בן הגאון הקדוש

רבי אלכסנדר זי שא הי"ד

נפטר ד' תשרי ה' תשס"ג

ת.צ.נ.ב.ה.